

Normes socials de les Illes Balears

Amb la col·laboració de

Consell Econòmic i Social de les Illes Balears
2004

Edició preparada per *Pere Aguiló Crespí, Antoni Andreu Salom i Núria Garcia Canals.*

Tasques administratives: *Marta Tarragó Ginard i Francesc Fuster Sansó.*

Agraïm la col·laboració de *Jesús Cuartero Saiz i Raúl Sánchez Albaladejo.*

Edició: 30 de juny de 2004

© Consell Econòmic i Social de les Illes Balears
Palau Reial, 19
07001 Palma de Mallorca
Tel. 971 17 76 00 - Fax: 971 17 62 14
e-mail: ces@caib.es
<http://ces.caib.es>

Dipòsit legal: PM-1367-2004

ISBN: 84-609-1641-3

Disseny, maquetació i producció: Terrasa Arts Gràfiques

Índex

Introducció	9
NORMES EN MATÈRIA DE SALUT I CONSUM	15
• Sinopsi	17
• §1. Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears	25
• §2. Llei 7/1998, de 12 de novembre, d'ordenació farmacèutica de les Illes Balears	69
• §3. Llei 1/1998, de 10 de març, de l'Estatut dels Consumidors i Usuaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears	97
NORMES EN MATÈRIA DE TREBALL I FORMACIÓ	121
• Sinopsi	123
• §4. Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears	127
• §5. Decret 30/2001, de 23 de febrer, de constitució i règim jurídic del Servei d'Ocupació de les Illes Balears	133
• §6. Llei 1/2003, de cooperatives de les Illes Balears	151
NORMES EN MATÈRIA D'ACCIÓ SOCIAL	239
• Sinopsi	241
• Normes generals	
- §7. Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social	253
- §8. Decret 66/1999, de 4 de juny, pel qual s'aprova el Reglament regulador del Sistema Balear de Serveis Socials	277
- §9. Llei 4/1999, de 31 de març, reguladora de la Funció Inspectoral i Sancionadora en matèria de Serveis Socials	309
- §10. Llei 3/1998, de 18 de maig, del Voluntariat	323
• Dona	
- §11. Llei 5/2000, de 20 d'abril, de creació de l'Institut Balear de la Dona	333
- §12. Decret 109/2001, de 3 d'agost, pel qual es regulen l'organització i el funcionament de l'Institut Balear de la Dona	339

- **§13.** Llei 6/2002, de 21 de juny, de modificació de la Llei 8/1886, de 22 de novembre, electoral de la comunitat autònoma de les Illes Balears 347
- Protecció de menors
 - **§14.** Llei 6/1995, de 21 de març, d'aplicació de les mesures judicials sobre menors infractors 351
 - **§15.** Llei 7/1995, de 21 de març, de normes reguladores en matèria de protecció de menors 361
- Joventut
 - **§16.** Llei 2/1985, de 28 de març, del Consell de Joventut de les Illes Balears 375
 - **§17.** Decret 113/1998, de 18 de desembre, pel qual es despleguen i complementen determinats preceptes de la Llei creadora del Consell de la Joventut de les Illes Balears 381
- Discapacitats
 - **§18.** Llei 5/1999, de 31 de març, de cans guia 397
 - **§19.** Llei 3/1993, de 4 de maig, de millora de l'accessibilitat i supressió de les barreres arquitectòniques 407
 - **§20.** Decret 20/2003, de 28 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament de supressió de barreres arquitectòniques 423
- Emigració i immigració
 - **§21.** Llei 3/1992, de 15 de juliol, de comunitats balears assentades fora del territori de la comunitat autònoma 445

Presentació

El Consell Econòmic i Social aborda, amb aquesta publicació, una tasca que entenem profitosa en dos sentits: persegueix, en primer lloc, la projecció exterior que implica donar un servei i, a més, s'obliga a fer una necessària reflexió interna i en veu alta sobre l' àmbit on actua. Amb un esperit obert a suggeriments, crítiques i aportacions dels lectors, aquesta obra pretén oferir i divulgar un recull sistematitzat i ordenat de l'ampli conjunt de normes en matèria social, que resulti útil a professionals i ciutadans i, alhora, definir i concretar les matèries que conformen l'àmbit anomenat "social", en el qual operam i donam assessorament.

Volem agrair l'esforç i la col·laboració de les conselleries de Salut i Consum, Treball i Formació i Presidència i Esports, així com el suport de "La Caixa", sense el qual aquesta obra no hagués pogut veure la llum.

Francesc Obrador Moratinos
*President del Consell Econòmic i
Social de les Illes Balears*

Palma, juny de 2004

Introducció

L'ordenament jurídic de les Illes Balears ha assolit un volum i una complexitat considerables, a causa fonamentalment de l'estructura institucional i administrativa de la comunitat autònoma i la progressiva assumpció de competències en les matèries recollides en aquest codi.

Les raons per les quals el Consell Econòmic i Social (CES) de les Illes Balears ha elaborat aquesta recopilació són, bàsicament, cinc: la necessitat de definir el que és una matèria social, la dispersió normativa, la quantitat de normes en la matèria (més d'un centenar), la necessitat de sistematitzar-les i la inexistència d'un recull similar a aquesta comunitat autònoma.

El codi és concebut com una eina de treball, fins ara inexistent, per als agents socials i els operadors jurídics i, en general, per als ciutadans d'aquestes illes. Igualment, es presenta amb l'esperança d'aportar un instrument novedós que resulti pràctic i que alhora contribueixi a resoldre alguns dubtes conceptuals sobre l'àmbit material en el qual opera el Consell Econòmic i Social.

En aquest sentit, el títol de l'obra, "Normes socials de les Illes Balears", fa referència a un conjunt d'elements (ordenament jurídic, àmbit material, àmbit territorial), la concreció dels quals és rellevant perquè implica una definició del que constitueix, precisament, la matèria de la qual s'ocupa la nostra institució en la seva tasca consultiva i informativa. D'aquesta manera, les normes recollides fan referència als mateixos àmbits que constitueixen l'objecte d'estudi i consulta del Consell Econòmic i Social, en concordança amb el que estableix l'exposició de motius de la seva llei reguladora .

La sistemàtica seguida parteix de la transcripció literal, segons la publicació oficial en el Butlletí Oficial de les Illes Balears (BOIB), de vint-i-una normes considerades fonamentals en matèria social. Juntament amb aquestes normes, s'adjunta un resum que fa referència a la regulació de competències de cadascuna de les matèries, les modificacions o impugnacions de les normes transcrites i una relació dels decrets –i, excepcionalment, ordres– considerats més rellevants en cada àmbit.

Pel que fa a l'anàlisi, abans anunciada, dels elements que conformen el títol del present codi, s'extreu el següent:

- Quan es parla de “normes”, o d'ordenament jurídic, es fa referència a normes amb rang de llei, considerades fonamentals en la matèria i, si existeixen, els seus decrets de desenvolupament, en sentit estricte. Pel que fa als resums, s'ha optat per esmentar normes amb rang reglamentari (fonamentalment decrets), obviant les resolucions i altres actes administratius. En tots els casos s'indica la data de publicació i el número corresponent de Butlletí Oficial. S'han deixat de banda les normes orgàniques o de gestió i, en general, aquelles que s'ha considerat que no regulen aspectes substantius.
- La referència a l'àmbit territorial de les Illes Balears s'ha d'entendre limitada a les normes que provenen de la comunitat autònoma (Parlament, Govern i, excepcionalment, consells insulars) i no de les normes aplicables en aquest territori. Per tant, les normes provinents de l'àmbit estatal o europeu i que són aplicables en aquest territori no es contenen ni enuncien en el present codi de normes, atesa l'existència de publicacions i reculls que s'ocupen d'aquesta tasca.
- Pel que fa a l'àmbit material del codi, al caràcter “social” de les normes, cal tenir en compte, en primer lloc, la pròpia estructura, en tres parts, del llibre: d'una banda, salut i consum; d'altra, treball i formació i, finalment, acció social. La selecció de les normes per a aquest recull implica, doncs, una tasca prèvia de definició del que aquest CES considera matèria social, definició que serveix, igualment, per a la tasca consultiva de la institució i que queda circumscrita, en una primera aproximació, a aquests tres gran blocs:
 - En relació al primer bloc – la matèria “salut i consum”- en el llibre es transcriuen les considerades com a lleis vèrteix de la comunitat autònoma: la llei de salut, la llei d'ordenació farmacèutica i la llei de l'Estatut de consumidors i usuaris. Pel que fa al resum, s'enuncien les normes en matèria d'assistència sanitària i serveis de salut, de salut pública, d'avaluació i acreditació, d'ordenació farmacèutica, de consum i de planificació i finançament. La regulació de competències s'ha abordat en general, sense fer referència a les matèries esmentades.
 - La matèria “treball i formació” s'ha entès que està formada per les disposicions sobre mercat de treball, negociació col·lectiva, seguretat social, cooperatives, salut laboral, prevenció de riscos

laborals, formació i inserció de treballadors. Aquesta part ha estat la menys extensa –tot i que hi ha una gran quantitat d’ordres i resolucions en vigor-, ja que la comunitat autònoma té una competència limitada a l’execució, excepte en el cas de les cooperatives, matèria sobre la qual té competència exclusiva. En el llibre s’han transcrit la Llei de cooperatives i la Llei i el Decret reguladors del Servei d’ocupació de les Illes Balears (SOIB), i s’ha fet una descripció àmplia de la regulació de les competències i de les normes reglamentàries considerades més rellevants en aquests àmbits.

- Pel que fa a la matèria “acció social”, que presenta una complexitat específica, s’ha optat per distingir diferents àmbits: les normes generals i tot seguit les normes que fan referència a les matèries següents: dona, protecció de menors, joventut, discapacitats, emigració i immigració. Aquest àmbit és, amb diferència, l’àmbit més extens i complex. Cadascuna de les matèries esmentades que conformen l’àmbit de l’acció social compta amb el seu resum i descripció de la regulació competencial. Alhora, s’han transcrit la Llei d’acció social, la Llei de voluntariat social, la Llei reguladora de l’activitat inspectora de serveis socials, la Llei de creació de l’Institut Balear de la Dona, la Llei de modificació de la Llei electoral –que introdueix l’obligació de paritat en les llistes electorals -, la Llei de mesures per a la protecció de menors, la Llei de mesures judicials sobre menors infractors, la Llei del Consell de Joventut, la Llei de cans guia, la Llei de millora de l’accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques i la Llei de comunitats balears a l’exterior. Juntament amb aquestes lleis, el codi conté el Reglament de serveis socials, el de l’Institut Balear de la Dona, el Decret de desplegament de la Llei del Consell de la Joventut, i el Reglament de supressió de barreres arquitectòniques.

L’ocupació del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears en l’estudi de matèries econòmiques, laborals i socials no comença amb el present recull de normes. Molt al contrari, s’han presentat, des de la seva constitució, les “Memòries del CES sobre l’Economia, el Treball i la Societat de les Illes Balears 2001 i 2002”. Igualment, s’han aprovat i publicat els estudis “*El treball fix discontinu a les Illes Balears*” i “*La qualitat en el treball, una proposta d’indicador*”.

En les Memòries del CES de les Illes Balears dels anys 2001 i 2002, basades en el model del CES de l’Estat -seguit també per la resta de CES autonòmics-, la concreció de l’adjectiu “social” es produeix mitjançant l’establiment de l’índex temàtic de la memòria.

D'aquesta manera, en el capítol II de les dites "memòries", dedicat al mercat de treball i l'economia social, s'ha entès que formen part d'aquest àmbit, el mercat de treball, les relacions laborals, la seguretat social, les polítiques d'ocupació, la negociació col·lectiva, la sinistralitat laboral, la formació, el tribunal d'arbitratge i mediació i l'economia social.

D'altra banda, en el capítol III de les "memòries", dedicat a la qualitat de vida i protecció social s'inclouen - com a matèries socials-, la demografia, la salut i els serveis sanitaris, l'educació, l'habitatge, la cultura, la societat del coneixement i la informació, l'administració de justícia, l'ús social de la llengua, els serveis socials i les organitzacions d'iniciativa social.

Finalment, la tasca institucional de consulta en aquestes matèries s'ha dut a terme a través de diversos dictàmens¹, sobre normes en estat de tramitació, com són:

En matèria de salut i consum:

- Dictamen 8/2002, sobre l'Avantprojecte de Llei de salut de les Illes Balears.
- Dictamen 14/2002, sobre l'Avantprojecte de Llei de drogodependències i altres conductes addictives de les Illes Balears.
- Dictamen 7/2004, relatiu a l'Avantprojecte de Llei de drogodependències i altres addicions a les Illes Balears.

En matèria de treball i formació:

- Dictamen 4/2002, sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau superior corresponent al títol de tècnic superior en animació turística.
- Dictamen 5/2002, sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau mitjà corresponent al títol de tècnic en gestió administrativa.
- Dictamen 10/2003, sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau mitjà corresponent al títol de tècnic en comerç.
- Dictamen 11/2003, sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau superior corresponent al títol de tècnic superior en desenvolupament d'aplicacions informàtiques.
- Dictamen 12/2003, sobre el Projecte de decret pel qual es prorroga el termini d'adaptació de les societats cooperatives a la Llei 27/1999, de 16 de juliol de cooperatives.

¹ Els dictàmens del CES poden consultar-se en la seva pàgina web: ces.caib.es

- Dictamen 13/2002, sobre l'Avantprojecte de llei de cooperatives de les Illes Balears.
- Dictamen 24/2002, sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau superior corresponent al títol de tècnic superior en administració de serveis informàtics.
- Dictamen 5/2003, sobre el Projecte de decret pel qual es regula la qualificació d'iniciatives empresarials d'inserció i es crea el registre d'iniciatives empresarials d'inserció de les Illes Balears.
- Dictamen 7/2003, sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau mitjà corresponent al títol de tècnic en operació, control, i manteniment de màquines i instal·lacions del vaixell.
- Dictamen 8/2003, sobre el treball fix discontinu a les Illes Balears.
- Dictamen 9/2003, sobre els índexs de qualitat en el treball.
- Dictamen 10/2003, sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau mitjà corresponent al títol de tècnic de conducció d'activitats fisioesportives en el medi natural.
- Dictamen 3/2004, sobre el Projecte de decret pel qual es regula l'accés, la promoció interna i la provisió dels llocs de treball de persones amb discapacitat a la funció pública de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- Dictamen 5/2004, relatiu al Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau mitjà corresponent al títol de tècnic en explotació de sistemes informàtics.

I, finalment, en matèria d'acció social:

- Dictamen 15/2002, sobre l'Avantprojecte de llei de serveis socials de les Illes Balears.
- Dictamen 18/2002, sobre el Projecte de decret pel qual es regula el Reglament de supressió de barreres arquitectòniques.
- Dictamen 21/2002, sobre el Projecte de decret pel qual es regulen els acolliments familiars i l'adopció.
- Dictamen 6/2004, relatiu al Projecte de decret pel qual es modifica el Decret 4/1991, de 24 de gener, regulador de les condicions i del procediment d'admissió a les guarderies infantils dependents de la conselleria competent en matèria d'acció social.

Consideram que amb aquest recull normatiu totes les persones interessades en les qüestions socials tendran una informació més clara i sistemàtica. Per finalitzar, estam en disposició de mantenir aquest recull al dia i no descartam reeditar la publicació en els anys vinents.

NORMES EN MATÈRIA DE SALUT I CONSUM

- Sinopsi.
- **§1.** Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears.
- **§2.** Llei 7/1998, de 12 de novembre, d'ordenació farmacèutica de les Illes Balears.
- **§3.** Llei 1/1998, de 10 de març, de l'Estatut dels Consumidors i Usuaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

SINOPSI

1. REGULACIÓ DE LES COMPETÈNCIES

La Constitució Espanyola estableix, en l'article 149.1.16 que l'Estat té competència exclusiva en matèria de sanitat exterior, de bases i coordinació general de la sanitat i de legislació sobre productes farmacèutics. En l'article 148.1.21, disposa que les comunitats autònomes podran assumir competències en matèria de sanitat i higiene.

D'altra banda, la Llei orgànica 9/1992, de 23 de desembre (BOE núm. 308, de 24 de desembre de 1992), atorga, a la comunitat autònoma de les Illes Balears, competències per al desenvolupament legislatiu i l'execució en matèria de defensa del consumidor i usuari (article 3 b) de la LO 9/1992) i competències d'execució de la legislació de l'Estat en matèria de productes farmacèutics (article 4 g) de la LO 9/1992).

La comunitat autònoma ha assumit la competència exclusiva, mitjançant l'article 10 de l'Estatut d'autonomia, en matèria de "sanitat i higiene" (ap. 14). D'altra banda, l'article 11 disposa que "en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i, si pertoca, en els termes que aquesta estableixi, corresponen a la comunitat autònoma de les Illes Balears el desenvolupament legislatiu i l'execució" en matèria de "coordinació hospitalària, incloent-hi la de la Seguretat Social" (ap. 5), "defensa dels consumidors i usuaris" (ap. 9), "ordenació farmacèutica, sense perjudici del que disposa l'article 149.1.16^a de la Constitució" (ap. 14).I, l'article 12 estableix que "correspon a la comunitat autònoma (...), en els termes que estableixin les lleis i les normes reglamentàries que, en desenvolupament de la seva legislació, dicti l'Estat, la funció executiva" en matèria de "gestió de l'assistència sanitària de la Seguretat Social, d'acord amb el que preveu el número 17 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució, reservant-se l'Estat l'alta inspecció, encaminada a donar compliment a la funció a què es refereix aquest precepte (ap. 8), "productes farmacèutics" (ap. 12). Finalment, cal tenir en compte el Reial Decret 2467/1980, de 7 de novembre, de transferències de competències de l'Estat al Consell General Interinsular de Balears en matèria de sanitat i cultura (BOE núm. 289, de 29 de novembre de 1980).

Pel que fa a la normativa sobre assumpció i distribució de competències per part de la comunitat autònoma, mitjançant el Decret 193/1996, de 25 d'octubre (BOIB núm. 144, de 21 de novembre de 1996), la comunitat autònoma assumeix els centres hospitalaris que depenen del Consell Insular de Mallorca i l'organització de l'exercici de competències sobre aquests. I, cal tenir en compte,

a més, el Decret 14/2002, d'1 de febrer, d'ordenació de les competències en matèria de sanitat i serveis de salut (BOIB núm. 17, de 7 de febrer de 2002), modificat pel Decret 88/2002, de 21 de juny (BOIB núm. 79, de 2 de juliol de 2002).

Pel que fa a la normativa sobre traspàs de funcions i serveis, cal tenir en compte:

- Reial Decret 1478/2001, de 27 de desembre, de traspàs a la comunitat autònoma de funcions i serveis de l'Institut Nacional de Salut (BOE núm. 311, de 28 de desembre de 2001). Juntament amb aquest Reial Decret s'han dictat dues resolucions de la Intervenció General de la Seguretat Social, les quals són rellevants: la Resolució de 10 de gener de 2002 (BOE núm. 20, de 23 de gener de 2002), per la qual es dicten instruccions per a l'exercici intern i el desenvolupament de la comptabilitat en relació amb el període transitori de gestió pressupostària de les funcions i serveis de l'INSALUD traspassats a les comunitats autònomes, i la Resolució d'11 de febrer de 2002 (BOE núm. 53, de 2 de març de 2002), per la qual es dicten Instruccions per al desenvolupament de la comptabilitat corresponent a la liquidació i tancament d'operacions i d'exercicis anteriors al 2002 i l'exercici de les actuacions de control respecte a les obligacions pendents a 31 de desembre de 2001, en relació amb el traspàs a les comunitats autònomes de les funcions i serveis de l'INSALUD.
- Reial decret 1004/1999, d'11 de juny, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria d'execució de la legislació sobre productes farmacèutics (BOE núm. 155, de 30 de juny de 1999).
- Reial Decret 540/1984, de 8 de febrer, de traspàs de funcions de l'Estat a Balears en matèria de disciplina de mercat i ampliació i adaptació de mitjans adscrits als serveis transferits en fase preautonòmica (BOE núm. 69, de 21 de març de 1984).
- Reial Decret 2390/1982, de 24 de juliol, de traspàs de funcions i serveis de l'Estat al Consell General Interinsular de Balears, en matèria de disciplina de mercat (BOE núm. 230, de 26 de setembre de 1982).

2. REGULACIÓ MATERIAL

A) Assistència sanitària i serveis de salut

Sinopsi Les normes més rellevants en aquesta matèria són:

- Llei 5/2003, de salut de les Illes Balears (BOIB núm. 55, de 22 d'abril de 2003; BOE núm. 110, de 8 de maig de 2003).²
- Llei 4/2002, de taxes per inspeccions i controls sanitaris dels productes pesquers destinats al consum humà.
- Llei 8/1998, de 23 de novembre, de taxes per inspeccions i controls sanitaris d'animals i els seus productes.
- Decret 29/2002, de 22 de febrer, d'estructura orgànica del Servei Balear de la Salut (BOIB núm. 27, de 2 de març de 2002).
- Decret 11/1999, de 19 de febrer, pel qual es dicten normes per a la gestió del Servei Balear de la Salut en matèria de formació continuada de les professions sanitàries (BOIB núm. 27, de 2 de març de 1999), modificat pel Decret 61/2000, de 7 d'abril (BOIB núm. 50, de 20 d'abril de 2000).
- Decret 192/1996, de 25 d'octubre, d'organització del Servei Balear de la Salut, d'organització del Servei Balear de la Salut i creació de l'empresa pública Gestió Sanitària de Mallorca (GESMA), (BOIB núm. 144, de 21 de novembre de 1996), modificat pel Decret 63/1998, de 12 de juny (BOIB núm. 84, de 27 de juny de 1998), pel Decret 86/2000, de 2 de juny (BOIB núm. 72, de 10 de juny de 2000) i pel Decret 147/2000, de 10 de novembre (BOIB núm. 141, de 18 de novembre de 2000). Aquest últim decret va ser modificat pel Decret 34/2000, de 8 de març (BOIB núm. 33, de 16 de març de 2002).
- Decret 71/1992, de 8 d'octubre, pel qual es dicten les normes provisionals per a la gestió del Servei Balear de la Salut (BOIB núm. 127, de 20 d'octubre; correcció d'errades BOIB núm. 144, de 28 de novembre de 1992), modificat pel Decret 40/2000, de 10 de març (BOIB núm. 35, de 18 de març de 2000).
- Ordre del director gerent del Servei de Salut de regulació del funcionament dels equips de suport d'atenció domiciliària ESAD (BOIB núm. 153, de 13 de desembre de 2002).
- Ordre del conseller d'Interior de 30 d'abril de 2002, per la qual es deleguen competències en matèria de personal estatutari en els òrgans del Servei Balear de la Salut (BOIB núm. 59, de 16 de maig de 2002).

² §1 d'aquest codi.

- Ordre de la consellera de Salut i Consum de 30 d'abril de 2002, de delegació de competències en matèria de personal en els òrgans del Servei Balear de la Salut (BOIB núm. 59, de 16 de maig de 2002).
- Ordre de la consellera de Salut i Consum de 29 d'agost de 2002, de desenvolupament del Reial Decret 866/2001, de 20 de juliol, pel qual es creen les categories i modalitats de metges d'urgència hospitalària i metges d'admissió i documentació clínica dins l'àmbit de les institucions sanitàries traspassades de l'INSALUD (BOIB núm. 109, de 10 de setembre de 2002).

B) Salut pública

En aquesta matèria les normes més destacables són:

- Decret 16/2004, de 13 de febrer, pel qual es regula l'exercici de l'activitat de bronzejat artificial (BOIB núm. 26, de 21 de febrer de 2004).
- Decret 48/2003, de 9 de maig, pel qual s'aprova a les Illes Balears el desenvolupament d'un Programa de detecció precoç d'hipoacúsies en el període neonatal (BOIB núm. 68, de 15 de maig de 2003).
- Decret 43/2003, de 2 de maig, pel qual s'estableixen les normes higièniques i sanitàries que regulen la pràctica del tatuatge, del pírcing i d'altres tècniques similars, i els requisits dels establiments en els quals es realitzen aquestes pràctiques (BOIB núm. 65, de 10 de maig de 2003).
- Decret 3/2003, de 10 de gener, pel qual s'estableixen les normes relatives a la formació de manipuladors d'aliments i el procediment d'autorització de les empreses i entitats de formació (BOIB núm. 10, de 21 de gener de 2003). Mitjançant aquest decret s'aplica el Reial Decret 202/2000, d'11 de febrer, pel qual s'estableixen les normes relatives als manipuladors d'aliments (BOE núm. 48, de 25 de febrer de 2000).
- Decret 144/2002, de 17 de maig, pel qual es crea el Consell Assessor de la Sida /VIH de les Illes Balears (BOIB núm. 153 Ext., de 23 de desembre de 2002).
- Decret 74/2002, de 17 de maig, pel qual es crea la Comissió per a la seguretat alimentària de les Illes Balears (BOIB núm. 63, de 25 de maig de 2002).

- Decret 63/2001, de 27 d'abril, pel qual es crea el Fòrum de la Sida de les Illes Balears (BOIB núm. 55, de 8 de maig de 2001).
- Decret 37/2001, de 2 de març, de creació del Fòrum de la Salut Mental de les Illes Balears (BOIB núm. 33, de 17 de març de 2001).
- Decret 14/2001, de 2 de febrer, pel qual es crea la Comissió de coordinació en relació amb les encefalopaties espongiformes transmissibles (BOIB núm. 18, de 10 de febrer de 2001).
- Decret 105/1997, de 24 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de Policia Sanitària Mortuòria de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 99, de 7 d'agost de 1997).
- Decret 15/1997, de 23 de gener, pel qual es crea i regula la Xarxa de vigilància epidemiològica de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 17, de 8 de febrer de 1997), modificat pel Decret 19/2003, de 28 de febrer (BOIB núm. 33, d'11 de març de 2003). Mitjançant el decret 19/2003 esmentat es crea, a més, el Sistema d'Informació de noves infeccions pel virus de la immunodeficiència humana (VIH).
- Decret 163/1996, de 26 de juliol, pel qual es regula l'autorització per a la creació, modificació, trasllat i tancament de centres, establiments i serveis sanitaris (BOIB núm. 103, de 17 d'agost de 1996). Aquest Decret ha estat desenvolupament per les Ordres següents:
 - Ordre de 19 de desembre de 2000 per la qual s'estableixen les condicions, requisits i el procediment d'autorització per a la creació, modificació, trasllat i tancament dels hospitals (BOIB núm. 7, de 16 de gener de 2001).
 - Ordre de 14 de maig de 1999, per la qual es modifica el calendari de vacunacions sistemàtiques infantils en la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 65, de 25 de maig de 1999).
 - Ordre de 3 de maig de 1999, per la qual es regulen les condicions que han de reunir els establiments d'òptica per al seu funcionament (BOIB núm. 62, de 15 de maig de 1999).
 - Ordre de 16 de desembre de 1996, per la qual es regulen les condicions que han de reunir els laboratoris d'anàlisis clíniques per al seu funcionament (BOIB núm.163, de 31 de desembre de 1996).

- Ordre de 3 de desembre de 1996, per la qual es regulen les condicions i requisits tècnics de funcionament dels centres de salut i dels consultoris de professionals sanitaris (BOIB núm. 153, de 12 de desembre de 1996).
- Ordre de 5 de març de 1996, per la qual es regulen els coneixements a acreditar pel personal a càrrec de les instal·lacions de piscines dels establiments d'allotjaments turístics i de les d'ús col·lectiu, en general (BOIB núm. 34, de 16 de març de 1996).
- Decret 136/1996, de 5 de juliol, d'ordenació de la gestió dels residus sanitaris a la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 91, de 20 de juliol de 1996; correcció d'errades BOIB núm. 106, de 24 d'agost de 1996, BOIB núm. 108, de 19 d'agost de 1996, BOIB núm. 115, de 14 de setembre de 1996 i BOIB núm. 15 de 6 de febrer de 1997).
- Decret 53/1995, de 18 de maig, pel qual s'aproven les condicions higièniques sanitàries de les piscines dels establiments d'allotjaments turístics i de les d'ús col·lectiu en general (BOIB núm. 80, de 24 de juny de 1995; correcció d'errades BOIB núm. 88, de 13 de juliol de 1995).
- Decret 71/1990, de 28 de juny, d'aprovació definitiva de la reestructuració dels Serveis Oficials Veterinaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 89, de 21 de juliol de 1990).
- Decret 70/1990, de 28 de juny, d'aprovació definitiva de la reestructuració dels Serveis Oficials Farmacèutics de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 89, de 21 de juliol de 1990).

C) Avaluació i acreditació

Les normes més importants en aquesta matèria són:

- Decret 72/2002, de 17 de maig, pel qual s'aprova la creació de l'Institut Universitari d'Investigacions en Ciències de la Salut de la Universitat de les Illes Balears (BOIB núm. 63, de 25 de maig de 2002).
- Decret 132/2000, de 15 de setembre, pel qual es crea el Comitè Ètic d'Investigació Clínica de les Illes Balears (BOIB núm. 117, de 23 de setembre de 2000), modificat pel Decret, 146/2002, de 13 de desembre (BOIB núm. 153 Ext., de 23 de desembre de 2002).

- Decret 61/2000, de 7 d'abril, pel qual es dóna nova composició, regulació i funcionament a la Comissió de Formació Continuada de les Professions Sanitàries de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 50, de 20 d'abril de 2000), modificat pel Decret 145/2002, de 13 de desembre (BOIB núm. 153 Ext. , de 23 de desembre de 2002).

D) Ordenació farmacèutica

Les normes més rellevants de la Comunitat Autònoma sobre aquesta matèria són:

- Llei 7/1998, de 12 de novembre, d'ordenació farmacèutica de les Illes Balears (BOIB núm. 149, de 21 de novembre de 1998; BOE núm. 299, de 5 de desembre de 1998).³
- Decret 116/2002, de 13 de setembre, pel qual s'estableixen els requisits dels magatzems de distribució de medicaments i productes sanitaris i el procediment per a la seva autorització, trasllat i tancament, i se'n regulen les existències mínimes, així com les de les oficines de farmàcia (BOIB núm. 115, de 24 de setembre de 2002).
- Decret 65/2001, de 27 d'abril, pel qual s'aprova el procediment d'autorització de trasllats, transmissions, obres de modificació i amidament de distàncies d'oficines de farmàcia a les Illes Balears (BOIB núm. 55, de 8 de maig de 2001).
- Decret 64/2001, de 27 d'abril pel qual s'estableixen els requisits tècnics sanitaris que han de reunir les oficines de farmàcia (BOIB núm. 55, de 8 de maig de 2001).
- Decret 92/2000, de 23 de juny, pel qual es regula l'horari mínim i els serveis d'urgència en les oficines de farmàcia de les Illes Balears (BOIB núm. 83, de 6 de juliol de 2000; correcció d'errades BOIB núm. 109, de 5 de setembre de 2000).
- Decret de 25/1999, de 19 de març, pel qual s'aproven les zones farmacèutiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears i el procediment per a l'autorització de noves oficines de farmàcia (BOIB núm. 40, de 30 de març de 1999; correcció d'errades BOIB núm. 58, de 6 de maig de 1999).

³ §2 d'aquest codi.

- Decret 10/1999, de 19 de febrer, pel qual es delega en el Col·legi Oficial de Farmacèutics de Balears la tramitació dels expedients de trasllat, modificació i transmissió d'oficines de farmàcia i el nomenament de farmacèutics regents, substituïts o adjunts (BOIB núm. 27, de 2 de març de 1999).

E) Consum

La normativa autonòmica en matèria de consum està formada per les normes següents.

- Llei 1/1998, de 10 de març, de l'Estatut dels Consumidors i Usuaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 37, de 17 de març de 1998; BOE núm. 113, de 12 de maig de 1998).⁴
- Decret 75/2001, de 25 de maig, de creació i regulació del Consell Balear de Consum (BOIB núm. 67, de 5 de juny de 2001).
- Decret 79/1988, de 20 d'octubre, pel qual es crea el Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris (BOIB núm. 131, d'1 de novembre de 1988).
- Decret 21/1998, de 6 de febrer, pel qual es regulen els serveis d'instal·lació, reparació i revisió a domicili (BOIB núm. 26, de 24 de febrer de 1998).
- Decret 1/1998, de 2 de gener, pel qual es regula el dret a la informació sobre els serveis mortuoris i funeraris (BOIB núm. 5, de 10 de gener de 1998).

F) Planificació i finançament

Les normes més destacables són:

- Decret 19/2004, de 13 de febrer, pel qual es modifica l'ordenació sanitària territorial de les Illes Balears (BOIB núm. 37, de 13 de març de 2004), complementat per l'Ordre de la Conselleria de Salut i Consum, per la qual es crea la Comissió d'ordenació sanitària territorial de les Illes Balears (BOIB núm. 13, de 27 de gener de 2004).

- Decret 99/2002, de 19 de juliol, d'ordenació de l'atenció a la salut mental a la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 91, de 30 de juliol de 2002).
- Decret 31/2001, de 23 de febrer, pel qual es modifica l'ordenació sanitària territorial de les Illes Balears, aprovada pel Decret 34/1987, de 21 de maig (BOIB núm. 28, de 6 de març de 2001).
- Decret 80/1992, de 5 de novembre, d'aprovació definitiva de la modificació de l'ordenació sanitària territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 140, de 19 de novembre de 1992).
- Decret 122/1987, de 30 de desembre, d'aprovació definitiva de l'ordenació sanitària de la comunitat autònoma de les Illes Balears, establerta en el Decret 34/1987, de 21 de maig (BOIB núm. 12, de 28 de gener de 1988). Aquest Decret ha estat modificat pel Decret 42/1992, de 8 de juliol (BOIB núm. 85, de 16 de juliol de 1992).
- Decret 34/1987, de 21 de maig, d'ordenació sanitària territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 71, de 6 de juny de 1987; correcció d'errades BOIB núm. 98, de 4 d'agost de 1987). Aquest Decret ha estat modificat pels decrets següents: Decret 76/1988, de 20 d'octubre (BOIB núm. 131, d'1 de novembre de 1988), Decret 55/1990, de 17 de maig (BOIB núm. 63, de 24 de maig de 1990), Decret 42/1992, de 8 de juliol (BOIB núm. 85, de 16 de juliol de 1992), Decret 31/2001, de 23 de febrer (BOIB núm. 28, de 6 de març de 2001) i Decret 122/2002, de 4 d'octubre (BOIB núm. 123, de 12 d'octubre).

§1
LLEI 5/2003, DE 4 D'ABRIL,
DE SALUT DE LES ILLES BALEARS

(BOIB núm. 55, de 22 d'abril de 2003;

BOE núm. 110, de 8 de maig de 2003)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

En l'ordenament jurídic espanyol, el dret a la protecció de la salut ve expressament reconegut en la Constitució, la qual atribueix als poders públics l'organització i la tutela de la salut pública a través de les mesures que es consideren oportunes, tant en el seu vessant preventiu, com en el propi de prestació d'assistència sanitària. Aquest reconeixement constitucional s'ha plasmat en la Llei 14/1986, general de sanitat, de 25 d'abril, que, amb caràcter bàsic, recull tot el conjunt d'accions i dispositius encaminats a la protecció de la salut, i destaca el protagonisme i la suficiència de les comunitats autònomes en l'articulació d'una política pròpia en matèria sanitària. Però, no només la Llei general de sanitat estableix el marc normatiu de protecció de la salut, també ho fa la Llei Orgànica 3/1986, de 14 de abril, de mesures especials en matèria de salut pública, que faculta les administracions públiques, dins l'àmbit de les seves competències, a adoptar les mesures excepcionals d'intervenció sanitària en situacions de necessitat o d'urgència.

En l'àmbit de les Illes Balears, l'Estatut d'Autonomia atribueix a la comunitat autònoma, a l'article 10.14, la competència exclusiva en matèria de sanitat.

Així mateix, l'article 11.5 del mateix text legal li atribueix el desenvolupament legislatiu i l'execució de la coordinació hospitalària, inclosa la de la Seguretat Social, i l'ordenació farmacèutica. Tot això sense oblidar la funció executiva de l'article 12.8 sobre la gestió de l'assistència sanitària de la Seguretat Social.

A l'empara dels títols competencials esmentats, es pretén recollir en una norma de rang legal totes les accions relacionades amb la salut dels ciutadans, de manera integral i integrada, i començar per la formulació dels drets dels usuaris enfront dels processos assistencials en l'àrea sanitària, per continuar amb l'ordenació dels recursos sanitaris de les Illes, territorialment i de manera funcional, i finalitzar amb les accions dels sistema sanitari públic de les Illes Balears.

Prèviament, el Parlament de les Illes Balears havia creat el Servei Balear de la Salut, mitjançant la Llei 4/1992, de 15 de juliol, com un sistema únic i harmo-

nitzat de tots els recursos, els centres i els serveis de l'àmbit geogràfic de les Illes Balears, amb la meta d'aconseguir la integració, la desconcentració, la simplificació, la racionalització i, en definitiva, una optimització màxima dels serveis sanitaris existents o futurs. Certament, el retard en la transferència dels serveis i de les funcions de l'assistència sanitària de la Seguretat Social a la nostra comunitat va produir una certa obsolescència a la Llei del Servei Balear de la Salut, a més de regular únicament el Servei, sense contemplar altres aspectes essencials en matèria de protecció de la salut. Per aquest motiu la Llei del 92 i les modificacions que s'hi han introduït per part de la Llei 20/2001, de 21 de desembre, de mesures tributàries, administratives i de funció pública, són substituïdes per aquesta, i s'integra la regulació del Servei de Salut en un text més ambiciós que regula totes les accions dels poders públics adreçades a la protecció de la salut.

II

En el marc de les competències assolides en l'Estatut, la Llei de salut de les Illes Balears es configura com a l'instrument normatiu més important de la comunitat autònoma per articular-ne el compromís amb els ciutadans, de cara a la protecció d'un aspecte tan essencial de la persona com és la salut. La llei té com eix central l'atenció de la salut del ciutadà en totes les vessants, des de l'educació per a la salut, les accions preventives, les mesures públiques de protecció de la salut individual i col·lectiva, fins a l'atenció de la malaltia, la rehabilitació funcional i la reincorporació social del pacient.

La Llei de salut de les Illes Balears tracta de recollir els aspectes més interessants de les regulacions comparades, adaptats naturalment a la realitat social, geogràfica i sanitària de les Illes, especialment en l'estructuració del model organitzatiu.

Però, la Llei de salut de les Illes Balears no es limita a la regulació del Servei autonòmic de salut, ni tan sols a la formulació de l'ordenació sanitària de les Illes Balears. Amb una vocació més ambiciosa, pretén ser un instrument normatiu que reguli totes les accions dels poders públics relacionades amb la salut, però no només d'aquests. També el sector privat es veu implicat en una tasca tan important com la que la llei pretén: la protecció de la salut abans que aparegui la malaltia i el seu restabliment, en cas de pèrdua. El dret a la protecció de la salut es configura com un dret reconegut constitucionalment que requereix un desenvolupament legal en l'àmbit de les Illes Balears, en sintonia amb la regulació establerta en la Llei general de sanitat per a tot l'Estat, com a norma de caràcter bàsic per a totes les administracions sanitàries del territori nacional.

III

Prèviament a la regulació de les accions encaminades a la protecció i al restabliment de la salut és necessari plasmar els principis informadors en els quals es fonamenta l'articulació del dret a la protecció de la salut en el sistema sanitari públic de les Illes Balears, la qual cosa es recull en el títol preliminar, a més d'identificar l'objecte i l'àmbit subjectiu d'aplicació de la llei.

En el títol I es detallen els drets i els deures dels ciutadans en l'àmbit sanitari. Aquest títol comença pels titulars dels drets, per continuar amb la regulació dels drets bàsics de tots relatius als serveis sanitaris i de salut de les Illes Balears, com a garantia del principi constitucional de protecció de la salut. En el capítol III d'aquest títol es contenen els drets específics dels usuaris dels centres assistencials, des del moment previ al naixement fins a la mort. Destaquen els drets en relació al naixement, a la intimitat i confidencialitat, la nova regulació del document vital i del consentiment informat, sense oblidar els drets del col·lectius mereixedors d'especial protecció, els dels malalts mentals, i el dret a la història i a la documentació clínica. El capítol IV conté la formulació dels drets dels usuaris dels serveis sanitaris públics com a complement dels drets generals establerts en el capítol II, i regula les funcions del defensor dels usuaris com a òrgan de garantia d'aquests drets. Finalment, en el capítol V es formulen els deures dels usuaris dels serveis sanitaris.

IV

El títol II de la llei regula el sistema sanitari públic de les Illes Balears com el conjunt de recursos, normes, mitjans organitzatius i accions orientades a satisfer el dret a la protecció de la salut. El Govern i l'administració sanitària són els ens encarregats del funcionament del sistema.

El sistema sanitari públic de les Illes Balears, com a part del Sistema Nacional de Salut, té com a finalitats primordials la millora general en l'estat de la salut de la població, mitjançant la promoció de l'educació per a la salut, la prevenció, la planificació de les accions i la prestació d'una atenció integral i personalitzada. Per aconseguir aquestes finalitats, les administracions públiques competents, establertes a les Illes Balears, desenvoluparan tota una sèrie d'accions adreçades a protegir la salut abans que aparegui la malaltia i a l'atenció sanitària posterior, que es complementaran amb activitats de docència, investigació i formació, a més de l'avaluació i el control de la qualitat dels serveis sanitaris.

Totes aquestes accions es dirigeixen a aconseguir la finalitat primordial de la llei.

V

El capítol III del títol II regula el Pla de Salut de les Illes Balears, el qual es configura a la llei com a l'instrument estratègic principal de planificació i coordinació sanitària, que es complementarà amb el Pla sociosanitari –de caràcter intersectorial– així com amb altres plans de desenvolupament d'aspectes més concrets de l'actuació sanitària (de la SIDA, de drogues, de salut mental). Com a instrument estratègic, el Pla de Salut estableix les línies a desenvolupar per les estructures corresponents, tant sanitàries com alienes al sector. L'objectiu final és l'assumpció dels compromisos que involucrin sectors socials, professionals i polítics.

El capítol IV preveu l'existència i les funcions dels òrgans de participació comunitària en el sistema sanitari públic de les Illes Balears, especialment el Consell de Salut, que s'adscriu a la conselleria competent en matèria sanitària, com a l'òrgan col·legiat superior de participació comunitària i de consulta del sistema sanitari públic.

VI

Les competències i funcions de les diverses administracions públiques que actuen en matèria sanitària en el territori de les Illes Balears, vénen recollides en el títol III de la llei, que comença per definir les competències del Govern i de l'Administració de la comunitat autònoma (capítol I), i finalitza, en el capítol II, amb les competències dels ens territorials de les Illes Balears. Aquestes competències es desenvolupen de conformitat amb el que disposa l'Estatut, la Llei general de sanitat, les lleis de consells insulars i de règim local, i dins el marc del Pla de salut.

VII

El títol IV regula la intervenció pública en relació amb la salut individual i col·lectiva, la funció inspectora i la potestat sancionadora en matèria sanitària de manera estructurada en dos capítols. En el primer es defineixen les funcions del personal que realitza funcions inspectores i es determina el caràcter públic de les actes i diligències inspectores, mentre que en el capítol II es regula l'exercici de la potestat sancionadora per l'administració sanitària autònoma i tot el règim d'infraccions tipificades i sancions en matèria sanitària, a més de la possibilitat d'adoptar mesures cautelars per l'òrgan sancionador com a garantia del compliment dels deures i de les obligacions establertes en aquesta llei i en la resta de l'ordenament jurídic sanitari.

VIII

L'eix principal de l'organització sanitària pública dels serveis sanitaris de les Illes s'estructura en el títol V, on es regula el Servei de Salut de les Illes Balears com a ens públic, de caire autònom, dotat de personalitat jurídica i patrimoni propis, amb plena capacitat d'actuar i al qual s'encomana la gestió dels serveis públics assistencials. Aquest Servei de Salut s'adscriu a la conselleria competent en matèria sanitària. La llei estableix en general els objectius fonamentals que persegueix i la relació amb l'ens matriu.

L'estructura i l'organització del Servei de Salut, contingudes en el capítol II, defineixen els òrgans superiors de direcció i gestió de l'ens: el Consell General, el director general i el secretari general. El règim jurídic del Servei de Salut l'estableix aquesta llei i els seus estatuts, i la representació i la defensa en judici s'atribueixen als advocats que s'integrin a l'escala corresponent del cos superior d'avocats de l'Administració de la comunitat autònoma, sense perjudici d'habilitar advocats col·legiats per a supòsits específics.

El règim pressupostari que es configura a la llei en el capítol IV, permet al Servei comptar amb el seu propi pressupost, i des del punt de vista financer es preveuen mesures de control permanent per part de la Intervenció de la comunitat autònoma.

El capítol V del títol V recull l'ordenació funcional dels serveis assistencials, estructurada en els nivells d'atenció sanitària primària, especialitzada i d'urgències. L'atenció primària és el primer nivell d'assistència, mentre que l'especialitzada és el segon nivell. Aquest està configurat per la xarxa hospitalària pública de les Illes Balears, que també s'estructura en diversos nivells d'hospitals, en funció de l'especialització i la complexitat dels processos de què disposen. El títol finalitza en el capítol VI, dedicat a les relacions amb la iniciativa privada, la qual s'articula al voltant del concert, com a modalitat consolidada de col·laboració del sector privat en la prestació dels serveis públics.

IX

L'ordenació sanitària territorial del sistema sanitari públic de les Illes és objecte de tractament en el títol VI, on es detalla l'organització del Servei de Salut en àrees de salut, com a estructura bàsica del sistema, en sectors sanitaris i en zones bàsiques de salut. Al Servei de Salut se li encomana la responsabilitat en la gestió unitària i integrada dels centres i serveis que en depenen, així com les prestacions i els programes sanitaris a desenvolupar. Les àrees de salut s'estructuraran en els òrgans de participació, direcció i gestió que determinin

els estatuts del Servei. Les àrees de salut es podran dividir territorialment en sectors sanitaris, responnent a la necessitat que l'ordenació territorial resulti operativa i funcioni amb eficàcia. Cadascuna de les àrees disposarà d'un hospital públic per garantir l'atenció especialitzada als ciutadans. Per altra banda, les zones bàsiques de salut són el marc territorial i poblacional fonamental per a l'ordenació dels serveis d'atenció primària sanitària.

X

En conclusió, la Llei de salut de les Illes Balears configura un sistema públic de salut universal, gratuït i solidari, que pretén ordenar tots els recursos sanitaris de manera eficient, tenint en compte les peculiaritats de les Illes Balears, on històricament hem patit greus mancances de recursos en la xarxa pública, mitigades en part pel recurs a la doble assegurança.

En el procés d'elaboració s'ha sotmès a consulta dels sectors implicats i de tota la ciutadania, a través d'Internet. Sense oblidar la consulta al Consell Econòmic i Social, com a ens institucional que té la representació dels sectors socials.

La Llei de salut té vocació de perdurabilitat i per això ha tengut cura de ser flexible per adaptar-se a les situacions futures sense traumatismes, i s'ha de configurar com a un instrument al servei de tots els ciutadans de les Illes Balears.

TÍTOL PRELIMINAR

Article 1 Objecte

1. La present llei té per objecte l'ordenació i la regulació del sistema sanitari per tal de fer efectiu, en l'àmbit territorial de les Illes Balears, el dret a la protecció de la salut reconegut a l'article 43 de la Constitució.

2. En particular, aquesta llei:

- a) Defineix i garanteix els drets i els deures dels ciutadans en l'àmbit sanitari.
- b) Configura el marc jurídic fonamental del sistema sanitari públic.
- c) Delimita les competències de les administracions públiques en matèria de sanitat.
- d) Regula la funció inspectora i la potestat sancionadora en matèria sanitària.
- e) Estableix les regles bàsiques de l'organització i el funcionament del Servei de Salut de les Illes Balears.

Article 2 Àmbit subjectiu d'aplicació

Aquesta llei s'aplica:

- a) Als ciutadans residents i als no residents, amb independència de la seva situació legal o administrativa.
- b) A les administracions públiques de les Illes Balears.
- c) A qualsevol altra persona jurídica, quan així s'estableixi en aquesta llei.

Article 3 Principis informadors

La regulació continguda en aquesta llei s'inspira en els principis següents:

- a) Universalització de l'atenció sanitària per a tots els ciutadans de les Illes Balears.
- b) Concepció integral de la salut, de forma que compregui activitats de promoció, educació sanitària, prevenció, assistència, rehabilitació, investigació i formació, tenint en compte els aspectes biològics, psicològics, socials i ecològicambientals.
- c) Equitat i superació de les desigualtats territorials i socials en la prestació dels serveis, donar prioritat a l'eficiència social i afavorir els col·lectius més desprotegits.
- d) Eficàcia i eficiència en la gestió dels recursos sanitaris, amb incorporació de la millora continuada de la qualitat, mitjançant l'acreditació i l'avaluació continuada.
- e) Descentralització, desconcentració, coordinació i responsabilitat en la gestió, d'acord amb una concepció integral i integrada del sistema sanitari balear.
- f) Participació comunitària en la formulació de la política sanitària, a través dels drets d'informació i participació.
- g) Participació dels professionals en l'organització i en l'ús racional de tots els recursos necessaris per a la bona pràctica clínica, basada en l'evidència científica.
- h) Cooperació intersectorial com a element de cohesió de les polítiques de tots els sectors amb responsabilitat en la salut.
- i) Consideració del medi ambient com un factor d'incidència sobre la salut individual i col·lectiva.
- j) Orientació del sistema sanitari als ciutadans, establint els mecanismes adients per a l'exercici dels drets que aquesta llei els reconeix.
- k) Humanització de l'organització sanitària.

TÍTOL I. DRETS I DEURES DELS CIUTADANS EN L'ÀMBIT SANITARI

Capítol I. Titulars dels drets i deures

Article 4 Titulars dels drets i deures

1. Sense perjudici del que preveu la legislació bàsica estatal, i amb independència de la seva situació legal o administrativa, són titulars dels drets i deures

definites en aquesta llei, en els termes establerts en aquest títol:

- a) Els espanyols i els estrangers residents en qualsevol dels municipis de les Illes Balears.
 - b) Els espanyols i els estrangers no residents a les Illes Balears que tinguin establerta la residència en el territori espanyol, amb l'abast determinat per la legislació estatal.
 - c) Els nacionals dels estats membres de la Unió Europea, respecte dels drets que resultin de l'aplicació del dret comunitari europeu i dels tractats i convenis subscrits per l'Estat espanyol que els siguin d'aplicació.
 - d) Els nacionals dels estats que no pertanyen a la Unió Europea, només respecte dels drets que els reconeguin les lleis, els tractats i els convenis subscrits per l'Estat espanyol amb el seu país d'origen.
2. No obstant el que es preveu a l'apartat anterior, es garantirà en tot cas a qualsevol persona l'atenció sanitària en situacions d'urgència, prestada pels professionals.
3. En el supòsit previst al punt anterior, es facturaran els costos i les despeses ocasionats al beneficiari o tercer responsable, si n'és el cas.

Capítol II. Drets bàsics

Article 5 Drets bàsics

1. En els serveis i centres públics i privats tots tenen els drets següents:
 - a) A l'assistència sanitària en els termes establerts en aquesta llei.
 - b) Al respecte a la intimitat i a la personalitat, a la dignitat humana i a ser atès sense cap mena de discriminació.
 - c) A obtenir informació sobre els diversos serveis sanitaris als quals es pot accedir, com també sobre el cost econòmic de les prestacions i els requisits per al seu ús.
 - d) A obtenir, en tots els centres i serveis sanitaris, còpia de la carta de drets i deures per la qual s'ha de regir la relació de l'usuari amb aquests.
 - e) A realitzar reclamacions pels funcionament dels serveis sanitaris i a fer suggeriments, així com a rebre una resposta en els termes prevists reglamentàriament.
 - f) A ser informats adequadament, en termes comprensibles, dels factors, de les situacions i de les causes de riscos per a la salut individual i col·lectiva.
2. Així mateix, tots tenen dret a rebre informació sanitària en la forma més idònia per a la seva comprensió i en una de les llengües oficials de la comunitat autònoma, i assegurar-se que aquella sigui intel·ligible per als pacients.
3. No obstant el que disposa el punt anterior, i en la mesura que la planificació sanitària ho permeti, els centres i serveis sanitaris implantaran els mitjans necessaris per atendre les necessitats lingüístiques dels usuaris estrangers.

Capítol III. Drets específics dels usuaris en els centres assistencials

Article 6 Dels drets específics en els centres assistencials

A més dels drets reconeguts a tots per aquesta llei, els usuaris dels centres assistencials de titularitat pública o privada tenen també els drets reconeguts en aquest capítol.

Secció 1a. Drets en relació al naixement

Article 7 Drets de la mare

La dona durant la gestació, el part i el puerperi té dret a:

- a) Obtenir informació continuada, completa i adequada sobre l'evolució de l'embaràs, part i postpart i estat del seu fill, expressada en termes comprensibles.
- b) Rebre una atenció prenatal adequada i una educació maternal efectuada per un professional capacitat i estar acompanyada per una persona de la seva confiança durant el prepart, part i postpart, excepte causa suficientment justificada.
- c) Ser informada adequadament de les diferents opcions de part, ja sigui natural, amb analgèsia, mitjançant cesària o qualsevol altra modalitat, amb els avantatges i inconvenients de cada opció; ser la protagonista sobre la decisió del tipus i de la modalitat del part que desitja amb l'assessorament dels professionals sanitaris; decidir les intervencions no estrictament necessàries des d'un punt de vista clínic, excepte en els casos on la urgència de la situació ho impedeixi.
- d) Escollir durant el part i el postpart un únic professional referent del seu cas, quan siguin més d'un els professionals que l'atenen.
- e) Tenir el nadó al seu costat des del moment del naixement i durant tota la seva estada hospitalària, sempre que la salut d'ambdós ho permeti; obtenir còpia de l'informe d'alta amb totes les dades del part i el resum de l'estat neonatal.
- f) Obtenir de l'organització de l'hospital els recursos necessaris per facilitar la lactància materna, d'acord amb les recomanacions de les autoritats sanitàries; obtenir informació sobre un altre tipus d'alimentació quan la lactància materna no sigui possible o bé no sigui l'opció elegida.
- g) Atenció domiciliària durant i després del part, si n'és el cas.
- h) Que es respectin les recomanacions de la Organització Mundial de la Salut a totes les dones que així ho demanin.

Article 8 Drets del nadó

Als nadons se'ls reconeixen els drets següents :

- a) A rebre un tractament respectuós i digne, així com a ser identificat immediatament mitjançant les mesures que es considerin adequades.

- b) A tenir un únic referent mèdic, a ser explorat després del naixement per un metge especialista en pediatria i que se li realitzin les proves de detecció neonatal; si el seu estat de salut així ho requereix, a ser atès per personal qualificat amb els mitjans tècnics adequats i que se li faciliti l'estimulació precoç en cas de tenir alguna disminució.
- c) A no ser sotmès a cap examen o intervenció, el propòsit dels quals sigui la investigació, excepte amb el consentiment exprés i per escrit dels seus pares o, si n'és el cas, dels representats legals.

Article 9 Drets comuns de les mares i dels pares

Els pares i les mares dels nadons, en relació amb l'assistència sanitària regulada en aquesta llei, tenen el dret a:

- a) Rebre la informació comprensible, suficient i continuada sobre el procés o l'evolució del seu fill o la seva filla, inclòs el diagnòstic, el pronòstic i les opcions de tractament, com també sobre les cures eventuals que rebí l'infant.
- b) Tenir accés continuat al seu fill, si la situació clínica ho permet, així com participar en l'atenció i en la presa de decisions relacionades amb l'assistència sanitària que ha de rebre.
- c) Rebre l'informe d'alta i la informació i l'assessorament necessaris per al seguiment del procés tant del fill com de la mare, per a llur integració en la xarxa sanitària i per a l'obtenció dels recursos socials de suport, si fos necessari.

Secció 2a. Dret a la intimitat i a la confidencialitat

Article 10 Dret a la intimitat

1. El dret a la intimitat del pacient es concreta en el respecte a la confidencialitat de les dades que fan referència a la seva salut i a l'assistència o al tractament. Les persones que no estiguin autoritzades degudament no poden accedir a aquestes dades.

2. Els centres sanitaris han d'adoptar les mesures oportunes per garantir el dret a la intimitat. A aquest efecte han d'elaborar normes i procediments protocolitzats per garantir l'accés a les dades dels pacients.

3. El personal dels centres i serveis sanitaris només podrà desvetllar les dades relatives a processos assistencials dels pacients en el casos legalment previstos.

Article 11 Dret a la informació assistencial

1. El pacient té dret que se li faciliti en termes comprensibles informació completa i continuada, verbal i escrita, sobre el seu procés, inclosos el diagnòstic, el pronòstic i les opcions de tractament. No obstant això, es respectarà la voluntat del pacient al qual se li ofereixen les alternatives següents:

- No voler ser informat.

- Donar-li la possibilitat de decidir entre les distintes opcions terapèutiques del centre.
 - Renunciar al tractament.
 - Autoritzar expressament una altra persona per rebre aquesta informació.
2. El metge responsable del pacient ha de garantir el compliment del dret a la informació. Els professionals assistencials que l'atenen i li apliquen una tècnica o un procediment concret també han d'assumir la responsabilitat en el procés d'informació al pacient.
 3. El pacient té dret a ser advertit de les possibilitats d'utilització dels procediments de diagnòstic i terapèutics que li apliquen en un projecte docent o d'investigació que, en cap cas, no podrà comportar perill addicional conegut per a la salut. En tot cas serà imprescindible la prèvia informació al pacient i la seva autorització per escrit, així com l'acceptació per part del metge i de la direcció del corresponent centre sanitari.
 4. Es reconeix el dret del pacient a una segona opinió mèdica, en els termes que reglamentàriament es determini, amb la finalitat d'enfortir la relació bàsica entre el metge i el pacient i complementar les possibilitats d'atenció.
 5. Tot pacient té dret a rebre l'informe d'alta hospitalària en acabar l'estada en el centre assistencial, en un termini raonable.
 6. Les persones autoritzades pel pacient també tenen dret a ser informades en els termes establerts en aquest article.

Secció 3a. Dret a l'autonomia del pacient

Article 12 El consentiment informat

1. Qualsevol intervenció en l'àmbit de la salut requereix que la persona afectada n'hagi donat el consentiment específic i lliure i n'hagi estat prèviament informada.
2. El consentiment s'ha de manifestar per escrit en els casos d'intervencions quirúrgiques, procediments diagnòstics invasius i, en general, quan es duen a terme procediments que suposin riscos i inconvenients notoris i previsibles susceptibles de repercutir en la salut del pacient.
3. El pacient podrà revocar per escrit el consentiment en qualsevol moment.
4. No és necessària l'exigència del consentiment en les situacions següents:
 - a) Quan la manca d'intervenció comporti un risc per a la salut pública.
 - b) Quan el cas impliqui una urgència que no permeti demores per la possibilitat d'ocasionar lesions irreversibles o existir risc de mort.
 - c) Quan el pacient hagi manifestat per escrit el desig de no ser informat.
5. En el cas d'incapacitat del pacient per prendre decisions, el dret sobre qualsevol tipus d'intervenció que afecti la seva salut correspondrà als representants legals que determini la sentència d'incapacitat. En el cas d'inexistència de declaració judicial, correspondrà als seus familiars, a la seva parella i, subsidiàriament, a les persones properes a ell.

6. Pel que fa als menors d'edat, el dret a decidir correspondrà als pares, tutors o curadors que ostentin la representació legal. L'opinió del menor serà presa en consideració en funció de la seva edat i el seu grau de maduresa, d'acord amb el que estableixen les lleis civils. Quan hi hagi disparitat de criteris entre els representants legals del menor i la institució sanitària, la darrera autorització se sotmetrà a l'autoritat judicial.

Secció 4a. Dret a la documentació clínica

Article 13 Formulació del dret

1. Tot usuari del sistema sanitari té dret a la constància per escrit o en suport tècnic adequat a l'efecte de tot el seu procés assistencial.
2. Igualment té dret a accedir a la seva documentació clínica i que se li faciliti còpia dels documents, dels informes o de les dades.
3. Només tendran dret a obtenir la documentació clínica, mitjançant el previ consentiment de l'usuari, les persones autoritzades per aquest, el qual podrà ser substituït pel dels seus representants legals, en cas de minoria d'edat o incapacitat.

Article 14 La història clínica

1. La història clínica és el conjunt de documents agrupats en un expedient que conté les diverses actuacions relatives al procés assistencial de cada malalt i la identificació dels metges i de la resta de professionals sanitaris que hi intervenen.
2. La història clínica ha de contenir, en tot cas, les dades personals, les de l'assistència i les clínicoassistencials. Hi constaran així mateix les accions, les intervencions i les prescripcions fetes per cada professional sanitari.
3. Reglamentàriament es regularà el contingut complet de la història clínica i els usos d'aquesta.
4. Els centres sanitaris han de disposar d'un model normalitzat d'història clínica que reculli els continguts fixats reglamentàriament, adaptats al nivell assistencial que tenen i a la classe de prestació que realitzen.

Article 15 Deure de secret de les dades de la documentació clínica

1. El personal que tingui accés a la documentació clínica queda subjecte al deure de guardar el secret sobre les dades consultades.
2. Reglamentàriament es regularà el dret d'accés, custòdia, conservació i altres aspectes relatius a la documentació clínica.

Secció 5a. Drets dels pacients que pertanyen a col·lectius que mereixen una protecció especial

Article 16 Formulació dels drets

1. L'administració sanitària posarà en marxa programes i actuacions específics

destinats als col·lectius subjectes a un major risc sanitari per tal de donar efectivitat als drets reconeguts amb caràcter general per aquesta llei.

2. A aquest efecte, les administracions competents es coordinaran i promouran la participació dels col·lectius afectats en les accions esmentades al punt anterior.

Secció 6a. Drets dels malalts mentals

Article 17 Drets específics dels malalts mentals

1. Sobre la base de la plena integració de les actuacions en matèria de salut mental en el sistema sanitari general i de la total equiparació del malalt mental a les altres persones que requereixen serveis sanitaris i socials, l'administració sanitària ha d'actuar d'acord amb els principis següents:

- a) L'atenció integral i multidisciplinària dels problemes dels malalts mentals, cercant la col·laboració amb els serveis socials de les Illes Balears i desenvolupant els serveis de rehabilitació i reinserció social necessaris per a aquesta finalitat.
- b) L'atenció als problemes de salut mental de la població es realitzaran preferentment a l'àmbit comunitari, potenciant els recursos ambulatòris i els sistemes d'hospitalització parcial, reduint tant com sigui possible les necessitats d'hospitalització.
- c) L'hospitalització dels pacients que ho requereixin es realitzarà a les unitats de psiquiatria dels hospitals generals.
- d) Prevenció de l'aparició de la malaltia mental amb actuacions coordinades amb el Departament d'Educació de la comunitat autònoma.
- e) L'especial consideració de les actuacions dirigides a l'atenció psiquiàtrica infantojuvenil i l'atenció psicogeriàtrica.
- f) Especial suport a les famílies dels malalts mentals i a les associacions que desenvolupen la seva funció dins l'àmbit de l'atenció a la problemàtica de la salut mental, facilitant els recursos adients per tal de desenvolupar la seva tasca i promovent la informació, la formació i la participació en la planificació, els programes i les actuacions en la matèria.
- g) Garantir l'actuació tutelar de l'administració respecte d'aquelles persones amb malaltia mental que ho requereixin.
- h) L'atenció sanitària a les drogodependències se sotmetrà a les previsions contingudes a la llei específica aprovada pel Parlament de les Illes Balears.

2. L'administració sanitària tindrà especial consideració de les actuacions dirigides a l'atenció psiquiàtrica infantojuvenil, que comprèn la població de fins a 18 anys, i que es regirà per les següents bases d'actuació:

- a) L'atenció integral de la patologia, amb actuacions de prevenció, promoció, diagnòstic, tractament, seguiment i reinserció del nin i de l'adolescent.
- b) L'actuació interdepartamental enfront de la problemàtica de la salut

mental infantojuvenil, coordinant totes les instàncies implicades en el desenvolupament vital del subjecte d'atenció, com són educació, sanitat, serveis socials i justícia.

- c) L'actuació en el marc de l'atenció sanitària especialitzada, mitjançant les unitats de salut mental infantil i juvenil, sectoritzada en funció de criteris territorials i funcionals i en permanent i necessària coordinació amb l'atenció primària sanitària.
- d) El tractament específic de la problemàtica derivada del trastorn de l'alimentació, per a la població dins aquesta franja d'edat per les unitats de salut mental infantil i juvenil.

3. Els qui pateixin una malaltia mental i estiguin ingressats en un centre assistencial tenen dret a:

- a) Que la direcció del centre sol·liciti la corresponent autorització judicial per a la continuació de l'internament si desapareix la plenitud de facultats mentals, quan l'ingrés hagi estat voluntari.
- b) Que es revisi periòdicament la necessitat de l'internament quan l'ingrés hagi estat forçós.

Secció 7a. Dret a manifestar les voluntats anticipadament

Article 18 Les voluntats anticipades

1. Les persones majors d'edat, amb capacitat suficient, tenen dret a atorgar un document de voluntats anticipades, en el qual, de manera lliure, expressen les instruccions que s'han de tenir en compte pel metge o equip sanitari responsable quan es trobin en una situació que no els permeti expressar personalment la voluntat.

2. En aquest document, la persona pot també designar un representant que és l'interlocutor vàlid i necessari amb el metge o l'equip sanitari responsable, perquè el substitueixi.

3. La declaració de voluntats anticipades s'ha de plasmar mitjançant una de les formes següents:

- a) Davant tres testimonis, majors d'edat i amb plena capacitat d'obrar, dos dels quals, com a mínim, no han de tenir relació de parentiu fins al segon grau, ni estar vinculats per relació patrimonial amb el declarant.
- b) Manifestació davant notari, supòsit en el qual no serà necessària la presència de testimonis.

4. Les voluntats anticipades que incorporen previsions contràries a l'ordenament jurídic o que no es corresponen amb el que el subjecte ha previst a l'hora d'emetre-les, no es tendran en compte. En aquests casos, s'ha de fer l'anotació raonada pertinent en la història clínica del pacient.

5. La persona que ha atorgat voluntats anticipades, els seus familiars o el seu representant ha de lliurar el document que les conté al centre sanitari on la persona és atesa, per a la seva incorporació a la història clínica del pacient.

6. Els centres facilitaran informació i models dels documents de voluntats anticipades.
7. Per part de l'administració sanitària es crearà i constituirà un registre oficial, en el qual s'incorporaran totes les declaracions esmentades, amb cura de preservar la intimitat de les persones i la confidencialitat de les dades incorporades.

Capítol IV. Drets dels usuaris dels serveis sanitaris públics

Secció 1a. Drets generals

Article 19 Drets dels usuaris dels serveis sanitaris públics

Els usuaris dels serveis sanitaris públics de les Illes Balears tenen també dret a:

- a) La lliure elecció de metge, servei i centre, dins l'àrea de salut i d'acord amb la planificació de l'assistència sanitària. En l'atenció primària aquest dret es concreta en la possibilitat d'elecció de metge de família i de pediatria, d'entre els que en presten serveis a l'àrea de salut corresponent al seu lloc de residència.
- b) Les prestacions bàsiques del Sistema Nacional de Salut. L'administració sanitària de la comunitat autònoma pot establir prestacions complementàries tal com els medicaments homeopàtics, que seran efectives prèvia programació expressa i dotació pressupostària específica.
- c) Obtenir els medicaments i productes sanitaris que es considerin necessaris per promoure, conservar i restablir la salut, d'acord amb els criteris bàsics d'ús racional, en els termes que reglamentàriament s'estableixin.
- d) Obtenir, dins les possibilitats pressupostàries del Servei de Salut, una habitació individual per garantir la millora del servei i el dret a la intimitat i confidencialitat de cada usuari.
- e) Estar informat d'una manera intel·ligible, suficient i adequada de les distintes opcions i tècniques terapèutiques –farmacològiques i no farmacològiques- pertinents per al tractament del seu procés.
- f) Participar, de manera activa i informada, en la presa de decisions terapèutiques que afectin la seva persona, especialment davant situacions on existeixin diferents alternatives de tractament basades en l'evidència científica.
- g) El ciutadà té dret que les prestacions sanitàries li siguin dispensades dins un termini prèviament definit i conegut per l'usuari, que serà establert reglamentàriament.

Secció 2a. Garanties dels drets dels usuaris

Article 20 El Defensor dels usuaris

1. Es crea el Defensor dels usuaris del Sistema Sanitari Públic de les Illes Balears com a l'òrgan encarregat de la defensa dels drets d'aquells, el qual desenvoluparà les seves funcions amb plena autonomia funcional.
2. El Defensor dels usuaris estarà adscrit a la conselleria competent en matèria sanitària i donarà compte de les seves actuacions, anualment, al Consell de Salut de les Illes Balears.

Article 21 Designació

El Defensor dels usuaris serà designat pel Consell de Govern, oït el Consell de Salut, per un període de cinc anys, entre juristes de reconeguda competència o professionals amb experiència en l'administració sanitària.

Article 22 Actuacions

1. El Defensor dels usuaris podrà actuar d'ofici o a sol·licitud de tota persona natural que invoqui un interès legítim.
2. Les actuacions realitzades pel Defensor dels usuaris poden ser del tipus següent:
 - a) Atendre les reclamacions, queixes o denúncies presentades dins l'àmbit sanitari.
 - b) Iniciar les investigacions corresponents per aclarir-les.
 - c) Formular suggeriments, propostes o recomanacions a l'Administració i a les entitats privades a fi d'adequar les seves actuacions al que preveu aquesta llei.
 - d) Mantenir entrevistes amb les persones de l'Administració que siguin objecte de la denúncia, reclamació o queixa dels usuaris.
 - e) Emetre informe anualment al Consell de Salut del resultat de les seves actuacions.
3. En la seva investigació, el Defensor dels usuaris podrà sol·licitar de les administracions competents la informació detallada que es consideri necessària, quedant garantida la més absoluta reserva i confidencialitat en la seva actuació.
4. Si de les actuacions realitzades pel Defensor dels usuaris del Sistema Sanitari Públic de les Illes Balears en l'estudi de les reclamacions, queixes o denúncies presentades es dedueix la possibilitat d'existència de responsabilitat administrativa, elevarà la seva proposta al Consell de Salut.

Article 23 Règim jurídic

Reglamentàriament el Consell de Govern establirà l'estructura de l'òrgan, així com les incompatibilitats, la situació administrativa i el règim que li sigui d'aplicació.

Capítol V. Deures dels usuaris del sistema sanitari

Article 24 Deures

1. Sense perjudici dels deures reconeguts a la legislació bàsica estatal, els usuaris del sistema sanitari estan subjectes als deures següents:

- a) Acomplir les prescripcions generals de naturalesa sanitària comunes a tota la població, així com les específiques determinades pels serveis sanitaris.
- b) Utilitzar les instal·lacions a fi que es mantenguin en condicions d'habitabilitat, higiene i seguretat adequades.
- c) Vetllar per l'ús adequat dels recursos oferts pel sistema sanitari, fonamentalment d'allò que es refereix a la utilització dels serveis, procediments de baixa laboral o incapacitat permanent i prestacions terapèutiques i socials.
- d) Acomplir les normes i els procediments d'ús i accés als drets que se li atorguin a través d'aquesta llei.
- e) Mantenir el degut respecte a les normes establertes en cada centre, així com al personal que n'hi presti els serveis.
- f) Firmar, en cas de negar-se a les actuacions sanitàries i no acceptar el tractament, el document pertinent, en el qual quedarà expressat amb claredat que el pacient ha quedat suficientment informat i rebutja el procediment suggerit.
- g) L'obligació d'avisar el sistema sanitari el més aviat possible, la no-utilització per qualsevol causa d'un servei programat prèviament, amb la finalitat, no tan sols d'una adequada planificació dels serveis, sinó també per la possibilitat d'utilització per part d'altre usuari en llista d'espera.
- h) Cooperar amb l'autoritat sanitària en la prevenció de les malalties.

2. També estaran subjectes als deures establerts a les lletres a), b), d) i e), els familiars o acompanyants dels usuaris del sistema sanitari.

TÍTOL II. EL SISTEMA SANITARI PÚBLIC DE LES ILLES BALEARS

Capítol I. Estructura i finalitats del sistema

Article 25 Sistema sanitari públic de les Illes Balears

1. El sistema sanitari públic de les Illes Balears és el conjunt de recursos, normes, mitjans organitzatius i accions orientats a satisfer el dret a la protecció de la salut.

2. El Govern i l'administració sanitària de la comunitat autònoma garanteixen el bon funcionament del sistema mitjançant l'exercici de facultats de direcció, coordinació, ordenació, planificació, avaluació i control que li atribueix aquesta llei i la resta de l'ordenament jurídic.

Article 26 Finalitats del sistema sanitari públic de les Illes Balears

El sistema sanitari públic de les Illes Balears, com a part del Sistema Nacional de Salut, té com a missions fonamentals:

- a) L'extensió dels seus serveis a tota la població en els termes prevists en aquesta llei, per garantir la solidaritat i la cohesió territorial i social.
- b) Millorar l'estat de salut de la població.
- c) Promocionar la salut de les persones i dels col·lectius.
- d) Promoure l'educació per a la salut de la població.
- e) Proveir l'assistència sanitària individual i personalitzada.
- f) Complimentar la informació sanitària per establir la vigilància i la intervenció epidemiològica.
- g) Garantir l'assegurament i el finançament públics del sistema.
- h) L'ús preferent dels serveis sanitaris públics en la provisió de serveis.
- i) La prestació d'una atenció integral de la salut, per procurar alts nivells de qualitat degudament controlats i avaluats.
- j) La planificació de les prioritats de l'atenció sanitària a partir de les necessitats de salut de la població.
- k) La distribució òptima dels mitjans econòmics afectes al finançament dels serveis i de les prestacions sanitaris.
- l) El foment de la formació, la docència i la investigació en l'àmbit de la salut.
- m) L'establiment de programes de millora contínua de la qualitat en la prestació dels serveis sanitaris.

Capítol II. Tipologia d'actuacions del sistema sanitari

Article 27 Actuacions bàsiques

El sistema sanitari públic de les Illes Balears, a través de les administracions públiques competents, desenvolupa les actuacions següents:

- a) De planificació i ordenació.
- b) D'autoritat sanitària.
- c) De protecció de la salut pública.
- d) D'assistència sanitària.
- e) De formació.
- f) De recerca.
- g) D'avaluació i millora contínua de la qualitat.
- h) De salut laboral
- i) De salut ambiental.

Article 28 Actuacions de planificació i ordenació sanitària

Són actuacions de planificació i ordenació sanitària les següents:

- a) La definició de les polítiques de salut per mitjà del Pla de salut i els corresponents plans i programes de salut.

- b) L'ordenació sanitària territorial per mitjà del mapa d'ordenació sanitària.
- c) L'ordenació de prestacions sanitàries.
- d) L'exercici de les funcions relatives a les professions i als col·legis professionals d'àmbit sanitari establertes a l'ordenament jurídic.
- e) L'avaluació i el control de les actuacions tant pel que fa a la gestió com a la qualitat dels serveis.

Article 29 Actuacions d'autoritat sanitària

Les funcions d'autoritat sanitària comprenen:

- a) Les autoritzacions administratives sanitàries i l'ordenació i la gestió dels registres sanitaris.
- b) Les declaracions d'interès sanitari.
- c) Les acreditacions i certificacions de centres, serveis i professionals sanitaris i de les activitats de formació d'aquests.
- d) La inspecció de les activitats que afecten la salut de les persones.
- e) L'exercici de la potestat sancionadora en matèria sanitària.

Article 30 Actuacions de protecció de la salut pública

Per a la defensa i promoció de la salut pública correspon a l'administració sanitària:

- a) La valoració de la situació de salut col·lectiva, que inclou la difusió periòdica d'informes sobre l'estat de salut de la població de les Illes Balears.
- b) La protecció de la salut, en especial el control dels factors mediamambientals, i el seu seguiment; l'avaluació dels riscos per a la salut de les persones; la garantia de la seguretat dels aliments.
- c) El control en la distribució i dispensació dels medicaments, de manera que es faci un ús racional d'aquests, i dels efectes adversos que puguin produir, per mitjà de les actuacions de farmacovigilància.
- d) La vigilància i l'anàlisi epidemiològica, així com la responsabilitat de promoure i gestionar els registres de malalties.
- e) La promoció de la salut, l'educació per a la salut i la prevenció de malalties.
- f) La garantia del funcionament dels laboratoris de salut pública.
- g) La vigilància de la salut laboral en la vessant de salut pública.
- h) El control de la publicitat sanitària.

Article 31 Actuacions d'assistència sanitària

L'assistència sanitària es duu a terme mitjançant l'atenció integral a la salut de la població i a través dels dispositius en els nivells següents:

- a) Atenció primària de salut, que garanteix l'accessibilitat als serveis i ofereix la continuïtat de l'assistència per mitjà de l'adscripció a un centre de salut.

- b) Atenció de nivell especialitzat i hospitalari, per garantir la coordinació i la continuïtat de l'assistència.
- c) Atenció a la salut mental, d'acord amb les prescripcions que es contenen en aquesta llei i en el Pla de salut mental, i amb les necessitats de la població de les Illes Balears.
- d) Atenció sociosanitària coordinada amb les administracions responsables dels serveis socials d'acord amb el Pla sociosanitari.
- e) Atenció a les drogodependències i altres addiccions, d'acord amb la Llei autonòmica de drogues, el Pla autonòmic de drogues, en el seu cas, i altres normes reguladores.
- f) L'atenció d'urgències i emergències sanitàries.
- g) La prestació de productes farmacèutics, terapèutics, diagnòstics necessaris per a la promoció de la salut, curació i rehabilitació de la malaltia.

Article 32 Actuacions de formació

La millora de la formació tècnica i científica en l'àmbit sanitari exigeix dels òrgans competents:

- a) Garantir la formació contínua dels professionals i del personal que presta serveis en el sector de la salut, que serà acreditada i avaluada per la conselleria competent en matèria sanitària.
- b) Col·laborar amb l'administració educativa, les universitats i els col·legis professionals, en l'establiment de plans de formació sanitària.
- c) Col·laborar amb l'exercici de funcions docents i l'organització i execució de la formació.

Article 33 Actuacions de recerca

1. L'administració sanitària ha de promoure la investigació científica per tal d'aportar coneixements que permetin la millora de la salut de la població. Tots els centres i serveis sanitaris han d'estar en disposició d'afavorir la recerca.

2. Per a l'exercici de les actuacions de recerca en ciències de la salut, l'administració sanitària col·laborarà amb l'administració educativa, amb la Universitat de les Illes Balears, i amb altres institucions públiques i privades per tal de crear centres, serveis o organismes dedicats a donar suport científic i tècnic al sistema sanitari, que podran estar dotats de personalitat jurídica.

3. Al mateix temps, l'administració sanitària garantirà els drets dels ciutadans pel que fa a la bona pràctica clínica, a la confidencialitat de dades i a la seguretat dels subjectes sotmesos a la investigació científica.

Article 34 Actuacions d'avaluació i millora contínua de la qualitat

1. La qualitat assistencial informarà totes les activitats del personal dels centres i serveis sanitaris i sociosanitaris.

2. Reglamentàriament s'establiran els procediments d'avaluació i control de la

qualitat dels serveis i dels processos assistencials.

3. L'administració sanitària vetllarà per la millora contínua de la qualitat en la prestació de serveis sanitaris, mitjançant l'establiment de programes específics i el seguiment del seu compliment pels serveis i centres assistencials.

Article 35 Actuacions en matèria de salut laboral

En matèria de salut laboral, l'administració sanitària realitza les actuacions següents:

- a) Vigilància de la salut; recollida i anàlisi de la informació sobre les persones exposades a riscos laborals; elaboració dels corresponents mapes de riscos que permetin implantar mesures per al diagnòstic precoç i la prevenció.
- b) Promoció de mesures sanitàries de prevenció dels riscos laborals.
- c) Acreditació, avaluació i control de les actuacions sanitàries dels serveis de prevenció i promoció de la formació sanitària del personal d'aquests serveis.
- d) Qualsevol altra establerta en la legislació de prevenció de riscos laborals, sense perjudici de les competències atribuïdes a altres òrgans de l'Administració a les lleis específiques.

Article 36 Actuacions en matèria de salut ambiental

1. Tots tenen dret a viure en un entorn ambiental sa.

2. Seran objecte d'avaluació, seguiment i intervenció per part de l'administració sanitària les actuacions següents, relacionades amb el desenvolupament de les polítiques de salut ambiental:

- a) La promoció i la millora dels sistemes de sanejament, proveïment d'aigües, eliminació i tractament de residus líquids i sòlids, la promoció i la millora dels sistemes de sanejament i control de l'aire, amb especial atenció a la contaminació atmosfèrica, la vigilància sanitària i l'adequació a la salut del medi ambient en tots els àmbits de la vida, inclòs l'habitatge.
- b) L'establiment de les prohibicions i dels requisits mínims per a l'ús i el trànsit de béns i serveis, quan suposin un risc per a la salut ambiental.
- c) La suspensió de l'exercici de determinades activitats, el tancament d'empreses i la intervenció de les seves instal·lacions, així com dels seus mitjans materials i personals, quan tinguin una repercussió extraordinària i negativa per a la salut ambiental.
- d) L'establiment de normes i directrius per al control i la inspecció de les condicions higienicosanitàries, i per al funcionament de les activitats alimentàries, dels locals de convivència col·lectiva i del medi ambient en el qual es desenvolupa la vida humana.
- e) El control de les aigües de mar i platges.

Capítol III. Pla de salut

Article 37 Característiques essencials

1. El Pla de salut és l'instrument estratègic principal de planificació i coordinació sanitària de les Illes Balears, que es desenvolupa a través dels plans i programes complementaris.

2. Com a instrument estratègic, el Pla de salut estableix les línies d'actuació i els objectius concrets a desenvolupar per part de les estructures corresponents, tant sanitàries com alienes al sector, i es coordina amb els pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 38 Contingut necessari

El Pla de salut es basa en una orientació positiva del concepte de salut. A partir del coneixement de l'estat de salut de la població, ha de formular objectius de millora de la salut i de disminució de riscos, i ha de definir les intervencions i les accions prioritàries per afrontar les necessitats detectades. Per aconseguir-ho, el Pla de salut ha de contenir necessàriament:

- a) Les dades sobre l'estat de salut de la població.
- b) Els objectius generals i específics per àrees i sectors.
- c) La prioritització de les actuacions públiques.
- d) La definició de les estratègies sanitàries i socials.
- e) La descripció i l'avaluació dels recursos per a l'assumpció dels objectius, amb coordinació amb els pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- f) Els instruments que l'han de desenvolupar.
- g) L'àmbit de vigència temporal.
- h) El mecanismes de finançament, d'acord amb la planificació pressupostària.

Article 39 Procediment d'elaboració i aprovació

1. La conselleria competent en matèria de sanitat estableix la metodologia per a la formulació de l'avantprojecte del Pla de salut i garanteix la participació de les administracions de les Illes Balears, dels professionals sanitaris i de les entitats i organitzacions socials de l'àmbit sanitari.

2. Correspon al Consell de Govern l'aprovació del Pla, a proposta del titular de la conselleria competent en matèria de sanitat, una vegada oït el Consell de Salut de les Illes Balears.

3. El Parlament ha de ser informat pel Govern del contingut del Pla i dels resultats del procés d'avaluació i seguiment d'aquest.

Article 40 Caràcter vinculant del Pla

1. Les determinacions del Pla de salut, una vegada publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears, s'incorporen a l'ordenament jurídic com a disposicions reglamentàries i, en conseqüència, seran vinculants per a les administracions

públiques i per als subjectes privats en les termes prevists en el mateix pla.
 2. El Pla podrà establir condicions generals per a l'obtenció de subvencions i ajudes de les administracions públiques en matèria de salut.

Capítol IV. Òrgans de participació

Secció 1a. El Consell de Salut

Article 41 Naturalesa

1. El Consell de Salut és l'òrgan superior de participació comunitària i consulta del sistema sanitari públic de les Illes Balears, adscrit a la conselleria competent en matèria de sanitat.
 2. La composició i el règim de funcionament d'aquest òrgan es determina per reglament, el qual assegura la participació dels ens territorials de les Illes Balears, de les organitzacions sindicals i empresarials més representatives, dels col·legis professionals d'àmbit sanitari i dels representants d'entitats ciutadanes relacionades amb la salut, així com de les associacions de consumidors i usuaris.

Article 42 Funcions

Correspon al Consell de Salut:

- a) Assessorar el Govern, la conselleria competent en matèria de sanitat i el Servei de Salut de les Illes Balears en relació amb l'establiment i l'execució de les polítiques sanitàries.
- b) Emetre informe, quan així li'n requereixi el titular de la conselleria competent en matèria de sanitat, en relació amb els avantprojectes de llei i projectes de disposicions reglamentàries, el contingut dels quals afecti les competències sanitàries.
- c) Emetre informe sobre l'avantprojecte del Pla de salut de les Illes Balears.
- d) Conèixer i informar la memòria anual de la conselleria competent en matèria de sanitat i del Servei de Salut de les Illes Balears.
- e) Formular propostes i recomanacions a les autoritats sanitàries, inclosos els òrgans de direcció del Servei de Salut de les Illes Balears, en relació amb la salut de la població.
- f) Qualsevol altra que se li atribueixi d'acord amb la llei.

Secció 2a. Altres òrgans de consulta i participació

Article 43 Consells de salut d'àrea i de zona

Els serveis sanitaris públics s'organitzaran de manera que es faci efectiva la participació ciutadana en els consells d'àrea i de zona de salut, d'acord amb el que preveu el títol VI d'aquesta llei.

Article 44 Altres òrgans de participació

Reglamentàriament es podran preveure altres òrgans de participació i consulta per a àmbits concrets de l'acció sanitària, determinant-ne la vinculació orgànica i les funcions administratives.

TÍTOL III. COMPETÈNCIES DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Capítol I. Competències del Govern i de l'Administració de la comunitat autònoma

Article 45 Competències del Govern

Correspon al Govern de les Illes Balears la superior direcció de la política de salut, l'exercici de la potestat reglamentària, la planificació bàsica en aquesta matèria i l'establiment de les directrius corresponents.

Article 46 Competències de l'administració sanitària de la comunitat autònoma

1. L'Administració de la comunitat autònoma, d'acord amb les directrius del Govern, exerceix les competències que té atribuïdes en matèria de sanitat i higiene, assistència sanitària, coordinació hospitalària i ordenació farmacèutica.
2. La conselleria competent en matèria de sanitat ha d'exercir, d'acord amb la llei present, les funcions administratives que li assigna l'ordenament jurídic en matèria sanitària.

Capítol II. Competències dels ens territorials

Article 47 Competències dels consells insulars

1. Correspon als consells insulars l'exercici de les competències sanitàries i sociosanitàries que se'ls atribueixi per llei del Parlament.
2. D'acord amb la legislació de règim local, els consells insulars prestaran assistència i cooperació als municipis per a l'exercici més eficaç de les competències sanitàries previstes en aquesta llei.

Article 48 Competències dels municipis

1. Corresponen als municipis les competències sanitàries i sociosanitàries que els atribueix la Llei 14/1986, general de sanitat, i la legislació de règim local.
2. La comunitat autònoma pot transferir o delegar als municipis qualsevol funció sanitària en les condicions previstes en la legislació vigent, amb la dotació pressupostària corresponent.
3. Per al desenvolupament de les seves funcions, les corporacions locals poden sol·licitar la col·laboració dels recursos sanitaris de l'àrea de salut corresponent.

Article 49 Coordinació interadministrativa

1. El Govern de la comunitat autònoma podrà, mitjançant decret, establir plans i directrius de coordinació de l'actuació de les entitats territorials de les Illes Balears en matèria sanitària i sociosanitària, d'acord amb les condicions fixades en la legislació vigent.
2. La coordinació haurà de perseguir alguna de les finalitats següents:
 - a) L'eficàcia dels recursos públics en situacions d'emergència sanitària.
 - b) L'actuació davant problemes greus de salut col·lectiva.
 - c) L'adopció de mesures de prevenció i protecció sanitàries en els àmbits de la seguretat alimentària i la sanitat ambiental.
 - d) La lluita contra les malalties infeccioses.
 - e) La gestió adequada dels residus sanitaris perillosos.

TÍTOL IV. LA INTERVENCIÓ PÚBLICA EN RELACIÓ AMB LA SALUT INDIVIDUAL I COL·LECTIVA

Article 50 Actuacions

L'administració sanitària, en l'exercici de les seves competències, ha de realitzar les actuacions següents:

- a) Establir els registres, els mètodes d'anàlisi, els sistemes d'informació i les estadístiques necessàries per al coneixement de les diferents situacions de salut de les quals se'n puguin derivar accions d'intervenció.
- b) Establir autoritzacions sanitàries i sotmetre al règim de registre, quan s'escaigui, els professionals, les empreses i els productes.
- c) Exigir autorització administrativa per a la creació, el funcionament i les modificacions dels centres i dels serveis sanitaris.
- d) Controlar i inspeccionar les condicions higiènicosanitàries de funcionament de les activitats, dels locals i dels edificis de convivència pública o col·lectiva, com també del medi en què es desenvolupa la vida humana.
- e) Controlar i inspeccionar les activitats alimentàries.
- f) Ordenar l'exercici de la policia sanitària mortuòria.
- g) Controlar i inspeccionar els centres i els serveis sanitaris assistencials, així com les seves activitats de promoció i publicitat, especialment la publicitat mèdicosanitària.

Article 51 Actuacions de control sanitari

1. L'administració sanitària en l'exercici de les seves competències ha de realitzar les següents actuacions:
 - a) Establir limitacions preventives de caràcter administratiu respecte a aquelles activitats públiques o privades que, directament o indirectament, puguin tenir conseqüències negatives per a la salut.

- b) Establir requisits mínims i prohibicions per a l'ús i el trànsit de béns i productes quan impliquin un risc o dany per a la salut.
- c) Adoptar les mesures adients d'intervenció provisionals davant situacions de risc per a la salut col·lectiva, sense perjudici de les indemnitzacions procedents.

2. Les mesures i les actuacions previstes en l'apartat anterior que s'ordenin amb caràcter obligatori i d'urgència o necessitat, s'han d'adaptar als criteris expressats a l'article 28 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, i a la Llei Orgànica 3/1986, de 14 d'abril, de mesures especials en matèria de salut pública.

Capítol I. La funció inspectora

Article 52 Funcions d'inspecció

1. L'administració sanitària, en exercici de la funció inspectora:

- a) Controla el compliment de la normativa sanitària.
- b) Verifica els fets objecte de queixa, reclamació o denúncia dels particulars en matèria de salut.
- c) Supervisa l'aplicació de les subvencions i ajudes en matèria sanitària.
- d) Informa i assessora sobre els requisits sanitaris establerts per a l'exercici de determinades activitats.
- e) Desenvolupa qualsevol altra funció que, en relació amb la seva finalitat institucional, se li atribueixi per llei o reglament.

2. Les actes i diligències complimentades pel personal que exerceix les funcions de control i inspecció, formalitzades d'acord amb els requisits legals pertinents, tenen la consideració de document públic i fan prova, excepte acreditació o prova en contra, dels fets continguts en aquestes.

Article 53 Els serveis d'inspecció

1. Les funcions establertes a l'article anterior les exerceixen els funcionaris integrants dels serveis d'inspecció de les administracions competents.

2. Els inspectors sanitaris tenen la condició d'agent de l'autoritat a tots els efectes.

3. El personal que duu a terme funcions d'inspecció, quan les exerceix i n'acrediti, si és necessari, la identitat, està facultat per:

- a) Entrar lliurement i sense prèvia notificació en tot centre o establiment subjecte a l'àmbit de la present llei.
- b) Procedir a les proves, les investigacions o els exàmens necessaris per comprovar el compliment de la normativa vigent.
- c) Prendre o treure mostres per a la comprovació del compliment de les disposicions aplicables i realitzar totes les actuacions que siguin necessàries per comprovar el compliment de la normativa sanitària vigent.

- d) Adoptar les mesures cautelars necessàries a fi d'evitar perjudicis per a la salut en els casos d'urgent necessitat. En aquest supòsit el personal encarregat de la inspecció ha de donar compte immediat de les mesures adoptades a les autoritats sanitàries competents, que les han de ratificar.
- e) Realitzar totes les actuacions que siguin necessàries per al correcte exercici de les funcions d'inspecció i, especialment, formular requeriments específics a l'objecte d'eliminar riscos sanitaris per a la salut pública.

4. Com a conseqüència de les actuacions d'inspecció i amb l'audiència prèvia de l'interessat, les autoritats sanitàries competents poden ordenar la suspensió provisional, la prohibició d'activitats i la clausura definitiva de centres i establiments, perquè ho requereix la protecció de la salut col·lectiva o per incompliment dels requisits exigits per a la seva instal·lació o funcionament.

Capítol II. La potestat sancionadora

Article 54 Règim d'infraccions

1. Constitueixen infraccions sanitàries administratives les accions o omissions tipificades com a tals en aquesta llei, sempre que no siguin constitutives de delictes.
2. Les infraccions es qualifiquen com a lleus, greus i molt greus.

Article 55 Infraccions lleus

Són infraccions lleus:

- a) Les simples irregularitats en el compliment dels deures establerts en aquesta llei o normes de desenvolupament, quan no tinguin repercussió greu per a la salut de les persones o per als drets legítims d'aquestes.
- b) La manca d'observació de les prescripcions contingudes en aquesta llei i de les disposicions que la desenvolupen, comesa per simple negligència i sense intencionalitat, sempre que l'alteració o el risc sanitari produïts fossin de poca entitat.
- c) Les conductes tipificades com a faltes greus, en les quals concorrin circumstàncies atenuants i sempre que no hagin produït danys a la salut.

Article 56 Infraccions greus

Són infraccions greus:

- a) Les accions deliberadament contràries als drets reconeguts en aquesta llei o en les normes de desenvolupament sempre que no es qualifiquin de molt greus.

- b) Aquelles que es produeixin per absència de controls i precaucions exigibles en l'activitat, la instal·lació o el servei.
- c) L'incompliment dels requeriments específics formulats per les autoritats sanitàries quan sigui la primera vegada.
- d) La realització d'actuacions que afectin greument la salut ambiental i que en tinguin una repercussió negativa.
- e) El subministrament de dades falses o fraudulentas a les autoritats sanitàries o a la inspecció sanitària.
- f) La negativa, l'obstrucció o la resistència a subministrar dades, facilitar informació o prestar col·laboració a les autoritats sanitàries o a la inspecció sanitària.
- g) L'obertura d'un centre sanitari o sociosanitari o la modificació de la seva capacitat assistencial, sense autorització administrativa, però que compleix els requisits establerts en els normes sanitàries.
- h) La reincidència en la comissió d'infraccions lleus en els darrers dotze mesos.
- i) Les infraccions concurrents amb altres faltes lleus o que hagin servit per a facilitar-les o encobrir-les.

Article 57 Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus:

- a) Les accions intencionadament contràries als drets reconeguts en aquesta llei o en les normes de desenvolupament que tinguin un dany notori per a la salut.
- b) L'incompliment reiterat dels requeriments específics formulats per les autoritats sanitàries i la inspecció de sanitat, a l'objecte de fer complir la llei.
- c) La negativa absoluta a facilitar informació o prestar col·laboració als serveis d'inspecció.
- d) La represàlia, la coacció, l'amenaça o qualsevol altra classe de pressió feta a l'autoritat sanitària o als seus agents, sempre que no sigui qualificada com a delictes o falta penal.
- e) La reincidència en la comissió de faltes greus en els darrers cinc anys.
- f) L'obertura, el trasllat o el tancament d'un centre, servei o establiment sanitari o sociosanitari, o la modificació de la seva capacitat assistencial, sense haver obtingut l'autorització administrativa sanitària i que no compti amb els requisits exigits en les normes sanitàries.
- g) Les que, en raó dels elements contemplats en el present capítol, mereixin la qualificació de molt greus o no procedeixi la qualificació com a faltes greus o lleus.

Article 58 Responsabilitat

1. Són responsables de les infraccions les persones físiques o jurídiques que

siguin autors de les conductes o omissions descrites en aquest títol.

2. La responsabilitat pot exigir-se també als subjectes que, sense tenir la consideració d'autors, tenen el deure de prevenir la infracció quan no han adoptat les mesures necessàries per evitar la comissió de la infracció.

Article 59 Règim de sancions

1. A les infraccions establertes en aquest títol corresponen les sancions següents:

- a) A les infraccions lleus, amonestació escrita o multa d'entre cent i sis mil euros.
- b) A les infraccions greus, multa d'entre sis mil un i seixanta mil euros.
- c) Les infraccions molt greus han de ser sancionades amb multes d'entre seixanta mil un i un milió d'euros. Aquestes podran arribar al quíntuple del valor dels productes o serveis objecte de les infraccions.

2. Amés de les sancions previstes a l'apartat anterior, per la comissió d'infraccions greus i molt greus poden imposar-se totes o alguna de les sancions següents:

- a) Suspensió de les activitats professionals o empresarials per un període comprès entre un i quinze mesos.
- b) Clausura de centres, serveis, instal·lacions i establiments per un període màxim de cinc anys.
- c) Inhabilitació per ser beneficiari de subvencions i ajudes de l'administració sanitària per un període comprès entre un i cinc anys.

Article 60 Criteris graduadors de les sancions

Les sancions establertes en l'article anterior s'han d'imposar, preferentment, en grau mínim si no hi concorre cap de les circumstàncies esmentades a continuació, en grau mig si hi concorre una de les circumstàncies i en grau màxim si hi concorren dues o més circumstàncies de les següents:

- a) Dany o perjudici causat a la salut pública.
- b) Negligència greu en la conducta infractora.
- c) Reiteració en la conducta infractora.
- d) Menyspreu manifest dels drets reconeguts en aquesta llei.
- e) Manca de col·laboració en la reparació de la situació fàctica alterada.
- f) La generalització de la infracció de manera que afecti un col·lectiu.

Article 61 Prescripció d'infraccions i sancions

1. Les infraccions establertes en aquesta llei prescriuen:

- a) Les lleus a l'any.
- b) Les greus als dos anys.
- c) Les molt greus als cinc anys.

2. Les sancions imposades d'acord amb aquesta llei prescriuen:

- a) Les lleus als sis mesos.

- b) Les greus a l'any.
- c) Les molt greus als tres anys.

Article 62 Mesures cautelars

L'òrgan competent per iniciar el procediment sancionador podrà adoptar en qualsevol moment mesures cautelars a fi d'assegurar el compliment de la resolució definitiva que hagi de dictar-se. En tot cas podrà decidir:

- a) La suspensió total o parcial de l'activitat.
- b) La clausura de centres, serveis, instal·lacions i establiments.
- c) L'exigència de fiances o caucions en garantia del compliment de previsibles sancions.

Article 63 Documentació dels procediments

Els expedients i, en general, la documentació dels procediments d'inspecció i sancionadors, instruïts a l'empara d'aquesta llei, hauran de conservar-se íntegrament a les dependències oficials, com a mínim durant deu anys, comptadors des de la data d'inici del procediment.

TÍTOL V. EL SERVEI DE SALUT DE LES ILLES BALEARS

Capítol I. Disposicions generals

Article 64 Naturalesa

1. El Servei de Salut de les Illes Balears és un ens públic de caràcter autònom, dotat de personalitat jurídica i patrimoni propis, i amb plena capacitat per actuar en el compliment de les seves finalitats, al qual es confia la gestió dels serveis públics sanitaris de caràcter assistencial de les Illes Balears.
2. Aquesta entitat s'adscriu a la conselleria competent en matèria de sanitat.

Article 65 Principis informadors

1. L'organització i el funcionament del Servei de Salut han d'adequar-se als principis de desconcentració, descentralització, coordinació i responsabilitat en la gestió, d'acord amb la concepció integral i integrada del sistema sanitari.
2. Així mateix, l'actuació de l'entitat ha de basar-se en el reconeixement de l'eficiència com un requisit per a l'equitat en la distribució social dels recursos públics, els quals s'han d'administrar tot garantint-ne els drets d'informació i participació dels ciutadans.
3. La llei garanteix l'accessibilitat de tots els usuaris als serveis sanitaris assistencials.

Article 66 Objectius fonamentals

Són objectius fonamentals del Servei de Salut:

- a) Participar en la definició de les prioritats de l'atenció sanitària a partir de les necessitats de salut de la població i donar efectivitat al catàleg de prestacions i serveis que es posarà al servei de la població amb la finalitat de protegir la salut.
- b) Distribuir, de manera òptima, els mitjans econòmics assignats al finançament dels serveis i de les prestacions sanitàries.
- c) Garantir que les prestacions es gestionin de manera eficient.
- d) Garantir, avaluar i millorar la qualitat del servei al ciutadà, tant en l'assistència com en el tracte.
- e) Promoure la participació dels professionals en la gestió del sistema sanitari balear i fomentar la motivació professional.
- f) Fomentar la formació, la docència i la investigació en l'àmbit de la salut.

Article 67 Gestió dels serveis

1. El Servei de Salut ha de desenvolupar les seves funcions en el marc de les directrius i prioritats de la política sanitària general, d'acord amb els criteris generals establerts en la planificació sanitària corresponent.
2. Per al desenvolupament més eficaç de la seva gestió, el Servei pot:
 - a) Exercir les seves funcions directament mitjançant els organismes existents o que es puguin crear a tal efecte, d'acord amb la legislació reguladora del sector públic.
 - b) Formalitzar acords, convenis o altres fórmules de gestió integrada o compartida amb altres entitats públiques o privades, encaminats a una òptima coordinació i al millor aprofitament dels recursos sanitaris disponibles.

Article 68 Relacions amb l'Administració de la comunitat autònoma

1. La conselleria competent en matèria de sanitat orienta i coordina l'actuació del Servei de Salut:
 - a) Participa en els òrgans de govern de l'entitat.
 - b) Estableix plans, programes i directrius de caràcter vinculant.
 - c) Aprova la proposta d'avantprojecte de pressupost de l'entitat.
 - d) Assigna els recursos econòmics en funció dels objectius establerts.
 - e) Exerceix les funcions que autoritzen, avaluadores i de control que estableix l'ordenament jurídic.
 - f) Requereix informació sobre l'actuació de l'entitat.
2. Les relacions ordinàries entre la conselleria i el Servei de Salut es duen a terme:
 - a) Directament entre els òrgans que siguin competents en cada cas en ambdues instàncies.
 - b) Per mitjà dels òrgans de govern de l'entitat en els quals hi ha representació de la conselleria.

- c) Per mitjà dels òrgans de coordinació i col·laboració que s'estableixin d'acord amb els estatuts de l'entitat.

Capítol II. Estructura i organització

Article 69 Estructura i organització

1. El Servei de Salut s'organitza d'acord amb aquesta llei i els seus estatuts.
2. Són òrgans superiors de direcció i gestió:
 - a) El Consell General.
 - b) El director general.
 - c) El secretari general.
3. La composició del Consell General, presidit pel titular de la conselleria competent en matèria de sanitat, està integrat pel director general de l'entitat, pels representats de les administracions territorials de les Illes Balears i per la resta de membres que determinin els estatuts.
4. El director general ha de ser nomenat per decret del Govern, a proposta del titular de la conselleria competent en matèria de sanitat.
5. El secretari general ha de ser nomenat pel conseller competent en matèria de sanitat, a proposta del director general de l'entitat.

Capítol III. Règim jurídic

Article 70

1. El règim jurídic del Servei de Salut l'estableixen, en el marc de la legislació reguladora del sector públic, aquesta llei i els estatuts.
2. Els estatuts són aprovats per decret del Govern, a proposta del Consell General de l'entitat.
3. El règim de recursos, sense perjudici del que estableix en aquesta matèria la legislació bàsica de l'Estat, s'atén a les regles següents:
 - a) Els actes del Consell General esgoten la via administrativa.
 - b) Contra els actes del director general es pot interposar recurs d'alçada davant el Consell General.
 - c) Contra els actes dictats per altres òrgans es pot interposar recurs d'alçada davant el director general.

Article 71 Representació i defensa en judici

1. La representació i la defensa en judici del Servei de Salut correspon preferentment als advocats integrants dels seus serveis jurídics, els quals s'integren en l'escala del cos superior d'avocats de l'Administració de la comunitat autònoma, que es crea en la disposició addicional setena de la present llei. Excepcionalment, en els termes que reglamentàriament s'estableixin, la repre-

sentació i la defensa en judici podrà correspondre també als advocats del cos superior d'advocats de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

2. Aquestes funcions es duran a terme sota la direcció de l'òrgan que tenguí atribuïda la competència en matèria de representació i defensa en judici de l'Administració de la comunitat autònoma i en coordinació amb aquest, en els termes que reglamentàriament s'estableixen.

3. Els estatuts determinaran els casos en què la representació i la defensa de l'entitat podrà encarregar-se, mitjançant habilitació, a advocats col·legiats.

Capítol IV. Règim financer i pressupostari

Article 72 Pressuposts

1. El Servei de Salut de les Illes Balears compta amb el seu propi pressupost, que s'inclou en els pressuposts generals de la comunitat autònoma.

2. La proposta d'avantprojecte de pressupost del Servei s'elabora per la mateixa entitat d'acord amb les directrius i els criteris de planificació establerts per la conselleria competent en matèria de sanitat, de manera coordinada amb el Pla de salut.

Article 73 Gestió econòmica

1. La gestió econòmica del Servei de Salut de les Illes Balears es basa en els principis de racionalització, simplificació, eficàcia i eficiència de l'organització sanitària.

2. Els òrgans competents han d'adoptar les mesures adients per fer efectius aquests principis en:

- a) Els centres i serveis dependents que han de comptar amb un sistema integrat de gestió que permeti implantar una direcció per a objectius i un control per a resultats, delimitar clarament les responsabilitats de direcció i gestió, i establir un adequat control de qualitat assistencial i de costos.
- b) Els sistemes per formar personal especialista en direcció, gestió i administració sanitària.
- c) L'establiment de mecanismes perquè els centres i serveis esmentats comuniquin periòdicament la informació que s'estableixi reglamentàriament amb la finalitat d'exercir les funcions de control i avaluació.

Article 74 Control financer

1. L'exercici del control financer es realitzarà de manera permanent per la Intervenció General de la comunitat autònoma.

2. No obstant això, el Consell de Govern podrà acordar que el control financer permanent es pugui substituir per la fiscalització prèvia en qualsevol de les modalitats d'aquesta, en els programes i centres on així es determini.

Capítol V. Ordenació funcional dels serveis assistencials**Article 75 Disposicions generals**

La prestació de l'assistència sanitària a càrrec dels centres i serveis dependents del Servei de Salut s'adequarà a les prescripcions d'aquest capítol.

Article 76 Atenció sanitària

L'atenció sanitària s'ha de prestar de manera integrada i coordinada a través de programes mèdics preventius, curatius, rehabilitadors, d'higiene i educació sanitària, en els centres i serveis sanitaris, de manera que es garanteixi l'actuació dels recursos apropiats segons les necessitats de salut dels ciutadans i d'acord amb la planificació sanitària.

Article 77 Atenció primària

1. L'atenció primària assumeix la responsabilitat continuada sobre la salut de la població. S'ha de prestar pels professionals d'aquest nivell, i ha de disposar per a això dels mitjans i recursos per a la prevenció, la promoció, el diagnòstic, el tractament i la rehabilitació.

2. L'atenció primària la presten els professionals de l'equip d'atenció primària de la zona de salut corresponent, el qual constitueix el nucli bàsic d'atenció des del qual s'orienta l'atenció compartida, entesa com una continuïtat en els processos d'atenció a la salut, des del primer contacte i amb independència del dispositiu en què aquesta tingui lloc. Aquest equip presta una atenció primària integral, continuada i d'urgència, com també és responsable de les mesures de promoció de salut, prevenció de les malalties i educació sanitària de la població de la zona bàsica de salut.

3. L'equip d'atenció primària ha d'actuar coordinadament amb la conselleria competent en matèria sanitària, especialment en la promoció i defensa de la salut pública, com també en el control i la inspecció sanitària.

Article 78 Atenció especialitzada

1. L'atenció especialitzada presta serveis de caràcter preventiu, assistencial i rehabilitador, en coordinació amb l'atenció primària i la resta de dispositius del Servei de Salut.

2. L'atenció especialitzada es presta fonamentalment pel personal sanitari dels centres hospitalaris i d'altres centres dels serveis públics assistencials. Eventualment es prestarà en àmbits no hospitalaris quan així s'estableixi.

3. L'hospital és l'estructura sanitària bàsica on es desenvolupa l'atenció especialitzada, programada i urgent, tant en règim d'internament com ambulatori, a la població de l'àmbit territorial corresponent.

4. Els serveis hospitalaris poden designar-se com a serveis de referència per a tota la xarxa assistencial, els quals han de comptar amb la màxima especialització i amb la més elevada tecnologia. A aquests serveis poden accedir-hi tots

els usuaris del sistema sanitari públic, una vegada superades les possibilitats de diagnòstic i de tractament en altres centres de l'àrea de salut.

Article 79 Coordinació d'altres dispositius assistencials

1. Els òrgans competents han d'establir mesures adequades per garantir la coordinació i la interrelació entre els diferents centres i serveis sanitaris, així com de les diverses unitats i nivells assistencials, tant dins l'àrea de salut, com entre les diferents àrees de salut.
2. L'atenció sociosanitària es prestarà de manera coordinada, d'acord amb les previsions contingudes en el Pla sociosanitari.
3. La xarxa assistencial s'ha de coordinar amb el Banc de Sang i el Banc de Teixits i Ossos de la comunitat. Els bancs comunitaris són els únics proveïdors de sang, hemoderivats, teixits i ossos de la xarxa pública i privada de les Illes Balears.

Article 80 Finalitats dels serveis públics assistencials

Els serveis públics assistencials tenen com a finalitats:

- a) Oferir a la població els mitjans tècnics i humans de diagnòstic, tractament i rehabilitació adequats, sempre que la prestació d'aquests no sigui possible en els nivells d'atenció primària, així com l'atenció d'urgències que correspongui.
- b) Possibilitar l'internament hospitalari als pacients que ho necessitin.
- c) Participar en les campanyes de promoció de la salut, prevenció de malalties, educació sanitària, epidemiològica i d'investigació, d'acord amb les directrius emanades de la conselleria competent en matèria sanitària, per al desenvolupament de la política sanitària general i la dels programes sanitaris de l'àrea de salut que corresponguin.
- d) Prestar l'assistència sanitària en règim de consultes externes.
- e) Col·laborar en la formació del personal sanitari, així com en les comeses d'informació sanitària i estadística, tant del Servei de Salut com de la conselleria competent.

Article 81 Atenció de les urgències i emergències sanitàries

1. L'atenció de la demanda sanitària urgent s'ha de prestar:
 - a) A través dels dispositius específics d'urgències i emergències sanitàries de les Illes Balears.
 - b) En l'àmbit de l'atenció primària, pel personal sanitari dels centres de salut i, especialment, dels punts d'atenció continuada, coordinadament amb el personal sanitari dels centres hospitalaris i els serveis d'emergències.
 - c) En l'àmbit de l'atenció especialitzada, pel personal sanitari dels centres hospitalaris que es determinen com a responsables d'oferir l'assistència a urgències mèdiques, a través de les seves unitats i serveis de cures crítiques i d'urgències.

2. Els dispositius d'urgències i emergències sanitàries es coordinaran amb el Banc de Sang de les Illes Balears, en els casos en què es requereixin aportacions extraordinàries de sang i hemoderivats.

Capítol VI. Relacions amb la iniciativa privada

Article 82 Marc de relacions

L'administració sanitària de les Illes Balears es relaciona amb els dispositius assistencials privats mitjançant l'exercici de funcions d'ordenació, d'avaluació i d'instruments de col·laboració.

Article 83 Forma de col·laboració

1. La col·laboració de les entitats sanitàries privades amb el Servei de Salut de les Illes Balears s'instrumenta preferentment a través de concerts per a la prestació de serveis sanitaris.
2. Els concerts es regeixen, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat, pel que disposa aquesta llei i, supletòriament, pel que estableix la legislació de contractació administrativa.
3. Les entitats i organitzacions sense fi de lucre tenen preferència en la subscripció de concerts.
4. Els concerts s'han de formalitzar d'acord amb els principis de subsidiarietat respecte dels serveis públics i optimització dels recursos, en igualtat de condicions de qualitat, eficàcia i eficiència en l'atenció sanitària.

Article 84 Requisits i contingut dels concerts

1. Per a la formalització dels concerts, les institucions i entitats que col·laborin amb el Servei de Salut han de reunir els requisits mínims següents:
 - a) Acreditació del centre o establiment on es prestaran els serveis.
 - b) Acompliment de les normes de comptabilitat, fiscals, laborals i de seguretat social, així com també les disposicions que afectin l'activitat objecte de concert.
2. Els concerts hauran de tenir el contingut mínim següent:
 - a) La descripció dels serveis, dels recursos i de les prestacions que es concerten i dels objectius a aconseguir.
 - b) El règim d'accés dels usuaris amb cobertura pública que serà gratuït.
 - c) El cost dels serveis a concertar i la forma de pagament.
 - d) La duració del concert i les causes de renovació o extinció d'aquest.
 - e) El procediment d'avaluació dels centres concertats.
 - f) El règim d'inspecció dels centres i serveis concertats.
 - g) Les conseqüències de l'incompliment.

Article 85 Durada, revisió i extinció dels concerts

1. Els concerts tendran una durada màxima de quatre anys, prorrogables amb els límits establerts a les normes de contractació.
2. Es podrà establir en el concert la possibilitat de revisió en finalitzar cada exercici econòmic amb la finalitat d'adequar les condicions econòmiques i les prestacions a les necessitats de la conjuntura.
3. Els concerts s'extingeixen per les següents causes:
 - a) El compliment del termini.
 - b) El mutu acord.
 - c) L'incompliment de les normes d'acreditació vigents.
 - d) L'establiment de serveis sanitaris i complementaris sense autorització.
 - e) La violació dels drets dels usuaris dels serveis sanitaris.
 - f) L'incompliment greu dels requisits, de les condicions i de les obligacions assolides en el concert.
 - g) Qualsevol altra prevista en el concert.

TÍTOL VI. ORDENACIÓ TERRITORIAL SANITÀRIA

Article 86 Principis de l'ordenació territorial

El Servei de Salut s'organitza territorialment en àrees de salut, sectors sanitaris i zones bàsiques de salut.

Capítol I. Àrees i sectors de salut

Article 87 Naturalesa de l'àrea de salut

1. L'àrea de salut és la divisió territorial fonamental del Servei de Salut i constitueix el marc de referència per al desenvolupament de programes de la salut i prevenció de les malalties, la gestió dels centres i serveis sanitaris, i l'aplicació de les prestacions del sistema. A més, es configura com l'àmbit de referència per al finançament de les actuacions sanitàries que s'hi desenvolupen.
2. L'aprovació i la modificació dels límits de les àrees de salut es du a terme per decret del Govern, previ informe del Consell General del Servei de Salut i havent oït el Consell de Salut.
3. Cada àrea de salut ha de disposar, com a mínim, d'un hospital públic.

Article 88 Objectius

En el marc de les finalitats assignades al Servei de Salut, l'activitat en les àrees de salut ha d'estar orientada a assegurar:

- a) Una organització funcional dirigida al servei de l'usuari.
- b) La participació dels ciutadans en les actuacions i els programes sanitaris.
- c) Una organització integrada dels serveis de promoció i protecció de la

- salut, prevenció de la malaltia i atenció primària en l'àmbit comunitari.
- d) L'adequada continuïtat entre l'atenció primària i l'atenció especialitzada i hospitalària.
- e) L'apropament i accessibilitat dels serveis a tota la població.
- f) La gestió dels recursos econòmics assignats a aquesta amb criteris d'economia, de racionalitat i eficiència.
- g) La gestió integral dels nivells assistencials.

Article 89 Estructura

1. Les àrees de salut podran estructurar-se com a òrgans desconcentrats del Servei de Salut i organitzar-se d'acord amb els estatuts, els quals hauran de preveure, com a mínim, els òrgans de participació, de direcció i de gestió de les àrees.
2. Les circumstàncies singulars i de doble insularitat de l'illa de Formentera seran considerades per l'administració sanitària en la planificació i gestió de l'assistència sanitària.
3. Les àrees de salut es poden organitzar territorialment en sectors sanitaris, que constituïran estructures funcionals per a la coordinació dels recursos sanitaris de les zones bàsiques de salut.
4. Reglamentàriament es determinarà la composició i el funcionament dels òrgans de gestió i participació de les àrees i dels sectors.

Capítol II. Zones bàsiques de salut

Article 90 Zones bàsiques de salut

1. La zona bàsica de salut és el marc territorial i poblacional fonamental per a l'ordenació dels serveis d'atenció primària. Dóna suport a l'atenció sanitària que presta l'equip d'atenció primària i possibilita el desenvolupament d'una atenció integral encaminada a la promoció de la salut, tant individual com col·lectiva, a la prevenció, a la curació i a la rehabilitació.
2. Correspon al Govern mitjançant decret, amb l'informe previ del Consell General del Servei de Salut i havent oït el Consell de Salut, la delimitació de les zones una vegada atesos els factors geogràfics, demogràfics, socials, epidemiològics, de vies de comunicació i de recursos sanitaris.
3. En cada zona es determinarà el municipi cabdal d'acord amb els criteris de l'apartat anterior.

Article 91 Centres de salut

1. Els centres de salut són l'estructura física i funcional on es desenvolupen les activitats pròpies de l'atenció primària en els àmbits de promoció, prevenció, atenció curativa, rehabilitació i reinserció social, així com el de la participació comunitària.

2. Cadascuna de les zones bàsiques de salut ha de comptar amb un d'aquests centres, els quals s'han d'ubicar preferentment en els municipis que siguin capçalera de zona.
3. El centre de salut, com a institució sanitària:
 - a) Assumeix la gestió dels recursos corresponents a l'àmbit d'actuació en el qual opera.
 - b) Coordina els serveis que en depenen.

Disposició addicional primera

Les referències a l'organisme Servei Balear de la Salut que es contenen a l'ordenament jurídic s'han d'entendre referides al Servei de Salut de les Illes Balears.

Disposició addicional segona

1. Correspon al Servei de Salut de les Illes Balears l'exercici de les competències de gestió de les prestacions sanitàries de la Seguretat Social en el marc d'allò que disposa el Reial Decret 1478/2001, de 29 de desembre, de traspàs a la comunitat autònoma de funcions i de serveis de l'INSALUD, i en el termes establerts pel Govern de les Illes Balears.
2. Els béns, els drets, els serveis i el personal dependent de les entitats gestores de la Seguretat Social, objecte del traspàs de funcions i serveis, s'adscriuen al Servei de Salut.

Disposició addicional tercera

1. La Tresoreria General de la comunitat autònoma té al seu càrrec la funció de tresoreria dels ingressos i pagaments del Servei de Salut i els centralitza sigui quina sigui la seva procedència.
2. Reglamentàriament es podrà establir un règim diferent de Tresoreria del previst a l'apartat anterior.

Disposició addicional quarta

En el termini de sis mesos, comptadors des de l'entrada en vigor de la llei, el Govern presentarà al Parlament un projecte de llei regulador de l'estatut del personal sanitari que contempli, d'una manera homogènia, la regulació del personal sanitari propi i del transferit.

Disposició addicional cinquena

El Servei de Salut de les Illes Balears adoptarà les mesures necessàries per a la normalització de l'ús de la llengua catalana en els centres i serveis que en depenen.

Disposició addicional sisena

1. En tots els centres assistencials de caràcter privat, la informació escrita a l'usuari sobre els serveis i les prestacions sanitàries haurà de figurar, com a mínim,

en llengua catalana.

2. Així mateix, aquests centres hauran d'estar en condicions d'oferir, igualment en llengua catalana, aquesta informació verbalment.

Aquests deures anteriors seran exigibles a partir dels sis mesos comptadors des de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

Disposició addicional setena

Es modifica el punt setè de la disposició addicional primera de la Llei 2/1989, de 22 de febrer, de la funció pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears, en el sentit d'afegir el següent paràgraf:

“Es crea l'escala d'advocats del Servei de Salut de les Illes Balears, que s'integra en el cos superior d'advocats de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.”

Disposició transitòria primera

Mentre no s'aprovin els estatuts del Servei de Salut, les competències d'autorització i disposició de la despesa, així com les del Servei de Salut relatives a la formalització de contractes, concerts, convenis i subvencions correspondran:

- En despeses de quantia superior a sis milions d'euros, al titular de la conselleria competent en matèria sanitària, amb l'autorització prèvia del Consell de Govern.
- En despeses de quantia igual o inferior a sis milions d'euros, al director general del Servei de Salut, si bé es requerirà l'autorització prèvia del titular de la conselleria competent en matèria sanitària quan la despesa excedeixi d'un milió dos-cents mil euros.

Disposició transitòria segona

Els drets establerts a les lletres c) i d) de l'article cinquè d'aquesta llei, només seran exigibles una vegada transcorreguts sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta.

Disposició transitòria tercera

Mentre no es produeixi la integració dels lletrats de l'INSALUD transferits a la comunitat autònoma en l'escala que es crea en la disposició addicional setena, la representació i la defensa en judici del Servei de Salut de les Illes Balears podrà ser exercida pels lletrats esmentats.

Disposició derogatòria

Queden derogades les disposicions d'igual o inferior rang que contradiguin el que s'estableix en la present llei i, en particular, la Llei 4/1992, de 15 de juliol, del Servei Balear de la Salut.

Disposició final

1. Es faculta el Govern de les Illes Balears per dictar les disposicions necessàries en execució i desenvolupament d'aquesta llei.
2. Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§2
LLEI 7/1998, DE 12 DE NOVEMBRE,
D'ORDENACIÓ FARMACÈUTICA
DE LES ILLES BALEARS

(BOCAIB núm. 149, de 21 de novembre de 1998;
BOE núm. 299, de 15 de desembre de 1998)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer, de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, atribueix a la Comunitat Autònoma la competència exclusiva en matèria de sanitat i higiene, considerada en el seu concepte constitucional del pret a la protecció de la salut, i en aquest sentit, els poders públics adoptaran les mesures pertinents per assegurar-lo.

Al desenvolupament de les previsions constitucionals respon la Llei 14/ 1986, general de sanidad, de 25 d'abril, en la qual es consideren les oficines de farmàcia com establiments sanitaris subjectes a planificació sanitària en els termes que estableix la legislació especial de medicaments i farmàcies, planificació l'objectiu de la qual ha d'assegurar a la població la prestació farmacèutica que possibiliti, entre d'altres qüestions, un accés eficaç i racional als medicaments i als productes sanitaris.

La Llei 25/1990, de 20 de desembre, del medicamento, no regulà de manera exhaustiva l'ordenació de les oficines de farmàcia, i es limità a establir alguns principis sobre la matèria, a la vegada que en va trametre la realització a les administracions sanitàries amb competència en la matèria.

Per això, fins a aquest moment la normativa aplicable és el Reial Decret 909/1978, de dia 14 de novembre, que regula, el establecimiento, transmissió o integració de oficinas de farmacia, així com les seves normes de desenvolupament, que han plantejat una excessiva controvèrsia, amb el consegüent pronunciament judicial, atès el desig dels ciutadans i dels propis professionals farmacèutics en pro d'una lliberació de l'establiment d'oficines de farmàcia.

Amb aquest objectiu s'aprovà el Reial Decret-Llei 11/1996, amb la pretensió, entre d'altres, de procedir a la flexibilització de l'obertura d'oficines de farmàcia i, al mateix temps, de procurar garantir l'assistència farmacèutica a tota la població. Conseqüència de l'esmentat reial decret-llei és la Llei 16/1997, de 25 d'abril, de regulació del servicio de oficinas de farmacia, promulgada en base a l'acord de convalidació del Reial Decret-Llei 11/1996, pel ple del Congrés de Diputats, que té la consideració de legislació bàsica en la majoria del seu arti-

Llei 7/1998, de 12 de novembre,
d'ordenació farmacèutica
de les Illes Balears

culat, amb l'objectiu d'atendre les demandes socials mitjançant les mesures que s'hi contenen referides a la definició i funcions de les oficines de farmàcia, l'ordenació territorial de l'assistència farmacèutica, la simplificació i ordenació dels expedients d'autorització d'obertura de les oficines de farmàcia, la regulació de la transmissió d'aquestes, presència del farmacèutic en la dispensació i la flexibilització del règim de jornada i horari d'obertura.

Amb aquests antecedents, i atès el caràcter de legislació bàsica de la Llei 16/1997, la constant remissió que s'hi dona perquè les comunitats autònomes estableixin, entre d'altres qüestions, els criteris específics de planificació farmacèutica, els mòduls de població que difereixin dels fixats en la pròpia llei, la regulació dels diversos procediments d'autoritzacions administratives referents a les obertures i transmissió de les oficines de farmàcia, així com l'adopció de les mesures pertinents conduents a les condicions de prestació dels serveis en el que fa referència a horaris oficials, normes sobre guàrdies, vacances, urgències i d'altres circumstàncies que se'n puguin derivar de la prestació de l'assistència farmacèutica. Tot això desaconsella realitzar desenvolupaments sectorials o parcials per part de la Comunitat Autònoma, pareix més oportuna, en conseqüència, l'aprovació d'una llei que permeti regular d'una forma completa, harmònica i coordinada l'ordenació de la prestació farmacèutica als ciutadans de Balears, no només en l'àmbit de l'atenció a prestar en les oficines de farmàcia, sinó considerada en tots els aspectes globals del dret a la protecció a la salut, amb una concepció integral i integrada de la salut, i per tant s'hi inclourà la prestació en tots els nivells de l'assistència sanitària, ja sigui atenció primària o hospitalària, i fins i tot en els centres sociosanitaris i penitenciaris de la nostra comunitat.

La Llei s'estructura en 4 títols, 78 articles, 4 disposicions addicionals, 4 disposicions transitòries i 2 disposicions finals.

En el títol I s'enuncia l'objecte de la Llei i es defineix el concepte de l'atenció farmacèutica, i s'articula en els nivells d'atenció primària i d'atenció especialitzada, a més dels altres establiments de distribució de medicaments d'ús humà i de distribució i de dispensació de medicaments d'ús veterinari.

El títol II es refereix als establiments i serveis d'atenció farmacèutica i es divideix, a la vegada, en 5 capítols. En el primer s'estableixen les condicions generals d'aquests establiments, que queden sotmesos a la necessitat d'autorització administrativa. El capítol II regula de forma específica les oficines de farmàcia, les quals es defineixen com establiments sanitaris privats d'interès públic, i es contempen les figures del farmacèutic titular, del regent i del substitut, la presència del qual serà indispensable en l'horari mínim que, també, es fixa amb caràcter general en la Llei, i es contempla l'existència d'horaris ampliats, ser-

veis d'urgència i torns de vacances, si pertoca, que assegurin la garantia de la prestació farmacèutica al ciutadà.

En aquest mateix capítol s'estableix que les oficines de farmàcia, pel que fa a noves autoritzacions, queden subjectes a planificació farmacèutica, en garantia d'un ús racional dels medicaments, així com a possibilitar-ne un adequat nivell de qualitat. La planificació farmacèutica es fa a les zones farmacèutiques com a demarcacions territorials, i seguirà l'esquema de les zones bàsiques de salut, previstes en l'ordenació sanitària de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, si bé en contempla la possibilitat d'agregació o segregació de part d'una zona bàsica de salut, com a conseqüència de les especials circumstàncies geogràfiques que es puguin donar. Per altra part, s'ha de destacar que donada la distribució de la població en la Comunitat Autònoma, no s'ha classificat en grups en les distintes zones (urbanes, rurals o turístiques), i es consideren en totes les zones farmacèutiques iguals, s'estableix per a totes aquestes una proporció de 2.800 habitants per farmàcia, i s'assenyalen els criteris per computar la població, una vegada que s'ha

tengut en compte especialment la incidència en la nostra comunitat de la població flotant, estacional o de temporada (plACES turístiques i habitatges de segona residència), la qual es considera en uns percentatges en proporció a la seva importància en la vida de la comunitat, ja que no es pot obviar que aquesta població és demandant d'assistència sanitària, inclosa la prestació farmacèutica, que permet, d'aquesta manera, apropar la prestació farmacèutica a la població i, al mateix temps, l'accés de nous professionals.

Per altra banda, en el mateix capítol es preveu la instal·lació d'oficines de farmàcia en els nuclis de població igual o superior a 750 habitants, amb la qual cosa en podran disposar totes les petites poblacions i permetrà completar la xarxa d'assistència farmacèutica, i això tindrà com a conseqüència la millora i l'apropament de la prestació al ciutadà.

S'estableix com a principi general que l'autorització de noves oficines de farmàcia es tramitarà d'acord amb els principis de publicitat, concurrència, transparència i mèrits, mitjançant concurs de mèrits.

En el capítol III es contempla l'establiment de farmàcies en els nuclis que no compten amb oficina de farmàcia, per assegurar la prestació farmacèutica en tot moment.

L'atenció farmacèutica en els centres d'atenció primària es regula en el capítol IV on s'estableix la possibilitat de tenir-la, als quals se'ls atorga una important funció per aconseguir un ús racional del medicament, així com la participació en tots els programes de salut que es desenvolupen en el centre corresponent.

En el capítol V, en concordança amb el capítol anterior, es regula l'existència dels serveis de farmàcia i serveis farmacèutics en els centres hospitalaris, i n'és ampliable la possible existència als centres penitenciaris i sociosanitaris, aspecte no contemplat fins al present moment en la legislació vigent en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Els capítols VI i VII es refereixen, respectivament, als magatzems de distribució de medicaments i als establiments de distribució i dispensació dels medicaments d'ús veterinari i se n'establiran les condicions per al funcionament, si bé s'hi contempla l'exigència d'una direcció farmacèutica per a aquests.

El títol III estableix el règim d'incompatibilitats per evitar l'exercici simultani de professionals als quals se'ls exigeix la seva presència en els diferents centres i establiments regulats en la Llei i finalment el títol IV regula el règim sancionador.

TÍTOL I. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1

Aquesta llei té per objecte, en el marc del sistema sanitari, l'ordenació de l'atenció farmacèutica en l'àmbit territorial de les Illes Balears.

Article 2

S'entén per atenció farmacèutica el conjunt d'actuacions desenvolupades en els establiments i serveis que regula aquesta llei, en els quals, sota la responsabilitat d'un farmacèutic, s'asseguri una correcta conservació, distribució, custòdia i dispensació de medicaments en tots els nivells del sistema sanitari, dels quals se'n possibilitarà l'ús racional i es garantirà una adequada assistència farmacèutica a la població.

Article 3

1. L'atenció farmacèutica es durà a terme en tots els nivells del sistema sanitari de Balears, mitjançant els establiments i serveis que es relacionen a continuació:

- a) Nivell d'atenció primària: Es durà a terme a través de les oficines de farmàcia, farmàcies i serveis de farmàcia del sector sanitari públic.
- b) Nivell d'atenció especialitzada: Es desenvoluparà en els centres hospitalaris pels serveis de farmàcia o, si pertoca, pels dipòsits de medicaments.

2. També tendran la consideració d'establiments o serveis sanitaris, i per tant queden subjectes a la regulació continguda en aquesta llei, aquells en els quals es realitzin algunes de les activitats següents:

- a) Distribució de medicaments d'ús humà.

- b) Distribució de medicaments d'ús veterinari.
- c) Dispensació de medicaments d'ús veterinari.

TÍTOL II. DELS ESTABLIMENTS I SERVEIS D'ATENCIÓ FARMACÈUTICA

Capítol I. Condicions generals

Article 4

1. La conservació, distribució, custòdia i dispensació de medicaments únicament es podrà realitzar en els establiments i serveis regulats en aquesta llei, i en les condicions que s'hi estableixin, així com en la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, i en la Llei 25/1990, de 20 de desembre, del medicamento, y en sus respectivas norrrmas de desarrollo.

2. Queda prohibida la venda ambulat, a domicili, per correspondència o indirecta, de medicaments destinats al consum humà o a l'ús veterinari, així com la intermediació en les activitats esmentades amb finalitat de lucre de terceres persones físiques o jurídiques.

Article 5

Els establiments i serveis inclosos en l'àmbit d'aplicació de la present llei, sense perjudici d'altres requisits que s'estableixin en altres normes específiques aplicables, queden subjectes a:

- a) Autorització administrativa prèvia i, si n'és el cas, de funcionament, per a la creació, instal.lació, obertura, modificació, trasllat o tancament.
- b) La inclusió en el Registre sanitari de centres, establiments i serveis sanitaris de la Conselleria de Sanitat i Consum.
- c) Complir la normativa exigible en el que fa referència a l'eliminació de residus sanitaris.
- d) Complir l'obligació de solidaritat i coordinació en cas de catàstrofe, emergència sanitària o perill per a la salut pública.
- e) Col.laborar amb l'administració sanitària respecte a estadístiques, comunicacions i documentació que aquesta sol.liciti.
- f) Control, inspecció i avaluació de les activitats per part de l'administració pública competent.

Article 6

1. Els establiments regulats en aquesta llei hauran de disposar de l'espai, la distribució funcional, l'equipament material i els recursos humans necessaris que assegurin la qualitat de l'atenció farmacèutica, que hauran de donar d'acord amb la normativa estatal o de les Illes Balears que en sigui d'aplicació.

2. A aquest efecte, mitjançant decret, el Consell de Govern procedirà a establir

les condicions sanitàries que han de reunir les oficines de farmàcia, les farmàcies, els serveis de farmàcia d'atenció primària i hospitalària, els dipòsits de medicaments i els establiments de distribució de medicaments de consum humà, de medicaments d'ús veterinari i de dispensació de medicaments d'aquests, així com la resta de requisits tècnics sobre material, utilitatge, superfície mínima dels locals on s'ubiquen i la distribució i els registres i controls dels medicaments i d'altres productes sanitaris que s'hagin d'observar.

Capítol II. De les oficines de farmàcia

Secció 1a. Disposicions generals

Article 7

1. Les oficines de farmàcia són establiments sanitaris privats, d'interès públic, on el seu farmacèutic titularpropietari, assistit, si n'és el cas, d'ajudants, ha de prestar els següents serveis, a més dels establerts a l'article 5 d'aquesta llei:

- a) L'adquisició, custòdia, conservació i dispensació dels medicaments i productes sanitaris.
- b) La vigilància, el control i la custòdia de les receptes mèdiques dispensades.
- c) Garantir l'atenció farmacèutica als nuclis de població de la seva zona farmacèutica en els quals no hi hagi cap oficina de farmàcia.
- d) L'elaboració de fórmules magistrals i preparats oficials, en els casos i segons els procediments i els controls establerts.
- e) La informació i el seguiment dels tractaments farmacològics als pacients.
- f) La col.laboració en el control d'ús individualitzat dels medicaments a fi de detectar les reaccions adverses que es puguin produir i notificar-les als organismes responsables de la farmacovigilància.
- g) La col.laboració en els programes que promoguin les administracions sanitàries sobre garantia de qualitat de l'assistència farmacèutica i de l'atenció sanitària, en general, promoció i protecció de la salut, prevenció de la malaltia i educació sanitària.
- h) La col.laboració amb l'administració sanitària en la formació i informació dirigides a la resta de professionals sanitaris i usuaris sobre l'ús racional dels medicaments i productes sanitaris.
- i) L'actuació coordinada amb les estructures assistencials del Servei Balear de la Salut.
- j) La col.laboració amb la docència per a l'obtenció del títol de llicenciat en farmàcia, d'acord amb el que preveuen les directives comunitàries i la normativa estatal i de les universitats per les quals s'estableixen els corresponents plans d'estudi en cadascuna d'aquestes, segons els

convenis que a tal efecte es formalitzin.

- k) Qualsevol altra funció que estableixi la normativa estatal o de les Illes Balears.

2. A més del que preveu l'apartat anterior, es podran desenvolupar en les oficines de farmàcia totes aquelles altres funcions de caràcter sanitari que puguin dur-se a terme per part del farmacèutic i per a les quals estigui habilitat amb el corresponent títol.

Article 8

1. Només els farmacèutics podran ser titulars i propietaris d'una oficina de farmàcia.
2. Cada farmacèutic només podrà ser propietari i titular o copropietari i cotitular d'una única oficina de farmàcia. Per a l'adquisició de la condició de cotitular d'un farmacèutic, és requisit imprescindible ser-ne copropietari.
3. El titular o cotitulars d'una farmàcia són els responsables del desenvolupament, en la farmàcia corresponent, de totes les funcions enumerades en els articles 5 i 7 d'aquesta llei.

Article 9

1. La Conselleria de Sanitat i Consum en els casos de mort, incapacitació o absència del propietari, per sentència judicial ferma, autoritzarà el nomenament d'un farmacèutic regent, pel termini màxim de 24 mesos des de la data en què es produeixi una de les circumstàncies anteriorment ressenyades, el qual assumirà les mateixes funcions i responsabilitats professionals que les del titular.
2. La sol·licitud de nomenament del farmacèutic regent s'haurà de formular pels interessats en el termini de 10 dies des que es produeixi la mort o des de la ferma de la sentència per la qual es declari la incapacitació o declaració de l'absència del titular.
3. Fins que no s'adopti la resolució de l'esmentada conselleria que procedeixi a la designació de regent, es podrà mantenir oberta l'oficina de farmàcia sota la responsabilitat d'un altre farmacèutic, i aquesta circumstància haurà de constar a la sol·licitud del farmacèutic regent.

Article 10

En absència de la sol·licitud a la qual es refereix l'article anterior, o una vegada transcorregut el termini de 24 mesos des que es produeixi el fet causant que motiví el nomenament del farmacèutic regent, la Conselleria de Sanitat i Consum iniciarà expedient de tancament de l'oficina de farmàcia de la qual es tracti.

Article 11

1. La Conselleria de Sanitat i Consum procedirà a nomenar un farmacèutic substituït, prèvia sol·licitud del titular de la farmàcia, en els supòsits que conco-

rrin en el farmacèutic titular o regent circumstàncies de caràcter excepcional i limitades en el temps, com maternitat, malalties que no determinin la incapacitat absoluta del titular o regent, ocupació de càrrec públic o dels òrgans de govern de la corporació col·legial farmacèutica, prestació d'obligacions militars, prestació social substitutòria, estudis d'especialització o de formació continuada relacionats directament amb la professió farmacèutica i per inhabilitació temporal.

2. En els casos d'absència del farmacèutic titular o regent de l'oficina de farmàcia, prevists als articles 11 i 13 de la present llei, el farmacèutic adjunt podrà assumir les funcions de farmacèutic substitut, prèvia comunicació a la Conselleria de Sanitat i Consum.

3. El farmacèutic substitut tindrà les mateixes funcions i responsabilitats professionals que el titular o regent.

Article 12

1. A les oficines de farmàcia, per raons de millora del servei o degut al volum i tipus d'activitats que es desenvolupin, amb objecte d'oferir la millor atenció farmacèutica, es podrà comptar amb la col·laboració de farmacèutics adjunts i personal auxiliar, que realitzaran el seu treball sota la direcció del farmacèutic titular, regent o substitut.

2. Reglamentàriament s'establiran els casos on el titular, regent o substitut hagi de comptar amb els farmacèutics adjunts que siguin necessaris per cobrir les necessitats, en els supòsits en què es realitzin horaris més amplis que els assenyalats en aquesta llei com a mínims.

3. Es regularà reglamentàriament l'obligació de disposar en les oficines de farmàcia de farmacèutics adjunts, atès el volum de la dispensació de medicaments i el tipus d'activitats que se'n desenvolupin.

Article 13

1. La presència i actuació professional d'un farmacèutic és condició i requisit inexcusable per a la dispensació al públic de medicaments.

2. Dins l'establert en aquesta llei sobre l'horari mínim d'atenció al públic, així com en les seves normes de desenvolupament, serà obligatòria la presència física, si n'és el cas, del farmacèutic titular, regent o substitut responsable de l'oficina de farmàcia.

3. No obstant això, el farmacèutic titular, regent o substitut es podrà absentar de l'oficina de farmàcia per complimentar deures professionals o de caràcter personal que n'hi impedeixin la seva presència, amb la qual cosa la farmàcia haurà de quedar sota la responsabilitat d'un altre farmacèutic. Quan es prevegi que l'absència ha de ser superior a tres dies per alguna de les causes previstes a l'article 11, s'haurà de procedir a sol·licitar el nomenament d'un farmacèutic substitut.

Article 14

Tot el personal que presti serveis en una oficina de farmàcia haurà d'estar degudament identificat.

Article 15

1. Les oficines de farmàcia realitzaran els serveis d'atenció farmacèutica en règim de llibertat i flexibilitat.

2. Tot i això, a l'objecte de garantir l'atenció farmacèutica a la població s'estableixen els següents mínims:

- a) Les oficines de farmàcia hauran de romandre obertes al públic un mínim de set hores diàries, de dilluns a divendres.
- b) La Conselleria de Sanitat i Consum podrà autoritzar, prèvia sol·licitud del farmacèutic interessat, la reducció de l'horari mínim assenyalat anteriorment, en aquells supòsits que per raons d'estacionalitat o baixa densitat de la població justifiquin aquesta modificació, si bé s'haurà de garantir l'assistència farmacèutica a la població afectada.
- c) En els supòsits on es pretengui ampliar l'horari mínim assenyalat anteriorment, hauran de posar aquest fet en coneixement de la Conselleria de Sanitat i Consum, i s'haurà de mantenir l'esmentada ampliació durant tot l'any en el qual se sol·liciti i l'any següent natural al de la data de la comunicació.
- d) S'estableixen serveis d'urgència per garantir la prestació farmacèutica fora de l'horari d'obertura de les oficines de farmàcia. Per fixar l'horari i els torns, si pertoca, dels serveis d'urgència, s'hauran de tenir en compte les circumstàncies poblacionals, geogràfiques i el nombre de farmàcies de la zona farmacèutica, i s'hauran d'aprovar anualment per part de la Conselleria de Sanitat i Consum, a proposta del Col·legi Oficial de Farmacèutics de les Illes Balears.
- e) Es podran establir torns de vacances en les oficines de farmàcia i es garantirà, en tot cas, l'atenció farmacèutica.

3. L'establiment i les condicions de l'horari mínim, del d'urgència, de l'ampliació d'horaris i dels torns de vacances, si n'és el cas, es regularan per la Conselleria de Sanitat i Consum i garantiran en tot moment l'assistència farmacèutica a tota la població.

Article 16

1. No es podrà realitzar cap tipus de publicitat o promoció, directa i indirecta, de les oficines de farmàcia, amb excepció dels embolcalls i envasos per a productes dispensats en aquestes.

2. Mitjançant decret del Consell de Govern es determinaran les característiques, els requisits i les condicions dels cartells indicadors d'oficines de farmàcia o d'altre tipus de senyalitzacions d'ubicació i localització de les farmàcies.

Secció 2a. De l'ordenació i planificació d'oficines de farmàcia**Article 17**

L'autorització de noves oficines de farmàcia estarà subjecta a planificació sanitària per garantir l'atenció farmacèutica a la població, l'ús racional dels medicaments, així com possibilitar-ne un adequat nivell de qualitat.

Article 18

1. La planificació farmacèutica es realitzarà en base a les zones farmacèutiques, que són demarcacions territorials, delimitades en referència a les zones bàsiques de salut previstes en la vigent Ordenació Sanitària de les Illes Balears.
2. Les zones farmacèutiques seran aprovades o modificades, si n'és el cas, mitjançant decret del Consell de Govern, a proposta de la Conselleria de Sanitat i Consum.
3. Per a la delimitació de les zones farmacèutiques es podran agrupar zones bàsiques de salut confrontants per formar una única zona farmacèutica, o segregant part d'una zona bàsica de salut per agregar-se a una altra zona farmacèutica confrontant.

Article 19

1. Les distàncies mínimes entre oficines de farmàcia no podran ser inferiors a 250 metres midats pel camí vial més curt.
2. La distància prevista a l'apartat anterior, haurà de ser observada així mateix respecte dels hospitals, centres de cirurgia ambulatòria i centres de salut, tots aquests pertanyents al sector públic, tant si estan en funcionament com en fase de construcció.

Secció 3a. De les autoritzacions de noves oficines de farmàcia**Article 20**

El nombre màxim d'oficines de farmàcia d'una zona farmacèutica correspon al mòdul de 2.800 habitants per oficina de farmàcia. Una vegada superada la proporció anterior, es podrà establir una nova oficina de farmàcia per fracció superior a 2.000 habitants.

Article 21

A efectes d'establir el còmput d'habitants de cada zona farmacèutica es tindrà en compte les següents circumstàncies:

- a) Nombre d'habitants segons el padró municipal vigent en els municipis integrats en la corresponent zona farmacèutica o, si pertoca, de la part del municipi integrat en la zona corresponent.
- b) El quaranta per cent del nombre de les places turístiques de tota la zona farmacèutica, enteses com a tals les places hoteleres i aparta-

ments turístics, acreditats mitjançant certificació emesa per l'òrgan corresponent de la Conselleria de Turisme.

- c) El trenta per cent dels habitatges construïts de segona residència, on es computen 4 habitants per cada habitatge, justificat mitjançant certificacions emeses pel secretari de cadascun dels ajuntaments integrats en la zona farmacèutica de la qual es tracti.
- d) En el supòsit que per autoritzar-se una nova oficina de farmàcia es computin places turístiques i/o habitatge de segona residència en la forma establerta en els apartats b) i c) anteriors, la Conselleria de Sanitat i Consum, una vegada ateses les necessitats d'atenció farmacèutica de la corresponent zona farmacèutica, delimitarà el lloc on s'hagi d'ubicar la nova oficina de farmàcia, la qual s'haurà d'establir dins la zona acotada, amb una distància de 250 metres respecte dels límits assenyalats per l'esmentada conselleria, respectant en qualsevol cas l'establert a l'article 19.

Article 22

1. No obstant el que preveu l'article anterior, per aquells nuclis de població que tinguin el nombre d'habitants computats en la forma prevista a l'article 21, que sigui igual o superior a 750, es podrà autoritzar una nova oficina de farmàcia, si la distància entre la nova oficina i les més properes, ja existents, sigui igual o superior a 1.000 metres, midats pel camí vial més curt.

2. A aquests efectes, es considera nucli de població el conjunt de població independent i aïllat d'altres nuclis que disposin d'oficina de farmàcia.

Article 23

En el cas d'autorització d'una oficina de farmàcia, a tenor del que disposa l'article anterior, la Conselleria de Sanitat i Consum, oït el Col·legi Oficial Farmacèutic de les Illes Balears, podrà determinar el nucli en el qual s'ha d'ubicar l'oficina de farmàcia per assegurar-ne la millor atenció farmacèutica.

Secció 4a. Del procediment d'autorització de les oficines de farmàcia

Article 24

1. El procediment d'autorització de noves oficines de farmàcia s'ajustarà al disposat en aquesta llei, a les seves normes de desenvolupament, si n'és el cas, i a les normes generals reguladores del procediment administratiu comú.

2. La competència per a la tramitació i resolució dels procediments d'autorització d'oficines de farmàcia correspon a la Conselleria de Sanitat i Consum.

3. El procediment d'autorització de noves oficines de farmàcia es tramitarà d'acord amb els principis de publicitat, concurrència, transparència i mèrits, mitjançant concurs de mèrits convocat a l'efecte per la Conselleria de Sanitat i Consum, i tindrà caràcter de procediment únic, encara que hi concorrin una

pluralitat d'interessats, de manera que només s'entendrà que ha finalitzat quan l'autorització atorgada a qualsevol dels sol·licitants adquireixi plenitud d'efectes amb l'obertura consegüent de la nova oficina de farmàcia.

4. D'acord amb l'establert a l'apartat anterior, quan es produeixi la renúncia, pèrdua o caducitat del dret a l'obertura d'una nova farmàcia per aquell que hagi resultat adjudicatari en el concurs de mèrits corresponent, es procedirà a l'atorgament d'una nova autorització de l'oficina de farmàcia a la persona que segueixi en l'ordre de preferència dels sol·licitants a l'esmentat concurs, sense que sigui necessari convocar-ne un altre, i així successivament fins que es procedeixi a l'obertura de l'oficina de farmàcia o s'esgoti la relació de sol·licitants.

5. No podran participar en el procediment per a l'autorització d'una nova oficina de farmàcia els farmacèutics que tinguin més de 65 anys en el moment de presentació de la corresponent petició.

Tampoc no hi podran participar aquells farmacèutics que hagin transmès la seva titularitat o cotitularitat sobre una oficina de farmàcia, dins el territori de la Unió Europea, en un termini de temps inferior a tres anys respecte al moment de la presentació de la sol·licitud.

6. El titular d'una oficina de farmàcia no la podrà transmetre des del moment en què hagi presentat la sol·licitud en un procediment d'autorització d'una altra farmàcia, i es mantindrà la impossibilitat de transmissió fins que s'esgoti la via administrativa o, si n'és el cas, es resolgui amb caràcter definitiu en la via jurisdiccional, excepte que presentin escrit de renúncia al concurs amb caràcter previ a la transmissió. En el supòsit d'obtenir autorització per a una nova oficina de farmàcia, l'autorització anterior decaurà automàticament, així com el seu dret a la transmissió, per qualsevol títol, de manera que s'haurà de convocar un nou concurs per a la cobertura del seu titular.

7. Malgrat el que preveuen els apartats anteriors, la Conselleria de Sanitat i Consum podrà, mitjançant resolució motivada a l'efecte, retardar l'obertura d'una nova oficina de farmàcia obtinguda per un farmacèutic que sigui a la vegada titular d'una altra, fins que quedi assegurada l'assistència farmacèutica a la població inclosa en la zona d'influència d'aquesta darrera oficina de farmàcia.

Article 25

1. Per decret del Consell de Govern, a proposta de la Conselleria de Sanitat i Consum, oït el Col·legi Oficial de Farmacèutics de les Illes Balears, es fixarà el barem que es considerarà en els concursos de mèrits per a l'atorgament de noves oficines de farmàcia, així com els criteris bàsics de valoració d'aquests.

2. El barem haurà d'incloure la puntuació màxima a considerar en els apartats següents:

- a) Mèrits acadèmics.
- b) Mèrits professionals.
- c) Altres mèrits.

Article 26

El procediment per atorgar l'autorització d'una oficina de farmàcia es podrà iniciar:

- a) D'ofici, per la Conselleria de Sanitat i Consum.
- b) A petició dels òrgans de govern del municipi o municipis que poguessin estar interessats.
- c) A petició del Col·legi Oficial de Farmacèutics de les Illes Balears.
- d) A sol·licitud d'un o més farmacèutics.

Article 27

1. A la sol·licitud d'una nova farmàcia s'ha de fer constar la zona farmacèutica on es pretén ubicar, havent-se d'aportar, endemés, la documentació necessària exigida per aquesta llei.

2. De forma reglamentària es regularà el procediment per a l'obertura d'una nova oficina de farmàcia.

Secció 5a. Dels trasllats de les oficines de farmàcia

Article 28

1. Únicament es podrà traslladar una oficina de farmàcia dins la mateixa zona farmacèutica, amb autorització prèvia de la Conselleria de Sanitat i Consum, en les següents circumstàncies:

- a) Dins el mateix municipi on s'ubica la corresponent oficina de farmàcia i s'observin les limitacions referents a distàncies que preveu aquesta llei.
- b) A un altre municipi de la mateixa zona farmacèutica, sempre que el mòdul de població, després del trasllat, resulti igual o superior a l'establert a l'article 20.

2. No obstant el que preveu l'anterior apartat, no es podrà traslladar una farmàcia a un altre municipi de la mateixa zona en el supòsit que sigui l'única del municipi d'origen.

3. No es podran traslladar fora del nucli de població les oficines de farmàcia obtingudes en la forma prevista a l'article 22.1 d'aquesta llei.

4. Tampoc es podran traslladar, fora de la zona acotada per la Conselleria de Sanitat i Consum, les oficines de farmàcia autoritzades a la forma prevista a l'article 21 d).

Article 29

1. Quan la realització de les obres al local degudes a enfonsament, enrunament o enderrocament de l'edifici, suposin el tancament temporal de l'oficina de farmàcia, es podrà autoritzar provisionalment el trasllat a un altre local.

El local provisional haurà de respectar els límits de les distàncies mínimes establerts en aquesta llei.

2. En el supòsit que transcorri el termini pel qual es va autoritzar el trasllat a què

fa referència l'apartat anterior sense que hagués retornat a l'emplaçament d'inici, es procedirà al tancament del local provisional. La Conselleria de Sanitat i Consum podrà adoptar les mesures pertinents per garantir l'atenció farmacèutica en el cas que es tracti de l'única oficina de farmàcia autoritzada en el municipi o en el nucli de població.

Secció 6a. De les obres i modificacions del local

Article 30

Les obres de modificació del local on s'ubica una oficina de la farmàcia que impliquin un desplaçament del centre de la façana que afecti accessos, estaran subjectes a l'autorització prèvia de la Conselleria de Sanitat i Consum.

Secció 7a. Del tancament definitiu o temporal de les oficines de farmàcia

Article 31

Serà preceptiva l'autorització de la Conselleria de Sanitat i Consum per procedir al tancament definitiu d'una oficina de farmàcia, i podrà adoptar-ne, si n'és el cas, les mesures provisionals adequades que conduiran a assegurar l'atenció farmacèutica del municipi o nucli de població afectada pel tancament.

Article 32

La Conselleria de Sanitat i Consum podrà autoritzar, prèvia sol·licitud justificada del titular, el tancament temporal d'una oficina de farmàcia per un termini no superior a un any. Aquest termini podrà prorrogar-se per un període igual si es mantenen les condicions que motivaren el tancament temporal. Igualment, la Conselleria de Sanitat i Consum podrà adoptar les mesures pertinents per garantir l'atenció farmacèutica en el cas que es tracti de l'única oficina de farmàcia autoritzada en el municipi o en el nucli de població.

Secció 8a. De les transmissions de les oficines de farmàcia

Article 33

La transmissió d'una oficina de farmàcia només es podrà realitzar a favor d'un o diversos farmacèutics.

Article 34

La transmissió inter vivos d'una oficina de farmàcia, per qualsevol de les formes admeses en dret, necessitarà autorització administrativa de la Conselleria de Sanitat i Consum, i es podrà transmetre sempre que l'oficina de farmàcia esmentada hagi romàs oberta i, si pertoca, s'hagi mantingut aquesta mateixa titularitat durant el termini de tres anys, excepte que es tracti de mort, jubilació o incapacitació judicial del titular o d'algun dels titulars.

Article 35

1. En el cas de mort del farmacèutic titular d'una oficina de farmàcia, els hereus legals d'aquest podran transmetre-la en el termini màxim de 24 mesos des del dia de la mort, amb la designació prèvia d'un farmacèutic regent en la forma prevista a l'article 9 d'aquesta llei.
2. En el supòsit que algun dels hereus sigui farmacèutic i compleixi amb els altres requisits exigits legalment podrà continuar al front de l'oficina de farmàcia, amb l'autorització prèvia, al respecte, de la Conselleria de Sanitat i Consum.
3. En el supòsit que l'hereu fos el cònjuge o un fill del difunt que es trobàs cursant estudis de farmàcia en un centre universitari oficial en el moment de produir-se la mort, es podrà autoritzar el nomenament d'un farmacèutic regent per un termini que no podrà ser superior en un any al nombre d'anys que li faltin per finalitzar els estudis de llicenciatura en Farmàcia a comptar des de l'any de la defunció. En el supòsit que transcorri el termini anteriorment descrit o es perdin dos cursos consecutivament o tres de forma alternativa, s'haurà de procedir a la seva transmissió o tancament, en un termini màxim de 9 mesos.

Capítol III. De les farmacioles farmacèutiques

Article 36

Es podrà autoritzar l'establiment de farmacioles en aquells nuclis de població que no comptin amb una oficina de farmàcia, i seran adscrites preferentment a l'oficina de farmàcia més propera o, per defecte, a una de la zona farmacèutica, si bé cada oficina de farmàcia no podrà tenir més d'una farmaciola adscrita.

Article 37

El farmacèutic titular, regent o substitut, de l'oficina de farmàcia a la qual es trobi adscrita la farmaciola en serà el responsable del funcionament, així com de les tasques de custòdia, conservació i dispensació dels medicaments i productes sanitaris en la forma regulada en aquesta llei.

Article 38

La Conselleria de Sanitat i Consum podrà establir les existències mínimes amb les quals han de comptar les farmacioles farmacèutiques.

Article 39

- El procediment d'autorització d'una farmaciola farmacèutica es podrà iniciar:
- a) A petició del batle del municipi al qual pertany el nucli de població on es pretén instal·lar.
 - b) A sol·licitud d'un farmacèutic titular d'una oficina de farmàcia de la zona farmacèutica.

Article 40

La farmaciola farmacèutica s'haurà de situar en un local, degudament condicionat, amb una superfície mínima de 30 metres quadrats, amb accés lliure, directe i permanent a la via pública, i no s'hi podrà desenvolupar cap activitat distinta de la pròpia de la farmaciola.

Article 41

Es procedirà al tancament de les farmacioles farmacèutiques quan es procedeixi a l'obertura d'una oficina de farmàcia en el nucli de població en el qual s'ubiquin, sempre que la situació d'aquesta es trobi a una distància inferior a mil metres.

Capítol IV. De l'atenció farmacèutica en els centres d'atenció primària

Secció 1a. Dels serveis de farmàcia d'atenció primària

Article 42

1. En els centres públics d'atenció primària, l'atenció farmacèutica es podrà dur a terme mitjançant els serveis de farmàcia d'atenció primària.
2. Els serveis de farmàcia d'atenció primària han de garantir en tot moment l'atenció farmacèutica en el centre o centres als quals ha de prestar l'atenció esmentada. Per al seu funcionament serà requisit indispensable la presència d'un farmacèutic.

Article 43

Les funcions que han de realitzar els serveis de farmàcia d'atenció primària són les següents:

- a) L'adquisició, custòdia, conservació i dispensació dels medicaments, així com l'elaboració de les fórmules magistrals i preparats oficials, per a l'aplicació dins aquestes institucions o per a aquells que exigeixin una particular vigilància, supervisió i control de l'equip multidisciplinari d'atenció de salut, segons el que preveu l'article 103 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de Sanidad..
- b) Planificació, coordinació i execució de programes i d'activitats dirigides a fomentar l'ús racional del medicament.
- c) Estudi i planificació d'ús de medicaments en atenció primària i en grups de risc.
- d) La participació en l'elaboració i execució dels programes de promoció de la salut, de prevenció de la malaltia i d'educació sanitària de la població que ha de desenvolupar el centre del qual es tracti.
- e) Participar en els programes d'investigació i assaigs clínics.
- f) Col·laborar amb el sistema de farmacovigilància en la detecció dels

efectes adversos dels medicaments.

- g) Vetllar pel compliment de la legislació sobre estupefaents i psicòtrops.
- h) Qualsevol altra que reglamentàriament se li encomani.

Secció 2a. Dels dipòsits de medicaments

Article 44

1. Els centres públics d'atenció primària que no comptin amb un servei de farmàcia podran disposar d'un dipòsit de medicaments que haurà d'estar vinculat a un servei de farmàcia d'atenció primària.
2. Els dipòsits de medicaments, a més de la vinculació prevista a l'apartat anterior, hauran d'estar sota la responsabilitat professional d'un farmacèutic.

Secció 3a. Del procediment d'autorització dels serveis d'atenció primària i dels dipòsits de medicaments

Article 45

La competència per a la tramitació i resolució dels procediments d'autorització de creació, obertura, modificació tancament de les instal·lacions dels serveis de farmàcia d'atenció primària i dels dipòsits de medicaments correspon a la Conselleria de Sanitat i Consum, prèvia sol·licitud de la institució titular dels centres públics d'atenció primària.

Article 46

Mitjançant decret del Consell de Govern s'establiran les condicions dels locals i els requisits tecnicosanitaris que han de reunir els serveis farmacèutics d'atenció primària i els dipòsits de medicaments.

Capítol V. De l'atenció farmacèutica en els centres hospitalaris, penitenciaris i sociosanitaris

Secció 1a. Dels serveis de farmàcia en els centres hospitalaris

Article 47

L'atenció farmacèutica dels centres hospitalaris es durà a terme mitjançant els serveis de farmàcia o, si pertoca, els dipòsits de medicaments d'aquests.

Article 48

1. Els centres hospitalaris que disposin de cent o més llits estaran obligats a disposar d'un servei de farmàcia.
2. També, i amb caràcter excepcional, la Conselleria de Sanitat i Consum establirà l'obligatorietat del servei de farmàcia en aquells centres hospitalaris de

menys de cent llits que per raó d'atenció mèdica o farmacèutica, impliquin una especial qualificació en l'ús de medicaments.

Article 49

Els serveis de farmàcia dels centres hospitalaris desenvoluparan les següents funcions:

- a) Assumir la responsabilitat tècnica de l'adquisició, control de qualitat, conservació, cobertura de les necessitats, custòdia i emmagatzemament de medicaments, preparació de fórmules magistrals o preparats oficials, dispensació dels medicaments i productes sanitaris d'aplicació dins el centre i d'aquells altres que exigeixin especial vigilància, supervisió i control per part de l'equip multidisciplinari del centre.
- b) Participació en el procés de selecció de medicaments necessaris per al centre, sota els criteris de qualitat, seguretat i eficàcia d'aquests.
- c) Establiment d'un sistema de distribució de medicaments en el centre que garanteixi la seguretat, rapidesa i control del procés.
- d) Desenvolupar programes de farmacovigilància intrahospitalària.
- e) Custòdia i dispensació dels productes en fase d'investigació clínica.
- f) Implantació d'un sistema d'informació sobre medicaments que proporcioni dades objectives tant al personal sanitari com a la mateixa població assistida en el centre.
- g) Realització d'estudis d'utilització de medicaments.
- h) Desenvolupament de programes de farmacocinètica clínica per establir règims posològics individualitzats en aquells pacients i medicaments que així ho aconsellin.
- i) Formar part de les comissions de centres on puguin ser útils els coneixements dels farmacèutics per a la selecció i avaluació científica dels medicaments i productes sanitaris.
- j) Dur a terme treballs d'investigació en l'àmbit del medicament i dels productes sanitaris i participar en els assaigs clínics, així com tenir cura de la custòdia i aplicació dels productes en fase d'investigació clínica.
- k) Vetllar pel compliment de la legislació sobre estupefaents i psicòtrops.
- l) Col·laborar amb els serveis de farmàcia a nivell d'atenció primària.
- m) Participació en programes de garantia de qualitat assistencial de l'hospital.
- n) Col·laborar en la docència per a l'obtenció del títol de llicenciat en farmàcia, d'acord amb el que preveuen les directives comunitàries i la normativa estatal i de les universitats per les quals s'estableixen els corresponents plans d'estudi en cadascuna d'aquestes, segons els convenis que a tal efecte es formalitzin.
- o) Col·laborar, si pertoca, en els programes de formació FIR (farmacèutics interns residents).

Secció 2a. Dels dipòsits de medicaments dels centres hospitalaris

Article 50

1. Els centres hospitalaris que no estiguin obligats a disposar d'un servei de farmàcia, hauran de comptar, com a mínim, amb un dipòsit de medicaments, que estarà vinculat a un servei de farmàcia en el cas dels hospitals del sector públic, i a una oficina de farmàcia establerta en la mateixa zona farmacèutica o a un servei de farmàcia en el supòsit que es tracti d'un hospital del sector privat.

2. En el moment que disposin d'un servei de farmàcia quedarà sense efecte l'autorització per al dipòsit de medicaments.

Article 51

A més de la vinculació establerta a l'article anterior, els dipòsits de medicaments estaran sota la responsabilitat d'un farmacèutic, que tindrà les següents funcions:

- a) Garantir-ne la conservació, custòdia i dispensació per a la seva aplicació dins el centre i dels que exigeixin especial vigilància, supervisió i control per part de l'equip multidisciplinari d'atenció a la salut.
- b) Establir un sistema d'eficàcia i assegurança de distribució dels medicaments en el centre.
- c) Assessorar i informar el personal del centre i els propis pacients en matèria de medicaments, així com realitzar estudis sistematitzats d'utilització dels medicaments.
- d) Col.laborar en l'establiment d'un sistema de vigilància i control de l'ús individualitzat dels medicaments en el centre, amb l'objecte de detectar els possibles efectes adversos i notificar-los al sistema de farmacovigilància.
- e) Formar part de les comissions del centre relacionades amb els medicaments.
- f) Responsabilitzar-se conjuntament amb el titular de l'oficina de farmàcia al qual es trobi vinculat el dipòsit o, si n'és el cas, amb el responsable del servei de farmàcia, de l'existència i del moviment de medicaments, amb l'objecte d'assegurar que quedin cobertes les necessitats del centre.
- g) Vetllar pel compliment de la legislació d'estupefaents i psicòtrops.

Secció 3a. Dels dipòsits de medicaments dels centres sociosanitaris i penitenciaris

Article 52

1. La Conselleria de Sanitat i Consum podrà autoritzar l'existència d'un servei farmacèutic als centres sociosanitaris i penitenciaris. Aquest servei tindrà per objecte poder adquirir, custodiar, conservar i dispensar medicaments i produc-

tes sanitaris únicament a residents o interns del corresponent centre, i haurà d'estar sota la responsabilitat professional d'un farmacèutic.

2. Quan els centres sociosanitaris i penitenciaris no comptin amb un servei farmacèutic podran sol·licitar autorització per a un dipòsit de medicaments a la Conselleria de Sanitat i Consum. La resolució que autoritzi els dipòsits esmentats, haurà de fer constar la dotació de medicaments i productes sanitaris tenint en compte la població i les patologies més freqüents.

3. Els dipòsits regulats a l'apartat anterior estaran vinculats necessàriament a una oficina de farmàcia ubicada en la mateixa zona farmacèutica. El titular de l'oficina de farmàcia en serà el responsable del funcionament i no podrà estar vinculat més d'un dipòsit a la mateixa oficina de farmàcia.

Secció 4a. Procediment d'autorització i funcionament

Article 53

La competència per a l'autorització de serveis de farmàcia i dipòsits de medicaments, als quals es refereixen els articles anteriors, correspondrà a la Conselleria de Sanitat i Consum.

Article 54

A proposta de l'esmentada conselleria, el Consell de Govern regularà mitjançant decret les condicions dels locals i els requisits tecnicosanitaris que han de reunir els serveis de farmàcia i els dipòsits de medicaments contemplats en aquest capítol V.

Article 55

Els serveis de farmàcia, serveis farmacèutics i dipòsits de medicaments, únicament podran dispensar medicaments per a l'aplicació en el propi centre on es trobin situats.

Article 56

El farmacèutic que desenvolupàs part de la seva activitat a un centre hospitalari i/o penitenciar haurà d'esser especialista en farmàcia hospitalària.

Article 57

L'organització i el règim de funcionament dels serveis de farmàcia i serveis farmacèutics dels centres hospitalaris, penitenciaris i sociosanitaris hauran d'assegurar la disponibilitat dels medicaments, a l'objecte dels quals s'haurà de disposar de la presència, com a mínim, d'un farmacèutic durant tot el dia, a més del personal sanitari, tècnic i administratiu necessari per al seu bon funcionament.

Capítol VI. Dels magatzems de distribució de medicaments

Article 58

La distribució de medicaments i productes sanitaris en els establiments i serveis d'atenció farmacèutica es podrà dur a terme a través dels magatzems de distribució farmacèutica, i es configurarà la mediació d'aquests com a lliure i voluntària.

Article 59

1. L'obertura, el trasllat, la modificació de les instal·lacions, el canvi de titularitat i el tancament de magatzems de medicaments necessitaran autorització prèvia de la Conselleria de Sanitat i Consum.
2. L'autorització d'un magatzem de distribució no inclou l'autorització per a la fabricació de medicaments, ni per a la dispensació directa al públic.

Article 60

Cadascun dels magatzems de distribució de medicaments haurà de disposar d'un director tècnic, que en serà el responsable, i que haurà de ser llicenciat en Farmàcia.

Article 61

Les funcions del director tècnic dels magatzems farmacèutics són les següents:

- a) Custodiar tota la documentació tècnica relativa a l'autorització del magatzem, així com dels protocols d'anàlisis que es realitzin a l'establiment.
- b) Vigilar i controlar els procediments propis del magatzem i analitzar la qualitat i puresa dels productes que s'adquireixen a granel.
- c) Comprovar el compliment de les normes de garantia de qualitat aplicables a la recepció, envasat, etiquetat i distribució al detall dels productes que s'adquireixen a granel.
- d) Garantir l'aplicació i el compliment de les normes legals aplicables en cada moment sobre la bona pràctica de la distribució i verificar i assegurar el manteniment d'un pla d'emergència que garanteixi l'efectiva aplicació de qualsevol retirada del mercat de productes.
- e) Garantir la legitimitat d'origen dels medicaments, substàncies medicinals i d'altres productes farmacèutics que se subministren a través del magatzem.
- f) Supervisar el compliment de la legislació especial sobre estupefaents i psicòtrops.

Article 62

1. Les instal·lacions dels magatzems de distribució reuniran les condicions necessàries perquè en tot moment quedi garantida la correcta conservació i distribució dels medicaments, substàncies i productes sanitaris distribuïts a

través d'aquests.

2. Sense perjudici dels requisits que, amb caràcter mínim es puguin establir en la legislació bàsica de l'Estat, per decret del Consell de Govern s'establiran els requisits tècnics i materials que han de reunir els magatzems de distribució de medicaments.

Article 63

1. La Conselleria de Sanitat i Consum elaborarà una llista de productes sanitaris de què, han de disposar com a mínim, en tot moment els magatzems de distribució, amb la finalitat de garantir el principi de continuïtat en la prestació farmacèutica.

2. Els magatzems de distribució estan obligats a complir els serveis d'urgència que s'estableixin per part de la conselleria esmentada, a l'objecte d'atendre les necessitats que puguin sorgir.

Capítol VII. Dels establiments de distribució i dispensació dels medicaments d'ús veterinari

Article 64

1. La distribució de medicaments d'ús veterinari es durà a terme a través de magatzems de distribució, els quals hauran de reunir els requisits tecnicosanitaris establerts en la Llei 25/1990, de 20 de desembre, del medicamento, així com en les disposicions que la desenvolupen, i hauran de tenir un director tècnic, llicenciat en Farmàcia.

2. El Consell de Govern regularà mitjançant decret el procediment d'autorització, les condicions dels locals i qualsevol altre requisit.

Article 65

1. Els medicaments veterinaris només seran dispensats per les oficines de farmàcia, per entitats o agrupacions ramaderes i per establiments detallistes que estiguin legalment autoritzats.

2. Només les oficines de farmàcia podran dispensar fórmules magistrals o preparats oficials amb destinació a una explotació ramadera o als animals que figuren en la prescripció.

3. Les entitats o agrupacions ramaderes i els establiments detallistes autoritzats per a la dispensació de medicaments d'ús veterinari hauran de comptar amb un farmacèutic responsable i reunir els requisits i condicions exigits per la legislació que en sigui d'aplicació.

Article 66

El Consell de Govern podrà autoritzar, per decret, farmàcies de medicaments d'ús veterinari per raons de llunyania i urgència.

TÍTOL III. RÈGIM D'INCOMPATIBILITATS

Article 67

Sense perjudici de les incompatibilitats vigents amb caràcter general, l'exercici professional del farmacèutic en els establiments i serveis contemplats en aquesta llei és incompatible amb el següent:

- Qualsevol classe d'interès econòmic en els laboratoris farmacèutics.
- L'exercici clínic de la medicina, l'odontologia, la veterinària i qualsevol altra activitat que impedeixi la presència física del farmacèutic en l'horari d'atenció al públic en la forma prevista en aquesta llei.
- La prestació de l'exercici professional en més d'una oficina de farmàcia o en més d'un establiment i/o servei dels regulats en aquesta llei, i en els que hi figurem com a responsable.

TÍTOL IV. RÈGIM SANCIONADOR

Capítol I. De les infraccions

Article 68

Les infraccions dels preceptes d'aquesta llei i de la normativa que la desenvolupa, seran objecte de les sancions administratives corresponents, sense perjudici de les responsabilitats civils o penals que hi puguin concórrer.

Article 69

Les infraccions es qualifiquen de lleus, greus i molts greus, atenent els criteris següents:

- Risc per a la salut.
- Quantia del benefici obtingut il·lícitament.
- Grau d'intencionalitat.
- Grau d'incidència en la societat de l'alteració produïda i reincidència en la comissió d'infraccions.

Article 70

Són infraccions lleus les següents:

- La irregularitat en l'aportació a la administració sanitària de la informació que, d'acord amb la normativa vigent, sigui obligatòria facilitar.
- L'incompliment dels horaris d'atenció al públic establerts en la forma prevista en aquesta llei.
- Realitzar publicitat de fórmules magistrals o dels preparats oficials.
- L'incompliment del deure de col·laborar amb l'administració sanitària en les tasques d'informació en l'avaluació i control dels medicaments.
- Les irregularitats comeses pels professionals farmacèutics en l'obser-

vança de la normativa vigent que es produeixin per simple negligència, quan l'alteració i el risc sanitari causat sigui d'escassa entitat i no tengui transcendència directa per a la població.

- f) L'incompliment de les prohibicions contingudes a l'article 4 d'aquesta llei, quan el risc sanitari causat sigui d'escassa entitat i no tengui transcendència directa per a la salut de la població.
- g) No disposar de les existències mínimes de medicaments i productes sanitaris establerta de forma reglamentària, així com en els casos d'emergència o catàstrofe en què sigui obligatori.
- h) Dificultar l'actuació de la inspecció sanitària.
- i) L'incompliment dels requisits, obligacions o prohibicions establerts en aquesta llei i disposicions que la desenvolupin que, en raó dels criteris contemplats en la mateixa, mereixin la qualificació de lleus o no procedeixi la seva qualificació com a greu o molt greu.
- j) Qualsevol altra que tengui la qualificació d'infracció lleu en la normativa especial aplicable en cada cas.

Article 71

Es qualifiquen com a infraccions greus:

- a) El funcionament dels diferents serveis farmacèutics i de les oficines de farmàcia sense la presència i actuació professional del farmacèutic responsable.
- b) El funcionament dels magatzems de distribució de medicaments sense que hi hagi un director responsable nomenat i en activitat, així com l'incompliment per part d'aquest de les funcions inherents al seu càrrec.
- c) No disposar de serveis de farmàcia o dipòsits de medicaments en els centres hospitalaris que resultin obligats a tenir-los.
- d) L'incompliment de les funcions que, d'acord amb el contingut d'aquesta llei, tenen encomanades els titulars dels diferents centres i establiments afectats per aquesta norma.
- e) La no disposició dels recursos humans i de les condicions i els requisits tècnics exigibles, d'acord amb el que es preveu en aquesta llei, així com en les normes de desenvolupament.
- f) La negativa injustificada a dispensar medicaments o productes sanitaris o dispensar-los sense observar el que preveuen les normes que en siguin d'aplicació en cada cas.
- g) Adquirir, conservar i dispensar els medicaments sense observar les condicions exigides.
- h) L'elaboració de fórmules magistrals o de preparats oficials en els establiments no autoritzats per això i/o amb incompliment dels procediments i controls de qualitat legalment establerts.
- i) La informació, promoció i publicitat de medicaments sense observar els requisits exigits en la normativa que en resulti d'aplicació.

- j) Incomplir els serveis d'urgència.
- k) No complir els deures de farmacovigilància.
- l) Qualsevol actuació que limiti la llibertat de l'usuari a la lliure elecció d'oficina de farmàcia.
- m) Vulnerar el dret dels pacients i usuaris a la confidencialitat i intimitat en la dispensació de medicaments o productes sanitaris.
- n) L'incompliment dels preceptes d'aquesta llei relatius a les incompatibilitats.
- o) L'incompliment dels requeriments formulats per l'autoritat sanitària quan es produeixin per primera vegada.
- p) Impedir l'actuació dels serveis de control i inspecció oficials.
- q) Dispensar medicaments en establiments distints dels autoritzats.
- r) Qualsevol altra que tengui la qualificació d'infracció greu en la normativa especial aplicable en cada cas.
- s) La modificació per part del titular de l'autorització de qualsevol de les condicions en base a les quals es va atorgar.
- t) La reincidència en la comissió d'infraccions lleus en els darrers tres mesos.
- u) L'incompliment dels requisits, obligacions o prohibicions establertes en aquesta llei i en les disposicions que la desenvolupen que, en raó dels criteris que s'hi contempen, mereixin la qualificació de greu o no se'n procedeixi a la qualificació com a molt greu.

Article 72

Es qualificaran com a infraccions molt greus:

- a) La dispensació o distribució de productes que es presentin com a medicaments sense estar legalment reconeguts.
- b) L'incompliment reiterat dels requeriments que formulin l'autoritat sanitària o els seus agents.
- c) Obstrucció a la tasca dels serveis de control i inspecció oficials.
- d) Qualsevol altra actuació que es trobi qualificada d'infracció molt greu en la normativa especial aplicable en cada cas.
- e) La reincidència en la comissió d'infraccions greus en els darrers cinc anys.
- f) L'incompliment dels requisits, obligacions o prohibicions establerts en aquesta llei i en les disposicions que la desenvolupen que, en raó dels criteris contemplats en aquesta, mereixin la qualificació de molt greu.

Capítol II. De les sancions

Article 73

1. Les infraccions tipificades en el capítol anterior seran sancionades amb les següents quanties:

- a) Les lleus fins a 500.000 pessetes.
- b) Les greus des de 500.001 fins a 2.500.000 pessetes.
- c) Les molt greus des de 2.500.001 fins a 100.000.000 pessetes, que podrà superar aquesta quantitat fins a cinc vegades el valor dels productes o serveis objecte de la infracció.

2. Les infraccions qualificades com a molt greus podran, a més, ser sancionades amb el tancament de l'establiment o servei del qual es tracti per un termini màxim de cinc anys.

Article 74

No tendran caràcter de sanció la clausura i el tancament d'establiments o serveis regulats en aquesta llei que no comptin amb les autoritzacions prèvies o registres sanitaris preceptius, o la suspensió del seu funcionament fins que no s'esmenin els defectes o es compleixin els requisits exigits per raons de sanitat, higiene o seguretat.

Article 75

Les quanties de les sancions previstes en aquesta llei podran ser revisades i actualitzades per decret del Consell de Govern.

Article 76

Reglamentàriament es determinaran els òrgans competents per imposar les sancions establertes en aquest títol.

Article 77

Les infraccions a què es refereix aquesta llei, qualificades com a lleus, prescriuran a l'any, les qualificades com a greus als dos anys i les molt greus als cinc anys. El termini de la prescripció començarà a comptar des del dia en què s'hagués comès la infracció i s'interromprà des del moment en què el procediment es dirigeixi contra el presumpte infractor.

Article 78

En defecte de normativa específica aplicable, el procediment per a la incoació i tramitació dels expedients administratius sancionadors serà l'establert pel Decret 14/1994, de 10 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament del procediment que s'ha de seguir en l'exercici de la potestat sancionadora en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, o norma que el substitueixi, així com la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règimen jurídic de las administraciones públicas y del procedimiento administrativo común.

Disposició adicional primera

Per acord del Consell de Govern, el conseller de Sanitat i Consum podrà delegar totalment o parcialment en el Col·legi Oficial de Farmacèutics de les Illes

Balears la competència de tramitació dels expedients d'autorització de noves oficines de farmàcia, trasllat, modificació i transmissió d'aquestes, l'establiment dels horaris d'atenció al públic i torns d'urgència, així com el nomenament de farmacèutics regents, substituïts o adjunts.

Disposició addicional segona

Amb l'objecte d'instrumentar la col.laboració entre l'administració sanitària i les oficines de farmàcia, es podran subscriure convenis de cooperació amb el Col.legi Oficial de Farmacèutics de les Illes Balears.

Disposició addicional tercera

Als funcionaris pertanyents a l'extingit cos de farmacèutics titulars, integrats en l'escala sanitària del cos facultatiu superior de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, pel que fa referència a les incompatibilitats se'ls aplicarà el mateix règim general que correspon als funcionaris de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Disposició addicional quarta

Ateses les seves especials circumstàncies, la Conselleria de Sanitat i Consum podrà iniciar, d'ofici, el procediment per atorgar l'autorització d'una oficina de farmàcia al Campus de la Universitat de les Illes Balears i als aeroports de Menorca i Eivissa, sense subjecció als mòduls d'habitants i a les distàncies mínimes fixats en aquesta llei.

Disposició transitòria primera

1. Els expedients d'autorització d'una nova oficina de farmàcia iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei, i en els quals no hagués recaigut cap resolució administrativa ferma, es tramitaran d'acord amb l'establert en aquesta, a l'objecte de la qual la Conselleria de Sanitat i Consum adoptarà, d'ofici, la resolució corresponent sobre la procedència d'obertura de noves oficines de farmàcia en les zones farmacèutiques corresponents, i convocarà a tal efecte, si pertoca, un concurs de mèrits.

2. També els expedients iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei, referents a qualsevol altra autorització en relació amb les oficines de farmàcia i la resta d'establiments i serveis que s'hi regulen, en els quals no s'hagués dictat cap resolució ferma en via administrativa, s'ajustaran al que es preveu en aquesta llei.

Disposició transitòria segona

1. Les farmàcies autoritzades amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei, atorgades en base al que estableix l'article 5. b) del Decret de 31 de maig de 1957, i l'article 3.1.b) del Decret 909/1978, no es podran traslladar fora del nucli en el qual se n'autoritza l'obertura.

2. No obstant el que preveu l'apartat anterior, quan una de les farmàcies a les quals es refereix es vegi afectada en el nombre d'habitants en base al qual es concedí l'autorització com a conseqüència de la instal·lació d'una oficina de farmàcia autoritzada segons el que preveu la present llei, podrà sol·licitar trasllat dins el mateix nucli, sempre que respecti la distància de 500 metres amb qualsevol altra farmàcia, amb excepció de l'oficina de nova instal·lació en el nucli, amb la qual, únicament, haurà de respectar la distància de 250 metres. En el cas que la població que s'hagi d'atendre descendeixi per davall del nombre en base al qual se n'autoritza l'obertura, en podrà sol·licitar, amb l'acreditació prèvia per l'interessat d'aquesta circumstància, el seu trasllat dins la corresponent zona farmacèutica.

Disposició transitòria tercera

Els copropietaris d'oficines de farmàcia hauran de procedir a posar en coneixement de la Conselleria de Sanitat i Consum el percentatge de copropietat, així com la seva identitat en el termini de dos mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

Disposició transitòria quarta

Fins que no es procedeixi al desenvolupament de la reglamentació en relació a les condicions de l'horari mínim, d'urgència, ampliació d'horaris i torns de vacances, si pertoca, es continuarà aplicant el Decret 14/1997, de 23 de gener, pel qual es delega en el Col·legi Oficial de Farmacèutics de les Illes Balears l'establiment d'horaris mínims, torns de guàrdies i vacances en les oficines de farmàcia.

Disposició final primera

S'autoritza el Consell de Govern per dictar totes les disposicions que siguin necessàries per al desenvolupament i aplicació d'aquesta llei.

Disposició final segona

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

§3

**LLEI 1/1998 DE 10 DE MARÇ,
DE L'ESTATUT DELS CONSUMIDORS I USUARIS DE LA
COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS**

(BOCAIB núm. 37, de 17 de març de 1998;

BOE núm. 113, de 12 de maig de 1998)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

L'article 51 de la Constitució disposa que els poders públics garantiran la defensa dels consumidors i usuaris i en protegiran, mitjançant procediments eficaços, la seguretat, la salut i els legítims interessos econòmics, i que promouran la informació i l'educació dels consumidors i usuaris, fomentaran les seves organitzacions i les escoltaran en les qüestions que puguin afectar-los, en els termes que la llei estableixi.

A fi de complir el mandat constitucional, les Corts Generals aprovaren la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, que establí el marc general a nivell estatal en aquesta matèria tan recent en el nostre Dret.

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears realitza la funció executiva en matèria de defensa dels consumidors, en el marc de la legislació estatal, des de l'aprovació del nostre Estatut d'Autonomia. Amb l'ampliació de competències operada per Llei Orgànica 9/1994, de 24 de març, s'ha elevat el nivell competencial al desenvolupament legislatiu de la matèria de defensa dels consumidors i dels usuaris, d'acord amb les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i la política monetària de l'Estat, i les bases i la coordinació general de la Sanitat, en virtut del que disposa l'article 11.12 de l'Estatut.

L'exercici d'aquesta competència requereix la regulació de la matèria de defensa del consumidor i usuari a l'àmbit de la nostra comunitat, concretament per regular les peculiaritats i interessos propis de les Illes Balears, mitjançant una norma de rang legal que desenvolupi el mandat constitucional imposat per la nostra norma fonamental als poders públics a l'article 51.

S'ha aprofitat l'elaboració de la norma per omplir totes aquelles llacunes que la llei estatal conté especialment en el camp de l'actuació administrativa, que necessitaven d'una regulació amb rang legal; també s'han adequat determinades actuacions administratives a les prescripcions contingudes a la Llei 30/1992, del règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. En aquest camp s'han definit les competències de

l'Administració autonòmica amb vista a la protecció dels consumidors i usuaris a l'àmbit territorial de les Illes Balears.

També s'incorporen les prescripcions de les darreres directives comunitàries en matèria de defensa del consumidor a fi de fer efectives les polítiques de protecció dels consumidors i usuaris de la Unió Europea.

La Llei tracta de donar una nova visió al reconeixement dels drets dels consumidors i usuaris ja que s'ha volgut esgotar la regulació del reconeixement d'aquests drets fins allà on l'àmbit competencial de l'Estatut ho permeti.

Destacam com a novetats la protecció prioritària de determinats col·lectius; l'establiment d'un únic model de full de reclamació per a tots els sectors econòmics i professionals; l'afavoriment de la normalització lingüística en l'etiquetatge i les relacions comercials i del foment de l'educació del consumidor en el sistema ordinari d'ensenyament; l'afavoriment del diàleg i de la participació de les associacions de consumidors i usuaris i de les organitzacions empresarials, així com també de les administracions públiques; la consolidació del Consell Balear de Consum; l'obtenció del suport institucional en el Sistema Arbitral de Consum i en la resolució de reclamacions; la creació d'una xarxa d'oficines d'informació al consumidor; i l'establiment de procediments d'inspecció eficaços, amb especial referència a l'adopció de mesures cautelars i preventives, i d'un procediment de vigilància i amonestació per a les infraccions menors, en un marc de coordinació i col·laboració de les administracions públiques.

La Llei pretén aconseguir un elevat grau de protecció dels consumidors i usuaris, mitjançant fórmules de participació i col·laboració amb tots els agents socials, principalment amb les organitzacions de consumidors i usuaris i la coordinació a tots els nivells.

TÍTOL I. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Objecte de la Llei

La present Llei té per objecte garantir la protecció dels drets i dels legítims interessos dels consumidors i usuaris en el territori de les Illes Balears en compliment del mandat contingut a l'article 51 de la Constitució i en l'exercici de les competències que l'Estatut d'Autonomia atribueix a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 2 Concepte de consumidor

1. Als efectes d'aquesta Llei es consideren consumidors i usuaris totes aquelles persones físiques o jurídiques que, com a destinataris finals, adquireixen, gau-

deixen o utilitzen productes, béns o serveis per al consum o ús personal, familiar o col·lectiu, sempre que el proveïdor sigui una empresa, un professional o la pròpia Administració pública.

2. Als efectes de l'apartat anterior serà considerada proveïdora l'Administració pública quan presti un servei o subministri un bé respecte del qual s'exigeix un preu.

Article 3 Subjectes exclosos

No tendran la consideració de consumidors o usuaris aquells que, sense ser destinataris finals, adquireixin, emmagatzemin, utilitzin o consumeixin béns o serveis amb la finalitat d'integrar-los en els processos de producció, transformació, comercialització o prestació de serveis a tercers.

TÍTOL II. DELS DRETS DELS CONSUMIDORS I USUARIS

Capítol I. Dret a la protecció de la salut i a la seguretat dels consumidors i usuaris

Article 4 Drets dels consumidors

En el marc de la Constitució i les lleis es reconeix als consumidors i usuaris:

- a) El dret a ser protegits enfront dels riscos que en puguin afectar la salut i la seguretat.
- b) El dret a la protecció dels seus legítims interessos econòmics i socials.
- c) El dret a la protecció jurídica i a la reparació o indemnització dels danys i perjudicis soferts.
- d) El dret a rebre una informació veraç, correcta i suficient sobre els diferents productes i serveis.
- e) El dret a l'educació i formació en relació amb totes les matèries que puguin afectar-los com a consumidors i usuaris, concebuda de manera integral i a la vegada incloent-hi el respecte al medi ambient.
- f) El dret d'associar-se per a la representació i defensa dels legítims interessos, i de la participació i audiència en consulta en les matèries de la regulació de les quals els afecti.
- g) El dret a ser protegits jurídicament, administrativament i tècnicament en les situacions d'inferioritat, subordinació, indefensió o discriminació.

Article 5 Situacions de protecció especial

Els drets dels consumidors i usuaris seran protegits prioritàriament:

- a) Quan guardin relació directa amb productes o serveis d'ús o consum comú, ordinari i generalitzat.
- b) Quan afectin els següents col·lectius: els infants i menors d'edat, les embarassades, els ancians, els malalts, les persones amb capacitats

disminuïdes i els turistes o persones desplaçades temporalment de la seva residència habitual.

- c) Amb la finalitat de protegir adequadament els drets dels anteriors col·lectius, els poders públics atendran especialment:
- La seguretat de les joguines.
 - La idoneïtat dels productes destinats a l'ús dels nins.
 - La composició dels productes alimentaris infantils, el seu etiquetatge i la informació que s'hi ofereix .
 - La seguretat dels aparells i instal·lacions de la llar.
 - La seguretat als parcs públics, locals destinat als nins i zones d'esplai.
 - La regulació de la publicitat que pugui afectar els nins i zones d'esplai.
 - La regulació de la participació de nins en publicitat i de l'emissió de missatges comercials dirigits exclusivament a la població infantil.
 - L'exhibició pública d'imatges, missatges i objectes que puguin afectar la sensibilitat dels nins.
 - Els missatges publicitaris sobre els productes dietètics i sobre la lactància artificial perquè no induueixin a error ni siguin utilitzats per a una informació falsa, tendenciosa o insuficient.
 - Les necessitats específiques dels consumidors de la tercera edat, especialment en matèria de comercialització de béns i de prestació de serveis, considerades les possibles limitacions de qualsevol ordre col·lectiu.
 - La integració social com a consumidors i usuaris de persones amb disminucions físiques o psíquiques.

Article 6 Béns de primera necessitat

Seràn objecte d'una especial vigilància i control els béns i productes de primera necessitat i els serveis essencials per a la Comunitat. S'entén per aquests els que, per les característiques especials, resultin bàsics per als consumidors.

Article 7 Irrenunciabilitat dels drets

1. La renúncia prèvia a l'exercici dels drets reconeguts en aquesta llei i les normes complementàries, els actes en frau de llei i els pactes que tinguin per objecte l'exclusió de la seva aplicació són nuls de ple dret, d'acord amb la legislació civil.
2. En cas que hi hagi condicions més favorables per al consumidor en les normes estatals, s'aplicaran aquestes.

Article 8 Marc legal de protecció

1. Els legítims interessos econòmics i socials dels consumidors hauran de ser respectats en els termes establerts en aquesta llei i en la legislació general sobre la defensa dels consumidors i usuaris.
2. Els casos de concurrència entre aquesta normativa i les disposicions civils, mer-

cantils i aquelles que regulen el comerç interior i d'altres que puguin afectar-los, es resoldran d'acord amb el principi de condició més beneficiosa per al consumidor.

Article 9 Mesures per garantir la idoneïtat dels productes

1. Els productes, béns i serveis posats en el mercat a disposició dels consumidors no implicaran cap risc per a la salut o la seguretat.
2. Els riscos que puguin provenir d'un ús previsible dels béns i serveis, tenint en compte la seva naturalesa i les persones a qui estan destinats, s'hauran de posar en coneixement dels consumidors pels mitjans adequats.
3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les respectives competències, exerciran l'adequada vigilància i control en l'elaboració, utilització i circulació en el seu territori de substàncies, béns, productes i serveis a fi de complir les condicions reglamentàriament exigides per garantir la salut d'acord amb la legislació vigent.

Capítol II. Dret a la protecció dels interessos econòmics i socials

Article 10 Protecció contra els abusos contractuals

Les administracions públiques vetllaran i adoptaran les mesures que siguin de la seva competència per aconseguir el compliment de la legislació vigent amb la finalitat que els consumidors estiguin protegits contra les pràctiques abusives en les transaccions, en especial les contingudes en les condicions generals dels contractes, les pràctiques que comporten l'exclusió dels drets irrenunciables, les condicions de crèdit i altres serveis de caràcter financer, la sol·licitud de pagament de mercaderies no sol·licitades, i perquè el contingut de la publicitat, promoció i oferta dels béns i serveis s'imposi quan s'hagi incorregut en una falta de correspondència amb la realitat en perjudici dels consumidors.

Article 11 Full de reclamacions

1. Tots els comerços, serveis i activitats professionals de les Illes Balears hauran de tenir un mateix model de full de reclamacions a disposició dels consumidors i usuaris.
2. Reglamentàriament s'establiran les característiques del model únic de full de reclamacions, la manera en la qual s'haurà d'informar de la seva existència i el procediment de tramitació d'aquestes reclamacions.

Capítol III. Del dret a la protecció jurídica i a la reparació dels danys i perjudicis soferts

Article 12 Dret a reclamar i a rescabalar-se pels danys i perjudicis soferts

1. Els consumidors tenen dret, d'acord amb la legislació vigent, a la reparació dels danys i perjudicis que puguin patir com a conseqüència de l'adquisició o

utilització de béns, productes i serveis.

2. Sense perjudici del dret a acudir directament a la via judicial, els consumidors i les associacions de consumidors es podran dirigir a les administracions públiques a fi de ser atesos i obtenir la informació necessària sobre les formes de protecció dels seus drets i interessos.

Capítol IV. Del dret a la informació del consumidor i usuari

Article 13 Informació sobre productes i serveis

Per garantir el dret a una correcta informació sobre els béns, productes i serveis posats a disposició dels consumidors i usuaris, hauran de dur, de forma verídica i objectiva, una informació veraç, completa i eficaç sobre les seves característiques essencials i utilització.

Article 14 Llengua utilitzada en la informació

1. La informació facilitada al consumidor, a la qual es refereix l'article anterior, haurà de figurar com a mínim en alguna de les dues llengües oficials de la Comunitat Autònoma.

2. Quan es tracti de productes les dades d'etiquetatge dels quals tinguin rellevància per a la salut o la seguretat de les persones, la informació facilitada figurarà com a mínim en la llengua oficial de l'Estat.

3. No s'exigirà l'establert en l'apartat anterior quan les dades expressades en la llengua pròpia de la Comunitat Autònoma siguin fàcilment intel·ligibles.

Article 15. Contingut mínim de la informació

Els productes i serveis posats a disposició dels consumidors i usuaris compliran les exigències determinades als reglaments d'etiquetatge, presentació i publicitat, i han d'oferir la mínima informació següent:

- a) L'origen, la naturalesa, la composició i la finalitat.
- b) Els additius que, si n'és el cas, duguin incorporats.
- c) La qualitat, la quantitat, la categoria i la denominació usual o comercial, si la tenen.
- d) El preu complet o pressupost, si pertoca; i les condicions jurídiques o econòmiques d'adquisició i utilització, indicant amb claredat i de manera diferenciada el preu del producte o servei i l'import dels increments o descomptes, si n'és el cas, i dels costos addicionals per serveis, accessoris, finançament, ajornament del pagament o similars.
- e) La data de producció o proveïment, el termini recomanat per a l'ús o consum, o data de caducitat.
- f) Les instruccions o indicacions per al correcte ús o consum, advertències i riscos previsibles.

Article 16 Documentació informativa dels habitatges

En els habitatges de nova construcció es facilitarà al comprador una documentació completa subscripta pel venedor, en la qual es detalli, en planta a escala, l'habitatge i el traçat de totes les instal·lacions, en especial aquelles dels subministraments i fluids, els materials utilitzats a la construcció, en especial aquells als quals el comprador no tingui accés directe.

També es lliuraran al comprador d'un habitatge els documents següents:

- La cèdula d'habitabilitat.
- En els subministraments en què sigui preceptiu, els butlletins de l'instal·lador autoritzat, en especial els d'energia elèctrica i gas.
- El manual d'ús i manteniment de l'habitatge i els seus elements.
- Les garanties i instruccions dels aparells d'ús domèstic instal·lats pel constructor i que formen part de l'habitatge com a elements accessoris.
- I tots els altres documents que siguin de lliurament obligatori per aplicació de la normativa estatal i autonòmica en matèria d'habitatge.

Article 17 Control de l'activitat publicitària

L'activitat publicitària es desenvoluparà d'acord amb els principis d'objectivitat, veracitat i autenticitat, en el marc de la legislació general sobre publicitat. Els poders públics faran ús dels mecanismes que estableixi la legislació vigent per obtenir la cessació o rectificació de la publicitat il·lícita.

Article 18 Oferta, promoció i publicitat

1. L'Administració pública adoptarà les mesures oportunes perquè l'oferta, promoció i publicitat dels productes, activitats o serveis s'ajustin a la seva naturalesa, a les característiques, les condicions, la utilitat o la finalitat, sense perjudici de l'establert en les disposicions de publicitat.
2. En el marc de la legislació de l'Estat, les dades, característiques i condicions que s'incloguin a l'oferta, promoció o publicitat seran exigibles pels consumidors encara que no figurin expressament en el contracte celebrat.
3. No obstant el que disposa l'apartat anterior, si el contracte realitzat tingués clàusules més beneficioses, aquestes s'imposaran sobre el contingut de l'oferta, promoció o publicitat.

Article 19 Ofertes il·lícites

L'Administració autonòmica vetllarà especialment per la protecció de cara a la publicitat, promoció i ofertes il·lícites dirigides a la població en edat infantil o a d'altres col·lectius a què es refereix l'article 5.

Article 20 Actuacions administratives en matèria d'informació

Les administracions públiques que actuïn a l'àmbit territorial de les Illes Balears duran a terme les següents actuacions:

- a) Impulsar la difusió de la informació als consumidors i usuaris, i concertar amb les seves associacions i amb les organitzacions empresarials fórmules de participació activa en les campanyes informatives.
- b) Promoure l'existència d'espais divulgadors sobre el consum en els mitjans de comunicació.
- c) Fomentar, en col·laboració amb les organitzacions empresarials, l'existència de distintius de qualitat per als productes, béns i serveis de les Illes Balears.
- d) Informar els consumidors i usuaris sobre els productes perillosos detectats en el mercat, en les condicions que reglamentàriament s'estableixin.
- e) Promoure la utilització de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en l'etiquetatge dels productes i en la informació dels serveis.

Capítol V. Dret a l'educació i formació dels consumidors i usuaris

Article 21 Educació i formació dels consumidors

1. Les administracions públiques a les Illes Balears vetllaran perquè els ciutadans puguin rebre formació i educació en matèria de consum, conèixer-ne els drets com a consumidors i la manera d'exercir-los amb responsabilitat, com una contribució a la formació integral de la persona.

2. L'educació del consumidor i usuari estarà orientada al coneixement dels seus drets i a l'adequació de les pautes de consum i dirigida a la utilització racional dels recursos, a la incorporació de valors ecològics en les decisions individuals de compra, ús i gaudiment, i a la corresponsabilitat del consumidor en la conservació del medi ambient.

Capítol VI. Participació, representació i consulta de les associacions de consumidors i usuaris

Article 22 Concepte d'associacions de consumidors

1. Als efectes d'aquesta llei, tenen la consideració d'associacions de consumidors i usuaris les entitats sense finalitat de lucre, constituïdes legalment, que tinguin com a objectiu la defensa dels drets i interessos dels consumidors i usuaris.

2. També es consideraran associacions de consumidors i usuaris les entitats constituïdes per consumidors d'acord amb la legislació de cooperatives, entre les finalitats de les quals figuri, necessàriament, l'educació i formació dels socis i estiguin obligats a constituir un fons a tal objecte, segons la legislació específica.

Article 23. Foment de les associacions de consumidors

1. Es reconeixen les associacions de consumidors i usuaris com a via de representació i participació dels consumidors i usuaris. Els poders públics de les Illes

Balears fomentaran, en els àmbits respectius, l'associacionisme dels consumidors i usuaris, i promouran el diàleg de les associacions amb les organitzacions empresarials i professionals a través del Consell Balear de Consum i d'altres consells territorials i sectorials.

2. L'Administració autonòmica concertarà amb les associacions de consumidors i usuaris fórmules de participació activa en programes conjunts de protecció als consumidors.

Article 24. Drets de les associacions de consumidors

1. Es reconeixen els següents drets a les associacions de consumidors i usuaris:

- a) Estar presents en els òrgans col·legiats de participació i representades en els consells de caràcter general i sectorial en els quals es tractin assumptes que puguin interessar els consumidors i usuaris, inclòs el Consell Balear de Consum, en la manera que reglamentàriament es determini.
- b) La legitimació, en el marc de la legislació de procediment administratiu, per promoure com a interessades procediments administratius per a la defensa dels interessos dels consumidors i usuaris en tot l'àmbit territorial de les Illes Balears, i per personar-se en els procediments iniciats per tercers.
- c) Participar en el Sistema Arbitral de Consum.
- d) Gaudir del benefici de justícia gratuïta d'acord amb les lleis que ho regulen.
- e) Accedir a les ajudes i subvencions que convoquin i concedeixin les administracions públiques de les Illes Balears per a la defensa dels consumidors i usuaris, en els termes que reglamentàriament s'estableixin.
- f) Accedir als beneficis establerts en la legislació específica sobre el voluntariat, una de les àrees d'intervenció del qual és la protecció del consumidor.
- g) Exigir la rectificació pública de les comunicacions i informacions publicitàries enganyoses o il·lícites i exercir en aquests casos el corresponent dret de rèplica, d'acord amb la normativa vigent.
- h) En general, col·laborar amb l'Administració i concertar-hi les actuacions d'interès comú especialment orientades a la satisfacció dels interessos generals.

2. Per poder gaudir dels drets enumerats en els apartats a), c) i e) dels reconeguts en el punt anterior, hauran de figurar inscrites en el registre d'associacions de consumidors que duu la Direcció General de Consum de la Conselleria de Sanitat i Consum del Govern de les Illes Balears, i reunir les condicions i requisits que reglamentàriament s'estableixin per a cada tipus de benefici. En la determinació reglamentària de les condicions i requisits estindran en compte, entre d'altres, criteris d'implantació territorial, nombre d'associats i programes

d'activitats a desenvolupar.

3. Les associacions de consumidors i usuaris queden obligades a aplicar els mitjans d'ajuda i col·laboració que rebin amb aquesta finalitat, exclusivament a la defensa dels consumidors o a l'obtenció dels mitjans instrumentals i personals per aconseguir aquest fi.

4. No podran gaudir dels beneficis als quals al·ludeixen les lletres a), c) i e) de l'apartat primer, les associacions que incloguin com a associats persones jurídiques amb ànim de lucre, o que rebin ajudes o subvencions d'empreses o agrupacions d'empreses proveïdores de béns o serveis als consumidors i usuaris, o que efectuin publicitat no exclusivament informativa d'aquests béns o serveis.

Article 25. Audiència

1. Serà preceptiva l'audiència en consulta de les associacions de consumidors i usuaris, les organitzacions empresarials i les associacions i col·legis professionals legalment constituïts, radicats en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en el procediment d'elaboració dels reglaments i disposicions administratives de caràcter general que afectin directament els drets i interessos que representen.

2. També serà preceptiva l'audiència en consulta de les associacions de consumidors i usuaris en:

- a) El procediment d'aprovació dels preus i de les tarifes dels serveis, quan afectin directament els consumidors o usuaris i es trobin legalment sotmesos a control de les Administracions públiques de les Illes Balears.
- b) El procediment d'aprovació de les condicions generals dels contractes d'empreses que donin serveis públics en règim de monopoli.
- c) Els casos en què una llei així ho es estableixi.

Capítol VII. Consell Balear de Consum

Article 26. Consell Balear de Consum

1. El Consell Balear de Consum, adscrit a la Conselleria de Sanitat i Consum, es configura com l'òrgan consultiu, de col·laboració i participació en matèria de consum de les associacions de consumidors i organitzacions empresarials.

2. Seran funcions del Consell informar sobre projectes de disposicions generals que afectin els consumidors i usuaris, promoure iniciatives en relació amb el consum i ús de béns, fomentar el diàleg entre associacions de consumidors i organitzacions empresarials i d'altres que reglamentàriament s'estableixin.

3. Reglamentàriament se n'establiran la composició, la participació i el funcionament.

TÍTOL III. DE L'ACTUACIÓ ADMINISTRATIVA PER A LA PROTECCIÓ DELS CONSUMIDORS I USUARIS

Capítol I. Actuacions generals

Article 27. Accions administratives

Les diverses administracions desenvoluparan les actuacions jurídiques, administratives i tècniques que siguin necessàries per a l'efectiva protecció dels consumidors. Entre d'altres duran a terme les següents accions:

- a) Col·laborar i cooperar en la protecció als consumidors i usuaris, i coordinar totes les actuacions amb la finalitat de fer efectiu el principi d'eficàcia en l'activitat administrativa.
- b) Intervenir com a mediadores en la resolució dels conflictes entre els consumidors i empresaris.
- c) Fomentar el Sistema Arbitral de Consum.
- d) Proporcionar als consumidors i usuaris tota classe d'informació sobre els seus drets i d'altres qüestions que els afectin com a tals.
- e) Promoure l'educació i formació dels consumidors i usuaris.
- f) Fomentar l'associacionisme dels consumidors i usuaris.
- g) Col·laborar amb les associacions de consumidors i les organitzacions empresarials en campanyes d'informació i sensibilització de consumidors i empresaris en matèria de consum.
- h) Programar i realitzar actuacions de control i inspecció dels productes, béns i serveis.
- i) Citació dels ciutadans per a la compareixença en les oficines públiques quan sigui necessari per aclarir les actuacions de control i inspecció o les reclamacions, sempre que s'hagués intentat pels mitjans habituals i aquests no haguessin resultat suficients.
- j) Adoptar les mesures cautelars i preventives oportunes per a la protecció dels consumidors i usuaris enfront de cada classe de risc, i d'altres circumstàncies que puguin afectar-ne o perjudicar-ne la generalitat.
- k) Sancionar les conductes que constitueixin infracció a les normes de consum.

Article 28 Especificacions de què han de disposar els productes i serveis.

Les administracions públiques adoptaran les mesures necessàries per aconseguir que els productes i els serveis que són objecte de la present llei disposin de les especificacions que determinin la seva qualitat, s'hi ajustin i mantinguin l'adequació a les expectatives d'ús o de consum que ofereixen, i garantiran:

- a) Que de conformitat amb la legislació aplicable, el consumidor disposi de la garantia i del corresponent servei postvenda per als béns de consum durador. La garantia, formalitzada per escrit, expressarà necessàriament:

1. El fiador.
 2. El beneficiari.
 3. L'objecte o contingut de la garantia.
- b) L'exactitud en el pes i mida dels productes i el correcte subministrament dels serveis.
 - c) La correcta i transparent informació sobre els preus dels productes i serveis adquirits al comptat o a terminis.
 - d) Legalitat dels preus dels recanvis dels béns en aplicar-los a les reparacions i mà d'obra, trasllat i visites.

Les A.P. fomentaran i procuraran:

- a) L'obtenció individual d'una millor relació qualitat per als béns i serveis subministrats.
- b) La prevenció del malgastament, en particular, en el que es refereix a:
 - El condicionament dels productes.
 - La durada de l'ús dels béns.
 - El problema de reciclatge dels materials.

Capítol II. Resolució de conflictes

Article 29 Procediment en denúncies i reclamacions

Reglamentàriament es regularà el procediment administratiu de mediació en l'atenció de les denúncies i reclamacions dels consumidors i usuaris, presentades contra empreses, professionals o administracions, sense perjudici de les actuacions d'inspecció i sanció que corresponguin.

El procediment haurà de tenir, com a mínim, una fase d'al·legacions del reclamat i una altra d'informació per al qui reclama.

Article 30 Sistema Arbitral de Consum

La Conselleria de Sanitat i Consum promourà, en el marc de la legislació vigent, el desenvolupament del Sistema Arbitral de Consum i l'adhesió a aquest de les empreses, els professionals i les seves organitzacions, així com de les associacions de consumidors i usuaris de tota la Comunitat Autònoma.

Article 31 Promoció de l'arbitratge de consum en les empreses dependents de les administracions públiques

Les administracions públiques radicades a les Illes Balears propiciaran en els àmbits respectius que les entitats i empreses públiques que en depenguin i les entitats o empreses privades que gestionin serveis públics o en rebin recursos s'afegixin al Sistema Arbitral de Consum.

Capítol III. Actuacions administratives en matèria d'informació als consumidors i usuaris

Article 32 Oficines d'informació al consumidor

1. Es promourà l'existència d'oficines i departaments de titularitat pública, com a òrgans d'informació i assessorament als consumidors i usuaris, l'àmbit dels quals podrà ser autonòmic, insular, municipal o supramunicipal, i s'atendran els criteris d'eficàcia i eficiència.
2. Aquestes oficines podran tenir un caràcter específic quan estiguin especialitzades en una matèria concreta que pugui afectar els ciutadans com a consumidors o usuaris.

Article 33 Funcions de les oficines d'informació al consumidor

1. Són funcions de les oficines d'informació al consumidor i usuari:
 - a) Informar i orientar els consumidors i usuaris per a l'adequat exercici dels seus drets.
 - b) La recepció i registre de denúncies i reclamacions dels consumidors i usuaris, i la seva remissió a les entitats i organismes corresponents.
 - c) Intercedir en la resolució de conflictes i fomentar el Sistema Arbitral de Consum, com a via de resolució d'aquests i que serveixi de seu, si n'és el cas, dels arbitratges de consum.
 - d) Donar la informació requerida per les administracions públiques a efectes estadístics i de col·laboració en l'actuació de defensa dels consumidors i usuaris.
 - e) Realitzar campanyes informatives i activitats de formació i educació dels consumidors i usuaris.
 - f) Informar sobre les associacions de consumidors i usuaris existents i col·laborar-hi.
2. Queda prohibida tota forma de publicitat expressa o encoberta en les oficines d'informació al consumidor.

Article 34 Col·laboració i cooperació amb les administracions locals

L'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears concertarà amb les entitats locals del territori fórmules de participació activa en els programes conjunts de protecció dels consumidors i de cooperació en matèria de consum amb les administracions locals de tota la Unió Europea.

Capítol IV. Actuacions administratives per a l'educació i formació dels consumidors i usuaris

Article 35 Desenvolupament del dret a l'educació

A l'objecte de fer efectiu el dret a l'educació en matèria de consum, el Govern

de la Comunitat Autònoma adoptarà les mesures oportunes per:

- a) Establir la col·laboració necessària amb els òrgans competents, a fi d'incloure l'educació del consumidor dins el currículum ordinari dels centres d'ensenyament, en tots els cicles i nivells de l'educació obligatòria.
- b) Assegurar la formació permanent en matèria de consum del personal docent, en col·laboració amb els organismes competents en matèria d'educació.
- c) Garantir la formació permanent en matèria de consum del personal que exerceixi funcions d'informació i orientació als consumidors.
- d) Elaborar i publicar materials didàctics de suport a l'educació i formació dels consumidors i usuaris.
- e) Promoure l'edició i difusió de vocabularis especialitzats i d'altres materials que facilitin l'ús de la llengua pròpia de les Illes Balears en els contractes i, en general, en les activitats comercials i professionals.

Capítol V. Control i inspecció dels productes, béns i serveis

Article 36 Coordinació en el control i inspecció

1. Les administracions públiques de les Illes Balears en els respectius àmbits competencials desenvoluparan actuacions de control i inspecció de manera coordinada sobre els béns, productes i serveis posats a disposició dels consumidors i usuaris, per comprovar-ne l'adequació a les normes vigents en matèria de protecció del consumidor i usuari.

2. En especial, s'adoptaran les mesures de vigilància prioritària i continuada per assegurar el compliment de la normativa reguladora sobre:

- a) La qualitat dels aliments i begudes i la idoneïtat dels establiments on s'elaborin, manipulin, envasin, emmagatzemin o expedeixin.
- b) L'origen, distribució i utilització dels productes tòxics; substàncies, preparats i productes perillosos.
- c) La qualitat i la seguretat dels habitatges i les instal·lacions dels serveis comunitaris, com el fluid elèctric, gas, aigua, sanejament i aparells elevadors, així com la idoneïtat dels sistemes de prevenció i extinció d'incendis.
- d) La qualitat en els mitjans de transport públic o col·lectiu i, en particular, la seguretat dels menors en el transport escolar.
- e) La seguretat en establiments d'hoteleria i restauració, establiments públics i d'altres llocs d'ús o gaudi comunitari, d'esplai o de pràctiques esportives.
- f) La composició, grau d'inflamabilitat, toxicitat i normes d'ús dels productes, així com la seguretat, salubritat i qualitat de les joguines i d'altres productes destinats a la infància i a les embarassades.

3. L'Administració autonòmica actuarà coordinadament amb les administra-

cions locals en la realització de les activitats d'inspecció i control.

4. Les actuacions d'inspecció tendran per objecte, preferentment, el control dels béns, productes i serveis considerats com d'ús o consum comú, ordinari i generalitzat.

5. L'actuació inspectora s'ajustarà a les prescripcions establertes legalment en les lleis i reglaments.

Article 37 Procediment de vigilància i amonestació

La detecció per part de la Inspecció de Consum d'accions o omissions que no causen un perjudici directe als consumidors o usuaris, que suposen simples irregularitats que es poden esmenar a requeriment de la inspecció, podran donar lloc a l'obertura d'un procediment de vigilància i, eventualment, a una amonestació al responsable d'aquestes.

Article 38 Del personal inspector

Els inspectors de Consum tendran caràcter d'autoritat en l'exercici de les seves funcions. Per al desenvolupament de l'actuació inspectora podran sol·licitar l'ajuda que resulti necessària de qualsevol altra autoritat o dels seus agents, que els l'hauran de donar.

Article 39 Valor provatori dels fets recollits en acta de la Inspecció de Consum

D'acord amb el que disposa l'article 137 de la Llei 30/1992, del règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, els fets constatats pels inspectors de Consum que es realitzin en acta, tendran valor provatori, sense perjudici de les proves que en defensa dels respectius drets i interessos puguin assenyalar o aportar els administrats.

Article 40 Obligacions dels ciutadans respecte del control i de la inspecció

1. Les persones físiques i jurídiques titulars dels establiments, els seus representants o persones a càrrec de l'establiment en el moment de la inspecció estan obligades a:

- a) Consentir i facilitar les visites d'inspecció i accés a les dependències de l'establiment fins i tot fora de l'horari d'obertura quan sigui necessari per al control de l'activitat que desenvolupen.
- b) Donar tota classe d'informació sobre instal·lacions, productes o serveis, i també les autoritzacions, els permisos i les llicències necessaris per a l'exercici de l'activitat, de manera que permeti al personal inspector comprovar directament les dades aportades.
- c) Tenir a disposició de la inspecció la documentació que serveixi de justificació de les transaccions efectuades, com els contractes, les factures, els albarans, i d'altres documents exigits legalment, així com aquells que siguin necessaris per determinar les responsabilitats pertinents.

- d) Facilitar l'obtenció de còpia o reproducció de la documentació esmentada en els punts anteriors.
- e) Permetre que es practiqui la presa de mostres o que s'efectuï qualsevol altre tipus de control o assaig sobre els productes i béns en qualsevol fase d'elaboració, envasament o comercialització.

2. Les persones físiques o jurídiques i, si pertoca, els seus representants, titulars d'empreses que intervenen en la fabricació, comercialització i venda de béns o prestacions de serveis estan obligades a informar o presentar la documentació que els sigui requerida pels òrgans competents en matèria de consum, a efectes del control de productes i serveis.

3. Serà obligatòria la compareixença dels ciutadans en les oficines públiques en els termes prevists en l'article 27 i).

Article 41 Formació i recursos de la inspecció

Les diverses administracions públiques de les Illes Balears amb competències en la matèria hauran de vetllar perquè la dotació de recursos de la inspecció sigui l'adequada a la funció a realitzar i, en especial, per a la formació continuada del personal inspector.

Article 42 Laboratoris de consum

El Govern de les Illes Balears establirà reglamentàriament el procediment de registre i acreditació dels laboratoris habilitats per a la realització de proves pericials analítiques dels productes d'ús i consum.

Capítol VI. De les mesures cautelars i preventives

Article 43 Mesures cautelars i preventives

L'autoritat competent adoptarà les mesures cautelars o preventives que es considerin oportunes en aquells supòsits on hi hagi clars indicis de vulneració dels drets reconeguts als consumidors, i, en tot cas, en els següents supòsits:

- a) Quan hi hagi clars indicis de risc per a la salut i seguretat dels consumidors i usuaris.
- b) Quan es vulnerin de forma generalitzada els legítims interessos econòmics i socials dels consumidors i usuaris.
- c) Quan es comercialitzin productes amb manca d'etiquetatge obligatori o aquest figuri en una llengua no oficial en la Comunitat Autònoma.

Article 44 Tipus de mesures cautelars

1. Les mesures cautelars podran consistir en:
 - a) La immobilització de productes.
 - b) La retirada del mercat de productes.
 - c) La suspensió de funcionament d'un element de l'establiment o servei.

- d) El tancament d'un establiment o la paralització d'una activitat.
 - e) La informació pública en la forma reglamentàriament establerta.
2. Les mesures cautelars i preventives hauran de ser proporcionades a la irregularitat detectada i mantenir-se el temps estrictament necessari per a la realització dels oportuns controls i verificacions en els centres qualificats per això, o el temps que els interessats inverteixin per esmenar el problema o eliminar completament el risc, la qual cosa haurà de ser convenientment verificada per l'autoritat que ordenà la mesura.

Article 45 Procediment d'actuació

Si s'adopten aquestes mesures abans de la iniciació del procediment sancionador, a l'acte de notificació d'aquestes es fixarà un termini màxim d'audiència a l'interessat de cinc dies hàbils, i l'autoritat competent dictarà resolució sobre les mesures adoptades, en el termini de deu dies hàbils.

Article 46 Sistema d'intercanvi d'informació

Si el risc sobrepassàs l'àmbit de les Illes Balears, l'autoritat competent ho posarà en coneixement de l'Administració General de l'Estat i de la resta de les administracions els territoris de les quals poguessin veure's afectats, a través de les vies i procediments establerts.

TÍTOL IV. DE LA POTESTAT SANCIONADORA

Article 47 Atribució de la potestat sancionadora

1. Correspon a les administracions públiques de la Comunitat Autònoma la potestat sancionadora en matèria de consum, que és exercida pels òrgans administratius que la tenen atribuïda.
2. Les infraccions en matèria de consum comeses en l'àmbit territorial de les Illes Balears seran sancionades, amb tramitació prèvia del corresponent procediment sancionador.

Article 48 Tipificació d'infraccions

Es consideren infraccions en matèria de defensa dels consumidors i usuaris:

1. L'incompliment dels requisits, condicions, obligacions o prohibicions de caràcter sanitari.
2. Les accions o omissions que produeixin o puguin produir risc o dany efectiu per a la salut dels consumidors o usuaris, ja sigui de forma conscient o deliberada, ja per incórrer en negligència o abandonament de les precaucionsexigibles en l'activitat, servei o instal·lacions de què es tracti.
3. La inclusió en els contractes d'adhesió o en els documents annexos, de clàusules que exclouguin els drets reconeguts als consumidors en les lleis o que resultin manifestament abusives per a aquests o contràries a la bona fe.
4. La utilització de qualsevol mètode de venda que limiti la llibertat d'elecció

dels consumidors o que en condicioni la decisió de compra mitjançant tècniques de venda agressives.

5. El frau en la qualitat o quantitat de béns, serveis o subministraments, per addició, substracció o substitució de qualsevol substància o element; i l'adulteració d'aquests per alteració de la composició o qualitat, ja sigui de manera negligent o intencionada.

6. El frau, engany o incompliment en l'oferta, promoció i publicitat dels productes, serveis o activitats destinats als consumidors i usuaris.

7. L'incompliment de les condicions que corresponen a la naturalesa, garantia, acord o reparació dels béns de consum de llarga durada; i en general, qualsevol situació que indueixi a engany o confusió al consumidor o usuari o que disfressi la vertadera naturalesa del bé, servei o proveïment oferts, així com l'exigència del pagament de mercaderies o serveis no sol·licitats.

8. La negativa injustificada a satisfer les demandes del consumidor o usuari produïdes de bona fe o d'acord a l'ús establert, així com qualsevol situació de discriminació respecte de les esmentades demandes.

9. L'incompliment de les normes reguladores de preus; la imposició injustificada de condicions o prestacions accessòries no sol·licitades o de quantitats mínimes; i, en general, qualsevol tipus d'actuació que suposi un increment abusiu dels preus o marges comercials o un desequilibri entre les contraprestacions del contracte.

10. L'incompliment de les normes que exigeixen el registre d'establiments, productes o serveis, la normalització o tipificació d'aquests, l'etiquetatge, envasament i la publicitat de béns, serveis i proveïments i els seus preus.

11. L'incompliment de les disposicions sobre seguretat de béns, productes, serveis i proveïments, sempre que afectin o puguin suposar un risc per al consumidor o usuari.

12. La represàlia, coacció, pressió o desconsideració exercida sobre els funcionaris per influir en l'actuació inspectora.

13. L'obstrucció o negativa a facilitar les funcions d'inspecció, vigilància o informació, així com facilitar dades als inspectors i, en especial, la negativa encaminada a evitar les preses de mostres o a fer ineficaç la inspecció.

14. L'incompliment dels requeriments efectuats pels òrgans administratius, encaminats a l'aclariment dels fets i de les responsabilitats susceptibles de sanció.

15. L'incompliment de les mesures cautelars i preventives adoptades per l'autoritat competent i qualsevol conducta tendent a ocultar, fer desaparèixer o manipular les mercaderies intervingudes.

16. L'incompliment de les condicions establertes per a la defensa dels consumidors i usuaris en les normes reguladores de les vendes fora de l'establiment comercial, vendes ambulants i domiciliàries i vendes a distància, i l'incompliment dels requisits, obligacions i prohibicions regulats en la normativa de vendes en general, per a la protecció dels consumidors i usuaris.

17. L'incompliment dels requisits, obligacions o prohibicions expressament

establerts en la normativa en matèria de defensa dels consumidors i usuaris, i disposicions complementàries.

Article 49 Responsabilitat de les infraccions

1. Seran responsables de les infraccions tipificades en aquesta llei les persones físiques o jurídiques que per acció o omissió hi haguessin participat.
2. El fabricant, importador, venedor o proveïdor de productes o serveis als consumidors o usuaris en respon de l'origen, identitat i idoneïtat, i de les infraccions comprovades en aquests.
3. Dels productes a granel serà responsable el tenidor, sense perjudici que es pugui identificar i provar la responsabilitat de l'anterior tenidor o proveïdor.
4. En el supòsit de productes envasats, etiquetats o tancats amb tancament íntegre respon la firma o raó social que figuri a l'etiqueta, presentació o publicitat. Es podrà eximir d'aquesta responsabilitat provant-ne la falsificació o la incorrecta manipulació per tercers, que en seran els responsables.
5. Quan una infracció sigui imputada a una persona jurídica es podran considerar responsables també les persones físiques que integrin els seus òrgans rectors o de direcció, així com els tècnics responsables de l'elaboració i control.
6. Si en la comissió de la infracció concorren diverses persones, en respondran solidàriament.

Article 50 Qualificació de les infraccions

1. Les infraccions en matèria de consum es qualificaran de lleus, greus o molt greus, en funció de la concurrència dels següents criteris:
 - Dany o risc considerable en la salut o seguretat dels consumidors o usuaris.
 - Lesió considerable dels interessos econòmics dels consumidors i usuaris.
 - Quantia desproporcionada del benefici il·lícit obtingut, relació amb el valor del bé, servei o proveïment.
 - Gravetat de l'alteració sanitària produïda.
 - Negligència greu o dol.
 - Generalització de la infracció quant al nombre de destinataris afectats per aquesta.
 - Posició de predomini de l'infractor en el mercat o en qualsevol àmbit que en sigui d'aplicació.
 - Que afecti directament un col·lectiu especialment protegit.
2. Es qualificaran de lleus les infraccions que incompleixin els tipus tractats a l'article 48, quan no hi concorri cap dels criteris agreujants esmentats.
3. Seran qualificades greus les conductes tipificades a l'article 48, en aquelles que hi concorri com a mínim un dels criteris agreujants anteriors.
4. Seran infraccions molt greus les conductes tipificades a l'article 48, en les quals es donin dos o més criteris agreujants.

Article 51 Quanties de les sancions de multa

Per la comissió d'infraccions en matèria de defensa del consumidor es podran imposar les següents sancions:

- a) Multa de fins a 500.000 pessetes en cas d'infraccions lleus.
- b) Multa compresa entre les 500.001 i els 2.500.000 pessetes per les faltes greus.
- c) Multa compresa entre els 2.500.001 i els 100.000.000 de pessetes per a les faltes molt greus, i podrà sobrepassar aquesta quantitat fins a arribar al quíntuple del valor dels productes o serveis objecte de la infracció.

Article 52 Criteris de gradació de les sancions

Una vegada qualificades les infraccions com a lleus, greus o molt greus, es graduaran les sancions en grau mínim, mitjà o màxim. En la gradació de les sancions s'hauran d'observar els següents criteris:

1. Agreujants:

- a) Existència d'intencionalitat o reiteració en la conducta infractora.
- b) La naturalesa dels perjudicis causats als consumidors i usuaris.
- c) Reincidència, per comissió en el termini d'un any de més d'una infracció de la mateixa naturalesa quan així hagi estat declarat per resolució ferma.
- d) Amonestació prèvia.
- e) Volum de vendes o de prestació de serveis.
- f) Que afecti a béns d'ús comú o de primera necessitat.

2. Atenuants:

- a) L'esmena posterior dels fets, sempre que es realitzi abans de dictar-se resolució del procediment sancionador.
- b) La reparació efectiva del dany causat a l'usuari o consumidor.

Article 53 Principis de proporcionalitat i efectivitat de les sancions

La imposició de les sancions pecuniàries es farà de manera que la comissió de les infraccions no resulti més beneficiosa per a l'infractor que el compliment de les normes infringides, sempre que respecti el principi de proporcionalitat, i guardi la deguda adequació entre la gravetat del fet constitutiu de la infracció i la sanció a imposar.

Article 54. Altres sancions

1. L'autoritat a la qual correspon resoldre l'expedient podrà acordar, a proposta prèvia de l'instructor i com a sanció, el decomís de la mercaderia adulterada, falsificada, fraudulenta o no identificada i d'aquella que pugui suposar un risc per al consumidor, i serà l'infractor qui pagarà les despeses que originin les operacions d'intervenció, dipòsit, comís i destrucció de la mercaderia.
2. Per raons d'exemplaritat i sempre que concorri alguna de les circumstàncies de r i usuaris o menyscabament dels seus interessos econòmics, reincidència en infraccions greus o molt greus, o acreditada intencionalitat en la comissió de

les infraccions, l'autoritat que adopti la resolució del procediment sancionador podrà acordar que es doni publicitat de les sancions imposades, que duran annex el nom de l'empresa i persones naturals o jurídiques responsables, amb expressa indicació de les infraccions comeses. Aquestes dades es publicaran en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i en el Boletín Oficial del Estado, si l'empresa infractora és d'àmbit estatal o internacional, i en els mitjans de comunicació que es considerin oportuns.

3. També es podrà imposar com a sanció el pagament de les anàlisis necessàries per a comprovar la infracció investigada, a l'empresa responsable d'aquesta.

4. A més es podrà procedir al tancament temporal de l'establiment, instal·lació o servei on es va cometre la infracció, pel termini màxim de cinc anys, en aquells casos on es cometi una falta molt greu.

5. En les infraccions en matèria de publicitat, l'òrgan competent per sancionar exigirà a l'infractor, d'ofici o a instància de les organitzacions de consumidors i usuaris, la publicació a compte seu d'un comunicat en el qual es rectifiqui la publicitat efectuada, que s'haurà de realitzar en les mateixes o en similars condicions en què es produí l'actuació sancionada.

Article 55 Prescripció i caducitat

1. Les infraccions en matèria de defensa del consumidor prescriuen als cinc anys. El termini de prescripció comença a comptar des del dia de la comissió de la infracció i s'interromp en el moment en què el procediment es dirigeixi contra el presumpte infractor.

2. L'acció per perseguir les infraccions caducarà quan, una vegada coneguda per l'administració competent per sancionar l'existència d'una infracció i, finalitzades les diligències dirigides a l'aclariment dels fets, o finalitzades les anàlisis inicials, transcorrin sis mesos sense que l'òrgan competent d'aquella ordeni iniciar el procediment sancionador.

3. Les sol·licituds d'anàlisis contradictòries i diriments que fossin necessàries interrompren els terminis de prescripció de l'acció de persecució de la infracció, o de caducitat del procediment ja iniciat, fins que es practiquin.

Article 56. Conservació d'arxius

1. La documentació dels procediments de control, inspecció i reclamacions en matèria de consum podrà ser destruïda una vegada que hagin transcorregut cinc anys des de la data de realització o d'inici, en el supòsit que es tracti de procediments.

2. En el supòsit dels expedients sancionadors i arbitrals el termini esmentat a l'apartat anterior serà de deu anys.

Article 57. Òrgans competents

Els òrgans competents per iniciar, tramitar i resoldre els procediments sancionadors en matèria de consum seran aquells que es determinin reglamentàriament.

TÍTOL V. DE LES COMPETÈNCIES DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Article 58 Coordinació de les competències

1. El Govern de les Illes Balears dirigeix la política de defensa dels consumidors i usuaris, exerceix la potestat reglamentària en la matèria i coordina l'actuació dels consells insulars i de les altres entitats locals en la consecució dels objectius fixats en aquesta llei.
2. A efectes de coordinació de l'actuació de les diverses administracions públiques s'establiran acords entre elles que permetin rendibilitzar els recursos humans i materials dels quals disposin i fer efectiu i eficaç el control del compliment de la normativa vigent.
3. La Direcció General de Consum, de la Conselleria de Sanitat i Consum del Govern de les Illes Balears, serà l'encarregada de la coordinació dels diferents departaments del Govern, amb competències concurrents respecte de la política de defensa dels consumidors i usuaris que s'estableixi per aquest.
4. Reglamentàriament s'establirà una comissió de coordinació en matèria de consum en la qual estaran representades totes les conselleries que puguin tenir competència en matèria de consum i defensa del consumidor i usuari.

Article 59 Atribució de competències

1. Correspon a les diverses conselleries del Govern de les Illes Balears amb competència sectorial en matèria de consum l'execució de la present llei i de les normes que la desenvolupen, i la realització de les actuacions amb subjecció als principis que la inspiren.
2. Les corporacions locals podran exercir concurrentment, amb les conselleries del Govern de les Illes Balears, competències en matèria de defensa del consumidor i usuari, en els termes establerts en la present llei, i la legislació general i específica en la matèria. L'exercici de les competències haurà de ser regulat mitjançant el corresponent reglament o ordenança.
3. En tot cas, les corporacions locals són competents en matèria de defensa del consumidor i usuari respecte de les vendes ambulants i mercats permanents o temporals que es realitzin en el municipi.

Article 60 Col·laboració interadministrativa

1. Les administracions públiques competents en matèria de defensa dels consumidors i usuaris n'ajustaran l'actuació als principis de col·laboració, cooperació i lleialtat institucional, d'acord amb les regles generals de les relacions interadministratives.
2. Els consells insulars i els ajuntaments proporcionaran a l'Administració de la Comunitat Autònoma la informació necessària per a l'exercici de les seves competències.
3. El Govern de la Comunitat Autònoma podrà establir la col·laboració de les

corporacions locals en campanyes concretes de control de productes o serveis.

4. Quan no resulti possible assumir el control establert en els apartats anteriors, els ajuntaments podran sol·licitar l'ajuda dels consells insulars, en els termes establerts en les normes que els regulen i, si no n'hi ha, la dels òrgans del Govern de les Illes Balears.

Article 61 Pla d'objectius

1. El Govern de les Illes Balears, oïdes les conselleries amb competències en matèria de consum, aprovarà anualment un pla d'objectius que establirà les prioritats de l'acció pública en la consecució dels objectius fixats en aquesta llei.
2. Les determinacions del pla tendran caràcter prioritari per a les administracions actuants en relació amb la concessió de subvencions i el finançament de projectes.
3. Anualment el Govern de les Illes Balears trametrà al Parlament una memòria sobre l'aplicació del pla.

Disposició addicional primera

En tot allò que no està previst en aquesta llei i en les normes que la desenvolupin o la complementin, serà d'aplicació la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris.

Disposició addicional segona

S'autoritza el Govern de les Illes Balears per dictar les normes reglamentàries de desenvolupament d'aquesta llei.

Disposició transitòria primera

Fins que no s'aprovi un reglament específic de procediment sancionador en matèria de consum, serà d'aplicació el general de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Disposició transitòria segona

Fins que no es produeixi el necessari desenvolupament reglamentari, seran d'aplicació en aquesta comunitat autònoma els reglaments estatals en la matèria, en especial el Reial Decret 1945/1983, d'infraccions i sancions en matèria de defensa dels consumidors, així com la normativa autonòmica al respecte.

Disposició transitòria tercera

Els fulls de reclamacions seran exigits obligatòriament a tots aquells comerços, serveis i activitats professionals que a l'entrada en vigor de la present llei ja estaven obligats a disposar-ne. Mentre no s'aprovi el model únic, es mantindran els models vigents. El nou model s'implantarà progressivament, d'acord amb un calendari fixat reglamentàriament.

Disposició final

Aquesta llei entrarà en vigor el mes següent al de la publicació en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

NORMES EN MATÈRIA DE TREBALL I FORMACIÓ

- Sinopsi
- **§4.** Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears
- **§5.** Decret 30/2001, de 23 de febrer, de constitució i règim jurídic del Servei d'Ocupació de les Illes Balears
- **§6.** Llei 1/2003, de cooperatives de les Illes Balears

SINOPSI

1. REGULACIÓ DE LES COMPETÈNCIES

L'article 149.1.7^a de la Constitució Espanyola atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació laboral, sense perjudici de la seva execució mitjançant els òrgans de les comunitats autònomes.

La comunitat autònoma ha assumit la competència exclusiva, (article 10. 26 de l'Estatut d'autonomia, EAIB) en matèria "cooperatives, pòsits i mutualisme no integrat en el sistema de la Seguretat Social, respectant la legislació mercantil". D'altra banda, ha assumit, d'acord amb l'article 12.15 de l'Estatut, la funció executiva "en els termes que estableixin les lleis i les normes reglamentàries que, en desenvolupament de la seva legislació, dicti l'Estat", en matèria laboral. L'article esmentat estableix, a més, que "de conformitat amb el número 7 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució, correspon a l'Estat la competència sobre la legislació laboral i d'alta inspecció. Queden reservades a l'Estat totes les competències en matèria de migracions interiors i exteriors, fons d'àmbit nacional i d'ocupació, sense perjudici del que estableixin les normes de l'Estat sobre aquestes matèries".

Quant al traspàs de funcions i serveis, s'han dut a terme a través de diferents reials decrets:

- Reial Decret 1268/2001, de 29 de novembre, de traspàs de funcions i serveis de l'Estat a la comunitat autònoma en l'àmbit del treball, l'ocupació i la formació (BOE núm. 291, de 5 de desembre de 2001).
- Reial Decret 621/1998, de 17 d'abril, de traspàs de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat Autònoma en matèria de gestió de la formació professional ocupacional (BOE núm. 102, de 29 d'abril de 1998).
- Reial Decret 2153/1996, de 27 de setembre, de traspàs de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat Autònoma en les matèries encomanades a l' Instituto Nacional de Servicios Sociales (INSERSO) (BOE núm. 255, de 22 d'octubre de 1996).
- Reial Decret 100/96, de 26 de gener, de traspàs de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat Autònoma en matèria de Gabinetes Tècnics Provincials del *Instituto de Seguridad e Higiene en el Trabajo* (BOE núm. 52, de 29 de febrer de 1996).

- Reial Decret 99/1996, de 26 de gener, de traspàs de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat Autònoma en matèria de cooperatives, qualificació i registre administratiu de societats anònimes laborals i programes de suport a l'ocupació (BOE núm. 52, de 29 de febrer de 1996).
- Reial Decret 98/1996, de 26 de gener, de traspàs de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat Autònoma en matèria de execució de la legislació laboral, (BOE núm. 52, de 29 de febrer de 1996).
- Reial Decret 121/1995, de 27 de gener, de traspàs de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat Autònoma en matèria de mutualitats laborals no integrades en la Seguretat Social (BOE núm. 44, de 21 de febrer de 1995)

Pel que fa a l'assumpció i distribució de competències per part de la comunitat autònoma, s'ha dut a terme en virtut de les normes següents:

- Decret 136/2001, de 14 de desembre, d'assumpció i distribució de competències en matèria de treball, ocupació i formació (BOIB núm. 155, de 27 de desembre de 2001).
- Decret 51/1998, de 8 de maig, d'assumpció i distribució de competències en matèria de formació professional ocupacional (BOIB núm. 68, de 23 de maig de 1998).
- Decret 108/1996, de 28 de novembre, d'assumpció i distribució de competències en les matèries atribuïdes a l'*Instituto Nacional de Servicios Sociales* (INSERSO), (BOIB núm. 158, de 21 de desembre de 1996).
- Decret 33/1996, de 7 de març, d'assumpció i distribució de competències en matèria de Gabinetes Tècnics Provincials del *Instituto de Seguridad e Higiene en el Trabajo* (BOIB núm. 35, de 19 de març de 1999).
- Decret 32/1996, de 7 de març, d'assumpció i distribució de competències en matèria de cooperatives, qualificació i registre administratiu de societats anònimes laborals i programes de suport a l'ocupació (BOIB núm. 35, de 19 de març de 1999).
- Decret 31/1996, de 7 de març, d'assumpció i distribució de competències en matèria d'execució de la legislació laboral (BOIB núm. 35, de 19 de març de 1999).

- Decret 20/1995, de 23 de febrer, d'assumpció i distribució de competències en matèria de mutualitats laborals no integrades en la Seguretat Social (BOIB núm. 32, de 16 de març de 1995).

2. REGULACIÓ MATERIAL

Les normes més rellevants de la comunitat autònoma en matèria de treball i formació són:

- Llei 1/2003, de 20 de març, de cooperatives de les Illes Balears (BOIB núm. 42, de 29 de març de 2003 (BOE núm. 91, de 16 d'abril de 2003)).⁵
- Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (BOIB núm. 80, de 29 de juny de 2000; BOE núm. 177, de 25 de juliol de 2000).⁶
- Decret 30/2001, de constitució i règim jurídic del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (BOIB núm. 28, de 6 de març de 2001).⁷
- Decret 60/2003, de 13 de juny, pel qual es regula la qualificació de les iniciatives empresarials d'inserció i es crea el Registre d'Iniciatives Empresarials d'Inserció de les Illes Balears. (BOIB núm. 88, de 24 de juny de 2003).
- Decret 143/2002, de 13 de desembre, pel qual es fixen els òrgans de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears als quals correspon exercir les funcions previstes en el Reial decret 707/2002, de 19 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament sobre el procediment administratiu especial d'actuació de la Inspecció de Treball i Seguretat Social i per a la imposició de mesures correctores d'incompliments en matèria de prevenció de riscos laborals dins l'àmbit de l'Administració general de l'Estat (BOIB núm. 153 Ext., de 23 de desembre de 2002).
- Decret 48/2001, de 30 de març, pel qual s'estableix l'obligació del registre i dipòsit d'actes de designació dels delegats de prevenció i de constitució dels comitès de Seguretat i Salut (BOIB núm. 43, de 10 d'abril de 2001).

⁵ §6 d'aquest codi.

⁶ §4 d'aquest codi.

⁷ §5 d'aquest codi.

- Decret 44/2001, de 23 de març, pel qual s'aprova la creació del Servei de Prevenció de Riscos Laborals per al personal al servei de l'Administració de les Illes Balears (BOIB núm. 40, de 3 d'abril de 2001), modificat pel Decret 105/2001, de 20 de juliol (BOIB núm. 91, de 31 de juliol de 2001), el Decret 90/2002, de 28 de juny (BOIB núm. 81, de 6 de juliol de 2002, el Decret 138/2002, de 15 de novembre (BOIB núm. 141, de 23 de novembre de 2002).
- Decret 38/2001, de 9 de març, de creació de l'Institut de Salut Laboral de les Illes Balears (BOIB núm. 33, de 17 de març de 2001). En compliment d'aquesta norma, el Decret 103/2001, de 13 de juliol, (BOIB núm. 88, de 24 de juliol de 2001) configura el Consell de Salut Laboral de les Illes Balears.
- Decret 61/2000 de 7 d'abril, pel qual es dóna nova composició, regulació i funcionament a la Comissió de Formació Continuada de les Professions Sanitàries de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 50, de 20 d'abril de 2000), modificat pel Decret 145/2002, de 13 de desembre (BOIB núm. 153 Ext., de 23 de desembre de 2002).
- Decret 39/2000, de creació i regulació del Consell de Formació Professional de les Illes Balears (BOIB núm. 44, de 6 d'abril de 2000).
- Decret 11/2000, de 4 de febrer, pel qual es regulen els programes de formació professional ocupacional en l'àmbit de les Illes Balears (BOIB núm. 16 Ext. de 7 de febrer de 2000) modificat pel Decret 39/2000, de 10 de març (BOIB núm. 44, de 6 d'abril de 2000), el Decret 54/2000, de 31 de març (BOIB núm. 42, d'1 d'abril de 2000), i el Decret 21/2003 (BOIB núm. 35, de 15 de març de 2003).
- Decret 80/1998, de 28 d'agost, pel qual es crea el Registre en matèria de Prevenció de Riscos Laborals (BOIB núm. 117, de 12 de setembre de 1998), modificat pel Decret 182/1999, de 13 de novembre (BOIB núm. 107, de 24 d'agost de 1999).
- Decret 59/1997, de 25 de juliol, pel qual es crea la Mesa del Diàleg Social (BOIB núm. 58, de 13 de maig de 1997), modificat pel Decret 103/2002, de 26 de juliol (BOIB Núm. 98, de 15 d'agost de 2002).

§4

**LLEI 7/2000, DE 15 DE JUNY, DE CREACIÓ
DEL SERVEI D'OcupACIÓ DE LES ILLES BALEARS**

(BOIB núm. 80, de 29 de juny;

BOE núm. 177, de 25 de juliol)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Els articles 40 i 41, enquadrats dins el capítol III del títol I de la Constitució, relatiu als principis rectors de la política social i econòmica de l'estat social i democràtic de dret, disposen que els poders públics realitzaran una política orientada a la plena ocupació i preveuen la garantia de la formació, la readaptació professional i la protecció en cas de desocupació.

Així mateix, el Conveni número 88 de l'Organització Internacional del Treball, ratificat per Espanya, obliga els estats membres a oferir un servei d'ocupació que acompleixi les condicions, recollides posteriorment en la Constitució. Igualment, convé recollir les obligacions derivades de la Carta Social Europea i el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, ambdós ratificats per l'Estat Espanyol el 1980 i el 1977, respectivament, sense prejutjar-ne l'organització, que en tot cas vindrà determinada per la configuració territorial i la distribució de competències de cada estat membre.

El marc anteriorment exposat de protecció internacional -en la qual regeix l'aplicació del principi de subsidiarietat-, i de previsió constitucional, no eximeix sinó que impulsa l'activa participació de la comunitat autònoma que, d'acord amb la competència executiva en matèria de treball i la potestat de regular l'organització, el règim i el funcionament de les seves institucions d'autogovern, previstes en els articles 12.15 i 10.1 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, ha de participar mitjançant la fixació d'unes directrius adequades a les condicions socials i laborals pròpies de les Illes Balears.

La situació actual de les Illes Balears, davant la futura transferència de les competències actualment atribuïdes a l'Institut Nacional d'Ocupació, aconsella la creació d'un servei de gestió de l'ocupació per a les Illes Balears, que amb caràcter d'organisme públic, autònom, gratuït, d'accés universal, participació tripartita i paritària dels agents socials i econòmics en els seus òrgans gestors, definirà la planificació, gestió i coordinació de les actuacions relatives a les polítiques d'ocupació, amb l'efectiva participació dels agents econòmics i socials en la seva organització i funcionament.

El Servei d'Ocupació de les Illes Balears tindrà com a comesa principal ordenar de manera integrada la gestió de la política d'ocupació amb la finalitat de

planificar, gestionar i coordinar les polítiques d'ocupació. Exercirà funcions concretes de foment de l'ocupació, informació, orientació, intermediació i formació professional, ocupacional i contínua, dins el marc de la política econòmica general, i constituirà un observatori laboral d'anàlisi i prospecció del mercat de treball, que suposarà un instrument de suport imprescindible per definir i programar adequadament les polítiques de formació i ocupació de l'ens públic.

En relació amb la gestió de l'ocupació es pretén la màxima eficàcia en l'adequada col·locació dels treballadors, alhora que possibilita als ocupadors la contractació dels treballadors apropiats a les necessitats plantejades. Quant a la intermediació laboral es pretén, mitjançant la necessària mobilitat professional, ajustar l'oferta a la demanda d'ocupació en el territori de les Illes, amb la programació adequada de la formació professional vinculada a les necessitats del mercat laboral.

Article 1

Es crea el Servei d'Ocupació de les Illes Balears en l'àmbit de les Illes Balears, com una entitat autònoma, de caràcter administratiu, dotada de personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar, adscrita a la conselleria competent en matèria de treball.

La finalitat de l'entitat creada és la planificació, gestió i coordinació de les polítiques d'ocupació, amb funcions concretes d'informació, d'orientació i d'intermediació en el mercat laboral, el foment de l'ocupació en tots els seus vessants i el desenvolupament de la formació professional.

Article 2

1. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears podrà atorgar el caràcter de centre col·laborador a aquelles entitats, de naturalesa pública o privada, que tinguin o pretenguin tenir una dedicació amb els objectius del Servei.
2. Els requisits per a l'adquisició de la condició de centre col·laborador serà la que es determini reglamentàriament

Article 3

1. Els òrgans de govern del Servei d'Ocupació de les Illes Balears són els següents:
 - a) El consell general.
 - b) La comissió executiva.
 - c) La direcció.
2. Es podran crear altres òrgans de caràcter participatiu i d'assessorament d'àmbit territorial en la normativa de desplaçament d'aquesta llei.

Article 4

La composició i el règim de funcionament del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i dels seus òrgans, seran les que es determinin reglamentàriament, mitjançant decret aprovat pel Consell de Govern, a proposta del titular de la conselleria competent en matèria de treball.

Article 5

1. El consell general és l'òrgan superior col·legiat que estableix les línies mestres d'actuació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, i les seves funcions seran:

- a) Elaborar els criteris d'actuació del Servei.
- b) Emetre informe previ a l'aprovació del Pla d'ocupació de les Illes Balears.
- c) Aprovar el Pla d'actuació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears en el seu àmbit competencial.
- d) Aprovar l'avantprojecte de pressuposts del Servei.
- e) Aprovar la memòria anual del Servei.

2. La comissió executiva és l'òrgan col·legiat de participació tripartit i paritari per al seguiment i assessorament de l'actuació ordinària del Servei i les seves funcions seran:

- a) Definir les línies d'actuació que regiran el funcionament ordinari d'acord amb les directrius del Consell General.
- b) Seguiment i avaluació dels programes d'actuació del Servei, així com de la gestió integral i territorial.
- c) Proposar les mesures que s'estimin necessàries per al millor compliment de les finalitats del Servei.
- d) Conèixer totes les decisions que hagin de ser sotmeses al coneixement o decisió del consell general.
- e) Totes les altres funcions que li siguin encomanades pel consell general.

3. La direcció és l'òrgan executiu ordinari del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i les seves funcions seran:

- a) Assumir la representació ordinària del Servei.
- b) Dirigir, coordinar, planificar i controlar les activitats del Servei necessàries per al compliment dels fins i les funcions que té atribuïdes.
- c) Coordinar les actuacions del Servei, amb les administracions públiques implicades en les polítiques d'ocupació i en la formació professional, i, en especial, amb el Servei Públic Estatal d'Ocupació.
- d) Elaborar l'avantprojecte de pressupost del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- e) Totes les altres funcions que li siguin encomanades pel consell general o per la comissió executiva.

Article 6

El nomenament i el cessament del director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears es realitzaran mitjançant decrets del Consell de Govern, a proposta del titular de la conselleria amb competències en matèria de treball. El director del servi esmentat tindrà la consideració d'alt càrrec.

Article 7

1. El personal del Servei d'Ocupació de les Illes Balears estarà integrat pel personal de l'Administració de les Illes Balears que hi sigui adscrit, així com pel personal de nou ingrés que s'incorpori d'acord amb la normativa vigent, i pel personal transferit de l'INEM.

2. El procediment d'accés serà el mateix que l'aplicat per a l'ingrés en l'Administració de la comunitat autònoma.

Article 8

El sistema pressupostari del Servei d'Ocupació de les Illes Balears serà l'establert per la Llei 1/1986, de 5 de febrer, de finances de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i per les lleis de pressuposts de cada exercici.

El pressupost del Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'inclourà en els pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears, de manera diferenciada com a secció pressupostària.

Disposició adicional

La Conselleria d'Hisenda i Pressuposts realitzarà les modificacions pressupostàries necessàries per habilitar els crèdits necessaris per a la posada en funcionament del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i l'acompliment d'aquesta llei.

Disposició final primera

S'autoritza el Govern de les Illes Balears per dictar les disposicions reglamentàries per al desplegament i l'aplicació d'aquesta llei.

Disposició final segona

1. Es faculta al Govern de les Illes Balears per adoptar les mesures necessàries per a la dissolució del Consorci per al Desenvolupament de la Formació Ocupacional (CODEFOC).

2. En el moment de la dissolució, el Servei d'Ocupació de les Illes Balears, es subrogarà en els drets i en les obligacions derivats del convenis, contractes i concerts subscrits pel Consorci per al Desenvolupament de la Formació Ocupacional, excepte aquells referits a matèria de personal que s'estaran a allò previst als punts següents.

3. El personal del CODEFOC s'integrarà al Servei d'Ocupació de les Illes Balears conservant tots els seus drets, i s'estarà a allò que estableix el punt 4 d'aquesta disposició.

4. Una vegada aprovada la relació de llocs de treball del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, el personal en relació laboral indefinida del CODEFOC, haurà d'optar per:

- a) Integrar-se com a funcionari interí a la dita relació de llocs de treball.
- b) Continuar com a personal laboral tot mantenint la relació laboral indefinida fins que les seves funcions siguin assumides per funcionaris de carrera d'acord amb un procediment reglat.

Disposició final tercera

Aquesta llei començarà a vigir l'endemà de la seva publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§5

**DECRET 30/2001, DE 23 DE FEBRER, DE CONSTITUCIÓ
I RÈGIM JURÍDIC DEL SERVEI D'OcupACIÓ
DE LES ILLES BALEARS**

(BOIB núm. 28, de 6 de març de 2001)

El Parlament de les Illes Balears va aprovar la Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (BOIB núm. 80, de 29 de juny), per la qual es crea un organisme autònom, gratuït, d'accés universal, de participació tripartida i paritària dels agents socials i econòmics en els seus òrgans gestors, que té com a finalitat planificar, gestionar i coordinar les polítiques d'ocupació, amb funcions concretes d'informació, d'orientació i d'intermediació en el mercat laboral, el foment de l'ocupació en totes les seves essents i el desenvolupament de la formació professional.

Així mateix, el Servei d'Ocupació de les Illes Balears serà l'encarregat de dur a terme la gestió de totes les matèries transferides per l'Institut Nacional d'Ocupació i les que s'acordin amb els serveis estatals o internacionals d'ocupació.

També, per aconseguir les seves finalitats, haurà de tenir en compte els altres òrgans d'àmbit autònom que tinguin relació amb les finalitats del Servei, com són ara el Consell de Formació Professional de les Illes Balears i el Consell Econòmic i Social, entre d'altres.

Aquest Decret consta de trenta-sis articles agrupats en un títol preliminar i sis títols, una disposició addicional, cinc disposicions transitòries, una disposició derogatòria i dues disposicions finals.

El títol preliminar, sota la rúbrica de "disposicions generals", al·ludeix a les característiques essencials de l'entitat com són la seva denominació i naturalesa jurídica, els fins i l'objecte, com també els principis d'organització i funcionament i la forma de gestió del Servei d'Ocupació de les Illes Balears com a entitat autònoma de caràcter administratiu, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar.

El títol primer referit als "òrgans" es divideix en dos capítols que regulen els dos tipus d'òrgans que distingeix la Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears; per una banda, els òrgans de govern com són el Consell General, la Comissió Executiva i la Direcció; i de l'altra, els òrgans de caràcter participatiu i d'assessorament amb una regulació dividida en seccions de cadascun d'ells on s'inclouen les comissions insulars d'Ocupació, el Consell

Assessor, en una estructura similar a altres entitats de dret públic que integren l'Administració institucional de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

El títol segon, d'un sol article, tracta dels «Òrgans de gestió administrativa », ja que, per acomplir les seves funcions, el Servei d'Ocupació de les Illes Balears, s'estructura en àrees, i es limita a enumerar-les i en deixa l'estructuració interna a una altra norma organitzativa.

El títol tercer amb la denominació de «Règim econòmic i financer» fa referència al patrimoni del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i al seu règim patrimonial, al pressupost de l'entitat, la gestió comptable i el control financer i els recursos econòmics dels quals es proveeix el Servei.

El títol quart titulat "Règim de personal del Servei" fa referència, com el seu nom indica, al personal que integra el Servei d'Ocupació de les Illes Balears i al seu règim jurídic, regulat a la Llei 2/1989, de 22 de febrer, de la funció pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOCAIB núm. 38, de 28 de març) i a l'article 13 de la Llei 3/1989, de 29 de març, abans esmentada.

El títol cinquè amb la rúbrica "Règim jurídic" inclou els fins generals del procediment dels actes emanats del Servei, i del sistema de recursos que en contra es puguin interposar. En segon lloc, fa referència a la representació i defensa en judici dels actes administratius del Servei i al règim de contractació pel qual es regeix l'entitat.

El títol sisè, amb un sol article, fa referència a la "Dissolució" i es remet al que disposa l'article 14 de la Llei 3/1989, de 29 de març, tantes vegades esmentada.

Finalment, les disposicions transitòries del Decret preveuen l'assumpció de competències per part del Servei procedents d'altres òrgans administratius de l'Administració de les Illes Balears i d'altres administracions públiques; la integració del personal del Consorci per al Desenvolupament de la Formació Ocupacional en el Servei d'Ocupació de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa la disposició final segona de la Llei 7/2000, de 15 de juny, com també els terminis d'elaboració de la relació de llocs de treball del Servei i del Reglament intern del Servei.

Per tot això, havent escoltat la Mesa de Diàleg Social, a proposta del conseller de Treball i Formació, amb l'informe previ de la Secretaria General Tècnica, d'acord amb el Consell Consultiu i, havent-ho considerat el Consell de Govern a la sessió de 23 de febrer de 2001,

DECRET

TÍTOL PRELIMINAR. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Denominació, naturalesa i fins

1. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears és una entitat autònoma, de caràcter administratiu, dotada de personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar, el seu àmbit d'actuació és el de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 1 de la Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (BOIB núm. 80, de 29 de juny).
2. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears queda adscrit a la conselleria competent en matèria de treball.
3. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears té, com a finalitat primordial, la planificació, la gestió i la coordinació de les polítiques d'ocupació; amb funcions concretes d'informar, orientar i fer d'intermediaris en el mercat laboral, fomentar l'ocupació en totes els seus vessants i desenvolupar la formació professional ocupacional i contínua.
4. Així mateix, el Servei d'Ocupació de les Illes Balears ha de ser l'encarregat de dur a terme la gestió de totes les matèries transferides per l'Institut Nacional d'Ocupació i les que es decideixin amb els serveis estatals o internacionals d'ocupació.
5. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha de dotar dels mitjans materials i personals necessaris per acomplir els seus fins, deconformitat amb la normativa vigent.

Article 2 Objecte

L'entitat pot realitzar les accions que consideri convenientes per a l'adequat desenvolupament i acompliment dels seus fins i, en particular, amb caràcter enunciatiu i no limitador, les actuacions següents:

1. Coordinar les polítiques actives en matèria de treball i, en concret, intervenir en el mercat de treball a través de la inscripció dels demandants d'ocupació, la gestió de les seves demandes, de les ofertes d'ocupació i de les col·locacions.
2. Gestionar la formació professional ocupacional i contínua.
3. Proporcionar la informació i l'orientació professional, com també la gestió d'altres accions de millora de l'ocupació, tendents a aconseguir la total ocupació.
4. Gestionar els programes de les escoles taller, cases d'ofici i tallers d'ocupació.
5. Registrar els contractes de treball realitzats en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
6. Exercir les competències que, sobre agències de col·locació sense ànim de lucre i empreses de treball temporal a les Illes Balears, atribueix la legislació vigent a les autoritats laborals.
7. Col·laborar en les actuacions i en el seguiment de les iniciatives comunità-

ries relacionades amb les polítiques actives d'ocupació.

8. Desenvolupar la tasca d'observatori del mercat laboral, definint i elaborant les estadístiques necessàries per seguir els resultats de la intervenció, la inserció laboral, l'orientació professional i la formació professional.

9. Proporcionar la informació relativa al mercat laboral que permeti contribuir a millorar la planificació, l'execució i el seguiment de la formació professional com a instrument per afavorir la inserció laboral.

10. Coordinar i gestionar els programes destinats a promoure l'autoocupació.

11. Examinar i garantir la qualitat del servei prestat, detectant i sancionant les irregularitats de funcionament dels centres associats i col·laboradors.

12. Promocionar els serveis prestats per l'entitat, permetent que tots els usuaris potencials en coneguin l'existència i les prestacions, com també desenvolupar funcionalment el sistema i adaptar-se a les situacions canviants de l'entorn.

13. Garantir la protecció de les dades emplenades pels usuaris del sistema, d'acord amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

14. Gestionar les accions de foment en matèria d'ocupació i formació professional que li encarreguin el Govern de les Illes Balears o altres organismes nacionals o internacionals.

15. Exercir la potestat sancionadora per infraccions lleus i greus dels treballadors en matèria d'ocupació, d'acord amb els reials decrets de transferència i normes legals d'aplicació.

16. Qualsevol altra activitat relacionada o complementària de les assenyalades en els apartats anteriors.

Article 3 Règim jurídic

El Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha de regir pel dret administratiu, d'acord amb el que disposa la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades a la CAIB (BOCAIB núm. 56, de 6 de maig) o norma que la substitueixi.

Article 4 Principis d'organització i funcionament

En la seva organització i funcionament, com també en l'exercici de les seves competències, el Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha d'ajustar als principis següents:

- a) Participació tripartida i paritària dels agents socials i econòmics en els seus òrgans.
- b) Caràcter gratuït i accés universal.
- c) Racionalització i eficàcia en els procediments.
- d) Planificació i coordinació administrativa.
- e) Descentralització i desconcentració en la gestió.
- f) Eficiència en la gestió dels recursos.
- g) Transparència i publicitat en l'actuació administrativa.

- h) Respecte als principis d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació.
- i) Col·laboració i coordinació amb la resta d'organismes i administracions públiques, en especial amb el servei públic estatal.

Article 5 Forma de gestió

1. Per acomplir els seus fins, accions i activitats, el Servei ha de poder desenvolupar les seves actuacions en forma de gestió directa, indirecta o mixta, que podrà dur a terme mitjançant la realització de qualsevol classe de convenis, concerts, contractes o acords amb empreses o entitats públiques o privades, en els termes establerts en la legislació vigent.

2. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears ha de poder atorgar el caràcter de centre col·laborador o associat a aquelles entitats, de naturalesa pública o privada, que tinguin, o vulguin tenir, una dedicació coincident amb els objectius de l'organisme, d'acord amb el procediment que serà determinat pel Consell General i en el qual serà preceptiu l'informe de la Comissió Insular d'Ocupació competent.

TÍTOL I. ÒRGANS

Article 6 Classes i denominació

El Servei d'Ocupació de les Illes Balears està integrat pels òrgans següents:

- A) Òrgans de Govern
 - 1. El Consell General.
 - 2. La Comissió Executiva.
 - 3. La Direcció.
- B) Òrgans de caràcter participatiu i d'assessorament:
 - 1. Les comissions insulars d'Ocupació
 - 2. El Consell Assessor

Capítol I. Òrgans de govern

Secció 1a. El Consell General

Article 7 Composició

1. El Consell General és l'òrgan superior col·legiat que estableix les línies bàsiques d'actuació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
2. El Consell General està integrat pel president, dos vicepresidents, vint-i-nou vocals i un secretari.
3. La Presidència correspon al titular de la conselleria competent en matèria de treball.
4. Els vicepresidents del Consell General són els titulars de les direccions gene-

ral de Treball i Salut Laboral i de Formació. El president del Consell General en determinarà l'ordre a la disposició que contengui els nomenaments dels vocals membres d'aquest.

5. Són vocals del Consell General del Servei:

- a) El director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- b) Quatre representants de la comunitat autònoma de les Illes Balears, designats pels titulars de les conselleries competents en matèria de benestar social, d'economia, d'educació i de patrimoni i contractació, d'entre els seus alts càrrecs.
- c) Dos representants per cada un dels consells insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera, designats pel ple corresponent.
- d) Dos representants dels ajuntaments designats per la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears.
- e) Vuit representants de les organitzacions sindicals més representatives en l'àmbit de les Illes Balears, designats per les entitats interessades en proporció a la seva representativitat i d'acord amb el que estableixen els articles 6.2 i 7.1 de la Llei orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de llibertat sindical (BOE núm. 89, de 8 d'agost), o norma que la substitueixi.
- f) Vuit representants de les organitzacions empresarials més representatives en l'àmbit de les Illes Balears, designats per les entitats interessades en proporció a la seva representativitat i d'acord amb el que estableix la disposició addicional sisena del Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'estatut dels treballadors (BOE núm. 75, de 29 de març), o norma que el substitueixi.

6. S'ha de nomenar un suplent de cada un dels membres del Consell General que substituiran els titulars en el supòsit de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal, proposats de la mateixa forma que per als membres titulars.

7. El secretari del Consell General és el responsable de l'Àrea de Gestió Administrativa i Serveis, i ha d'assistir a les reunions del Consell, amb veu i sense vot. En el supòsit de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal, ha de ser substituït per un funcionari designat pel director del Servei.

8. Els membres titulars i suplents del Consell General són nomenats i cessats per ordre del titular de la conselleria competent en matèria de treball, i se n'exceptuen els qui ho siguin pel càrrec que ocupen.

Article 8 Funcions

El Consell General del Servei d'Ocupació de les Illes Balears té les funcions següents:

- a) Elaborar els criteris d'actuació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- b) Emetre un informe previ a l'aprovació del Pla d'ocupació de les Illes Balears.

- c) Aprovar el Pla d'actuació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- d) Aprovar l'avantprojecte de pressuposts del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elevar-lo a la conselleria competent en matèria de treball.
- e) Aprovar la memòria anual del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- f) Proposar i elevar a la conselleria competent en matèria de treball la modificació del règim jurídic del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- g) Elaborar i elevar a la conselleria competent en matèria de treball, perquè l'aprovi, el Reglament intern del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- h) Proposar a la conselleria competent en matèria de treball projectes normatius relatius a qüestions compreses en l'àmbit de competències del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- i) Qualsevol altra facultat que no correspongui a un altre òrgan o que li sigui assignada per la normativa vigent.

Article 9 Règim de funcionament

1. El Consell General del Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha de reunir en sessió ordinària, almenys, una vegada cada sis mesos i sempre que ho consideri el president o quan ho sol·liciti, almenys, la tercera part dels seus membres.
2. El Consell General, per desenvolupar millor les seves funcions, pot delegar competències en el president, en la Comissió Executiva o en el director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, com també concedir apoderaments especials per a casos concrets, sense limitació del nombre de persones.

Article 10 El president del Consell General

1. El president del Consell General és el titular de la conselleria competent en matèria de treball i assumeix la representació legal del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i del Consell General, sense perjudici del que disposa l'article 35 d'aquest Decret; i cap altre membre se'n podrà arrogar la representació, llevat que el president l'autoritzi expressament.

Són funcions del president:

- a) Exercir la representació legal del Servei i del seu Consell General.
- b) Acordar la convocatòria de les sessions del Consell i fixar-ne l'ordre del dia.
- c) Presidir les sessions, moderar el desenvolupament dels debats i suspendre'ls per causes justificades.
- d) Dirimir, amb el seu vot, els empats, per tal d'adoptar acords.
- e) Assegurar l'acompliment de les lleis i dels acords adoptats pel Consell General.
- f) Visar les actes i els certificats dels acords de l'òrgan.
- g) Exercir les facultats que li delegui el Consell General.
- h) Exercir les funcions que siguin inherents a la seva condició de president del Consell General.

- i) Qualsevol altra que li sigui atribuïda legalment o reglamentàriament.
3. El president pot delegar, amb caràcter permanent o temporal, determinades funcions que li són pròpies en els vicepresidents o en el director del Servei, com també concedir apoderaments especials per a casos concrets, sense limitació del nombre de persones.

Article 11 Els vicepresidents

1. Els vicepresidents substitueixen, per ordre, el president, en els supòsits de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal.
2. Així mateix, corresponen als vicepresidents les funcions que el president del Consell General els delegui.

Article 12 El secretari

El secretari del Consell General té les funcions següents:

- a) Assistir a les reunions del Consell General amb veu i sense vot.
- b) Convocar les sessions per ordre del president, i citar-hi els membres.
- c) Preparar el despatx dels assumptes, redactar i autoritzar les actes de les sessions.
- d) Expedir els certificats dels acords adoptats pel Consell General.
- e) Totes les funcions que siguin inherents a la seva condició de secretari.

Secció 2a. La Comissió Executiva

Article 13 Naturalesa i composició

1. La Comissió Executiva és l'òrgan col·legiat de participació, tripartit i paritari, per al seguiment i l'assessorament de l'actuació ordinària del Servei.
2. La Comissió Executiva està integrada pel president, els vicepresidents, tretze vocals i un secretari.
3. El president del Consell General del Servei d'Ocupació de les Illes Balears és el president de la Comissió Executiva.
4. Els vicepresidents de la Comissió Executiva són les persones que ocupen les vicepresidències del Consell General, en el mateix ordre.
5. Els vocals de la Comissió Executiva són:
 - a) El director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
 - b) Quatre representants de la comunitat autònoma de les Illes Balears, designats pels titulars de les conselleries competents en matèria de benestar social, d'economia, d'educació i de patrimoni i contractació, d'entre els seus alts càrrecs.
 - c) Quatre representants designats per les organitzacions sindicals més representatives en l'àmbit de les Illes Balears, d'entre els membres del Consell General.
 - d) Quatre representants designats per les organitzacions empresarials més representatives en l'àmbit de les Illes Balears, d'entre els mem-

bres del Consell General.

6. Per a cada un dels membres de la Comissió Executiva s'ha de nomenar un suplent que substituirà els titulars en els supòsits de vacants, absència, malaltia o una altra causa legal, proposats de la mateixa manera que per als membres titulars.

7. El responsable de l'Àrea de Gestió Administrativa i Serveis ha d'assistir a les reunions de la Comissió Executiva en qualitat de secretari i hi ha d'exercir les tasques del seu càrrec, amb veu i sense vot. En el supòsit de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal, serà substituït per un funcionari designat pel director del Servei.

8. Els membres titulars i suplents de la Comissió Executiva han de ser nomenats i cessats per ordre del titular de la conselleria competent en matèria de treball, excepte els qui ho siguin per raó del càrrec que ocupen.

Article 14 Funcions

Són funcions de la Comissió Executiva:

- a) Definir les línies d'actuació que han de regir el funcionament ordinari, d'acord amb les directrius del Consell General.
- b) Fer el seguiment i l'avaluació dels programes d'actuació del Servei, com també de la gestió integral i territorial.
- c) Proposar les mesures que siguin necessàries per acomplir millor les finalitats del Servei.
- d) Conèixer totes les decisions que siguin sotmeses al coneixement o decisió del Consell General.
- e) Coordinar l'actuació de les comissions insulars d'Ocupació.
- f) Exercir les facultats que li delegui el Consell General.

Article 15 El president, els vicepresidents i el secretari

El president, els vicepresidents i el secretari de la Comissió Executiva tenen, en el seu àmbit d'actuació, les mateixes funcions precisades, per als seus respectius càrrecs, en la Secció 1a d'aquest capítol.

Article 16 Règim de funcionament

1. La Comissió Executiva del Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha de reunir en sessió ordinària, al manco una vegada al mes i sempre que la convoqui el president, o quan ho sol·liciti, almenys, la tercera part dels seus membres.

2. La Comissió Executiva, per un adequat desenvolupament de les seves funcions, pot delegar competències en el president i en el director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, com també concedir apoderaments especials per a casos concrets, sense limitació del nombre de persones.

Secció 3a La Direcció

Article 17 Concepte i naturalesa

1. La Direcció és l'òrgan executiu ordinari del Servei i l'exerceix el director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
2. El director del Servei és el representant ordinari del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i n'assumeix la gestió i la direcció, i s'ha de subjectar a les directrius i als acords emanats del Consell General, del seu president i de la Comissió Executiva.

Article 18 Nomenament i cessament

1. El nomenament i el cessament del director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha de realitzar mitjançant decret del Consell de Govern, a proposta del titular de la conselleria amb competències en matèria de treball.
2. El director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears té la consideració d'alt càrrec.

Article 19 Funcions

1. Correspon al director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears:
 - a) Assumir la representació ordinària del Servei.
 - b) Dirigir, coordinar, planificar i controlar les activitats del Servei necessàries per aconseguir els fins i les funcions que té atribuïdes.
 - c) Coordinar les actuacions del Servei amb les administracions públiques implicades en les polítiques d'ocupació i en la formació professional, i, en especial, amb el servei públic estatal d'ocupació.
 - d) Elaborar i presentar l'avantprojecte de pressupost del Servei d'Ocupació de les Illes Balears al Consell General.
 - e) Gestionar els recursos humans, econòmics i materials del Servei, i assumir-ne les funcions de comandament superior del personal.
 - f) Elaborar i presentar al Consell General les memòries anuals i els programes d'actuació.
 - g) Autoritzar els pagaments i les despeses del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, de conformitat amb la normativa autonòmica vigent en matèria de finances de la comunitat autònoma.
 - h) Adoptar les mesures necessàries per al control i el funcionament del Servei.
 - i) Proposar el nomenament i el cessament dels responsables de les àrees del Servei.
 - j) Informar, al Consell General i al seu president, de totes les qüestions concernents a la gestió del Servei.
 - k) Exercir les funcions i facultats que li siguin delegades pel Consell General, per la Comissió Executiva i pel president.

2. El director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears pot delegar funcions específiques en els responsables d'àrea.

Article 20 Substitució

En el supòsit de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal, les funcions del director del Servei són assumides, temporalment, pel responsable de l'Àrea de Gestió Administrativa i Serveis.

Capítol II. Òrgans de caràcter participatiu i d'assessorament

Secció 1a. Les comissions insulars d'Ocupació

Article 21 Concepte i funcions

1. En l'àmbit territorial de cada consell insular hi ha d'haver una Comissió Insular d'Ocupació com a òrgan col·legiat de participació, amb funcions consultives en matèria d'ocupació i formació professional en les seves respectives demarcacions territorials, que ha de coordinar la seva actuació sota les directrius de la Comissió Executiva.

2. En l'exercici de les seves funcions, correspon a les comissions insulars d'Ocupació:

- a) Elaborar propostes sobre les polítiques actives d'ocupació que s'han de desenvolupar en el seu àmbit.
- b) Emetre els informes sobre plans o projectes que la Comissió Executiva els demani.
- c) Informar i valorar, preceptivament, els plans locals d'Ocupació.
- d) Fer el seguiment de les accions del Servei d'Ocupació de les Illes Balears a executar en el seu àmbit territorial.
- e) Emetre informes sobre els projectes presentats per les entitats locals al Servei d'Ocupació de les Illes Balears per realitzar obres i serveis d'interès general i social.
- f) Emetre informes sobre les sol·licituds d'escoles taller i cases d'oficis presentades per les entitats locals del seu àmbit territorial.
- g) Emetre informes, en el seu àmbit territorial, per concedir el caràcter de centre col·laborador o associat.
- h) Informar, anualment i amb caràcter preceptiu, sobre les necessitats de formació ocupacional i contínua en el seu àmbit territorial.
- i) Informar preceptivament sobre les propostes de crear comissions de treball insulars o municipals.
- j) Qualsevol altra funció que li sigui encarregada reglamentàriament.

Article 22 Composició

1. Les comissions insulars d'Ocupació han d'estar formades pel president, el

vicepresident, catorze vocals i un secretari.

2. El president de la Comissió Insular és el president del consell insular corresponent o la persona que designi.

3. El vicepresident és el director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

4. Els vocals de les comissions insulars d'Ocupació són:

- a) Dos representants del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, designats pel director del Servei.
- b) Dos representants del Consell Insular corresponent, designats pel president d'aquest òrgan.
- c) Quatre representants designats per les organitzacions sindicals amb presència en el Consell General.
- d) Quatre representants designats per les organitzacions empresarials amb presència en el Consell General.
- e) Dos representants dels ajuntaments del respectiu àmbit territorial, designats per la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears.

5. El secretari de cada una de les comissions insulars, amb veu i sense vot, és el tècnic del Servei d'Ocupació de les Illes Balears que, a aquest efecte, designi el director del Servei a proposta del responsable de l'Àrea de Gestió Administrativa i Serveis. Serà substituït per un funcionari adscrit al Servei, designat de la mateixa manera que l'establerta per al secretari titular.

6. Per a cada un dels vocals de les comissions insulars d'Ocupació s'ha de designar un suplent que substituirà els titulars en els supòsits de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal, proposats de la mateixa manera que per als membres titulars.

7. Els membres titulars i suplents de les comissions insulars d'Ocupació són nomenats i cessats per ordre del conseller competent en matèria de treball, llevat que ho siguin per raó del seu càrrec.

Article 23 Règim jurídic i de funcionament

El Reglament intern del Servei d'Ocupació de les Illes Balears regula el règim jurídic i de funcionament de les comissions insulars d'Ocupació.

Secció 2a. El Consell Assessor

Article 24 Creació, funcions i funcionament

1. Per acord del Consell General, a proposta del president, es pot crear un consell assessor de l'entitat amb la finalitat d'involucrar en el seu funcionament els centres associats, els centres col·laboradors, i tots els sectors econòmics i socials.

2. Les funcions d'aquest òrgan són d'assessorament, proposta i consulta que, en cap cas, serà vinculant.

3. El funcionament i la composició d'aquest òrgan s'estableix en el seu reglament, que ha de ser aprovat pel Consell General a proposta del president.

TÍTOL II. ÒRGANS DE GESTIÓ ADMINISTRATIVA

Article 25 Àrees del Servei

1. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'estructura en les àrees següents:
 - Gestió administrativa i serveis.
 - Intermediació laboral.
 - Promoció de l'ocupació.
 - Formació per a l'ocupació.
2. Les funcions de cada una de les àrees han de ser determinades en el Reglament intern del Servei de l'Ocupació de les Illes Balears.
3. Al capdavant de cada àrea hi ha d'haver un responsable amb funcions de direcció i coordinació.
4. Els responsables d'àrea són funcionaris designats pel sistema de lliure designació, a proposta del director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

TÍTOL III. RÈGIM ECONÒMIC I FINANCER

Article 26 Patrimoni

Constitueixen el patrimoni del Servei d'Ocupació de les Illes Balears:

- a) Els béns i drets de tota índole, la titularitat dels quals correspongui a l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears i que s'adscriguin al Servei d'Ocupació de les Illes Balears per al desenvolupament dels fins que li corresponen.
- b) Els béns i drets que adquireixi amb fons procedents del seu pressupost i dels ingressos que tenguí.
- c) Els béns i drets que, per qualsevol títol, pugui rebre de la comunitat autònoma, d'altres administracions, entitats públiques o privades, o de particulars.

Article 27 Règim patrimonial

1. Els béns que s'adscriguin a l'entitat conserven la seva qualificació jurídica original i s'han d'utilitzar únicament per a l'acompliment dels fins prevists.
 2. El règim d'adquisició, alienació, venda, permuta, cessió gratuïta o gravamen dels béns del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i dels béns adscrits és l'establert a la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades a la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- En qualsevol cas s'ha d'acomplir el que disposa la normativa autonòmica aplicable en matèria de patrimoni.

Article 28 Pressupost

1. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears ha d'elaborar anualment un programa d'actuació on ha d'indicar els objectius per a l'exercici corresponent, les

aportacions o recursos que esperi obtenir per finançar les seves activitats i les inversions a efectuar, de conformitat amb el que disposen la normativa autonòmica vigent en matèria de finances de la comunitat autònoma i les lleis de pressuposts generals de les Illes Balears de cada exercici.

2. El pressupost del Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha d'incloure en els pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears, de manera diferenciada com a secció pressupostària.

3. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears ha de gaudir del mateix tractament fiscal que la comunitat autònoma per la seva condició d'administració institucional.

Article 29 Recursos econòmics

El Servei d'Ocupació de les Illes Balears es finançarà amb els recursos següents:

- Les assignacions pressupostàries que li corresponen amb càrrec als pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- Les subvencions i aportacions de qualsevol classe que li concedeixin els organismes, les entitats, les empreses, o les persones físiques o jurídiques, públiques o privades, de caràcter nacional o internacional.
- Els ingressos extraordinaris que pot rebre legalment.
- Les participacions o ingressos que provenen dels convenis o concerts que subscrigui amb qualsevol organisme, entitat, empresa o persones jurídiques o privades.
- Qualsevol altre ingrés de dret públic o privat que li correspongui d'acord amb el que disposa la legislació vigent.

Article 30 Control financer i gestió comptable

1. El control financer ordinari de l'entitat l'ha d'efectuar la Intervenció General de la comunitat autònoma, d'acord amb el que estableix la normativa autonòmica vigent en matèria de finances.

2. Així mateix, s'ha d'observar la mateixa normativa en la gestió comptable i financera del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

TÍTOL IV. RÈGIM DE PERSONAL DEL SERVEI

Article 31 Personal del Servei d'Ocupació de les Illes Balears

El personal del Servei d'Ocupació de les Illes Balears està integrat per:

- Personal laboral i funcionari, de qualsevol tipus, pertanyent a l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears que se li adscriu per prestar-hi serveis.
- Personal que s'incorpori al Servei d'acord amb la normativa vigent.
- Personal procedent de l'Institut Nacional d'Ocupació i d'altres admi-

nistracions públiques que s'hi integrin en les condicions previstes en la normativa d'aplicació.

Article 32 Règim jurídic del personal

1. El procediment d'accés del personal del Servei d'Ocupació de les Illes Balears és l'establert en la Llei 2/1989, de 22 de febrer, de la funció pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOCAIB núm. 38, de 28 de març) i de les normes que la despleguen.
2. El règim jurídic del personal esmentat a l'article anterior és l'establert a la Llei 2/1989, de 22 de febrer, de la funció pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears i en les normes que la despleguen.
3. Al personal que depèn de les entitats vinculades al Servei d'Ocupació de les Illes Balears per qualsevol de les fórmules de gestió establertes a l'article 5.1 d'aquest decret no li és d'aplicació el règim jurídic del personal assenyalat a l'apartat anterior d'aquest article; els és d'aplicació el règim jurídic de les entitats de les quals depenen.

TÍTOL V. RÈGIM JURÍDIC

Article 33 Actes administratius

1. El règim jurídic que s'aplica als actes emanats del Servei d'Ocupació de les Illes Balears és l'establert a la Llei 5/1984, de 24 d'octubre, de règim jurídic de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOCAIB núm. 18, de 10 de novembre), i la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades a la comunitat autònoma de les Illes Balears.
2. Contra els actes dictats pel director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears en l'exercici de les seves competències es pot interposar recurs d'alçada davant el titular de la conselleria competent en matèria de treball o, si pertoca, els recursos procedents d'acord amb la vigent legislació laboral.
3. El termini i el règim dels recursos és l'establert, amb caràcter general, per la normativa vigent en matèria de procediment administratiu, sense perjudici de les especialitats de la legislació laboral, si pertoca.

Article 34 Representació i defensa en judici

La representació i la defensa en judici del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, de conformitat amb la Llei 5/1994, de 30 de novembre, de la representació i defensa en judici de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, en la redacció donada per la Llei 14/1998, de 23 de desembre, correspon a l'escala de lletrats del cos superior de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, sense perjudici de l'habilitació que es pot fer per a casos concrets i amb caràcter excepcional, segons el que disposa l'article 2.1 d'aquest text legal.

Article 35 Contractació

1. El règim de contractació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears és l'establert en la normativa estatal i autonòmica vigent en matèria de contractació administrativa.

2. A aquests efectes, la representació legal de l'entitat correspon al Director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

3. La Mesa de Contractació estarà presidida per qui designi el director del Servei, i en formarà part, al manco, un vocal representant de la Intervenció General de les Illes Balears, un vocal representant de l'Assessoria Jurídica, i dos vocals de l'Àrea promotora de l'expedient.

Actuarà com a secretari de la Mesa de Contractació, el cap de la unitat administrativa que hagi tramitat l'expedient de contractació.

TÍTOL VI. DISSOLUCIÓ

Article 36 Causes

L'entitat s'extingirà per les causes previstes a l'article 14 de la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades a la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Disposició addicional única

El Servei d'Ocupació de les Illes Balears pot sol·licitar al Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i al Consell de Formació Professional de les Illes Balears tots els informes que consideri pertinents.

Disposició transitòria primera

En el termini de dos mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Decret, es constituirà el Consell General del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

Disposició transitòria segona

En el termini de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Decret, el president del Servei elevarà al Consell General del Servei d'Ocupació de les Illes Balears la relació de llocs de feina del Servei.

Disposició transitòria tercera

En el termini de tres mesos des de la constitució del Consell General del Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha d'aprovar el Reglament intern del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

Disposició transitòria quarta

En el termini de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Decret, el Servei d'Ocupació de les Illes Balears exercirà totes les funcions relacionades amb el

seu objecte i que fins a la data exercien els diferents òrgans administratius del Govern de les Illes Balears. Així, en el mateix termini, el Servei se subrogarà, qualsevol que en sigui la fase o l'estat en els contractes, convenis i concerts subscrits per la comunitat autònoma de les Illes Balears, que es refereixin a les matèries pròpies del seu objecte social, sense produir, en cap cas, lesió o perjudici a terceres persones interessades, i se subrogarà en els drets i obligacions de la comunitat autònoma, sense perjudici del que disposa la disposició transitòria següent.

Disposició transitòria cinquena

1. De conformitat amb la disposició final segona de la Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, en el termini d'un mes des de la publicació de la relació de llocs de feina i amb l'acord previ dels seus membres, quedarà dissolt el Consorci per al Desenvolupament de la Formació Ocupacional (CODEFOC) i, des d'aquest moment, el Servei d'Ocupació de les Illes Balears se subrogarà en els drets i obligacions derivades dels convenis, contractes i concerts subscrits pel CODEFOC, llevat dels que fan referència al personal, que s'ha de regir d'acord amb el que s'estableix en el número següent.

2. En el moment de la dissolució del Consorci per al Desenvolupament de la Formació Ocupacional (CODEFOC), el seu personal s'integrarà en el Servei d'Ocupació de les Illes Balears, i hauran d'exercitar l'opció establerta en el punt 4 de la disposició final segona de la Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

Disposició derogatòria única

Queden derogades les altres normes d'igual o inferior rang que contravenguin el que disposa aquest Decret.

Disposició final primera

S'autoritza el conseller competent en matèria de treball per dictar totes les disposicions que estimi necessàries per al desplegament i l'execució d'aquest Decret.

Disposició final segona

Aquest Decret entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§6
LLEI 1/2003 DE 20 DE MARÇ,
DE COOPERATIVES DE LES ILLES BALEARS

(BOIB núm. 42, de 29 de març de 2003;

BOE núm. 9, de 16 d'abril de 2003)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

L'article 129.2 de la Constitució Espanyola proclama que "els poders públics han de promoure eficaçment les diverses formes de participació a l'empresa i han de fomentar, mitjançant una legislació adequada, les societats cooperatives.

També han d'establir els mitjans per facilitar l'accés dels treballadors a la propietat dels mitjans de producció". Enquadrat dins el títol VII, Economia i Hisenda, constitueix una declaració programàtica que reafirma, en l'anomenada economia social, la voluntat de promoure el progrés de la cultura i l'economia que asseguri a tothom una qualitat de vida digna, i que estableixi una societat democràtica avançada. Aquestes condicions són indispensables per al desenvolupament d'un estat social i democràtic.

L'article 10.26 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, després de la reforma continguda en la Llei orgànica 3/1999, de 8 de gener, (BOE de 9 de gener de 1999) dona a la comunitat autònoma competència exclusiva en matèria de cooperatives, sense perjudici que, segons l'article 39.22 de l'Estatut d'autonomia, els consells insulars tinguin la facultat d'assumir les funcions executives i la gestió sobre aquesta matèria dins el seu àmbit territorial. Aquesta circumstància implica que les Illes Balears puguin regular la seva pròpia legislació en matèria de cooperatives segons els criteris que el Parlament de les Illes Balears creguin convenients i adequats.

El Reial decret 99/1996, de 26 de gener, traspassà a la comunitat autònoma de les Illes Balears les funcions i els serveis de l'Administració de l'Estat en matèria de cooperatives.

L'objectiu d'aquesta llei és fomentar la constitució de cooperatives i donar una resposta viable a les demandes de la societat, a més d'aconseguir la consolidació econòmica de les ja existents. Per això, s'ha tractat d'aconseguir una major flexibilització del règim econòmic i societari potenciant fórmules que ajudin a augmentar el finançament d'aquestes entitats.

La Llei s'estructura en 3 títols, amb 152 articles, 11 disposicions addicionals, 4 disposicions transitòries, 1 derogatòria i 3 disposicions finals. A continuació es

relaten els aspectes més destacats d'aquesta.

En primer lloc, es defineix conceptualment la societat cooperativa i delimita l'àmbit d'aplicació en funció del domicili i de les activitats que es desenvolupin, amb caràcter principal, dins el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Es fixa en tres el nombre de socis necessaris per crear una cooperativa i s'estableix la possibilitat que la cooperativa pugui realitzar operacions amb tercers no socis, respectant les limitacions de caràcter estatutari, fiscal o sectorial existents.

A continuació la Llei recull el procediment constitutiu de la societat cooperativa des de l'inici fins a l'adquisició de personalitat jurídica, i possibilita que es demani la qualificació prèvia dels estatuts davant el registre de cooperatives de les Illes Balears. A tal efecte, la Llei preveu l'existència del registre de cooperatives i assenyala els principis bàsics que l'han de regir, i en deixa l'ordenació per a un desplegament reglamentari posterior.

Respecte al règim dels socis, la Llei regula aspectes com la capacitat, l'adquisició, els drets i les obligacions dels socis, així com els tipus, i la pèrdua de la condició de soci. És destacable el fet que les administracions i ens públics puguin ser socis d'una cooperativa per prestar serveis públics i exercir la iniciativa econòmica pública.

Els òrgans socials, integrats per l'Assemblea General, el Consell Rector i la Intervenció, constitueixen elements estructurals de la persona jurídica necessaris per al seu funcionament, és configuren com a vehicles de l'expressió i manifestació de la voluntat dels socis i exerceixen el govern i l'administració de la societat.

En relació als aspectes econòmics es regulen el capital social mínim, el règim d'aportacions, l'interès fix i limitat d'aquestes i la seva actualització i transmissió amb criteris que incentiven i faciliten les aportacions tant dels socis com dels associats, respectant la naturalesa i els principis cooperatius.

Finalment, es possibilita la creació d'un fons de reserva per a garantir les aportacions dels socis a la cooperativa.

Una novetat d'aquesta llei és la regulació del balanç social que ha de permetre avaluar l'acompliment dels objectius fixats, la participació social, les col·laboracions amb d'altres cooperatives, les aportacions a l'entorn social, així com el diagnòstic de les fortaleses i debilitats de la cooperativa.

Respecte a les classes de cooperatives, la Llei regula i dóna cobertura a les particularitats que caracteritzen les cooperatives agràries, i tracta de promoure

i d'incentivar la modernització agrària amb estructures que incorporin les noves tècniques d'explotació i comercialització, així com el caràcter empresarial de la cooperativa agrària. Per una altra banda, la importància de les cooperatives de treball associat i d'habitatges en l'àmbit de les Illes Balears està perfectament acreditada i reconeguda; per tant, és imprescindible potenciar-les mitjançant una legislació adequada per a la seva definitiva consolidació i implantació.

També són importants, i així queda reflectit en la Llei, les cooperatives d'iniciativa social encaminades a promoure l'esperit cooperatiu en activitats relacionades amb la sanitat, l'educació, la cultura o la integració laboral de persones que pateixen marginació o exclusió social.

La regulació continguda en aquesta Llei potència l'associacionisme de les societats cooperatives i regula les unions i les federacions, garantint l'essència del moviment cooperatiu i facilitant-ne la consolidació, respectant en tot cas l'autonomia i la llibertat d'associació.

Finalment, es regula el corresponent règim sancionador, que conté la tipificació de les infraccions i estableix les correlatives sancions, així com la funció inspectora, per tal de garantir l'aplicació de la regulació continguda al llarg de la Llei.

TÍTOL I. DE LA SOCIETAT COOPERATIVA

Capítol I. Disposicions generals

Article 1 Àmbit d'aplicació

L'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei comprèn totes les societats cooperatives, unions i federacions que desenvolupin principalment la seva activitat societària al territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears; tot això, sense perjudici que per completar i millorar els fins, puguin realitzar activitats instrumentals i tenir relacions amb tercers fora de l'àmbit territorial de les Illes Balears.

Article 2 Concepte

La societat cooperativa és aquella associació autònoma de persones que s'han unit de forma voluntària per satisfer les seves necessitats i aspiracions econòmiques, socials i culturals en comú, mitjançant una empresa de propietat conjunta i de gestió democràtica.

Les cooperatives estan basades en els valors de l'autoajuda, l'autoresponsabilitat, la democràcia, la igualtat, l'equitat i la solidaritat d'acord amb la tradició dels fundadors. Els socis cooperatius fan seus els valors ètics de l'honestetat, la transparència, la responsabilitat i la vocació social.

L'estructura i funcionament de la societat cooperativa i la participació dels seus membres han d'ajustar-se als principis del cooperativisme que seran aplicats en el marc d'aquesta llei.

Article 3 Principis cooperatius

Els principis cooperatius que informen aquesta llei són els següents:

- a) Adhesió voluntària i oberta.
- b) Gestió democràtica i igualtat per part dels socis.
- c) Participació econòmica dels socis.
- d) Autonomia i independència de les entitats cooperatives.
- e) Interès voluntari i limitat de les aportacions al capital social.
- f) Educació, formació i informació dels membres integrants de les cooperatives.
- g) Cooperació entre cooperatives.
- h) Interès per a la comunitat.

Article 4 Denominació

1. La denominació de la societat ha d'incloure necessàriament les paraules societat cooperativa o la seva abreviatura s. coop.

2. Cap societat cooperativa pot adoptar denominació idèntica a la d'una altra ja preexistent. La inclusió en la denominació de la referència a la classe de cooperatives no és suficient per determinar que no hi ha identitat en la denominació.

3. Les societats cooperatives no poden adoptar noms equívocs o que induïxin a confusió amb relació al seu àmbit, objecte social o classe ni amb un altre tipus d'entitat.

4. El certificat que no hi ha inscrita cap altra societat cooperativa amb idèntica denominació a la cooperativa que es pretén constituir, ha de ser expedit pel Registre de Cooperatives de les Illes Balears.

El certificat que acredita que no hi ha inscrita cap altra societat cooperativa amb idèntica denominació té una vigència màxima de quatre mesos, comptadors des de la data d'expedició.

Article 5 Domicili social

Les societats cooperatives han de tenir el seu domicili social en el territori de les Illes Balears, dintre del qual n'han d'establir la direcció administrativa i empresarial.

Article 6 Operacions amb tercers

1. Les societats cooperatives poden realitzar activitats i serveis cooperativitzats amb tercers no socis sols quan ho prevegin els estatuts i en les condicions i amb les limitacions que estableix aquesta llei per a cada classe de cooperativa i les lleis de caràcter sectorial que hi siguin d'aplicació.

2. Això no obstant, tota societat cooperativa pot ser autoritzada per realitzar o,

si pertoca, ampliar activitats i serveis amb tercers, quan per circumstàncies excepcionals no imputables a aquesta en operar exclusivament amb el seus socis o amb tercers dintre dels límits establerts en la Llei en atenció a la classe de cooperativa que es tracti, suposi una disminució d'activitat que posi en perill la viabilitat econòmica. L'autorització ha de fixar el termini i la quantia per realitzar d'aquestes activitats en funció de les circumstàncies que concorrin.

La conselleria que tingui atribuïdes les competències en matèria de cooperatives ha de resoldre l'autorització a què es refereix el paràgraf anterior. Quan es tracti de cooperatives de crèdit o assegurances, serà necessari l'autorització de la conselleria competent en la matèria.

3. Els resultats, positius o negatius, que obtinguin les societats cooperatives de les operacions realitzades amb tercers, s'han d'aplicar o imputar al fons de reserva obligatori o al fons de reserva per al reemborsament d'aportacions, d'acord amb el que preveuen els articles 82 i 84 d'aquesta llei.

4. En les societats cooperatives de segon grau, els socis de les quals siguin majoritàriament d'una mateixa classe, s'han d'aplicar a les operacions amb tercers les normes que regulen la classe de societat cooperativa majoritària que integra la de segon grau.

5. Les operacions realitzades entre societats cooperatives que en formen una de segon o d'ulterior grau no tenen la consideració d'operacions amb tercers.

Article 7 Seccions

1. Els estatuts poden preveure la constitució i el funcionament de seccions amb autonomia de gestió i patrimoni separat al de la cooperativa, per desenvolupar activitats econòmiques específiques, derivades o complementàries al seu objecte social.

Amb aquests efectes, els estatuts han de preveure una junta de socis de la secció, integrada pels que s'hi han adscrit. Se li poden delegar competències pròpies de l'assemblea general sobre les matèries que no afectin el règim general de la societat cooperativa. Els acords adoptats s'han d'incorporar al llibre d'actes de la junta de socis de la secció i obliguen tots els socis que hi estiguin inscrits, incloent-hi els dissidents i els no assistents. Els acords esmentats poden ser impugnats en els termes previstos en aquesta llei.

2. El consell rector de la cooperativa pot acordar motivadament la suspensió dels acords adoptats per la junta de socis de la secció amb efectes immediats i sense perjudici de la seva impugnació d'acord amb l'article 46 d'aquesta llei. Tant l'acord de suspensió com el d'impugnació han de constar en l'ordre del dia de la primera assemblea general que es dugui a terme després de l'acord de suspensió. Aquesta pot deixar sense efecte qualsevol de les mesures adoptades o poden entendre's ratificades en cas contrari.

3. L'afectació del patrimoni de les seccions de les resultes de les operacions que al seu si es realitzin, s'ha d'inscriure en el registre de cooperatives de les Illes Balears, que s'estableix en l'article 16 d'aquesta llei, sense perjudici que

consti expressament en el text dels contractes corresponents. En tot cas, persisteix la responsabilitat patrimonial universal de la cooperativa, exclusió feta del patrimoni de la secció afectada i amb atenció a les disposicions que regulen la constitució per fases o promocions respecte a les cooperatives d'habitatges.

4. Les seccions han de portar obligatòriament una comptabilitat diferenciada, sense perjudici de la comptabilitat general de la cooperativa, un llibre registre de socis adscrits i un llibre d'actes de la junta de socis de la secció.

5. Les cooperatives que no siguin de crèdit poden regular estatutàriament l'existència d'una secció de crèdit, la qual no gaudirà de personalitat jurídica independent de la que forma part i tindrà limitació expressa de les seves operacions actives i passives al seu si i als seus socis i associats, si pertoca.

6. En el cas que hi hagi seccions de crèdit a les cooperatives, aquestes han de sotmetre anualment els seus estats financers a auditoria externa i no poden incloure en la seva denominació les expressions cooperativa de crèdit, caixa rural o unes altres d'anàlogues, incloent-hi les abreviatures. En allò que li sigui d'aplicació, es regirà per la normativa reguladora de les cooperatives de crèdit.

Article 8 Classes de cooperatives

1. Les cooperatives de primer grau s'han de constituir aollint-se a qualsevol de les classes següents:

- cooperatives de treball associat
- cooperatives de consum
- cooperatives d'habitatges
- cooperatives agràries
- cooperatives d'explotació comunitària de la terra
- cooperatives de serveis
- cooperatives del mar
- cooperatives de transport
- cooperatives d'assegurances
- cooperatives sanitàries
- cooperatives d'ensenyament
- cooperatives de crèdit
- cooperatives d'inserció social.

Amb independència de la seva classe, les cooperatives poden ser denominades i qualificades d'iniciativa social.

2. És d'aplicació a les cooperatives la normativa específica fixada per a la classe de cooperativa de què es tracti, de conformitat amb el capítol XI d'aquesta llei i per les normes de caràcter general establertes en aquest títol. En tot cas, les cooperatives queden subjectes a la legislació específica aplicable en funció de l'activitat empresarial que desenvolupin.

Capítol II. De la constitució

Article 9 Personalitat jurídica

1. La societat cooperativa s'ha de constituir mitjançant escriptura pública, que ha d'inscriure's en el registre de cooperatives de les Illes Balears. Amb la inscripció adquireix personalitat jurídica.
2. Els promotors poden optar per sol·licitar la qualificació prèvia del projecte d'estatuts davant el registre de cooperatives de les Illes Balears o atorgar directament l'escriptura pública de constitució.

Article 10 Procés de constitució

1. La cooperativa pot constituir-se o bé celebrant prèviament l'assemblea constituent o bé pel tràmit abreujat de comparèixer els socis promotors davant notari per atorgar directament l'escriptura de constitució.
2. L'assemblea constituent ha d'estar formada pels socis promotors, els quals han d'acomplir necessàriament els requisits que s'exigeixin per adquirir la condició de soci de la societat cooperativa de què es tracti.

El president i el secretari de l'assemblea constituent seran elegits entre els promotors assistents.

3. L'assemblea constituent ha de deliberar i adoptar els acords sobre tots els aspectes que siguin necessaris per atorgar l'escriptura de constitució corresponent.

L'acta ha de recollir almanco els punts següents:

- a) Lloc i data de la reunió.
- b) Relació d'assistents amb les dades establertes per atorgar l'escriptura de constitució de la societat.
- c) Classe de cooperativa que s'ha de constituir.
- d) Aprovació dels estatuts socials.
- e) Designació d'entre els promotors de qui, després d'haver inscrit la societat, han d'ocupar els càrrecs del primer consell rector i l'interventor o els interventors i, si pertoca, els del comitè de recursos.
- f) Forma i terminis en què els promotors han de desemborsar la part de l'aportació obligatòria mínima per ser soci, subscripta i no desemborsada.
- g) Aprovació de la valoració de les aportacions no dineràries, si les hi ha.
- h) Nomenament d'entre els promotors de la persona o persones que, actuant com a gestors, han de realitzar els actes necessaris per inscriure la cooperativa projectada i per atorgar l'escriptura de constitució.

L'acta ha de ser certificada per qui va exercir les funcions de secretari de l'assemblea constituent, amb el vistiplau del seu president.

4. L'escriptura de constitució ha d'atorgar-se en el termini de dos mesos, comptadors des de la data de celebració de l'assemblea constituent o, si pertoca, des de la notificació de l'acord de qualificació prèvia del projecte d'estatuts socials.

Article 11 Nombre mínim de socis

Les cooperatives de primer grau han d'estar integrades com a mínim per tres socis. Les de segon grau almanco per dues cooperatives.

Article 12 Societat cooperativa en constitució

1. Els promotors han de reunir els requisits exigits per adquirir la condició de soci de la cooperativa, d'acord amb les normes establertes en l'article 19 d'aquesta llei per a la classe de cooperativa de què es tracti i en els seus estatuts, i han de realitzar totes les actuacions necessàries per constituir-la.

2. Els promotors de la societat cooperativa en constitució o aquells designats d'entre aquests en l'assemblea constituent, han de subscriure en nom de la societat els actes i els contractes indispensables per constituir-la, així com els que l'assemblea esmentada els encomani expressament, actuant en nom i representació de la futura societat fins que s'inscrigui en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

3. De l'acompliment dels actes i contractes subscrits en nom de la projectada societat cooperativa abans que s'inscrigui, responen solidàriament qui els ha signat.

Les conseqüències que se'n derivin han de ser assumides per la cooperativa després de la seva inscripció, així com les despeses ocasionades per obtenir-la, si han estat necessàries per constituir-se, si s'accepten expressament en el termini de tres mesos des de la inscripció o si han estat realitzades dins de les seves facultats per les persones designades per a això per tots els promotors. En aquests supòsits s'extingeix la responsabilitat solidària a què es refereix el paràgraf anterior, sempre que el patrimoni social sigui suficient per afrontar-los.

4. Mentre no s'inscrigui en el registre, la projectada societat cooperativa ha d'afegir a la denominació les paraules en constitució.

Article 13 Escripura de constitució

1. L'escripura pública de constitució de la societat cooperativa ha de ser atorgada per tots els promotors i s'hi ha d'expressar:

- a) Identitat dels atorgants.
- b) Manifestació que aquests reuneixen els requisits necessaris per ser soci.
- c) Voluntat de constituir una societat cooperativa i la classe de què es tracta.
- d) Acreditació per part dels atorgants d'haver subscrit l'aportació obligatòria mínima al capital social per ser soci i d'haver-la desemborsat almanco en la proporció exigida.
- e) El valor assignat a les aportacions no dineràries, si n'hi ha, fent-hi constar les seves dades registrals, amb detall de les realitzades pels diferents promotors.
- f) Acreditació dels atorgants que l'import total de les aportacions des-

emborsades no és inferior al del capital social mínim establert estatutàriament.

- g) Identificació de les persones que, en haver inscrit la societat, han d'ocupar els diferents càrrecs del primer consell rector, el d'interventor o interventors i la declaració que no estan sotmesos a causa d'incapacitat o a cap prohibició per exercir-los.
- h) Declaració que no hi ha cap altra entitat amb idèntica denominació. Amb aquest efecte, s'ha de presentar al notari el certificat acreditatiu expedit pel registre de cooperatives de les Illes Balears.
- i) Estatuts socials.

2. En l'escriptura de constitució es poden incloure tots els pactes i condicions que els promotors considerin convenient establir, sempre que no s'oposin al que disposa aquesta llei.

Article 14 Contingut dels estatuts socials

1. En els estatuts s'ha de fer constar almanco:

- a) Denominació de la societat.
- b) Objecte social.
- c) Domicili.
- d) Àmbit territorial d'actuació.
- e) Durada de la societat.
- f) Capital social mínim.
- g) Aportació obligatòria mínima al capital social per ser soci, forma i terminis de desemborsament i els criteris per fixar l'aportació obligatòria que han d'efectuar els nous socis que s'incorporin a la cooperativa.
- h) Forma d'acreditar les aportacions al capital social.
- i) Meritació o no d'interessos per les aportacions obligatòries al capital social.
- j) Classes de socis, requisits per a la seva admissió, per a la baixa voluntària o obligatòria i règim aplicable.
- k) Drets i deures dels socis.
- l) Dret de reemborsament de les aportacions dels socis, així com el seu règim de transmissió.
- m) Normes de disciplina social, tipificació de les faltes i sancions, procediment sancionador i pèrdua de la condició de soci.
- n) Composició del consell rector, nombre d'interventors i, si pertoca, de membres del comitè de recursos, així com la durada dels càrrecs respectius.
- o) S'han d'incloure també les exigències imposades per aquesta llei per a la classe de cooperativa de què es tracti.

2. Sense perjudici del previst en l'apartat anterior, els estatuts socials poden incorporar tota disposició que considerin convenient per al millor desenvolupament de la seva activitat, sempre amb subjecció al que estableix aquesta llei.

3. Qualsevol modificació dels estatuts s'ha de fer constar en escriptura pública, la qual s'ha d'inscriure en el registre de cooperatives de les Illes Balears.
4. Els estatuts poden ser desplegats mitjançant un reglament de règim intern.

Article 15 Inscripció

1. Els promotors poden sol·licitar al registre de cooperatives de les Illes Balears la qualificació prèvia del projecte d'estatuts.
2. S'ha d'adjuntar a la sol·licitud de la qualificació prèvia esmentada dos exemplars del projecte d'estatuts, certificat que no hi ha inscrita cap altra societat amb idèntica denominació expedida pel registre de cooperatives de les Illes Balears i, si pertoca, acta de l'assemblea constituent.
3. En tot cas, els promotors o les persones que hagin estat designades d'entre aquells a l'efecte en l'escriptura de constitució, han de sol·licitar en el termini de dos mesos des del seu atorgament la inscripció de la societat en el registre de cooperatives de les Illes Balears.
4. El registre de cooperatives de les Illes Balears ha d'inscriure la societat cooperativa o denegar-ne la inscripció en el termini de seixanta dies des de la presentació de l'escriptura de constitució i ha de notificar a les persones interessades els motius pels quals es denega i els recursos de què disposen contra la resolució. Si no hi ha resolució expressa del registre en el termini esmentat, la sol·licitud s'ha d'entendre desestimada per silenci negatiu.
5. Si la sol·licitud es produeix transcorreguts sis mesos, és precís adjuntar la ratificació de l'escriptura de constitució en document públic. Entre la data de ratificació del document públic i la data de la sol·licitud d'inscripció en el registre de cooperatives no pot transcórrer més d'un mes.
6. Havent transcorregut dotze mesos des de l'atorgament de l'escriptura de constitució sense que s'hagi inscrit la societat, el registre de cooperatives pot denegar la inscripció amb caràcter definitiu.

Capítol III. Del registre de cooperatives

Article 16 Organització i eficàcia

1. El registre de cooperatives de les Illes Balears és públic i està adscrit a la conselleria competent en matèria de cooperatives.
El registre de cooperatives de les Illes Balears és únic i tindrà la seva seu a Palma. Es poden establir les delegacions que es considerin convenients i, en tot cas, n'hi ha d'haver una a Menorca i una altra a Eivissa. Per raó de la matèria hi poden haver altres seccions del registre de cooperatives, en atenció a la seva classe i competència.
2. L'eficàcia del registre de cooperatives de les Illes Balears ve definida pels principis de publicitat formal i material, legalitat, legitimació o presumpció de validesa i d'exactitud, prioritat i tracte successiu.

La publicitat es farà efectiva mitjançant el certificat del contingut dels assentaments expedit pel registre de cooperatives de les Illes Balears o per una simple nota informativa. El certificat serà l'únic mitjà d'acreditar fefaentment el contingut dels assentaments registrals.

Els títols i documents subjectes a inscripció i no inscrits no produeixen efectes davant tercers de bona fe i qui va incórrer en l'omissió no pot invocar-ne la falta d'inscripció.

3. Tots els documents subjectes a inscripció en el registre de cooperatives de les Illes Balears s'han de sotmetre a qualificació, a fi que només hi accedeixin els títols que hagin acomplert els preceptes legals i estatutaris de caràcter imperatiu. La qualificació s'ha de fer en vista dels documents presentats i dels assentaments fets en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

4. Els assentaments del registre de cooperatives de les Illes Balears produeixen efectes mentre no s'inscrigui la declaració d'inexactitud o nul·litat, la qual no pot perjudicar els drets de tercers de bona fe adquirits conforme al contingut del registre.

Article 17 Funcions del registre de cooperatives de les Illes Balears

El registre de cooperatives de les Illes Balears assumeix les funcions següents:

- a) Qualificar, inscriure i certificar els actes als quals es refereix aquesta llei.
- b) Legalitzar els llibres obligatoris de les entitats cooperatives.
- c) Rebre en dipòsit els comptes anuals, així com el certificat acreditatiu del nombre de socis al tancament de l'exercici econòmic.
- d) Rebre en dipòsit, en cas de liquidació de la cooperativa, els llibres i la documentació social.
- e) Expedir certificats sobre la denominació de les cooperatives.
- f) Dictar instruccions i resoldre les consultes que siguin de la seva competència.
- g) Qualsevol altra atribuïda per aquesta llei o per les seves normes de desplegament.

Article 18 Normes supletòries

Quant a terminis, recursos, personar-se en l'expedient, representació i les altres matèries referides al registre de cooperatives de les Illes Balears no regulades expressament en aquesta llei o en les seves normes de desplegament, hi és aplicable la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i de procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, o la que és d'aplicació segons la normativa autonòmica sobre la matèria.

Capítol IV. Dels socis

Secció 1a. Del règim jurídic

Article 19 Persones que poden ser sòcies

1. Poden ser sòcies tant les persones físiques com les jurídiques, públiques o privades, amb les excepcions específiques que estableix aquesta llei per a cada classe de cooperativa.

Qualsevol administració o ens públic amb personalitat jurídica pot ser soci d'una cooperativa per prestar serveis públics o per exercir atribucions que tingui reconegudes en l'ordenament jurídic i per exercir la iniciativa econòmica pública, sempre que no suposi exercir autoritat pública.

2. Els estatuts han d'establir els requisits necessaris per adquirir la condició de soci, d'acord amb aquesta llei. En tot cas, ningú no pot pertànyer a una cooperativa a títol d'empresari, contractista, capitalista o un altre d'anàleg, respecte d'aquella o dels socis com a tals.

Article 20 Drets dels socis

1. Els socis poden exercir tots els drets reconeguts legalment o estatutàriament.

2. En especial tenen dret a:

- a) Assistir a les reunions, participar en els debats, formular propostes segons la regulació estatutària i votar les propostes que se'ls sotmetin a l'assemblea general i als altres òrgans col·legiats dels quals formen part.
- b) Ser elector i ser elegible per als càrrecs dels òrgans socials.
- c) Participar en totes les activitats de la cooperativa, en especial les formatives i educatives, sense discriminacions.
- d) El retorn cooperatiu, si pertoca.
- e) L'actualització, quan procedeixi, i la liquidació de les aportacions al capital social, així com a percebre interessos per aquestes.
- f) La baixa voluntària.
- g) Rebre la informació necessària per exercir els seus drets i per acomplir les seves obligacions.
- h) La formació professional adequada per realitzar la seva feina, únicament en el cas dels socis treballadors i els socis de treball.

Article 21 Obligacions i responsabilitat dels socis

1. Els socis estan obligats a acomplir els deures legals i estatutaris.

2. En especial, els socis tenen les obligacions següents:

- a) Assistir a les reunions de l'assemblea general i dels altres òrgans als quals siguin convocats.
- b) Acomplir els acords vàlidament adoptats pels òrgans socials de la

cooperativa, sense perjudici del que disposa aquesta llei per al cas que l'acord impliqui assumir obligacions o càrregues greument oneroses no previstes en els estatuts.

- c) Participar en les activitats cooperativitzades que desenvolupa la societat per acomplir la seva finalitat social en la quantia mínima obligatòria establerta en els seus estatuts. Quan hi hagi causa justificada, el consell rector pot alliberar d'aquesta obligació al soci en la quantia que sigui procedent i segons les circumstàncies que concorrin.
- d) Guardar secret sobre els assumptes i dades de la cooperativa la divulgació dels quals puguin perjudicar els interessos socials lícits.
- e) Acceptar els càrrecs per als quals sigui elegit, llevat de causa justa d'excusa.
- f) Acomplir amb les obligacions econòmiques que li corresponguin.
- g) No realitzar activitats competitives amb les activitats empresarials que desenvolupi la cooperativa, llevat d'autorització expressa del consell rector.
- h) Participar en totes les activitats formatives i educatives de la cooperativa.

3. La responsabilitat del soci pels deutes socials està limitada a les aportacions al capital social que hagués subscrit, estiguin o no desemborsades en la seva totalitat.

Això no obstant, el soci que sigui declarat baixa a la cooperativa ha de respondre personalment pels deutes socials, amb l'exclusió prèvia de l'haver social, durant cinc anys des de la pèrdua de la condició de soci, per les obligacions concretes per la cooperativa anteriorment a la seva baixa, fins a l'import reemborsat de les seves aportacions al capital social.

Article 22 Dret d'informació

1. Tot soci de la cooperativa pot exercir el dret d'informació en els termes previstos en aquesta llei, en els estatuts o en els acords de l'assemblea general.

2. El soci té dret com a mínim a:

- a) Rebre còpia dels estatuts socials i, si n'hi ha, del reglament de règim intern i de les seves modificacions, amb menció expressa del moment de l'entrada en vigor d'aquestes.
- b) Lliure accés als llibres de registre de socis de la cooperativa i al llibre d'actes de l'assemblea general i, si ho sol·licita, el consell rector ha de proporcionar-li còpia certificada dels acords adoptats en les assemblees generals.
- c) Rebre del consell rector, si ho sol·licita, una còpia certificada dels acords del consell que l'afectin, individualment o particularment i, en tot cas, que se li mostri i aclareixi, en un termini no superior a un mes, l'estat de la seva situació econòmica en relació amb la cooperativa.
- d) Examinar en el domicili social i en aquells centres de treball que determinin els estatuts, en el termini comprès entre la convocatòria de l'as-

semblea i la seva celebració, els documents que s'hi sotmetran i, en particular, els comptes anuals, l'informe de gestió, la proposta de distribució de resultats i l'informe dels interventors o l'informe d'auditoria, segons els casos.

- e) Sol·licitar per escrit anteriorment a la celebració de l'assemblea o verbalment en el seu transcurs, l'ampliació de tota la informació que consideri necessària en relació amb els punts continguts en l'ordre del dia. Els estatuts han de regular el termini mínim d'antelació per presentar en el domicili social la sol·licitud per escrit i el termini màxim en què el consell rector pot respondre fora de l'assemblea, per la complexitat de la petició formulada.
- f) Sol·licitar per escrit i rebre informació sobre la marxa de la cooperativa en els termes previstos en els estatuts i, en particular, sobre la que afecti els seus drets econòmics o socials. En aquest supòsit, el consell rector ha de facilitar la informació sol·licitada en el termini d'un mes o, si es considera que és d'interès general, en l'assemblea més pròxima a celebrar, incloent-la en l'ordre del dia.
- g) Quan el deu per cent dels socis de la cooperativa o, si aquesta en té més de mil, cent socis sol·licitin per escrit al consell rector la informació que considerin necessària, aquest ha de proporcionar-la també per escrit en un termini no superior a un mes.

3. En els supòsits dels apartats e), f) i g) del punt anterior, el consell rector pot negar la informació sol·licitada mitjançant resolució motivada i per escrit, quan proporcionar-la posi en greu perill els interessos legítims de la cooperativa o quan la petició constitueixi obstrucció reiterada o abús manifest per part dels socis sol·licitants. Això no obstant, aquestes excepcions no són procedents quan la informació hagi de proporcionar-se en l'acte de l'assemblea i aquesta doni suport a la sol·licitud d'informació per més de la meitat dels vots presents i representats i, en els altres supòsits, quan així ho acordi el comitè de recursos o, si de cas en manca, l'assemblea general com a conseqüència del recurs interposat pels socis sol·licitants de la informació.

En tot cas, la negativa del consell rector a proporcionar la informació sol·licitada pot ser impugnada pels sol·licitants pel procediment a què es refereix aquesta llei. A més, respecte als supòsits de les lletres a), b) i c) de l'apartat anterior d'aquest article, poden acudir al procediment previst en la Llei processal civil vigent.

Article 23 Admissió de nous socis

1. Per adquirir la condició de soci, és necessari subscriure l'aportació obligatòria al capital social que li correspongui, efectuar el seu desemborsament en la forma i terminis establerts estatutàriament i abonar, quan procedeixi, la quota d'ingrés d'acord amb el que disposa l'article 77 d'aquesta llei.

2. La sol·licitud per adquirir la condició de soci s'ha de formular per escrit al

consell rector, que ha de resoldre i comunicar la seva decisió en un termini no superior a tres mesos, comptador des que s'ha rebut aquella, i ha de donar publicitat de l'acord en la forma establerta estatutàriament. Havent transcorregut el termini sense haver-se adoptat la decisió, s'entén estimada.

3. L'acord d'admissió pot ser impugnat pel nombre de socis i en la forma determinada estatutàriament i és preceptiva l'audiència a la persona interessada.

Havent-se denegat l'admissió, que ha de ser motivada i per escrit, el sol·licitant pot recórrer en el termini d'un mes, comptador des de la data de notificació de l'acord del consell rector, davant el comitè de recursos o, si de cas en manca, davant l'assemblea general. El comitè de recursos ha de resoldre en un termini màxim d'un mes, comptador des de la presentació de la impugnació i l'assemblea general, en la primera reunió que es realitzi. En ambdós supòsits és preceptiva l'audiència a la persona interessada.

L'adquisició de la condició de soci queda en suspens fins que hagi transcorregut el termini per recórrer l'admissió o, si aquesta és recorreguda, fins que resolgui el comitè de recursos o, si pertoca, l'assemblea general.

Article 24 Baixa voluntària del soci

1. El soci pot donar-se de baixa voluntàriament de la cooperativa en qualsevol moment, mitjançant preavis per escrit al consell rector. El termini de preavis, el qual han de fixar els estatuts, no pot ser inferior a tres mesos ni superior a sis. El seu incompliment pot donar lloc a la indemnització de danys i perjudicis corresponent.

La qualificació i la determinació dels efectes de la baixa és competència del consell rector, el qual ha de formalitzar-la en el termini de tres mesos, comptador des de la data d'efecte de la baixa —llevat que els estatuts estableixin un termini diferent—, mitjançant escrit motivat que ha de ser comunicat al soci interessat. Havent transcorregut el termini esmentat sense que el consell rector hagi resolt, el soci pot considerar la seva baixa com a justificada als efectes de la seva liquidació i reemborsament d'aportacions al capital, tot això sense perjudici del que preveu l'article 76 d'aquesta llei.

2. Els estatuts poden exigir el compromís del soci de no donar-se de baixa voluntàriament sense causa justa fins al final de l'exercici econòmic en què vulgui causar baixa, o fins que hagi transcorregut des de la seva admissió el temps que fixin els estatuts, el qual no pot ser superior a cinc anys. Això no obstant, per acord de l'assemblea general es poden establir uns altres compromisos de permanència específics en funció de les obligacions que posteriorment a l'ingrés siguin assumides pels socis a través de l'òrgan esmentat.

Les baixes que es produeixin dins dels terminis de permanència tenen la consideració de baixes no justificades, llevat que el consell rector, atenent les circumstàncies del cas, acordin motivadament el contrari. En cas de baixa injustificada per incompliment del termini de preavis, el consell rector pot entendre com a data d'efectes de la baixa, quant al termini de liquidació i reemborsa-

ment d'aportacions, el de l'acabament de tal període.

3. El soci que hagi salvat expressament el seu vot o estigui absent i disconforme amb qualsevol acord de l'assemblea general, que impliqui l'assumpció d'obligacions o càrregues greument oneroses no previstes en els estatuts, pot donar-se de baixa, que té la consideració de justificada, mitjançant escrit dirigit al consell rector dins dels quaranta dies, comptadors des de l'endemà de la recepció de l'acord.

Article 25 Baixa obligatòria del soci

1. S'han de declarar baixa obligatòria els socis que perdin els requisits exigits per ser-ho segons aquesta llei o els estatuts de la cooperativa.

El consell rector, amb l'audiència prèvia de la persona interessada, ha d'acordar la baixa obligatòria o bé d'ofici, o bé a petició de qualsevol altre soci o del mateix afectat.

L'acord del consell rector és executiu des que es notifiqui la ratificació del comitè de recursos o, si de cas en manca, de l'assemblea general, o hagi transcorregut el termini per recórrer davant seu sense haver-ho fet. Això no obstant, pot establir amb caràcter immediat la suspensió cautelar de drets i obligacions del soci fins que l'acord sigui executiu si així ho preveuen els estatuts, els quals han de determinar l'abast de la suspensió esmentada. El soci conserva el dret de vot a l'assemblea general mentre l'acord no sigui executiu.

2. El soci disconforme amb l'acord motivat del consell rector sobre la qualificació i els efectes de la seva baixa pot impugnar-ho mitjançant el procediment establert en l'article 54 d'aquesta llei.

Secció 2a. Del soci de treball

Article 26 Concepte

En les societats cooperatives de primer grau que no siguin de treball associat o d'explotació comunitària de la terra i, en les de segon o d'ulterior grau, els estatuts poden preveure l'admissió de socis de treball que siguin persones físiques, l'activitat cooperativitzada dels quals consistirà en la prestació del seu treball personal a la cooperativa.

Article 27 Règim jurídic

1. Són d'aplicació als socis de treball les normes establertes en aquesta llei per als socis treballadors de les cooperatives de treball associat, amb les excepcions establertes en aquesta secció.

2. Els estatuts de les cooperatives que prevegin l'admissió de socis de treball, han de fixar els criteris que n'assegurin la participació equitativa i ponderada en les obligacions i drets de naturalesa social i econòmica.

En tot cas, les pèrdues determinades en funció de l'activitat cooperativitzada de prestació de treball desenvolupada pels socis de treball s'han d'imputar al

fons de reserva i, si de cas en manca, als socis usuaris, en la quantia necessària per assegurar als socis de treball una retribució mínima igual al setanta per cent de les retribucions satisfetes a la zona pel mateix treball i, en tot cas, no inferior al salari mínim interprofessional.

3. Si els estatuts preveuen un període de prova per als socis de treball, aquest no és procedent si el nou soci porta a la cooperativa com a treballador per compte d'altri el temps que correspon al període de prova.

4. Els socis de treball poden formar part del consell rector en la forma prevista en aquesta llei.

Secció 3a. De les normes de disciplina social

Article 28 Principi de tipicitat

Els socis només poden ser sancionats per les faltes tipificades prèviament en els estatuts, que s'han de classificar en lleus, greus i molt greus.

Article 29 Prescripció

1. Les infraccions lleus comeses pels socis prescriuen al mes; les greus, als dos mesos, i les molt greus, als tres mesos.

2. Els terminis començaran a computar-se a partir de la data en què el consell rector va tenir coneixement de la seva comissió i, en tot cas, a l'any d'haver-se comès.

3. La prescripció de les infraccions s'interromp per la incoació del procediment sancionador, però només en el cas que en el mateix recaigui resolució d'aquesta, i es notifiqui en el termini de tres mesos des que es va iniciar.

4. El termini s'interromp en incoar-se el procediment sancionador i corre de nou si en el termini de tres mesos no es dicta i notifica la resolució.

Article 30 Procediment sancionador

Els estatuts han d'establir els procediments sancionadors i els recursos que siguin procedents respectant les normes següents:

- a) La facultat sancionadora és competència indelegable del consell rector.
- b) En tots els supòsits és preceptiva l'audiència prèvia de les persones interessades, als efectes de la qual aquests han de disposar d'un termini mínim de deu dies per presentar les al·legacions, les quals han de realitzar-se per escrit en els casos de faltes greus o molt greus.
- c) L'acord de sanció pot ser impugnat en el termini d'un mes, comptador des de la notificació davant el comitè de recursos, el qual ha de resoldre en el termini de dos mesos o, si de cas en manca, davant de l'assemblea general, la qual ha de resoldre en la primera sessió que celebri. Havent transcorregut els terminis esmentats sense haver-se resolt i notificat el recurs, s'entén que aquest ha estat estimat.

En el supòsit que la impugnació no sigui admesa o es desestimi, es pot recórrer en el termini d'un mes des de la seva no admissió o notificació davant del jutge de Primera Instància pel curs processal previst en l'article 46 d'aquesta llei.

Article 31 Suspensió de drets

1. La sanció de suspendre el soci en els seus drets s'ha de regular en els estatuts socials per al supòsit en què el soci estigui al descobert de les seves obligacions econòmiques o no participi en les activitats cooperativitzades.
2. En cap cas aquesta sanció pot afectar els drets següents: informació, percebre retorn, meritació d'interessos per les seves aportacions al capital social i la seva actualització.

Article 32 Expulsió

1. L'expulsió dels socis només és procedent per falta molt greu.
2. L'acord d'expulsió serà executiu després que el ratifiqui el comitè de recursos o, si de cas en manca, l'assemblea general mitjançant votació secreta o quan hagi transcorregut el termini per recórrer davant seu sense haver-ho fet. Això no obstant, pot aplicar-se el règim de suspensió cautelar previst en l'article 25 d'aquesta llei.

Capítol V. De l'associat

Article 33 Concepte

1. Els estatuts poden preveure l'existència d'associats a la cooperativa, persones físiques o jurídiques que, sense poder desenvolupar o participar en l'activitat cooperativitzada, poden contribuir a la consecució del seu objecte social mitjançant aportacions al capital. Aquestes aportacions són de caràcter voluntari.
2. Una mateixa persona no pot tenir simultàniament en la mateixa cooperativa la condició de soci i d'associat.

Article 34 Admissió i baixa

1. La sol·licitud d'admissió com a associat s'ha de formular per escrit al consell rector. Aquest resol sense possibilitat de recurs, llevat que el sol·licitant hagi tingut amb anterioritat immediata la condició de soci. En aquest cas pot recórrer davant de l'assemblea general en el termini màxim de vint dies. Per adquirir la condició d'associat és necessari desemborsar l'aportació econòmica que fixi l'assemblea general a proposta del consell rector. Aquestes aportacions, que formen part del capital social, s'han d'acreditar mitjançant títols nominatius i especials que s'han de reflectir en comptes diferents a les dedicades a les aportacions dels socis.
2. L'associat pot donar-se de baixa voluntàriament a la cooperativa en qualse-

vol moment, mitjançant comunicació per escrit al consell rector. Això no obstant, els estatuts poden exigir el compromís de l'associat de no donar-se de baixa a la cooperativa fins que hagi transcorregut des de la seva admissió el temps que aquests fixin, el qual no pot ser superior a tres anys.

3. Les cooperatives, mentre tinguin associats, no poden suprimir aquesta figura dels seus estatuts socials.

4. És d'aplicació als associats les normes de disciplina social que regula aquesta llei per als socis, amb les particularitats pròpies del seu règim jurídic.

Article 35 Règim jurídic

1. S'aplica als associats el mateix règim jurídic previst en aquesta llei per als socis, amb les excepcions contingudes en els apartats següents.

2. En especial, els associats tenen dret a:

- a) Realitzar noves aportacions de caràcter voluntari al capital social.
- b) Participar en l'assemblea general amb veu i un conjunt de vots que, sumats entre si, no representin més del trenta per cent de la totalitat dels vots dels socis existents en la cooperativa en la data de la convocatòria de l'assemblea general.
- c) Percebre l'interès que es pacti per a les seves aportacions al capital social. Aquest no pot ser inferior al percebut pels socis i no pot superar en cinc punts l'interès legal del diner.
- d) En el cas que ho prevegin els estatuts, ser membre del consell rector en les condicions previstes en l'article 49 d'aquesta llei.

3. Els associats no poden en cap cas:

- a) Desenvolupar o participar en l'activitat cooperativitzada.
- b) Percebre retorn cooperatiu.
- c) Superar en el seu conjunt el quaranta per cent d'aportacions al capital social.
- d) Actualitzar les seves aportacions al capital social, en els casos en què ho autoritzi la normativa corresponent sobre actualització de balanços.

Capítol VI. Dels òrgans de la societat cooperativa

Article 36 Determinació

1. Són òrgans necessaris de les societats cooperatives:

- a) Assemblea general.
- b) Consell rector.
- c) Interventors.

2. La societat cooperativa pot preveure l'existència d'un comitè de recursos i unes altres instàncies de caràcter consultiu o assessor, les funcions dels quals han de determinar-se en els estatuts i no poden coincidir en cap cas amb les pròpies dels òrgans socials.

Secció 1a. De l'assemblea general

Article 37 Assemblea general

1. L'assemblea general constituïda pels socis de la cooperativa i, si pertoca, pels associats és l'òrgan suprem d'expressió de la voluntat social en les matèries el coneixement de les quals li atribueix aquesta llei i els estatuts.
2. Els acords adoptats per l'assemblea general d'acord amb la llei i els estatuts, obliguen tots els socis i associats assistents i els que no han participat en la reunió.

Article 38 Classes d'assemblees generals

1. Les assemblees generals poden ser ordinàries i extraordinàries.
2. L'assemblea general ordinària és aquella que, havent de reunir-se anualment dins dels sis mesos següents al tancament de l'exercici econòmic anterior, té com a objecte la censura de la gestió social, i l'aprovació, si és procedent, del balanç social, dels comptes anuals i distribució dels excedents o imputació de pèrdues, així com establir la política general de la cooperativa. Sense perjudici d'això avantdit, en l'ordre del dia de l'assemblea general ordinària es pot incloure, a més, qualsevol altre assumpte propi de la cooperativa.
3. Tota assemblea que no fos la prevista en el paràgraf anterior té la consideració d'extraordinària.
4. En el supòsit que l'assemblea general ordinària se celebri fora del termini previst en aquesta llei, aquesta és vàlida, sense perjudici de les responsabilitats que pertoquin al consell rector, tant davant els socis com davant l'entitat.

Article 39 Competències

1. Són competència de l'assemblea general tots els assumptes propis de la cooperativa, encara que la tinguin atorgada uns altres òrgans socials. En aquest darrer supòsit, és necessari que l'acord sigui adoptat per més dels dos terços de socis o associats que estiguin presents o representats en l'assemblea, sempre que aquesta representació sigui superior, alhora, al cinquanta per cent dels socis que formin part de la cooperativa.
2. Són competència exclusiva i indelegable de l'assemblea general els acords que s'hagin d'adoptar sobre les matèries següents:
 - a) Nomenar i revocar els membres del consell rector, interventors, liquidadors i membres del comitè de recursos quan ho prevegin els estatuts socials, així com nomenar els auditors de comptes.
 - b) Aprovar la gestió social i el balanç social i dels comptes i distribuir els excedents o imputar les pèrdues.
 - c) Establir noves aportacions obligatòries, voluntàries i actualitzar les aportacions, així com de les quotes d'ingrés i periòdiques.
 - d) Emetre obligacions, títols participatius i uns altres finançaments, segons el que preveu aquesta llei.

- e) Modificar els estatuts socials
- f) Aprovar i modificar el reglament de règim interior.
- g) Fusionar, escindir, dissoldre i reactivar, si pertoca, la cooperativa.
- h) Aprovar el balanç final de liquidació; constituir cooperatives de primer, segon o ulterior grau; crear, adherir o separar als consorcis, les federacions i les associacions; crear i extingir seccions de la cooperativa; participar en empreses no cooperatives, i constituir grups cooperatius o adherir-s'hi.
- i) Alienar, cedir, traspassar o constituir algun dret real de garantia sobre l'empresa o d'alguna part seva que tingui la consideració de centre de treball o d'alguns dels seus béns, drets o activitats que suposin modificacions substancials en l'estructura econòmica, organitzativa o funcional de la cooperativa.
- j) Exercir l'acció de responsabilitat contra els membres del consell rector, interventors, liquidadors i auditors, així com transgir-hi o renunciar-hi.
- k) Establir la política general de la cooperativa, així com prendre acords respecte de qualsevol acte que fos establert en norma legal o estatutària.

3. Són nuls de ple dret tots els acords que sobre les matèries esmentades siguin adoptats per qualsevol altre òrgan social o de manera diferent a l'establerta en aquesta llei.

4. Sense perjudici de l'avantdit, és competència de l'assemblea general conèixer i resoldre els recursos que, si no hi ha comitè de recursos, es formulin davant seu per persones legitimades per a això.

5. D'acord amb l'article 65 d'aquesta llei, l'assemblea general pot conèixer potestativament dels recursos que se li plantegin.

6. En ambdós supòsits si l'assemblea general no ha resolt expressament en el termini establert en aquesta llei, el recurs s'ha d'entendre estimat.

Article 40 Convocatòria

1. L'assemblea general ordinària ha de ser convocada pel consell rector dins dels sis mesos següents al tancament de cada exercici econòmic. Si transcorre el termini esmentat sense haver-hi convocatòria, la efectuaran els interventors en la forma prevista en l'article 58 d'aquesta llei.

Si transcorre un mes des de l'acabament del termini legal per a la convocatòria sense que cap òrgan social competent l'hagi fet, qualsevol soci o associat pot sol·licitar-la al jutge competent.

Sempre que hi hagi motivació i a petició del consell rector o dels interventors, el termini legal per convocar l'assemblea general ordinària, pot ser prorrogat per l'òrgan competent de l'Administració de la comunitat autònoma, sense perjudici de les facultats conferides als interventors en aquesta llei.

2. El consell rector ha de convocar l'assemblea general extraordinària sempre que ho estimi convenient per als interessos socials i quan ho sol·liciti un nombre de socis o associats que representi almanco el vint per cent dels que for-

men part de la cooperativa.

En aquest darrer supòsit, la convocatòria s'ha de fer ineludiblement durant els quinze dies següents a la data en què ha estat sol·licitada de forma fefaent al consell rector, i s'ha d'incloure necessàriament en l'ordre del dia tots els assumptes que han estat objecte de petició en la sol·licitud.

Si no es du a terme la convocatòria, els sol·licitants poden efectuar-la lliurant l'ordre del dia al consell rector per informar els socis mitjançant publicació.

3. La convocatòria de l'assemblea general s'ha d'efectuar amb una antelació mínima de quinze dies a la data de la sessió i abans de dos mesos del dia en què es convoca. A aquests efectes, s'ha de notificar a cada soci i a cada associat en la forma que estableixin els estatuts i hi ha de constar justificació documental expedida pel secretari del consell rector de la tramesa de les comunicacions en el termini previst.

Quan la convocatòria de l'assemblea general afecti cooperatives de més de dos-cents cinquanta socis, s'ha de fer mitjançant anunci públic en el domicili social, en cada un dels centres en què desenvolupi l'activitat la cooperativa i en un dels diaris de més circulació de l'illa del domicili social de la cooperativa i, si és procedent, en la forma prevista pels estatuts socials.

4. La convocatòria ha d'expressar clarament: denominació i domicili de la cooperativa; ordre del dia; lloc, dia i hora de la sessió, tant en primera com en segona convocatòria i l'interval de temps entre les dues, d'acord amb els estatuts. Així mateix, en la convocatòria s'ha de fer constar la relació completa d'informació o documentació que estigui a disposició dels socis en la forma que determinin els estatuts.

Article 41 Constitució i funcionament de l'assemblea general

1. L'assemblea general té caràcter d'universal quan hi són presents o representats tots els socis i associats de la cooperativa i decideixen per unanimitat la seva celebració i els assumptes que s'hi han de tractar.

2. La reunió de l'assemblea general ha de celebrar-se, llevat de la que tingui caràcter d'universal, al lloc on estigui ubicat el domicili social de la cooperativa. Tanmateix, els estatuts poden preveure els criteris que el consell rector ha de tenir en compte per celebrar l'assemblea general en un lloc diferent al del domicili social quan concorri una causa justificada.

Només tenen dret a assistir a l'assemblea general tots els socis i els associats de la cooperativa que ho siguin en la data de l'anunci de la convocatòria, i que en la data de celebració continuïn essent-ho i no estiguin suspesos de l'exercici d'aquest dret.

3. L'assemblea general està vàlidament constituïda quan assisteixin en primera convocatòria, presents o representats, com a mínim la meitat més un dels socis de la cooperativa. En segona convocatòria quan assisteixin, presents o representats, com a mínim un deu per cent dels vots socials o cent vots socials. Si la cooperativa té associats no queda vàlidament constituïda l'assemblea

general quan el total dels vots presents i representats dels socis és inferior a la dels associats.

Correspon al president de la cooperativa o a qui actui en lloc seu, assistit pel secretari del consell rector, el còmput d'assistència i la declaració que l'assemblea general queda constituïda d'acord amb les previsions establertes a l'efecte.

4. L'assemblea general està presidida pel president del consell rector, que també ho és de la cooperativa o, si de cas en manca, el vicepresident. En absència de tots dos, pel soci que decideixi la mateixa assemblea. Actuarà com a secretari el secretari del consell rector o, si de cas en manca, el soci elegit per l'assemblea general.

Quan en l'ordre del dia figurin assumptes que afectin directament les persones que hagin d'exercir les funcions de president o de secretari, aquestes s'han d'encomanar als socis que l'assemblea elegeixi.

5. Les funcions específiques del president de l'assemblea són:

- a) Fer el còmput d'assistència i proclamar la constitució de l'assemblea general.
- b) Dirigir les deliberacions.
- c) Mantenir l'ordre de la sessió, podent expulsar els assistents que facin obstrucció o faltin al respecte a l'assemblea o a algun dels assistents. L'expulsió ha de ser motivada i s'ha de reflectir a l'acta.
- d) Vetllar per l'acompliment de les formalitats legals.

6. Les votacions han de ser secretes quan tinguin per finalitat l'exclusió d'un soci, l'elecció o la revocació dels membres dels òrgans socials, l'acord pe exercir l'acció de responsabilitat contra els membres esmentats, així com l'acord de transigir o de renunciar a l'exercici d'aquesta acció.

Igualment, quan ho sol·licitin un deu per cent dels socis i associats, presents o representats, ho estableixi aquesta llei o els estatuts socials, els acords sobre qualsevol punt de l'ordre del dia s'han d'adoptar mitjançant votació secreta.

7. Els estatuts socials han de regular el procediment a seguir en el cas que en acabar una jornada no finalitzi la celebració d'una assemblea. És competència de l'assemblea acordar la pròrroga o les pròrrogues successives.

8. Si ho preveuen els estatuts socials o ho acorda l'assemblea general, poden assistir a l'assemblea, amb veu i sense vot, persones que no tinguin el caràcter de socis o associats. Aquestes persones poden haver estat convocades pel consell rector o pel president de l'assemblea en considerar convenient la seva assistència. No obstant això, si s'oposen la majoria dels assistents o el punt de l'ordre del dia que es tracti és el relatiu a elecció o revocació de càrrecs no poden assistir-hi.

Article 42 Dret al vot

1. A les cooperatives de primer grau cada soci té dret a un vot.
2. Això no obstant, per al cas de cooperatives agràries, de serveis, de transport

i del mar i de segon o d'ulterior grau, els estatuts poden establir el sistema de vot plural en funció del grau de participació de cada soci en l'activitat cooperativitzada, i si pertoca, del nombre de socis de cada entitat associada, sense que cap soci pugui disposar de més d'un terç dels vots totals, llevat que la societat estigui integrada només per tres socis; en aquest cas el límit s'ha d'elevat al quaranta per cent.

3. A les cooperatives de crèdit i assegurances els és d'aplicació l'establert en la normativa especial d'aquestes entitats.

4. En cap cas hi ha vot de qualitat i el conjunt dels vots dels associats no pot assolir el trenta per cent del total dels vots socials.

rticle 43 Vot per representant

1. Els socis poden fer-se representar a l'assemblea per un altre soci; aquest, però, no en pot representar més de dos. La representació dels menors d'edat i d'incapacitats s'ha d'ajustar a les normes generals que li siguin d'aplicació.

2. A excepció del soci que cooperativitza el seu treball o del soci que el té impedit per alguna norma específica, els estatuts de les cooperatives, poden preveure que el soci sigui representat a l'assemblea pel seu cònjuge, o persona amb qui convisqui de manera habitual o un altre familiar que tingui plena capacitat d'actuar.

3. Les persones jurídiques que tinguin la condició de socis són representades pels qui tinguin legalment la seva representació o per les persones que designin. No és lícita la representació conferida a una persona jurídica ni l'atorgada a qui la representi.

4. La representació ha d'atorgar-se per escrit i especialment per a cada assemblea. A aquests efectes, els Estatuts han d'establir les previsions que estimin oportunes per verificar l'autenticitat i la suficiència de la representació conferida.

Article 44 Adopció d'acords

1. Els acords de l'assemblea general han de ser adoptats per més de la meitat dels vots vàlidament expressats, llevat que estatutàriament s'hagi establert una majoria qualificada. No són computables els vots en blanc ni les abstencions.

2. Sense perjudici de l'avantdit, és necessària la majoria dels dos terços dels vots presents i representats per a les matèries següents:

- a) Acords de modificació d'estatuts, fusió, escissió i dissolució i, si és procedent, reactivació, així com en els altres supòsits que específicament es prevegin en aquesta llei.
- b) Emissió d'obligacions i uns altres finançaments.
- c) Alienació, cessió o traspàs de l'empresa o d'alguna de les seves parts que tingui la consideració de centre de treball, o d'algun dels seus béns, drets o activitats que suposin modificacions substancials en l'estructura econòmica, organitzativa o funcional de la cooperativa.
- d) Quan així ho prevegin els estatuts socials.

3. L'assemblea general, llevat que s'hagi constituït amb el caràcter d'universal, no pot adoptar acords sobre assumptes que no constin a l'ordre del dia, fora dels referents a la convocatòria d'una nova assemblea general, la realització de censura de comptes per part de membres de la cooperativa o d'una persona externa, l'exercici de l'acció de responsabilitat contra els membres del consell rector o la revocació d'algun càrrec social.

Article 45 Acta de l'assemblea

1. El secretari de l'assemblea general ha de redactar l'acta de la sessió. S'hi ha de fer constar:

- a) Ordre del dia.
- b) Documentació de la convocatòria.
- c) Lloc i data de les deliberacions.
- d) Nombre de socis i, si és procedent, associats, assistents presents o representats.
- e) Existència de quòrum suficient per constituir l'assemblea.
- f) Si se celebra en primera o en segona convocatòria.
- g) Resum dels assumptes debatuts.
- h) Intervencions de les quals s'ha sol·licitat que constin a l'acta.
- i) Resultats de les votacions i text dels acords adoptats.

2. La relació d'assistents ha de figurar al començament de l'acta o a l'annex firmat pel president, secretari i socis que la firmin. Pel que fa als socis representats, s'han d'incorporar a l'annex esmentat els documents que acreditin aquesta representació.

3. El president i el secretari de l'assemblea i un nombre de socis no inferior a tres, elegits per aquest d'acord amb les previsions estatutàries, han d'aprovar l'acta com a últim punt de l'ordre del dia o, si no pot ser, ho ha de fer el president dins dels quinze dies següents a la celebració de l'assemblea, en aquest darrer cas, l'aprovació de l'acta haurà de ser ratificada a l'inici de la propera assemblea.

A les cooperatives amb manco de cinc socis és suficient la firma del president, del secretari i d'un soci.

4. L'acta de la sessió ha de transcriure's al llibre d'actes de l'assemblea general en un termini no superior als deu dies següents de la seva aprovació.

L'han de firmar el president i el secretari de l'assemblea i les persones que legalment o estatutàriament hagin de fer-ho.

5. Respecte als acords que per la seva naturalesa han de ser inscrits, el consell rector té la responsabilitat de presentar-los al registre en el termini d'un mes a partir de l'endemà de l'aprovació.

6. El consell rector pot requerir la presència d'un notari perquè aixequi acta de l'assemblea general. Està obligat a fer-ho sempre que, amb cinc dies hàbils d'antelació al dia previst perquè es faci l'assemblea, ho sol·liciti un grup de persones sòcies que representin almenys el 20% dels vots socials. En aquest últim cas, els acords només seran eficaços si consten en acta notarial. L'acta no s'ha

de sotmetre al tràmit d'aprovació i tindrà la consideració d'acta de l'assemblea general, la qual s'ha d'incorporar al llibre d'actes.

Article 46 Impugnació d'acords

1. Són impugnables, segons les normes i dins dels terminis establerts en aquest article, els acords de l'assemblea general contraris a la llei, oposats als estatuts o els que lesionin els interessos de la cooperativa en benefici d'un o diversos socis, associats o tercers.

No és procedent la impugnació d'un acord social quan hagi estat deixat sense efecte o substituït vàlidament per un altre.

2. Són nuls de ple dret els acords contraris a la Llei. Els altres tenen el caràcter d'anul·lables.

3. Estan legitimats per exercir les accions d'impugnació d'acords anul·lables els assistents a l'assemblea que hagin fet constar en acta la seva oposició a la seva celebració o el seu vot contra l'acord adoptat, els socis i els associats absents i els que ha estat il·legítimament privats d'emetre el seu vot.

Sense perjudici de l'avantdit, poden exercir les accions d'impugnació d'acords nuls, a més dels que es relacionen en el paràgraf anterior, els socis o els associats que han votat a favor de l'acord i els que s'han abstingut, així com els tercers que acreditin interès legítim.

Els membres del consell rector, els interventors i els liquidadors estan obligats a exercir les accions d'impugnació contra els acords que siguin contraris a la llei o s'oposin als estatuts de la cooperativa.

4. L'acció d'impugnació dels acords nuls caduca en el termini d'un any, comptador a partir de la data d'adopció de l'acord o de la notificació a les persones interessades absents i, si està subjecte a inscripció al registre, des del dia en què s'ha inscrit.

L'acció d'impugnació dels acords anul·lables caduca als quaranta dies, comptadors de la mateixa manera que en l'apartat anterior.

5. Les accions d'impugnació s'han d'ajustar a les previsions establertes en els articles 118 a 121 del text refós de la Llei de societats anònimes sempre que no s'oposin a les previsions d'aquesta llei. Si a l'escrit de demanda se sol·licita la suspensió cautelar de l'acord impugnat, aquest escrit ha de ser presentat pels interventors o per un nombre de socis que representi, almanco, un vint per cent del total dels vots socials.

La sentència estimatòria de l'acció d'impugnació produeix efectes davant tots els socis, però no afectarà els drets adquirits per tercers de bona fe a conseqüència de l'acord impugnat. Si estigués inscrit, la resolució judicial ha de determinar, a més, la cancel·lació de la inscripció i la de tots els assentaments posteriors que en portin causa.

Article 47 Assemblea general de delegats

1. Quan en una cooperativa concorrin circumstàncies que dificultin la presen-

cia simultània de tots els socis i els associats a l'assemblea general per debatre els assumptes i adoptar acords, els estatuts poden establir que les competències de l'assemblea general s'exerceixin mitjançant una assemblea de segon grau, integrada pels delegats designats en juntes preparatòries. Aquestes causes han de ser definides objectivament i expressament.

Els estatuts socials han de regular els criteris d'adscripció dels socis a cada junta preparatòria, facultats per elevar propostes no vinculants, normes per a l'elecció de delegats d'entre els socis presents que no exerceixin càrrecs socials, nombre màxim de vots que pot tenir cadascú a l'assemblea general i caràcter i durada del mandat, que no pot ser superior a tres anys.

Si el mandat és plurianual, els estatuts han de regular un sistema de reunions informatives prèvies i posteriors a l'assemblea de delegats amb els socis adscrits a la junta corresponent.

2. Les convocatòries de les juntes preparatòries i de l'assemblea de delegats han de ser úniques, amb un mateix ordre del dia i amb el règim de publicitat previst en l'article 40 d'aquesta llei. La seva constitució i funcionament s'ha de regir per les normes que regulen l'assemblea general.

3. Llevat que hi assisteixi el president de la cooperativa, les juntes preparatòries han d'estar presidides pel soci elegit d'entre els assistents i hi ha d'informar almanco un membre del consell rector.

4. Si en l'ordre del dia figuren eleccions a càrrecs socials, aquestes podran tenir lloc directament a les juntes preparatòries que se celebrin el mateix dia, si bé el recompte final i la proclamació dels candidats s'ha d'efectuar a l'assemblea general de delegats.

5. L'aprovació diferida de l'acta de cada junta preparatòria ha de realitzar-se en els cinc dies següents a la celebració.

6. Només és impugnable l'acord adoptat per l'assemblea general de delegats, sense perjudici que, per examinar-ne el contingut i validesa, hagin de tenir-se en compte les deliberacions i els acords de les juntes preparatòries.

7. En el que no preveu aquest article i no preveuen els estatuts sobre les juntes preparatòries, s'han d'aplicar les normes establertes per a l'assemblea general.

Secció 2a. Del consell rector

Article 48 Naturalesa i competències

1. El consell rector és l'òrgan de govern, gestió i representació de la cooperativa, amb subjecció a la llei, als estatuts i a la política fixada per l'assemblea general.

Corresponen al consell rector totes les facultats que no estiguin reservades per la llei o pels estatuts a uns altres òrgans socials, sense perjudici del que preveu l'article 39 d'aquesta llei. Pot acordar la modificació dels estatuts quan aquesta consisteixi en el canvi de domicili social dins del mateix terme municipal.

2. Les facultats representatives del consell rector s'estenen a tots els actes

relacionats amb les activitats que integren l'objecte social de la cooperativa, sense que tinguin efectes davant tercers les limitacions que quant a ells puguin contenir els estatuts.

3. El president del consell rector, que també ho és de la cooperativa i, si pertoca, el vicepresident, tenen la representació legal de l'entitat segons les facultats que li atribueixin els estatuts i les expresses que per a la seva execució resultin dels acords de l'assemblea general o del consell rector.

4. El consell rector pot conferir apoderaments a qualsevol persona, expressant-hi amb tota claredat i concreció les facultats representatives, d'administració i de gestió que siguin conferides en l'escriptura de poder corresponent.

L'escriptura ha de ser inscrita i també les modificacions o la revocació en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

Article 49 Composició

1. Els estatuts han d'establir la composició del consell rector, el nombre de membres del qual no pot ser inferior a tres ni superior a onze. En tot cas, hi ha d'haver el càrrec de president, de vicepresident i de secretari. Això no obstant, quan la cooperativa tingui tres socis, el consell rector ha d'estar format pel president i pel secretari.

2. Els estatuts poden preveure la reserva de llocs que corresponguin a vocals del consell rector. Aquests s'han de designar d'entre col·lectius de socis configurats en funció de les zones geogràfiques d'activitat cooperativitzada de la societat, o en funció de les activitats que desenvolupa si estan clarament diferenciades; en les cooperatives de treball associat s'han de designar d'acord amb les funcions de les diferents categories professionals dels seus socis, i en les altres classes de cooperatives, en funció del caràcter de soci de treball.

Els estatuts han de preveure la presència en el consell rector de representants de les seccions de la cooperativa, si n'hi ha, determinant la seva forma i proporció. També han de preveure la presència dels associats, amb indicació expressa de si tenen caràcter de conseller ple o de mer representant amb veu però sense vot.

3. En cap supòsit es pot establir reserva dels càrrecs de president i de secretari.

4. Quan la cooperativa tingui més de trenta treballadors amb contracte per temps indefinit, un d'ells ha de formar part del consell rector com a vocal, que ha de ser elegit i revocat pels propis treballadors. El període de mandat i el règim d'aquest són els mateixos que els establerts en els estatuts i en el reglament de règim intern per a la resta de consellers.

Article 50 Elecció

1. Els membres del consell rector han de ser elegits d'entre els socis per l'assemblea general, en votació secreta i per majoria simple.

Quan s'elegeixi una persona jurídica, aquesta ha de designar la persona física que la representi en el consell rector amb caràcter permanent, subsistint la repre-

sentació mentre no es notifiqui de forma fefaent la seva expressa revocació.

2. Els estatuts poden regular el procediment electoral d'acord amb les normes d'aquesta llei. I, si expressament el preveuen, es pot realitzar l'elecció dels consellers al llarg d'una jornada de manera ininterrompuda, la durada de la qual s'ha d'establir en la convocatòria mitjançant la constitució d'una mesa electoral.

El caràcter d'elegible dels socis no pot subordinar-se a la proclamació de candidats, per la qual cosa si hi ha candidatures s'han d'admetre tant les individuals com les col·lectives. Aquestes últimes no poden tenir el caràcter de tancades.

El nomenament dels consellers té efecte des del moment de la seva acceptació i han de ser presentats per inscriure'ls en el registre de cooperatives dins dels deu dies següents a la data d'acceptació. S'hi ha de fer constar: nom i cognoms, número de DNI o de passaport, domicili, nacionalitat, així com que el conseller no està incurs en cap causa d'incapacitat, inelegibilitat i incompatibilitat previstes en la llei o en els estatuts socials.

3. Els estatuts poden admetre el nomenament com a consellers de persones qualificades i expertes que no tinguin la condició de socis, però aquests no poden excedir un terç del total dels membres del consell rector.

Article 51 Durada, cessament i vacants

1. Els membres del consell rector s'elegeixen pel període que fixin els estatuts socials, sense que en cap cas pugui ser inferior a tres anys ni superior a sis. Els membres poden ser reelegits en períodes successius, llevat que els estatuts estableixin limitacions en aquest sentit.

Els membres del consell rector continuaran exercint el càrrec fins al moment que es produeixi la renovació efectiva, encara que hagi conclòs el període per al qual van ser elegits.

2. El consell rector ha de renovar simultàniament la totalitat dels membres, llevat que els estatuts estableixin renovacions parcials.

3. Les vacants que es produeixin al consell rector han de ser cobertes en la primera immediata assemblea general que se celebri. En el supòsit que la distribució dels càrrecs sigui competència de l'assemblea general, les vacants corresponents al president o secretari han de ser assumides, respectivament, pel vicepresident i pel vocal de més edat fins que se celebri l'assemblea en la qual siguin cobertes. Tot això sense perjudici que els estatuts prevegin l'existència de membres suplents per al supòsit de vacants definitives, amb determinació del seu nombre i de les regles de substitució.

Els suplents han d'exercir la funció dels titulars que substitueixen pel temps que els resti a aquests per a l'exercici del càrrec.

4. Si els càrrecs de president o secretari no poden ser substituïts segons les regles establertes en aquest article o el nombre de membres del consell rector és insuficient per a la seva vàlida constitució, els consellers que restin han de convocar assemblea general per cobrir els càrrecs vacants en un termini no superior a quinze dies des que es produeixi la situació objecte.

Els consellers poden renunciar al càrrec per causa justa, motivada per escrit davant del consell rector i li correspon a aquest acceptar-la. Així mateix, l'assemblea general pot acceptar la renúncia encara que l'assumpte no consti en l'ordre del dia.

5. Els membres del consell rector poden ser cessats en el càrrec per acord de l'assemblea general, encara que no consti com a punt de l'ordre del dia. Hi és necessària la majoria absoluta del total de vots de la cooperativa. Això no obstant, els estatuts socials poden preveure els casos en els quals s'admet una majoria inferior.

Article 52 Organització i funcionament del consell rector

1. Els estatuts o l'assemblea general han de regular l'organització i el funcionament del consell rector, sense perjudici del que estableix aquesta llei per als càrrecs d'elecció directa per part de l'assemblea general, així com les comissions i comitès que es puguin crear i les competències dels consellers delegats.

2. El consell rector ha de ser convocat pel seu president o per qui el substitueixi, bé per iniciativa pròpia, bé a petició de qualsevol conseller i queda constituït quan hi concorrin la majoria dels membres. Si la sol·licitud no s'atén en el termini de deu dies, el conseller peticionari pot fer la convocatòria sempre que tingui l'adhesió d'almanco un terç del consell.

En ser presents tots els consellers, poden decidir per unanimitat la celebració del consell.

3. Els acords han de ser adoptats per més de la meitat dels vots vàlidament expressats i correspon un vot a cada conseller. En cas d'empat, el vot del president o de qui el substitueixi és diriment.

4. El president i el secretari han de firmar l'acta de la sessió i ha de recollir sucintament el contingut dels debats, el text literal dels acords i el resultat de les votacions.

5. L'actuació dels membres del consell rector és de caràcter personalíssim i no poden ser representats per una altra persona.

6. Poden ser convocats per assistir a les sessions del consell sense dret a vot, el director, els interventors i els tècnics de la cooperativa o unes altres persones, la presència de les quals sigui d'interès per a la bona marxa dels assumptes socials.

7. El president, en els supòsits d'emergència o d'urgència, pot adoptar les mesures que estimi imprescindibles per evitar qualsevol dany o perjudici a la cooperativa, encara que aquestes siguin competència del consell rector. En aquest cas, ha de donar compte d'aquestes mesures i del seu resultat a l'immediat consell que se celebri després d'adoptar-les per ratificar-les o rebutjar-les.

Article 53 Delegació de facultats

1. El consell rector, si així ho estableixen els estatuts, pot designar d'entre els seus membres una comissió executiva o un o més consellers delegats, en qui

s'ha de delegar de manera permanent o per un període determinat algunes de les seves facultats.

2. Les facultats delegades esmentades han d'arribar al trànsit empresarial ordinarí de la cooperativa i són exclusives i indelegables les següents:

- a) Fixar les directrius generals de la gestió.
- b) Presentar a l'assemblea general els comptes de l'exercici, balanç social, informe sobre la gestió i proposar la distribució o assignació dels excedents i imputar les pèrdues.
- c) Atorgar els poders generals.
- d) Autoritzar per prestar avals, fiances o garanties reals a unes altres persones, llevat de l'impost per a les cooperatives de crèdit.
- e) Les que han estat delegades per l'assemblea general a favor del consell rector, llevat que concorri autorització expressa.

3. La delegació de facultats a la comissió executiva o als consellers delegats i la designació dels membres del consell que hagin d'ocupar aquests càrrecs, exigeix per a la seva validesa el vot favorable de la majoria absoluta dels membres del consell rector, i s'ha d'inscriure en el registre de cooperatives en els termes previstos en l'article 17 d'aquesta llei.

4. El consell rector pot atorgar, així mateix, apoderaments a favor de qualsevol persona, si bé estan sotmesos a les limitacions previstes en l'apartat 2 d'aquest article i a formalitzar-se en escriptura pública.

L'atorgament, la modificació o la revocació de poders de gestió i administració amb caràcter permanent, s'han d'inscriure en el registre de cooperatives d'acord amb el que disposa l'article 17 d'aquesta llei.

Article 54 Impugnació dels acords del consell rector

1. Els acords del consell rector que s'estimin nuls o anul·lables poden ser impugnats en el termini de tres mesos o un mes, respectivament, des de la data de la seva adopció i sense perjudici del que preveu l'apartat 4 d'aquest article.

2. Tots els socis estan legitimats per exercir les accions d'impugnació dels acords nuls, incloent-hi els membres del consell rector que han votat a favor de l'acord i els que s'hi han abstingut.

Per exercir l'acció d'impugnació dels acords anul·lables, estan legitimats els assistents a la reunió del consell que ha fet constar en acta el seu vot contra l'acord adoptat, els absents, els que han estat il·legítimament privats de votar, els interventors i el cinc per cent dels socis.

3. El procediment d'impugnació és el que es preveu per impugnar acords de l'assemblea general.

4. Els terminis d'impugnació es computen si l'impugnant és conseller, des de la data d'adopció de l'acord i en els altres supòsits, des que els impugnants el coneguin, sempre que no hagi transcorregut un any des que es va adoptar.

Article 55. Direcció

1. Els estatuts poden preveure l'establiment d'una direcció integrada per una o per diverses persones amb les facultats i poders conferits en l'escriptura pública corresponent.

El nomenament dels membres de la direcció ha de ser realitzat pel consell rector. S'ha de comunicar a la primera assemblea general que se celebri i ha de constar a l'ordre del dia, juntament amb el cessament i la seva motivació si es produeix abans del termini pactat.

2. Les competències dels membres de la direcció s'estenen als assumptes concernents al gir o trànsit empresarial ordinari de la cooperativa. Els actes de disposició relatius a drets reals, fiances o avals amb càrrec al patrimoni de la cooperativa requereixen sempre l'autorització expressa del consell rector, a excepció d'aquells que formin part de l'activitat pròpia de la cooperativa i sense perjudici del que estableix l'article 53 d'aquesta llei.

3. Els membres de la direcció tenen els deures que dimanin del contracte respectiu. Semestralment, almanco, han de presentar al consell rector un informe sobre la situació econòmica de la cooperativa i dins del termini de tres mesos, comptadors des del dia de tancament de l'exercici social, la memòria explicativa de la gestió de la societat, el balanç social i els comptes anuals. Així mateix, han de comunicar sense demora al president del consell rector tot assumpte que, a parer seu, requereixi la convocatòria d'aquest òrgan o que, per la seva importància, hagi de ser conegut per aquell. Els membres assisteixen amb veu i sense vot a les sessions del consell rector quan se'ls convoqui a aquest efecte i han d'informar sobre els aspectes de la seva gestió que els siguin sol·licitats.

Secció 3a. Dels interventors

Article 56 Naturalesa i nomenament

1. Els interventors constitueixen l'òrgan de fiscalització de la cooperativa i exerceixen les seves funcions de conformitat amb aquesta llei i els estatuts i les que no estiguin expressament encomanades a uns altres òrgans socials.

2. Els interventors tenen dret a consultar i comprovar tota la documentació de la cooperativa i fer-hi les verificacions que estimin oportunes.

3. El nombre d'interventors de la cooperativa ha de ser, com a mínim, d'un en les que tinguin manco de vint-i-cinc socis i tres en les de vint-i-cinc o més socis. En tot cas, el nombre d'interventors ha de ser senar.

4. Els estatuts poden preveure l'existència d'interventors suplents. Tant els titulars com els suplents han de ser elegits mitjançant votació secreta i per majoria simple per l'assemblea general de socis de la cooperativa d'entre tots ells. Si es tracta d'una persona jurídica, aquesta ha de nomenar una persona física per a l'exercici de les funcions pròpies del càrrec.

Sense perjudici de l'avantdit, els estatuts poden preveure que com a màxim un terç dels interventors, quan estigui regulada l'existència de més d'un d'ells,

siguin nomenats entre tercers no socis que, per la seva qualificació professional o experiència tècnica, contribueixin al més eficaç acompliment de les funcions encomanades a la Intervenció.

5. Per ser eficaç el nomenament dels interventors, se n'exigeix l'expressa acceptació i ha de ser inscrit en el registre de cooperatives d'acord amb l'article 17 d'aquesta llei.

Article 57 Durada, cessament i vacants

1. Els interventors seran elegits pel període que fixin els estatuts socials, sense que en cap cas sigui inferior a tres anys ni superior a sis. Poden ser elegits en períodes successius, llevat que els estatuts estableixin limitacions en aquest sentit.

Els interventors continuen en l'exercici del càrrec fins al moment en què es produeixi la renovació efectiva, encara que hagi conclòs el període per al qual van ser elegits.

2. La renúncia dels interventors ha de ser acceptada per l'assemblea general i es pot formular davant seu fins i tot en el supòsit que no figuri l'assumpte en l'ordre del dia.

Així mateix, poden ser cessats en qualsevol moment per l'assemblea general, mitjançant acord adoptat per la majoria del total dels vots de la cooperativa, encara que no consti com a punt de l'ordre del dia, si bé els estatuts socials poden preveure expressament els casos en què s'admeti una majoria inferior.

Quan es produeixin vacants definitives per qualsevol causa, s'han de cobrir immediatament pels suplents, d'acord amb els estatuts i les normes d'aplicació a l'efecte. En cas de no haver-hi suplents, les vacants s'han de cobrir necessàriament en la primera assemblea general que se celebri. S'ha de dur a terme el mateix procediment en el supòsit de cessament de la totalitat dels interventors o d'un nombre que impedeixi la vàlida constitució de l'òrgan col·legiat.

En aquest cas l'assemblea general ha de ser convocada pel consell rector en el termini màxim de quinze dies.

5. En qualsevol dels supòsits en què es produeixin vacants definitives, el substitut ocupa el càrrec pel temps que resti a qui va cessar-hi.

Article 58 Funcions i facultats

1. Els interventors exerceixen les funcions següents:

- a) Revisar els comptes anuals i emetre un informe sobre aquests i sobre la proposta de distribució d'excedents o imputació de pèrdues, en el termini establert legalment o el que estigui previst en els estatuts socials, abans de ser sotmeses a l'assemblea general, i llevat que aquestes hagin d'estar subjectes a auditoria externa.

Si hi ha disconformitat entre els interventors, aquests han d'emetre l'informe separatament, sense poder convocar l'assemblea general ordinària mentre aquest no hagi estat emès.

- b) Revisar els llibres de la cooperativa i proposar-ne al consell rector, si pertoca, l'adequació a la legalitat.
- c) Informar l'assemblea general sobre els assumptes o qüestions que aquesta els ha sotmès.

2. Els interventors per al ple exercici i acompliment de les seves funcions tenen dret a obtenir del consell rector tots els informes i documents que considerin oportuns. També tenen dret a accedir a la documentació social, econòmica i comptable de la cooperativa, i poden encomanar-ne l'examen i la comprovació a un o a diversos dels seus membres o a un expert aliè a l'entitat.

3. D'acord amb l'article 40.1 d'aquesta llei, els interventors han de convocar l'assemblea general ordinària, quan el consell rector ha incomplert les seves obligacions sobre això segons les previsions legals o estatutàries.

4. Els interventors poden sol·licitar al consell rector la convocatòria d'assemblea general extraordinària quan estimin que algun membre del consell incorre en causa d'incompatibilitat, incapacitat o prohibició de les previstes en l'article 61 d'aquesta llei, amb la finalitat que l'assemblea es pronunciï sobre aquest aspecte i destitueixi, si pertoca, el membre del consell rector de qui es tracti.

El consell rector, després d'haver rebut la sol·licitud esmentada, està obligat a convocar l'assemblea en un termini no superior a un mes des de la seva recepció. Havent transcorregut el termini esmentat sense que el consell rector atengui la sol·licitud, els interventors estan facultats per convocar-la, directament o indirectament, perquè es pronunciï sobre l'assumpte.

Article 59 Limitacions

L'òrgan d'intervenció no pot revelar fora de les vies previstes en els estatuts, ni tan sols als socis de la cooperativa, el resultat de les actuacions o les informacions rebudes.

Article 60 Règim de funcionament

Quan s'han designat tres o més interventors, els acords adoptats per aquest òrgan s'han de prendre per majoria simple dels seus integrants i s'hi ha d'estendre una acta succinta que ha de ser firmada per la majoria dels assistents, sense perjudici del que preveu l'article 58.1 a) d'aquesta llei.

Secció 4a. De les disposicions comunes al consell rector, a la direcció i als interventors

Article 61 Incompatibilitats, incapacitats i prohibicions

1. No poden ser membres del consell rector, ni directors ni interventors:
 - a) Els alts càrrecs i personal al servei de les administracions públiques que exerceixin funcions relacionades amb les activitats de les cooperatives en general, o amb les de la cooperativa de què es tracti en particular, llevat que ho siguin en representació de l'ens públic on prestin

els seus serveis.

- b) Qui exerceixi per compte propi o d'altri activitats competitives o complementàries a les de la cooperativa, llevat que hi hagi acord exprés del consell rector per autoritzar aquesta activitat.
- c) Els menors d'edat. En les classes de cooperatives que admeten la condició de soci per a aquestes persones, excepte a les cooperatives educacionals, si n'hi ha. En aquest supòsit, la seva limitada capacitat d'actuar és suplerta pels seus representants legals pel que fa a les relacions amb tercers, amb aplicació del règim d'incompatibilitats, incapacitats, prohibicions i responsabilitat previstos en aquesta llei.
- d) Els incapaços segons els termes establerts en la sentència d'incapacitació.

En el cas que es tracti de cooperatives integrades, majoritàriament o exclusivament, per discapacitats psíquics, la seva falta de capacitat és suplerta pels seus tutors d'acord amb les disposicions legals vigents i amb aplicació del règim d'incompatibilitats, incapacitats, prohibicions i responsabilitat previstos en aquesta llei.

- e) Els fallits i concursats no rehabilitats, els qui es trobin impeditos per exercir la feina o càrrec públic i els qui per raó del càrrec no puguin exercir activitats econòmiques lucratives.
- f) Qui en l'exercici de càrrec de la cooperativa ha estat sancionat almanco dues vegades per la comissió de faltes greus o molt greus en conculcar la legislació cooperativa. Es computa aquesta prohibició durant un període de cinc anys, comptadors des de la fermesa de la darrera sanció.

2. Són incompatibles entre si els càrrecs de membres del consell rector, director, interventor i integrants del comitè de recursos. Aquesta incompatibilitat arriba també al cònjuge, a la persona amb qui conviu habitualment i als parents fins al segon grau de consanguinitat o d'afinitat.

Les causes d'incompatibilitat esmentades no són eficaces quan el nombre d'integrants de la cooperativa en el moment de l'elecció de l'òrgan corresponent, és tal que no hi ha socis en qui no concorrin aquestes.

3. Cap dels càrrecs anteriors pot ser exercit simultàniament en més d'una societat cooperativa de primer grau, els objectes socials de les quals comprenquin activitats interrelacionades en l'àmbit territorial de la cooperativa, llevat que hi hagi autorització expressa de l'assemblea general. Tampoc no poden exercir-se els càrrecs esmentats simultàniament en més de tres cooperatives de primer grau, qualsevol que sigui el seu objecte social o àmbit.

4. El conseller, director o interventor que incorri en alguna de les incompatibilitats, incapacitats i prohibicions previstes en aquest article ha de ser immediatament destituït a petició de qualsevol soci, sense perjudici de la responsabilitat en què hagi pogut incórrer. En el supòsit d'incompatibilitat entre càrrecs, ha d'optar per un d'ells en el termini de cinc dies des de l'elecció per al segon càrrec i, si no ho fa, serà nul·la aquesta segona designació.

Article 62 Retribució

Els estatuts poden preveure que els membres del consell rector o la intervenció que no tinguin la condició de socis, puguin percebre retribucions per exercir-ne la funció, segons el sistema i criteris fixats per l'assemblea general. Tot això ha de figurar en la memòria anual. Els consellers i els interventors han de ser compensats, en tot cas, per les despeses que els causi l'exercici del càrrec.

Article 63 Responsabilitat

1. Els membres del consell rector, els interventors i el director han de realitzar les seves funcions amb la diligència que correspon a un gestor ordenat de cooperatives i a un representant lleial, i han de guardar secret sobre les dades que tinguin caràcter confidencial encara després d'haver cessat en les seves funcions.
2. Tots ells han de respondre davant la cooperativa i dels socis del perjudici que causin pels actes o omissions contraris a la llei o als estatuts o pels realitzats sense la diligència deguda amb què han d'exercir el càrrec.
3. La responsabilitat dels membres dels òrgans col·legiats davant la cooperativa i els socis és de caràcter solidari, excepte en els supòsits relatius a la intervenció en què els estatuts ha previst responsabilitat mancomunada.
4. La responsabilitat davant tercers té el caràcter que estableix la legislació estatal aplicable al cas.
5. Els membres dels òrgans col·legiats en l'exercici de les seves funcions queden exempts de responsabilitat en els supòsits següents:
 - a) Els qui, havent assistit a la reunió en què es va adoptar l'acord, acreditin que hi han votat en contra mitjançant constatació expressa d'aquesta circumstància a l'acta; els qui no han participat en l'execució de l'acord, o els qui han fet tot el convenient per evitar el dany.
 - b) Els qui provin que no han assistit a la reunió en què s'ha adoptat l'acord i que no han tingut cap possibilitat de conèixer-lo o, havent-lo conegut, han fet tot el convenient per evitar el dany i no han participat en l'execució de l'acord.
 - c) Els qui acreditin haver proposat al president de l'òrgan l'adopció de les mesures pertinents per evitar el dany o perjudici irrogat a la cooperativa com a conseqüència de la inactivitat de l'òrgan.

Article 64 Accions de responsabilitat

1. L'acció de responsabilitat contra els membres del consell rector, interventors i director, s'exerceix per la cooperativa amb l'acord previ de l'assemblea general. Aquest s'ha d'adoptar per majoria dels vots socials sense que sigui necessària la inclusió prèvia de l'assumpte en l'ordre del dia.
2. Si no s'obté l'acord esmentat o havent transcorregut tres mesos des de la seva adopció la cooperativa no entaula l'acció de responsabilitat, aquesta pot ser exercida per qualsevol soci en nom i per compte de la societat.

L'acció de responsabilitat contra el director, a més del que preveu el paràgraf anterior, pot ser exercida pel consell rector.

3. L'assemblea general pot en qualsevol moment, amb l'acord previ adoptat per majoria de dos terços dels vots presents i representats, transigir o renunciar en relació amb l'exercici de l'acció de responsabilitat.

4. L'acció de responsabilitat prescriu a l'any des que els fets són coneguts i, en tot cas, als tres anys des que es van produir.

5. Sense perjudici del que estableixen els apartats anteriors, qualsevol soci pot exercitar l'acció pertinent per exigir la reparació dels danys i perjudicis que li han estat causats directament en el seu patrimoni.

Article 65 conflicte d'interessos

1. Quan la cooperativa hagi d'obligar-se amb qualsevol membre del consell rector, direcció, interventors, cònjuges, persona amb qui convisquin habitualment o algun dels seus parents fins al tercer grau de consanguinitat o segon d'afinitat, és necessària l'autorització expressa de l'assemblea general. No és preceptiva aquesta autorització quan es tracta de relacions pròpies de la condició de soci sense perjudici del que preveu l'article 61.2 d'aquesta llei.

2. En cap cas, els socis que es vegin afectats pel conflicte d'interessos poden prendre part en la votació corresponent de l'assemblea.

3. El contracte o acord subscrit sense l'autorització preceptiva és anul·lable, llevat que sigui ratificat expressament per l'assemblea general, i queden protegits els drets adquirits per tercers de bona fe.

Secció 5a. D'altres òrgans

Article 66 Comitè de recursos

1. Els estatuts poden preveure l'existència d'un comitè de recursos que tramiti i resolgui tots els recursos que hagi de conèixer per determinació legal o estatutària.

2. La composició i règim de funcionament del comitè de recursos s'han de fixar en els estatuts. Ha d'estar integrat, almanco, per tres membres elegits en votació secreta per l'assemblea general, d'entre els socis amb plenitud de drets. El termini de durada del mandat s'ha de fixar estatutàriament per un període d'entre tres i sis anys i els seus integrants poden ser reelegits.

3. Els acords del comitè de recursos, que són immediatament executius, poden ser potestativament impugnats en el termini de quinze dies des de la notificació de l'acord davant de l'assemblea general en la forma prevista en aquesta llei, sense perjudici que el soci acudeixi directament a l'ordre jurisdiccional que correspongui. La interposició del recurs potestatiu davant de l'assemblea general suspèn el còmput dels terminis previstos per la Llei i aquest s'ha de reprendre després que s'ha pronunciat expressament l'assemblea.

4. Han d'abstenir-se d'intervenir en la tramitació i resolució dels recursos, els

membres del comitè que siguin cònjuge del soci o de l'aspirant a soci afectat, els qui visquin habitualment amb aquests o els qui tinguin, respecte a ells, parentiu de consanguinitat dins del tercer grau, d'afinitat dins del segon, amistat íntima, enemistat manifesta o relació de servei. Així mateix, han d'abstenir-se aquells membres que tinguin relació directa amb l'objecte de recurs.

Article 67 Uns altres òrgans socials. Lletrat assessor

1. Els estatuts poden preveure la creació dels òrgans que estimin convenients per al millor desenvolupament i funcionament de la cooperativa i n'han de determinar el règim d'actuació i competències, sense que en cap cas els siguin atribuïbles les pròpies dels òrgans necessaris.

2. La denominació completa d'aquests òrgans no ha d'incloure confusió amb la dels òrgans socials necessaris a què es refereix l'article 36 d'aquesta llei.

3. Les cooperatives poden designar per acord de l'assemblea general un lletrat assessor per a exercicis successius. També ho pot fer el consell rector, però en aquest cas el nomenament ha de ser ratificat en la immediata assemblea general vinent.

4. El lletrat assessor, assisteixi o no a les reunions dels òrgans socials, ha de dictaminar en tot cas si són conformes a dret els acords adoptats que siguin susceptibles d'inscripció en qualsevol registre públic. Els certificats d'aquests acords han de portar constància que als llibres d'actes figuren dictaminats pel lletrat assessor. Igualment, ha de dictaminar en tots els assumptes relacionats amb el règim d'altres i baixes i amb l'aplicació de les normes disciplinàries i el seu procediment.

5. L'exercici de la funció de lletrat assessor és incompatible amb qualsevol càrrec dels altres òrgans socials.

El lletrat assessor no pot ser soci de la cooperativa ni mantenir-hi relació comercial o contractual que no siguin les pròpies d'assessorament jurídic o de direcció lletrada de procediments judicials.

6. La naturalesa jurídica de la relació entre el lletrat assessor i la cooperativa pot ser d'arrendament de serveis com a professional independent o de contracte laboral.

7. Les confederacions, les federacions i les unions de cooperatives i les cooperatives de segon grau que incloguin l'assessoria jurídica entre les seves finalitats, poden organitzar, finançar i prestar aquest servei.

8. El lletrat assessor ha de respondre civilment davant la cooperativa, els seus socis i tercers en cas de danys ocasionats per negligència professional en l'emissió de dictàmens que li siguin sol·licitats.

9. En el supòsit previst en l'apartat 6 d'aquest article, quan la vinculació del lletrat assessor amb les entitats referides sigui de contracte laboral, aquestes han de respondre civilment juntament amb els professionals contractats dels perjudicis que es produeixin a les cooperatives en l'exercici del càrrec del lletrat assessor.

Capítol VII. Del règim econòmic

Secció 1a. De les aportacions socials

Article 68 Responsabilitat

Els socis no responen personalment dels deutes socials. La seva responsabilitat pels deutes està limitada a les aportacions al capital social que han subscrit, sense perjudici del que preveu l'apartat 1 b) de l'article 76.

Article 69 Capital social

1. El capital social està constituït per les aportacions obligatòries i voluntàries dels socis i dels associats.

2. El capital social mínim per constituir-se i funcionar una cooperativa no pot ser inferior a mil vuit-cents tres euros (1.803 euros). En el moment de la constitució el capital social mínim ha de trobar-se totalment subscrit i desemborsat.

3. Els estatuts poden fixar un capital social mínim superior a l'assenyalat en el punt 2 d'aquest article. També ha d'estar subscrit i desemborsat en la seva totalitat des de l'elevació a públic d'acord social.

Si la cooperativa anuncia al públic la seva xifra de capital social, ha de referir-lo a data concreta i expressar el desemborsat.

4. Les aportacions dels socis i dels associats s'han de realitzar en moneda de curs legal. Això no obstant, si ho preveuen els estatuts o ho acorda l'assemblea general, també poden consistir en béns i en drets susceptibles de valoració econòmica. En aquest cas, el consell rector ha de fixar-ne la valoració, amb l'informe previ d'un o diversos experts independents designats pel consell sobre les característiques i el valor de l'aportació i els criteris utilitzats per calcular-lo. Els consellers han de respondre solidàriament durant cinc anys de la realitat d'aquestes aportacions i del valor que se'ls hagi atribuït. Això no obstant, l'assemblea general, si els estatuts ho preveuen, ha d'aprovar la valoració realitzada pel consell rector.

Si l'aportació consisteix en un dret, el soci aportant ha de respondre de la seva legitimitat i de la solvència del deutor si és de crèdit.

5. A les cooperatives de primer grau, l'import total de les aportacions de cada soci no pot excedir d'un terç del capital social.

6. Les aportacions al capital s'han d'acreditar mitjançant títols nominatius que en cap cas tenen la consideració de títols valors. També poden acreditar-se mitjançant llibretes, cartilles de participació nominatives o anotacions en compte que han de reflectir les aportacions successives o actualitzacions i les deduccions fetes per les pèrdues imputades al soci.

Article 70 Aportacions obligatòries al capital

1. Els estatuts han de fixar l'aportació mínima obligatòria per ser soci de la cooperativa. Poden preveure que la seva quantia sigui igual per a tots els socis o

proporcional a l'activitat cooperativitzada desenvolupada o compromesa per cada soci. Un vint-i-cinc per cent ha de ser desemborsat en el moment de la subscripció i la resta en el termini que estableixin els estatuts o l'assemblea general.

2. L'assemblea general per majoria de dos terços dels vots presents i representats, pot acordar l'exigència de noves aportacions obligatòries, fixant la seva quantia, termini i condicions. Els socis que tinguin desemborsades aportacions voluntàries realitzades anteriorment poden aplicar-les per atendre les aportacions obligatòries exigides. El soci disconforme pot donar-se justificadament de baixa, amb els efectes i les condicions regulats en aquesta llei.

3. El soci que incorri en morositat en el desemborsament de l'aportació, pot ser suspès dels seus drets societaris fins que en normalitzi la situació. Els estatuts han de preveure'n l'expulsió si no realitza l'aportació requerida en un termini de trenta dies. En tot cas, la cooperativa pot procedir judicialment contra el soci morós.

Article 71 Aportacions al capital dels nous socis

1. L'assemblea general ha de fixar anualment la quantia de l'aportació obligatòria per incorporar nous socis i les condicions i terminis per fer el desemborsament, harmonitzant les necessitats econòmiques de la cooperativa i facilitant la incorporació de nous socis.

2. L'import d'aquestes aportacions no pot superar per a cada classe de soci el valor actualitzat que resulti d'aplicar l'índex de preus al consum de cada any a l'aportació més elevada dins de cada classe de soci.

Article 72 Aportacions voluntàries al capital

1. L'assemblea general pot acordar l'admissió d'aportacions voluntàries realitzades pels socis. L'acord ha d'establir la quantia global màxima, les condicions i el termini de subscripció.

2. Les aportacions voluntàries han de desemborsar-se totalment en el moment de la subscripció i tenen el caràcter de permanència, propi del capital social de què passen a formar part.

Article 73 Remuneració de les aportacions

1. Els estatuts i, si de cas en manquen, l'assemblea general han de determinar la retribució de les aportacions obligatòries desemborsades. Per a les aportacions voluntàries, l'acord d'admissió ha de fixar la remuneració.

2. Les remuneracions estan condicionades a l'existència en l'exercici econòmic de resultats positius.

3. Per a les aportacions dels socis, l'interès fixat per a totes aquestes no pot excedir en cap cas l'interès legal del diner més tres punts.

Article 74 Actualització de les aportacions dels socis

1. El balanç de les cooperatives pot ser actualitzat en els mateixos termes i amb els mateixos beneficis que s'estableixin per a les societats de dret comú, mit-

jançant acord de l'assemblea general, sense perjudici del que estableix aquesta llei sobre la destinació de la plusvàlua resultant de l'actualització.

2. Quan s'acompleixin els requisits exigits per disposar de la plusvàlua resultant, la cooperativa l'ha de destinar —d'acord amb el que preveuen els estatuts o, si de cas en manquen, per acord de l'assemblea general—, a l'actualització del valor de les aportacions al capital social o a l'increment dels fons de reserva, obligatoris o voluntaris, en la proporció que s'estimi convenient, respectant en tot cas les limitacions que quant a disponibilitat estableixi la normativa reguladora sobre actualització de balanços. Això no obstant, quan la cooperativa tingui pèrdues sense compensar, la plusvàlua s'ha d'aplicar en primer lloc a compensar-les i la resta a les destinacions assenyalades anteriorment.

Article 75 Transmissió de les aportacions

1. Les aportacions poden transmetre's per actes inter vivos únicament a uns altres socis de la cooperativa en els termes que fixin els estatuts i respectant els límits fixats en l'article 69.4 d'aquesta llei.

2. També poden transmetre's per actes mortis causa si els drethavents són socis o, si no ho són, amb l'admissió prèvia com a tals, feta d'acord amb el que disposa l'article 23 d'aquesta llei. En qualsevol altre cas tenen dret a la liquidació del crèdit corresponent a l'aportació social tal com s'estableix en l'article 76 d'aquesta llei.

Article 76 Reemborsament de les aportacions

1. Els estatuts han de regular el dret del soci al reemborsament de les aportacions al capital social en cas de baixa de la cooperativa. El càlcul per liquidar les aportacions s'ha de fer d'acord amb el procés següent:

- a) S'ha de determinar el valor teòric actualitzat de l'aportació del soci, aplicant-hi l'índex de preus al consum de cada any des de la seva incorporació a la cooperativa o des de la seva última actualització, si n'hi ha hagut cap.
- b) S'han de deduir del valor teòric actualitzat les pèrdues imputades i imputables al soci, així com les deduccions que siguin procedents d'acord amb aquesta llei. Això no obstant, el soci que sigui declarat baixa ha de respondre personalment pels deutes socials, amb l'exclusió prèvia de l'haver social, durant cinc anys des de la pèrdua de la seva condició de soci, dels deutes que es reclamin a la cooperativa i no hagi estat possible imputar-los-hi durant el període que va tenir aquella condició i fins al límit de l'import reemborsat de les seves aportacions al capital social.
- c) L'import net resultant de l'aportat b) d'aquest article, s'ha de liquidar amb càrrec a:
 - c.1) L'aportació al capital acreditat en qualsevol de les formes previstes en aquesta llei.

- c.2) Si hi ha un fons de reserva per a reemborsament d'aportacions, en la proporció que li correspongui d'aquest, segons el nombre de socis i dotació que hi ha en el moment de la baixa del soci.
2. En el cas de baixa no justificada per incompliment del període de permanència mínim a què fa referència l'article 24 d'aquesta llei, es pot establir una deducció sobre l'import resultant de la liquidació de les aportacions obligatòries, després d'haver efectuat els ajusts establerts en el punt 1 d'aquest article. Els estatuts han de fixar el percentatge a deduir, sense que aquest pugui superar el trenta per cent.
3. El termini de reemborsament no pot excedir de cinc anys a partir de la data de la baixa o d'un any en cas de mort, liquidable anualment i amb dret a percebre el soci o els seus drethavents l'interès legal del diner sobre la quantitat no reintegrada, sense perjudici del que preveu l'article 107 d'aquesta llei.

Article 77 Aportacions que no formen part del capital social

1. Els estatuts o l'assemblea general poden establir quotes d'ingrés i periòdiques que no integren el capital social ni són reintegrables. L'import de les quotes d'ingrés dels nous socis no pot ser superior al vint-i-cinc per cent de les aportacions obligatòries dels socis.
2. Els béns de qualsevol tipus lliurats pels socis per a la gestió cooperativa i, en general, els pagaments per obtenir els serveis cooperativitzats, no integren el capital social i estan subjectes a les condicions fixades i contractades amb la cooperativa.

Article 78 Uns altres finançaments

1. Per acord de l'assemblea general, la cooperativa pot emetre obligacions, el règim d'emissió de les quals s'ha d'ajustar a la legislació vigent i en cap cas poden convertir-se en aportacions socials.
2. L'assemblea general pot autoritzar l'emissió de títols participatius, a través del qual el subscriptor realitza una aportació econòmica per un temps determinat, adquirint el dret a la remuneració corresponent que, d'acord amb les condicions que s'estableixin en l'emissió, pot ser en forma d'interès fix, variable o mixt.
3. També poden contractar-se comptes en participació, ajustant-se el seu règim a l'establert en el Codi de Comerç.

Secció 2a. De l'exercici econòmic i de la determinació de resultats

Article 79 Exercici econòmic

1. L'exercici econòmic coincideix amb l'any natural, excepte que hi hagi una disposició contrària en els estatuts i en els casos de constitució, extinció o fusió de la societat.
2. La determinació dels resultats de l'exercici econòmic s'ha de dur a terme d'acord amb la normativa general comptable i també s'hi han de considerar

com a despeses les partides següents:

- a) L'import dels béns lliurats pels socis per a la gestió cooperativa, en valor no superior als preus reals de liquidació, i l'import de les bestretes laborals als socis treballadors o de treball, imputant-los en el període en el qual es produeixi la prestació de treball.
- b) La remuneració de les aportacions al capital social, participacions especials, obligacions, crèdits de creditors i inversions financeres de tot tipus captades per la cooperativa, sigui aquesta retribució fixa, variable o participativa.

3. Han de figurar, separadament, en comptabilitat els resultats extracooperatius derivats de les operacions per l'activitat cooperativitzada realitzada amb tercers no socis, els obtinguts d'activitats econòmiques o fonts alienes a les finalitats específiques de la cooperativa, els derivats d'inversions o participacions financeres en societats o els extraordinaris procedents de plusvàlues que resultin d'operacions d'alienació dels elements de l'actiu immobilitzat, amb les excepcions següents:

- a) Els derivats d'ingressos procedents d'inversions o participacions financeres en societats cooperatives, o en societats no cooperatives quan aquestes realitzin activitats preparatòries, complementàries o subordinades a les de la pròpia cooperativa, que es consideren a tots els efectes resultats cooperatius.
- b) Les plusvàlues obtingudes per l'alienació d'elements de l'immobilitzat material destinats a l'acompliment de la finalitat social, quan es reinverteixi la totalitat de l'import en nous elements de l'immobilitzat, amb idèntica destinació, dins del termini comprès entre l'any anterior a la data del lliurament o posada a disposició de l'element patrimonial i els tres anys posteriors, sempre que romanguin en el seu patrimoni, llevat de les pèrdues justificades, fins que finalitzi el seu període d'amortització.

4. Per determinar els resultats extracooperatius s'han d'imputar als ingressos derivats d'aquestes operacions, a més de les despeses específiques necessàries per obtenir-los, la part que segons criteris d'imputació fonamentats correspongui de les despeses generals de la cooperativa.

Article 80 Aplicació dels excedents

1. El resultat econòmic procedent de les operacions amb els socis després d'haver deduït les pèrdues de qualsevol naturalesa d'exercicis anteriors i abans de considerar l'impost de societats, constitueix l'excedent cooperatiu i s'ha de destinar, almanco, el vint per cent al fons de reserva obligatori, el cinc per cent al fons d'educació i promoció i el deu per cent, si n'hi ha, al fons de reserva per a retorn d'aportacions.

2. Dels resultats extracooperatius i extraordinaris i els procedents de plusvàlues, després d'haver deduït les pèrdues de qualsevol naturalesa d'exercicis anteriors, i abans de considerar l'impost de societats, s'han de destinar alman-

co el deu per cent, si n'hi ha, al fons de reserva per a reemborsament d'aportacions i la resta al fons de reserva obligatori.

3. L'excedent cooperatiu que resulta després d'haver aplicat els fons indicats en els punts 1 i 2 d'aquest article i l'impost de societats, constitueix l'excedent net.

4. L'excedent net, després d'haver deduït les dotacions per als fons voluntaris o estatutaris, constitueix l'excedent disponible, i té la destinació que acordi l'assemblea general en cada exercici.

- a) Si l'assemblea general decideix un retorn cooperatiu, aquest s'ha d'acreditar en proporció amb les activitats cooperativitzades realitzades pels socis.
- b) De l'excedent disponible, els estatuts o l'assemblea general poden reconèixer per als treballadors assalariats de les cooperatives el dret a percebre una retribució de caràcter anual, la quantia de la qual s'ha de fixar en funció dels resultats de l'exercici econòmic. Aquesta retribució té caràcter salarial i és compensable amb el complement de similar naturalesa establert en la normativa laboral aplicable, llevat que sigui inferior al complement esmentat; en aquest cas s'ha d'aplicar aquest darrer.

Article 81 Imputació de les pèrdues

1. Els estatuts han de fixar els criteris per compensar les pèrdues. És vàlid imputar-les a un compte especial per amortitzar-les amb càrrec a resultats positius futurs, dins del termini màxim de set anys.

2. En la compensació de pèrdues la cooperativa ha de subjectar-se a les regles següents:

- a) Als fons de reserva voluntaris o estatutaris, si n'hi ha, poden imputar-se la totalitat de les pèrdues.
- b) Al fons de reserva obligatori pot imputar-se, com a màxim, el percentatge mitjà del que s'ha destinat als fons legalment obligatoris en els últims cinc anys d'excedents positius, o des de la seva constitució si aquesta no és anterior a cinc anys.
- c) La quantia no compensada amb els fons obligatoris, voluntaris o estatutaris s'imputa als socis en proporció amb les operacions, serveis o activitats realitzades per cadascun d'ells amb la cooperativa.

3. Les pèrdues imputades a cada soci s'han d'abonar d'alguna de les formes següents:

- a) Directament o mitjançant deduccions en les seves aportacions al capital social.
- b) Amb càrrec als retorns que puguin correspondre al soci en els set anys següents. Si queden pèrdues sense compensar, han de ser abonades pel soci en el termini màxim d'un mes, comptador des del requeriment exprés efectuat pel consell rector.

Secció 3a. Dels fons socials obligatoris

Article 82 Fons de reserva obligatori

El fons de reserva obligatori destinat a la consolidació, desenvolupament i garantia de la cooperativa no es pot repartir entre els socis. S'han de destinar necessàriament al fons de reserva obligatori:

- a) Els percentatges establerts en l'article 80.1 i 80.2 d'aquesta llei.
- b) Les quotes d'ingrés i periòdiques.

Amb independència dels fons obligatoris regulats en aquesta llei, la cooperativa ha de constituir i dotar els fons que, per la normativa que li resulti d'aplicació, s'estableixin amb caràcter obligatori, en funció de la seva activitat o qualificació.

Article 83 Fons d'educació i promoció

1. El fons d'educació i promoció s'ha de destinar, en aplicació de les línies bàsiques fixades pels estatuts o l'assemblea general, a activitats que compleixin alguna de les finalitats següents:

- a) La formació i educació dels socis i treballadors en els principis cooperatius i en els seus valors, en matèries específiques de la seva activitat societària o laboral i en les altres activitats cooperatives.
- b) La difusió del cooperativisme, la promoció de les relacions intercooperatives, la potenciació de les estructures associatives del moviment cooperatiu i el suport a noves experiències cooperatives pròpies o alienes.
- c) La promoció cultural, professional i assistencial de l'entorn local o de la comunitat en general; la millora de la qualitat de vida i del desenvolupament comunitari, i les accions de protecció mediambiental.

2. S'han de destinar necessàriament al fons d'educació i promoció:

- a) El percentatge establert en l'article 80.1 d'aquesta llei.
- b) Les sancions econòmiques fixades en els estatuts que imposi la cooperativa als seus socis.
- c) Les deduccions sobre les aportacions obligatòries de capital en la baixa no justificada dels socis.

3. El fons d'educació i promoció no es pot embargar ni repartir entre els socis i la seva dotació ha de figurar en el passiu del balanç amb separació de les altres partides.

4. L'import del fons que no s'ha aplicat ha de materialitzar-se dins de l'exercici econòmic següent a aquell en què s'ha efectuat la dotació en comptes d'estalvi, en títols de deute públic o títols de deute públic emesos per la comunitat autònoma de les Illes Balears. Els rendiments financers obtinguts s'han d'aplicar a la mateixa finalitat. Els dipòsits o títols esmentats no poden ser pignorats ni afectats a préstecs o comptes de crèdit.

5. En tot cas, els imports del fons hauran d'aplicar-se a les accions elegides dins un termini màxim de cinc exercicis econòmics.

Secció 4a. Dels fons socials voluntaris

Article 84 Fons de reserva per a reemborsament d'aportacions

1. Si els estatuts socials de la cooperativa l'estableixen, pot constituir-se el denominat fons de reserva per a reemborsament d'aportacions. Aquest fons s'ha d'aplicar en el moment de la baixa del soci de la cooperativa per compensar l'efecte inflacionista que han tingut les seves aportacions al capital social. Les disposicions relatives a aquest fons s'estableixen en l'article 76.c.2) d'aquesta llei.
2. S'han de destinar necessàriament al fons de reserva per a reemborsament d'aportacions, els percentatges establerts en l'article 80.1 i 80.2 d'aquesta llei, fins a assolir el valor teòric actualitzat de totes les aportacions al capital social. A partir d'aquest moment, no s'han d'efectuar les aplicacions d'excedents per a aquest fons.
3. La dotació d'aquest fons ha de figurar en el passiu del balanç de la cooperativa amb separació de les altres partides.
4. L'import del fons de reserva per a reemborsament d'aportacions que no s'hagi aplicat, ha de materialitzar-se dins de l'exercici econòmic següent a aquell en què s'hagi efectuat la dotació en comptes d'estalvi, en títols de deute públic o títols de deute públic emesos per la comunitat autònoma de les Illes Balears. Els rendiments financers obtinguts s'han d'aplicar a la mateixa finalitat. Aquests dipòsits o títols no poden ser pignorat ni afectats a préstecs o comptes de crèdit.
5. També poden destinar-se a aquest fons els excedents disponibles que acordi l'assemblea general.
6. El fons de reserva per a reemborsament d'aportacions no pot tenir una altra destinació diferent al que ha originat la seva constitució.

Capítol VIII. De la documentació social i de la comptabilitat

Article 85 Documentació social

1. Les cooperatives han de portar en ordre i al dia els llibres següents:
 - a) Llibre de registre de socis.
 - b) Llibre de registre d'aportacions al capital social.
 - c) Llibre d'actes de l'assemblea general, del consell rector, dels interven-tors, dels liquidadors i, si pertoca, del comitè de recursos.
 - d)
 - e) Llibre d'inventaris, comptes anuals i llibre diari.
 - f) Qualsevol altres que siguin exigits per unes altres disposicions legals.
2. Tots els llibres socials i comptables han de ser diligenciats i legalitzats, abans d'emprar-los, pel registre de cooperatives de les Illes Balears.
3. També són vàlids els assentaments i les anotacions realitzats per procedi-

ments informàtics o per uns altres procediments adequats que, posteriorment, han de ser enquadernats correlativament per formar els llibres obligatoris. Aquests han de ser legalitzats pel registre de cooperatives de les Illes Balears en el termini de quatre mesos des de la data de tancament de l'exercici.

4. Els llibres i els altres documents de la cooperativa han d'estar sota la custòdia, vigilància i responsabilitat del consell rector, que ha de conservar-los, almanco, durant els cinc anys següents a la transcripció de l'última acta o assentament o a l'extinció dels drets i obligacions que continguin, respectivament.

5. Si els estatuts ho preveuen, la cooperativa ha de confeccionar el balanç social, d'acord amb el que estableix l'article 88 d'aquesta llei.

Article 86 Comptabilitat i comptes anuals

1. Les cooperatives han de portar una comptabilitat ordenada i adequada a la seva activitat, d'acord amb el que estableix el Codi de Comerç i normativa comptable, amb les peculiaritats contingudes en aquesta llei i normes que la despleguin. Les cooperatives poden formular els comptes anuals en model abreujat quan concorrin les mateixes circumstàncies contingudes en els articles 181 i 190 de la Llei de societats anònimes.

2. El consell rector ha de formular obligatòriament, en un termini màxim de tres mesos, comptadors des de la data del tancament de l'exercici social establerta estatutàriament, els comptes anuals, l'informe de gestió i una proposta d'aplicació dels excedents disponibles o d'imputació de pèrdues.

3. L'informe de gestió també ha de recollir les variacions hagudes en el nombre de socis.

4. El consell rector ha de dipositar en el registre de cooperatives de les Illes Balears, en el termini d'un mes des que es van aprovar, un certificat dels acords de l'assemblea general d'aprovació dels comptes anuals i d'aplicació dels excedents o imputació de les pèrdues. Ha d'adjuntar al certificat un exemplar de cada un dels comptes esmentats, l'informe de gestió, l'informe dels interventors de comptes i l'informe dels auditors, quan la societat estigui obligada a auditoria o aquest s'ha fet a petició de la minoria. Si algun o diversos dels comptes anuals s'ha formulat en forma abreujada, s'ha de fer constar en el certificat, juntament amb l'expressió de la causa.

Article 87 Auditoria de comptes

1. Les cooperatives han de sotmetre a auditoria externa els comptes anuals i l'informe de gestió en qualsevol dels casos següents:

- a) Quan així resulti de la Llei d'auditoria o de les seves normes de desplegament.
- b) Quan ho prevegin els estatuts o ho acordi l'assemblea general.
- c) Quan ho estableixi aquesta llei.

2. Els comptes anuals també han de sotmetre's a auditoria externa quan ho sol·licitin per escrit al consell rector una minoria de socis suficient per poder

exigir la convocatòria de l'assemblea general. En aquest supòsit les despeses de l'auditoria externa són a compte de la cooperativa, llevat que l'informe dels auditors reconegui que els comptes auditats no tenen vicis o irregularitats de cap tipus, cas en què s'imputaran als sol·licitants.

3. Correspon a l'assemblea general designar els auditors de comptes i ha de realitzar-se abans que finalitzi l'exercici que s'ha d'auditar, a partir de la data en què l'assemblea va adoptar-hi l'acord.

Article 88 Balanç social

1. El consell rector ha de confeccionar el balanç social de l'exercici, que ha de ser presentat a l'assemblea general, juntament amb els comptes anuals, per al seu coneixement i aprovació.

2. El balanç social pot incorporar aquells indicadors o informes que permetin avaluar la situació de la cooperativa en relació amb els seus socis, a les cooperatives del sector i a la comunitat en general on dugui a terme l'activitat econòmica, establint el grau d'acompliment dels objectius proposats, el nivell de participació social, les col·laboracions hagudes amb altres cooperatives i les aportacions, de tot tipus, de la cooperativa a l'entorn social, així com un informe de les fortaleses i debilitats de la cooperativa.

Capítol IX. De la modificació dels estatuts socials

Article 89 Modificació dels estatuts

1. Qualsevol modificació dels estatuts socials ha de ser adoptada per l'assemblea general, d'acord amb l'establert en l'article 44 d'aquesta llei i exigeix la concurrència dels requisits següents:

- Els autors de la proposta han de fer un informe escrit justificant-la.
- S'han d'expressar en la convocatòria amb la deguda claredat els aspectes que s'han de modificar.
- En l'anunci de la convocatòria ha de constar expressament el dret de tots els socis d'examinar en el domicili social el text íntegre de la modificació proposada i de l'informe justificatiu i de demanar el lliurament o tramesa d'aquests documents.

2. L'acord esmentat s'ha d'eleva a escriptura pública, la qual s'ha d'inscriure en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

3. Si la modificació és per canvi de denominació, canvi de domicili o modificació de l'objecte social, s'ha d'anunciar almanco en un dels diaris de major circulació del domicili social de la cooperativa i abans de la inscripció.

4. Quan la modificació consisteixi en el canvi de classe de la cooperativa o en la modificació de l'objecte social, els socis que hagin votat en contra, o els que no havent assistit a l'assemblea expressin la seva disconformitat per escrit dirigit al consell rector en el termini de quaranta dies, comptadors des de la ins-

cripció de l'acord en el registre de cooperatives de les Illes Balears, tenen dret a separar-se de la cooperativa, en els mateixos termes que els que disposa l'article 24 d'aquesta llei.

Capítol X. De la fusió, escissió, dissolució i liquidació

Secció 1a. De la fusió i de l'escissió

Article 90 Modalitats i efectes

1. Les societats cooperatives poden fusionar-se, mitjançant la creació d'una societat cooperativa o mitjançant l'absorció d'una o més societats cooperatives per una altra, sempre que els objectes socials de cada cooperativa no resultin incompatibles.
2. Les cooperatives que es fusionin en una de nova o que siguin absorbides per una altra ja existent quedaran dissoltes, encara que no entrin en liquidació. Els seus patrimonis han de passar a la societat nova o absorbent, que ha d'assumir els drets i obligacions de les societats dissoltes. Els fons socials, obligatoris o voluntaris de les societats dissoltes passen a integrar-se als corresponents de la societat cooperativa nova o absorbent.

Article 91 Projecte de fusió

1. Els consells rectors de les societats cooperatives que participin en la fusió han de redactar un projecte de fusió que han de subscriure com a conveni previ.
2. El projecte de fusió ha de contenir, almanco, les mencions següents:
 - a) La denominació, classe i domicili de les cooperatives que participin en la fusió i de la nova cooperativa, si pertoca, amb totes les seves dades registrals identificatives.
 - b) Sistema per fixar la quantia que es reconeix a cada soci o associat de les societats dissoltes, com a aportacions al capital social de la societat cooperativa nova o absorbent, computant-se, quan n'hi hagin, les reserves voluntàries de caràcter repartible.
 - c) Els drets i obligacions que es reconeguin als socis de les cooperatives extingides en la societat nova o absorbent.
 - d) La data a partir de la qual les operacions de les cooperatives que es fusionin han de considerar-se realitzades, a efectes comptables, per compte de la cooperativa nova o absorbent.
 - e) Els drets que corresponguin en la societat cooperativa nova o absorbent als titulars de títols participatius o altres d'assimilables de les cooperatives que s'extingeixin.
3. Després d'haver aprovat el projecte de fusió, els membres dels consells rectors de les cooperatives que es fusionin s'han d'abstenir de realitzar qualsevol

classe d'actes o de concloure qualsevol contracte que pugui comprometre l'aprovació del projecte o modificar substancialment la proporció de la participació dels socis de les cooperatives extingides en la nova o absorbent.

4. El projecte de fusió queda sense efecte en el supòsit que no hagi estat aprovat per les assemblees generals de les cooperatives que participin en la dins dels sis mesos següents des de la data del projecte.

Article 92 Balanç de la fusió

1. La fusió requereix elaborar un balanç expressament per a l'acte esmentat.
2. Pot considerar-se, tanmateix, balanç de fusió l'últim balanç anual aprovat, sempre que hagi estat tancat dins dels vuit mesos anteriors a la data de la celebració de l'assemblea que ha de resoldre sobre la fusió.
3. La impugnació del balanç de fusió s'ha de sotmetre al règim general de la impugnació dels acords socials.

Article 93 Procediment de fusió

El procediment legal per a la fusió de les societats cooperatives és el següent:

1. L'assemblea general de cada cooperativa degudament convocada ha d'aprovar, d'acord amb l'establert en l'article 44 d'aquesta llei, sense modificacions el projecte de fusió fixat en un conveni previ pels consells rectors respectius. El projecte de fusió s'ha de posar a disposició de cada soci o associat segons el que disposa l'article 22.1 i ha d'anar acompanyat de la documentació següent:

- a) Una memòria del consell rector sobre la conveniència i efectes de la fusió projectada.
 - b) Els comptes anuals dels tres darrers exercicis de les societats que participin en la fusió, juntament amb els informes corresponents dels interventors i, si pertoca, dels auditors, sobre la situació econòmica i financera d'aquelles, i la previsible de la cooperativa resultant. A més, s'ha d'adjuntar el balanç de fusió previst en l'article 92.1 d'aquesta llei quan sigui diferent a l'últim balanç anual aprovat.
 - c) Un projecte d'estatuts de la nova cooperativa o de les modificacions estatutàries que hagin d'introduir-se en la societat absorbent.
 - d) Els estatuts vigents de les cooperatives que intervinguin en la fusió.
 - e) Les dades identificatives dels membres dels consells rectors i dels interventors de les cooperatives dissoltes i dels membres proposats per al consell rector i per als interventors de la societat resultant.
2. L'acord de fusió de cada una de les cooperatives ha de ser publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears i en un diari dels de més circulació de la localitat del domicili social de les entitats citades.
 3. Els consells rectors de les cooperatives que es fusionin estan obligats a informar l'assemblea general de la seva societat sobre qualsevol modificació important de l'actiu o del passiu esdevinguda en qualsevol d'elles, entre la data de

redacció del projecte de fusió i la de reunió de l'assemblea general.

4. La fusió no es pot realitzar abans que transcorri un mes des de la data de l'últim anunci o publicació. Si durant el termini esmentat algun creditor d qualsevol de les societats fusionades, s'oposa per escrit a la fusió, aquesta no es pot dur a terme sense que s'assegurin prèviament o s'abonin del tot els drets del creditor disconforme, que no pot oposar-se al pagament encara que es tracti de crèdits no vençuts, de conformitat amb la legislació estatal aplicable. En el mateix termini els socis disconformes poden separar-se de la seva cooperativa mitjançant escrit dirigit al president del consell rector, i la cooperativa resultant de la fusió assumirà l'obligació de liquidació i reemborsament de les seves aportacions en la forma regulada en aquesta llei per al cas de baixa justificada.

5. Cada una de les cooperatives queda obligada a continuar el procediment de fusió des del moment en què el projecte hagi estat aprovat per l'assemblea general de totes elles. La normalització de la fusió es farà mitjançant escriptura pública única, en la qual constarà l'acord de fusió aprovat per les respectives assemblees generals de les societats que es fusionin, que ha de contenir el balanç de fusió de les societats que s'extingeixin.

6. Si la fusió es realitza mitjançant la creació d'una nova societat, l'escriptura ha de contenir, a més, les mencions exigides en l'article 13, quan siguin d'aplicació, per constituir-la. Si es realitza per absorció, ha de contenir les modificacions estatutàries que la societat absorbent hagi acordat amb motiu de la fusió. Aquesta escriptura ha de servir per cancel·lar els assentaments de les primeres i inscriure la novament constituïda o les modificacions de l'absorbent en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

Article 94 Escissió

1. L'escissió de la societat cooperativa pot consistir en la dissolució, sense liquidació, mitjançant la divisió del seu patrimoni i del col·lectiu de socis i dels associats en dos o més parts. Cada una d'aquestes s'ha de traspasar en bloc a cooperatives de nova creació, ha de ser absorbida per unes altres ja existents o s'ha d'integrar amb les parts escindides d'uniques altres cooperatives en una de nova creació. En aquests dos darrers casos es denomina escissió-fusió. També pot consistir en la segregació d'una o més parts del patrimoni i del col·lectiu de socis i associats d'una cooperativa sense la dissolució d'aquesta, i el traspàs en bloc o en part o en parts segregades a unes altres cooperatives de nova constitució o ja existents.

2. Són aplicables a les cooperatives participants en l'escissió les normes reguladores de la fusió en aquesta llei i els seus socis, associats i creditors poden exercir els mateixos drets.

3. Només pot acordar-se l'escissió si les aportacions al capital de la cooperativa que s'escindeix es troben íntegrament desemborsades.

Secció 2a. De la dissolució i de la liquidació

Article 95 Dissolució

Són causes de dissolució de la societat cooperativa:

- a) L'acompliment del termini fixat en els estatuts socials.
- b) La conclusió de l'empresa que constitueix el seu objecte o la impossibilitat de realitzar l'activitat cooperativitzada.
- c) La voluntat dels socis, manifestada mitjançant acord de l'assemblea general, adoptat de conformitat amb el que disposa l'article 44.1 a).
- d) La reducció del nombre de socis per sota del mínim legalment necessari per constituir la cooperativa, si es manté durant més de dotze mesos.
- e) La reducció de la xifra del capital social per sota del mínim establert estatutàriament, si es manté durant més de dotze mesos.
- f) La fusió i l'escissió, si és procedent.
- g) La fallida.
- h) La inactivitat d'alguns dels òrgans socials necessaris o la no-realització de l'activitat cooperativitzada durant dos anys consecutius
- i) Qualsevol altra causa establerta en la llei o en els estatuts.

Article 96 Eficàcia de les causes de dissolució

1. En haver transcorregut el termini de durada de la societat fixat en els estatuts, aquesta es dissol de ple dret, si no és que anteriorment ha estat prorrogada i inscrita la pròrroga en el registre de cooperatives de les Illes Balears. El soci disconforme amb la pròrroga pot ser declarat baixa en la forma i terminis previstos per a la baixa voluntària, la qual té, en tot cas, la consideració de baixa justificada.

2. Quan concorre una causa de dissolució, llevat de les previstes en els punts c), f) i g) de l'article 95, ha de convocar l'assemblea general en el termini de trenta dies perquè adopti l'acord de dissolució. Amb aquesta finalitat qualsevol soci o associat pot requerir el consell rector perquè convoqui l'assemblea general, si a parer seu existeixen algunes de les causes de dissolució esmentades. L'assemblea general ha d'adoptar l'acord per la majoria prevista en l'article 44.1.a) d'aquesta llei.

3. El consell rector ha de sol·licitar, i qualsevol interessat pot fer-ho, la dissolució judicial de la cooperativa en els casos següents:

- a) Si no es convoca l'assemblea general.
- b) Si no es reuneix en el termini establert en els estatuts.
- c) Si no pot adoptar l'acord de dissolució.
- d) Si adopta un acord contrari a declarar la dissolució.

4. L'acord de dissolució o la resolució judicial, si pertoca, s'ha de publicar en un dels diaris de més circulació de la província en què tingui el domicili social la cooperativa i en el Butlletí Oficial de les Illes Balears en el termini de trenta

dies, comptadors des del dia en què es va adoptar l'acord o es va notificar la resolució.

5. La dissolució s'ha d'inscriure en el registre de cooperatives de les Illes Balears, mitjançant el testimoni de la resolució judicial que la ha declarat o l'escriptura pública on consti l'acompliment de les formalitats i requisits legals i, si pertoca, el nomenament i acceptació dels liquidadors i les facultats que se'ls hagin conferit.

6. La societat cooperativa dissolta ha de conservar la seva personalitat jurídica mentre es realitzi la liquidació. Durant aquest període ha d'afegir-se a la denominació social: en liquidació.

Article 97 Liquidació, nomenament i atribucions dels liquidadors

1. L'assemblea general ha de nomenar els liquidadors en votació secreta i en nombre senar, excepte en el supòsit previst en l'article 95.g) d'aquesta llei. Aquests han d'acceptar els càrrecs com a requisit d'eficàcia.

2. Si transcorre un mes des de la dissolució de la cooperativa sense que s'hagin elegit i acceptat els liquidadors, el consell rector ha de sol·licitar del jutge competent el seu nomenament i aquest càrrec pot recaure en persones no sòcies de la cooperativa. També pot sol·licitar-ho al jutge qualsevol soci de la cooperativa.

El nomenament efectuat pel jutge s'ha d'inscriure en el registre de cooperatives de les Illes Balears, mitjançant el testimoni de la resolució corresponent. El consell rector i la direcció han de cessar en les seves funcions des del nomenament dels liquidadors, a qui han de prestar ajut per fer les operacions de liquidació si són requerits per a això.

3. Els liquidadors han d'efectuar totes les operacions necessàries per liquidar la societat. Durant el període de la liquidació han d'observar-se les disposicions legals i estatutàries aplicables sobre el règim de les assemblees generals, a les quals han de retre compte els liquidadors de la marxa de la liquidació i del balanç corresponent per aprovar-los.

4. Els liquidadors han d'actuar de forma col·legiada i els és d'aplicació les normes sobre elecció, incapacitat, revocació, incompatibilitat i responsabilitat dels membres del consell rector. L'assemblea general pot fixar una retribució per als liquidadors.

5. Són competències dels liquidadors:

- a) Subscriure, juntament amb el consell rector, l'inventari i el balanç de la cooperativa en el moment de l'inici de les seves funcions, referits al dia en què s'inicia la liquidació.
- b) Portar i custodiar els llibres i la correspondència de la societat i vetllar per la integritat del seu patrimoni.
- c) Dur a terme les operacions comercials pendents i totes les que siguin necessàries per a la liquidació de la cooperativa.
- d) Alienar els béns socials.

- e) Reclamar i percebre els crèdits i els dividendes passius al temps d'inici de la liquidació.
- f) Concertar les transaccions i els compromisos que convinguin als interessos socials.
- g) Pagar les persones creditors i les sòcies de manera que s'atenguin les normes que aquesta llei estableix.
- h) Representar la cooperativa per a l'acompliment dels fins a què es refereix aquest article.

En tot cas, han de respectar les competències de l'assemblea general previstes a l'article 39 d'aquesta llei, i han d'estar sotmesos en la seva gestió al control i fiscalització de l'assemblea.

Article 98 Intervenció de la liquidació

1. El deu per cent dels socis i associats a les cooperatives de més de mil, el quinze per cent en les de més de cinc-cents i el vint per cent en la resta pot sol·licitar al jutge competent que designi un o diversos interventors que fiscalitzin les operacions de la liquidació.

2. En aquest cas, no tenen validesa els actes dels liquidadors efectuats sense participació dels interventors.

Article 99 Adjudicació de l'haver social

Per adjudicar l'haver social, s'ha de seguir en tot cas l'ordre següent:

- a) S'ha de respectar íntegrament el fons d'educació i promoció.
- b) S'han de saldar els deutes socials.
- c) S'ha de reintegrar als socis l'import del fons de reserva per al reemborsament d'aportacions en la forma prevista en l'article 84 d'aquesta llei.
- d) S'ha de reintegrar als socis i als associats l'import dels altres fons socials voluntaris repartibles que han estat constituïts estatutàriament. A continuació, se'ls han de reintegrar les aportacions al capital social actualitzades o revalorades, començant per les aportacions voluntàries i seguint per les obligatòries.
- e) Si hi ha actiu sobrant i el romanent existent del fons d'educació i promoció s'han de posar a disposició de l'administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, que els han de destinar de manera exclusiva a les finalitats d'educació i de promoció de les societats cooperatives de les Illes Balears.

Article 100 Operacions finals

1. En haver finalitzat les operacions d'extinció del passiu, els liquidadors han de formar el balanç final i el projecte de distribució de l'actiu. Tots dos han de ser censurats pels interventors de la cooperativa i, si pertoca, pels interventors a qui fa referència l'article 98 i s'han de sotmetre a l'aprovació de l'assemblea general. La convocatòria d'aquesta assemblea s'ha de publicar en el Butlletí

Oficial de les Illes Balears, i en un diari de la localitat en què tingui el seu domicili social la cooperativa.

2. Si fos impossible celebrar l'assemblea general, els liquidadors han de publicar el balanç final i el projecte de distribució després d'haver-los censurat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears i en un diari dels de més circulació de la localitat del domicili social de la cooperativa.

Després d'haver transcorregut sis mesos des de l'última de les publicacions esmentades sense que hagi estat impugnat el balanç davant del jutge competent, s'entén aprovat.

3. Després d'haver finalitzat la liquidació i la distribució de l'haver social, els liquidadors han de sol·licitar en el termini de quinze dies la cancel·lació dels assentaments referents a la societat liquidada al registre de cooperatives de les Illes Balears, presentant escriptura pública on consti el balanç final de la liquidació i les operacions d'aquesta. Finalment, han de dipositar en el registre esmentat els llibres i els documents relatius al trànsit de la cooperativa.

Article 101 Suspensió de pagaments i fallida

1. És d'aplicació a les societats cooperatives la legislació concursal mercantil.
2. S'ha de fer l'assentament en el registre de cooperatives de les Illes Balears de la resolució judicial en virtut de la qual es considera incoat el procediment concursal respecte d'una cooperativa.

Capítol XI. De les classes de cooperatives

Secció 1a. De les cooperatives de treball associat

Article 102 Objecte i normes generals

1. Són cooperatives de treball associat les que associen a persones físiques que, mitjançant el seu treball a temps parcial o complet, realitzen qualsevol activitat econòmica o professional per produir en comú béns i serveis i els proporciona una ocupació estable.
2. Poden ser socis treballadors totes les persones majors de setze anys que legalment tinguin capacitat per contractar la prestació del seu treball. Els estrangers poden ser socis treballadors d'acord el que preveu la legislació específica sobre la prestació del seu treball a l'Estat espanyol.
3. La pèrdua de la condició de soci treballador provoca el cessament definitiu de la prestació de treball a la cooperativa.
4. Els socis treballadors tenen dret a percebre periòdicament, en termini no superior a un mes, percepcions a compte dels excedents de la cooperativa denominats avançaments laborals, que no tenen la consideració de salari, segons la seva participació en l'activitat cooperativizada.
5. Són d'aplicació en tots els centres de treball de la cooperativa i a tots els

socis, les normes sobre salut laboral, i prevenció de riscos laborals, i el que estableix la legislació laboral referent a les limitacions d'edat per a feines nocturnes, insalubres, penoses, nocives o perilloses.

6. El nombre d'hores per any realitzades per treballadors amb contracte de treball per compte d'altri, no pot ser superior al trenta per cent del total d'hores per any realitzades pels socis treballadors. No es computen en aquest percentatge:

- a) Els treballadors integrats en la cooperativa per subrogació legal i els que s'incorporin en activitats sotmeses a aquesta subrogació.
- b) Els treballadors que es neguin explícitament a ser socis treballadors.
- c) Els treballadors que substitueixin socis treballadors o assalariats en situació d'excedència, incapacitat temporal o baixa per maternitat, adopció o acolliment.
- d) Els treballadors que prestin servei en centres de treball de caràcter subordinat o accessori. S'entén, en tot cas, com a servei prestat en centre de treball subordinat o accessori, el servei prestat directament a l'administració pública o autonòmica i entitats que coadjuvin l'interès general, quan és realitzat en locals de titularitat pública.
- e) Els treballadors amb contractes de treball en pràctiques i per a la formació.
- f) Els treballadors contractats en virtut de qualsevol disposició de foment d'ocupació de disminuïts físics o psíquics.
- g) Els treballadors que, per raons vinculades a l'objecte i a la finalitat d'una contractació pública, hagin de ser contractats per prestar adequadament el servei, segons les prescripcions establertes en els plecs de condicions economicoadministratives generals o particulars o, si pertoca, en el plec de condicions tècniques.

7. Els estatuts poden fixar el procediment pel qual els treballadors assalariats poden accedir a la condició de socis. El treballador amb contracte de treball per temps indefinit i amb més de tres anys d'antiguitat, ha de ser admès com a soci treballador si ho sol·licita en els sis mesos següents des que va poder exercir aquest dret, sense necessitat de superar el període de prova cooperativa, i si reuneix els altres requisits estatutaris i especialment els relacionats amb la formació cooperativa.

Article 103 Període de prova per a nous socis

1. En les cooperatives de treball associat, els estatuts han d'establir les condicions d'admissió i la necessària formació cooperativa que ha d'impartir-se al soci aspirant. Es pot assignar com a tutor un soci de la cooperativa.

2. El període de prova no pot excedir els sis mesos i l'ha de fixar el consell rector, llevat que l'acompliment del lloc de treball exigeixi condicions professionals especials. En aquest cas, el període de prova pot ser de fins a un any.

3. El nombre dels llocs de treball ocupats per socis treballadors en període de prova no pot excedir un vint per cent del total de socis.

4. Els socis aspirants durant el període de prova tenen els mateixos drets i obligacions que els socis treballadors, amb les particularitats següents:

- a) Poden resoldre la relació per lliure decisió unilateral, facultat que també es reconeix al consell rector de la cooperativa.
- b) No poden ser elegits per ocupar els càrrecs dels òrgans de la cooperativa.
- c) No poden votar en l'assemblea general cap punt que els afecti personalment i directament.
- d) No estan obligats ni facultats per fer aportacions al capital social ni per desemborsar la quota d'ingrés.
- e) No els afecta la imputació de pèrdues que es produeixin en la cooperativa durant el període de prova ni tenen dret al retorn cooperatiu.

Article 104 Règim de treball

1. Els estatuts han de regular, o poden remetre al reglament de règim intern, l'organització bàsica del treball. Han de fer referència com a mínim a: estructura de l'empresa, classificació professional, mobilitat funcional o geogràfica, permisos retribuïts, excedències o qualsevol altra causa de suspensió o extinció de la relació de treball en el règim cooperatiu i, en general, qualsevol altra matèria vinculada als drets i obligacions del soci com a treballador.

2. A proposta del consell rector, l'assemblea general ha d'aprovar anualment el calendari sociolaboral. Ha de contenir: durada de la jornada laboral, descans mínim entre cada jornada i descans setmanal, festes i vacances anuals.

3. Els socis de les cooperatives de treball associat poden prestar serveis a temps total, parcial o amb caràcter estacional.

4. En tot allò que no preveu aquest article, són d'aplicació els drets i garanties legalment establerts en el dret laboral comú.

5. Els socis treballadors estan obligats a afiliar-se en el règim corresponent de la Seguretat Social, d'acord amb el que disposa la normativa bàsica de l'Estat.

Article 105 Règim disciplinari

1. Els estatuts o l'assemblea general mitjançant el reglament de règim intern han d'establir el marc bàsic del règim disciplinari dels socis treballadors.

2. El règim disciplinari ha de regular els tipus de faltes que puguin produir-se en: prestació del treball, sancions, òrgans i persones amb facultats sancionadores delegades i procediments sancionadors amb expressió dels tràmits, recursos i terminis.

3. L'expulsió dels socis treballadors només pot acordar-la el consell rector. Contra aquesta decisió el soci pot recórrer en el termini de vint dies des de la notificació d'aquesta davant del comitè de recursos o, si no n'hi ha, davant de l'assemblea general. L'acord d'expulsió només és executiu des que l'òrgan corresponent el ratifica o ha transcorregut el termini per recórrer davant d'aquest, encara que el consell rector pot suspendre el soci treballador d'ocupació, però conserva provisionalment tots els drets econòmics. Si el soci ha recorregut

i l'òrgan competent per resoldre no ho ha fet, en un termini no superior a un mes des de la data d'interposició del recurs es considera estimat a tots els efectes.

4. La interposició del recurs suspèn el còmput dels terminis per exercir accions davant de la jurisdicció social. Aquest còmput s'inicia de nou a partir de l'endemà de la data en què ha estat desestimat el recurs.

Article 106 Qüestions contencioses

1. Les qüestions contencioses que se suscitin entre la cooperativa i els socis treballadors per la seva condició de socis, s'han de resoldre aplicant preferentment aquesta llei, els estatuts i el reglament de règim intern de la cooperativa i, en general, els principis cooperatius. Aquestes qüestions s'han de sotmetre a la jurisdicció de l'ordre social, d'acord amb l'article 2.ñ) del Reial Decret legislatiu 2/1995, de 7 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de procediment laboral.

La remissió a la jurisdicció de l'ordre social atreu competències dels seus òrgans judicials en tots els seus graus, per conèixer tota qüestió contenciosa que se susciti entre la cooperativa de treball associat i el soci treballador relacionada amb els drets i les obligacions derivats de l'activitat cooperativitzada.

2. Els conflictes no basats en la prestació del treball o els seus efectes, ni compromesos els seus drets quan aportant de treball i que pugui sorgir entre qualsevol soci i les cooperatives de treball associat, estan sotmesos a la jurisdicció de l'ordre civil.

3. El plantejament de qualsevol demanda per part d'un soci en les qüestions a què es refereix el punt 1 d'aquest article, exigeix exhaurir la via cooperativa prèvia, durant la qual queda en suspens el còmput de terminis de prescripció o caducitat per exercir accions o afirmar drets. L'òrgan competent ha de resoldre de forma expressa en un termini no superior a trenta dies des de la data de presentació de l'escrit i, si no resol, s'entén estimada la petició del soci treballador.

Article 107 Suspensió i excedències

1. En les cooperatives de treball associat se suspèn temporalment l'obligació i el dret del soci treballador a prestar serveis, perdent els drets i obligacions econòmiques de la prestació per les causes següents:

- a) Incapacitat temporal.
- b) Maternitat o paternitat i adopció i acolliment de menors de sis anys.
- c) Exercici de càrrec públic representatiu o en el moviment cooperatiu que impossibiliti l'assistència a la feina.
- d) Privació de llibertat mentre no hi hagi sentència condemnatòria.
- e) Suspensió d'ocupació i sou per raons disciplinàries.
- f) Causes econòmiques, tècniques organitzatives o de producció i les derivades de força major.
- g) Les consignades vàlidament en els estatuts socials.

En cessar les causes legals de suspensió, el soci treballador recobra la pleni-

tud dels seus drets i obligacions com a soci i té dret a reincorporar-se al lloc de feina reservat.

2. Per a la suspensió per causes econòmiques, tècniques, organitzatives, de producció o de força major l'assemblea general ha de declarar la necessitat que, per alguna d'aquestes causes, passin a la situació de suspensió la totalitat o part dels socis treballadors que integren la cooperativa. També ha de fixar el temps que ha de durar la suspensió i ha de designar els socis treballadors concrets que queden en situació de suspensió. Els socis suspesos estan facultats per sol·licitar la baixa voluntària a l'entitat, que s'ha de qualificar com a justificada.

3. Els socis treballadors que estan inclosos en els supòsits a), b), d) i f) de l'apartat 1 d'aquest article i mentre estan en situació de suspensió, conserven la resta dels seus drets i obligacions com a socis. Els estatuts socials poden establir limitacions als drets en els supòsits c) i g) de l'apartat 1 d'aquest article.

4. Excepte en el supòsit previst en la lletra f) del número 1 d'aquest article, les cooperatives de treball associat poden celebrar contractes de treball de durada determinada per substituir els socis treballadors en situació de suspensió, d'acord amb la legislació estatal aplicable, amb treballadors assalariats sempre que el contracte especifiqui el nom del soci treballador substituït i la causa de la substitució.

5. Els socis treballadors d'una cooperativa de treball associat amb almanco dos anys d'antiguitat a l'entitat, poden gaudir de situacions d'excedència voluntària, sempre que ho prevegin els estatuts socials. També han de determinar els drets i les obligacions.

Article 108 Baixa obligatòria per causes econòmiques, tècniques, organitzatives, de producció o de força major

1. Quan per causes econòmiques, tècniques, organitzatives, de producció o derivades de força major i per mantenir la viabilitat empresarial de la cooperativa, l'assemblea general consideri convenient reduir amb caràcter definitiu el nombre de socis treballadors de la cooperativa, ha de designar els socis que han de ser declarats baixa. Aquesta té la consideració de baixa obligatòria justificada. L'autoritat laboral ha de constatar les causes esmentades, d'acord amb el que disposa el procediment establert en la legislació estatal aplicable.

2. En aquests casos, la baixa té la consideració d'obligatòria justificada. D'acord amb l'article 76 d'aquesta llei, els socis cessants tenen dret a la devolució de totes les seves aportacions al capital social en el termini màxim d'un any, dividida en mensualitats i conserven el dret preferent al reingrés si en els dos anys següents a la baixa es creen nous llocs de feina de contingut similar al que ocupaven.

Article 109 Successió d'empreses, contractes i concessions

1. Quan una cooperativa se subroga en els drets i obligacions laborals de l'anterior titular, els treballadors afectats per aquesta subrogació poden incorporar-

se com a socis treballadors en les condicions establertes en l'article 102.7 d'aquesta llei i, si porten almanco dos anys a l'empresa anterior, no se'ls pot exigir el període de prova.

2. Quan una cooperativa de treball associat cessa per causes no imputables a aquesta en una contracta de serveis o en una concessió administrativa i un nou empresari se'n fa càrrec, els socis treballadors que hi fan feina tenen els mateixos drets i deures que els haurien correspost d'acord amb la normativa vigent, com si haguessin prestat el seu servei a la cooperativa en la condició de treballadors per compte d'altri.

Secció 2a. De les cooperatives de consumidors i d'usuaris

Article 110 Objecte i finalitat social

1. Les cooperatives de consumidors i usuaris tenen com a objecte el subministrament de béns i de serveis adquirits a tercers o produïts per si mateixes per facilitar l'ús o consum dels socis i de qui hi convisquin, amb la finalitat social de facilitar-los el consum o l'ús en les condicions de preu, qualitat i informació al més favorables per als socis, així com l'educació, la formació i la defensa dels drets dels socis en particular i dels consumidors i usuaris en general.

2. Les cooperatives de consumidors i usuaris podran ser considerades com a associacions de consumidors i usuaris en conformitat al que preveu l'article 22 de l'Estatut dels consumidors i usuaris de les Illes Balears.

Article 111 Operacions amb tercers no socis

1. Les cooperatives de consumidors i usuaris poden realitzar operacions cooperativitzades amb tercers no socis, si ho preveuen els estatuts i d'acord amb l'article 6 d'aquesta llei.

2. Els preus dels subministraments i serveis per a tercers no socis han de ser els mateixos que els establerts per als socis.

Article 112 Aplicació d'excedents

Als cooperatives de consumidors i usuaris, l'aplicació dels resultats econòmics s'ha de realitzar d'acord amb l'article 80 d'aquesta llei en l'exercici següent a la seva meritació, sense perjudici que el retorn cooperatiu s'efectuï necessàriament als socis com a descompte en els imports de les seves operacions amb la cooperativa. Els estatuts han d'establir en cada cas el mètode d'aplicació.

Article 113 Condició i operativitat

1. Les cooperatives de consumidors i d'usuaris tenen la condició de majoristes i poden vendre a la menuda com a minoristes.

2. A tots els efectes s'entén que en el subministrament de béns i de serveis de la cooperativa als seus socis no hi ha pròpiament transmissions patrimonials,

sinó que són els mateixos socis els qui, com a consumidors directes, els han adquirit conjuntament a tercers.

3. La mateixa cooperativa es considera a efectes legals com a consumidor directe.

Article 114 Assemblea general

Els estatuts han de regular i desenvolupar en cada cas el procés de participació social en aquelles cooperatives de consumidors i usuaris que tinguin més de mil socis, per garantir el dret d'informació i la seva participació democràtica en les assemblees generals.

Secció 3a. De les cooperatives d'habitatges

Article 115 Objecte i finalitat social

1. Les cooperatives d'habitatges tenen per objecte proveir els socis d'habitatge, edificacions o serveis complementaris, construïts o rehabilitats per tercers, amb la finalitat social d'aconseguir aquests béns en les condicions de preu, qualitat i informació al més favorables per als seus socis.

2. Les cooperatives d'habitatges poden adquirir, parcel·lar i urbanitzar terrenys i, en general, desenvolupar totes les activitats i treballs que calgui per acomplir el seu objecte social.

3. Les cooperatives d'habitatges també poden tenir com a objecte promoure la construcció d'edificis per als socis en règim d'ús i gaudi, ja sigui per a descans o per a vacances, ja siguin destinades a residències per a socis de la tercera edat o amb disminució.

4. En tots els casos, els estatuts han de fixar les normes a què han d'ajustar-se tant els habitatges en propietat com les edificacions per a ús i gaudi, sense perjudici dels altres drets i obligacions dels socis.

5. Les cooperatives d'habitatges poden alienar o arrendar a tercers no socis els locals comercials i les instal·lacions i les edificacions complementàries de la seva propietat però no els habitatges.

6. Dels imports aconseguits per l'alienació dels béns citats en el punt 5 d'aquest article, s'ha de destinar un u per cent a dotar el fons d'educació i promoció i la resta s'ha d'aplicar a reduir el cost de l'habitatge.

7. Dels imports aconseguits per l'arrendament de locals comercials i les edificacions i les instal·lacions complementàries, s'ha de destinar un cinc per cent a dotar el fons d'educació i promoció i la resta a sufragar les despeses comunes de manteniment, conservació i millora.

8. La propietat o l'ús i gaudi dels habitatges i dels locals poden ser adjudicats o cedits als socis mitjançant qualsevol títol admès en dret.

Article 116. Règim dels socis

1. Poden ser socis de les cooperatives d'habitatges les persones físiques, els

ens públics, les cooperatives, les caixes d'estalvi i les entitats que no tenen caràcter mercantil.

2. Els estatuts poden preveure en quins casos la baixa del soci és justificada. Per a la resta de casos, poden aplicar-se a les quantitats que ha lliurat el soci per finançar el pagament dels habitatges i locals les deduccions a què es refereix l'article 76.2 d'aquesta llei.

3. Les quantitats a què es refereix el punt 2 d'aquest article i les aportacions del soci al capital social han de reemborsar-se-li en el moment en què sigui substituït en els seus drets i obligacions per un altre soci.

4. Ningú no pot ocupar simultàniament el càrrec de membre del consell rector en més d'una cooperativa d'habitatges.

5. Els membres del consell rector en cap cas poden percebre remuneracions o compensacions per acomplir les obligacions del càrrec, sense perjudici del dret a ser rescabats per les despeses que els originin.

Article 117 Construcció per fases o promocions

1. Si la cooperativa d'habitatges desenvolupa més d'una promoció o una mateixa ho és per fases, s'ha d'ajustar al que disposa l'article 7 d'aquesta llei per a cadascuna.

2. Cada promoció o fase ha d'identificar-se amb una denominació específica. Aquesta ha de figurar de forma clara i destacada en tota la documentació que s'hi relaciona, incloent-hi permisos, inscripcions registrals o llicències administratives i qualsevol contracte celebrat amb tercers.

3. Els béns que integren el patrimoni comptabilitzat d'una promoció o fase no respon dels deutes de les restants.

Article 118 Auditoria de comptes

Les cooperatives d'habitatges, abans de presentar els comptes anuals a l'assemblea general ordinària per estudiar-los i aprovar-los, han de sotmetre'ls a una auditoria externa de comptes sense perjudici del que estableix l'article 87.2 d'aquesta llei. Aquesta obligació legal subsisteix mentre no s'adjudiquen o se cedeixen als socis els habitatges o locals.

Article 119 Transmissió de drets

1. En les cooperatives d'habitatges, el soci que pretengui transmetre inter vivos els seus drets sobre l'habitatge o local -abans d'haver transcorregut cinc anys, o un altre termini superior fixat pels estatuts, que no pot ser superior a deu anys des de la data del lliurament de la possessió de l'habitatge o local-, ha de posar-los a disposició de la cooperativa, que els oferirà als sol·licitants d'admissió com a socis per ordre d'antiguitat.

2. El preu de tempteig ha de ser igual a la quantitat desemborsada pel soci que transmet els seus drets sobre l'habitatge o local, incrementada amb la revalorització que hagi experimentat d'acord amb l'índex de preus al consum, durant

el període comprès entre les dates dels diferents desemborsaments parcials i la data de la comunicació a la cooperativa de la intenció del soci de transmetre els seus drets sobre l'habitatge o local.

3. Quan han transcorregut tres mesos des que el soci ha posat en coneixement del consell rector el propòsit de transmetre els seus drets sobre l'habitatge o local, sense que cap sol·licitant d'admissió com a soci faci ús del dret de preferència per adquirir-los, el soci queda autoritzat per transmetre'ls, inter vivos, a tercers no socis.

4. Si en el supòsit a què es refereixen els punts anteriors d'aquest article, el soci no aconsegueix els requisits que s'hi estableixen i transmet a tercers els seus drets sobre l'habitatge o local, la cooperativa, si hi ha sol·licitants d'admissió com a socis, ha d'exercir el dret de retracte i el comprador ha de reemborsar el preu establert en el punt 2 d'aquest article, incrementat amb les despeses a què fa referència l'article 1518.2 del Codi Civil. Les despeses previstes en l'article 1518.1 del Codi Civil són a càrrec del soci que va incomplir el que estableixen els punts anteriors d'aquest article.

5. El dret de retracte pot exercir-se durant un any, comptador des de la inscripció de la transmissió al Registre de la Propietat o, si no s'ha fet, durant tres mesos, comptadors des que el retraient té coneixement de la transmissió.

6. Les limitacions establertes en els punts anteriors d'aquest article no són d'aplicació quan el soci transmet els seus drets sobre l'habitatge o local als seus ascendents o descendents, així com a les transmissions entre cònjuges decretades o aprovades judicialment en els casos de separació o divorci.

Secció 4a. De les cooperatives agràries

Article 120 Objecte i finalitat social

1. Són cooperatives agràries les que associen persones físiques, jurídiques, societats rurals menorquines i comunitats de bens, titulars d'explotacions agrícoles, forestals, ramaderes o mixtes i que tenen com a objecte comerciar, proporcionar subministraments, equips productius i serveis o realitzar operacions encaminades a la millora en qualsevol àrea o vessant econòmica o social de les explotacions dels socis, dels seus elements o components de la cooperativa o de la vida en el medi rural.

2. Per aconseguir el seu objectiu social, les cooperatives agràries poden desenvolupar, a més de les activitats pròpies d'aquest determinades en els estatuts, aquelles altres que sigui pressupòsit, conseqüència, complement o instrument per a la millora econòmica, tècnica, laboral, ecològica o social de la cooperativa, de les explotacions dels socis, dels elements d'aquestes o del medi rural.

3. Els estatuts de la cooperativa poden exigir com a requisit per adquirir i conservar la condició de soci un compromís d'activitat exclusiva corresponent a l'objecte social d'aquells.

4. Sense perjudici del que estableix l'article 24.2 d'aquesta llei, els estatuts han

d'establir el temps mínim de permanència dels socis a la cooperativa, que no pot ser superior a cinc anys. L'incompliment d'aquesta obligació no eximeix el soci de la seva responsabilitat davant tercers, ni de la que ha assumit amb la cooperativa per obligacions i inversions realitzades i no amortitzades.

5. Es poden acordar nous compromisos de permanència obligatoris amb caràcter excepcional per als socis quan l'assemblea general adopti acords que impliquin la necessària permanència o la participació d'aquests en l'activitat de la cooperativa en nivells o terminis nous o superiors als previstos en els estatuts, com ara inversions, ampliació d'activitats, plans de capitalització o similars. En aquests casos, els socis de la cooperativa o de la secció a qui afecti aquest acord poden sol·licitar la baixa a la cooperativa o a la secció de què es tracti. Aquesta baixa té caràcter de justificada en el termini dels quaranta dies següents a l'adopció de l'acord.

6. Si els estatuts ho preveuen, la cooperativa pot incorporar com a socis col·laboradors, aquelles persones, tant físiques com jurídiques, que sense poder realitzar plenament l'activitat cooperativitzada col·laboren en la seva consecució, participant en alguna o en algunes activitats accessòries.

7. Els estatuts o un acord de l'assemblea general han de determinar el règim d'admissió i baixa, així com els drets i obligacions dels socis col·laboradors, si bé el conjunt dels seus vots no pot superar el trenta per cent dels vots socials. Els socis col·laboradors poden elegir un representant al consell rector, amb veu però sense vot, mai superior a un terç d'aquests, i aquest no pot exercir en cap cas els càrrecs de president ni de vicepresident.

8. Quan la cooperativa té a més associats, aquest límit s'ha d'aplicar al conjunt de vots dels col·lectius esmentats.

9. Els socis col·laboradors han de subscriure l'aportació inicial al capital social que fixen els estatuts, però no estan obligats a realitzar noves aportacions obligatòries al capital social, si bé l'assemblea general pot autoritzar-los a fer noves aportacions voluntàries. La suma de les seves aportacions al capital social no pot superar el quaranta per cent dels socis ordinaris. Les aportacions al capital dels socis col·laboradors han de comptabilitzar-se de manera independent a les de la resta de socis.

10. Els estatuts poden regular la forma en què els socis col·laboradors han de participar en la imputació de les pèrdues, així com el dret al retorn cooperatiu.

11. També poden ser socis col·laboradors les cooperatives amb què se subscriu un acord de col·laboració intercooperatiu, en les mateixes condicions establertes en els punts anteriors d'aquest article.

12. Els socis col·laboradors no poden desenvolupar activitats cooperativitzades en competència amb les que desenvolupi la societat cooperativa de la que siguin col·laboradors.

Article 121 Operacions amb tercers

1. Les cooperatives agràries amb activitat comercial, siguin polivalents o especialitzades, poden desenvolupar aquesta activitat i les que hi estiguin connectades, arribant fins i tot directament al consumidor amb productes agraris que no procedeixin de les explotacions de la cooperativa o dels seus socis en els casos següents, sense perjudici del que estableix l'article 6 d'aquesta llei:

- a) En cada exercici econòmic fins a un cinc per cent sobre el total anual facturat per la cooperativa.
- b) Si ho preveuen els estatuts, el percentatge màxim en cada exercici econòmic pot ser de fins al cinquanta per cent sobre les bases obtingudes d'acord amb el punt 1.a) d'aquest article.
- c) Quan per circumstàncies no imputables a la cooperativa, aquesta pugui depassar els límits anteriors per haver obtingut l'autorització prevista en aquesta llei.

2. Les cooperatives agràries amb activitat subministradora, única o diferenciada, dirigida a les seves explotacions o a les dels seus membres, poden cedir a tercers no socis productes o serveis dins dels límits i en els supòsits equivalents del punt 1 d'aquest article, sense perjudici de poder fer-ho en tot cas quan es tracti dels romanents ordinaris de l'activitat cooperativa.

Article 122 Votacions

1. Els estatuts de les cooperatives agràries poden optar entre un sistema de vot unitari o un sistema de vot ponderat o plural. En aquest últim supòsit han d'observar-se les regles següents:

- a) S'atorga a cada soci entre un i cinc vots; els estatuts han de regular la ponderació.
- b) La distribució de vots a cada soci sempre es fa en funció proporcional a l'activitat o servei cooperativitzat i mai en funció de l'aportació al capital social. En tot cas i amb independència de la ponderació que li correspon, el soci a títol principal sempre té cinc vots.
- c) Amb l'antelació suficient a la celebració de cada assemblea general, el consell rector ha d'elaborar una relació en què s'estableixi el nombre de vots socials que correspon a cada soci, prenent com a base les dades de l'activitat o servei cooperativitzat de cadascun referides als tres últims exercicis econòmics. Aquesta relació s'ha d'exposar al domicili social de la cooperativa durant els cinc dies anteriors a la data de celebració de l'assemblea, a efectes de la possible impugnació pel soci disconforme, d'acord el que preveu l'article 54 d'aquesta llei.
- d) El reglament de règim interior aprovat per l'assemblea general ha d'establir la relació entre els vots socials i l'activitat cooperativitzada necessària per a la distribució dels vots.

Secció 5a. De les cooperatives d'explotació comunitària de la terra

Article 123 Objecte i finalitat social

Són cooperatives d'explotació comunitària de la terra les que associen titulars de drets d'ús i aprofitament de terres o uns altres béns immobles susceptibles d'explotació agrària, que cedeixen aquests drets a la cooperativa i que hi presten o no el seus serveis. També poden associar unes altres persones físiques que, sense cedir a la cooperativa drets de gaudi sobre béns, hi presten serveis per a l'explotació en comú dels béns cedits pels socis i dels altres que posseïxi la cooperativa per qualsevol títol, així com desenvolupar les activitats recollides en l'article 120 d'aquesta llei, tot això encaminat a la millora, en qualsevol àrea o vessant econòmica o social de totes les explotacions sota l'emparament de la cooperativa, dels seus elements o components, de la pròpia cooperativa o de la vida en el medi rural.

Article 124 Operacions amb tercers

Les cooperatives d'explotació comunitària de la terra poden realitzar operacions amb tercers en els mateixos termes i amb les mateixes condicions establertes en aquesta llei per a les cooperatives agràries.

Article 125 Règim dels socis

1. Poden ser socis de les cooperatives d'explotació comunitària de la terra:

- a) Les persones físiques, jurídiques, societats rurals menorquines i comunitats de bens, titulars de drets d'ús i aprofitament de terra o altres béns immobles susceptibles d'explotació agrària que cedeixin aquests drets a la cooperativa, prestant-hi o no serveis i que, en conseqüència, tenen simultàniament la condició de socis que cedeixen el gaudi de béns a la cooperativa i de socis treballadors, o únicament la primera.
- b) Les persones físiques que, sense cedir a la cooperativa drets de gaudi sobre béns, hi prestin serveis. Aquestes tenen únicament la condició de socis treballadors.

2. És d'aplicació als socis treballadors de les cooperatives d'explotació comunitària de la terra, que cedeixin o no simultàniament el gaudi de béns a la cooperativa, les normes establertes en aquesta llei per als socis treballadors de les cooperatives de treball associat, amb les excepcions contingudes en aquesta secció.

3. El nombre d'hores per any realitzades per treballadors amb contracte de treball per compte d'altri no pot superar els límits establerts en l'article 102 d'aquesta llei.

Article 126 Cessió de l'ús i aprofitament de béns

1. Els estatuts han d'establir el temps mínim de permanència a la cooperativa dels socis en la condició que cedeixen l'ús i aprofitament de béns, que no pot ser superior a quinze anys.

2. Havent acomplert el termini de permanència a què es refereix el punt 1 d'aquest article, si els estatuts ho preveuen, poden establir-se nous períodes successius de permanència obligatòria, per terminis no superiors a cinc anys. Aquests terminis s'apliquen automàticament, llevat que el soci comuniqui la seva decisió de ser declarat baixa, amb una anticipació mínima de sis mesos a l'acabament del termini de permanència obligatòria respectiu.

En tot cas, el termini per reemborsar les aportacions al capital social ha de començar a computar-se des de la data en què acabi l'últim termini de permanència obligatòria.

3. Encara que, per qualsevol causa, el soci cessi en la cooperativa en la seva condició que cedeix el gaudi de béns, la cooperativa pot conservar els drets d'ús i aprofitament que van ser cedits pel soci pel temps que falti per acabar el període de permanència obligatòria d'aquesta a la cooperativa. La cooperativa si fa ús d'aquesta facultat ha d'abonar en compensació al soci cessant la renda mitjana de la zona dels béns esmentats.

4. L'arrendatari i la resta de titulars d'un dret de gaudi poden cedir l'ús i l'aprofitament dels béns pel termini màxim de durada del seu contracte o títol jurídic sense que això sigui causa de desnonament o de resolució d'aquest. En aquest supòsit, la cooperativa pot dispensar de l'acompliment del termini estatutari de permanència obligada sempre que el titular dels drets d'ús i aprofitament es comprometi a cedir-los pel temps que abasti el seu títol jurídic.

5. Els estatuts han d'assenyalar el procediment per obtenir la valoració dels béns susceptibles d'explotació en comú.

6. Cap soci no pot cedir a la cooperativa l'usdefruit de terres o d'uns altres béns immobles que excedeixin del terç del valor total dels integrats a l'explotació, llevat que es tracti d'ens públics o societats, en el capital social de les quals els ens públics participin majoritàriament.

7. Els estatuts poden regular el règim d'obres, millores i servituds que puguin afectar els béns, el gaudi dels quals ha estat cedit i siguin conseqüència del pla d'explotació comunitària d'aquests. La regulació estatutària comprèn el règim d'indemnitzacions que siguin procedent a conseqüència d'aquestes obres, millores i servituds. Si els estatuts ho preveuen i el soci que cedeix el gaudi té titularitat suficient per autoritzar la modificació, no pot oposar-se a la realització de l'obra o millora o a la constitució de la servitud. Quan sigui necessari per al normal aprofitament del bé afectat, la servitud s'ha de mantenir, encara que el soci cessi en la cooperativa o l'immoble canviï de titularitat, sempre que aquesta circumstància s'hagi fet constar al document de constitució de la servitud. En tot cas, és d'aplicació la facultat de variació recollida en el paràgraf segon de l'article 545 del Codi Civil.

Per adoptar acords relatius al que estableix aquest punt, és necessari que la majoria prevista en l'article 44 d'aquesta llei comprengui el vot favorable dels socis que representin, almanco, el cinquanta per cent de la totalitat dels béns, l'ús i el gaudi dels quals hagi estat cedit a la cooperativa.

8. Els estatuts poden establir normes per les quals els socis que hagin cedit a la cooperativa l'ús i aprofitament de béns, quedin obligats a no transmetre a tercers drets sobre aquests béns que impedeixin el de l'ús i aprofitament d'aquests per la cooperativa durant el temps de permanència obligatòria del soci.
9. El soci que sigui baixa obligatòria o voluntària a la cooperativa, qualificada de justificada, pot transmetre les seves aportacions al capital social de la cooperativa al seu cònjuge, ascendents o descendents, si aquests són socis o adquireixen tal condició en el termini de tres mesos des de la baixa d'aquell.

Article 127 Règim econòmic

1. Els estatuts han de fixar l'aportació obligatòria mínima al capital social per ser soci, distingint la que ha de realitzar en la seva condició que cedeix el gaudi de béns i en la de soci treballador.
2. El soci que, tenint la doble condició que cedeix el gaudi de béns i de soci treballador, sigui declarat baixa en una, té dret al reemborsament de les aportacions realitzades en funció de la condició en què cessa a la cooperativa, sigui aquesta la que cedeix béns o la de soci treballador.
3. Els socis en la seva condició de socis treballadors perceben bestretes laborals, d'acord amb que s'estableix per a les cooperatives de treball associat. En la seva condició que cedeix l'ús i aprofitament de béns a la cooperativa, perceben per aquesta cessió la renda usual a la zona per a finques anàlogues. Les quantitats percebudes per les bestretes laborals i rendes ho són a compte dels resultats finals, en l'exercici de l'activitat econòmica de la cooperativa.
- A efectes del que estableix l'article 79.2.a) d'aquesta llei tant les bestretes laborals com les rendes esmentades tenen la consideració de despeses deduïbles.
4. Els retorns cooperatius s'han d'acreditar als socis d'acord amb les normes següents:
- a) Els excedents disponibles que tinguin el seu origen en els béns inclosos a l'explotació per títols diferents a la cessió a la cooperativa del seu gaudi pels socis, s'han d'imputar a qui tinguin la condició de socis treballadors, d'acord amb les normes establertes per a les cooperatives de treball associat.
 - b) Els excedents disponibles que tinguin el seu origen en els béns, el gaudi dels quals hagi estat cedit pels socis a la cooperativa, s'han d'imputar als socis en proporció amb la seva respectiva activitat cooperativa, en els termes que s'assenyalen a continuació:
 - b.1) L'activitat consistent en la cessió a favor de la cooperativa del gaudi de les finques ha de ser valorada necessàriament en el moment de la cessió.
 - b.2) L'activitat consistent en la prestació de treball pel soci ha de ser valorada d'acord amb el salari del conveni vigent per al seu lloc de feina, encara que hagi percebut bestretes laborals de quantia diferent.

5. La imputació de les pèrdues s'ha de realitzar d'acord amb les normes establertes en el punt 4 d'aquest article. Això no obstant, si l'explotació dels béns, el gaudi dels quals ha estat cedit pels socis dóna lloc a pèrdues, les que corresponguin a l'activitat cooperativitzada de prestació de treball sobre els béns esmentats, s'han d'imputar en la seva totalitat als fons de reserva i, si no n'hi ha, als socis en la seva condició de qui cedeix el gaudi de béns, en la quantia necessària per garantir als socis treballadors una compensació mínima igual al setanta per cent de les retribucions satisfetes a la zona per un treball igual i, en tot cas, no inferior a l'import del salari mínim interprofessional.

Secció 6a. De les cooperatives de serveis

Article 128 Objecte

1. Són cooperatives de serveis les que associen a persones físiques o jurídiques, titulars d'explotacions industrials o de serveis i a professionals o artistes que exerceixin la seva activitat per compte propi i que tenen per objecte prestar subministraments i serveis, produir béns i realitzar operacions encaminades a la millora econòmica i tècnica de les activitats professionals o de les explotacions dels socis.

2. No pot ser classificada com a cooperativa de serveis aquella, en que els socis i en l'objecte de la qual concorrin circumstàncies o peculiaritats que permetin classificar-la d'acord amb el que estableix una altra de les seccions d'aquest capítol.

3. No obstant el que estableixen els punts 1 i 2 d'aquest article, les cooperatives de serveis poden realitzar activitats i serveis cooperativitzats amb tercers no socis, fins a un cinquanta per cent del volum total de l'activitat cooperativitzada realitzada amb els socis.

Secció 7a. De les cooperatives de la mar

Article 129 Objecte i finalitat social

1. Són cooperatives de la mar les que associen a pescadors, armadors d'embarcacions, confraries, organitzacions de productors pesquers, titulars de vivers i, en general, a persones físiques o jurídiques titulars d'explotacions dedicades a activitats pesqueres, i a professionals per compte propi de les activitats esmentades, i que tenen per objecte prestar subministraments i serveis, així com realitzar operacions, encaminades a la millora econòmica, tècnica o social de les activitats professionals, de les explotacions dels socis, de la pròpia cooperativa i del medi marí.

2. Per acomplir el seu objecte social, les cooperatives de la mar poden desenvolupar, a més de les activitats d'aquest objecte, determinades en els estatuts, aquelles altres que sigui pressupòsit, conseqüència, complement o instrument per a la millora econòmica, tècnica, laboral, ecològica o social de la cooperati-

va, de les explotacions dels socis, dels seus elements d'aquestes, de les activitats professionals, o del medi marí.

3. És d'aplicació a les cooperatives de la mar el que preveu sobre operacions amb tercers en l'article 121 d'aquesta llei.

4. L'àmbit d'aquesta classe de cooperatives s'ha de fixar estatutàriament.

Secció 8a. De les cooperatives de transport

Article 130 Objecte

1. Són cooperatives de transportistes les que associen a persones físiques o jurídiques, titulars d'empreses de transport o professionals que puguin exercir en qualsevol àmbit, fins i tot local, l'activitat de transportistes, de persones o coses o mixt i que tenen per objecte prestar serveis i subministraments i realitzar operacions encaminades a la millora econòmic i tècnic de les explotacions dels socis.

Les cooperatives de transportistes també poden realitzar aquelles activitats per a les quals es troben expressament facultades per la Llei 16/1987, de 30 de juliol, d'ordenació dels transports terrestres en els termes que s'hi estableixen.

2. Les cooperatives de transportistes poden desenvolupar operacions amb tercers no socis, d'acord amb el que estableix la secció 6a per a les cooperatives de serveis.

Secció 9a. De les cooperatives d'assegurances

Article 131 Normativa aplicable

Són cooperatives d'assegurances les que exerceixen l'activitat asseguradora als rams i amb els requisits establerts en la legislació de l'assegurança i, amb caràcter supletori, en la Llei de cooperatives.

Secció 10a. De les cooperatives sanitàries

Article 132 Objecte i normes aplicables

1. Són cooperatives sanitàries les que desenvolupen la seva activitat a l'àrea de la salut i poden estar constituïdes pels prestadors de l'assistència sanitària, pels seus destinataris o pels uns i pels altres. Poden realitzar també activitats complementàries i connexes fins i tot de tipus preventiu, general o per a grups o col·lectius determinats.

2. A les cooperatives sanitàries els és d'aplicació les normes establertes en aquesta llei per a les de treball associat o per a les de serveis, segons sigui procedent, quan els socis siguin professionals de la medicina. Quan els socis siguin els destinataris de l'assistència sanitària s'han d'aplicar a la societat les normes sobre cooperatives de consumidors i usuaris. Quan es donin les condicions previstes en l'article 140 d'aquesta llei, s'ha d'aplicar la normativa sobre

cooperatives integrals. Si estiguessin organitzades com a empreses asseguradores, s'han d'ajustar, a més, a la normativa esmentada en l'article 131 d'aquesta llei.

Quan per imperatiu legal no puguin desenvolupar l'activitat asseguradora, aquesta ha de ser realitzada per societats mercantils que siguin propietat, almanco majoritària, de les cooperatives sanitàries. Als resultats derivats de la participació de les cooperatives sanitàries en aquestes societats mercantils els és d'aplicació el que disposa l'article 79.3 d'aquesta llei.

3. Quan una cooperativa de segon grau integri almanco una cooperativa sanitària, aquella pot incloure en la seva denominació el terme sanitària.

Secció 11a. De les cooperatives d'ensenyament

Article 133 Objecte i normes aplicables

1. Són cooperatives d'ensenyament les que desenvolupen activitats docents, en diferents nivells i modalitats. Poden realitzar també, com a complementàries, activitats extraescolars i connexes, així com prestar serveis que facilitin les activitats docents.

2. A les cooperatives d'ensenyament els és d'aplicació les normes establertes en aquesta llei per a les cooperatives de consumidors i usuaris, quan associïn als pares dels alumnes, als seus representants legals o als propis alumnes.

3. Quan la cooperativa d'ensenyament associï a professors i a personal no docent i de serveis, li és d'aplicació les normes d'aquesta llei que regulen les cooperatives de treball associat.

Secció 12a. De les cooperatives de crèdit

Article 134 Objecte i normes aplicables

1. Quan les cooperatives tinguin per objecte atendre les necessitats de finançament dels seus socis i de tercers mitjançant l'exercici de les activitats pròpies de les entitats de crèdit, s'han de denominar cooperatives de crèdit.

2. Les cooperatives de crèdit poden fer tota classe d'operacions actives, passives i de serveis a les altres entitats de crèdit, i han d'atendre preferentment les necessitats financeres dels seus socis, a fi de complir millor els seus fins cooperatius.

3. Les cooperatives de crèdit s'han de regular per les normes especials d'aquesta secció i per les altres disposicions generals d'aquesta llei, sense perjudici de les normes bàsiques de l'Estat ni de les autonòmiques que els siguin aplicables.

4. Poden adoptar la denominació de caixa rural les societats cooperatives de crèdit que tinguin com a activitat principal la prestació de serveis financers en el medi rural.

Article 135 Constitució

La sol·licitud de constitució d'una cooperativa de crèdit ha de estar subscripta per un grup de promotors del qual n'han de formar part, almenys, cinc persones jurídiques que desenvolupin l'activitat pròpia del seu objecte social de manera ininterrompuda des d'almenys dos anys abans de la data de constitució, o per persones físiques, d'acord amb la normativa estatal aplicable.

Per constituir una caixa rural, el grup promotor ha d'incloure, almenys, dues cooperatives, una de les quals ha de ser agrària, o cinquanta socis persones físiques titulars d'explotacions agràries.

Article 136 Règim econòmic

1. Les aportacions inicials al capital social de la cooperativa s'han de fer en efectiu metàl·lic i s'han de desemborsar, almenys un cinquanta per cent, en el moment de la constitució, i la resta, dins el termini màxim de dos anys, o abans, si ho exigeix el compliment del coeficient de solvència. El capital social mínim ha d'estar completament desemborsat en tot cas.

Les aportacions esmentades s'han d'acreditar en títols nominatius, dels quals cada soci n'ha de posseir almenys un. Els estatuts han de determinar el valor nominal de cada títol, com també el nombre mínim de títols que han de posseir els socis, segons la naturalesa jurídica i el compromís d'activitat que han assumit dins els límits que s'estableixen en l'apartat 2 d'aquest article. Tots els títols han de tenir el mateix valor nominal.

2. L'import total de les aportacions de cada soci no pot excedir del vint per cent del capital social quan es tracti d'una persona jurídica i el dos i mig per cent quan es tracti d'una persona física. En cap cas el conjunt de persones jurídiques que no tinguin la condició de societat cooperativa no pot posseir més del cinquanta per cent del capital social.

3. No s'han d'abonar interessos per les aportacions al capital social quan el resultat de l'exercici econòmic, després d'haver computat, si n'és el cas, les pèrdues d'exercicis anteriors, no hagi estat positiu i no hi hagi reserves a lliure disposició suficients per satisfer-los, llevat d'autorització de l'òrgan o de l'entitat competent segons la legislació estatal i d'informe favorable de l'òrgan autonòmic competent en matèria de cooperatives.

4. Les aportacions al capital social s'han de reemborsar als socis només quan no es produeixin una cobertura insuficient del capital social obligatori, reserves i coeficient de solvència. Tampoc no es poden practicar reemborsaments durant els cinc primers anys, comptadors des de la constitució de la cooperativa, llevat que legalment o reglamentàriament s'hagi previst la possibilitat d'autorització expressa.

5. De conformitat amb la normativa estatal aplicable, les cooperatives de crèdit poden fer operacions actives amb tercers no socis fins un màxim del cinquanta per cent dels seus recursos totals. En aquest percentatge no s'han de computar les operacions realitzades per les cooperatives de crèdit amb els

socis de les cooperatives associades, les de col·locació dels excessos de tresoreria en el mercat interbancari, ni l'adquisició de valors i actius financers de renda fixa que es puguin adquirir per cobrir els coeficients legals o per col·locar els excessos de tresoreria.

6. El que s'ha disposat en aquest article s'han d'entendre de conformitat amb l'establert en la legislació estatal aplicable.

Article 137 Control i inspecció

1. Amb independència del que estableix al respecte la legislació estatal, les cooperatives de crèdit estan sotmeses a les normes generals que regulin les facultats d'ordenació, de control, d'inspecció i de disciplina que sobre aquestes escaiguin a les autoritats d'ordre econòmic de l'Administració, pel seu caràcter d'entitats de crèdit.

2. Les línies bàsiques de l'aplicació del fons destinats a educació i promoció acordades per l'assemblea general de la cooperativa s'han de sotmetre a aprovació de la conselleria competent en matèria de cooperatives, que ha de requerir l'informe previ de la conselleria competent en matèria de política financera i, en el cas de les caixes rurals, a més, el de la conselleria competent en matèria d'agricultura.

Secció 13a. De les cooperatives d'iniciativa social

Article 138 Objecte i normes aplicables

1. Seran qualificades cooperatives d'iniciativa social aquelles que sense ànim de lucre i amb independència de la seva classe, tenen per objecte social la prestació de serveis relacionats amb:

1.1. Serveis socials

- a) Família.
- b) Infantesa i adolescència.
- c) Persones grans.
- d) Persones amb discapacitat.
- e) Dona.
- f) Minories ètniques i immigració.
- g) Uns altres grups o sectors en què es puguin manifestar situacions de risc o exclusió social.

1.2. Salut

Alcohòlics i toxicòmans.

1.3. Joventut

Protecció de la joventut.

1.4. Educació

Educació especial.

1.5. En general, necessitats socials no ateses.

2. En el supòsit que l'objecte social de la cooperativa inclogui, a més, activitats

diferents a les pròpies de la iniciativa social, aquelles han de ser accessòries i subordinades a aquestes. La cooperativa ha de portar una comptabilitat separada per a un i per a l'altre tipus d'activitats.

3. Per ser qualificada i inscrita com a cooperativa de treball associat d'iniciativa social, ha de fer constar expressament en els estatuts l'absència d'ànim de lucre. Amb aquesta finalitat ha d'acomplir els requisits següents:

- a) Els resultats positius que es produeixin en un exercici econòmic no poden ser distribuïts entre els socis.
- b) Les aportacions dels socis al capital social, tant obligatòries com voluntàries, no poden meritjar un interès superior a l'interès legal del diner, sense perjudici de la seva possible actualització.
- c) El caràcter gratuït de l'acompliment dels càrrecs del consell rector, sense perjudici de les compensacions econòmiques procedents per les despeses en què puguin incórrer els consellers en l'acompliment de les seves funcions.
- d) Les bestretes societàries i les retribucions dels treballadors per compte d'altri no poden superar el cent cinquanta per cent de les retribucions que en funció de l'activitat categoria professional, estableixi el conveni col·lectiu aplicable al personal assalariat del sector.
- e) L'incompliment de qualsevol dels anteriors requisits determina la pèrdua de la condició de cooperativa d'iniciativa social i ha de passar a regir-se plenament pel que es disposa amb caràcter general per a les cooperatives de treball associat.

4. Aquestes cooperatives han d'expressar a més en la seva denominació la indicació iniciativa social, amb caràcter previ a la qualificació i a la inscripció en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

5. L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha de considerar aquestes cooperatives entitats sense finalitats lucratives a tots els efectes.

6. Les entitats i organismes públics poden participar en qualitat de socis en la forma en que estatutàriament pugui establir-se.

Secció 14a. De les cooperatives d'inserció social

Article 139 Objecte i normes aplicables

1. S'anomenen cooperatives d'inserció social, las que, sense ànim de lucre i amb independència de la seva classe, tenen per objecte atendre els seus membres, pertanyents a col·lectius de discapacitats físics o psíquics, menors i ancians amb mancances familiars i econòmiques, i qualsevol altre grup o minoria exclosos socialment, facilitant-los la seva integració plena en la societat.

2. Poden ser socis d'aquestes cooperatives, les persones indicades en el número 1 com els seus tutors, personal tècnic, professional i d'atenció, així com entitats públiques i privades.

3. Els socis discapacitats poden estar representats en els òrgans socials pels

qui tinguin atribuïda la seva representació legal.

4. Els estatuts han de regular necessàriament el funcionament d'aquestes cooperatives, incorporant-hi d'una forma especial les potencialitats dels valors cooperatius per a la consecució de la seva finalitat social.

5. Per ser qualificada i inscrita com cooperativa d'inserció social ha de fer constar expressament en els seus estatuts l'absència d'ànim de lucre, acomplint amb aquest efecte els requisits que s'estableixen en la disposició addicional segona d'aquesta llei.

6. A tots els efectes, la Administració pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears considera aquestes cooperatives com entitats sense fins lucratius.

7. Serà d'aplicació, per aquestes cooperatives, les normes de la present llei relatives a la classe de cooperatives a què pertanyen.

Secció 15a. De les cooperatives integrals

Article 140 Objecte i normes aplicables

Es denominen cooperatives integrals aquelles que, amb independència de la classe, la seva activitat cooperativitzada és doble o plural, acomplint les finalitats socials pròpies de diverses classes de cooperatives en una mateixa societat, d'acord amb els seus estatuts i acomplint el que es regula per a cada una de les seves activitats. En els casos esmentats, l'objecte social és plural i es beneficia del tractament legal que li correspon per l'acompliment d'aquestes finalitats.

En els òrgans socials de les cooperatives integrals ha d'haver sempre representació de les activitats integrades a la cooperativa. Els estatuts poden reservar el càrrec de president o vicepresident a una determinada modalitat de socis.

Capítol XII. De les cooperatives de segon i ulterior grau i altres formes de col·laboració econòmica

Article 141 Cooperatives de segon i ulterior grau

1. Per a l'acompliment i desenvolupament de finalitats comunes d'ordre econòmic, dos o més cooperatives de la mateixa o diferent classe poden constituir cooperatives de segon o ulterior grau.

2. Els estatuts han d'incloure l'enumeració de les facultats essencials que, per ser precises per al desenvolupament de l'objectiu social, quedin transferides als òrgans de la cooperativa esmentada. Quan la cooperativa es constitueixi amb finalitats d'integració empresarial, els estatuts han de determinar les àrees d'activitat empresarial integrades, les bases per a l'exercici de la direcció unitàries del grup i les característiques d'aquest.

3. A les cooperatives de segon o ulterior grau formades per cooperatives agràries, poden ser socis, sense superar-ne el vint-i-cinc per cent del total, les

societats agràries de transformació integrades per titulars d'explotacions agràries i/o per treballadors agrícoles.

4. A les assemblees d'aquestes cooperatives, cada cooperativa soci la representarà el seu president respectiu. També la pot representar un altre soci d'aquesta, si és designat a tal efecte per a cada assemblea per acord del seu consell rector.

5. Els membres del consell rector, els interventors de comptes, els membres del comitè de recursos i els liquidadors de les cooperatives de segon o ulterior grau, han de ser elegits per l'assemblea d'entre els seus socis.

6. Els retorns que percebin les cooperatives socis, així com els interessos que meritin de les seves aportacions al capital social no tenen la consideració de beneficis extracooperatius.

7. En el supòsit de liquidació de la cooperativa de segon o ulterior grau, el fons de reserva obligatori s'ha de transferir al fons de la mateixa naturalesa de cada una de les cooperatives que la constitueixin, així com la resta de l'haver líquid resultant, distribuïnt-se tot això entre les cooperatives soci en proporció amb el volum de l'activitat cooperativitzada desenvolupada per cada una d'elles durant els últims cinc anys o, en el seu defecte, des de la seva constitució, no tenint ell mateix caràcter de benefici extracooperatiu.

8. Les aportacions obligatòries al capital social d'una cooperativa de segon o ulterior grau s'han de realitzar en funció a l'activitat cooperativa compromesa amb aquella per cada soci.

9. La distribució dels excedents, tant si són positius com si registren pèrdues, s'han d'acordar en funció a l'activitat cooperativitzada compromesa estatutàriament, després d'haver realitzat la imputació que procedeixi als fons obligatoris.

10. Els estatuts han de fixar els criteris o mòduls que defineixen l'activitat cooperativa.

11. Les cooperatives de segon i ulterior grau s'han de regir pel que disposa aquest article, i en el seu defecte, per les normes de caràcter general d'aquesta llei.

Article 142 Grup cooperatiu

1. S'entén per grup cooperatiu als efectes d'aquesta llei el conjunt format per diverses societats cooperatives de qualsevol classe, i que té per objecte la definició de polítiques empresarials i el seu control, la planificació estratègica de l'activitat dels socis i la gestió dels recursos i activitats comunes.

2. Els estatuts del grup cooperatiu han de determinar les facultats d'administració i gestió que ha de tenir la seva entitat cap de grup, les instruccions del qual són d'acompliment obligat per a les cooperatives agrupades, de manera que es produeix una unitat de decisió en l'àmbit de les facultats esmentades.

3. L'emissió d'instruccions pot afectar diferents àmbits de gestió, administració o govern, entre els quals es poden incloure:

- a) L'establiment a les cooperatives de base, de normes estatutàries o reglamentàries comunes.

- b) L'establiment de relacions associatives entre les cooperatives de base.
 - c) El compromís d'aportació periòdica de recursos calculats en funció de la seva respectiva evolució empresarial o compte de resultats.
4. Els compromisos generals assumits davant del grup han de formalitzar-se per escrit, sigui en els estatuts de l'entitat cap de grup, si és societat cooperativa, o mitjançant un altre document contractual. Se n'hi ha d'incloure la duració si aquesta és limitada, el procediment per modificar-lo i per separar una cooperativa i l'exercici de les facultats que s'acorda atribuir a l'entitat cap de grup. La modificació, ampliació o resolució dels compromisos indicats pot efectuar-se, si així s'ha establert, mitjançant acord de l'òrgan màxim de l'entitat cap de grup. El document contractual ha d'eleva-se a escriptura pública.
5. L'acord d'integració en un grup cooperatiu s'anotarà al full corresponent de cada societat cooperativa en el registre de cooperatives de les Illes Balears.
6. La responsabilitat derivada de les operacions que realitzin directament amb tercers les societats cooperatives integrades al grup, no afecta el grup ni les altres cooperatives que l'integrin.

Article 143 Altres formes de col·laboració econòmica i social

1. Les cooperatives de qualsevol tipus i classe poden constituir societats, agrupacions, consorcis i unions entre si o amb altres persones físiques o jurídiques, públiques o privades, i formalitzar convenis o acords per acomplir millor el seu objectiu social i per defensar els seus interessos.
2. Les cooperatives poden subscriure amb altres acords intercooperatius per acomplir els seus objectius socials. En virtut d'aquests, la cooperativa i els seus socis poden realitzar operacions de subministrament, lliuraments de productes o serveis a l'altra cooperativa signant de l'acord. Aquests fets tenen la mateixa consideració que les operacions cooperativitzades amb els propis socis. Els resultats d'aquestes operacions s'han d'imputar d'acord amb el que disposa l'article 80.1 d'aquesta llei.

TÍTOL II. DE L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA I DE LES SOCIETATS COOPERATIVES

Capítol I. Del foment del cooperativisme

Article 144 Principi general

La comunitat autònoma de les Illes Balears en aplicació de l'article 129.2 de la Constitució Espanyola, ha d'assumir com a matèria d'interès públic la promoció, estímul i desenvolupament de les societats cooperatives i de les seves estructures d'integració econòmica i representativa, amb absolut respecte a la seva llibertat i autonomia.

A aquests efectes, els poders públics de les Illes Balears han de protegir, esti-

mular i incentivar l'activitat que desenvolupin les societats cooperatives mitjançant l'adopció de mesures que afavoreixin la inversió empresarial, la creació d'ocupació, l'elevació del nivell de formació socioprofessional i preparació tècnica dels socis, i l'associacionisme cooperatiu.

Per a l'acompliment de que s'ha dit, l'Administració autonòmica ha d'actuar a través de la conselleria competent en matèria de cooperatives, dotant-la dels recursos i serveis necessaris per a l'acompliment de les seves finalitats de promoció, difusió, formació, inspecció i registre, sense perjudici de la coordinació que hi pertoqui amb la resta de conselleries o administracions vinculades amb l'activitat econòmica que desenvolupin les cooperatives.

Article 145 Altres mesures

1. Les federacions o associacions de cooperatives que contribueixin a la promoció de l'interès general de les Illes Balears mitjançant el desenvolupament de les seves funcions, poden ser reconegudes d'utilitat pública pel Govern autonòmic, d'acord i amb els efectes que estableixi la normativa vigent.

2. El Govern de les Illes Balears ha d'adoptar les mesures convenients per a la difusió i ensenyament del cooperativisme als diferents nivells educatius, afavorint la creació de cooperatives d'ensenyament en els centres docents. 3. Especialment s'ha de promoure i donar suport a la constitució de cooperatives de segon o ulterior grau i qualsevol altra forma d'integració que tendeixi a reforçar els vincles cooperatius. Les cooperatives que concentrin les seves empreses per fusió o per constitució d'altres cooperatives de segon o ulterior grau, així com mitjançant unions d'empresaris o agrupacions d'interès econòmic han de gaudir de tots els beneficis atorgats per la normativa autonòmica que es relacionin amb l'agrupació esmentada o concentració d'empreses, al seu grau màxim.

4. Les cooperatives han de gaudir de prioritat en cas d'empat en els concursos i subhastes per adjudicar els contractes de l'Administració vinculada a la comunitat autònoma de les Illes Balears.

5. Per acomplir les seves finalitats específiques, les cooperatives d'habitatges de promoció social tenen dret a adquirir terrenys de gestió pública pels procediments d'adjudicació directa previstos en la normativa d'aplicació.

6. Les societats cooperatives de les Illes Balears que participin en els procediments de contractació, o contractin amb les administracions públiques ubicades en les Illes Balears, només han d'aportar el vint-i-cinc per cent de les garanties que hagin de constituir.

7. Les societats cooperatives de les Illes Balears tenen la condició de majoristes en la distribució o en la venda. Això no obstant, poden vendre a la menuda i distribuir com a detallistes, independentment de la qualificació que els correspon a efectes fiscals.

Igualment, no tenen la consideració de vendes els lliuraments de béns i prestacions de serveis proporcionades per les cooperatives als seus socis, ja sigui

produïdes tant per les cooperatives com pels seus socis o adquirides a tercers per acomplir les seves finalitats socials.

8. Es consideren activitats cooperatives internes i tenen caràcter d'operacions de transformació primària, les que realitzin les cooperatives agràries i les d'explotació comunitària de la terra, així com les cooperatives de segon o ulterior grau que les agrupin, amb productes o matèries que estiguin destinats exclusivament a les explotacions dels socis.

9. En la promoció de cooperatives s'ha de valorar de manera especial i singular, la seva capacitat de generar ocupació.

10. Així mateix, s'ha de promoure la creació de cooperatives, l'activitat de les quals consisteixi en la prestació de serveis encaminats a la satisfacció d'un interès públic o social.

11. L'Administració ha de garantir la participació i la representació del sector cooperatiu en tots els òrgans i meses de diàleg social i econòmic.

Capítol II. De la inspecció, les infraccions, les sancions, la intervenció i la desqualificació

Article 146 Inspecció de les societats cooperatives

Correspon a la conselleria competent en matèria de cooperatives la potestat de la funció inspectora en relació a l'acompliment d'aquesta llei.

La funció inspectora sobre l'acompliment de la legislació cooperativa, així com el seu desplegament estatutari, segons el que preveu aquesta llei, l'ha d'exercir la conselleria competent mitjançant la Inspecció de Treball i Seguretat Social, sense perjudici de les funcions inspectores que corresponguin a altres conselleries en funció de la legislació específica aplicable.

Article 147 Infraccions

1. Les cooperatives són subjectes responsables de les accions i omissions contràries a la Llei o als Estatuts, amb independència de la responsabilitat dels membres dels seus òrgans socials en allò que els sigui imputable amb caràcter solidari o personal, bé de forma directa o perquè pugui ser exigida a través de derivació de responsabilitat.

2. Són infraccions lleus l'incompliment de les obligacions o la vulneració de les prohibicions imposades per aquesta llei que no suposin un conflicte greu entre parts, no interrompin l'activitat social i no puguin ser qualificades de greus o molt greus:

- a) No tenir o no portar al dia els llibres socials o els llibres de comptabilitat obligatoris per un termini superior a 6 mesos, comptats des del darrer assentament fet.
- b) Incomplir l'obligació de lliurar a les persones sòcies els títols o les llibretes de participació que acreditin llurs aportacions socials.

3. Són infraccions greus:

- a) Incomplir l'obligació d'inscriure els nomenaments i les renovacions dels càrrecs i tots els altres actes que hagin de ser registrats.
- b) No respectar els drets que, en matèria d'informació, estableixen els articles 20 i 22 d'aquesta llei, en els casos establerts per llei, pels estatuts o per un acord de l'Assemblea General.
- c) No dipositar els comptes anuals i les auditories, d'acord amb el que disposa l'article 86 d'aquesta llei, en els termes que estableix la legislació corresponent.
- d) Superar els límits per a la contractació amb tercers per compte aliè.

4. Son infraccions molt greus:

- a) Abonar a les persones sòcies en actiu, retorns cooperatius en funció de llur aportació al capital i no en proporció a les operacions, els serveis o les activitats cooperativitzades que hagin dut a terme.
- b) Vulnear les disposicions legals i estatutàries o els acords de l'assemblea general sobre la imputació de pèrdues de l'exercici econòmic.
- c) No destinar els recursos corresponents al fons de reserva obligatori i al fons d'educació i promoció cooperativa, en els casos i per l'import establerts per llei, pels estatuts o per un acord de l'assemblea general.
- d) No destinar els fons irrepartibles, o l'haver líquid resultant de la liquidació, d'acord amb allò que preveu aquesta llei en els casos de liquidació, fusió i escissió de la cooperativa.
- e) Destinar a finalitats diferents de les que la Llei determina els recursos del fons d'educació i promoció cooperativa, i el fons de reserva obligatòria.
- f) Incomplir l'obligació de sotmetre els comptes de l'exercici a verificació mitjançant auditoria externa, si ho estableixen aquesta llei o els estatuts socials, ho acorden l'assemblea general o el consell rector, o ho sol·licita el 20 per cent de les persones sòcies de la cooperativa.
- g) Incomplir les normes legals i estatutàries que regulen l'actualització de les aportacions socials i la destinació del resultat de regularitzar el balanç de la cooperativa.
- h) Incomplir les normes legals i estatutàries relatives a l'objecte i la finalitat de la cooperativa.
- i) Encobrir, sota la fórmula de societat cooperativa, finalitats pròpies de les societats mercantils.
- j) La paralització de l'activitat cooperativitzada, o la inactivitat dels òrgans durant dos anys.
- k) La transgressió de les disposicions imperatives o prohibitives de la Llei de cooperatives, quan se comprovi connivència per lucrar-se o per obtenir ficticiament subvencions o bonificacions fiscals.

5. Les infraccions lleus, greus o molt greus es graduaran a efectes de la seva sanció corresponent en funció de la negligència i intencionalitat, falsedat, incom-

pliment de les advertències prèvies i requeriments de la inspecció, nombre de socis afectats, perjudici causat, repercussió social i dimensió de la cooperativa.

6. Les infraccions prescriuran: les lleus als tres mesos, les greus als sis mesos, les molts greus a l'any. Els terminis es comptaran des de la data en què s'hagin comès.

Article 148 Sancions

1. Les sancions per les infraccions tipificades en els articles anteriors poden imposar-se en grau mínim, mitjà o màxim atenent aquests criteris:

- a) Nombre de socis afectats.
- b) Repercussió social.
- c) Engany o falsedat.
- d) Negligència.
- e) Capacitat econòmica.
- f) Incompliment de les advertències i els requeriments previs dels inspectors.

2. Quan l'acta de l'inspector que iniciï l'expedient sancionador avaluï la infracció en grau mitjà o màxim, hi ha de consignar els criteris que fonamenten la graduació efectuada. Basta un únic criteri per proposar-ne el grau mitjà i dos per al grau màxim. Aquests criteris s'han de fer constar igualment en la resolució administrativa corresponent.

Quan no es consideri rellevant amb aquests efectes cap dels criteris enumerats anteriorment o no consti en els actes administratius esmentats en el paràgraf anterior, la sanció s'imposarà en grau mínim.

3. Les sancions s'han de graduar de la forma següent:

- a) Infraccions lleus:
 - De grau mínim: de seixanta a cent cinquanta euros (de 60 a 150 euros).
 - De grau mitjà: de cent cinquanta un a tres-cents euros (de 151 a 300 euros).
 - De grau màxim: de tres-cents un a sis-cents euros (de 301 a 600 euros).
- b) Infraccions greus:
 - De grau mínim: de sis-cents un a mil dos-cents euros (de 601 a 1.200 euros).
 - De grau mitjà: de mil dos-cents un a dos mil euros (1.201 a 2.000 euros).
 - De grau màxim: de dos mil un a tres mil euros (2.001 a 3.000 euros).
- c) Infraccions molt greus:
 - De grau mínim: de tres mil un a sis mil euros (3.001 a 6.000 euros).
 - De grau mitjà: de sis mil un a trenta mil euros (6.001 a 30.000 euros).
 - De grau màxim: de trenta mil un a seixanta mil euros (de 30.001 a 60.000 euros).

4. Les sancions imposades per infraccions molt greus, quan siguin fermes

s'han de fer públiques en la forma que es determini reglamentàriament .

5. Si s'aprecia reincidència, la quantia de les sancions consignades en aquest article pot incrementar-se fins al doble del grau de la sanció corresponent o de la infracció comesa, sense excedir en cap cas el límit màxim previst per a les infraccions molt greus.

6. Les infraccions han de ser sancionades, a proposta de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, pel director general de qui depengui el registre de cooperatives de les Illes Balears i pel conseller competent en matèria de cooperatives, quan s'acordi la desqualificació.

7. En la tramitació dels expedients és d'aplicació la normativa específica en matèria d'infraccions i sancions a l'ordre social.

Article 149 Desqualificació

1. La desqualificació de la societat cooperativa implica la seva dissolució.

2. Són causes de desqualificació:

- a) Les causes de dissolució, excepte les derivades de l'acompliment del terme fixat en els estatuts, de fusió o escissió o d'acord de l'assemblea general.
- b) Les transgressions molt greus de les disposicions imperatives d'aquesta llei quan provoquin o puguin provocar importants perjudicis econòmics o socials que suposin vulneració reiterada i essencial dels principis cooperatius.

3. Quan la direcció general competent en matèria de cooperatives adverteixi una causa de desqualificació, ha de requerir la cooperativa perquè la esmeni en un termini no superior a sis mesos des de la notificació o la publicació del requeriment. L'incompliment del requeriment origina la incoació de l'expedient de desqualificació.

4. El procediment per desqualificar s'ha d'ajustar al que s'estableix per a l'exercici de la potestat sancionadora regulat en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, amb les particularitats següents:

- a) La conselleria competent en matèria de cooperatives és competent per acordar la desqualificació, mitjançant resolució motivada, amb l'audiència prèvia de la cooperativa afectada i l'informe preceptiu de la direcció general competent.
- b) La resolució administrativa de desqualificació es pot revisar per via judicial i, si es recorre, no serà executiva mentre no hi recaigui sentència ferma.

5. La desqualificació, una vegada ferma, s'ha d'inscriure en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

6. La resolució administrativa de desqualificació ha de nomenar un interventor de la liquidació.

TÍTOL III. DE L'ASSOCIACIONISME COOPERATIU

Article 150 Principis generals

1. Les societats cooperatives poden associar-se lliurement i voluntàriament per defensar i promocionar els seus interessos, constituint unions i, si és procedent, federacions. Tot això sense perjudici d'acollir-se a qualsevol altra fórmula associativa conforme a les normes que regulin el dret d'associació.
2. Les societats agràries de transformació i les associacions agràries poden integrar-se, encara que no tinguin la condició de societats cooperatives, a les federacions i associacions de cooperatives agràries, sense poder ser-hi majoritàries. És requisit indispensable perquè es produeixi aquesta integració que les societats esmentades estiguin formades, únicament, per socis titulars d'algun dret que porti aparellat l'ús o gaudi d'explotacions agràries, així com les constituïdes per treballadors del camp.

Article 151 Competències

1. Correspon a les unions, federacions o associacions de federacions:
 - a) Representar els membres que associen d'acord amb el que estableixen els estatuts.
 - b) Exercir la conciliació en els conflictes sorgits entre les societats cooperatives que associïn, o entre aquestes i els seus socis, quan així ho sol·licitin ambdues parts voluntàriament.
 - c) Organitzar serveis d'assessorament, auditoria, assistència jurídica o tècnica i totes les que siguin convenients per als interessos dels seus afiliats.
 - d) Participar en les institucions i organismes de l'Administració pública que afectin el perfeccionament del règim legal relacionat amb les cooperatives, així com en els organismes que tinguin competència o funcions respecte de l'ordenació socioeconòmica.
 - e) Fomentar la promoció i formació cooperativa.
 - f) L'exercici de qualsevol altra activitat d'anàloga naturalesa.
2. La constitució d'una unió, federació, associació de federacions o adhesió a una altra ja existent, requereix l'acord de l'assemblea general, que s'ha d'enviar a la federació en el supòsit d'adhesió.
3. Les unions, federacions i associacions de federacions estan obligades a sotmetre els seus comptes a auditoria quan siguin beneficiàries de subvencions, d'acord amb el que preveu la Llei 19/1988 d'auditories de comptes.
4. A les unions, federacions i associacions els és d'aplicació el previst expressament en aquest títol i, subsidiàriament, si així procedeix per la seva naturalesa, el contingut general d'aquesta llei. Sense perjudici d'això, no li són d'aplicació les normes relatives a incompatibilitats, incapacitats i prohibicions, així com les relatives a infraccions i sancions previstes en aquesta llei.
5. Les unions, federacions i associacions de federacions han de comunicar al

registre de cooperatives de les Illes Balears, dins del termini d'un mes següent a l'acabament de cada semestre, les baixes i altes dels seus afiliats o federats que s'ha produït en el transcurs del semestre, adjuntant, en els casos d'alta, certificat de l'acord d'associació.

Article 152 Procediment de constitució

1. Les unions, federacions i associacions de federacions constituïdes, a l'empara d'aquesta llei, per adquirir personalitat jurídica han de dipositar, per mitjà dels seus promotors, en el registre de cooperatives de les Illes Balears, una escriptura pública que ha de contenir:

- a) Relació d'entitats promotores.
- b) Certificat de l'acord d'associació de l'assemblea general de cada entitat.
- c) Composició dels òrgans de representació i govern de l'entitat.
- d) Certificat que acrediti la inexistència d'una altra entitat amb denominació coincident.
- e) Els estatuts socials.

2. Els estatuts socials han de contenir:

- a) Denominació.
- b) Domicili, àmbit territorial i funcional d'actuació de l'entitat.
- c) Òrgans socials, funcionament i règim de provisió electiva dels seus càrrecs.
- d) Regulació del dret de vot, havent d'establir limitacions al vot plural si n'hi ha.
- e) Requisits i procediments per adquirir i perdre de la condició d'afiliat.
- f) Règim de modificació d'estatuts, fusió, dissolució i liquidació de l'entitat.
- g) Règim econòmic de l'entitat que estableixi el caràcter, procedència i destinació dels seus recursos, així com els mitjans que permetin als associats conèixer la situació econòmica de l'entitat.
- h) Comptabilitat adequada a la seva activitat, règim d'aprovació del pressupost d'ingressos i despeses i d'aprovació dels comptes anuals, balanç i liquidació del pressupost.

3. El registre de cooperatives de les Illes Balears ha de disposar, en el termini de trenta dies i per una sola vegada, la publicitat del dipòsit o el requeriment als seus promotors, perquè en el termini d'uns altres trenta dies esmenin els defectes observats.

Després d'haver transcorregut aquest termini, el registre de cooperatives n'ha de disposar la publicitat o n'ha de rebutjar el dipòsit mitjançant resolució fonamentada exclusivament en la manca d'algun dels requisits mínims o defectes en la documentació presentada a què es refereix aquest títol.

La publicitat del dipòsit s'ha d'efectuar en el Butlletí Oficial de les Illes Balears. L'entitat adquireix personalitat jurídica i plena capacitat d'actuar en el moment de la publicació del dipòsit.

La modificació dels estatuts de les unions, federacions i associacions de fede-

racions cooperatives ja constituïdes, s'ha d'ajustar al procediment regulat en aquest apartat.

Disposició addicional primera Còmput de terminis

En les relacions de les cooperatives amb els seus socis, el còmput dels terminis establerts en aquesta llei es realitza en la forma prevista en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, excepte en els supòsits en què la Llei en disposi expressament una altra cosa. En els terminis assenyalats en aquesta llei per dies, es computen com hàbils, i els fixats per mesos o anys s'han de computar de data a data. Si en el mes del venciment no hi ha dia equivalent al dia d'inici del còmput, s'ha d'entendre que el termini expira l'últim dia del mes.

Quan l'últim dia del termini és inhàbil, s'ha d'entendre prorrogat al primer dia hàbil següent.

Disposició addicional segona Qualificació com a entitats sense ànim de lucre

1. El règim tributari aplicable a les societats cooperatives qualificades com a entitats sense ànim de lucre en l'àmbit territorial d'aquesta llei és l'establert en la Llei 20/1990, de 19 de desembre, de règim fiscal de cooperatives.

2. Les cooperatives que d'acord amb aquesta llei són qualificades com a societats cooperatives sense ànim de lucre, en els seus estatuts han de fixar de forma expressa el següent:

- a) Els resultats positius que es produeixin en un exercici econòmic no poden ser distribuïts entre els seus socis.
- b) Les aportacions dels socis al capital social, tant obligatòries com voluntàries, no poden meritjar un interès superior a l'interès legal del diner, sense perjudici de la seva possible actualització.
- c) L'acompliment dels càrrecs del consell rector tenen caràcter gratuït, sense perjudici de les compensacions que procedeixin per les despeses en què puguin incórrer els consellers en l'acompliment de les seves funcions.
- d) Les retribucions dels socis treballadors, o en el seu cas, dels socis de treball i dels treballadors per compte d'altri no poden superar el cent cinquanta per cent de les retribucions de l'activitat i de la categoria professional, que estableixi el conveni col·lectiu aplicable al personal assalariat del sector.

Disposició addicional tercera Drets dels cònjuges

Sempre que en aquesta llei es fa referència als drets dels cònjuges dels socis, ha d'entendre's que els mateixos es fan extensius a les parelles de fet quan així ho prevegi la legislació vigent.

Disposició adicional quarta Beneficis fiscals

Resulten d'aplicació a les entitats regulades per aquesta llei els beneficis fiscals, aranzelaris i de qualsevol altra índole establerts en la legislació estatal en tot el que no s'oposi a aquesta llei.

Les cooperatives han de designar lliurement el notari que autoritzi tot els actes i contractes dels quals siguin part, excepte en els supòsits en què intervinguin persones o organismes subjectes a torn de repartiment. Els aranzels notarials, quan l'escriptura pública o qualsevol altre instrument públic vinguin imposats per la legislació cooperativa, tenen una reducció igual a la que es concedeix a l'Estat.

Disposició adicional cinquena Quantia de les sancions

El Govern de les Illes Balears, a proposta del conseller competent en matèria de cooperatives, pot actualitzar la quantia de les sancions establertes en l'article 148 d'aquesta llei, tenint en compte la variació dels índexs de preus al consum.

Disposició adicional sisena Arbitratge

Les discrepàncies o controvèrsies que puguin plantejar-se en les cooperatives, entre el consell rector o els apoderats, el comitè de recursos i els socis, fins i tot en el període de liquidació, poden ser sotmeses a arbitratge de dret regulat per la Llei 36/1998, de 5 de desembre, d'arbitratge. Això no obstant, si la discrepància afecta substancialment els principis cooperatius poden acudir a l'arbitratge d'equitat.

Disposició adicional setena Creació d'un òrgan assessor i consultiu

El Govern de les Illes Balears ha de crear un òrgan de caràcter consultiu i de participació, col·laboració i coordinació entre el moviment cooperatiu i l'Administració pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Disposició adicional vuitena Normes especials

Les cooperatives han d'estar subjectes al que estableix la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, les altres disposicions sobre aquesta matèria i les disposicions sanitàries i assistencials que li siguin d'aplicació.

Disposició adicional novena Mesures de foment per crear ocupació

Totes les normes o incentius sobre treballadors per compte d'altri que tinguin per objecte consolidar i crear feines estables, tant les relatives a la Seguretat Social com a les modalitats de contractació, són d'aplicació als socis treballadors de les cooperatives de treball social i als socis de treball de les altres classes de cooperatives segons les previsions que regulin aquestes matèries en la legislació estatal competent, o la legislació que tingui aquestes competències.

Disposició adicional desena

Els estatuts de les cooperatives de les Illes Balears, qualsevol que sigui la seva classe o data de constitució, no poden ser aplicats en contradicció amb el que disposa aquesta llei per considerar-se nuls.

Disposició adicional onzena

Els socis treballadors de les cooperatives de treball associat o similars, han de gaudir dels beneficis de la seguretat social de conformitat amb la legislació estatal aplicable al cas, si bé poden optar entre la modalitat d'assimilats a treballadors per compte d'altri en el règim general de la Seguretat Social, o en els règims especials que procedeixi d'acord amb la seva activitat, o com a treballadors autònoms en el règim especial de treballadors autònoms. L'opció ha de ser exercida en els estatuts socials.

Disposició transitòria primera Expedients en tramitació i aplicació temporal de la llei

Els expedients en matèria de cooperatives iniciats abans de la vigència d'aquesta llei, s'han de tramitar i resoldre d'acord amb les disposicions previstes en la Llei 3/1987, general de cooperatives, llevat que els seus estatuts hagin estat adaptats a la Llei 27/1999, de 16 de juliol, en aquest cas li són d'aplicació les normes contingudes en aquest darrer text legal. D'idèntica manera, les cooperatives en liquidació s'han de sotmetre fins a la seva extinció a la legislació que li sigui aplicable segons el que preveu aquesta disposició.

Disposició transitòria segona Adaptació dels estatuts

1. En el termini màxim de vint-i-quatre mesos a partir de la data de publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears d'aquesta llei, les cooperatives de les Illes Balears que han estat constituïdes conforme a la normativa anterior, han d'adaptar els seus estatuts a aquesta llei.
2. Les cooperatives que en aquest termini no han acreditat en el registre de cooperatives de les Illes Balears l'adaptació esmentada, queden dissoltes de ple dret i entren en període de liquidació, sense perjudici que la cooperativa acordi expressament la seva reactivació amb l'acord previ de l'assemblea general.
3. L'acord d'adaptació dels estatuts ha de ser adoptat per l'assemblea general, és suficient el vot a favor de la meitat més un dels socis presents i representats.

Disposició transitòria tercera Anotacions registrals

Mentre no entri en vigor el reglament del registre de cooperatives de les Illes Balears, resulten d'aplicació les disposicions vigents fins a la data en matèria registral.

Disposició transitòria quarta Certificat de denominacions

Mentre no s'acompleixin les previsions de l'article 109 de la Llei 27/1999, de 16 de juliol, de cooperatives, el certificat negatiu de denominació ha de ser sol·licitat a la secció central del registre de cooperatives dependent del Ministeri de Treball i Afers Socials.

Disposició derogatòria única

Es deroga el Decret 146/1989, de 30 de novembre, relatiu a societats cooperatives, publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears núm. 157, de 21 de desembre.

Disposició final primera Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor al mes de la seva publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Disposició final segona Normes per aplicar i desplegar la llei

Es faculta el Govern de les Illes Balears perquè, a proposta de la Conselleria competent en matèria de cooperatives, dicti totes les disposicions que siguin precises per aplicar i desplegar aquesta llei. En tot cas, el Govern de les Illes Balears ha d'aprovar, en el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el reglament d'organització i funcionament del registre de cooperatives de les Illes Balears.

Disposició final tercera Dret aplicable

Les societats cooperatives de les Illes Balears s'han de regir per les previsions contingudes en aquesta llei, reglaments de desplegament i els seus estatuts socials.

NORMES EN MATÈRIA D'ACCIÓ SOCIAL

- Sinopsi
- Normes generals
 - **§7.** Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social.
 - **§8.** Decret 66/1999, de 4 de juny, pel qual s'aprova el Reglament regulador del Sistema Balear de Serveis Socials.
 - **§9.** Llei 4/1999, de 31 de març, reguladora de la Funció Inspectoral i Sancionadora en matèria de Serveis Socials
 - **§10.** Llei 3/1998, de 18 de maig, del Voluntariat.
- Dona
 - **§11.** Llei 5/2000, de 20 d'abril, de creació de l'Institut Balear de la Dona.
 - **§12.** Decret 109/2001, de 3 d'agost, pel qual es regulen l'organització i el funcionament de l'Institut Balear de la Dona.
 - **§13.** Llei 6/2002, de 21 de juny, de modificació de la Llei 8/1886, de 22 de novembre, electoral de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- Protecció de menors
 - **§14.** Llei 6/1995, de 21 de març, d'aplicació de les mesures judicials sobre menors infractors.
 - **§15.** Llei 7/1995, de 21 de març, de normes reguladores en matèria de protecció de menors.
- Joventut
 - **§16.** Llei 2/1985, de 28 de març, del Consell de Joventut de les Illes Balears.
 - **§17.** Decret 113/1998, de 18 de desembre, pel qual es despleguen i complementen determinats preceptes de la Llei creadora del Consell de la Joventut de les Illes Balears.
- Discapacitats
 - **§18.** Llei 5/1999, de 31 de març, de cans guia.
 - **§19.** Llei 3/1993, de 4 de maig, de millora de l'accessibilitat i supressió de les barreres arquitectòniques.
 - **§20.** Decret 20/2003, de 28 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament de supressió de barreres arquitectòniques.
- Emigració i immigració
 - **§21.** Llei 3/1992, de 15 de juliol, de comunitats balears assentades fora del territori de la comunitat autònoma.

SINOPSI

NORMES GENERALS

1. REGULACIÓ DE LES COMPETÈNCIES

La Constitució Espanyola estableix que les comunitats autònomes podran assumir competències en matèria d'assistència social (article 148.1.20).

D'altra banda, l'Estat té la competència exclusiva en matèria de règim econòmic de la Seguretat Social, sense perjudici de l'execució dels seus serveis per les comunitats autònomes (article 149.1.17).

La Llei Orgànica 9/1992, de 23 de desembre (BOE núm. 308, de 24 de desembre) atorga, sobre la base dels articles 143, 148.2 i 150.2 de la Constitució, atribueix a la comunitat autònoma la competència d'execució de la legislació de l'Estat en matèria de gestió de les prestacions i serveis socials del sistema de Seguretat Social: INSERSO.

La Comunitat Autònoma ha assumit la competència exclusiva en matèria d'"acció i benestar socials" (article 10.14 de l'Estatut d'autonomia, EAIB), com també, d'acord amb l'article 149.1.17 de la Constitució, la gestió de les prestacions i dels serveis socials dins el sistema de la Seguretat Social : INSERSO (article 12.7 EAIB).

Mitjançant la Llei 10/2003, de 22 de desembre, de mesures tributàries i administratives (BOIB núm.179 ext., de 29 de desembre de 2003; BOE núm. 26, de 30 de gener de 2004), es deroga el Decret 15/2001, de 2 de febrer, d'atribució de competències a l'Institut Balear d'Afers Socials (BOIB núm. 18, de 10 de febrer de 2001).

Pel que fa a la normativa sobre traspàs de competències a la comunitat autònoma, mitjançant el Reial Decret 251/1982, de 15 de gener, es transfereixen les competències, funcions i serveis de l'Estat a la comunitat autònoma en matèria d'assistència i serveis socials (BOE 39 a 44, del 15 al 20 de febrer de 1982; BOE 45 a 48, del 22 al 25 de febrer de 1984).

Pel que fa al traspàs de funcions i serveis, i sense perjudici del Reial Decret 251/1982, en virtut del Reial Decret 853/1984, de 22 de febrer (BOE núm. 111, de 9 de maig de 1984; BOIB núm. 13, de 13 de setembre de 1984), s'amplia i adapta el traspàs de funcions i serveis de l'Estat en matèria d'assistència i ser-

veis socials i el Reial Decret 2734/1986, de 19 de desembre (BOE núm. 8, de 9 de gener de 1987) estableix l'ampliació de mitjans adscrits als serveis de l'Estat traspassats a la comunitat autònoma en matèria d'assistència i serveis socials.

També cal tenir en compte el traspàs de funcions i serveis que duen a terme el Reial Decret 2420, de 1983, en matèria d'escoles-bressol laborals (BOE núm. 219, de 13 de setembre de 1983; BOIB núm. 13, de 13 de setembre de 1984) i el Reial Decret 101/1996, de 26 de gener, en matèria de fundacions benèfiques assistencials (BOE núm. 52, de 19 de 29 de febrer de 1996).

En relació a l'atribució de competències als consells insulars, cal esmentar les normes següents:

- Llei 14/2001, de 29 d'octubre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de serveis socials i seguretat social (BOIB núm. 135, de 9 de novembre de 2001; BOE núm. 284, de 27 de novembre de 2001).
- Llei 12/1993, de 20 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de serveis socials i assistència social (BOIB núm. 159 ext., de 31 de desembre de 1993; BOE núm. 59, de 10 de març de 1994).

El Consell Econòmic i Social va emetre, l'any 2002, va emetre el dictamen sobre l'Avantprojecte de llei de serveis socials (dictamen núm. 15/2002), el qual va ser notificat el dia 18 de setembre de 2002. No obstant l'avantprojecte no va convertir-se finalment en llei.

2. REGULACIÓ MATERIAL

Es destaquen les normes següents:

- Llei 4/1999, de 31 de març, reguladora de la Funció Inspectoral i Sancionadora en matèria de serveis socials (BOIB núm. 45, de 10 d'abril de 1999; BOE núm. 106, de 4 de maig de 1999).⁸
- Llei 3/1998, de 18 de maig, del voluntariat social (BOIB núm. 70, de 28 de maig de 1998; BOE núm. 136, de 8 de juny de 1998).⁹

⁸ §9 d'aquest codi.

⁹ §10 d'aquest codi.

- Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social de les Illes Balears (BOIB núm. 53, de 28 d'abril de 1987; BOE núm. 114, de 14 de maig de 1987).¹⁰
- Decret 66/1999, de 4 de juny, pel qual s'aprova el Reglament regulador del Sistema Balear de Serveis Socials (BOIB núm. 77, de 15 de juny de 1999; correcció d'errades BOIB núm. 81, de 24 de juny de 1999).¹¹

Igualment, cal tenir en compte:

- Decret 128/2002, de 18 d'octubre, pel qual es regula el sistema de prestacions d'acció social a favor del personal docent no universitari de les Illes Balears (BOIB núm. 127, de 22 d'octubre de 2002). Aquest Decret ha estat desenvolupat per l'Ordre de 22 d'octubre de 2002 (BOIB núm. 130, de 29 d'octubre de 2002).
- Decret 117/2001, de 28 de desembre, sobre la renda mínima d'inserció (BOIB núm. 120, de 6 d'octubre de 2001), el qual deroga el Decret 36/1995, de 6 d'abril (BOIB núm. 49, de 20 d'abril de 1995).
- Decret 74/1997, de 21 de maig, pel qual es regula la Comissió Interdepartamental de Serveis Socials de la comunitat autònoma (BOIB núm. 72, de 12 de juny de 1997).
- Decret 14/1996, de 25 de gener, pel qual es regula de manera urgent i transitòria l'acció social per als funcionaris i el personal laboral dels hospitals General i Psiquiàtric (BOIB núm. 17, de 6 de febrer de 1996).
- Decret 135/1995, de 12 de desembre, pel qual es regula l'acció socials dels funcionaris i el personal laboral de la comunitat autònoma (BOIB núm. 160, de 26 de desembre de 1995), modificat pel Decret 26/1996, de 19 de febrer (BOIB núm. 34, de 16 de març) i desenvolupat per l'Ordre de 2 de gener de 1997 (BOIB núm. 9, de 21 de gener de 1997) i per l'Ordre de 24 de gener de 1996 (BOIB núm. 22, de 17 de febrer de 1996).
- Decret 16/1988, de 25 de febrer, de creació de la Comissió de coordinació d'acció social (BOIB núm. 31, de 12 de març de 1988), modificat pel Decret 38/1989, de 31 de març (BOIB núm. 50, de 25 d'abril de 1989), pel Decret 33/1995, de 23 de març (BOIB núm. 42, de 6 d'abril de 1995) i pel Decret 73/1997, de 21 de maig (BOIB núm. 72, de 12 de juny de 1997).

¹⁰ §7 d'aquest codi.

¹¹ §8 d'aquest codi.

- Decret 44/1988, de 28 d'abril, de creació dels Registres de Centres, Serveis i Entitats dedicades a l'acció social (BOIB núm. 57, de 12 de maig de 1988).
- Decret 13/1988, d'11 de febrer, pel qual es regulen la composició i funcions del Consell Superior d'Acció Social (BOIB núm. 256, de 27 de febrer de 1988), modificat pel Decret 28(1989, de 31 de març (BOIB núm. 50, de 25 d'abril de 1997) i pel Decret 72/1997, de 21 de maig (BOIB núm. 72, de 12 de juny de 1997).
- Ordre de 2 d'octubre de 2000 per la qual es regula el servei d'assistència a domicili (BOIB núm. 126, de 14 d'octubre de 2000).
- Ordre de 27 de juliol de 2000, de regulació de les ajudes per finançar el lloguer d'habitatges on es realitzin activitats que promoguin la reinserció de determinats col·lectius (BOIB núm. 97, de 8 d'agost de 2000).
- Ordre de 12 d'agost de 1996, per la qual es regula la concessió d'ajuts públics en matèria d'acció social (BOIB núm. 107m, de 27 d'agost de 1996), modificada per l'Ordre d'11 d'octubre de 1999 (BOIB núm. 135, de 28 d'octubre de 1999).

Pel que fa a les normes del Consell Insular de Mallorca, destaquen, en aquesta matèria:

- Acord del Ple del Consell Insular de Mallorca de 15 de setembre de 2003, pel qual s'aprova la constitució de l'Institut de Serveis Socials i Esportius de Mallorca i dels estatuts que han de regir el seu funcionament (BOIB núm. 133, de 23 de setembre de 2003).
- Acord del Ple del Consell Insular de Mallorca, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el reglament del Consell d'Acció Social del Consell Insular de Mallorca (BOCAIB núm. 114, de 12 de setembre de 1995).

DONA

1. REGULACIÓ DE LES COMPETÈNCIES

Atesa la possibilitat que atorga la Constitució a les comunitats autònomes (article 148.1.20) d'assumir competències en matèria d'assistència social, l'Estatut d'Autonomia estableix que la Comunitat Autònoma de les Illes Balears té la com-

petència exclusiva en matèria d'acció i benestar socials (Article 10.14 EAIB).

Mitjançant el Reial Decret 1077/1984, de 29 de febrer (BOIB núm. 20, de 10 de desembre de 1984; BOE núm. 137, de 8 de juny de 1984); l'Estat traspasa a la Comunitat Autònoma les funcions i serveis en matèria de protecció a la dona. I amb el Reial Decret 1271/2001, de 29 de novembre (BOE núm. 291, de 5 de desembre de 2001), s'amplien els mitjans adscrits als serveis traspassats pel RD 1077/1984.

D'altra banda, amb el Decret 140/1984, de 22 de novembre, (BOIB núm. 20, de 10 de desembre de 1984), es produeix l'assumpció i distribució de funcions i serveis transferits per l'Estat en matèria de protecció a la dona.

2. REGULACIÓ MATERIAL

Són normes rellevants en matèria de dona:

- La Llei 5/2000, de 20 d'abril, de l'Institut Balear de la dona (BOIB núm. 54, de 29 d'abril de 2000; BOE núm. 118, de 17 de maig de 2000).¹²
- El Decret 109/2001, de 3 d'agost, d'organització i funcionament de l'Institut Balear de la Dona (BOIB núm. 96, d'11 d'agost), que extingeix la Comissió Interdepartamental de la Dona i en deroga la normativa. Aquest decret és la principal norma de desenvolupament de la Llei 5/2000.¹³
- La Llei 6/2002, de modificació de la Llei 8/1986, de 22 de novembre, electoral de les Illes Balears (BOIB núm. 79, de 2 de juliol de 2002; BOE núm. 170. De 17 de juliol de 2002). La modificació de la Llei 8/1986 consisteix en l'establiment de la regla de paritat per a la confecció de llistes electorals.¹⁴

El Tribunal Constitucional va suspendre, mitjançant la provisió de 15 d'octubre de 2002 (BOIB núm. 135, de 9 de novembre de 2002), la vigència de la Llei 6/2002, produïda automàticament per incoació del recurs d'inconstitucionalitat, admès per part del Tribunal, sobre la base de l'article 161.2 de la Constitució, és mantinguda pel Tribunal mitjançant la interlocutòria de 14 de gener de 2003 (BOIB núm. 15, d'1 de febrer de 2003).

¹² §11 d'aquest codi.

¹³ §12 d'aquest codi.

¹⁴ §13 d'aquest codi.

El foment de la participació de la dona en el mercat de treball ha estat, igualment, objecte de regulació. Entre aquest tipus de normes, destacam els exemples següents:

- Ordre de 4 d'abril de 2003, per la qual s'estableixen les bases reguladores per concedir ajuts públics destinats a fomentar la participació de la dona en el mercat de treball (BOIB Núm. 51, de 12 d'abril de 2003).
- Ordre de 19 de març de 2002, per la que es regulen els ajuts per afavorir la inserció laboral de les dones, i la conciliació de la vida laboral i familiar (BOIB núm. 38, de 28 de març), modificada per l'Ordre de 10 de juny de 2002 (BOIB núm. 77, de 27 de juny), per l'Ordre de 10 de setembre de 2002 (BOIB núm. 119, de 3 d'octubre) i per l'Ordre de 30 d'octubre de 2002 (BOIB núm. 136, de 12 de novembre).

PROTECCIÓ DE MENORS

1. REGULACIÓ DE LES COMPETÈNCIES

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competència exclusiva en matèria d' "institucions públiques de protecció i tutela de menors" en virtut de l'article 5 de la Llei orgànica 9/1992, de 23 de desembre (BOE núm. 308, de 24 de desembre de 1992), que es dicta sobre la base dels 143, 148.2 i 150.2 de la Constitució, i en virtut de l'article 10.35 l'Estatut d'autonomia.

Mitjançant el Reial Decret 2173/1993, de 10 de desembre (BOE núm. 307, de 24 de desembre de 1993): traspàs de funcions i serveis de l'Estat a la comunitat autònoma en matèria de protecció de menors.

D'altra banda, cal tenir en compte el Decret 140/1993, de 30 de desembre, d'assumpció i distribució de competències transferides a la comunitat autònoma en matèria de protecció de menors (BOIB núm. 160 ext., de 31 de desembre de 1993).

Igualment, mitjançant la Llei 8/1997, de 18 de desembre, s'atribueixen competències als consells insulars en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors (BOIB núm. 157 ext., de 20 de desembre de 1997; BOE núm. 23, de 27 de gener de 1998).

2. REGULACIÓ MATERIAL

Les normes més destacables en matèria de protecció de menors són:

- Llei 6/1995, de 21 de març, d'aplicació de les mesures judicials sobre menors infractors (BOIB núm. 37 ext., de 12 de maig de 1995; BOE núm. 113, de 12 de maig de 1995).¹⁵

El Tribunal Constitucional, mitjançant la interlocutòria de 24 d'octubre de 1995 (BOIB núm. 145, de 21 de novembre de 1995), acorda mantenir la suspensió de l'article 4.1, incís final, en connexió amb l'article 5, i aixecar la suspensió dels articles 6 i 7 de la Llei 6/1995, suspensió que havia decretat per provisió de 4 de juliol de 1995 (BOE núm. 166, de 13 de juliol de 1995), atès el recurs d'inconstitucionalitat promogut pel president del Govern, qui havia invocat l'article 161.2 de la Constitució.

- Llei 7/1995, de 21 de març, de normes reguladores en matèria de protecció de menors (BOIB núm. 43, de 8 d'abril; BOE núm. 119, de 19 de maig de 1995).¹⁶
- Decret 45/2003, de 2 de maig, d'acolliments familiars i adopció (BOIB 65, de 10 de maig), el qual desplega reglamentàriament certs aspectes de la Llei 7/1995.

Altres normes que cal tenir en compte en aquesta matèria són:

- Decret 15/2003, pel qual es crea del Consell de la Infància i Família de les Illes Balears i es regula el seu funcionament.
- Decret 45/2002, de 22 de març, pel qual s'ordenen l'acreditació i l'habilitació de les entitats col·laboradores en matèria de menors infractors (BOIB núm. 39, de 30 de març de 2002).
- Decret 16/1997, de 30 de gener, pel qual es crea l'Oficina dels Drets del Menor (BOIB 21, de 18 de febrer; modificat pel Decret 83/1998, d'11 de setembre (BOIB 121 de 22 de setembre) i pel Decret 25/2000, de 25 de febrer (BOIB 29, de 7 de març).
- Decret 46/1997, de 15 d'abril, pel qual es regulen els requisits per a l'acreditació i habilitació de les entitats col·laboradores de

¹⁵ §14 d'aquest codi.

¹⁶ §15 d'aquest codi.

l'Administració en matèria de guarda de menors i integració familiar (BOIB núm. 45, de 15 d'abril de 1997).

- Decret 187/1996, d'11 d'octubre, pel qual es regula l'habilitació i activitats d'entitats col·laboradores de mediació familiar en matèria d'adopció internacional (BOIB núm. 187, de 14 de novembre de 1996).
- Decret 98/1994, de 21 de setembre, pel qual es regula l'habilitació per actuar com a entitat col·laboradora (BOIB núm. 127, de 28 d'octubre), desenvolupat per l'ordre de 21 de novembre de 1994 (BOIB núm. 149, de 6 de desembre de 1994).
- Ordre de 18 de maig de 2001, per la qual s'aprova el Reglament de règim intern i de funcionament del centres socioeducatius per a l'execució de les mesures privatives de llibertat (BOIB 67, de 5 de juny).
- Ordre de 13 d'abril de 2000, per la qual es regulen els requisits i el procediment per a l'expedició de la conformitat a la venguda i estada de menors estrangers (BOIB 53, 27 abril).

Pel que fa a la normativa del Consell Insular de Mallorca en aquesta matèria, cal tenir en compte l' Acord del Ple, de 2 de juny de 2002, pel qual s'aprova el reglament pel qual es crea i regula la composició, les funcions i el funcionament de la comissió de famílies adoptives del Consell de Mallorca (BOIB núm. 109, de 10 de setembre de 2002).

TERCERA EDAT

1. REGULACIÓ DE LES COMPETÈNCIES

Sense perjudici de les competències en matèria d'acció i benestar socials i en matèria de salut, les quals estan relacionades indiscutiblement amb la tercera edat, l'article 10.13 de l'Estatut d'Autonomia preveu que la Comunitat Autònoma té competència exclusiva en aquesta matèria.

2. REGULACIÓ MATERIAL

A banda de les normes en matèria de salut i de les normes generals sobre acció social, les normes següents són rellevants en matèria de tercera edat:

- Decret 123/2001, de condicions mínimes d' obertura i funcionament dels centres i serveis tant públics com privats (BOIB 130, de 30 d'octubre).
- Decret 244/1999, de 26 de novembre, pel qual es regula l'Estatut Bàsic dels centres de persones majors dependents de l'Institut Balear d'Afers Socials (BOIB 151, de 4 de desembre).
- Decret 66/1997, de 21 de maig, pel qual es regulen les ajudes públiques a les persones majors, que són competència de l'Institut Balear d'Afers Socials (IBAS), modificat pel Decret 84/1998, de 19 de setembre (BOIB 126, d'1 d'octubre) i modificat i parcialment derogat per Decret 46/2002, de 22 de març (BOIB 39, de 30 de març).
- Decret 48/1997, de 7 de febrer, de creació del Consell Social de Persones Majors de les Illes Balears (desenvolupat per ordre de 17 de juny de 1997), modificat pel Decret 142/2000, de 3 d'octubre (BOIB 129 de 29 d'octubre).
- Ordre de 20 de desembre de 2002 (BOIB 155, de 26 de desembre), per la qual es regulen les bases dels ajuts individuals gestionats per el Institut Balear d'Afers Socials per a persones majors, per a persones amb discapacitat i per a persones amb greu i urgent necessitat, modificada per l'Ordre de 15 d'octubre de 2003 (BOIB núm. 165, de 27 de novembre de 2003).
- Ordre de 26 de novembre de 2002 (BOIB 142, de 26 de novembre), per la qual es crea i regula un ajut econòmic, gestionat per l'Institut Balear de Afers Socials (IBAS), per a famílies amb persones majors assistides.
- Ordre de 10 d'abril de 2002 (BOIB núm. 49 de 23 d'abril) ajudes per a la realització de projectes gestionats per l'Institut Balear de Afers Socials, modificada per l'Ordre de 4 de setembre de 2002 (BOIB núm. 112, de 17 de setembre de 2002).
- Ordre de 30 de novembre de 2000, per la qual es regulen i convoquen ajudes dirigides a les federacions i associacions de jubilats, pensionistes i persones majors de les Illes Balears, a tramitar per l'Institut Balear d'Afers Socials (BOIB 150, de 9 de desembre).

JOVENTUT

1. REGULACIÓ DE LES COMPETÈNCIES

Sense perjudici de les competències en matèria d'acció i benestar socials i en matèria de protecció de menors, les quals poden estar relacionades amb la joventut, l'article 10.13 de l'Estatut d'autonomia preveu que la Comunitat Autònoma té competència exclusiva en aquesta matèria.

2. REGULACIÓ MATERIAL

Les normes autonòmiques més rellevants en aquesta matèria són:

- Llei 2/1985, de 28 de març, del Consell de Joventut de les Illes Balears (BOIB núm. 12, de 30 d'abril de 1985; BOE núm. 202, de 23 d'agost de 1985), modificada per la Llei 6/1986, de 4 de juny (BOIB núm. 19, de 20 de juny de 1986; BOE núm. 181, de 30 de juliol de 1986).¹⁷
- Decret 113/1998, de 18 de desembre, de desplegament de la Llei 2/1985 (BOIB núm. 3, de 7 de gener de 1999).¹⁸
- Decret 35/1999, de 9 d'abril, pel qual es creen i es regulen la Xarxa Balear de serveis d'informació Jove i el cens de la Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove (BOIB núm. 49, de 20 d'abril de 1999). Aquest decret està desenvolupat per l'Ordre de 23 de març de 2000, per la qual es regula el curs de formació per als informadors per a joves (BOIB núm. 43, de 4 d'abril de 2000) i per l'Ordre de 2 de juny de 1999, per la qual es determina la documentació preceptiva per a la concessió de l'autorització d'integració dels serveis d'Informació Jove a la Xarxa Balear d'Informació Jove i la inscripció en el Cens que els és propi (BOIB núm. 81, de 24 de juny de 1999).
- Decret 4/1997, de 10 de gener, de creació del consorci Xarxa d'Instal·lacions de les Illes Balears (BOIB núm. 15, de 4 de febrer de 1997) modificat pel Decret 50/1997, de 14 de març (BOIB núm. 47, de 19 d'abril de 1997) i pel Decret 28/2003, de 4 d'abril (BOIB núm. 54, de 19 d'abril de 2003).

¹⁷ §16 d'aquest codi.

¹⁸ §17 d'aquest codi.

- Decret 182/1996, de 4 d'octubre, de creació, organització i funcionament de la Comissió Interdepartamental per a l'elaboració de polítiques de joventut (BOIB núm. 129, de 17 d'octubre de 1996) , modificat pel Decret 67/1998, de 26 de juny (BOIB núm. 88, de 7 de juliol de 1998).
- Decret 29/1990, de 5 d'abril, de regulació d'activitats de temps lliure infantils i juvenils (BOIB núm. 47, de 17 d'abril de 1997) , modificat pel Decret 76/1984, de 9 de juny (BOIB núm. 79, de 30 de juny de 1994), pel Decret 40/1998, de 24 de març (BOIB núm. 43, de 31 de març de 1998) i pel Decret 189/1999, de 27 d'agost (BOIB núm. 114, de 9 de setembre de 1999).
- Decret 27/1984, de 5 d'abril, de regulació del règim de subvencions per a programes d'activitats i equipaments a organitzacions, grups i entitats prestadores de serveis (BOIB núm. 8, de 5 de juny de 1984), modificat pel Decret 131/1984, de 8 de novembre (BOIB núm. 19, de 30 de novembre de 1984).
- Decret 16/1984 de 23 de febrer, sobre reconeixement d'escoles d'educadors de temps lliure (BOIB núm. 5, de 20 de març de 1984) , modificat pel Decret 187/1999, de 27 d'agost (BOIB núm. 114, de 9 de setembre de 1999) i desenvolupat per l'ordre de 27 de novembre de 1984 (BOIB núm. 20. De 10 de desembre de 1984).

Altres normes per tenir en compte són:

- Ordre de 9 de desembre de 2002, per la qual es regulen i convoquen les ajudes per a cooperants (BOIB núm. 152, de 19 de desembre de 2002).
- Ordre de 3 de desembre de 2001, de regulació del règim de concessió d'ajudes econòmiques per a la creació i optimització de les infraestructures públiques juvenils (BOIB núm.), modificat per l'Ordre de 18 de setembre de 2002 (BOIB núm. 117, de 28 de setembre de 2002).

MINUSVALIES I DISCAPACITATS

1. REGULACIÓ DE LES COMPETÈNCIES

Vegeu regulació de competències en matèria d'acció social en general.

2. REGULACIÓ MATERIAL

Les normes de la Comunitat Autònoma més rellevants en aquesta matèria són, sense perjudici de les normes sobre assistència social:

- Llei 5/1999, de 32 de març, de cans guia (BOIB núm. 45, de 10 d'abril de 1999; BOE núm. 106, de 4 de maig de 1999).¹⁹
- Llei 3/1993, de 4 de maig, de millora de l'accessibilitat i supressió de les barreres arquitectòniques (BOIB núm. 62, de 20 de maig de 1993, BOE núm. 197, de 18 d'agost de 1993).²⁰
- Decret 20/2003, de 28 de febrer, de supressió de barreres arquitectòniques (BOIB núm. 36, de 18 de març de 2003).²¹
- Decret 53/2001, de 30 de març, pel qual es crea i regula el Consell de Persones amb Discapacitat de les Illes Balears (BOIB núm. 44, de 12 d'abril de 2001)
- Decret 141/2000, de 13 d'octubre, pel qual s'atribueix a l'Institut d'Afers Socials la gestió dels programes inclosos en el Pla gerontològic i en el Pla d'acció integral per a persones amb discapacitat (BOIB núm. 129, de 21 d'octubre de 2000)
- Decret 52/1999, de 30 d'octubre, pel qual es regula l'accés a l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears de persones amb discapacitats (BOIB núm. 60, de 11 de maig de 1999), modificat pel Decret 32/2001, de 23 de febrer (BOIB núm. 28, de 6 de març de 2001)
- Decret 215/1996, de 12 de desembre, pel qual s'estableix el règim de subvencions per a la supressió de barreres arquitectòniques (BOIB núm. 9, de 21 de gener de 1997), modificat pel Decret 48/1998, de 24 d'abril (BOIB núm. 60, de 6 de maig de 1998)
- Decret 36/1991, de 18 d'abril, de creació del consorci per a la protecció i acollida de disminuïts psíquics profunds de Balears, (BOIB núm. 59, de 9 de maig de 1991), modificat pel Decret 155/1996, de 19 de juliol de 1996 (BOIB núm. 99, de 8 d'agost de 1996), pel Decret

¹⁹ §18 d'aquest codi.

²⁰ §19 d'aquest codi.

²¹ §20 d'aquest codi.

38/2002, de 15 de març (BOIB núm. 35, de 21 de març de 2002) i pel Decret 183/2003, de 21 de novembre (BOIB núm. 167, de 21 de desembre de 2003)

- Ordre de 12 de febrer de 2003, per la qual s'estableixen les bases reguladores per concedir ajuts públics destinats al foment de la integració laboral de discapacitats en centres especials d'ocupació i treball autònom (BOIB núm. 21. de 156 de febrer) .

IMMIGRACIÓ I EMIGRACIÓ

1. REGULACIÓ DE LES COMPETÈNCIES

La Constitució estableix en l'article 149.1.2 que l'Estat té competència exclusiva en matèria de "nacionalitat, immigració, emigració, estrangeria i dret d'asil". No obstant, en l'article 148.1.17 atorga a les comunitats autònomes la possibilitat d'assumir competències en matèria de foment de la cultura de la comunitat autònoma. Sobre aquesta base, l'article 13 de l'Estatut d'autonomia estableix la competència exclusiva en "protecció i foment de la cultura autòctona".

2. REGULACIÓ MATERIAL

Les normes de la comunitat autònoma més rellevants en matèria d'immigració són:

- Llei 3/1992, de 15 de juliol, de comunitats balears assentades fora del territori de la comunitat autònoma (BOIB 98, de 15 d'agost de 1992; BOE núm. 223, de 16 de setembre de 1992).²²
- Decret 237/1999, de 5 de novembre, de creació del Fòrum de la Immigració (BOIB 141, d'11 de novembre de 1999), modificat pel Decret 106/2001, de 27 de juliol (BOIB núm. 93, 4 agost de 2001).
- Decret 103/1998, de 20 de novembre, pel qual es regulen les ajudes públiques en favor de les comunitats balears assentades fora de les Illes i de les entitats associatives per al foment de la participació ciutadana (BOIB núm. 150, de 24 de novembre de 1998), modificat pel Decret 258/1999, de 26 de novembre (BOIB núm. 151 de 4 de desem-

²² §21 d'aquest codi.

bre de 1999) i pel Decret 73/2001, de 25 de maig (BOIB núm. 67, de 5 de juny de 2001).

- Decret 77/1995, de 3 d'agost, pel qual es regula el Consell de comunitats balears (BOIB 101, 12 agost de 1995), modificat pel Decret 116/1997, de 6 de setembre (BOIB 117, de 18 de setembre de 1997).
- Decret 13/1994, d'ajudes a favor de les comunitats balears a l'exterior i de les entitats associatives per al foment de la participació ciutadana (BOIB núm. 20, 15 febrer). Modificat pel Decret 97/1994, de 7 de setembre (BOIB núm. 117, de 24 setembre de 1994) i pel Decret 170/1996, de 9 d'agost (BOIB 108, de 29 d'agost de 1996).
- Decret 129/1993, de 16 de desembre, d'organització i funcionament del Règim de comunitats balears assentades fora del territori de la comunitat autònoma (BOIB núm. 156, 25 de desembre de 1993).

Altres normes per tenir en compte són:

- Ordre de 22 de desembre de 1999, per la qual es crea la Comissió d'estudis sobre el fet emigratori de les Illes Balears (BOIB núm. 4, de 8 de gener de 1999)
- Ordre de 10 de febrer de 1992, per la qual es regula el pla singular de subvencions a favor de les comunitats balears a l'exterior, comunitats regionals a Balears i entitats associatives en general (BOIB núm. 33, de 17 de març).

Pel que fa a les normes del Consell de Mallorca, cal tenir en compte l'Acord del Ple, de 5 de juliol de 1999, pel qual s'aprova el Reglament del fòrum de la immigració a Mallorca (BOIB núm. 129, de 14 d'octubre de 1999).

§7

LLEI 9/1987, D'11 DE FEBRER, D'ACCIÓ SOCIAL

(BOIB núm. 53, de 28 d'abril de 1987;
BOE núm. 114, de 14 de maig de 1987)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I. Problemàtica actual de l'acció social

A la societat actual assistim a un període de transició en l'àrea del benestar social, on s'ha passat d'una concepció fonamentada en la idea de la beneficència a una concepció més dinàmica i progressista de l'acció social, mitjançant la implantació i el desenvolupament de prestacions tècniques (serveis socials) i prestacions econòmiques (de caire assistencial), accentuant aquelles cada vegada més i apropant aquestes a la idea que els és més pròxima, la de la Seguretat Social.

L'assumpció formal de competències i obligacions en matèria de serveis socials i d'assistència social per part de les administracions públiques és un fenomen relativament recent en el nostre país, en el qual els poders públics intervenen de manera gradual en l'atenció reglada a col·lectius socials, les característiques de major debilitat econòmica i social o la marginació dels quals imposen que per part d'aquests poders es desenvolupin accions per a la seva atenció. No obstant això, el lamentable desajust entre els recursos disponibles i les necessitats a atendre determina que molts d'aspectes de la protecció a la vellesa, a la infància, als disminuïts, a la dona i als marginats, siguin insuficientment atesos.

D'altra banda, ens trobem davant un panorama molt divers i heterogeni de disposicions, competències, concepcions i realitzacions que constitueixen, avui per avui, una de les majors dificultats amb què es topa a l'hora d'aconseguir eficàcia en l'aplicació dels recursos escassos amb què la societat compta per fer front a les necessitats esmentades, i que determinen, alhora, la necessitat, de cada dia més intensa, d'ordenar i regular, en tot allò que sigui possible, una situació tan complexa.

Hi ha un autèntic laberint de competències, que freqüentment es dissimulen i es dupliquen entre diversos organismes del sector públic, que propicia el confusionisme, la desorganització i la ineficàcia en la gestió de la política de serveis socials i d'assistència social.

En aquest panorama cal destacar la inexistència a nivell estatal d'una legisla-

ció que reguli la totalitat dels serveis socials i de l'assistència social d'una forma coordinada i eficaç.

L'acció social depèn actualment de molts diferents organismes; l'Administració central té competències molt importants en l'ordenació i en el desenvolupament d'aquella i, al mateix temps, en el seu si, diversos departaments ministerials (Treball i Seguretat Social, Sanitat i Consum, Cultura, Educació i Ciència i Justícia, principalment), l'Administració Institucional, la Seguretat Social (especialment a través de l'Institut Nacional de Serveis Socials), l'Administració Local, i, a tot això, s'hi ha afegit l'Administració de les Comunitats Autònomes, sobretot per l'assumpció de competències en matèria d'assistència social. Aquesta multiplicitat d'organismes, amb diferent normativa i organització, que gestionen accions públiques en pro del benestar social, lluny d'haver permès una millor atenció d'aquests, ha provocat en molts casos, una insatisfacció evident.

Són nombrosos els organismes públics dotats cadascun amb fons pressupostaris propis, que presten, en graus diversos i sota aspectes diferents, una sèrie de serveis i atencions als ciutadans que podem englobar en el qualificatiu de socials, i que necessiten, sobretot, una labor de coordinació de les seves actuacions.

Atesa aquesta dispersió normativa, organitzativa, pressupostària, i davant la manca de coordinació, s'imposa com a tasca prioritària la de preparar una planificació i una coordinació adequades d'aquestes accions, amb la finalitat d'omplir buits i d'evitar duplicitats.

En conseqüència, la situació a la nostra Comunitat Autònoma es caracteritza també per unes actuacions executades al marge de tota planificació, sense la determinació de necessitats i recursos, i de notables diferències i desequilibris en la quantitat, qualitat i cost dels serveis socials i de l'assistència social, creats per atendre aquestes necessitats de la societat balear, la qual cosa motiva, alhora, que la iniciativa privada sense finalitat de lucre, sobretot, hagi acudit a cobrir les insuficiències del sector públic i hagi actuat també sense les garanties suficients que una ordenació adequada hauria imposat, ja que l'acció d'associacions i d'institucions privades (si bé és desitjable que una societat democràtica i vertebrada hi compti en tot cas) ha de comptar amb un marc normatiu idoni en el qual les seves actuacions puguin articular-se harmònicament amb les dels individus i les de l'Administració en benefici de tota la societat, i s'hi ha d'ajustar.

Es fa necessari posar ordre en aquesta situació i, endemés, avançar de manera similar a com han evolucionat els serveis socials i l'assistència social a l'entorn europeu al qual pertanyen, fins a arribar a una fase d'integració i de desenvolupament de les prestacions tècniques en què consisteixen fonamentalment.

II. L'acció social a la Constitució Espanyola i a l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears

A la Constitució espanyola s'assenten les bases per tal de dur a terme una reforma de la situació descrita, per tal de superar la dispersió legislativa i organitzativa dels serveis i de l'assistència social i per tal de desenvolupar els principis bàsics que han d'inspirar una administració i una ordenació moderna d'aquests, tot superant-ne la concepció benèfica i impulsant-ne la universalització com un dret subjectiu dels ciutadans.

El text constitucional estableix entre els principis rectors de la política social i econòmica una ampla gamma de compromisos, als quals s'hauran d'atenir els poders públics, que recullen molt diverses accions, pròpies del que avui constitueix l'acció social, i més concretament els serveis socials i l'assistència social, principis inspiradors de l'acció de govern de tots els poders públics. D'aquesta manera es preveu la protecció dels infants (article 39.4), la promoció de la joventut (article 48), la prevenció, el tractament, la rehabilitació i la integració dels disminuïts (article 49), la promoció del benestar social de la tercera edat (article 50), de l'assistència i de les prestacions socials a l'àmbit d'un regim públic de la Seguretat Social (article 41), i, en definitiva, la promoció de les condicions que permetin la major llibertat, igualtat i participació dels individus i dels grups en els quals s'integren (article 9.2), les accions de les quals s'hauran de desenvolupar pels poders públics a l'àmbit de la política social, amb mesures tant de creació, manteniment i gestió de serveis socials i d'assistència social, com de coordinació i ordenació de la iniciativa privada, especialment d'aquella que manca d'ànim de lucre i que col·labora amb el sector públic, en línia amb els criteris que s'assenten a aquest respecte a la Carta Social Europea.

Per altra banda, la Constitució, a l'hora de la distribució de competències entre l'Estat i les comunitats autònomes, assigna a aquestes, d'una manera clara, les relatives a l'assistència social (article 148.1.20a), sense mencionar en absolut els serveis socials ni en aquest article ni a l'article 149, quan preveu les competències exclusives de l'Estat excepte per al supòsit dels serveis propis de la Seguretat Social (article 149.1.17a), per a la qual cosa és evident que en el concepte d'assistència social s'integra també, per als constituents, el concepte modern de serveis socials.

L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears atribueix a la nostra Comunitat Autònoma la competència en matèria d'assistència social (a l'article 10.12), per la qual cosa resulta oportú d'exercir aquesta competència legislativa per tractar d'ordenar, de coordinar, d'impulsar i de minorar les accions que es duen a efecte en aquestes àrees socials, a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, procurant la implantació d'un sistema integrat d'acció social que permeti als

nostres ciutadans d'assolir les majors cotes de benestar social possibles.

III. Assumpció de competències en acció social

La Llei no pot deixar de tenir en compte la situació de què parteix, marcada no solament per la dispersió legislativa, organitzativa, administrativa i de gestió abans analitzada, sinó també pel ritme de les transferències de competències i mitjans que l'Estat ha de realitzar a la nostra Comunitat Autònoma, que en una primera etapa arriben quasi exclusivament a les competències de l'Estat en matèria d'assistència social, fonamentalment les prestacions econòmiques del desaparegut Fons Nacional d'Assistència Social i les prestacions tècniques a càrrec del també extingit Institut Nacional d'Assistència Social, i resten encara pendents les transferències de competències tan fonamentals com les relatives a l'execució dels serveis socials de la Seguretat Social a través de l'Institut Nacional de Serveis Socials, les de protecció de menors i les fonts de finançament d'aquesta, del Ministeri de Justícia, i les d'educació especial, que gestiona el Ministeri d'Educació i Ciència, entre d'altres de menor entitat.

IV. La llei com a marc de l'ordenació bàsica del sistema d'acció social

La present Llei pretén ser l'ordenació bàsica que permeti avançar en els aspectes organitzatius i en els de finançament, per tal que constitueixin el marc d'ordenació i de distribució de les competències i responsabilitats entre els diversos poders públics de la nostra Comunitat Autònoma, que han d'intervenir de manera primordial en la realització de la política d'acció social.

Al mateix temps, aquesta Llei assenta el marc normatiu d'un sistema d'acció social integrat, en el qual es conjuguen tots els mitjans necessaris per al desenvolupament d'aquest, tant públics com privats, per la qual cosa preveu la planificació necessària a la qual han d'atenir-se les accions públiques i privades.

Per tot això, la Llei es proposa, sobretot, procurar la integració i la coordinació de tot el sector públic, articulant propòsit a través d'òrgans d'encontre de les diferents administracions públiques amb competències en la matèria, com la Comissió de Coordinació d'Acció Social que es crea, així com la participació i col·laboració del sector privat, sense ànim de lucre, que té el seu reflex en els consells d'acció social.

V. Distribució de competències dins del sistema d'acció social

La present Llei fa del principi de descentralització un dels seus pilars bàsics, accentuant la potenciació de les competències, la gestió dels consells insulars i dels ajuntaments, tot facilitant, així, l'accés dels ciutadans al sistema d'acció

social, sense perjudici de la unitat necessària en la planificació que, en suma, afavoreix la màxima descentralització en els consells insulars i en els ajuntaments, definint amb la major precisió jurídica i tècnica possible, la distribució de competències i responsabilitats entre aquest òrgan del sector públic. Tal vegada, aquesta distribució és un dels aspectes més difícils d'articular i de regular amb precisió, per tal d'evitar duplicitats i concurrències competencials perturbadores. En definitiva, el Govern de la Comunitat Autònoma ha de planificar, coordinar i controlar tot el sistema d'acció social. Els consells insulars i els ajuntaments han de col·laborar amb aquells i han de responsabilitzar-se en l'execució per tal de gestionar-la amb la major eficàcia i proximitat als beneficiaris. L'esquema organitzatiu es completa amb l'actuació de les institucions privades col·laboradores.

VI. Principis que informen la llei

La Llei assenta, a més dels principis de planificació, coordinació, descentralització i racionalització, de caràcter organitzatiu, una sèrie de principis inspiradors que informen qualsevol sistema de serveis socials i d'assistència social avui en dia: responsabilitat política, prevenció solidaritat, normalització, participació ciutadana, col·laboració i foment, sense els quals no es pot pensar en una autèntica política d'acció social. També cal tenir en compte que l'eficàcia en la gestió determina la necessitat i conveniència de la utilització de tots els serveis disponibles, públics i privats, per tal d'aconseguir la finalitat proposada: l'increment del benestar social dels ciutadans de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

VII. Finançament del sistema d'acció social

Finalment, la Llei preveu el finançament del sistema d'acció social. En aquest aspecte, la Llei suposa un avanç fonamental en el sentit que implica un compromís del sector públic de dedicar una part important dels pressuposts anuals ordinaris per a l'atenció dels serveis socials i de l'assistència social, tot comproment també en aquestes mesures els ajuntaments i els mateixos usuaris en la creació i manteniment dels serveis.

Al mateix temps, pretén també de substituir el sistema de subvencions per una política de concerts que permetin una col·laboració estable de la iniciativa privada sense finalitat de lucre amb el sector públic, la qual cosa significa el reconeixement del dret, i també del deure dels usuaris i de les institucions privades sense ànim de lucre a contribuir en les prestacions dels serveis socials i de l'assistència social. En definitiva, sense tenir en compte les implicacions econòmiques del desenvolupament del sistema d'acció social que es proposa, i d'atendre a la cobertura d'aquest, difícilment s'arribaran a satisfer suficientment les necessitats que la nostra societat demana.

TÍTOL I. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Objecte de la Llei

La finalitat de la present Llei és aconseguir el major benestar social possible en el territori de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, de forma progressiva i en tots els seus aspectes, mitjançant un sistema d'acció social integrat per serveis socials i mesures d'assistència social, tendent a afavorir el desenvolupament ple de la persona dins de la societat i a superar i prevenir-ne les causes determinants de la marginació, tot promovent-ne la integració social plena.

Article 2 Definició del sistema d'acció social

Les prestacions del Sistema d'Acció Social de la Comunitat Autònoma consistiran en actuacions orientades a proporcionar els mitjans de prevenció, informació, atenció i ajuda per a aquelles persones que, a causa de les dificultats de desenvolupament en la societat, tals com disminucions físiques, psíquiques o sensorials, problemes d'edat, sexe o familiars, marginació social o extrema necessitat, les necessitin, sempre que reuneixen els requisits que s'estableixen reglamentàriament a aquest respecte⁷.

Article 3 Àmbit d'aplicació

La present Llei serà d'aplicació, i els obligarà, a l'Administració de la Comunitat Autònoma, als consells insulars, als ajuntaments i a les mancomunitats de municipis, i a les entitats privades sense ànim de lucre que col·laborin amb aquells en la prestació de serveis socials i d'assistència social i actuïn en el territori de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears⁸.

A les entitats i persones privades no incloses en el paràgraf anterior els serà d'aplicació en allò relatiu al seu sotmetiment a la normativa del Sistema d'Acció Social prevista a la Llei, així com en allò referent als aspectes de la seva gestió a què fa referència l'article 12 d'aquesta Llei.

Article 4 Titular de dret

Són titulars de dret relacionats en aquesta Llei els ciutadans de les Illes Balears i els transeünts a la Comunitat Autònoma.

Els estrangers, asilats, refugiats i apàtrides, d'acord amb el disposat als convenis internacionals, i, si aquests hi manquen, en el principi de reciprocitat, en podran ser també beneficiaris.

Article 5 Criteris d'actuació

Les actuacions en matèria d'acció social dels ens i organismes dependents del Govern de les Illes Balears, dels consells insulars i dels municipis, s'adequaran als criteris següents:

- a) Coneixement de la realitat de la problemàtica social, de les causes d'aquesta i dels recursos existents com a base per dur a terme una políti-

ca social planificada, coherent i aproximada a la realitat. Planificació, coordinació i supervisió mitjançant la programació pertinent que tindrà en compte les accions de les entitats públiques i privades.

Per això, es procurarà la coordinació, també, amb els ens i organismes dependents de l'Administració Central i amb les entitats gestores de la Seguretat Social, amb l'objecte que els serveis a càrrec de les diferents administracions es complementin.

- b) Descentralització i desconcentració de la gestió per aconseguir la major aproximació als beneficiaris, tot potenciant els serveis d'atenció primària i especialitzada a càrrec dels consells insulars, mancomunitats i ajuntaments.
- c) Simplificació, racionalització i eficàcia en la gestió dels serveis que es prestin als beneficiaris, tant en la gestió administrativa d'aquest, com en la gestió tècnica, dotant-los amb els recursos i equipaments tècnics i humans adequats, en la mesura en què ho permetin les disponibilitats pressupostàries de les diferents administracions públiques amb competències i responsabilitats en la matèria.

Article 6 Principis bàsics

- a) Responsabilitat pública, l'Administració assumeix el compromís de promoure els recursos financers, tècnics, humans i organitzatius procedents.
- b) Solidaritat amb les persones i els grups socials, atenent les necessitats socials de forma global i procurant que tots els ciutadans rebin les prestacions a l'àmbit del sistema d'acció social que es regula a la present Llei.
- c) Normalització dels serveis socials, que tendiran en tot moment a la recerca de solucions dins dels canals que té la Comunitat en l'àmbit familiar, i en l'entorn social, així com en el món educatiu, laboral, cultural i econòmic.
- d) Participació dels ciutadans, tant a nivell de la Comunitat com dels consells insulars i dels ajuntaments, i fins i tot en els centres en els quals es prestin els serveis socials en les condicions que es determinen reglamentàriament.
- e) Col·laboració amb la iniciativa privada sense ànim de lucre, que serà especialment promoguda i impulsada pel Govern de la Comunitat Autònoma, pels consells insulars i pels ajuntaments. En especial, es fomentarà el voluntariat social.
- f) Descentralització, procurant una major aproximació dels serveis als ciutadans.
- g) Foment per les administracions públiques de les prestacions tècniques i econòmiques pròpies del sistema d'acció social que s'estableix, procurant la millora dels recursos humans, tècnics i econòmics

que en permetin la prestació adequada, concedint prioritat a aquestes accions en els seus programes de govern, en atenció al profund contingut humà i social d'aquestes.

- h) Universalitat dels serveis socials, que han de dirigir-se a tots els ciutadans sense discriminació.

TÍTOL II. DE LES PRESTACIONS

Article 7 Contingut del sistema d'acció social

El sistema d'acció social de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears s'articula mitjançant prestacions tècniques, a través de serveis socials generals i específics i prestacions econòmiques.

Article 8 Les prestacions tècniques

Les prestacions tècniques es realitzaran mitjançant serveis socials generals i serveis específics.

Els serveis socials generals promouran el desenvolupament del benestar social dels ciutadans, informant-los i orientant-los sobre els drets i deures que el possibiliten, així com fomentant l'associacionisme i el voluntariat social.

Els serveis socials específics s'establiran per prestar als afectats els serveis especialitzats que necessiten, i gaudiran d'atenció prioritària en els programes d'actuació de les administracions públiques compreses en l'àmbit d'aplicació.

Article 9 Els serveis socials generals

Els serveis socials generals tindran al seu càrrec les accions d'atenció primària i seran els següents:

- a) Serveis d'informació, la comesa dels quals serà prestar als ciutadans la informació, orientació i assessorament en relació amb els drets i recursos socials existents per tal de resoldre les necessitats que se'ls plantegin en matèria de prestacions tècniques i econòmiques del sistema d'acció social.
- b) Serveis de cooperació social, la finalitat dels quals serà impulsar l'associacionisme en relació amb la problemàtica dels serveis socials i l'assistència social, i impulsar especialment el voluntariat social, que permeti la millor atenció i la màxima integració de tots els afectats per situacions de marginació social, qualsevol en siguin les causes.
- c) Serveis d'ajuda a domicili, per tal de prestar atencions de caràcter domèstic, psicològic i rehabilitador als individus i a les famílies d'aquests quan es troben en situacions d'especial necessitat.

Els serveis socials generals, s'organitzaran i es desenvoluparan, en tot cas, a través dels centres de serveis socials unitaris de caràcter polivalent, ubicats amb criteris de proximitat als seus beneficiaris, i es crearan en funció de les

possibilitats pressupostàries de les administracions públiques a què obliga aquesta Llei.

Article 10 Els serveis socials específics

Els serveis socials específics seran els següents:

- a) De protecció i suport a la família, a la infància i a la joventut, mitjançant accions tendents a la seva protecció, orientació i assessorament, procurant la solució de situacions carencials i la prevenció de la marginació, així com el foment de la convivència.
- b) De rehabilitació i integració dels disminuïts físics, psíquics i sensorials, possibilitant-ne la integració social, prevenint, en allò que sigui possible, les disminucions, i eliminant les barreres que n'impedeixin el normal desenvolupament a la societat.
- c) D'assistència a la tercera edat, per tal d'assegurar el benestar dels ancians, d'afavorir-ne el manteniment en el seu entorn habitual de vida i d'evitar-ne la marginació.
- d) De protecció de la dona, per tal de prevenir i remeiar situacions de discriminació social per raó de sexe.
- e) D'assistència a d'altres col·lectius, encaminats a proporcionar suport, prestacions tècniques i reinserció social, a persones marginades que es trobin en situacions com les següents: toxicomanies, exreclusió, manca de llar, situació d'extrema necessitat o emergència.

La creació d'aquest respondrà també a criteris de proximitat als beneficiaris i es durà a terme per les administracions públiques a què es refereix aquesta Llei, en funció de les possibilitats pressupostàries.

També podran crear-se per associacions, entitats o persones individuals del sector privat sense ànim de lucre, en el qual cas podran ser ajudades amb finançament de les administracions públiques compreses en l'àmbit d'aquesta Llei, en la mesura en què ho permetin les disponibilitats pressupostàries d'aquestes, conformement amb els requisits i les condicions que es determinin reglamentàriament.

Article 11 Igualtat d'accés als serveis socials

Els serveis socials del sector públic, així com els promoguts per les iniciatives privades que col·laborin amb les administracions públiques o rebin finançament d'aquestes, estaran oberts a totes les persones que els necessitin i hi podran accedir en condicions d'igualtat.

No obstant això, es podran establir prioritats per raó dels objectius, de la dedicació, de l'àmbit i de les característiques de cada institució o centre que presti aquests serveis. L'accés a aquestes institucions o centres es regularà per normes de caràcter general i públic, que hauran de sotmetre's a l'aprovació del Consell de Govern de la Comunitat Autònoma.

Article 12 Autorització de centres de serveis socials

El Govern de la Comunitat Autònoma determinarà mitjançant un Decret, sotmès prèviament a la informació dels consells insulars, els requisits i les condicions mínims per a l'obertura, el funcionament, les normes d'acreditació, registres i inspeccions de centres de serveis socials⁹.

Article 13 Les prestacions econòmiques

1. Podran concedir-se, en les condicions que s'estableixin reglamentàriament, prestacions econòmiques de caràcter periòdic a les persones que per edat avançada o per incapacitat, no puguin accedir a la feina, ni disposin d'altres ingressos ni béns per atendre les necessitats bàsiques de la seva vida.

2. Així mateix, i amb caràcter extraordinari, podran concedir-se prestacions econòmiques no periòdiques a les persones que es trobin en situació de necessitat.

TÍTOL III. DE LES COMPETÈNCIES

Article 14 Competències del Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

El Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, a més de la iniciativa legislativa i de la potestat reglamentària en la matèria, tindrà les competències següents:

1. Planificació i ordenació general de l'acció social amb l'objecte de determinar prioritats i d'evitar desequilibris territorials, sobre la base d'un màxim aprofitament dels recursos públics i privats existents, establint nivells mínims de prestacions, sense perjudici dels establerts per l'Estat per a tot el territori espanyol, i fixant els objectius i les necessitats a cobrir. Tot això, amb l'informe previ dels consells insulars.

2. Coordinació amb les actuacions tant dels diversos òrgans de l'Administració en l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma, com de la iniciativa privada sense afany de lucre, amb la finalitat de garantir una política social homogènia, racional, integrada i eficaç.

3. Inspecció, supervisió i control del compliment de la normativa aplicable, de les competències que té atribuïdes i del funcionament de les diverses institucions públiques i privades, així com de l'aplicació dels recursos econòmics assignats a serveis socials i assistència social per les entitats públiques, i per les privades finançades, en tot o en part, amb fons públics mitjançant subvencions o concerts.

4. Disseny, coordinació i elaboració d'estadístiques de serveis socials i assistència social, comptant amb les dades que els proporcionin els consells insulars, els ajuntaments i les entitats públiques o privades que realitzin accions en aquesta matèria.

5. Potenciar els estudis o les investigacions necessaris per a un coneixement

millor dels problemes socials, les causes i les possibles solucions d'aquests.

6. Determinar, regular i controlar el règim de tarifes i preus, tant del sector públic com del privat col·laborador d'aquell, amb l'informe previ dels consells insulars i del Consell Superior d'Acció Social de la Comunitat Autònoma¹². Per això, s'e-laborarà un barem de costos per a tractaments i serveis tant en els centres públics com en els privats, amb l'informe previ dels organismes esmentats. Fixar, també, els criteris generals per a la participació dels usuaris en el cost dels serveis socials, sense perjudici del que es disposa a l'article 34 d'aquesta Llei.

7. Conèixer els pressuposts anuals dedicats per tots els organismes de l'Administració Pública a l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei, així com els de les entitats privades col·laboradores del sector públic que comptin amb finançament d'aquest per a atencions de serveis socials i d'assistència social, amb la finalitat de conèixer el pressupost global de la Comunitat Autònoma en aquesta matèria.

8. Crear i mantenir un registre central de centres, associacions i entitats públiques i privades, en el qual s'hauran d'inscriure en tot cas per poder desenvolupar les seves activitats.

El Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears facilitarà als consells insulars i als ajuntaments respectius la informació corresponent.

9. Assessorar, informar i prestar assistència tècnica a les institucions que actuen en el sector, col·laborant en la formació de personal qualificat en matèria de serveis socials i d'assistència social.

10. La tutela de les fundacions i associacions de caràcter beneficoassistencial que siguin de caràcter particular, en l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma, un cop li sigui transferida o delegada aquesta competència per part de l'Estat.

11. Les relacions i la coordinació amb organismes de l'Estat, d'altres comunitats autònomes o d'altres ens públics extracomunitaris competents en la matèria.

12. La creació, l'organització, el finançament i la gestió d'aquells programes i centres de serveis socials i assistència social que per la seva naturalesa siguin de caràcter interinsular, que podrà concertar amb entitats públiques o privades sense ànim de lucre.

13. Tramitar i concedir les prestacions econòmiques de caràcter periòdic a què es refereix l'article 13.1.

14. Elaborar el mapa de serveis socials de la Comunitat Autònoma que es realitzarà en col·laboració amb els consells insulars.

Article 15 Competències dels consells insulars

Seràn competències dels consells insulars, dins del marc de la legislació vigent, de l'Estatut d'autonomia i de la planificació general del Govern de la Comunitat Autònoma, les següents:

1. L'estudi i la programació de les necessitats a cobrir en el seu àmbit territorial, els programes d'actuació dels quals es presentaran al Govern de la Comunitat Autònoma, amb l'objecte que per aquest es puguin incorporar a la

- planificació general de serveis socials i d'assistència social de la Comunitat.
2. La creació, l'organització i la gestió d'aquells centres o serveis que per la seva naturalesa i característiques, siguin de caràcter supramunicipal.
 3. La tramitació i la concessió de prestacions econòmiques de caràcter no periòdic, previstes a l'article 13.2, que podran delegar en els ajuntaments; així mateix, podran tramitar i concedir prestacions econòmiques de caràcter periòdic.
 4. La col·laboració amb el Govern de la Comunitat Autònoma en l'elaboració d'estadístiques, de mapes de serveis socials, del registre de centres, associacions i entitats públiques i privades que actuïn en matèria de serveis socials i d'assistència social, dins del seu àmbit territorial.
 5. La col·laboració amb el Govern de la Comunitat Autònoma en la coordinació i el control de les activitats de serveis socials i d'assistència social, dins del seu àmbit territorial, en les condicions que es determinin per part d'aquell de manera reglamentària.
 6. L'assistència tècnica i l'assessorament als ajuntaments i mancomunitats de municipis, si així pertoca, així com amb d'altres entitats públiques o privades sense ànim de lucre.
 7. L'exercici de les funcions que en matèria de serveis socials i d'assistència social li siguin delegades pel Govern de la Comunitat Autònoma, en les condicions que s'acordin en el conveni corresponent o que es disposin reglamentàriament per aquell amb la conformitat prèvia del consell insular corresponent.
 8. La concertació de la gestió de serveis socials, en el seu àmbit territorial, amb entitats públiques o privades, sense afany de lucre, conformement amb les normes d'aquesta Llei i amb les disposicions que la desenvolupen.
 9. Qualsevol altres que li venguin atribuïdes per la legislació estatal o de la Comunitat Autònoma en matèria de serveis socials i d'assistència social.
 10. El foment i l'assistència per a la creació de mancomunitats per tal d'aconseguir en tot l'àmbit territorial la gestió adequada i la prestació dels serveis que contempla aquesta Llei.

Article 16 Competències dels ajuntaments

En el marc de la Llei reguladora de bases de règim local i dins de la planificació i l'ordenació general que estableixi el Govern de la Comunitat Autònoma, seran competències dels ajuntaments les següents:

1. Crear, organitzar i gestionar els serveis socials generals i específics, prevists a la present Llei.
2. Estudiar i programar les necessitats a cobrir en l'àmbit territorial. Els programes d'actuació es presentaran al Consell Insular corresponent, amb l'objecte que per part d'aquests es puguin incorporar a la planificació general.
3. Col·laborar amb el Govern de la Comunitat Autònoma i amb el consell insular corresponent en l'elaboració d'estadístiques, de mapes de serveis socials i d'assistència social, dins el seu terme municipal.
4. Tramitar i concedir les prestacions previstes a l'article 13.2, quan li siguin

delegades pel consell insular respectiu.

També podran concedir prestacions econòmiques periòdiques i no periòdiques, amb càrrec als pressuposts propis, especialment per a persones en estat de necessitat i en situacions d'emergència, en les condicions que es determinin pels seus òrgans competents.

5. Col·laborar amb el Govern de la Comunitat Autònoma i amb el consell insular corresponent en la coordinació i el control de les activitats en matèria de serveis socials i d'assistència social, dins del seu àmbit territorial, en les condicions que es determinin reglamentàriament.

6. Concertar la gestió de serveis socials, en el seu àmbit territorial, amb entitats públiques i privades conformement a les normes d'aquesta Llei i a les disposicions que la desenvolupen.

7. Fomentar la coordinació i la integració, a l'àmbit del seu territori, dels serveis socials amb d'altres serveis que incideixen en el benestar social, especialment amb els educatius, culturals i sanitaris, amb la finalitat d'evitar, tant com sigui possible, duplicitats o infrautilització de l'equipament assistencial, i aconseguir la racionalitat i l'eficàcia màxima en les prestacions a realitzar, sense perjudici del que correspon al Govern de la Comunitat Autònoma.

8. Exercir les funcions que en matèria de serveis socials i d'assistència social li siguin delegades pel Govern de la Comunitat Autònoma o pel consell insular corresponent, en les condicions que s'acordin al conveni pertinent.

9. La confecció d'una relació de persones necessitades de la prestació de serveis socials específics, agrupades en funció de les causes principalment determinants d'aquesta prestació, dins del seu àmbit territorial. Aquesta relació haurà de mantenir-se actualitzada i haurà de comunicar-se al Govern de la Comunitat Autònoma i al consell insular respectiu, per a una programació adequada de les accions en la matèria per part d'aquests organismes.

10. Fomentar la participació dels ciutadans en la prevenció i resolució dels problemes locals en matèria de serveis socials i d'assistència social, especialment l'associacionisme i les iniciatives privades no lucratives que col·laborin a la solució de la problemàtica social, potenciant, en tot cas, la formació, la difusió i el suport al voluntariat social.

Article 17 Aproximació de l'acció social dels ciutadans

Els ajuntaments de més de 20.000 habitants hauran de crear, organitzar, finançar i gestionar els serveis socials generals, els específics i els programes d'assistència social que resultin necessaris en el seu terme municipal, segons es desprengui de les necessitats que hi hagi, dins de l'aplicació general establerta pel Govern de la Comunitat Autònoma, procurant, si pertoca, la desconcentració dels serveis esmentats per districtes.

Als restants ajuntaments es procurarà la prestació de serveis socials i de programes d'assistència social, bé directament o mitjançant mancomunitats de municipis constituïts a tal efecte.

Seran competències de les mancomunitats totes aquelles que, de forma voluntària, els deleguin els diferents ajuntaments que les integren.

La realització de les accions previstes en aquest article es durà a terme progressivament i gradualment, a mesura que ho permetin les disponibilitats presupostàries dels ajuntaments.

Article 18 Col·laboració entre administracions públiques

Amb l'objecte d'aproximar al ciutadà els serveis socials i l'assistència social, el Govern de la Comunitat Autònoma n'orientarà l'ordenació i l'actuació, per tal que siguin els consells insulars i els ajuntaments, els qui les gestionin.

A tal efecte, es promourà l'establiment d'acords, de concerts, de convenis o de fórmules de gestió integrada o compartida entre el Govern de la Comunitat Autònoma, els consells insulars, els ajuntaments i d'altres entitats públiques, tot propiciant mitjançant aquests, fórmules de serveis socials i d'assistència social integrats i polivalents per a la prestació d'aquests serveis a l'àmbit insular, i, sobretot, a l'àmbit municipal. Així mateix, el Govern de la Comunitat Autònoma podrà delegar en els consells insulars o en els ajuntaments les competències, les funcions i la gestió de centres o serveis que se li reconeixen com a exclusives a l'article 13 d'aquesta Llei. En el qual cas la delegació es realitzarà en la forma i en les condicions que s'estableixin en el conveni corresponent que subscriuin a l'efecte ambdues institucions.

Article 19 Col·laboració de la iniciativa privada

Les entitats privades legalment constituïdes podran col·laborar en la prestació de serveis socials i d'assistència social amb les administracions públiques compreses a l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei, sempre que compleixin els requisits següents:

1. Aprovació oficial dels seus estatuts.
2. Inscripció en el registre general de centres, associacions i entitats de serveis socials i d'assistència social de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
3. Absència de finalitats de lucre.
4. Presentació al Govern de la Comunitat Autònoma, al consell insular o a l'ajuntament corresponent, si així pertoca, d'un programa anual de treball que s'adapti a les exigències de planificació que s'estableixen pel Govern de la Comunitat Autònoma.
5. Presentació al Govern de la Comunitat Autònoma, al consell insular o a l'ajuntament d'un pressupost anual detallat, l'aplicació del qual es podrà fiscalitzar per les administracions públiques competents.
6. Reunir els requisits mínims que reglamentàriament s'estableixin a aquests efectes pel Govern de la Comunitat Autònoma, pel consell insular o per l'ajuntament corresponent, sense perjudici de les condicions i els requisits que, conformement amb el que preveu l'article 12 d'aquesta Llei, hagi establert amb caràcter general el Govern de la Comunitat Autònoma.

Article 20 Control de les entitats privades sense afany de lucre

Un cop aprovats el programa i pressupost a què fa referència l'article anterior, es finançarà mitjançant concert que substituirà progressivament les subvencions a les entitats privades, l'autonomia de les quals en la gestió dels serveis restarà garantida, sempre, conformement amb les finalitats estatutàries i amb el programa i pressupost aprovats. El Govern de la Comunitat Autònoma, el consell insular o l'ajuntament respectiu realitzaran, en aquests casos, el control i seguiment del programa i pressupost aprovats, i igualment podran efectuar una censura oficial de comptes de l'entitat subvencionada o concertada.

Article 21 Col·laboració de les associacions privades d'interès social i d'utilitat pública

Les associacions privades declarades d'interès social o d'utilitat pública, els programes de les quals s'adeqüin a la planificació realitzada pel Govern de la Comunitat Autònoma, tindran prioritat per a la percepció de subvencions o per a la formalització de concerts amb les administracions públiques compreses a l'àmbit d'aquesta Llei.

Article 22 Reserva urbanística per a centres de serveis socials

1. En els casos de serveis socials i d'assistència social prestats directament pel Govern de la Comunitat Autònoma, pels consells insulars o ajuntaments, si era necessària per a la seva prestació la construcció d'un edifici, i els seus beneficiaris havien de ser principalment ciutadans d'un determinat municipi, aquest haurà de col·laborar com a mínim amb l'aportació del solar en condicions urbanístiques adequades.

2. En els plans urbanístics s'inclouran, en tot cas, dins de les reserves per a equipaments socials, les reserves necessàries per a l'establiment de centres per a la prestació de serveis socials i d'assistència social.

Article 23 Àrees de responsabilitat del Govern de la Comunitat Autònoma

La responsabilitat de la política de serveis socials i d'assistència social recaurà en el Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, que desenvoluparà la planificació, l'ordenació, la direcció, la supervisió i, si pertoca, la gestió, segons les competències que a aquest respecte se li assignen a l'article 14 d'aquesta Llei.

Article 24 Àrees de responsabilitat de consells insulars i d'ajuntaments

La gestió de l'acció social recaurà fonamentalment en els consells insulars i en els ajuntaments, els quals, per a la realització de les accions de serveis socials i d'assistència social, hauran de comptar amb els mitjans personals i materials que precisi el nivell de competències i el volum de gestió que tinguin atribuïts en aquesta matèria, a mesura que ho permetin les disponibilitats pressupostàries d'aquests.

Article 25 Conselleria competent

Les competències en les funcions que al llarg d'aquesta Llei s'atribueixen al Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, així com les que en un futur li siguin transferides en les matèries objecte d'aquella, s'atribuiran a la conselleria que ostenti les competències en matèria d'acció social, i es procura, en tot cas, la consecució de la major integració de la gestió i ordenació de la política d'acció social. Això no obstant, un cop siguin transferides les competències en matèria d'educació especial, s'assignaran a la conselleria que sigui responsable de la política educativa en el si del Govern de la Comunitat Autònoma, la qual actuarà, en aquesta matèria, en coordinació amb la conselleria que ostenti les competències en matèria d'acció social.

La conselleria del Govern de la Comunitat Autònoma que tingui atribuïdes les competències i les funcions a què es refereix l'apartat anterior, així com les conselleries o regidories que en els consells insulars i en els ajuntaments tinguin atribuïdes competències en la gestió de serveis socials i assistència social, adoptaran les mesures pertinents en matèria d'ordenació administrativa amb la finalitat de simplificar i agilitzar la tramitació dels assumptes de la seva competència, tenint en compte, malgrat això, l'eficàcia, la seguretat jurídica i el benefici dels administrats.

La gestió de les competències que s'atribueixen a la conselleria que ostenti les competències en matèria d'acció social, es duran a terme per la Direcció General d'Acció Social que es crearà i es dotarà amb els mitjans personals i materials necessaris, a mesura que ho permetin les disponibilitats pressupostàries.

TÍTOL IV. DE LA PARTICIPACIÓ

Article 26 Consell Superior d'Acció Social de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Es crea el Consell Superior d'Acció Social de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, òrgan consulta, en el qual són representats el Govern de la Comunitat Autònoma, els consells insulars, els ajuntaments, les associacions d'usuaris o les dels representats legals d'aquests, les associacions professionals que treballen en el sector de serveis socials i d'assistència social, i d'altres Entitats públiques o privades que tinguin responsabilitats o que col·laborin en la gestió dels serveis socials i d'assistència social.

Per raons de coordinació, de racionalització i d'eficàcia en la gestió, així com per al millor aprofitament dels recursos que a l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma s'apliquen a serveis socials i a assistència social, podran també integrar-se en aquest Consell representants dels organismes de l'Estat a les Balears que gestionin competències en la matèria.

La composició, l'organització i el funcionament del Consell Superior d'Acció Social s'establirà reglamentàriament pel Govern de la Comunitat Autònoma,

que l'enquadrarà a l'àmbit organitzatiu en matèria d'acció social, el conseller de la qual en serà el president nat.

Article 27 Funcions del Consell Superior d'Acció Social de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Les funcions del Consell Superior d'Acció Social són les següents:

1. Assessorar i elevar propostes al Govern de la Comunitat Autònoma pel que fa a planificació, ordenació i coordinació de la política d'acció social a les Illes Balears.
2. Proposar criteris i prioritats per a l'elaboració del Pressupost de la Comunitat Autònoma en matèria de serveis socials i d'assistència social.
3. Emetre dictàmens per iniciativa pròpia o a instància del Govern de la Comunitat Autònoma.
4. Qualsevol altra que se li atribueixi reglamentàriament.

Article 28 Consells insulars d'acció social

A l'àmbit territorial de cada consell insular es crearà un Consell d'Acció Social, en el qual, a més del consell insular propi, hi seran representats la conselleria del Govern de la Comunitat Autònoma que ostenti les competències en matèria d'acció social, els ajuntaments, associacions d'usuaris o dels representats legals d'aquests, associacions dels professionals que treballen al sector de serveis socials i d'assistència social i entitats públiques o privades que col·laborin en la gestió dels dits serveis.

La composició, l'organització i el funcionament, així com les funcions d'aquests, seran establerts pel Consell Superior d'Acció Social de la Comunitat Autònoma, adaptats a l'àmbit territorial i a les competències corresponents al consell insular respectiu, segons el que es preveu en aquesta Llei.

Article 29 Consells municipals d'acció social

Cada ajuntament o mancomunitat de municipis podrà constituir el seu Consell d'Acció Social de la localitat o de la mancomunitat corresponent, la composició, l'organització i el funcionament, així com les funcions dels quals, seran establerts pels mateixos ajuntaments o mancomunitats, i hauran de ser semblants als que s'estableixin per al Consell Superior d'Acció Social de la Comunitat Autònoma, adaptats a l'àmbit territorial i a les competències corresponents als ajuntaments respectius, segons el que es preveu en aquesta Llei. En els municipis de més de 20.000 habitants serà obligatòria la constitució del Consell Municipal d'Acció Social.

Article 30 Comissió de Coordinació d'Acció Social

Per part del Govern de la Comunitat Autònoma es crearà, mitjançant decret, una Comissió de Coordinació d'Acció Social, en la qual s'hi hauran d'integrar representants dels organismes de les administracions públiques que gestionen

serveis socials a l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. La composició i el règim de funcionament d'aquesta s'establiran en el Decret esmentat, així com les funcions de què s'hagi de fer càrrec. Aquestes, fonamentalment, hauran de ser les de conèixer i coordinar les actuacions i els recursos econòmics destinats a atencions de serveis socials i d'assistència social, amb la finalitat d'aconseguir la major rendibilitat, racionalitat i eficàcia d'aquest.

Mentre no es realitzin transferències de noves competències a la Comunitat Autònoma en matèria de serveis socials i d'assistència social previstes en aquesta Llei, el Govern de la Comunitat Autònoma proposarà als organismes de l'Estat que ostentin les dites competències a l'àmbit territorial de la nostra Comunitat, la integració d'aquestes a la Comissió a què es refereix el paràgraf anterior, amb l'objecte d'aconseguir el major benestar social dels ciutadans mitjançant la millor utilització dels recursos escassos disponibles i per tal d'evitar la duplicitat d'actuacions.

La Comissió de Coordinació d'Acció Social s'integrarà en l'estructura orgànica de la conselleria que ostenti les competències en matèria d'acció social, el conseller de la qual en serà el President nat.

TÍTOL V. DEL FINANÇAMENT

Article 31 Finançament a càrrec de la Comunitat Autònoma

El Govern de la Comunitat Autònoma consignarà anualment en els Pressuposts Generals quantitats destinades a fer front a les despeses que es derivin de l'exercici de les competències que se li atribueixen en aquesta Llei, tot garantint de destinar a aquesta finalitat, com a mínim, el 6% dels Pressuposts esmentats.

Article 32 Finançament a càrrec dels consells insulars

Els consells insulars consignaran, de la mateixa manera, les quantitats destinades a fer front a les despeses que es derivin de l'exercici de les competències que se'ls atribueixen a la present Llei, tot garantint de dedicar a aquesta finalitat, com a mínim, el 6% dels Pressuposts esmentats, en els quals no podran computar-se, de cap manera, les quantitats destinades a l'atenció, al manteniment i a la prestació d'altres atencions socials, com les sanitàries, culturals, educatives i similars, i s'hi hauran de computar exclusivament les relatives a serveis socials i a assistència social pròpiament dits, regulats en aquesta Llei. Tampoc no s'hi podran computar les quantitats que per a la prestació d'aquests serveis els siguin transferits pel Govern de la Comunitat Autònoma.

Article 33 Finançament a càrrec dels ajuntaments

1. Els ajuntaments també establiran en els seus pressuposts anuals quantitats destinades a fer front a les despeses que es derivin de l'exercici de les compe-

tències que se'ls atribueixen en aquesta Llei, tot procurant de dedicar a aquesta finalitat, com a mínim, el 6% dels pressuposts esmentats, en els quals no podran computar-se, de cap manera, les quantitats destinades a l'atenció, al manteniment i a la prestació d'altres atencions socials, com les sanitàries, culturals, educatives i similars, i hauran de computar-s'hi exclusivament les relatives a serveis socials i a assistència social pròpiament dits, regulats en aquesta Llei. Tampoc no podran computar-s'hi les quantitats que per a la prestació d'aquests serveis els siguin transferides pel Govern de la Comunitat Autònoma o pel consell insular respectiu, si així pertoca.

2. Els Ajuntaments que estableixin en els seus pressuposts dotacions no inferiors al 6% indicat en el paràgraf anterior gaudiran de preferència en la concessió de subvencions i ajudes per a l'atenció de serveis socials i d'assistència social per part de la Comunitat Autònoma i del Consell Insular respectiu.

Article 34 Finançament a càrrec d'usuaris i de particulars

Els usuaris dels serveis regulats en aquesta Llei la capacitat econòmica personal dels quals o dels seus representants legals o familiars ho permeti, hauran de participar en el finançament d'aquests serveis, mitjançant taxes o tarifes que s'estableixin d'acord amb les disposicions aplicables en la matèria pels òrgans competents de cada administració pública compresa a l'àmbit d'aquesta Llei, quan es tracti de centres o serveis socials dependents d'aquestes.

Quan es tracti de centres o serveis dependents d'entitats privades col·laboradores del sector públic, els preus o les tarifes s'establiran per l'entitat corresponent i hauran de sotmetre's a l'aprovació del Govern de la Comunitat Autònoma, acompanyats d'informe de les associacions dels usuaris que resultin afectades. L'aprovació o la denegació es resoldrà amb l'informe previ del consell insular i/o de l'ajuntament respectiu.

També podran finançar-se les mesures d'acció social amb les subvencions, donacions i qualssevol altres aportacions d'entitats i de persones privades.

Els centres de serveis socials i assistencials assumiran la responsabilitat de gestionar i de procurar l'autofinançament del pressupost respectiu. Amb aquesta finalitat hauran d'adequar els nivells de prestació dels serveis a les disponibilitats pressupostàries.

Article 35 Substitució del sistema de subvencions

La col·laboració financera de les administracions públiques, entre si i amb altres institucions, tendirà a la substitució progressiva del sistema de subvencions discrecionals a fons perdut pel de fórmules que aconduixin al compliment dels objectius assenyalats en la planificació general dels serveis socials i d'assistència social de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Disposició addicional primera Gestió delegada

El Govern de la Comunitat Autònoma podrà delegar en els consells insulars o

en els ajuntaments, la gestió de serveis socials i d'assistència social entre els que, amb caràcter exclusiu, li venen atribuïts a l'article 14, punts 12 i 13, d'aquesta Llei, la delegació dels quals es realitzarà en la forma i en les condicions que s'estableixin en els convenis que ambdues institucions subscriuin al respecte. Igualment, els consells insulars podran delegar en els ajuntaments la gestió de serveis socials i d'assistència social, entre els que, amb caràcter exclusiu, els venen atribuïts a l'article 15, punts 2 i 3, d'aquesta Llei, en la forma i en les condicions que s'estableixin amb els convenis que ambdues institucions subscriuin al respecte.

Disposició addicional segona Pla quadriennal

En el termini màxim de dos anys a partir de la vigència de la present Llei, el Govern de la Comunitat Autònoma, en col·laboració amb els consells insulars i amb l'informe previ del Consell Superior d'Acció Social, elaborarà un Pla quadriennal de serveis socials i d'assistència social, en el qual es fixaran les prioritats a atendre i les necessitats de centres i serveis que té la nostra Comunitat Autònoma, aquest Pla serà vinculant per a la iniciativa pública i privada que col·labori amb el sector públic en aquestes matèries, i anirà acompanyat de l'estudi econòmic pertinent. El Pla, un cop elaborat, se sotmetrà pel Govern de la Comunitat Autònoma a l'aprovació del Parlament de les Illes Balears.

Disposició transitòria primera Traspàs de competències

El compliment del disposat en aquesta Llei es troba condicionat també pel traspàs de competències i mitjans necessaris per part de l'Estat a la Comunitat Autònoma, per la qual cosa el seu desenvolupament s'efectuarà a mesura que per aquesta es rebin les competències de l'Estat gestionades directament pel Ministeri de Treball i Seguretat Social en matèria d'acció i de serveis socials, en especial les gestionades per aquest Departament a través de l'extingit Institut Nacional d'Assistència Social i a través de l'Institut Nacional de Serveis Socials, pel Ministeri de Justícia en matèria de protecció de menors i pel Ministeri d'Educació i Ciència en matèria d'educació especial, fonamentalment.

Disposició transitòria segona Competències delegades en els consells insulars

Per raons d'integració i d'eficàcia en la gestió dels serveis socials i de l'assistència social, i conformement amb l'ordenat a la disposició transitòria novena, paràgraf primer, de l'Estatut d'autonomia per a les Illes Balears, els consells insulars de Menorca i d'Eivissa-Formentera continuaran exercint les competències delegades en matèria d'acció social pel Govern de la Comunitat Autònoma.

Pel que fa al Consell Insular de Mallorca, s'hi delegaran pel Govern de la Comunitat Autònoma les competències en matèria d'acció social en les mateixes condicions que als consells insulars restants, segons preveu a aquest res-

pecte el Decret del Consell General Interinsular de 28 de juny del 1982. Aquesta delegació de competències es realitzarà en el termini de sis mesos a partir de la vigència d'aquesta Llei. Per això, es procedirà per part del Govern de la Comunitat Autònoma al lliurament al Consell Insular de Mallorca dels centres i serveis, així com de les consignacions pressupostàries i dels mitjans personals i materials assignats a aquests, en la data d'inici de la vigència de la present Llei, corresponent al seu àmbit insular.

La delegació de competències a què es refereixen els paràgrafs anteriors, s'estendrà fins a l'aprovació de la Llei de transferències als consells insulars, prevista a la disposició transitòria novena, paràgraf quart, de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

Disposició transitòria tercera Règim del personal transferit als consells insulars

Mentre la Llei de la funció pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears no estableixi el que resulti procedent, i mentre no s'aprovi la Llei de transferències dels consells insulars²⁴, prevista a la disposició transitòria novena, paràgraf quart, de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, que determinarà el pertinent a aquest respecte, el personal que desenvolupa les seves funcions en els centres i serveis que es deleguin als consells insulars, segons el que es preveu a la disposició transitòria anterior d'aquesta Llei, continuarà regint-se, sense perjudici de la seva dependència dels consells insulars, pel règim jurídic que anteriorment li era d'aplicació en els termes i en les condicions que reglamentàriament es determinin pel Govern de la Comunitat Autònoma, amb l'acord previ al respecte amb el consell insular corresponent.

Disposició final primera Potestat reglamentària

Hom autoritza el Govern de la Comunitat Autònoma perquè dicti totes les disposicions reglamentàries que siguin necessàries per al desenvolupament i l'aplicació adequats d'aquesta Llei.

Disposició final segona Legislació supletòria

Hom considera aplicable, amb caràcter supletori, la Legislació de l'Estat en les matèries objecte de regulació a la present Llei.

Disposició final tercera Vigència

La present Llei vigirà a partir del dia següent al de la seva publicació en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. S'haurà de publicar també al «Boletín Oficial del Estado».

Disposició final quarta Derogatòria

Queden derogades totes les disposicions que s'oposin a la present Llei.

§8

**DECRET 66/1999, DE 4 DE JUNY,
PEL QUAL S'APROVA EL REGLAMENT REGULADOR
DEL SISTEMA BALEAR DE SERVEIS SOCIALS**

(BOIB núm. 77, de 15 de juny de 1999;

correcció d'errades BOIB núm. 81, de 24 de juny de 1999)

I

La Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social, va sorgir com a resposta a una nova visió de l'acció social, que deixava enrera el clàssic concepte de beneficiència, i obria així, en base a la competència exclusiva atribuïda per l'article 10.12 del nostre Estatut d'autonomia, el camp de la regulació autonòmica en matèria d'acció social. La reforma de l'Estatut d'autonomia, operada per la Llei orgànica 3/1999, de 8 de gener, tracta, fent ús d'una terminologia més actual, de la competència exclusiva en matèria de tercera edat, acció i benestar social, desenvolupament comunitari i integració (article 10. 13 i 10.14).

La rellevància que va suposar l'aprovació de la Llei d'acció social, s'entén millor en saber de la manca de legislació estatal reguladora de la totalitat dels serveis socials, que podria servir de regulació supletòria.

Posteriorment, es va anar aprovant normativa reguladora de matèries concretes (centres residencials per a la tercera edat, registre d'entitats i centres...), que, si bé ha anat donant solucions a necessitats concretes de regulació, ha evidenciat la necessitat de l'elaboració d'un reglament general de desplegament parcial de la Llei, configurat com un instrument normatiu intermedi entre la Llei d'acció social i la normativa reguladora de sectors específics.

D'altra banda, la disposició final primera de la Llei d'acció social autoritza el Govern per a dictar les disposicions reglamentàries que siguin necessàries per al desplegament i l'aplicació adequada d'aquesta Llei. Aquesta previsió, juntament amb la de l'article 14, que atorga al Govern la potestat reglamentària en la matèria, justifiquen plenament la possibilitat d'elaboració d'aquest Reglament.

L'anàlisi de la situació actual en el camp dels serveis socials, dels constants canvis que s'han produït en el seu si, del creixement d'iniciatives privades i de nous models nascuts en resposta a noves necessitats socials, han evidenciat l'oportunitat de regular matèries tals com els drets i les obligacions de les persones usuàries, la xarxa bàsica de serveis socials de responsabilitat pública i l'ordenació de la prestació de serveis socials, ja sigui per part d'entitats públi-

ques com privades. Aquesta regulació està enfocada a establir unes condicions mínimes de qualitat, que constitueixen un dret de tots els ciutadans i que les diferents administracions han de garantir.

Un dels objectius perseguits amb aquest Reglament és l'establiment d'un marc conceptual, de principis i de requisits bàsics, que puguin ser d'aplicació a qual-sevol tipus de persona usuària i d'entitat prestadora de serveis socials.

D'aquesta manera, es pretén evitar la repetició innecessària de conceptes generals i de regulació comuna en normativa menor, disminuir el risc de producció de confusions i contradiccions, i afavorir la creació d'un cos normatiu més àgil i adaptable a les noves necessitats, tant de tipus general com específic.

II

Aquest Reglament s'instrumenta a través de set títols, i alhora, els títols IV i V es divideixen en distints capítols i seccions.

En el títol I s'estableixen l'objecte i l'àmbit d'aplicació del Reglament, així com tot un marc conceptual. L'objecte principal és el desplegament parcial de la Llei 9/1987, definint el Sistema Balear de Serveis Socials, així com la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública.

En parlar dels titulars dels drets reconeguts en aquest Reglament, s'ha fet una remissió a allò previst a la Llei d'acció social i a l'Estatut d'autonomia, però en allò que fa referència als estrangers, si bé la Llei 9/1987, al seu article 4, només parla d'aplicació de convenis, l'adhesió d'Espanya a la Unió Europea obliga a afegir la referència a "normes i tractats internacionals vigents".

Per altra banda, la divisió entre prestacions tècniques i econòmiques és la dissenyada per la Llei d'acció social, i en la qual necessàriament s'ha hagut d'enquadrar aquest desplegament normatiu.

El títol II tracta el tema de les persones usuàries dels serveis socials. S'estableix un marc general dels drets i de les obligacions per a totes les persones usuàries dels serveis socials, que vincularà tant les entitats prestadores de serveis socials com les mateixes persones usuàries. Aquest sistema no restringeix la possibilitat de futures regulacions específiques.

L'article que regula l'ingrés en un establiment residencial s'ha redactat seguint les directrius contingudes a la Instrucció 7-5-1990 de la Fiscalia General de l'Estat, que tracta el règim jurídic que ha de regir l'ingrés de persones majors a centres de tercera edat.

El títol III defineix la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública com a eix de la nova regulació, que inclou els serveis socials generals i els serveis especialitzats i que està integrada pels recursos propis de les diferents administracions i pels recursos de les entitats privades col·laboradores que estiguin finançats amb fons públics. La utilització d'aquests recursos ha de ser convenientment coordinada, sense perjudici de la responsabilitat assumida per les diferents administracions en l'exercici de les competències que tinguin atribuïdes en matèria de serveis socials.

A més, així com ho possibilita l'article 19.6 de la Llei d'acció social, regula les obligacions de les entitats privades col·laboradores incloses dins la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública.

Quant a la terminologia, s'ha optat per substituir la denominació Sistema d'Acció Social, terminologia ja desfasada, per la ja esmentada de Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública, terminologia molt més actual i acceptada.

El títol IV que tracta de les entitats que presten serveis socials, es divideix en tres capítols.

El capítol primer dissenya un sistema d'autoritacions pel qual han de passar totes les entitats, els serveis i els centres, que vulguin fer prestacions dins el camp dels serveis socials, així com es desprèn de la lectura conjunta dels articles 3 i 12 de la Llei 9/1987. S'ha intentat crear un model clar i que asseguri un control mínim de l'entramat d'entitats, serveis i centres de serveis socials que actuïn a l'àmbit territorial de les Illes Balears, sempre amb la finalitat d'assegurar una correcta prestació de serveis als ciutadans de les Illes Balears.

El capítol segon modernitza i amplia l'actual sistema de registre d'entitats i centres, i el coordina amb el sistema d'autoritacions regulat en aquest Reglament.

El capítol tercer, per tal de protegir els drets de les persones usuàries i d'establir uns requisits mínims que assegurin el control i la qualitat dels serveis oferts a les Illes Balears, estableix una sèrie d'obligacions comunes a totes les entitats titulars de serveis socials.

Seguint amb la línia de la Llei d'acció social, que propugna, de manera repetida al llarg del seu articulat, i en particular a l'article 6.e), la promoció de la participació ciutadana i el foment del voluntariat social, s'hi ha introduït la possibilitat de comptar amb personal voluntari, i s'hi fa una remissió expressa a la Llei de voluntariat de la Comunitat Autònoma.

El títol V tracta de la coordinació, col·laboració i cooperació amb entitats que prestin serveis socials. S'ha optat per redactar un títol amb continguts bàsics, de manera que, si bé assegura que les actuacions es duguin a terme dins d'un marc legal, no quedin les portes tancades a noves formes que puguin sorgir.

El títol VI es refereix a les prestacions econòmiques; fa un recull de les que existeixen a l'actualitat i deixa oberta la porta a nous tipus de prestacions.

El títol VII fa una remissió expressa, quant al tema de la inspecció, a la legislació específica reguladora de les funcions inspectora i sancionadora en matèria de serveis socials, que regula la via última de control i garantia de la prestació de serveis socials a la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Per tal de fer operatiu aquest Reglament, es fa necessària una normativa que desplegui les previsions que hi conté. A aquest efecte dues disposicions addicionals preveuen que, per ordre del conseller competent en matèria d'acció social, es regulin la tipologia de les entitats, els serveis i centres de serveis socials, les seves condicions materials i funcionals mínimes, i les ràtios de personal a què es fa referència en el Reglament.

Una disposició transitòria única regula el règim de les entitats, serveis o centres de serveis socials inscrits al fins ara vigent Registre de Centres, Serveis i/o Entitats que desenvolupen activitats dins el camp de l'acció social, i concedeix un termini d'un any per adequar-se a les previsions del Reglament.

Finalment, el Reglament té un annex que regula la tipologia genèrica dels serveis socials del Sistema Balear de Serveis Socials a la qual s'ha d'adequar la prestació de serveis socials, i que està redactat de manera que en permet l'actualització per ordre del conseller competent en matèria d'acció social.

Per tot això, d'acord amb el Consell Consultiu de les Illes Balears, a proposta de la consellera de Presidència, i havent-ho considerat el Consell de Govern, en la sessió de dia 4 de juny de 1999,

DECRET

TÍTOL I. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Objecte

L'objecte d'aquest Reglament és el desplegament de la Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social, definint el Sistema Balear de Serveis Socials, la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública, i regulant els drets i les

obligacions, tant de les persones usuàries dels serveis socials, com de les entitats que presten serveis socials, així com la coordinació, col·laboració i cooperació amb entitats que presten serveis socials.

Article 2 Àmbit d'aplicació

Aquest Reglament s'aplicarà als serveis i centres de serveis socials radicats al territori de les Illes Balears, a les entitats de serveis socials titulars dels serveis o centres esmentats, independentment del lloc on tinguin la seu social o el domicili legal, i als serveis socials que es prestin a les Illes Balears.

Article 3 Definicions

1. Als efectes d'aquest Reglament:

- a) S'entén per entitat de serveis socials tota persona física o jurídica legalment constituïda, de naturalesa pública o privada, amb o sense ànim de lucre, que sigui titular d'un o diversos serveis o centres de serveis socials, així com aquella que, sense ser titular d'un centre o servei, presti serveis socials.
- b) S'entén per servei de serveis socials, aquell conjunt organitzat de recursos humans, tècnics i materials constituït com a unitat orgànica i funcional, amb ubicació autònoma i identificable, des del qual s'articulen prestacions de serveis socials.
- c) S'entén per centre o establiment de serveis socials, l'immoble, conjunt d'immobles o part d'un immoble, inclòs el seu equipament, on es presten serveis socials.
- d) S'entén per servei social, tota activitat, de caràcter general o especialitzat, organitzada tècnicament i funcionalment, que es presta amb caràcter regular i permanent per part d'una entitat de serveis socials, dirigida a proporcionar els mitjans de prevenció, informació, orientació, atenció i ajuda als beneficiaris, i especialment a les persones, les famílies o els col·lectius, que per raó de dificultats de desenvolupament i d'integració en la societat, manca d'autonomia personal, disminucions físiques, psíquiques o sensorials, problemes familiars o marginació social, necessiten de l'esforç col·lectiu i solidari.

A més, es consideren serveis socials, totes aquelles activitats dirigides a organitzar, programar, planificar i avaluar les prestacions de serveis socials esmentades al paràgraf anterior.

La prestació d'aquests serveis no haurà d'oferir-se necessàriament dins d'un establiment o immoble.

2. Les entitats, els serveis i els centres de serveis socials integrats dins del sistema Balear de Serveis Socials han d'ajustar les seves característiques i activitats a la tipologia de serveis socials descrita a l'annex d'aquest Reglament i a la normativa que el desplegui.

Article 4 Sistema Balear de Serveis Socials

El Sistema Balear de Serveis Socials és el conjunt coordinat de prestacions tècniques, a través de serveis generals i especialitzats, i de prestacions econòmiques, que es desenvolupen en el territori de les Illes Balears, i que tenen com a objectiu la prevenció, l'atenció i la promoció social.

El Sistema Balear de Serveis Socials es coordinarà i col·laborarà amb aquells altres serveis que, vinculats a l'Administració i integrats a altres àrees, desenvolupin activitats tendents a incrementar el benestar social a les Illes Balears.

Article 5 Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública

Dins del marc del Sistema Balear de Serveis Socials, la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública està integrada pels recursos propis de les diferents administracions i pels recursos de les entitats privades col·laboradores que estiguin finançats amb fons públics.

Article 6 Titulars dels drets

1. Són titulars dels drets reconeguts en aquest Reglament les persones que tenen la condició de ciutadà de les Illes Balears, així com els nacionals que circumstancialment visquin a les Illes Balears, en els termes prevists a l'article 6.1 de l'Estatut d'autonomia i a l'article 4 de la Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social.
2. Les persones que ostentin la condició de ciutadà de la Unió Europea gaudiran dels drets que els atribueixin els tractats o la normativa que els sigui d'aplicació, sense perjudici de la normativa destinada a aquelles persones que es trobin en reconegut estat de necessitat.
3. Els estrangers, exiliats, refugiats i apàtrides en el territori de les Illes Balears seran igualment beneficiaris d'aquests serveis i prestacions, d'acord amb el que disposen les normes, els tractats i els convenis internacionals vigents, i si aquests manquen, d'acord amb el principi de reciprocitat, sense perjudici de la normativa destinada a aquelles persones que es trobin en reconegut estat de necessitat.

Article 7 Prestacions tècniques

1. Les prestacions tècniques tenen com a finalitat la promoció i el desenvolupament ple i lliure de la persona dins de la societat, per a l'obtenció d'un major benestar social i una millor qualitat de vida, així com la prevenció i eliminació de les causes que condueixen a l'exclusió i a la marginació social.
2. Les prestacions tècniques es fan a través de serveis socials generals o d'atenció primària i de serveis socials especialitzats.
 - a) Els serveis socials generals o d'atenció primària constitueixen el punt d'accés immediat al Sistema Balear de Serveis Socials, el primer nivell d'aquest i el més proper a l'usuari i als àmbits familiar i social.

Els serveis socials d'atenció primària es presten mitjançant equips interdisciplinars formats com a mínim per un treballador social amb suport administratiu.

Aquests equips duen a terme funcions d'informació, orientació i assessorament, ajuda a domicili i suports a persones, famílies i grups, allotjament alternatiu, prevenció i inserció social i foment de la solidaritat i de la cooperació social. Així mateix, formulen propostes de derivació als serveis socials especialitzats i d'altres que li puguin ésser encomanats per al millor compliment de les seves funcions.

- b) Els serveis socials especialitzats, juntament amb els equipaments corresponents, constitueixen el nivell d'actuació específica dirigida al diagnòstic, la valoració, el tractament, la rehabilitació i el suport a les persones que pertanyen a col·lectius o sectors de la població caracteritzats per la singularitat de les seves necessitats.

Aquests serveis actuen mitjançant professionals especialitzats i, segons els casos, amb recursos comunitaris, diürns o residencials, o amb els altres recursos que siguin adequats. El seu àmbit d'actuació pot ésser municipal, supramunicipal i autonòmic.

L'accés als serveis socials especialitzats es produeix prèvia atenció en el servei social general corresponent.

Article 8 Prestacions econòmiques

En el marc de la planificació i la programació del serveis socials, es poden concedir prestacions econòmiques, periòdiques i no periòdiques, d'acord amb allò previst al Títol VI d'aquest Reglament i a la resta de la normativa vigent.

TÍTOL II. DE LES PERSONES USUÀRIES DELS SERVEIS SOCIALS

Article 9 Drets de les persones usuàries

1. Els titulars dels drets reconeguts en aquest Reglament accediran als serveis que integren la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública en condicions d'igualtat i tenint-ne en compte l'estat de necessitat i els recursos existents.

2. Els òrgans administratius competents en matèria de serveis socials, tant d'àmbit autonòmic com local, hauran de vetllar pel respecte dels drets de les persones usuàries dels serveis socials reconeguts a les lleis i, especialment, els següents:

- a) Dret a la no discriminació en el tractament per raó de naixença, raça, sexe, religió, opinió, o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- b) Dret a la informació i a la participació, de manera que a tots els centres públics i privats col·laboradors funcionin mecanismes de partici-

pació democràtica de les persones usuàries o dels seus representants legals, d'acord amb allò que, si n'és el cas, determinin els respectius reglaments de règim interior.

- c) Dret a la no divulgació de les dades personals que figurin en els seus expedients o historials.
- d) Dret a rebre atenció personalitzada segons les circumstàncies i condicions particulars.
- e) Dret de queixa, exercit mitjançant fulles de reclamació que hi haurà d'haver a disposició de les persones usuàries.
- f) Dret a la continuïtat en la prestació dels serveis en les condicions establertes o convingudes.
- g) Dret a ser orientat cap a altres recursos alternatius, que poguessin ser necessaris.
- h) Dret a l'accés a la informació continguda a l'expedient personal.

3. En aquells centres que tinguin caràcter residencial tindrà especial rellevància el respecte dels següents drets:

- a) Dret a rebre una correcta assistència higiènica i sanitària.
- b) Dret a considerar com a domicili propi l'establiment residencial que l'acull.
- c) Dret a la intimitat.
- d) Dret a la comunicació personal i privada amb l'exterior.

4. Els drets de les persones usuàries tendran com a límit els dels altres, i l'acceptació de les normes que regeixen la prestació de serveis.

Article 10 Obligacions de les persones usuàries

1. Les persones usuàries dels serveis socials i, si n'és el cas, els seus representants legals, estaran obligades a facilitar la prestació del servei i, en especial, a:

- a) Facilitar tota la informació que sigui necessària per valorar les circumstàncies personals, familiars i socials que determinin la necessitat de les prestacions, i es responsabilitzaran de la veracitat de les dades aportades.
- b) Informar sobre qualsevol canvi que es produeixi quant a la seva situació personal, familiar, social i econòmica, que pogués donar lloc a la modificació, suspensió o extinció de la prestació del servei.
- c) Adoptar una correcta i col·laboradora actitud en el desenvolupament de la prestació i de la convivència, així com respectar-ne el bon ús i col·laborar en el manteniment de les instal·lacions i mitjans del centre de serveis socials.
- d) Complir el Reglament de règim interior.
- e) Assumir, quan així estigui establert, el cost de la prestació, totalment o parcialment, en funció de la seva capacitat econòmica i patrimonial, que s'avaluarà d'acord amb la normativa vigent.
- f) Signar el pertinent contracte assistencial amb l'entitat prestadora del servei.

2. L'incompliment provat, per part de les persones usuàries i, si n'és el cas, dels seus representants legals, de les obligacions esmentades, podrà comportar la suspensió temporal de la prestació o l'extinció d'aquesta, si així s'ha previst en el reglament de règim interior, en el contracte subscrit o en la normativa que hi sigui d'aplicació.

Article 11 Ingress en un establiment residencial.

1. Per efectuar l'ingrés en un establiment residencial serà condició necessària la manifestació prèvia i lliure del consentiment de la persona que hi hagi d'ingressar, i no es podran imposar més restriccions que les derivades del reglament de règim interior i les del respecte mutu que exigeix la convivència amb altres persones.

2. Si no fos possible obtenir la lliure manifestació de voluntat de la persona que hi hagi d'ingressar, s'haurà de sol·licitar l'autorització judicial, d'acord amb el que preveu l'article 211 del Codi civil, autorització que haurà d'ésser prèvia a l'ingrés.

3. En cas d'urgència, s'haurà de comunicar l'ingrés a l'autoritat judicial en un termini de 24 hores. En aquests supòsits, l'autoritat judicial haurà d'examinar si les condicions d'ingrés són o no ajustades a la legalitat i, si n'és el cas, autoritzarà les restriccions que siguin imprescindibles per a la protecció de la salut, la integritat física o la vida del resident.

4. Quan es tracti d'una persona incapacitada, i per tant sotmesa a tutela, el tutor haurà de sol·licitar l'autorització judicial per poder ingressar la persona sotmesa a tutela a l'establiment residencial.

Si el deteriorament físic o mental, es produís amb posterioritat al moment de l'ingrés, el responsable del centre haurà de comunicar aquesta circumstància a l'autoritat judicial, perquè, si pertoca, s'iniciï el corresponent procediment judicial d'incapacitació.

TÍTOL III. XARXA BÀSICA DE SERVEIS SOCIALS DE RESPONSABILITAT PÚBLICA

Article 12 Concepte

1. La Xarxa Bàsica està integrada pels recursos propis de les diferents administracions i pels recursos de les entitats privades col·laboradores que estiguin finançats amb fons públics.

2. La Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública inclou els serveis socials generals, o d'atenció primària, i els serveis d'atenció especialitzada, recollits a la Llei d'acció social i que es descriuen a l'article 7 d'aquest reglament.

Article 13 Accés als serveis de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública

1. Els titulars dels drets reconeguts en aquest Reglament tenen dret, en condi-

Decret 66/1999, de 4 de juny, pel qual s'aprova el Reglament regulador del Sistema Balear de Serveis Socials

cions d'igualtat, a l'accés als serveis de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública, sempre que es compleixin les condicions que es determinin en la regulació per cada prestació en atenció a les necessitats dels beneficiaris i als recursos existents.

2. L'accés a cada servei de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública s'efectuarà respectant les prioritats determinades pels objectius, la dedicació, l'àmbit i les característiques de cada entitat, centre o servei. El moment de l'accés quedarà condicionat a l'existència de recursos disponibles.

3. La regulació de cada àrea d'actuació establirà les condicions necessàries per a l'accés a les prestacions així com els criteris de valoració de l'estat de necessitat.

4. L'expedient per a la prestació de serveis socials de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública podrà iniciar-se d'ofici o a petició del possible beneficiari o representant legal, i es resoldrà mitjançant resolució de l'ens o òrgan gestor i en aplicació de la llei general reguladora del règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

5. L'accés al serveis especialitzats es farà a través dels serveis d'atenció primària. Eventualment, podrà ser directe, quan així ho determinin els òrgans gestors corresponents en aplicació de les disposicions que regulen l'accés a l'atenció especialitzada.

Article 14 Suspensió i extinció de la prestació de serveis socials

1. Les prestacions de serveis socials quedaran en suspens quan es deixin de complir les condicions que en van motivar l'atorgament o quan es donin les condicions necessàries perquè el beneficiari ho sigui d'altres prestacions no compatibles amb els serveis que formen la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública.

2. En el cas de serveis socials prestats per administracions públiques o entitats vinculades, l'aportació de dades incorrectes o falses, per part de les persones usuàries, que hagin suposat l'accés a la prestació sense complir els requisits establerts, suposarà l'extinció del dret a la prestació i l'obligació de retornar a l'administració prestadora el cost íntegre del servei rebut indegudament.

3. En tot cas l'Administració està facultada per comprovar la veracitat de les dades aportades per les persones usuàries.

4. Les resolucions previstes en aquest article seran en un primer moment provisionals i hauran de comunicar-se als beneficiaris o representants legals, que disposaran d'un tràmit d'audiència de deu dies, des del moment en què la rebin. Una vegada transcorregut aquest termini es dictarà la resolució definitiva corresponent.

TÍTOL IV. ENTITATS QUE PRESTEN SERVEIS SOCIALS

Capítol I. Règim d'autoritzacions

Secció 1a. Activitats Sotmeses a Autorització

Article 15 Control administratiu

1. La prestació de serveis socials se subjecta a control administratiu; per tant, per efectuar les seves activitats, les entitats prestadores de serveis socials, tant les que pertanyen a les diferents administracions públiques com les de titularitat privada, i siguin de la tipologia que siguin, així com els centres i els serveis dependents d'elles, hauran de disposar de l'autorització corresponent d'acord amb els requisits i les condicions establerts en aquest Reglament i els específics que puguin aprovar-se per a les diferents classes de serveis socials.

Aquestes autoritzacions no supliran en cap cas les que es requereixin des d'altres instàncies administratives.

2. Les autoritzacions regulades en aquest capítol tindran efectivitat mentre subsisteixin les condicions a les quals estiguessin subordinades. L'incompliment de les circumstàncies que varen motivar la concessió conduirà a la revocació de l'autorització.

Article 16 Activitats que estan sotmeses a autorització

L'autorització s'atorgarà a favor de l'entitat titular, i serà necessària per a la realització de qualsevol de les actuacions següents:

- a) Construcció de centres de serveis socials, trasllat de la ubicació, així com la modificació substancial de l'establiment o de la seva capacitat assistencial.
- b) Modificació d'activitats i objectius.
- c) Canvi de titularitat.
- d) Cessament de les activitats.

Secció 2a. Procediment per Obtenir les Autoritzacions

Article 17 Òrgans competents i procediment aplicable

1. Serà competent per resoldre sobre la concessió de les autoritzacions regulades en aquest capítol el director general competent en matèria d'acció social. Contra les resolucions que aquest dicti es podrà interposar el recurs administratiu corresponent davant el conseller competent en matèria d'acció social.

2. El procediment aplicable per atorgar les autoritzacions regulades en aquest capítol serà el descrit en els articles següents i en el que no s'hi preveu s'hi aplicarà la llei general reguladora del règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 18 Autorització per a la construcció de centres de serveis socials, trasllat de la ubicació, així com la modificació substancial de l'establiment o de la seva capacitat assistencial

L'obtenció de l'autorització per a la construcció de centres de serveis socials, trasllat de la ubicació, així com modificació substancial de l'establiment o de la seva capacitat assistencial, consta de dos procediments independents, amb objectes i resolucions de contingut diferent. El primer procediment acaba amb la concessió de l'autorització prèvia corresponent, que té per objecte comprovar l'adequació del projecte presentat als requisits materials i funcionals que li corresponen en funció de la seva tipologia. Aquesta autorització no suposarà el permís per a l'inici de les activitats, que s'obindrà amb la concessió de l'autorització definitiva corresponent.

Article 19 Autorització prèvia per a la construcció de centres de serveis socials, trasllat de la ubicació, així com la modificació substancial de l'establiment o de la seva capacitat assistencial

1. Aquesta autorització té com a objecte comprovar l'adequació del projecte presentat als requisits materials i funcionals que li corresponen en funció de la seva tipologia, prevists a la normativa aplicable.

2. L'entitat titular haurà de presentar sol·licitud d'autorització dirigida al director general competent en matèria d'acció social. Aquesta sol·licitud haurà d'anar acompanyada de la documentació següent:

- a) Document acreditatiu de la personalitat del sol·licitant. Si la sol·licitud es presenta en nom d'una persona jurídica, s'hi haurà d'adjuntar còpia de l'acta de constitució o de l'escriptura pública de constitució, degudament inscrita en el registre corresponent, així com dels estatuts corresponents.
- b) DNI o CIF.
- c) Projecte tècnic d'execució, degudament visat quan es tracti d'estructures de nova planta o reforma i, en altre cas, memòria descriptiva de les característiques físiques, on es justifiqui el compliment de les normatives que li siguin d'aplicació, i s'hi adjunti els plànols tècnics que corresponguin.
- d) Projecte d'equipament.
- e) Memòria expositiva dels objectius concrets que es persegueixen, tipus de persones usuàries a les quals es dirigeix el servei i previsió del nombre de places.
- f) Estudi econòmic i financer en el qual es detallin les fonts de finançament i el pla econòmic per al sosteniment del centre.
- g) Certificat del registre de la propietat sobre la titularitat i les possibles càrregues de l'immoble, contracte de cessió o arrendament o qualsevol altre document que en justifiqui l'ús per part de l'entitat.
- h) Projecte de plantilla de personal, amb especificació de la seva distri-

bució jeràrquica, organitzativa i horària, la classificació dels llocs de feina i la descripció de les funcions a realitzar per cada categoria professional. També, s'especificarà, si n'és el cas, la possibilitat d'accés de personal voluntari, i les activitats que se li puguin assignar.

- i) Còpia de la sol·licitud de la llicència municipal d'obres i/o de la llicència municipal d'instal·lació, quan aquestes venguin exigides per la normativa vigent.

3. Si la documentació aportada és insuficient o presenta defectes, es requerirà la persona interessada perquè dins un termini màxim de deu dies n'esmeni les deficiències, amb indicació que, en cas contrari, s'entendrà que desisteix de la seva petició. Aquest termini pot ser ampliat prudencialment fins a cinc dies, a petició de la persona interessada o a iniciativa de l'òrgan, quan l'aportació de la documentació presenti dificultats especials.

El termini a què es fa referència al paràgraf anterior suspèn el còmput del termini fixat per dictar resolució i fer la notificació corresponent.

4. Un cop presentades la sol·licitud i la documentació exigida, els serveis tècnics competents informaran sobre l'adequació a la normativa vigent i la viabilitat del projecte presentat. Per això s'atendran als requisits materials i funcionals que ha de complir en funció de la seva tipologia.

La sol·licitud d'aquests informes suspèn el còmput del termini fixat per dictar resolució i fer la notificació corresponent.

5. El termini per atorgar o denegar aquesta autorització i fer la notificació corresponent és de sis mesos comptadors des de la data en què la sol·licitud hagi entrat en el registre de la direcció general competent en matèria d'acció social.

La falta de resolució expressa s'entendrà com a estimatòria de la sol·licitud.

6. L'obtenció d'aquesta autorització no suposarà el permís per a l'inici de les activitats, sinó que posteriorment s'haurà de sol·licitar l'autorització definitiva corresponent.

7. L'autorització caducarà si, passat un any des del dia següent al de la seva concessió, no s'haguessin iniciat les activitats per a les quals va ésser atorgada o s'interrompessin durant un any.

Article 20 Autorització definitiva per a la construcció de centres de serveis socials, trasllat de la ubicació, així com la modificació substancial de l'establiment o de la seva capacitat assistencial

1. Obtinguda l'autorització regulada a l'article anterior i una vegada acabades les actuacions objecte d'autorització, la persona interessada haurà de sol·licitar l'autorització administrativa definitiva, l'obtenció de la qual sempre haurà de ser prèvia a l'inici de l'activitat.

2. L'entitat titular haurà de presentar sol·licitud d'autorització dirigida al director general competent en matèria d'acció social. Aquesta sol·licitud haurà d'anar acompanyada de la documentació següent:

- a) Document acreditatiu de l'obtenció de la llicència d'obres i/o de la llicència municipal d'instal·lació, quan aquestes venguin exigides per la normativa vigent.
- b) Reglament de règim interior del servei.
- c) Carta de drets i obligacions de les persones usuàries així com dels canals de participació i dels procediments de reclamació.
- d) Règim de preus prevists.
- e) Model de contracte assistencial entre l'entitat de serveis socials i la persona usuària.
- f) Proposta d'assegurança de l'immoble i de responsabilitat civil.
- g) Personal que es contractarà, d'acord amb les ràtios que s'estableixin en funció de la seva tipologia i en funció de les previsions inicials d'ocupació.

3. Si la documentació aportada és insuficient o presenta defectes, es requerirà la persona interessada perquè dins un termini màxim de deu dies n'esmeni les deficiències, amb indicació que, en cas contrari, s'entendrà que desisteix de la seva petició. Aquest termini pot ser ampliat prudencialment fins a cinc dies, a petició de la persona interessada o a iniciativa de l'òrgan, quan l'aportació de la documentació presenti dificultats especials.

El termini a què es fa referència al paràgraf anterior suspèn el còmput del termini fixat per dictar resolució i fer la notificació corresponent.

4. Verificada la documentació de l'expedient i, si n'és el cas, prèvia visita de l'òrgan inspector, es dictarà resolució motivada i s'efectuarà la notificació corresponent, en un termini de sis mesos comptadors des de la data en què la sol·licitud hagi entrat en el registre de la direcció general competent en matèria d'acció social.

La falta de resolució expressa s'entendrà com a estimatòria de la sol·licitud.

5. La resolució estimatòria de la sol·licitud, i per tant, l'inici de les activitats autoritzades, quedarà condicionada a la presentació posterior per part del sol·licitant dels documents acreditatius de l'obtenció de la corresponent llicència d'obertura i funcionament i/o del certificat final d'obres i cèdula d'habitabilitat, quan aquests venguin exigits per la legislació vigent, així com la comunicació escrita de la data prevista d'obertura.

La documentació i la comunicació abans esmentades, s'hauran de presentar en el registre de la direcció general competent en matèria d'acció social.

Article 21 Autorització de funcionament de serveis de serveis socials, de canvi de titularitat i de modificació d'activitats i objectius

1. Aquestes autoritzacions tenen com a objecte comprovar l'adequació dels projectes presentats als requisits materials i funcionals que els corresponen complir en funció de la seva tipologia.

2. L'entitat titular haurà de presentar sol·licitud d'autorització dirigida al director general competent en matèria d'acció social. Aquesta sol·licitud haurà d'anar acompanyada de la documentació següent:

- a) Per a l'inici del funcionament dels serveis de serveis socials:
1. Document acreditatiu de la personalitat del sol·licitant. Si la sol·licitud es presenta en nom d'una persona jurídica, s'hi haurà d'adjuntar còpia de l'acta de constitució o de l'escriptura pública de constitució, degudament inscrita en el registre corresponent, així com dels estatuts corresponents.
 2. DNI o CIF.
 3. Memòria expositiva dels objectius concrets que es persegueixen, programes i mitjans tècnics amb els quals compta, i on s'especifica el tipus de persones usuàries a les quals es dirigeix, i, si n'és el cas, el nombre de places.
 4. Relació detallada de l'equipament material.
 5. Estudi econòmic i financer en el qual es detallin les fonts de finançament i el pla econòmic per al sosteniment del servei o centre de serveis socials.
 6. Proposta d'assegurança de responsabilitat civil.
 7. Reglament de règim interior del servei.
 8. Projecte de plantilla de personal, amb especificació de la distribució jeràrquica, organitzativa i horària, la classificació dels llocs de feina i la descripció de les funcions a realitzar per a cada categoria professional. En aquest sentit el servei estarà dotat, tant a l'inici de la seva activitat com en les seves actuacions ulteriors, del personal necessari d'acord amb les ràtios que s'estableixin en funció de la concreta tipologia. També s'especificarà, si n'és el cas, la possibilitat d'accés de personal voluntari, i les activitats que se li puguin assignar.
 9. Carta de drets i obligacions de les persones usuàries així com dels canals de participació i dels procediments de reclamació.
 10. Règim de preus prevists.
 11. Model de contracte assistencial entre l'entitat de serveis socials i la persona usuària.
- b) Pel canvi de titularitat:
1. Memòria expositiva de les causes del canvi i repercussió en el desenvolupament de les prestacions, on se n'indiqui l'estat actual i el futur que es preveu.
 2. Quantia i destinació del finançament públic rebut, si n'és el cas.
 3. Documents acreditatius de la personalitat del nou titular. Si fos una persona jurídica s'hi adjuntarà la documentació exigida en el punt 2.a.1 d'aquest article.
 4. Compromís del nou titular de subrogar-se en totes les obligacions que tenguí pendents amb l'Administració.

- c) Per la modificació d'activitats i objectius:
1. Informe expositiu dels motius que justifiquen la modificació i de les repercussions en el funcionament derivades de la modificació prevista.
 2. Memòria explicativa dels objectius concrets que es persegueixen, programes i mitjans tècnics per a la seva consecució, tipus de persones usuàries a les quals es dirigeix i, si n'és el cas, nombre de places.
 3. Si n'és el cas, carta de drets i obligacions de les persones usuàries així com dels canals de participació i dels procediments de reclamació.
 4. Si n'és el cas, règim de preus prevists.
 5. Si n'és el cas, model de contracte assistencial entre l'entitat de serveis socials i la persona usuària.

3. Si la documentació aportada és insuficient o presenta defectes, es requerirà la persona interessada perquè dins un termini màxim de deu dies n'esmeni les deficiències, amb indicació que, en cas contrari, s'entendrà que desisteix de la seva petició. Aquest termini pot ser ampliat prudencialment fins a cinc dies, a petició de la persona interessada o a iniciativa de l'òrgan, quan l'aportació de la documentació presenti dificultats especials.

El termini a què es fa referència al paràgraf anterior suspendrà el còmput del termini fixat per dictar resolució i fer la corresponent notificació.

4. Un cop presentades la sol·licitud i la documentació exigida, els serveis tècnics competents informaran sobre l'adequació a la normativa vigent i la viabilitat del projecte presentat. Per això, s'atendran als requisits materials i funcionals que ha de complir en funció de la seva tipologia.

La sol·licitud d'aquests informes suspendrà el còmput del termini fixat per dictar resolució i fer la notificació corresponent.

5. El termini per atorgar o denegar aquesta autorització i fer la notificació corresponent és de sis mesos comptadors des de la data en què la sol·licitud hagi entrat en el registre de la direcció general competent en matèria d'acció social.

La falta de resolució expressa s'entendrà com a estimatòria de la sol·licitud.

Article 22 Autorització pel cessament d'activitats

1. El cessament d'activitats de serveis socials, ja sigui temporal o definitiu, total o parcial, requerirà autorització administrativa, què té com a objecte protegir la situació en la qual es trobin les persones usuàries.

2. L'entitat titular haurà de presentar sol·licitud d'autorització dirigida al director general competent en matèria d'acció social. Aquesta sol·licitud haurà d'anar acompanyada de la documentació següent:

- a) Memòria justificativa de les causes de la cessació d'activitats.

- b) Projecte de tancament, què haurà de preveure les fases i la forma seqüencial de la supressió que es pretengui, amb informació explícita de la situació en què quedaran les persones usuàries afectades, i que ofereixi alternatives per a la seva atenció.
3. L'autorització pel cessament d'algun centre col·laborador finançat amb fons públics, requerirà la reversió dels fons concedits a l'ens que l'hagi concedit, i se'n deduirà la part amortitzada.
 4. El cessament total d'una entitat, d'un servei o d'un centre de serveis socials que siguin de titularitat pública de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública, comportarà la incorporació dels béns i drets a un altre centre públic, llevat que la normativa específica d'aplicació estableixi una altra cosa.
 5. Si la documentació aportada és insuficient o presenta defectes, es requerirà la persona interessada perquè dins un termini màxim de deu dies n'esmeni les deficiències, amb indicació que, en cas contrari, s'entendrà que desisteix de la seva petició. Aquest termini pot ser ampliat prudencialment fins a cinc dies, a petició de la persona interessada o a iniciativa de l'òrgan, quan l'aportació de la documentació presenti dificultats especials.
El termini a què es fa referència al paràgraf anterior suspèn el còmput del termini fixat per dictar resolució i fer la notificació corresponent.
 6. El termini per atorgar o denegar aquesta autorització i fer la notificació corresponent és de sis mesos, comptadors des de la data en què la sol·licitud hagi entrat en el registre de la direcció general competent en matèria d'acció social.
Per dictar aquesta resolució, s'hauran de tenir en compte totes les circumstàncies i, especialment, la situació de les persones usuàries.
La falta de resolució expressa s'entendrà com a estimatòria de la sol·licitud.

Secció 3a. Revocació de les Autoritzacions i Suspensió de les Activitats

Article 23 Revocació de les autoritzacions

1. La revocació de les autoritzacions concedides es produirà per les causes següents:
 - a) Extinció o pèrdua de la personalitat jurídica de l'entitat titular del servei o centre autoritzat, o defunció o declaració d'incapacitat de la persona física titular d'aquest, llevat que s'hagi obtingut la corresponent autorització de canvi de titularitat.
 - b) Imposició d'una sanció consistent en el tancament definitiu del servei o centre per incompliment de la normativa en la matèria, com a conseqüència d'un procediment sancionador.
 - c) Fer servir les autoritzacions concedides per a accions o finalitats diferents d'aquelles previstes a la normativa d'acció social.
2. La revocació de l'autorització la resoldrà l'òrgan que l'hagi atorgada, previ

Decret 66/1999, de 4 de juny,
 pel qual s'aprova el Reglament regulador
 del Sistema Balear de Serveis Socials

expedient instruït a l'efecte amb audiència de la persona interessada, i dins un termini de sis mesos comptadors des de la data en què s'hagi acordat iniciar el procediment.

Article 24 Mesures preventives de suspensió de les activitats

1. En el supòsit que es detecti l'existència de centres o de serveis que no comptin amb l'autorització administrativa exigida o en vulnerin els termes, i això pugui ocasionar perjudicis a les persones usuàries, el director general competent en matèria d'acció social podrà ordenar, mitjançant resolució motivada i com a mesura preventiva, la prohibició o suspensió d'activitats o el tancament del centre de serveis socials.
2. Aquestes mesures seran de naturalesa temporal i la seva adopció requerirà, necessàriament, l'obertura immediata d'un expedient sancionador per part de l'òrgan competent.
3. L'òrgan local competent, segons l'àmbit territorial de què es tracti, haurà de comunicar, de manera immediata, al director general competent en matèria d'acció social, la realització dels fets descrits en aquest article, perquè aquest pugui prendre les mesures que preveu aquest article.
4. Per a una millor efectivitat de les previsions contingudes en aquest article, es podrà delegar als òrgans locals la competència per adoptar aquestes mesures.

Capítol II. Registre Central de Serveis Socials

Article 25 Registre Central de Serveis Socials

De conformitat amb allò establert a l'article 14.8 de la Llei d'acció social, mitjançant aquest Reglament es regula el Registre Central de Serveis Socials, que dependrà de la direcció general competent en matèria d'acció social, i en el qual s'inscriuran obligatòriament totes les entitats que desenvolupin activitats dins el camp de l'acció social i a l'àmbit territorial de les Illes Balears, tant les que pertanyen a les diferents administracions públiques com les de titularitat privada, així com tots els serveis i centres dependents d'elles.

Secció 1a. Naturalesa del Registre

Article 26 Naturalesa del Registre

1. El Registre es configura com un instrument de naturalesa pública, l'accés al qual per part dels ciutadans s'haurà de fer en els termes i les condicions establerts per la llei general reguladora del règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.
2. El Registre es configura com un instrument de coneixement, planificació, ordenació i publicitat i, com a tal, té les funcions següents:
 - a) Tenir un coneixement actualitzat de les entitats, els serveis i centres que actuen a l'àmbit dels serveis socials dins del territori de les Illes Balears.

- b) Servir d'eina a efectes de planificació i de programació dels recursos.
- c) Ser instrument de publicitat de les entitats, els serveis i centres de serveis socials que actuen a l'àmbit territorial de les Illes Balears.

Secció 2a. Estructura i Assentaments del Registre

Article 27 Estructura del Registre

1. El Registre consta de tres llibres, que es portaran en suport informàtic:
 - a) Llibre de registre d'entitats: recollirà la informació relativa a les entitats inscrites, i en diferenciarà les públiques de les privades, i dins d'aquestes les que tenen ànim de lucre de les que no en tenen.
 - b) Llibre de registre de centres: recollirà la informació relativa als centres dependents de les entitats inscrites.
 - c) Llibre de registre de serveis: recollirà la informació relativa als serveis dependents de les entitats inscrites.
2. Cada un d'aquests llibres es dividirà en seccions, que es correspondran amb els diferents sectors d'actuació dels serveis socials.

Article 28 Assentaments del Registre

1. Els llibres de registre podran contenir els següents tipus d'assentaments:
 - a) Inscripcions.
 - b) Cancel·lacions.
 - c) Notes marginals.
2. Les inscripcions podran ser bàsiques o complementàries:
 - a) Les inscripcions bàsiques constitueixen l'assentament mitjançant el qual una entitat, un servei o un centre, accedeix per primera vegada al Registre. Aquest fet suposarà l'assignació d'un número registral.
 - b) Les inscripcions complementàries fan constar, de manera successiva, fets posteriors a la inscripció bàsica, sense implicar l'assignació d'un nou número registral.
3. Les cancel·lacions tenen per objecte deixar sense efecte una inscripció bàsica, i impliquen la pèrdua del corresponent número registral.
4. Les notes marginals tenen per objecte, si és necessari, completar la informació que hi ha en el Registre.

Article 29 Dades registrals

1. Es consideren dades registrals les que consten com a tals en els llibres de registre, que seran com a mínim, i sempre que correspongui segons el cas, les següents:
 - a) Denominació de l'entitat, del servei o centre.
 - b) Naturalesa jurídica de l'entitat.
 - c) Titularitat pública o privada del servei o centre.
 - d) NIF o CIF.

- e) Número registral.
- f) Data d'autorització i d'inscripció.
- g) Classe de centre o servei.
- h) Domicili social de l'entitat, i/o del centre, segons correspongui.
- i) Serveis que s'hi prestin.
- j) Àmbit territorial de prestació dels serveis.
- k) Capacitat assistencial del centre o servei.

2. Les entitats inscrites hauran de comunicar anualment les actualitzacions i, si pertoca, completar-ne les dades corresponents.

Secció 3a. Procediment d' inscripció en el Registre

Article 30 Inscripció d'ofici i a instància de part

1. La inscripció en el Registre de les entitats, serveis i centres, es farà d'ofici o a instància de part interessada.

2. Es procedirà d'ofici a la inscripció de totes les entitats, públiques o privades, i dels centres i/o serveis, dels quals en siguin titulars, que prèviament hagin obtingut la corresponent autorització administrativa. Així mateix s'inscriuran d'ofici tots els actes que els afectin, sempre que necessitin l'autorització administrativa.

3. La inscripció es farà a instància de part interessada, prèvia sol·licitud del titular o del representant legal, quan es tracti d'entitats que no siguin titulars de serveis o centres descrites a l'article 3.1.a d'aquest Reglament.

La inscripció d'aquestes entitats és condició necessària per a l'inici de les seves activitats.

Article 31 Inscripció d'entitats que no siguin titulars de serveis o centres

1. Per a la inscripció de les entitats que no siguin titulars de serveis o centres, el titular o el representant legal d'aquestes haurà de presentar sol·licitud d'inscripció, dirigida al director general competent en matèria d'acció social, a la qual s'adjuntarà la documentació següent:

- a) Document acreditatiu de la personalitat del sol·licitant. Si la sol·licitud es presenta en nom d'una persona jurídica, s'hi haurà d'adjuntar còpia de l'acta de constitució o de l'escriptura pública de constitució, degudament inscrita en el registre corresponent, així com dels estatuts corresponents.
- b) Certificat acreditatiu de la inscripció en el registre corresponent a la seva naturalesa, quan així pertoqui.
- c) NIF o CIF de l'entitat titular.
- d) Memòria d'activitats.
- e) Dades econòmiques i patrimonials.
- f) Dades referents al personal de l'entitat.

2. Si la documentació aportada és insuficient o presenta defectes, es requerirà

la persona interessada perquè dins un termini màxim de deu dies n'esmeni les deficiències, amb indicació que, en cas contrari, s'entendrà que desisteix de la seva petició. Aquest termini pot ser ampliat prudencialment fins a cinc dies, a petició de la persona interessada o a iniciativa de l'òrgan, quan l'aportació de la documentació presenti dificultats especials.

El termini a què es fa referència al paràgraf anterior suspendrà el còmput del termini fixat per dictar resolució i fer la notificació corresponent.

3. El director general competent en matèria d'acció social dictarà resolució d'inscripció en un termini de trenta dies hàbils, comptadors des del dia de la presentació de la sol·licitud. Aquesta resolució permetrà l'inici de les activitats. La falta de resolució expressa s'entendrà com a estimatòria de la sol·licitud.

Secció 4a. Cancel·lació de les Inscripcions

Article 32 Procediment de cancel·lació

1. La cancel·lació del Registre de les inscripcions es farà d'ofici o a instància de part interessada. En ambdós supòsits, la resolució de cancel·lació es notificarà al titular o representant legal de l'entitat, i produirà efectes des de la data en què aquesta es dicti.

2. Es procedirà d'ofici a la corresponent cancel·lació del Registre:

- a) Quan es dicti resolució que revoqui una autorització, en els supòsits previstos a l'article 23 d'aquest reglament.
- b) Quan s'autoritzi el cessament de les activitats en els supòsits previstos a l'article 22 d'aquest reglament.
- c) Quan es tracti d'entitats de serveis socials que no siguin titulars de serveis o centres als quals fa referència l'article 3.1.a. d'aquest Reglament, quan es produeixin les causes previstes a l'article 23.

3. La cancel·lació del Registre de les inscripcions a instància de part interessada, es farà prèvia sol·licitud del titular o representant legal de l'entitat.

Secció 5a. Efectes de la Inscripció en el Registre

Article 33 Efectes de la inscripció

1. Publicitat de les dades consignades.

2. La inscripció en el Registre és condició prèvia i necessària perquè una entitat, un servei o un centre, pugui entrar a formar part de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública, a més d'un requisit imprescindible per poder accedir a qualsevol tipus d'ajudes o subvencions, signar convenis de col·laboració, o contractes amb les administracions públiques.

3. La inscripció produirà efectes des de la data de la resolució que l'acordi.

4. La inscripció d'una entitat, d'un servei o d'un centre en el Registre Central de Serveis Socials, no suplirà en cap cas l'obligació d'inscriure's a un altre registre, si aquesta inscripció ve exigida per la normativa vigent.

Capítol III. Obligacions de les entitats titulars de serveis socials

Article 34 Obligacions de les entitats titulars de serveis socials

1. Les entitats titulars de serveis i de centres de serveis socials, i especialment la persona responsable de la direcció d'aquests, estaran obligades a respectar i vetllar perquè es respectin els drets de les persones usuàries, a prestar el servei amb la deguda diligència, a complir la normativa que els sigui aplicable i a informar-ne les administracions competents, d'acord amb el que estableixen aquest Reglament i les normes que el complementin.

2. L'entitat titular dels serveis i centres de serveis socials està obligada a mantenir vigent una pòlissa d'assegurança que cobreixi la responsabilitat civil i els accidents del personal, i de les persones usuàries quan es tracti de centres residencials.

3. Totes les entitats titulars de serveis socials hauran de comptar, a més de amb la documentació a què estiguin obligades per la naturalesa de la mateixa entitat, amb la documentació següent:

a) Llibre de registre de persones usuàries, en folis numerats, en el qual hi hauran de constar necessàriament les dades següents: número d'expedient, data d'alta, noms i cognoms, número de document nacional d'identitat, data de naixement, preu acordat, si n'és el cas, número i règim de la Seguretat Social, metge de capçalera, dades de la persona a contactar en cas d'emergència, data i causa de la baixa.

En el Llibre de registre de persones usuàries dels centres residencials es faran constar també dades sobre les assegurances de les quals els residents en siguin titulars, i es reservarà un espai per indicar les circumstàncies que hi ha motivat l'ingrés, així com les incidències que es puguin produir en la prestació del servei.

b) Reglament de règim interior que regularà com a mínim els aspectes següents:

1. Normes de funcionament de l'establiment.

2. Causes de suspensió o de cessament de la prestació del servei.

3. Sistemes d'admissions i de baixes.

4. Sistemes de cobrament del preu dels serveis complementaris, si n'és el cas.

5. En els centres públics i els finançats amb fons públics, mecanismes d'informació i participació democràtica de les persones usuàries o dels representants legals d'aquestes.

6. Sistema horari de funcionament de l'establiment així com el de visites i el de sortides.

4. Els centres residencials, els d'estada diürna i els que tinguin com a finalitat una activitat educativa i/o terapèutica, a més de la documentació exigida al punt anterior, disposaran també d'un expedient assistencial en el qual hauran de constar, com a mínim:

1. Les dades identificadores de la persona usuària: nom i llinatges, DNI, domicili, data i motiu d'alta i de baixa.
 2. El familiar, la persona responsable o el representant legal de la persona usuària.
 3. La història clínica actualitzada i firmada per un tècnic competent, que contindrà com a mínim: antecedents i revisió mèdica inicial, patologies, al·lèrgies, contraindicacions, règim dietètic, i prescripció mèdica farmacèutica, si n'és el cas. De manera expressa, s'hi indicarà si la persona és presumptament incapaç o si ja s'ha dictat la corresponent declaració judicial d'incapacitat.
5. Tots els centres hauran d'establir un programa anual d'activitats, amb indicació dels objectius, els calendaris, els mètodes i les tècniques d'execució i els sistemes d'avaluació.
6. Els serveis i centres de serveis socials hauran de disposar de fulls de reclamació, que seran a disposició de les persones usuàries i d'altres persones que els demanin.
7. Les entitats titulars de serveis i de centres de serveis socials hauran de subscriure un contracte assistencial amb la persona beneficiària del servei o el representant legal d'aquesta i, si n'és el cas, amb les persones obligades a la contraprestació, on hi hauran de constar, com a mínim, les prestacions compromeses, la duració de la prestació i el preu fixat, així com la corresponent clàusula d'actualització. Aquest contracte durà annexa una còpia del Reglament de règim interior del centre o servei.
- En els centres residencials, els contractes assistencials els hauran de signar el resident o el representant legal d'aquest i un representant de l'entitat titular de l'establiment, amb el contingut mínim següent:
- a) Que l'ingrés s'efectua lliurement o, si n'és el cas, amb la corresponent autorització judicial.
 - b) Que el centre s'obliga a respectar els drets dels residents reconeguts en aquest Reglament.
 - c) Que el resident o, si n'és el cas, el seu representant legal, té coneixement i accepta el contingut del Reglament de règim interior de l'establiment.
 - d) Determinació de preu i clàusula d'actualització.
 - e) Mitjà de pagament del servei.
8. Tots els centres hauran de disposar d'un tauler d'anuncis en un espai conegut per les persones usuàries en el qual, com a mínim, hauran d'exposar-hi:
- a) L'autorització de l'establiment o servei.
 - b) El Reglament de règim interior.
 - c) La tarifa de preus actualitzada.
 - d) L'organigrama de l'establiment.
 - e) Un avís sobre la disponibilitat de fulls de reclamació i sobre la possibilitat de reclamar directament davant el departament competent.
 - f) El programa anual d'activitats.

- g) Les instruccions per a casos d'emergència amb especificacions per al personal de l'establiment i per a les persones usuàries, tenint-ne en compte les característiques.

9. Les entitats titulars de serveis socials tenen l'obligació permanent de tenir actualitzada tota la documentació que se'ls exigeix en aquest Reglament.

Article 35 Informació a l'Administració i publicitat

1. L'entitat facilitarà als òrgans de l'Administració competent tota la informació funcional que els sol·liciti, permetrà l'exercici de les funcions de control i inspecció i comunicarà qualsevol variació de la informació facilitada.

2. En la publicitat que facin les entitats de serveis socials que facin referència a serveis i centres dels quals són titulars, hi haurà de constar el número d'inscripció al Registre Central de Serveis Socials, regulat en aquest Reglament, i no podrà contenir informació que no concordi amb la inscrita.

Article 36 Personal

1. Els centres de serveis socials comptaran amb personal suficient, d'acord amb el que disposi la normativa aplicable.

S'entén per ràtio la proporció mínima de professionals en relació al número d'usuaris del servei social. Les ràtios de personal es fixaran segons la tipologia del centre o servei de què es tracti, mitjançant ordre del conseller competent. Aquestes tendran la consideració de mínimes.

2. Les entitats prestadores de serveis socials podran comptar amb l'ajut de personal voluntari, sempre que es respecti l'esperit i el contingut de la normativa de voluntariat de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 37 Règim general de preus

1. Les entitats integrants de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública fixaran un règim de preus, d'acord amb allò establert per la normativa reguladora aplicable.

2. Les entitats titulars de serveis i centres de serveis socials de titularitat privada establiran les tarifes de preus mensuals màximes que han de regir durant cada any, havent-ho de comunicar per escrit a la direcció general competent en matèria d'acció social dins de l'últim trimestre de cada any. En el cas que no hi hagués cap comunicació en aquest termini, s'entendrà a tots els efectes que segueixen vigents els preus i les tarifes de l'exercici econòmic anterior.

3. S'haurà d'exposar al tauler d'anuncis de cada establiment una còpia diligenciada de les tarifes de preus vigents.

4. De tots els pagaments de les persones usuàries, es lliuraran els corresponents rebuts numerats, dels quals es guardarà còpia en el centre o servei durant un termini de cinc anys. En els rebuts de pagament lliurats a les persones usuàries constarà el cost total del servei i la quantitat efectiva que en paga la persona usuària.

5. En cas d'absències voluntàries no superiors a trenta dies anuals, s'haurà de reservar la plaça, però es podrà cobrar el preu de l'estada i deduir-ne el cost de l'alimentació.

En cas d'absències forçoses transitòries, s'haurà de reservar la plaça, però també es podrà cobrar el preu de l'estada i deduir-ne el cost de l'alimentació.

En els centres residencials, en acabar amb caràcter definitiu les estades de les persones usuàries, se'ls farà la liquidació en funció del temps real que hagin estat ingressades. A aquests efectes es tindran en compte les consideracions següents:

- a) Baixa voluntària: les persones usuàries hauran d'anunciar la baixa als responsables de l'establiment amb un preavís de quinze dies. En cas contrari, en fer la liquidació es podrà cobrar fins a un màxim de quinze dies addicionals del preu de l'estada com a compensació.
- b) Baixa definitiva no voluntària: si no hi ha hagut preavís es podrà cobrar fins a un màxim de quinze dies addicionals d'estada, deduïnt-ne el cost d'alimentació i d'atenció personal.

La liquidació econòmica es farà, com a màxim, en el termini d'un mes.

6. Es podrà exigir a la persona usuària el dipòsit d'una quantitat en concepte de garantia de pagament. En cap cas aquesta quantitat no podrà ser superior a l'equivalent de quinze dies del preu del servei. Aquesta garantia s'haurà de liquidar en cas de baixa.

Article 38 Règim comptable

1. Les entitats de serveis socials portaran la seva administració, d'acord amb el règim jurídic i econòmic que els sigui d'aplicació segons la seva naturalesa jurídica.

2. Cada establiment o servei haurà de dur una comptabilitat pròpia, sense perjudici de la comptabilitat general de l'entitat. En tots els casos, aquesta s'haurà d'ajustar als principis i les normes previstes en el Pla general de comptabilitat.

3. El departament competent podrà adaptar la denominació dels comptes del Quadre de comptes del Pla general de comptabilitat, a les peculiaritats de les entitats, dels serveis i dels centres de serveis socials, per tal d'homogeneïtzar-ne la informació.

TÍTOL V. DE LA COORDINACIÓ, COL-LABORACIÓ I COOPERACIÓ AMB ENTITATS QUE PRESTIN SERVEIS SOCIALS

Capítol I. Col·laboració entre les administracions públiques

Article 39 Col·laboració entre les administracions públiques

La col·laboració entre les diferents administracions públiques de les Illes Balears, tot respectant les directrius que recull la Llei d'acció social, s'instru-

mentarà mitjançant:

- a) Convenis de col·laboració, que podran incloure aportacions econòmiques.
- b) Consorcis.
- c) Delegació de competències, d'acord amb la normativa vigent.
- d) Subvencions.
- e) Aquells altres instruments prevists a la normativa vigent.

Capítol II. Col·laboració i cooperació entre l'Administració pública i les entitats privades col·laboradores

Secció 1a. Entitats privades col·laboradores

Article 40 Requisits necessaris

Són requisits necessaris perquè les entitats privades prestadores de serveis socials obtinguin la qualificació d'entitat privada col·laboradora:

1. Els que preveu l'article 19 de la Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social.
2. Que hagin obtingut, si n'és el cas, les autoritzacions administratives corresponents o la inclusió dins el Registre Central de Serveis Socials .
3. Que acreditin estar al corrent, en el moment de la sol·licitud, de les seves obligacions tributàries i amb la Seguretat Social, de conformitat amb la normativa vigent en la matèria.
4. Disposició de personal suficient segons les ràtios aplicables a cada cas, que s'acreditarà mitjançant el corresponent certificat oficial de l'Institut Nacional de la Seguretat Social.

Article 41 Sol·licitud

La sol·licitud per a l'obtenció de la qualificació d'entitat privada col·laboradora, acompanyada de la documentació necessària per acreditar el compliment dels requisits exigits a l'article anterior, l'haurà de presentar el titular o representant legal de l'entitat davant del director general competent en matèria d'acció social.

Article 42 Resolució

1. Una vegada verificada la documentació que aporta el sol·licitant, el director general competent en matèria d'acció social resoldrà i notificarà la resolució en un termini màxim de tres mesos, comptadors des del dia de presentació de la sol·licitud. La falta de resolució tindrà efectes estimatoris.
2. Quan la resolució sigui denegatòria, haurà de transcórrer un termini mínim de sis mesos abans que es pugui tornar a sol·licitar aquesta qualificació.
3. La resolució estimatoria s'inscriurà al Registre Central de Serveis Socials i suposarà prioritat en la concessió de finançament públic, mentre se'n mantingui la integració.

Article 43 Vigència

La qualificació com a entitat privada col·laboradora es concedirà per a un període de tres anys. Transcorregut aquest, s'haurà de sol·licitar la renovació amb una antelació mínima de tres mesos a la data d'acabament. El procediment serà el mateix que el de la sol·licitud inicial.

Article 44 Obligacions de les entitats privades col·laboradores incloses dins la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública

Les entitats privades col·laboradores, finançades totalment o parcialment amb fons públics, formen part de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública, i queden sotmeses, a més de a les obligacions generals, a les següents obligacions:

- a) Presentar anualment la memòria d'activitats, així com l'avaluació de les intervencions desenvolupades.
- b) Comunicar, quan es produeixin, les modificacions quantitatives i qualitatives en les plantilles de personal, la manera en què afectin la prestació del servei i els torns de feina i les verificacions a les quals s'hagi procedit per a la contractació, si n'és el cas, de nous membres del personal.
- c) Comunicar, quan es produeixin, les altes i baixes de les persones usuàries.
- d) Presentar el pressupost de l'any en curs, així com el balanç econòmic de l'exercici anterior.
- e) Les altres obligacions que pugui determinar la normativa vigent.

Secció 2a. Formes de col·laboració i cooperació

Article 45 Enumeració

La cooperació i la col·laboració entre les distintes administracions públiques i la iniciativa privada es durà a terme a través de:

- a) Concerts, mitjançant la contractació per a la gestió de serveis públics, en les modalitats previstes a l'ordenament de contractes de les administracions públiques.
- b) Convenis de col·laboració.
- c) Subvencions.

Article 46 Concerts

1. Els serveis concertats hauran de garantir el compliment de les condicions funcionals establertes per a cada tipus de servei de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública.

2. Corresponen a l'administració concertant les funcions de control, seguiment i coordinació dels concerts establerts, sense perjudici de les competències assignades al Govern Balear en aquesta matèria.

Article 47 Programes de subvencions de serveis socials

1. El departament competent en matèria d'acció social, seguint les pautes, les prioritats i els condicionaments regulats a la normativa específica, podrà gestionar programes de subvencions.
2. L'atorgament de les subvencions s'ajustarà al règim general que les reguli i, a més, obligarà els beneficiaris a:
 - a) Proporcionar als òrgans corresponents tota la informació funcional, econòmica i estadística requerida, a efectes d'avaluació i planificació.
 - b) Atendre, en funció de la quantia de la subvenció, els casos derivats pel departament competent.
 - c) No fer cap discriminació personal en la prestació del servei subvencionat, sense perjudici de les prioritats determinades pels objectius, la dedicació, l'àmbit i les característiques de cada entitat o servei.
 - d) Complir les obligacions que derivin de la convocatòria corresponent i de la resolució d'atorgament, o del conveni subscrit a aquest efecte.

Article 48 Subvencions vinculades a un conveni

La concessió d'una subvenció pot ser vinculada a la signatura d'un conveni que determini condicions especials de les funcions dels destinataris o de l'aplicació de la subvenció.

Article 49 Revocació

L'incompliment total o parcial dels requisits, les condicions, les finalitats o qual-sevol altre incompliment del règim jurídic de les subvencions constituiran causa de revocació de la subvenció i de reintegrament de les quantitats percebudes per l'entitat.

Article 50 Convenis de col·laboració

Els òrgans administratius competents podran subscriure convenis de col·laboració amb entitats privades col·laboradores, per a la consecució dels objectius que preveu la Llei d'acció social, en els supòsits previstos, tot respectant les prescripcions de la normativa vigent en matèria de contractació pública i la resta de normativa aplicable.

TÍTOL VI. PRESTACIONS ECONÒMIQUES

Article 51 Naturalesa de les prestacions econòmiques

Les distintes administracions de les Illes Balears podran establir ajudes que complementin el sistema de serveis socials. Les prestacions econòmiques de caràcter social són compatibles amb les del sistema de la Seguretat Social, llevat que reglamentàriament es disposi una altra cosa.

Article 52 Classes de prestacions econòmiques

1. Són prestacions econòmiques periòdiques les següents:
 - a) Subsidis de la Llei d'integració social dels minusvàlids.
 - Subsi de mobilitat i despeses de transport.
 - b) Suport transitori comunitari (renda mínima d'inserció).
 - c) Aquelles altres que es puguin establir per decret o normativa superior.
2. Són prestacions econòmiques no periòdiques les següents:
 - a) Ajudes públiques a persones majors.
 - b) Ajudes públiques a disminuïts.
 - c) Ajudes públiques a persones en situació d'urgent i greu necessitat.
 - d) Suport transitori comunitari (renda mínima d'inserció).
 - e) Aquelles altres que es puguin establir per decret o normativa superior.
3. En el marc del que estableix el Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social, i amb independència de les prestacions econòmiques del Sistema Balear de Serveis Socials, es poden reconèixer les pensions no contributives de la Seguretat Social següents:
 - a) Pensió d'invalidesa, modalitat no contributiva.
 - b) Pensió de jubilació, modalitat no contributiva.

Article 53 Beneficiaris de les prestacions econòmiques

Poden ser beneficiaris de les prestacions econòmiques del Sistema Balear de Serveis Socials les persones físiques o jurídiques, d'acord amb el que estableix la legislació vigent i sempre que compleixin els requisits específics per acollir-se a cadascuna d'aquestes.

TÍTOL VII. INSPECCIÓ

Article 54 Competència

1. La Llei d'acció social atribueix al Govern de les Illes Balears la potestat inspectora en el camp dels serveis socials que es prestin en el territori de les Illes Balears, per garantir el compliment adequat de les disposicions legals i reglamentàries ordenadores dels serveis socials.
2. Qualsevol infracció de la normativa d'acció social i, per tant, dels requisits i de les obligacions imposades a les entitats prestadores de serveis socials, suposarà l'inici d'un procediment sancionador, en els termes prevists a la Llei 4/99 de 31 de març, reguladora de la funció inspectora i sancionadora en matèria de serveis socials.
3. L'exercici de competències a què fa referència l'apartat anterior s'efectuarà sense perjudici de la funció d'inspecció que per normativa sectorial pugui correspondre a altres autoritats de l'Administració general, autonòmica o local.

Disposició addicional primera

Per ordre dels consellers competents, s'aprovaran, sempre que no hagi estat ja objecte de regulació i amb la màxima celeritat possible, la tipologia de les entitats, els serveis i centres de serveis socials, les seves condicions materials i funcionals mínimes, així com les ràtios de personal a què es fa referència en aquest Reglament.

Disposició addicional segona

Per ordre del conseller competent en matèria d'acció social es fixaran i s'actualitzaran periòdicament la relació nominal dels serveis i equipaments que integren la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública, així com el desplegament i l'actualització de la tipologia de serveis socials del Sistema Balear de Serveis Socials prevista a l'annex d'aquest Reglament.

Disposició transitòria única

Les entitats, els serveis i centres de serveis socials inscrits al fins ara vigent Registre de Centres, Serveis i/o Entitats que Desenvolupen Activitats dins el Camp de l'Acció Social, no estaran obligats a una nova autorització o inscripció, però hauran de presentar, dins el termini d'un any comptador des de l'endemà d'haver-se publicat aquesta disposició en el Butlletí Oficial de les Illes Balears, la documentació següent:

- Si es tracta de centres de serveis socials, la documentació exigida als articles 19 i 20 d'aquest Reglament, excepte la que ja s'hagi aportat abans i no sigui necessari actualitzar.
- Si es tracta de serveis de serveis socials, la documentació exigida a l'article 21.2.a d'aquest Reglament, excepte la que ja s'hagi aportat abans i no sigui necessari actualitzar.
- Si es tracta d'entitats de serveis socials que no siguin titulars de serveis o centres, la documentació exigida a l'article 31.1 d'aquest Reglament, excepte la que ja s'hagi aportat abans i no sigui necessari actualitzar.

L'incompliment d'aquesta obligació suposarà l'inici d'un procediment per a la cancel·lació d'ofici de la inscripció del Registre i/o la revocació de l'autorització, si n'és el cas, i amb audiència a l'interessat.

Disposició derogatòria primera

Es deroga el Decret 44/1988, de 28 d'abril, pel qual es crea el Registre de Centres, Serveis i/o Entitats, que desenvolupen activitats dins el camp de l'Acció Social.

Disposicions derogatòries segona

Es deroguen els articles de les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que preveu aquest Reglament.

Disposició final

Aquest Reglament entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

ANNEX

ÍNDEX DE LA TIPOLOGIA DELS SERVEIS SOCIALS DEL SISTEMA BALEAR DE SERVEIS SOCIALS

1. SERVEIS SOCIALS GENERALS

1.1. Serveis socials d'atenció primària

- 1.1.1. Servei d'informació i orientació
- 1.1.2. Servei de prevenció i inserció social
- 1.1.3. Servei de foment de la solidaritat i la cooperació social
- 1.1.4. Servei d'ajuda a domicili i altres suports a la unitat de convivència
- 1.1.5. Servei d'allotjament alternatiu
- 1.1.6. Servei de menjador
- 1.1.7. Altres

1.2 Serveis d'assessorament tècnic als serveis socials d'atenció primària

1.3 Altres

2. SERVEIS SOCIALS ESPECIALITZATS

2.1. Àrea d'atenció social a la família, infància i joventut

- 2.1.1. Servei d'atenció i promoció de la família
- 2.1.2. Servei d'informació, prevenció, assessorament i suport a la joventut
- 2.1.3. Servei d'oci, lleure i cultura per a la infància i la joventut
- 2.1.4. Servei de protecció i atenció al menor
- 2.1.5. Servei de prevenció i atenció al menor en risc o situació de conflicte social
- 2.1.6. Altres

2.2. Àrea d'atenció social a la dona

- 2.2.1. Servei de promoció de la dona
- 2.2.2. Servei de protecció a la dona
- 2.2.3. Altres

2.3. Àrea d'atenció social a les persones majors

- 2.3.1. Unitat tècnica d'avaluació de fluxos
- 2.3.2. Servei de centres de dia per a persones majors
- 2.3.3. Servei de centres residencials per a persones majors
 - 2.3.3.1. Servei d'habitatges tutelats
 - 2.3.3.2. Servei de residència

Decret 66/1999, de 4 de juny,
 pel qual s'aprova el Reglament regulador
 del Sistema Balear de Serveis Socials

2.3.3.3. Altres

2.3.4. Servei per a oci i temps lliure per a persones majors

2.3.5. Altres

2.4. Àrea d'atenció social als discapacitats

2.4.1. Unitat tècnica d'avaluació de fluxos

2.4.2. Servei d'atenció especialitzada

2.4.3. Servei de suport a la inserció sociolaboral

2.4.4. Servei de centres de dia per a discapacitats

2.4.5. Servei de centres residencials per a discapacitats

2.4.5.1. Servei d'habitatges tutelats

2.4.5.2. Servei de residències

2.4.5.3. Altres

2.4.6. Servei d'ajudes tècniques i d'eliminació de barreres arquitectòniques

2.4.7. Servei de tutela per a discapacitats

2.4.8. Altres

2.5. Àrea d'atenció social als drogodependents

2.5.1. Servei de centres de dia

2.5.2. Servei residencials d'estada limitada

2.5.3. Altres

2.6. Àrea d'atenció social a les persones amb risc o situació d'exclusió social

2.6.1. Servei d'inserció social per a les persones en risc o situació d'exclusió social

§9

**LLEI 4/99 DE 31 DE MARÇ,
REGULADORA DE LA FUNCIÓ INSPECTORA I
SANCIONADORA EN MATÈRIA DE SERVEIS SOCIALS**

(BOIB núm. 45, de 10 d'abril de 1999;

BOE núm. 106, de 4 de maig de 1999)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

A l'empara del títol de competències que figura a l'article 10.14 de l'Estatut d'Autonomia, el Parlament de les Illes Balears va aprovar la Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social, i, més recentment, la Llei 12/1993, de 20 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de serveis socials i assistència social, corresponents al Decret del Consell General Interinsular, de 28 de juny de 1982. En aquestes disposicions, s'establí el marc normatiu fonamental de l'ordenació dels serveis socials, entesos com una part integrant del sistema d'acció social; així mateix, es dissenyà el repartiment de competències entre les administracions autonòmica, insular i municipal, i s'atribuí al Govern i a l'Administració de les Illes Balears la titularitat, entre d'altres, de les facultats següents (article 14.3 de la Llei 9/1987): "Inspeccionar, supervisar i controlar el compliment de la normativa aplicable, de les competències que té atribuïdes, i del funcionament de les diverses institucions públiques i privades, així com de l'aplicació dels recursos econòmics assignats a serveis socials i assistència social per les entitats públiques, i per les privades finançades, en tot o en part, amb fons públics mitjançant subvencions o concerts".

Aquest text legal respon, precisament, a la necessitat de desenvolupar la regulació de les actuacions inspectores i sancionadores que pertocuen a les instàncies autonòmiques, sense interferir en l'esquema competencial avui vigent, si bé obre la porta, per raons d'eficàcia, a la delegació de facultats pròpies dels serveis d'inspecció als consells insulars i als municipis de més de vint mil habitants. Es completa així l'estructura normativa establerta en matèria d'assistència social amb una peça clau per a l'efectivitat de la regulació dels serveis socials i per a la garantia dels drets dels usuaris d'aquests serveis.

En el títol I de la Llei s'estableix amb claredat el seu objecte i l'àmbit que afectarà. També s'hi fa una referència als principis que han de guiar l'actuació de les diverses administracions públiques actuants per tal d'evitar els resultats disfuncionals que, en aquest camp, són especialment lamentables perquè afecten els col·lectius més desfavorits de la societat.

La funció inspectora és tractada en el títol II i, per primera vegada en una llei

del Parlament de les Illes Balears, s'estableixen de manera extensa i acabada principis i regles d'actuació que, pel seu disseny tècnic, són perfectament trasladables a altres sectors de l'acció pública i que, en el camp de l'assistència social, resulten avui en dia imprescindibles per assegurar el compliment efectiu de la legislació vigent. Alguns d'aquests principis i regles dimanen directament de la legislació estatal, com el valor probatori dels fets expressats en les actes d'inspecció o la condició d'agent de l'autoritat que es reconeix als inspectors.

D'altres, en canvi, són certament innovadors, com el tractament de les actes d'avertiment i dels requeriments a les entitats públiques inspeccionades. Respecte a aquest punt, convé assenyalar que la regulació establerta, lluny d'instaurar privilegis sense sentit, pretén aconseguir la màxima potencialitat del sistema d'acció social, estimulant la col·laboració interadministrativa i el restabliment immediat de la legalitat.

El catàleg d'infraccions recollit al títol III respon a la voluntat de tipificar amb claredat les infraccions més rellevants, sense tancar la possibilitat que, per via reglamentària, i d'acord amb la fórmula de l'article 129.3 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de regimén jurídico de las administraciones públicas y del procedimiento administrativo común, puguin concretar-se les diverses modalitats d'infraccions.

Són aspectes innovadors la possibilitat de reconèixer voluntàriament la responsabilitat, amb la qual cosa s'obté una reducció de la quantia de la multa a imposar, i l'afectació del producte de les sancions al finançament de la política autonòmica en matèria de serveis socials.

La regulació del procediment sancionador es projecta únicament, per raons de coherència normativa, sobre els aspectes exigits per l'especificitat de la matèria.

TÍTOL I. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Objecte

Aquesta llei té per objecte la regulació de les actuacions inspectores i sancionadores que l'Administració de les Illes Balears ha de dur a terme en relació amb les entitats, els serveis i els establiments de serveis socials públics i privats per tal de contribuir al bon funcionament del sistema d'acció social i garantir els drets dels ciutadans, i el nivell de qualitat en la prestació dels serveis socials i la millora permanent d'aquests serveis.

Article 2 Àmbit d'aplicació

Aquesta llei s'aplicarà:

- 1) Als establiments de serveis socials radicats en el territori de les Illes Balears, als serveis socials que es prestin a les Illes Balears, així com a les entitats de serveis socials titulars dels esmentats serveis o establiments, independentment del lloc on tinguin la seu social o el domicili legal.
- 2) Als directors, als administradors o als responsables de les entitats, els serveis i els establiments de serveis socials a què es refereix el punt anterior.

Article 3 Relacions interadministratives

1. Per tal d'assegurar la màxima eficàcia en les actuacions inspectores i sancionadores regulades en aquesta llei, les administracions públiques que desenvolupen la seva activitat a les Illes Balears ajustaran la seva actuació als principis de col·laboració, cooperació i lleialtat institucional, d'acord amb les regles generals de les relacions interadministratives.

2. Les administracions públiques radicades a les Illes Balears proporcionaran, a l'administració que tingui encomanada la gestió de les competències previstes en la present llei, la informació necessària per a l'exercici de les seves competències i, especialment, li comunicaran l'existència de qualsevol fet o circumstància de risc o perill per als usuaris de serveis socials que faci exigible alguna de les actuacions previstes en aquesta llei.

3. La Conselleria que tingui atribuïdes les competències en matèria de funció inspectora de serveis socials ha d'informar a les corporacions locals de les infraccions greus i molt greus comeses dins el seu àmbit territorial per una entitat, un servei o un establiment de serveis socials.

Article 4 Col·laboració ciutadana

Les administracions competents en matèria de serveis socials hauran d'examinar i comprovar amb celeritat les informacions subministrades pels particulars en relació amb els incompliments de la legislació vigent que puguin suposar la violació dels seus drets o la producció de danys o perjudicis per a la salut o la seguretat dels usuaris de serveis socials.

TÍTOL II. LA FUNCIO INSPECTORA

Capítol I. Principis generals

Article 5 Funcions bàsiques

1. Correspon a les unitats i als serveis que tinguin atribuïdes les competències d'inspecció vetllar pel compliment de la normativa vigent en matèria de serveis socials, per tal de:

- a) Garantir els drets dels usuaris dels serveis socials.

- b) Assegurar la qualitat de les prestacions mitjançant la verificació del compliment de les condicions funcionals i materials i de les activitats de les entitats, dels serveis i dels establiments de serveis socials, així com el compliment de la normativa en matèria d'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, dins l'àmbit de les competències dels departaments respectius.
 - c) Supervisar i garantir el destí i l'adequada utilització dels fons públics concedits a les persones físiques o jurídiques i a les entitats públiques o privades que actuen en l'àmbit dels serveis socials.
2. Així mateix, han d'assumir les funcions següents:
- a) Assessorar i informar les entitats i els usuaris de serveis socials i/o els seus representants legals, sobre els seus drets i deures
 - b) Col·laborar amb els òrgans i les entitats competents en matèria de serveis socials dels diferents àmbits territorials, mitjançant l'elaboració d'informes o l'aportació de dades, per tal de millorar la regulació, la planificació o la gestió dels serveis socials.

Article 6 Competències administratives

1. Correspon a la conselleria competent en matèria de serveis socials l'exercici de la funció inspectora per tal de garantir l'adequat compliment de les disposicions legals i reglamentàries ordenadores dels serveis socials.
2. L'exercici de les competències relatives a la funció inspectora podrà ser delegat, mitjançant la norma corresponent, als consells insulars i als municipis de més de vint mil habitants, tot establint fórmules eficaces de col·laboració i coordinació entre els diversos ens actuants.

Article 7 Planificació i procediment d'inspecció

1. La inspecció d'entitats, de serveis i d'establiments de serveis socials a què es refereix aquesta llei es desenvoluparà preferentment d'acord amb la planificació establerta per la conselleria competent en matèria de serveis socials. No obstant això, les entitats, els serveis i els establiments de serveis socials s'han d'inspeccionar periòdicament, i les actuacions de la inspecció s'iniciaran d'ofici, ja sigui per iniciativa pròpia de l'òrgan competent, per ordre superior, per petició raonada d'altres òrgans o per denúncia.
2. Els plans preveuran la coordinació i la col·laboració entre les unitats d'inspecció de les diverses conselleries de l'Administració de les Illes Balears.
3. Les actuacions inspectores s'adequaran al procediment i a les regles d'actuació establerts reglamentàriament.

Capítol II. L'exercici de la funció inspectora

Article 8 El personal inspector

1. La inspecció haurà de ser exercida per funcionaris degudament acreditats, que

ocupin llocs de feina que comportin l'exercici de funcions d'inspecció i que estiguin adscrits a òrgans administratius que en tinguin atribuïda la competència.

2. El personal inspector haurà de posseir els coneixements i la titulació adequats per a la realització eficaç de les comeses que té assignades, en els termes que reglamentàriament es determinin.

3. Les funcions inspectores no podran ser exercides per persones que gestionin, siguin propietàries o tinguin interessos econòmics en l'entitat, els serveis o establiments de serveis socials que s'inspeccionin.

Article 9 Principis bàsics

1. En l'exercici de les seves funcions, el personal inspector té la consideració d'agent de l'autoritat i podrà sol·licitar la col·laboració d'altres autoritats o de funcionaris quan sigui necessari per al desenvolupament de la seva activitat.

2. Els funcionaris dels serveis d'inspecció seran proveïts d'un document acreditatiu de la seva condició, que hauran d'exhibir en l'exercici de les seves tasques.

3. Els titulars, responsables o gestors d'entitats, de serveis o d'establiments de serveis socials tenen el deure de col·laborar amb el personal inspector i facilitar-li l'exercici de les comeses que té assignades. En particular, són obligats a facilitar l'examen dels documents, dels llibres i de les dades estadístiques i el suport informàtic que siguin preceptius reglamentàriament, així com a subministrar tota la informació necessària per conèixer el compliment de la normativa vigent en matèria de serveis socials.

4. Per tal de garantir els drets de les persones usuàries, el personal inspector és facultat per accedir lliurement en qualsevol moment, després d'identificar-se, i sense necessitat de notificació prèvia, a totes les entitats, els serveis i els establiments de serveis socials subjectes a les prescripcions d'aquesta llei, així com per efectuar tota mena de comprovacions materials, de qualitat i comptables. El personal inspector també podrà accedir a tots els espais de les entitats, els serveis o els establiments de serveis socials, entrevistar-se particularment amb les persones usuàries o els seus representants legals i realitzar les actuacions que siguin necessàries per complir les funcions assignades.

Article 10 Deures dels inspectors

1. En l'exercici de les seves funcions, el personal inspector ha d'observar el deure de respecte i consideració degut als interessats i al públic en general i ha de prendre les mesures necessàries per a la protecció de la intimitat de les persones.

2. Els inspectors desenvoluparan la seva activitat de manera que no es dificulti, més enllà del necessari, el bon funcionament dels establiments i els serveis inspeccionats.

3. Si la inspecció té coneixement de fets que poden constituir o ser delictes, falta o infracció administrativa d'altres àmbits competencials, té l'obligació de comunicar-ho a l'autoritat judicial, al Ministeri Fiscal o a l'òrgan administratiu competent.

Article 11 Les actes de la inspecció

1. De cada actuació inspectora, i una vegada efectuades les comprovacions i investigacions oportunes, se n'ha d'estendre una acta en què es faran constar, com a mínim, les dades següents:

- a) El lloc, la data i l'hora de les actuacions.
- b) La identificació de la persona que realitza la inspecció.
- c) La identificació de l'entitat, del servei o de l'establiment de serveis socials inspeccionat, així com de la persona davant qui s'efectua la inspecció.
- d) La descripció dels fets, de les manifestacions i de les circumstàncies que es considerin rellevants i, en tot cas, dels que puguin ser demostratius de la comissió d'una infracció. En aquest darrer cas, s'indicaran les disposicions i els preceptes suposadament infringits.
- e) La documentació o els elements de judici que s'incorporen a l'acta o que es recullen per part del personal inspector.
- f) La conformitat o disconformitat de la persona davant qui s'efectua la inspecció respecte del contingut de l'acta.

2. La inspecció s'haurà d'efectuar, sempre que sigui possible, en presència de la persona titular o responsable de l'entitat, del servei o de l'establiment de serveis socials inspeccionat, a la qual s'haurà de sol·licitar la signatura de l'acta. Es deixarà constància de la negativa a signar, i de l'acta estesa se li entregarà una còpia.

3. No obstant el que disposa el punt anterior, l'inspector actuant podrà mantenir, amb caràcter reservat i sense la presència de la persona que hagi de signar l'acta, les entrevistes que consideri oportunes amb els usuaris i el personal dels establiments o dels serveis inspeccionats.

4. Els fets constatats directament pel personal inspector que es formalitzin en una acta, amb observança dels requisits establerts en aquest article, es presumeixen certs i tenen valor probatori sense perjudici de les proves que puguin assenyalar o aportar els interessats en defensa dels seus drets o interessos.

Article 12 Actes d'advertiment

1. Quan els fets detectats consisteixin en deficiències o incompliments de la normativa dels quals no es puguin derivar danys o perjudicis per als usuaris, els inspectors podran formular l'assessorament o els advertiments necessaris.

2. En aquest cas, se substituirà l'acta a què es refereix l'article 11 anterior per una acta d'advertiment en què es deixarà constància de:

- a) Les deficiències o els incompliments de la normativa detectats.
- b) L'assessorament o els advertiments formulats.
- c) Les actuacions necessàries per a l'esmena de les deficiències, així com el termini en què hauran de dur-se a terme.

Article 13 Requeriments a les entitats públiques

1. Quan l'establiment o el servei inspeccionat sigui de titularitat pública, l'inspector actuant inclourà en l'acta corresponent un requeriment formal d'esmena de deficiències o d'adequació a la legalitat, que haurà de ser confirmat per l'òrgan competent de l'Administració de les Illes Balears i comunicat a l'entitat pública titular de l'establiment o del servei en el termini de quinze dies.
2. No es podrà acordar la iniciació del procediment sancionador contra una entitat pública fins que s'hagin comprovat les circumstàncies següents:
 - a) La recepció del requeriment per l'autoritat o el funcionari competents.
 - b) La manca d'execució de les actuacions requerides o la inexistència o la insuficiència de les raons al·legades per no atendre el requeriment.
 - c) La finalització del termini fixat prèviament per donar compliment al requeriment.

Article 14 Actuacions en cas de risc imminent

1. Si en el decurs de la inspecció s'aprecia raonablement l'existència de risc imminent de danys o perjudicis greus per als usuaris, l'inspector actuant proposarà a l'òrgan competent l'adopció de les mesures cautelars o de precaució corresponents.
2. En qualsevol cas, podrà ordenar als titulars o responsables d'establiments de serveis socials l'adopció de les mesures provisionals que raonablement siguin imprescindibles per salvaguardar la salut i la seguretat dels usuaris, que hauran de ser confirmades o rectificades per l'òrgan competent.

TÍTOL III. INFRACCIONS, SANCIONS I PROCEDIMENT SANCIONADOR

Capítol I. Règim d'infraccions

Article 15 Infraccions.

1. Constitueixen infraccions administratives, que seran sancionades per l'Administració de les Illes Balears, les accions i les omissions que es descriuen en aquesta llei, sempre que no constitueixin delictes.
2. Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

Article 16 Infraccions lleus

Són infraccions lleus:

- 1) No subministrar a l'administració competent la informació necessària quan la seva comunicació sigui obligatòria.
- 2) No mantenir actualitzat o correctament complimentat el llibre de registre de persones usuàries o qualsevol altre documentació exigible per la normativa vigent en matèria de serveis socials.
- 3) Mantenir les dependències, les instal·lacions, el mobiliari i altres elements dels centres o establiments amb deficiències en el seu estat o

funcionament que no afectin la salut o la seguretat de les persones.

- 4) No adoptar les mesures d'higiene i neteja exigibles, sempre que no constitueixi infracció greu.
- 5) Modificar la capacitat assistencial d'un centre o servei, sempre que no constitueixi infracció greu.
- 6) Incomplir la normativa sobre publicitat dels serveis i sobre preus, sempre que no constitueixi infracció greu.
- 7) Dificultar o entorpir l'exercici de la funció inspectora.
- 8) Dur a terme qualsevol acció o omissió negligent que suposi la contravençió dels deures, de les condicions i de les prohibicions establerts en la legislació ordenadora dels serveis socials i que no estigui tipificades expressament per aquesta llei com a infraccions greus o molt greus, sempre que l'acció o omissió no posi en perill la seguretat o la salut dels usuaris.

Article 17 Infraccions greus

Són infraccions greus:

- 1) Ometre o prestar negligentment l'assistència sanitària o farmacèutica que sigui exigible per als usuaris de serveis socials.
- 2) Incomplir el deure de secret i de confidencialitat de les dades sanitàries i personals dels usuaris de serveis socials, sempre que no suposi una vulneració dels drets fonamentals d'aquests.
- 3) Incomplir de manera rellevant la normativa sobre l'admissió d'usuaris als centres o serveis i sobre la documentació individualitzada exigible en cada cas.
- 4) No disposar de llibre de registre d'usuaris ni de qualsevol altra documentació exigible per la normativa vigent en matèria de serveis socials.
- 5) Incomplir la normativa sobre infraestructures mínimes dels centres o establiments, accessibilitat, mesures de seguretat i protecció contra incendis, quan no constitueixi infracció molt greu.
- 6) Modificar, sense autorització administrativa, la capacitat assistencial d'un centre o servei en més o menys d'un 10% de la registrada oficialment.
- 7) Traslladar un centre o servei sense haver-ne obtingut l'autorització administrativa corresponent.
- 8) Incomplir la normativa específica sobre informació i publicitat dels serveis, així com sobre el règim de preus, determinada per als diversos serveis i establiments de serveis socials o incomplir greument el seu contingut.
- 9) No disposar, en els centres en què sigui preceptiu, de reglament de règim interior o incomplir greument el seu contingut.
- 10) Aplicar els ajuts i les subvencions públics a finalitats diferents de les que en justifiquen la concessió.

- 11) Obstruir l'exercici de la funció inspectora sense que hi concorrin les circumstàncies que permetrien la qualificació de la infracció com a molt greu.
- 12) No disposar del personal que la normativa determini per a cada un dels serveis, així com incomplir la referent a la seva qualificació i dedicació.
- 13) No adoptar les mesures d'higiene i de neteja sempre que se'n derivi risc per a la integritat física o la salut de les persones usuàries.

Article 18 Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus:

- 1) Conculcar la dignitat dels usuaris de serveis socials o imposar condicions o càrregues humiliants per a l'accés o el gaudi de les prestacions.
- 2) Vulnerar el dret a la intimitat personal i els altres drets fonamentals dels usuaris de serveis socials.
- 3) Ometre o aplicar de manera negligent les prestacions de caràcter tècnic, econòmic o assistencial que corresponguin a les necessitats bàsiques de les persones usuàries de serveis socials conformement a la finalitat del respectiu centre o servei, sempre que es produeixi una lesió dels drets o dels interessos legítims d'aquestes persones usuàries.
- 4) Generar situacions de risc o de dany greu per a la integritat física o psíquica o la salut de les persones usuàries de serveis socials.
- 5) Posar o mantenir en funcionament un centre o establiment, o prestar un servei, sense haver-ne obtingut l'autorització administrativa corresponent.
- 6) Cessar en les activitats d'atenció residencial dels centres o establiments, o suspendre un servei, sense la prèvia autorització administrativa.
- 7) Incomplir de manera substancial la normativa sobre infraestructures mínimes dels centres o establiments, accessibilitat, mesures de seguretat i prevenció contra incendis.
- 8) Obstruir les tasques dels serveis administratius d'inspecció per impedir l'accés a les dependències dels centres o establiments, o sempre que l'obstrucció es dugui a terme mitjançant resistència reiterada, coacció, amenaces greus, violència o qualsevol altra forma de pressió il·lícita sobre els funcionaris actuants.
- 9) Dur a terme qualsevol acció o omissió negligent que suposi la contravençió dels deures, les condicions i les prohibicions establertes en la legislació ordenadora dels serveis socials i que no estiguin tipificades expressament com a infraccions lleus o greus per aquesta llei, sempre que l'acció o l'omissió posi en perill la seguretat o la salut de les persones usuàries.

Article 19 Desenvolupament reglamentari

El Govern de les Illes Balears podrà desenvolupar les disposicions d'aquest capítol, sense introduir-hi noves infraccions ni alterar la naturalesa de les que la

Llei preveu, per tal d'identificar de manera més precisa les conductes mereixedores de sanció.

Capítol II. Responsabilitat

Article 20 Els subjectes responsables

1. Són responsables de les infraccions tipificades en aquesta llei les persones físiques o jurídiques que en siguin autores.
2. Es consideren autores de les infraccions les persones físiques o jurídiques que realitzin els fets tipificats per aquesta llei per si mateixes, conjuntament o a través d'una altra persona a la qual facin servir com a instrument, exceptuant-ne els casos d'obediència laboral deguda.
3. Tindran també la consideració d'autores:
 - a) Les persones que cooperin en la seva execució mitjançant una acció o omisió sense la qual la infracció no s'hagués pogut dur a terme.
 - b) Les persones físiques o jurídiques que gestionin o explotin realment els serveis o els establiments de serveis socials, les persones titulars de la corresponent llicència o, si s'escau, els responsables de l'entitat pública o privada titular de l'entitat, el servei i l'establiment de serveis socials quan aquests incompleixin el deure de prevenir la comissió per una altra de les infraccions tipificades en aquesta llei.

Capítol III. Règim sancionador

Article 21 Sancions

1. Les infraccions lleus seran sancionades amb la imposició d'alguna de les següents sancions:
 - a) Advertència
 - b) Multa de 50.000 a 1.000.000 de pessetes.(de 300,506 a 6.010,121 euros)
2. Per la comissió d'infraccions greus s'imposarà la sanció de multa d'1.000.001 a 5.000.000 de pessetes (de 6.010,127 a 30.050,605 euros).
3. Les infraccions molt greus seran sancionades amb la imposició de la sanció de multa de 5.000.001 a 20.000.000 de pessetes (de 30.050,611 a 120.202, 240 euros).
4. En els casos d'infraccions greus i molt greus, i amb la consideració prèvia dels elements de graduació prevists a l'article 22 següents, es podran imposar com a sancions accessòries les següents:
 - a) Prohibició d'accedir al finançament públic per un període comprès entre un i tres anys.
 - b) Tancament temporal, total o parcial, del servei o de l'establiment fins a l'esmena de les deficiències que ho exigiren i per un període màxim d'un any.

- c) Tancament definitiu del servei o establiment.
- d) Revocació de l'autorització administrativa concedida.
- e) Inhabilitació del director o del responsable de l'establiment o del servei per un període màxim de cinc anys.

Article 22 Graduació de les sancions

Per a la graduació de les sancions es tendran en compte especialment les circumstàncies següents:

- 1) La intencionalitat de l'infractor.
- 2) La reiteració de la conducta infractora i la reincidència.
- 3) Els perjudicis físics, morals i materials causats, així com la naturalesa de la situació de risc generada o mantinguda en relació amb persones o béns.
- 4) La transcendència econòmica i social dels fets, així com el nombre d'afectats per la conducta infractora.
- 5) L'incompliment dels advertiments i els requeriments formulats pels serveis d'inspecció.
- 6) La reparació espontània dels danys causats o el compliment espontani de la legalitat per part de l'infractor, sempre que es produeixi abans de la resolució del procediment sancionador.

Article 23 Reincidència

S'entendrà per reincidència, als efectes d'aquesta llei, la comissió en el termini d'un any, d'una infracció de la mateixa naturalesa quan així s'hagi declarat per resolució administrativa ferma.

Article 24 Reconeixement voluntari de la responsabilitat

El reconeixement voluntari de la pròpia responsabilitat per part de l'infractor, comunicat a l'administració competent abans de la iniciació del procediment sancionador, o en qualsevol moment de la seva tramitació, anterior a la notificació de la proposta de resolució, reduirà en un 15% la quantia de la multa que s'hagi d'imposar.

Article 25 Afectació del producte de les sancions

El producte obtingut de les sancions pecuniàries imposades d'acord amb aquesta llei queda afectat al finançament de les actuacions de l'Administració de les Illes Balears, o dels organismes que en depenen, en matèria de serveis socials.

Article 26 Mesures de tancament de centres i prohibició d'activitats

No tenen la consideració de sancions les resolucions que disposin el tancament de centres o la prohibició d'activitats que no tinguin l'autorització administrativa de la conselleria competent en matèria de serveis socials, sense perjudici que pugui ordenar-se la iniciació del procediment sancionador.

Capítol IV. Prescripció

Article 27 Prescripció

Les infraccions i les sancions previstes en aquesta llei prescriuen en els terminis i d'acord amb les regles de còmput que fixa la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règimen jurídic de las administraciones públicas y del procedimiento administrativo común.

Capítol V. Procediment sancionador

Article 28 Procediment aplicable

L'exercici de la potestat sancionadora en la matèria objecte d'aquesta llei exigeix el procediment previst amb caràcter general per a l'Administració de les Illes Balears, sense perjudici del que estableixen els articles següents i de les regles específiques que estableixi el Govern de les Illes Balears per decret.

Article 29 Competències

L'òrgan competent per acordar la iniciació i resolució dels procediments sancionadors i per imposar les sancions corresponents, és el director general que tingui atribuïdes aquestes funcions en la conselleria competent en matèria de serveis socials.

Article 30 Mesures cautelars

El director general competent podrà, amb audiència prèvia a l'interessat, adoptar motivadament les mesures que es considerin necessàries per tal d'assegurar l'eficàcia de la resolució que pugui dictar-se, evitar el manteniment dels efectes de la presumpta infracció o preservar els interessos generals, i, entre d'altres, les següents:

- 1) Exigència de fiances fins a una quantia equivalent a l'import mínim de la multa que hauria de correspondre per la comissió de la presumpta infracció.
- 2) Suspensió temporal d'activitats i serveis, i clausura provisional de dependències o instal·lacions.
- 3) Suspensió de l'admissió de nous usuaris.
- 4) Paralització dels procediments d'atorgament d'ajuts i subvencions.

Article 31 Coordinació interorgànica

1. En els casos en què l'instructor del procediment sancionador tingui coneixement que un altre òrgan de l'Administració de les Illes Balears ha iniciat actuacions sancionadores contra la mateixa persona física o jurídica en relació amb fets idèntics o similars, disposarà la paralització del procediment i ho comunicarà a l'esmentat òrgan a fi de delimitar els respectius àmbits d'actuació i

adoptar les fórmules de coordinació adients.

2. Quan l'actuació sancionadora exercida per una altra conselleria respongui a l'atribució d'una competència més específica per raó de la matèria, l'instructor proposarà l'arxiu de les actuacions iniciades a l'empara d'aquesta llei.

Article 32 Publicitat de les sancions

El conseller competent en matèria de serveis socials ordenarà anualment la publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears de la relació de persones físiques i jurídiques que hagin estat sancionades d'acord amb aquesta llei per infraccions greus i molt greus, amb l'única indicació de la naturalesa dels fets comesos, sempre que la resolució sancionadora hagi esdevingut ferma en via administrativa.

Disposició derogatòria

Queden derogades les disposicions que contradiguin o s'oposin al que disposa la present llei.

Disposició final primera

1. S'autoritza el Govern de les Illes Balears per dictar les disposicions d'aplicació i desenvolupament d'aquesta llei.

2. Queda igualment facultat per actualitzar per decret la quantia de les sancions fixades a l'article 21 d'aquesta llei.

Disposició final segona

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§10
LLEI 3/1998, DE 18 DE MAIG,
DEL VOLUNTARIAT DE LES ILLES BALEARS

*(BOIB núm. 70, de 28 de maig de 1998;
BOE núm. 136, de 8 de juny de 1998)*

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La nostra societat s'ha caracteritzat, des de sempre, pel fet que persones, sense distinció d'edat, raça o sexe, s'han compromès, de manera lliure i voluntària, a ajudar o lluitar per millorar les condicions de vida i per donar una resposta cívica i solidària a les necessitats i inquietuds que, en cada moment, es plantegen.

Actualment, si bé es cert que el modern estat social, democràtic i de dret ha universalitzat millores socials que han fet possible l'estat de benestar, no és menys cert que aquest mateix estat reconeix el dret que tenen els ciutadans i ciutadanes a participar activament en la millora de la qualitat de vida i en els interessos generals de la població.

La consciència creixent d'aquest dret social ha duit que molts de ciutadans i ciutadanes, d'una manera totalment lliure, voluntària i altruista desenvolupin un paper cada vegada més important en el disseny i execució de les actuacions dirigides a la satisfacció de l'interès general i a la construcció d'una societat més solidària on totes les persones puguin gaudir d'una qualitat de vida digna.

Tot això ha fet que darrerament el moviment voluntari visqui una etapa de desplegament i creixement, i també una progressiva i constant ampliació del camp d'actuació, de manera que a hores d'ara no es limita al purament assistencial, sinó que abasta també àmbits tan diversos com la salut, l'atenció social, l'educació, l'esport, l'acció cívica i solidària, la dinamització cultural i ciutadana, la defensa del medi ambient, etc.

Per altra banda, aquesta participació de la societat civil és un dret que ve reconegut expressament a la Constitució i a l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, i també l'obligació dels poders públics de fomentar aquesta participació ciutadana i de remoure els obstacles perquè la llibertat, la igualtat i el progrés siguin reals i efectius.

Dins aquest àmbit, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, seguint l'exemple de la Llei 6/1995, de 15 de gener, del voluntariat, vol establir un marc normatiu que, tot i respectant la voluntat i la independència de les organitzacions de voluntariat i dels propis voluntaris, reguli i garanteixi l'acció voluntària.

Bàsicament, la Llei té com a objectius regular:

- El foment i la potenciació del voluntariat a les Illes Balears en tots els camps d'acció que afecten el bé comú dels ciutadans i ciutadanes.
- Les mesures de suport al voluntariat tendents a incrementar-ne el nivell d'implantació social.
- La participació ciutadana en aquelles tasques d'interès social com a complement de les polítiques públiques.
- La coordinació entre les distintes organitzacions de voluntariat i d'aquestes amb l'Administració Pública, en tots els seus àmbits i nivells.

La Llei recull les notes més comunament acceptades com a definitòries de l'activitat de voluntariat com són el seu caràcter altruista, solidari, lliure i gratuït, les deslliga de qualsevol tipus de prestació de serveis retribuïts, que es realitza dins l'àmbit d'una organització o entitat pública o privada sense ànim de lucre, quedant, per tant, excloses les actuacions voluntàries aïllades, esporàdiques o exercides al marge de les organitzacions i les executades per raons familiars, d'amistat o de bon veïnatge, ja que sense desmerèixer-les en absolut, no entrarien en el concepte actual de voluntariat. Per últim, l'acció voluntària prevista en aquesta llei és tota aquella activitat que es realitza per a la consecució de l'interès general, d'una millor qualitat de vida i del benestar social.

La Llei estableix, també, els drets i els deures tant de les organitzacions com dels propis voluntaris, constitueix així la referència obligada davant qualsevol conflicte que pugui sorgir, i els principis que han de regular les relacions entre les administracions públiques de les Illes Balears i les organitzacions de voluntariat.

Finalment la Llei preveu la creació d'un fòrum del voluntariat com a òrgan màxim de ressò social del voluntariat a Balears.

TÍTOL I. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Objecte

Aquesta llei té per objecte regular, reconèixer, promoure i fomentar el voluntariat, en tots els seus àmbits i vessants, com a expressió de participació social i solidària, per mitjà d'entitats públiques o privades, sense ànim de lucre, salvaguardant sempre la seva autonomia.

Article 2 Concepte de voluntariat

Als efectes d'aquesta llei, s'entén per voluntariat el conjunt d'activitats dirigides a la satisfacció de l'interès general, desenvolupades per persones físiques, sempre que les activitats no es realitzin dins una relació laboral, funcional, o

mercantil o qualsevol altre tipus de relació retribuïda o derivada d'una obligació jurídica i, a més, reuneixin els requisits següents:

- a) Que tinguin un caràcter altruista i solidari.
- b) Que la seva realització sigui voluntària i lliure, sense que tinguin una causa d'obligació personal o deure.
- c) Que es realitzin sense contraprestació econòmica, o que aquesta es limiti al reembossament de les despeses que l'activitat realitzada origini
- d) Que es desenvolupin dins el marc d'una organització pública o privada i en funció de programes o projectes concrets a favor de la societat i de la persona.
- e) Que l'activitat de voluntariat tenguí funcions complementàries a les desenvolupades per les administracions públiques competents i, en cap cas, no podrà substituir el treball remunerat.

Article 3 Àmbit

Aquesta llei serà d'aplicació als voluntaris que realitzin les activitats en organitzacions de voluntariat i entitats públiques radicades a les Illes Balears, així com a les pròpies organitzacions i entitats de voluntariat.

Les organitzacions supraautonòmiques o d'àmbit estatal o supraestatal, quan desenvolupin activitats de voluntariat dins l'àmbit de les Illes Balears, estaran obligades al compliment d'aquesta llei.

Article 4 Activitat d'interès general

Als efectes de l'article 2, s'entenen per activitats d'interès general les assistencials, de serveis socials, les cíviques, les educatives, culturals, científiques, esportives, sanitàries, de cooperació al desenvolupament, de defensa del medi ambient, de defensa de l'economia o de la investigació, de desenvolupament de la vida associativa, de promoció del voluntariat, de defensa dels drets humans, o qualsevol altra d'anàloga naturalesa, dirigides als diferents sectors de la població sempre que vagi adreçada a la construcció d'una societat més solidària i justa.

Article 5 Beneficiaris

Són beneficiaris dels serveis del voluntariat els ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears, els transeünts i ciutadans i ciutadanes d'altres països que percebin alguna prestació o servei de les entitats que reuneixen els requisits d'aquesta llei i el conjunt de la societat en aquells serveis que no siguin de caràcter personal.

Article 6 Principis bàsics

L'acció voluntària es fonamenta en els principis bàsics següents:

- a) Participació lliure, altruista i compromesa dels ciutadans i ciutadanes, sense compensació econòmica, d'acord amb les preferències i capacitats pròpies, mitjançant entitats d'organització democràtica i no dis-

- criminatòria.
- b) Solidaritat amb les persones i els grups, amb l'objectiu d'assolir l'interès general, atenent les necessitats socials de forma global i no exclusivament dels membres de la pròpia organització.
 - c) Descentralització, procurant que les activitats del voluntariat es realitzin el més a prop possible dels ciutadans i en el seu propi entorn.
 - d) Autonomia i llibertat de les organitzacions de voluntariat respecte als poders públics, vetllant alhora perquè es garanteixi el compliment de la legislació i la responsabilitat que les entitats de voluntariat assumeixen davant la societat.
 - e) Complementarietat i coordinació entre les entitats de voluntariat i les administracions en tots els seus àmbits i nivells i no substitució de les actuacions d'aquestes.

TÍTOL II. DE LES ORGANITZACIONS DE VOLUNTARIS

Article 7 De les entitats de voluntariat

1. Les activitats de voluntariat descrites en el títol I d'aquesta llei es desenvoluparan mitjançant organitzacions, que adoptaran la figura jurídica que considerin més adequada per a la consecució dels fins.

Sense desmerèixer, queden excloses de l'aplicació d'aquesta llei les accions solidàries o d'ajut aïllades, esporàdiques o exercides al marge de les organitzacions i les executades per raons familiars, d'amistat o de bon veïnatge.

2. Les organitzacions o entitats que desenvolupin activitats de voluntariat hauran d'estar legalment constituïdes, dotades de personalitat jurídica pròpia, no tenir caràcter lucratiu i dur a terme programes dins el marc d'activitats d'interès general previstes a l'article 4 d'aquesta llei.

Article 8 De les relacions entre les persones voluntàries i les organitzacions en què s'integren

Les organitzacions i entitats que comptin amb la presència de persones voluntàries hauran de:

- a) Adequar-se a la normativa vigent, especialment pel que fa a l'organització i al funcionament democràtics i no discriminatoris.
- b) Complir els compromisos amb les persones voluntàries, dins l'acord establert en el moment de la incorporació dins l'organització, respectant el seus drets i deures.
- c) Tenir subscripta una pòlissa d'assegurances, sempre que ho requereixin les característiques i circumstàncies de l'activitat desenvolupada, que cobreixi els sinistres dels propis voluntaris i els que es produeixin a tercers, ocasionats per l'exercici de les activitats encomanades.
- d) Cobrir les despeses derivades de la prestació del servei i dotar els

voluntaris dels mitjans i recursos adequats per al compliment de les seves funcions.

- e) Establir els sistemes interns d'informació i d'orientació adequats per a la realització d'aquelles tasques que s'encomanin a les persones voluntàries.
- f) Proporcionar als voluntaris la formació i la informació necessària per al correcte exercici de les activitats encomanades.
- g) Garantir als voluntaris les mateixes condicions higièniques, sanitàries i de seguretat previstes per al personal remunerat, en l'exercici de les seves activitats.
- h) Facilitar als voluntaris una acreditació que els habiliti i identifiqui per a l'exercici de l'activitat assignada.
- i) Emetre certificat de l'activitat del voluntari/a, sempre que aquest ho sol·liciti, on constarà, com a mínim, la data, la durada i la naturalesa de la prestació efectuada pel voluntari/a.
- j) Portar un llibre de registre d'altres i baixes del personal voluntari.
- k) Promoure i fomentar la participació en activitats de voluntariat.
- l) Les organitzacions de voluntariat podran rebre la col·laboració de treballadors dependents o autònoms només per portar a terme activitats que requereixin un grau de professionalitat determinat, o bé activitats necessàries per assegurar el funcionament regular de l'organització, quan la situació ho exigeixi.

TÍTOL III. DE LES PERSONES VOLUNTÀRIES

Article 9 Concepte de voluntari/a

Als efectes del que disposa aquesta llei, tindrà la consideració de voluntari/a la persona física que, de manera lliure i altruista, sense rebre cap tipus de contraprestació econòmica, i dins el marc d'una organització o entitat pública es compromet a realitzar una prestació o un servei dels prevists al títol I d'aquesta llei, a favor de la societat o de la persona.

Article 10 Estatut del voluntari/a

Constitueix l'estatut del voluntari/a el conjunt de disposicions incloses en aquest títol.

Article 11 Drets del voluntari/a

Les persones voluntàries, respecte d'aquella organització en la qual s'integren, tenen els drets següents:

- a) Rebre la informació, la formació i els mitjans necessaris per a l'exercici i el desenvolupament de les funcions que se'ls assignin.
- b) Ser tractades sense cap tipus de discriminació, respectant-ne la lliber-

tat, la dignitat, la intimitat i les creences.

- c) Participar activament en l'organització a la qual s'integren, d'acord amb els seus estatuts, col·laborant en l'elaboració, el disseny, l'execució i l'avaluació dels programes.
- d) Estar assegurades pels riscos a què puguin estar exposades en la realització del seu treball voluntari, incloses les possibles responsabilitats civils a tercers.
- e) Disposar d'una acreditació identificativa de la seva condició de voluntari/a davant tercers i a obtenir certificació de la seva participació en els programes.
- f) Realitzar l'activitat en les degudes condicions de seguretat i higiene, evitant tot tipus de risc segons la naturalesa i les característiques de la seva funció.
- g) Rebre el respecte i el reconeixement pel valor social de la seva contribució.
- h) Ser reemborsades, si ho volen, de les despeses que els pugui ocasionar l'activitat voluntària.
- i) Acordar lliurement les condicions de la seva acció voluntària, l'àmbit o sector d'actuació, el compromís de les tasques definides conjuntament, el temps i l'horari que hi podrà dedicar, i les responsabilitats acceptades.

Article 12 Deures del voluntari/a

Les persones voluntàries estaran obligades a :

- a) Complir els compromisos acceptats amb les organitzacions en les quals s'integrin, respectant-ne els fins i les normes internes de funcionament
- b) Mantenir la confidencialitat, si n'és el cas, de les informacions rebudes i conegudes en el desenvolupament de la seva activitat, tant respecte dels beneficiaris com de l'entitat.
- c) Rebutjar qualsevol tipus de contraprestació econòmica o material que li pugui oferir la persona beneficiària o altres persones en virtut de la seva actuació.
- d) Respectar els drets dels beneficiaris de l'activitat del voluntari/a.
- e) Actuar de forma diligent, responsable i solidària.
- f) Participar en les activitats formatives previstes per l'organització i, concretament, en aquelles que estan adreçades a oferir una preparació per a les activitats i funcions acordades, i també en aquelles de caràcter permanent que es necessitin per tal de mantenir la qualitat dels serveis que es presten.
- g) Observar les mesures de seguretat i higiene reglamentades i seguir les instruccions que s'estableixin en l'execució de les activitats acordades.
- h) Utilitzar degudament l'acreditació i els distintius de l'organització.

- i) Tenir cura i fer bon ús del material o equip confiat per l'organització per al desenvolupament de les activitats de voluntariat acordades.
- j) En cas de renúncia notificar-ho amb l'antelació prèviament pactada, per tal d'evitar perjudicis greus al servei.

Article 13 Règim jurídic

En tot allò que no estigui previst en aquest títol, seran d'aplicació les normes de l'organització.

Els conflictes que puguin sorgir entre les persones voluntàries i les organitzacions a l'exercici de les activitats pròpies de voluntariat es dirimiran per la jurisdicció competent, de conformitat amb el que estableixen les normes processals.

Article 14 Incorporació dels voluntaris

1. La incorporació dels voluntaris a les organitzacions es formalitzarà per escrit, mitjançant acord o compromís que, a més de determinar el caràcter altruista de la relació, tindrà el contingut mínim següent:

- a) El conjunt de drets i deures que corresponen a ambdues parts i que respectarà el que estableix aquesta llei.
- b) El contingut de les funcions i activitats que es compromet a realitzar el voluntari/a.
- c) El procés de formació que necessita per a la realització de les funcions objecte del voluntariat.
- d) La durada del compromís i les causes i les formes de desvinculació per ambdues parts.

2. La condició de voluntari/a serà compatible amb la de soci/a de l'organització.

TÍTOL I. DE L'ADMINISTRACIÓ

Article 15 Del Registre General d'Entitats de Voluntariat

1. Es crea el Registre General d'Entitats de Voluntariat de les Illes Balears, que serà públic i que tindrà per objecte la inscripció de les organitzacions que compleixin els requisits prevists en aquesta llei.

En qualsevol cas, serà condició indispensable per accedir a subvencions i estipular convenis amb les administracions públiques que les organitzacions i entitats estiguin inscrites en el Registre.

2. El Registre General d'Entitats de Voluntariat de les Illes Balears comunicarà als consells insulars la inscripció d'aquelles entitats que actuïn dins els seu àmbit territorial.

3. L'organització i el funcionament del Registre es regularà reglamentàriament.

Article 16 Del Govern de les Illes Balears

1. Correspon al Govern de les Illes Balears:

- a) Mantenir i actualitzar el Registre General d'Entitats de Voluntariat de les Illes Balears.
- b) Assessorar i informar les organitzacions que treballin en el camp del voluntariat.
- c) Coordinar les relacions en matèria de voluntariat amb els consells insulars, els organismes de l'Estat i amb altres comunitats autònomes o ens públics competents en la matèria.
- d) Dissenyar, coordinar i elaborar estudis, recerques i experimentacions sobre les activitats de voluntariat, comptant amb les dades que proporcionin els consells insulars, els ajuntaments i les entitats públiques o privades que realitzin accions de voluntariat.
- e) Supervisar i vetllar pel compliment de la normativa aplicable, de les competències que té atribuïdes i del funcionament de les diverses entitats.
- f) Fomentar i promoure la participació social dels ciutadans i ciutadanes en el desenvolupament d'accions de voluntariat dins organitzacions legalment constituïdes.
- g) Impulsar estratègies formatives per tal que l'acció voluntària respongui a un rigor i a una qualitat.
- h) Sensibilitzar la societat respecte dels valors del voluntariat i possibilitar, afavorir i reconèixer les seves activitats.
- i) Preservar la independència del voluntariat.
- j) La concessió d'ajudes o la concertació de serveis que puguin realitzar entitats de voluntariat, d'acord amb les seves competències.

2. Les competències que aquesta llei atribueix al Govern de les Illes Balears ho seran de la conselleria que aquest determini, sense perjudici de les actuacions que correponguin a cada una de les conselleries en funció de la matèria.

Article 17 Competències dels consells insulars

Seran competències dels consells insulars, dins el marc de l'Estatut d'Autonomia i de la legislació vigent, les següents:

- a) L'estudi i la programació de les accions que el voluntariat dugui a terme en el seu àmbit territorial.
- b) La coordinació, la planificació i el seguiment dels programes de voluntariat que duguin a terme tant entitats com ajuntaments.
- c) L'assistència tècnica i l'assessorament als ajuntaments i mancomunitats de municipis, si així pertoca, i també a altres entitats sense ànim de lucre.
- d) La concessió d'ajudes o la concertació de serveis que puguin realitzar entitats de voluntariat, d'acord amb les seves competències.
- e) La col·laboració amb el Govern de les Illes Balears en l'elaboració d'estadístiques i de registre d'entitats que actuïn en matèria de voluntariat dins del seu àmbit territorial.
- f) El foment d'entitats de voluntariat i la coordinació d'aquestes entre elles.

Article 18 Competències dels ajuntaments

Els ajuntaments impulsaran i col·laboraran en les activitats de les entitats de voluntariat que actuïn dins el seu àmbit territorial i articularan els mecanismes de participació d'aquestes en la vida municipal.

TÍTOL V. DE LA PARTICIPACIÓ

Article 19 Fòrum del voluntariat de les Illes Balears

1. Es crea el Fòrum Balear del Voluntariat com a òrgan consultiu de coordinació, de promoció de la participació dels ciutadans i ciutadanes en les organitzacions de voluntariat, de foment de la formació de les persones voluntàries i de la investigació en matèries d'interès general reconegudes a l'article 4 d'aquesta llei.

2. Les funcions del Fòrum Balear del voluntariat són les següents:

- a) Elevar propostes al Govern de les Illes Balears, als Consells Insulars o als ajuntaments, en tot el que fa referència a les àrees d'interès general assenyalades a l'article 4 com a àrees pròpies d'intervenció del voluntariat.
- b) Promoure el debat entre les organitzacions de voluntariat legalment constituïdes amb l'objecte de recerca i millora de la intervenció del voluntariat.
- c) Coordinar els àmbits d'actuació i la cooperació entre les organitzacions de voluntariat.
- d) Fomentar la participació ciutadana i la formació del voluntariat.
- e) Elaborar una memòria anual que reculli les activitats de voluntariat realitzades.

Article 20 Composició i funcionament del Fòrum Balear del Voluntariat

La composició i el règim de funcionament del Fòrum Balear del Voluntariat es regularà mitjançant un decret del Govern de les Illes Balears a proposta de les conselleries.

Disposició addicional única

Per al compliment del que s'estableix en aquesta llei, s'habilitaran els crèdits pressupostaris necessaris.

Disposició transitòria

Les organitzacions que a l'entrada en vigor d'aquesta llei disposin de personal voluntari hauran d'ajustar-se al que preveu aquesta en el termini d'un any des de la seva entrada en vigor.

En el mateix termini les diverses administracions competents afectades per aquesta llei, hauran de donar compliment als seus mandats.

Disposició derogatòria

Queden derogades les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquesta llei.

Disposició final primera

S'autoritza el Govern de les Illes Balears per dictar les disposicions pertinents i adoptar les mesures que consideri necessàries per a l'execució del desenvolupament d'aquesta llei.

Disposició final segona

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

§11
LLEI 5/2000 DE 20 D'ABRIL
DE L'INSTITUT BALEAR DE LA DONA

(BOIB núm. 54, de 29 d'abril de 2000;
BOE núm. 118, de 17 de maig de 2000)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La igualtat com a dret bàsic gaudeix d'un ampli patrocini constitucional. Així, l'article 1.1 la propugna com a valor superior de l'ordenament jurídic; a l'article 9.2 es formula mandat exprés als poders públics perquè la facin efectiva i a l'article 14, pel principi d'igualtat davant la Llei, es proscriu qualsevol discriminació per raó de sexe. D'altra banda, l'Estatut d'autonomia, a l'article 9, ordena a les institucions públiques promoure la llibertat, la justícia, la igualtat i el progrés socioeconòmic entre els ciutadans de les Illes Balears i, a l'article 10.14, atribueix a la comunitat autònoma la competència exclusiva sobre acció i benestar social, i desenvolupament comunitari i integració.

Això significa que el dret fonamental a la igualtat no pot ni ha de ser concebut únicament com un dret subjectiu, sinó que, a més, presenta una dimensió objectiva que el transforma en un component estructural bàsic que ha d'informar l'ordenament jurídic sencer. Per aquest motiu, els poders públics estan obligats, en l'àmbit de les funcions i competències respectives, a aconseguir que la implantació i el gaudi d'aquest dret fonamental siguin reals i efectius, en qualsevol sector de l'ordenament en què sigui afectat. Per tant, dins del marc d'aquells preceptes constitucionals merament declaratius, la realitat del nostre temps reclama una tasca activa de les administracions públiques i, també, una implicació adequada de la comunitat balear per superar el dèficit democràtic que comporta la desigualtat entre homes i dones a les Illes Balears.

La certesa que les societats més avançades socialment i culturalment són aquelles on les dones han assolit les majors quotes de representativitat, participació i autonomia personal; la necessitat imperiosa d'implicar la ciutadania en la superació i l'eliminació d'hàbits, costums, tradicions i estructures socials més propis d'èpoques passades que de l'actual, així com la constatació que, en el pla estrictament jurídic, la igualtat veta la discriminació però no prohibeix la diferenciació, són les raons fonamentals que impulsen el Parlament a l'adopció de mesures que possibilitin la igualtat real entre dona i home en tots els àmbits.

Fidel a aquest propòsit, aquesta llei crea un organisme autònom que es denominarà Institut Balear de la Dona, i preveu, al llarg del seu articulat, no tant sols

la creació d'aquest Institut, sinó l'afirmació de les seves finalitats i de les funcions que desenvoluparà.

Els òrgans de govern de l'Institut Balear de la Dona seran la seva direcció i el Consell Rector, òrgan col·legiat en el qual hi haurà representats els consells insulars, l'Administració de la comunitat autònoma i les associacions de dones; tot això, amb l'objectiu d'afavorir la implicació i la participació de la totalitat de les institucions representades i de l'associacionisme femení. Per acabar, aquesta llei recull normes que fan referència al patrimoni, al personal i al règim pressupostari de l'Institut. Tot això serà desplegat oportunament mitjançant les disposicions reglamentàries que en dicti el Govern de les Illes Balears.

Article 1 Naturalesa i règim jurídic

1. Es crea l'Institut Balear de la Dona com a entitat autònoma de caràcter administratiu amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar, adscrit a la conselleria amb competències en matèria de benestar social, de conformitat amb el que disposa l'article 1.a) de la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses vinculades de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

2. L'Institut Balear de la Dona es regirà pel que disposa aquesta llei, les normes que la desplegui i la resta de disposicions que li siguin d'aplicació.

Article 2 Fins

L'Institut Balear de la Dona té com a finalitats bàsiques, elaborar i executar les mesures necessàries per fer efectius els principis d'igualtat de l'home i de la dona, impulsar i promoure la participació de la dona en tots els àmbits i eliminar qualsevol forma de discriminació de la dona a les Illes Balears.

Article 3 Funcions

Són funcions de l'Institut Balear de la Dona:

- a) Elaborar directrius destinades a aconseguir els fins proposats i impulsar que els distints poders públics de la comunitat autònoma els apliquin .
- b) Estudiar la situació de la dona en la vida política, econòmica, cultural i social a les Illes Balears, i promoure especialment els estudis que serveixin de base per elaborar polítiques d'igualtat.
- c) Realitzar el seguiment de la legislació vigent i la seva aplicació i, si és procedent, elaborar les propostes de reformes legislatives dirigides a eliminar els obstacles que dificultin o impedeixin la igualtat real entre ambdós sexes.
- d) Emetre informes i dictàmens en el curs d'elaboració de disposicions legals generals que afectin la dona, promogudes pel Govern de les Illes Balears, pel Parlament i pels consells insulars.

- e) Impulsar les mesures de coordinació necessària entre els programes d'actuació que incideixin en la situació de la dona, desplegats pels diversos poders públics de la comunitat autònoma.
- f) Promoure i proposar a les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències, l'execució de projectes i l'impuls de mesures, amb la participació de totes les instàncies implicades, relatives a:
 - Una educació no sexista.
 - La incorporació de la dona al món laboral sense cap mena de discriminació.
 - La salut de la dona.
 - La participació de la dona en la vida pública.
 - La protecció jurídica i social de la dona.
 - El tractament de la dona en els mitjans de comunicació i en la publicitat.
 - La promoció i el foment de la dona al món de l'esport.
- g) Assessorar els distints departaments del Govern de les Illes Balears i col·laborar-hi per aconseguir els fins proposats i, en particular, instar els consells insulars i els ajuntaments i proposar-los activitats complementàries a les de l'Institut d'acord amb el que disposa aquesta llei.
- h) Crear, fomentar i coordinar la prestació de serveis a favor de la dona, preferentment els dirigits a aquelles que tinguin especial necessitat d'ajut.
- i) Realitzar campanyes de sensibilització, promoció i difusió, per tal d'informar la ciutadania sobre els problemes de la dona.
- j) Establir relacions i formes de participació amb ens i organismes que, pels seus fins i funcions, contribueixen a la consecució dels fins de l'Institut, així com amb institucions o organismes anàlegs d'altres comunitats autònomes, de l'Estat i de la comunitat internacional.
- k) A través de l'Institut es podran rebre i canalitzar les denúncies formulades en casos de discriminació de fet o de dret per raó de sexe.
- l) Qualsevol altra funció que, relacionada amb els seus fins, se li pugui encomanar.

Article 4 Pla d'actuació, informe i memòria anual

1. L'Institut presentarà al Govern de les Illes Balears, per aprovar-lo a l'inici de cada legislatura, un pla de mesures dirigides a eliminar les traves que impedeixin o dificultin la igualtat real entre ambdós sexes, per aplicar-lo en l'àmbit de les Illes Balears.

2. També, dins el primer trimestre de cada any natural, l'Institut presentarà al Govern de les Illes Balears un informe sobre la situació de la dona a Balears i una memòria sobre l'actuació dels poders públics en aquest àmbit, on es farà referència al grau d'acompliment dels objectius del pla esmentat.

3. Tant el pla com l'informe i la memòria es trametran al Parlament de les Illes Balears així com als consells insulars i ajuntaments de la comunitat autònoma.

Article 5 Òrgans de l'Institut

L'Institut Balear de la Dona es regeix pels òrgans següents:

- a) El Consell Rector
- b) La Direcció de l'Institut

Article 6 Membres del Consell Rector

1. El Consell Rector és l'òrgan col·legiat de govern i de direcció de l'Institut.
2. El Consell Rector actuarà en Ple i en Comissió Permanent, la seva composició, funcions i règim de funcionament es determinaran reglamentàriament. En qualsevol cas, tindran presència en el Ple els membres següents: representants de cada un dels grups parlamentaris, representants de cada un dels consells insulars, representants designats per la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB), i representants de les diferents associacions de dones que tinguin el seu àmbit d'actuació a les Illes Balears.
3. El Consell Rector ajustarà el seu funcionament i el règim d'adopció d'acords a allò que disposa el capítol II del títol II de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener.

Article 7 Direcció de l'Institut

1. La Direcció de l'Institut assumeix la gestió i la direcció de l'entitat amb subjecció a les directrius i acords emanats del Consell Rector i de la seva Presidència.
2. El nomenament i el cessament en el càrrec es farà per decret del Consell de Govern, a proposta del titular de la conselleria amb competències en matèria de benestar social, i tindrà la consideració d'alt càrrec.

Article 8 Patrimoni

El règim patrimonial estarà subjecte al que disposen la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la Llei 11/1990, de 17 d'octubre, de patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la Llei 1/1986, de 5 de febrer, de finances de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i aquelles altres disposicions que, per raó de la matèria, hi siguin d'aplicació.

Article 9 Personal

El personal de l'Institut estarà integrat pel personal de l'Administració de les Illes Balears que hi sigui adscrit i pel personal de nou ingrés que s'hi incorpori d'acord amb la normativa vigent.

Article 10 Fons de finançament

L'Institut Balear de la Dona disposa per a l'exercici de les seves funcions dels recursos econòmics següents:

1. Els assignats amb càrrec als pressuposts de la comunitat autònoma.
2. Les subvencions i aportacions voluntàries d'entitats i particulars.
3. Els béns i drets que constitueixen el seu patrimoni, així com els possibles rendiments.
4. Els beneficis que, si n'és el cas, s'obtinguin de l'activitat pròpia del servei.
5. Qualsevol altres recursos que li puguin ser atribuïts legalment.

Article 11 Pressupost

1. El sistema pressupostari de l'Institut es regularà per la Llei de finances de la comunitat autònoma de les Illes Balears i per les lleis de pressuposts generals de cada exercici.
2. El pressupost de l'Institut s'inclourà dins els pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears, de manera diferenciada com a secció pressupostària.

Disposició transitòria

1. En el termini de tres mesos des que comenci a vigir aquesta llei, el Govern de les Illes Balears adoptarà les mesures organitzatives i executives per a la constitució dels òrgans rectors i l'inici del funcionament de l'Institut Balear de la Dona.
2. Mentrestant no s'iniciï el funcionament de l'Institut Balear de la Dona, la Comissió Interdepartamental de la Dona continuarà exercint les seves funcions corresponents.

Disposició final primera

S'autoritza el Govern de les Illes Balears per dictar les disposicions reglamentàries per al desplegament i l'aplicació d'aquesta llei.

Disposició final segona

Es faculta el Govern de les Illes Balears per a l'adopció de les mesures adients per a la supressió de la Comissió Interdepartamental de la Dona, així com per determinar-ne els recursos materials i personals que s'hagin d'integrar en l'Institut Balear de la Dona.

Disposició final tercera

La Conselleria d'Hisenda i Pressuposts realitzarà les modificacions pressupostàries necessàries per habilitar els crèdits necessaris per a l'acompliment del que preveu aquesta llei.

Disposició final quarta

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§12
DECRET 109/2001, DE 3 D'AGOST,
PEL QUAL ES REGULEN L'ORGANITZACIÓ
I EL FUNCIONAMENT DE L'INSTITUT
BALEAR DE LA DONA

(BOIB núm. 96, d'11 d'agost de 1996)

L'Institut Balear de la Dona fou creat per la Llei 5/2000, de 20 d'abril, i és l'organisme autònom que té com a finalitats bàsiques, elaborar i executar les mesures necessàries per fer efectius els principis d'igualtat de l'home i de la dona, impulsar i promoure la participació de la dona en tots els àmbits i eliminar qualsevol forma de discriminació de la dona a les Illes Balears.

A la disposició transitòria primera de la Llei esmentada es preveu que en el termini de tres mesos des del dia 30 d'abril de 2000, el Govern de les Illes Balears adoptarà les mesures organitzaves i executives per constituir els òrgans rectors i l'inici del funcionament de l'Institut Balear de la Dona.

La posada en funcionament de l'organisme exigeix desenvolupar les funcions dels òrgans de direcció prevists en la Llei de creació i dotar-lo d'una estructura bàsica que permeti l'operativitat immediata, com també de les unitats administratives de suport que la mateixa dinàmica exigeixi crear, la qual cosa aconsella atribuir a la Direcció de l'Institut la competència per dictar les resolucions complementàries per al desplaçament i l'aplicació del que aquest Decret preveu.

Per tot això, d'acord amb el Consell Consultiu, a proposta de la Conselleria de Benestar Social, a través de l'Institut Balear de la Dona, amb l'informe previ de la Secretaria General Tècnica, i havent-ho considerat el Consell de Govern a la sessió de dia 3 d'agost de 2001,

DECRET

Capítol I. Disposicions generals

Article 1 Naturalesa i règim jurídic

L'Institut Balear de la Dona, creat per la Llei 5/2000, de 20 d'abril, és una entitat autònoma de caràcter administratiu, dotada de personalitat jurídica pròpia, adscrita a la conselleria amb competències en matèria de benestar social, que se regirà pel que disposen la Llei esmentada, la Llei 3/1989 d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades de la comunitat autònoma de les Illes

Balears, la Llei 1/1986, de 5 de febrer, de finances de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i també per aquest Decret i la resta de la legislació aplicable.

Article 2 Finalitats

De conformitat amb el que disposa la Llei de creació de l'Institut Balear de la Dona, les seves finalitats bàsiques són (1) elaborar i executar les mesures necessàries per fer efectiu el principi d'igualtat entre dona i home; (2) promoure la participació de la dona en tots els àmbits i eliminar qualsevol forma de discriminació de la dona a les Illes Balears; (3) disposar les mesures necessàries per a això i (4) executar les funcions següents:

- a) Estudiar la situació de la dona en la vida política, econòmica, cultural i social a les Illes Balears i promoure especialment els estudis que serveixin per elaborar polítiques d'igualtat.
- b) Planificar i coordinar la política d'igualtat entre dones i homes a les Illes Balears, i especialment promoure i proposar a les administracions públiques de les Illes Balears –dins l'àmbit de les seves competències– l'execució de projectes i l'impuls de mesures, amb la participació de totes les instàncies implicades relatives a:
 - Una educació no sexista.
 - La incorporació de la dona al món laboral sense cap mena de discriminació.
 - La salut de la dona, amb atenció especial a la violència contra les dones.
 - La participació de la dona en la vida pública.
 - La protecció jurídica i social de la dona.
 - El tractament de la dona en els mitjans de comunicació i en la publicitat
 - La conciliació entre la vida familiar i laboral.
 - La realització de tasques domèstiques i d'atenció d'infants, malalts i gent gran.
 - La creació, el foment i la coordinació de la prestació de serveis a favor de la dona, preferentment els adreçats a les que tenguin una necessitat especial d'ajuda.
 - La promoció i el foment de la dona al món de l'esport.
- c) Elaborar les directrius destinades a aconseguir els fins proposats i impulsar que els distints poders públics de la comunitat autònoma les apliquin.
- d) Assessorar els distints departaments del Govern de les Illes Balears i col·laborar-hi per aconseguir els fins proposats. Especialment, proposar als consells insulars i als ajuntaments activitats complementàries a les de l'Institut, d'acord amb el que aquesta Llei disposa i instar-los que es duguin a terme.
- e) Dur a terme un seguiment de la legislació vigent i de la seva aplicació

i, si escau, elaborar les propostes de reformes legislatives adreçades a eliminar els obstacles que dificultin o impedeixin la igualtat real entre ambdós sexes.

- f) Emetre informes i dictàmens en el curs d'elaboració de disposicions legals generals que afectin la dona, promogudes pel Govern de les Illes Balears, pel Parlament de les Illes Balears i pels consells insulars.
- g) Desenvolupar campanyes de sensibilització, promoció i difusió per informar la ciutadania sobre els problemes de la dona.
- h) Establir relacions i formes de participació amb ens i organismes que – a causa de les seves finalitats i funcions– contribueixen a la consecució dels fins de l'Institut, i també amb institucions o organismes anàlegs d'altres comunitats autònomes, de l'Estat i de la comunitat internacional.
- i) A través de l'Institut es podran rebre i canalitzar les denúncies formulades en els casos de discriminació de fet o de dret a causa del sexe.
- j) Qualsevol altra funció que estigui relacionada amb els seus fins i se li pugui encomanar.

Article 3 Criteris d'organització i funcionament

L'organització i el funcionament de l'Institut Balear de la Dona s'ajustaran als principis següents:

- a) Simplificació, racionalització, eficàcia i coordinació administrativa.
- b) Descentralització i desconcentració de la gestió.
- c) Actuació amb criteris de planificació i avaluació continuada.
- d) Participació.

Article 4 Seu

La seu de l'Institut Balear de la Dona es fixa a Palma, sense perjudici de les delegacions territorials que s'habilitin a Menorca i les Pitiüses.

Article 5 Règim de contractació

Es subjectarà a les normes administratives de contractació.

Article 6 Composició de les meses de contractació

D'acord amb el que estableix l'article 6 del Decret 147/2000, de 10 de novembre, sobre contractació de la comunitat autònoma de les Illes Balears, la mesa de contractació estarà presidida per la directora de l'Institut Balear de la Dona o per la persona que es designi en cada cas, un vocal representat de la unitat que té assignada la funció de control econòmic de l'Institut Balear de la Dona, un vocal representant de la unitat que hi té assignat l'assessorament jurídic, un vocal pertanyent a la unitat promotora de l'expedient, i com a secretari, el cap de la unitat administrativa de contractació que tramiti l'expedient.

Capítol II. Organització

Article 7 Òrgans de direcció

El Consell Rector i la Direcció són els òrgans de direcció de l'Institut, segons la Llei 5/2000, de 20 d'abril.

Article 8 Consell Rector, ple i funcions

1. El Consell Rector, que actua en ple i en comissió permanent com a òrgan de direcció de l'Institut, estarà integrat pels membres següents:

- a) Presidència: el/la titular de la Conselleria de Benestar Social.
- b) Vicepresidència: el/la titular de la Direcció de l'Institut Balear de la Dona.
- c) Vocals:
 - Una persona membre de cada consell insular.
 - Una persona, amb categoria almenys de director general, designada per les conselleries competents en matèria d'educació i cultura, treball i formació, i sanitat i consum.
 - Tres representants dels ajuntaments de les Illes Balears, designats per la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB).
 - Una persona representant de cada grup parlamentari del Parlament de les Illes Balears.
 - Quatre persones designades per les associacions de dones que treballin a qualsevol de les illes.
- d) Actuarà com a secretari un tècnic adscrit a l'Institut Balear de la Dona, amb veu però sense vot.

Els vocals i el secretari seran nomenats i destituïts per la Presidència del Consell Rector, en el cas dels vocals, a proposta dels consellers o de les entitats representades.

2. Les funcions del Ple del Consell Rector seran:

- a) Aprovar el pla de mesures adreçades a eliminar les traves que impedeixen o dificulten la igualtat real i efectiva entre els sexes, i presentar-lo posteriorment al Govern de les Illes Balears.
- b) Aprovar la memòria anual sobre la gestió i el funcionament de l'organisme, i també la memòria sobre l'actuació dels poders públics en matèria d'igualtat.
- c) Aprovar l'avantprojecte del pressupost anual de l'organisme, tant per a les activitats com per a les inversions.

3. El Consell Rector tindrà almenys dues reunions ordinàries l'any, una dins cada semestre. També podrà tenir sessions extraordinàries per iniciativa de la Presidència de l'Institut o a petició de la Comissió Permanent.

Article 9 La Comissió Permanent. Composició i funcions

1. La Comissió Permanent del Consell Rector estarà integrada per:

- a) President/a: el/la director/a de l'Institut Balear de la Dona.

- b) Sis vocals: designats pel Ple del Consell Rector, entre els seus membres, a proposta de la Presidència de l'Institut, d'acord amb el criteri següent:
 - 2 d'entre els representants de les distintes conselleries del Govern de les Illes Balears.
 - 1 d'entre els representants dels consells insulars.
 - 2 d'entre els representants dels ajuntaments de les Illes Balears.
 - 1 d'entre les persones designades per les associacions de dones.
 - c) Secretari/ària.
2. Seran funcions de la Comissió Permanent:
- a) Aprovar les accions concretes que corresponguin a l'Institut en matèria de promoció i foment de la igualtat dels dos sexes i de la participació de la dona a la vida pública, cultural, econòmica i social.
 - b) Adoptar les mesures necessàries per complir els objectius de l'Institut Balear de la Dona.
 - c) Elevar al Ple del Consell Rector el pla de mesures, la memòria sobre l'actuació de l'organisme, l'avantprojecte de pressuposts i l'informe sobre l'actuació dels poders públics.
 - d) Totes les funcions que el Ple del Consell Rector li delegui.

Article 10 Delegació de funcions

El Ple i la Comissió Permanent del Consell Rector poden delegar al/a la director/a de l'Institut –com a titular de la Vicepresidència del Ple i de la Presidència de la Comissió Permanent– les funcions que aquests òrgans acordin, excepte les atribuïdes a l'article 8.2 al Ple del Consell Rector.

Article 11 Règim jurídic del funcionament del Consell Rector

S'ajustarà al règim establert per als òrgans col·legiats al capítol II del títol II de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener.

Article 12 Direcció de l'Institut

1. El nomenament i el cessament dels càrrecs es faran mitjançant un decret del Consell de Govern a proposta del titular de la conselleria amb competències en matèria de benestar social, i tindrà la consideració d'alt càrrec.
2. El/la director/a, que exerceix la representació legal de l'organisme, té les competències següents:
 - a) Exercir i desenvolupar les funcions encomanades a l'Institut Balear de la Dona que no estiguin encomanades expressament al Consell Rector.
 - b) Elaborar el pla de mesures, la memòria anual de l'Institut i l'informe d'avaluació sobre l'actuació dels poders públics, tot això previst a l'article 4 de la Llei de creació de l'organisme, per tal que la Comissió

- Permanent en prengui coneixement i el Ple del Consell Rector ho aprovi abans de trametre-ho al Govern de les Illes Balears.
- c) Proposar al Consell Rector les accions concretes que corresponen a l'organisme en matèria de promoció i foment de la igualtat dels dos sexes i de la participació de la dona a la vida política, cultural, econòmica i social.
 - d) Exercir la Vicepresidència del Ple del Consell Rector i presidir la Comissió Permanent exercint les funcions que li corresponguin.
 - e) Exercir la direcció administrativa de l'organisme i l'adopció de les resolucions generals i dels actes singulars necessaris per aconseguir els objectius de l'Institut.
 - f) Per tal d'exercir les seves funcions adequadament, arrebregar –de les conselleries del Govern de les Illes Balears i de la resta dels poders públics– tota la informació que consideri necessària amb relació a la situació de la dona, especialment la informació referent a les actuacions que duguin a terme en aquest camp, tot establint els mecanismes de comunicació que consideri convenients.
 - g) Dirigir la gestió i la inspecció interna de les activitats dels serveis de l'organisme.
 - h) Atorgar, en nom de l'organisme, els convenis i els contractes públics i privats necessaris per al desenvolupament de les seves funcions, de conformitat amb la normativa aplicable.
 - i) Elaborar la memòria anual sobre la gestió i funcionament i l'avantprojecte de pressuposts de l'Institut perquè siguin aprovats pel Consell Rector.
 - j) Exercir les funcions que el Consell li delegui i les que l'ordenament jurídic li atribueixi.
 - k) Representar al Govern de les Illes Balears en els organismes per a la igualtat, d'àmbit autonòmic, estatal i internacional.
 - l) Proposar al titular de la Conselleria d'Interior la relació dels llocs de feina de l'Institut Balear de la Dona, per tal que l'aprovi.

Capítol III. Règim econòmic financer

Article 13 Intervenció

L'exercici de la funció interventora serà desenvolupat per la Intervenció General de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 14 Ingressos

1. Seran considerats com a ingressos propis de l'Institut Balear de la Dona:

- a) Les assignacions pressupostàries de la comunitat autònoma de les Illes Balears i de la resta de les administracions públiques.

- b) Els productes i les rendes del seu patrimoni, com també dels béns i els drets adscrits o cedits.
- c) Els ingressos extraordinaris que pugui percebre legalment.
- d) Qualsevol altre de dret públic o privat que li correspongui d'acord amb el que estableix la legislació vigent.

2. L'import dels ingressos esmentats s'integrarà a l'hisenda de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 15 Pressupost

1. El pressupost de l'Institut Balear de la Dona s'ajustarà al que disposa la Llei 1/1986, de 5 de febrer, de finances de la comunitat autònoma de les Illes Balears i a les disposicions que la despleguin en tot el que fa referència a la seva estructura, l'elaboració i l'aprovació, la intervenció, el control i la resta de qüestions d'índole econòmica i financera.

2. L'Institut Balear de la Dona tindrà el mateix tractament fiscal que la comunitat autònoma de les Illes Balears per la seva condició d'administració institucional.

Article 16 Patrimoni

1. El patrimoni de l'Institut Balear de la Dona està format per:

- a) Els béns i els drets que li adscriu la comunitat autònoma de les Illes Balears o qualsevol altra administració pública.
- b) Els béns i els drets que adquireixi mitjançant els fons procedents del seu pressupost i dels ingressos propis.
- c) Els que per qualsevol títol pugui rebre de la comunitat autònoma, de qualsevol altra administració o entitat pública o privada, o de particulars.

2. Per tal que els fins de l'Institut Balear de la Dona s'acompleixin degudament, els béns i els drets de l'Administració de les Illes Balears o de qualsevol altra administració pública adscrits a l'Institut conservaran la qualificació jurídica original i no s'integraran al patrimoni de l'entitat, la qual no n'adquirirà la propietat; en canvi, l'administració i l'explotació corresponen a l'Institut Balear de la Dona.

3. L'Institut Balear de la Dona exercirà qualsevol de les facultats establertes per les lleis per a la protecció i la recuperació possessòria dels béns que li pertanyin o li hagin estat adscrits.

Article 17 Règim econòmic

El règim d'adquisició, alienació, venda, permuta, cessió gratuïta o gravamen dels béns de l'Institut Balear de la Dona i dels béns adscrits serà l'establert a la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Disposició derogatòria primera

1. S'extingeix la Comissió Interdepartamental de la Dona.
2. Es deroga expressament el Decret 77/1990, de 26 de juliol, de creació de la Comissió Interdepartamental de la Dona i les seves modificacions.

Disposició derogatòria segona

Queden derogades totes les normes de rang igual o inferior en allò que contradiguin aquest Decret o s'hi oposin.

Disposició final primera

Es faculta el titular de la Conselleria de Benestar Social per dictar totes les disposicions que siguin necessàries per executar i desplegar el que aquest Decret estableix.

Disposició final segona

Aquest Decret entrarà en vigor el mateix dia que es publiqui en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§13

**LLEI 6/2002, DE 21 DE JUNY, DE MODIFICACIÓ
DE LA LLEI 8/1986, DE 26 DE NOVEMBRE, ELECTORAL
DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS**

(BOIB núm. 79, de 2 de juliol de 2002;

BOE núm. 170, de 17 de juliol de 2002)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Constitució espanyola en l'article 1 apartat primer, després de proclamar l'Estat social i democràtic de dret, propugna com a valors superiors del nostre ordenament jurídic la llibertat, la igualtat, la justícia i el pluralisme polític.

La igualtat destaca com el primer dels drets recollits en l'extens elenc de drets i llibertats que preveu el capítol II del títol I de la Constitució. El mateix article 23, sobre el dret fonamental d'accés als càrrecs i a les funcions públiques amb els requisits que les lleis assenyalin, suposa una translació clara del principi d'igualtat reconegut a l'article 14.

L'apreciació del contingut del principi d'igualtat i les seves manifestacions, tal com ho demostra la jurisprudència del Tribunal Constitucional, ha evolucionat sensiblement. Així, des de la consideració inicial de la igualtat com la prohibició de qualsevol tipus de diferència, s'ha passat a considerar el criteri de la discriminació raonable, amb l'objecte d'avaluar la necessitat d'establir algunes diferenciacions sobre la base d'uns fets concrets per acabar, finalment, metent alguns casos de l'anomenada discriminació positiva.

L'escassa representació de les dones en els òrgans decisoris és, entre altres coses, el resultat del seu accés tardà a la igualtat cívica i civil, com també dels obstacles a la realització de la seva pròpia independència econòmica, i de les dificultats per conciliar la vida professional i la familiar.

Molts han estat i són els esforços internacionals i europeus encaminats a pal·liar aquesta circumstància. Entre aquests esforços s'ha d'esmentar la Convenció de 18 de desembre de 1979, sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona, com també les actuacions desenvolupades per la Unió Europea, de les quals es pot destacar, per l'especificitat en la matèria, la recomanació del Consell de la Unió Europea, de 2 de desembre de 1996, relativa a la participació equilibrada de les dones i dels homes en els processos de presa de decisions.

Malgrat tots els esforços, els progressos són lents i la feble representació de les dones en els llocs de decisió constitueix una pèrdua per al conjunt de la societat, que pot impedir que es tinguin plenament en compte els interessos i les necessitats del conjunt de la població. Així, una participació equilibrada de les dones i dels homes en els processos de presa de decisions és un requisit

Llei 6/2002, de 21 de juny, de modificació de la Llei 8/1986, de 26 de novembre, electoral de la comunitat autònoma de les Illes Balears

democràtic, i pot generar diferents idees, valors i comportaments en el sentit d'aconseguir una societat més justa i equilibrada.

L'article 9.2 de la Carta Magna recull rotundament que és tasca de tots els poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguin reals i efectives, com també ho és remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud, i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, social i cultural. Els poders públics d'aquesta comunitat autònoma, complint el mandat de l'article 9.2 de la Constitució, consideren necessària i legítima una intervenció per via legislativa per minvar aquesta situació d'inferioritat. Així, amb la reforma de la normativa electoral autonòmica que avui es presenta es pretén, amb una mesura pionera en l'Estat espanyol però que ja ha estat utilitzada en el dret comparat europeu, com és el cas de l'Assemblea Nacional Francesa, facilitar al màxim l'accés igual d'homes i dones al mandat electoral i, per tant, a les funcions electives.

La reforma consisteix en una modificació puntual de la Llei 8/1986, de 26 de novembre, electoral de la comunitat autònoma; en concret la modificació dels articles 16 i 17, amb la finalitat de possibilitar una presència equilibrada d'homes i dones en les candidatures electorals al Parlament de les Illes Balears, sense obviar per això el transcendental paper que en aquesta matèria juguen els partits polítics que, com a vies de la participació política, estructurats i organitzats de manera democràtica, han d'interioritzar-la i aplicar-la a l'hora de confectionar les candidatures corresponents.

La finalitat última d'aquesta reforma és propugnar una vertadera democràcia de gènere, apostant per una mesura d'acció positiva, que trenqui amb la dinàmica actual alhora que suposi el revulsiu necessari perquè sigui realitat la participació equitativa de la dona en la vida política.

Article 1

L'article 16 de la Llei 8/1986, de 26 de novembre, electoral de la comunitat autònoma de les Illes Balears, passa a tenir la redacció següent:

“Article 16

1. En cada circumscripció la junta electoral de zona corresponent és la competent per a totes les actuacions previstes en relació amb la presentació i proclamació de les candidatures.

2. Per a presentar candidatures, les agrupacions d'electors necessitaran, almenys, la firma de l'1% dels inscrits en el cens electoral de la circumscripció. Cada elector només podrà donar suport a una agrupació electoral.

3. La presentació de candidatures s'ha de fer entre el quinzè i el vintè dia posterior a la convocatòria, mitjançant llistes que han d'incloure tants de candidats com escons a elegir per cada circumscripció i, a més, tres suplents a les candidatures d'onze o més diputats i dos a la resta, i n'han d'expressar l'ordre de col·locació.

4. Per fer efectiu el principi d'igualtat en la participació política, les candidatures electorals han de tenir una presència equilibrada d'homes i dones. Les llistes s'integraran per candidats d'un i d'altre sexe, ordenats de forma alternativa.
5. Devora el nom dels candidats es pot fer constar la condició d'independent o, en cas de coalicions electorals, la denominació del partit al qual pertany cada un.
6. No es poden presentar candidatures amb símbols que reproduïxin la bandera o l'escut de la comunitat autònoma, dels consells insulars o dels ajuntaments."

Article 2

L'article 17 de la Llei 8/1986, de 26 de novembre, electoral de la comunitat autònoma de les Illes Balears passa a tenir la redacció següent:

"1. Les juntes electorals de zona han d'inscriure les candidatures presentades, hi han de fer constar la data i l'hora de la presentació i han d'expedir un document acreditatiu d'aquest tràmit. El secretari ha d'atorgar un número correlatiu a cada candidatura, segons l'ordre de presentació, i aquest ordre s'ha de guardar a totes les publicacions.

2. Tota la documentació s'ha de presentar per triplicat. El primer exemplar ha de quedar a la junta electoral de zona, el segon s'ha de remetre a la Junta Electoral de les Illes Balears i el tercer s'ha de retornar al representant de la candidatura, i s'hi ha de fer constar la data i l'hora de la presentació."

Disposició derogatòria

Queden sense efecte totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquesta llei.

Disposició final

Aquesta llei començarà a vigir l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§14
LLEI 6/1995, DE 21 DE MARÇ,
D'APLICACIÓ DE LES MESURES JUDICIALS
SOBRE MENORS INFRACTORS

(BOIB núm. 37 ext., de 25 de març de 1995;
BOE núm. 113, de 12 de maig de 1995)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Llei orgànica 9/1992, de 23 de desembre, de transferència de competències a comunitats autònomes que accedieron a la autonomia per la via del article 143 de la Constitució, a l'article 5.1.a) atribuï a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència exclusiva sobre les institucions públiques de protecció i tutela de menors. Així mateix, la Llei orgànica 9/1994, de 24 de març, de reforma del Estatuto de Autonomia para las Islas Baleares, en el seu article 10.33 reafirmà aquesta atribució competencial exclusiva a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

La llei present es fonamenta sobre aquest títol competencial, així com sobre el Reial decret 2170/1993, de 10 de desembre, sobre traspaso de funciones y servicios de la Administración del Estado a la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares en materia de protección de menores, i sobre el marc general que representa dins la Comunitat Autònoma la Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social.

La llei present regula de forma concisa una de les vessants de la competència de menors; la d'execució de les mesures dictades pels jutjats de menors. Es tracta de completar i aclarir, pel que fa al que és competència de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el contingut de la Llei orgànica 4/1992, de 5 de juny, sobre reforma de la Ley reguladora de la competencia y el procedimiento de los juzgados de menores. Aquesta disposició, ja en l'exposició de motius, al·ludeix al seu caràcter d'urgent i deriva tàcitament a una necessària legislació posterior. Davant l'evidència d'aquesta necessitat, aquesta comunitat autònoma, amb un escrupolós respecte a la normativa estatal, a les competències judicials i del Ministeri Fiscal i al dret internacional, es dota de la present llei, l'objecte principal de la qual és la defensa de l'interès del menor i això dins del marc dels més moderns corrents quant al procediment: la desjudicialització i la utilització de la família com a canal de reinserció normal sempre que això sigui possible.

Capítol I. Disposicions generals

Article 1 Objecte, àmbit i competència

1. Aquesta llei té per objecte regular l'actuació de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en relació a l'execució de les mesures que són de la seva competència en virtut de la disposició addicional tercera de la Llei orgànica 4/1992, de 5 de juny, sobre reforma de la ley reguladora de la competencia y el procedimiento de los juzgados de menores.

2. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears, mitjançant la Direcció General de Joventut, Menors i Família de la Conselleria de Governació, actuarà en l'execució de les referides mesures d'acord amb els tractats i directrius internacionals, la present llei, la normativa que la complementi i desenvolupi, i la resta que li sigui d'aplicació.

Article 2 Criteris d'actuació

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears exercirà les seves funcions sota el criteri genèric i superior de la defensa de l'interès del menor i sota els següents criteris específics:

- a) Un caràcter fonamentalment educatiu de la seva intervenció.
- b) Un reforçament de la inserció del menor dins la societat o, si és el cas, la promoció de la seva reinserció.
- c) Programes d'atenció i tractament al menor adaptats a les necessitats i característiques individuals dels menors atesos.
- d) Una intervenció globalitzada sobre el menor, atenent les seves circumstàncies personals, formatives, familiars i socials.
- e) Una normalització i responsabilització progressives del menor atenent, fonamentalment, la seva edat.

Capítol II. Execució de les mesures per part de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Article 3 Finalitat de les mesures

La finalitat de les mesures serà estimular el procés evolutiu del menor, amb vista a aconseguir la superació de les seves dificultats dins l'ordre personal i social i recuperar els recursos de relació amb si mateix i amb l'entorn.

Article 4 Classes

1. Les mesures de correcció a aplicar al menor podran ser, tot depenent de les circumstàncies, bé les que enumera l'article 2.4 de la Llei orgànica reguladora de la competencia y el procedimiento de los juzgados de menores, bé unes altres mesures enumerades a l'article següent i tendents a evitar el procés.

2. L'Administració autonòmica posarà a disposició del Ministeri Fiscal i del

menor mesures complementàries a les anteriors.

3. Pel que fa a l'elecció de la mesura a aplicar es tindran en compte preferentment les recomanacions dels organismes internacionals dels quals forma part Espanya en el sentit de potenciar les mesures de l'apartat anterior per tal d'evitar el procés i a fi de reservar les mesures d'internament com a últim recurs i per a aquells casos en què sigui estrictament necessari.

Article 5 Mesures tendents a evitar el procés

Les mesures que tendeixen a evitar el procés penal són:

1. La reparació extrajudicial del dany suposa un enfrontament del menor amb la seva pròpia conducta i les conseqüències que se'n deriven, realitzat mitjançant una intervenció de tipus educatiu i per instància judicial. La reparació del dany implica la responsabilització del menor pels seus actes a través de l'obligació de reparar o compensar en tot o en part els danys causats segons les pròpies possibilitats. D'acord amb la víctima es durà a terme la quantificació d'aquest, i la manera i el temps de realització de l'activitat reparadora. En cap moment no s'acceptarà cap quantitat ni reparació que no provengui del treball o activitat del propi menor. El consentiment del menor quedarà reflectit per escrit.
2. La conciliació participa de l'anterior en totes les seves finalitats excepte en relació amb el caràcter econòmic. Es realitzarà en unitat d'acte i amb constància per escrit.

Article 6 Mesures judicials en medi obert

Seràn les dictades pel jutge en qualsevol moment del procés o en la resolució d'aquest i impliquen la no separació del menor del lloc de la seva residència habitual.

1. L'amonestació es durà a terme en la forma en què es consideri convenient per al compliment de la finalitat de la conscienciació i la responsabilització del retret social dels actes del menor.

Es podrà dur a terme directament pel jutge o delegar-la en l'autoritat administrativa. Consistirà a realitzar amb el menor una anàlisi dels actes realitzats, el retret social que aquests suposen, i les conseqüències que se'n poden derivar, tot instant-lo a la no realització d'aquests.

2. La llibertat vigilada s'adoptarà sempre que sigui aconsellable i serà realitzada per l'equip específic de la Direcció General de Joventut, Menors i Família que es determini, i consistirà en l'ajuda socio-educativa per mitjà del control i el seguiment desenvolupat amb la col·laboració dels recursos socials i educatius de l'entorn del menor de manera continuada amb la finalitat que el menor aconsegueixi l'autonomia personal i una efectiva integració socio-familiar.

3. La prestació de serveis en benefici de la comunitat és una activitat d'interès general en benefici de tota la col·lectivitat consistent en l'obligació de prestar

Llei 6/1995, de 21 de març,
d'aplicació de les mesures
judicials sobre menors infractors

cooperació, de caràcter gratuït, en determinats serveis públics o en entitats de caràcter privat sense afany de lucre i amb fins d'interès social.

A aquest efecte, la resolució judicial fixarà la durada de la prestació a desenvolupar que es farà en períodes compatibles amb l'activitat laboral o formativa del menor.

4. El tractament ambulatori s'oferirà al menor, quan així es resolgui, en els centres de salut, unitats de salut mental, centres de dia i tots els centres que s'habilitin per a això dins de la xarxa ordinària.

5. L'acolliment per una altra persona o nucli familiar suposa atorgar temporalment la guarda d'un menor a una persona o persones distintes d'aquelles amb les quals convivia, amb la intervenció de l'entitat pública, amb l'objecte de rebre el suport suficient per a una atenció i educació adequades a la seva edat i circumstàncies. L'Administració autonòmica garantirà la idoneïtat dels acollidors.

Article 7 Mesures judicials en un medi institucional

1. L'internament d'un a tres caps de setmana es durà a terme per determinació del jutge en qualsevol dels centres de règim semiobert o tancat de què disposa la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. S'entendrà, als efectes d'aquesta llei, per cap de setmana, des de les 20 hores del divendres a les 8 hores del dilluns sense que la durada total de la mesura pugui excedir de 48 hores.

2. Pel que fa a l'internament en règim obert el menor tindrà l'obligació de residir en un centre, integrat en l'àmbit de protecció, en un règim de convivència similar al familiar, realitzant fora del centre les seves activitats escolars o laborals, podent gaudir de caps de setmana i períodes de vacances en la seva pròpia llar si això és possible i es considera convenient per l'equip tècnic del centre.

3. L'internament en un centre de caràcter terapèutic es realitzarà en els centres residencials que ofereixen un tractament especialitzat de caràcter sanitari i educatiu a través de la xarxa ordinària, com poden ser comunitats terapèutiques, unitats hospitalàries i tots els recursos que s'habilitin per a aquesta finalitat.

4. L'internament en règim semiobert consisteix en l'obligació de residir en centres de caràcter socio-educatiu en els quals el menor desenvolupi hàbits de convivència, activitats rehabilitadores i suport psicossocial en relació supervisada amb el medi on estigui ubicat.

Les sortides del centre per part del menor hauran de ser posades en coneixement del Jutjat i del Ministeri Fiscal.

Les activitats escolars i prelaborals podran realitzar-se fora del centre en aquells casos en què no es posi en perill l'aplicació de la mesura.

5. L'internament en règim tancat imposa l'obligació de residir en un centre de tractament socio-educatiu en el qual el menor desenvolupi hàbits de convivència i en el qual se sotmeti a activitats rehabilitadores i de suport psicossocial. Els centres de compliment de règim tancat estaran a càrrec de personal amb formació específica que garanteixi la custòdia i la seguretat dels menors com també el seu seguiment individualitzat. Els menors subjectes a aquesta mesu-

ra no podran sortir del centre sense autorització judicial i quan sigui necessari ho faran acompanyats de personal habilitat.

Article 8 Mesures complementàries

En tot cas i de forma complementària a les anteriors, l'Administració autonòmica posarà a disposició del menor i del Ministeri Fiscal les mesures següents:

1. Tractament terapèutic, que consistirà en el compromís voluntari del menor i de la seva família d'acudir al tractament amb professionals una vegada detectades mancances rellevants en l'àmbit familiar.
2. Assessorament educatiu, consistent en el compromís voluntari del menor i de la seva família d'acudir a un programa educatiu en supòsits de mancaça pròxims al desemparament.
3. Formació ocupacional de caràcter prelaboral, consistent en el compromís voluntari del menor de prendre part en tallers ocupacionals o d'inserció prelaboral sota la supervisió de l'Administració autonòmica.

Article 9 Revisió de mesures

Els equips tècnics dependents de la Direcció General de Joventut, Menors i Família elaboraran informes periòdics sobre l'execució de la mesura i l'evolució del menor, i podran instar el Ministeri Fiscal perquè traslladi a l'autoritat judicial la conveniència de la revisió d'una mesura en execució.

Article 10 Drets del menor

El menor a qui se li apliqui una mesura no tan sols conserva els seus drets i garanties constitucionals i els que vénen reflectits en tractats internacionals ratificats per Espanya, sinó que, a més, té dret a comunicar-se amb els seus pares i familiars, amb un advocat o amb una autoritat judicial, i també té els drets que fixin els reglaments que desenvolupin aquesta llei.

Article 11 Drets i deures dels pares o tutors

Els pares o tutors del menor subjecte a una mesura judicial tenen dret a comunicar-s'hi i rebre informació relativa al seu tractament i evolució i mantenen els deures inherents a la pàtria potestat, tret que, en benefici del menor, l'autoritat judicial, si és el cas, un cop vist l'informe dels equips tècnics, disposàs el contrari.

Capítol III. Règim de centres i programes

Article 12

Atesa l'especificitat dels centres y programes de menors, la distribució d'hores i activitats del personal adscrit a aquests s'adaptarà a la llei present i a la normativa que la desenvolupi, sense perjudici del compliment de les normes laborals vigents.

Article 13

Tots els centres i programes d'atenció als menors s'han de regir per un reglament de règim interior que té com a finalitat, d'acord amb les regles i els principis d'aquesta llei, aconseguir una convivència ordenada i estable, i desplegar de manera clara els drets i les obligacions dels menors internats.

El reglament de règim interior dels centres ha de regular, com a mínim, les matèries següents:

- a) Normes de convivència comunes a tots els centres.
- b) Característiques dels diferents règims d'internament.
- c) Règim de visites, sortides i contactes amb l'exterior.
- d) Relació amb l'autoritat judicial corresponent i el sistema d'informes.
- e) Desplegament del règim disciplinari i d'un sistema adequat de recompenses per als actes que ho mereixen.
- f) Informacions, peticions i vies de queixa.
- g) Prestacions dels centres.
- h) Organització dels centres, funcions de cadascun dels professionals i dels equips.

Article 14

1. L'exercici de la potestat disciplinària amb els menors sotmeses a mesures judicials s'ha de dur a terme d'acord amb els principis i les garanties que reconeix la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo común.

2. La responsabilitat disciplinària dels menors per la comissió de conductes tipificades en aquesta llei com a faltes disciplinàries, només la poden exigir els òrgans autoritzats en el reglament de règim interior i mitjançant el procediment establert en aquest reglament.

Article 15

1. Les faltes es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

2. Les faltes lleus prescriuen als dos mesos; les greus, al tres mesos; i les molt greus, als quatre mesos.

Són faltes lleus:

- a) Faltar lleument al respecte a qualsevol persona dins el centre.
- b) Falta lleument al respecte, fora del centre, a un company d'internament o a qualsevol treballador del centre que es trobi en l'exercici o en ocasió del seu càrrec.
- c) Fer ús abusiu i perjudicial d'objectes i substàncies no prohibides per les normes de règim intern del centre.
- d) Causar danys de quantia elevada a les dependències, materials i efectes del centre o pertinences d'altres per manca de cura o de diligència en la

Són faltes greus:

- a) Insultar o faltar greument al respecte o qualsevol persona dins el centre.
- b) Insultar o falta greument al respecte, fora del centre, a un company d'internament o a qualsevol treballador del centre que es trobi en l'exercici o en ocasió del seu càrrec.
- c) Instigar d'altres menor internats a motins, insubordinacions o desordres col·lectius, sense aconseguir que aquests els secundin.
- d) No retornar al centre, sense causa justificada, el dia i l'hora establerts després d'una sortida temporal autoritzada.
- e) Intentar de forma manifesta i clara la fuga del centre.
- f) Desobeir les ordres rebudes del personal treballador del centre en l'exercici legítim de les seves atribucions o resistir-se passivament a complir-les.
- g) Inutilitzar deliberadament les dependències, materials o efectes del centre o les pertinences d'altres persones i causar-hi danys d'escassa quantia.
- h) Causar danys de quantia elevada per temeritat en la utilització de les dependències, materials o efectes del centre o pertinences d'altres persones.
- i) Introduir o posseir en el centre objectes o substàncies que estiguin prohibits per les normes de règim interior del centre.
- j) Consumir en el centre substàncies que estiguin prohibides per les normes de règim interior.
- k) Haver estat sancionat per la comissió de cinc faltes lleus durant el mateix període d'internament en el centre, si aquest és inferior a un any, o durant

Són faltes molt greus:

- a) Agredir, amenaçar o coaccionar qualsevol persona dins el centre.
- b) Agredir, amenaçar o coaccionar fora del centre un company d'internament o qualsevol treballador del centre que es trobi en l'exercici o en ocasió del seu càrrec.
- c) Participar en motins, insubordinacions o desordres col·lectius o haver instigar a fer-los en el cas que s'hagin produït.
- d) Facilitar o consumir la fuga del centre.
- e) Resistir-se de manera activa i greu al compliment de les ordres del personal treballador del centre en l'exercici legítim de les seves atribucions.
- f) Inutilitzar deliberadament les dependències, materials o efectes del centre o les pertinences d'altres persones i causar-hi danys de quantia elevada.
- g) Sostreure materials o efectes del centre o pertinences d'altres persones.
- h) Introduir, posseir o consumir en el centre drogues tòxiques, substàncies psicotròpiques o estupefaents.

- i) Haver estat sancionat per la comissió de tres faltes greus, durant el mateix període d'internament en el centre, si aquest és inferior a un any, o durant l'últim any, si el període d'internament és superior.

Article 16

1. Les sancions que es poden imposar són:

- a) Amonestació
- b) Privació d'assistir a totes o a determinades activitats recreatives programades en l'horari diari del centre, per un període de temps no superior a set dies.
- c) Privació de les sortides de caràcter recreatiu, programades pel centre, per un període de temps no superior a un mes.
- d) Privació dels permisos de sortida de cap de setmana, consecutius o alternatius, fins a quatre com a màxim.
- e) Aïllament del menor, que no pot excedir els cinc dies.

2. Cap sanció no pot implicar mai, de manera directa o indirecta, càstigs corporals, privació de l'alimentació, privació del dret de visita de les seves famílies, privació del dret a l'educació i, en el cas de l'educació obligatòria, del dret d'assistència a l'escola, ni pot atemptar contra la dignitat del menor.

3. Les conductes irregulars dels menors que no siguin constitutives de faltes disciplinàries poden ser corregides pel personal de l'equip educatiu del centre, mitjançant els mètodes oportuns que han de ser ponderats, educatius i no privatius o lesius dels drets fonamentals dels menors. En tot cas, aquests mètodes no poden tenir la gravetat de les sancions tipificades en aquesta llei.

4. De l'inici i resultat del procediment sancionador per faltes greus i molt greus, es lliurarà comunicació al jutjat de menors.

Article 17

Per reglament es podran introduir especificacions o graduacions al quadre de faltes i sancions establertes en els articles anteriors que, sense constituir noves infraccions o sancions, ni alterar la naturalesa i els límits de les tipificades en aquesta llei, contribueixin a la identificació més correcta de les conductes o a la determinació més precisa de les sancions corresponents:

1. Amb l'autorització del director del centre es podran utilitzar els mitjans especials de contenció d'aïllament provisional fins a dotze hores i la força física personal, en les situacions següents:

- a) Per impedir actes de fuga.
- b) Per evitar lesions dels menors a si mateix o a altres persones.
- c) Per evitar danys en les dependències, materials i efectes.
- d) Per vèncer la resistència activa o passiva dels menors a les ordres o instruccions del personal treballador del centre en l'exercici legítim del seu càrrec.

2. En casos d'urgència es podran utilitzar aquests mitjans i donar-ne coneixe-

ment posterior al director del centre.

3. L'ús dels mitjans especials de contenció se supedita a la no existència d'una altra forma no coercitiva i raonablement efectiva per impedir els actes assenyalsats, i subsistirán, exclusivament, durant el temps estrictament necessari per restablir la normalitat.

Disposició addicional primera

La Conselleria de Governació impulsarà la cooperació entre totes les parts implicades en la protecció de menors amb l'objecte d'executar la present disposició i d'altres d'aplicació, sempre en benefici del menor.

Disposició addicional segona

Dins del termini d'un any des de la publicació d'aquesta disposició s'elaboraran reglaments de règim intern dels centres del Govern balear, amb la finalitat d'adaptar-los a aquesta llei.

Disposició derogatòria

Resten derogades quantes disposicions d'igual o inferior rang contradiguin el que disposa la llei present.

Disposició final primera

Es faculta el Govern balear i les conselleries competents per raó de la matèria per dictar les disposicions reglamentàries per al desenvolupament d'aquesta llei.

Disposició final segona

Aquesta llei vigirà a partir de l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

§15
LLEI 7/1995, DE DIA 21 DE MARÇ, DE GUARDA I
PROTECCIÓ DELS MENORS DESEMPARATS

(BOIB núm. 43, de 8 d'abril de 1995;
BOE núm. 119, de 19 de maig de 1995)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La Llei orgànica 9/1992, de 23 de desembre, de transferència de competències, a l'article 5.1.a), transferí a aquesta comunitat autònoma, sobre el patró de l'article 16.1.e) prèviament existent de l'Estatut d'Autonomia, la competència exclusiva sobre les institucions públiques de protecció i tutela de menors. Aquesta llei es basa sobre aquest títol competencial, sobre els continguts del Reial Decret 2170/93 de traspàs de funcions i serveis en matèria de protecció de menors a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i sobre les exigències que la Constitució imposa a aquesta comunitat autònoma com a poder públic.

Les referides exigències constitucionals, fins ara en gran part no actuades a la nostra comunitat per la manca de base competencial, han de ser breument exposades. D'entrada, cal assenyalar que la figura del menor d'edat i la seva protecció, no és al·ludida expressament i directament a la Constitució Espanyola que, no obstant això, la menciona reiteradament sota altres denominacions i fins i tot en ocasions implícitament. Aquest és el cas de l'article 20.4 de la Constitució que estableix com a límit a la llibertat de creació, expressió, informació i de càtedra, "la protecció de la joventut i de la infància". O el de l'article 27.3 de la Constitució en configurar el dret dels pares "que els seus fills rebin la formació religiosa i moral que estigui d'acord amb les seves pròpies conviccions". O l'exigència als poders públics que promoguin "les condicions per a la participació lliure i eficaç de la joventut" en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural, recollit a l'article 48 de la Constitució Espanyola.

És especialment important, pel que fa al que aquí interessa, el triple enfocament contingut a l'article 39 de la Constitució. En primer lloc, l'article 39.2 estableix com a principi rector de la política social i econòmica, que "els poders públics asseguruen la protecció integral dels fills". Aquesta configuració constitucional general de la protecció dels menors (fills) com un principi rector de la política social i econòmica, té com a corol·lari, article 53.3 de la Constitució Espanyola, que el seu reconeixement, respecte i protecció, informarà la "legislació positiva, la pràctica judicial i l'actuació dels poders públics".

A continuació, l'article 39.3 de la Constitució manifesta que "els pares han de prestar assistència de tot ordre als fills tinguts ... durant la seva minoria d'edat" i en la resta de casos en què legalment escaigui. La qual cosa significa que un dels continguts de la pàtria potestat (la guarda) s'eleva a deure de rang constitucional, i fins i tot s'independitza de la pròpia institució (pàtria potestat) quedant indissolublement unit a la condició de progenitor, ja sigui titular, o no, de la pàtria potestat.

I, finalment, l'article 39.4: "Els nins gaudiran de la protecció prevista als acords internacionals que vetllen pels seus drets". La Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets del Nin de 20 de novembre de 1989, ratificada per l'Estat espanyol per Instrument de 30 de novembre de 1990, estableix a l'article 3.2 el compromís dels estats parts d'assegurar al nin la protecció i la cura que siguin necessàries per al seu benestar, tenint en compte els drets i els deures dels seus pares, tutors o altres persones responsables d'ell davant la llei i, amb aquesta finalitat, prendran totes les mesures legislatives i administratives adequades.

Per tot això, reiteram que aquesta llei neix amb la pretensió d'inserir-se dins d'aquest marc de mesures legislatives protectores i que el seu contingut essencial és integrat per la legitimació -i si s'escau, el deure de l'Administració de la Comunitat Autònoma per tal que adopti mesures administratives en aqueixa direcció. D'aquesta manera, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears no només continua essent titular de la denominada tutela automàtica o administrativa sobre els menors desemparats sobre la base de les competències de què ja gaudeix sobre gestió d'aquesta matèria, sinó que és titular de les competències normatives tendents a determinar el seu possible àmbit d'actuació quant a protecció de menors.

II

La referència a les institucions públiques de l'esmentat article 5.1.a) de la Llei orgànica 9/92, que serveix de suport competencial a aquesta llei, podria induir a creure que la competència va referida exclusivament als centres d'acollida, atenció o tractament de menors. Tot i això aquesta interpretació restrictiva no és l'adequada atès que el terme institucions pot anar referit també a les figures o als mecanismes legals de protecció de menors (tutela, guarda, acolliment, adopció). D'aquesta manera, cal entendre que la competència s'estén a la regulació d'aquestes figures, o el que és el mateix, a la determinació del règim jurídic al qual quedaran sotmesos els menors necessitats de protecció.

Tot i esser cert l'anterior, també ho és que la competència sobre institucions de

protecció i tutela de menors no és genèrica, sinó que s'adjectiva amb el requisit de públiques. Aquesta restricció implica que la guarda, la tutela, l'acolliment i l'adopció tan sols són regulats per aquesta llei en la seva vessant administrativa o pública, sobre el marc de dret privat prèviament establert per la Llei estatal 21/1987, d'11 de novembre, per la qual es modificaren determinats articles del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil. És per això que la present llei no incideix en els aspectes de la matèria propis del Dret civil, com el contingut de la pàtria potestat o els efectes de l'acolliment o de l'adopció, que tampoc no poden quedar coberts per la competència sobre conservació, modificació i desenvolupament del Dret civil propi de les Illes Balears recollida a l'article 10.22 del nostre Estatut. Això no seria factible ni tan sols aplicant la teoria de les matèries o institucions connexes de què s'ha servit el Tribunal Constitucional en la Sentència del Tribunal Constitucional 88/1993, de 12 de març, per declarar constitucional una llei reguladora d'alguns aspectes parcials de l'adopció i que reitera per a Balears en la Sentència del Tribunal Constitucional 156/93, de 6 de maig; perquè en el nostre cas, resulta impossible trobar una connexió de les institucions de guarda, acolliment o adopció amb la legislació civil balear actualment vigent. I, per altra banda, la Sentència del Tribunal Constitucional 49/1988, de 2 de març, manifesta clarament que, quan una figura es pot subsumir en dos o més títols competencials, ha de donar prioritat al que sigui més específic sobre el més genèric. En conseqüència, és només des de la perspectiva pública de la protecció de menors i no des de la privada del Dret civil propi que es promulga aquest text legal.

Pel que fa a aquesta actuació des de la perspectiva pública de la protecció de menors, existeix el límit de la legislació civil de l'Estat que fa inviable, per al legislador autonòmic, modificar el contingut i els efectes de la pàtria potestat o l'adopció, figures del dret privat, tot i que avui en dia amb no poques parcel·les d'intervenció pública. Distint és, i per això no vedat, el que -com també assenyalava l'esmentada Sentència 156/93- sigui factible ocasionalment, per raons de sistemàtica de la present llei de protecció de menors de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, reiterar-hi allò establert en la legislació civil de l'Estat, o sigui en el Codi Civil.

III

En conseqüència, a l'hora de parlar del contingut d'aquesta llei, cal referir-se, com a punt de partida explicatiu, a una sèrie de previsions legals actualment existents dins la legislació de l'Estat. En concret, cal referir-se a dues de fonamentals. En primer lloc, la de l'article 172.1 del Codi Civil, en preveure que "L'entitat pública a la qual, en el respectiu territori, estigui encomanada la protecció de menors, té per ministeri de la llei la tutela dels que es trobin en situa-

Llei 7/1995, de dia 21 de març,
de guarda i protecció dels menors
desemparats

ció de desemparament". Aquesta inicial previsió es complementa amb el tenor de la disposició addicional primera de la Llei 21/1987, d'11 de novembre, ja esmentada, en la qual s'afirma que les entitats públiques mencionades al nou article 172 del Codi Civil són "els organismes de l'Estat, de les comunitats autònomes o de les entitats locals a les quals, d'acord amb les lleis, correspongui, en el territori respectiu, la protecció de menors."

El text articulat de la llei es divideix en tres títols. El primer té caràcter preliminar tot fixant-s'hi l'objecte, la competència orgànica, l'àmbit de protecció i els criteris d'actuació de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en aquesta seu, com també els d'interpretació de la pròpia llei. El títol II es dedica al supòsit bàsic del qual parteix tota la normativa: el desemparament d'un menor. Davant el laconisme de la legislació estatal, s'intenta dotar de contingut jurídic el supòsit de desemparament, establint-se en benefici del menor un deure sobre els ciutadans de comunicació d'aquestes situacions, i els efectes que aquesta situació comporta com també el contingut de l'anomenada tutela automàtica. Així mateix es regula l'expedient tendent a obtenir la resolució administrativa de desemparament i els seus efectes, tenint cura sempre de mantenir l'equilibri entre la necessitat de ràpida intervenció per part de l'organisme competent de l'Administració autonòmica per tal de protegir els interessos del menor (principi capital de la llei, com reiterarem més endavant) i el control judicial sobre els actes de privació o menyscapte de drets dels subjectes afectats. El títol III conté el nucli regulador de la llei: les mesures de protecció dels menors desemparats, en mans de la Comunitat Autònoma. Es divideix en tres capítols. En el primer, general, s'enuncien les classes de mesures protectores, la seva durada i les causes d'extinció d'aquestes. En el capítol II es preveu una mesura protectora específica de gran importància: l'acolliment, quant a les normes comunes sobre la seva constitució i règim. Tot seguit s'aborden els dos tipus d'acolliment: l'acolliment familiar, establint-se els supòsits en què és procedent, el seu contingut, les causes específiques d'extinció, l'acolliment preadoptiu i la proposta prèvia d'adopció; i l'acolliment institucional, determinant-se també els supòsits en què s'escau i el seu contingut.

Tota aquesta normativa exposada sintèticament, es fonamenta sobre un gran principi motor: el de protecció dels interessos del menor del qual són manifestació tots els seus preceptes, expressats directament en alguns articles, com el 4 i l'11.2. De manera que, en cas de conflicte d'interessos han de ser prioritaris els del menor per damunt de qualsevol altre. Per fer factible aquest desig de política legislativa, la llei instaura altres principis concrets d'actuació, com el de la territorialitat (article 1), el de respecte als drets constitucionals del menor i especialment de la seva intimitat, que ens du al principi de reserva (article 3.3), i el d'esgotament de la possibilitat de mantenir al menor dins el seu àmbit familiar o de parentiu (article 14.1.a).

TÍTOL I. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Objecte

Aquesta llei té per objecte regular les mesures protectores que hagin d'aplicar-se als menors d'edat en situació de desemparament que es trobin dins el territori de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 2 Competència

El Govern de la Comunitat Autònoma, mitjançant la Conselleria de Governació, exerceix d'acord amb la present llei i la normativa que la complementi i la desenvolupi, la protecció sobre els menors a què es refereix l'article anterior.

Article 3 Àmbit d'actuació dels poders públics

1. La Conselleria de Governació prendrà les mesures tendents a assolir l'efectiva protecció dels menors desemparats d'acord amb el previst en aquesta llei.
2. La Conselleria de Governació exerceix les funcions de control i coordinació de tots els organismes públics i privats que fan actuacions de protecció de les compreses en l'àmbit d'aquesta llei. També fomenta, ajuda i potencia la iniciativa i la participació, pel que fa a aquesta matèria, dels ajuntaments, consells insulars i les altres institucions públiques o privades sense finalitat de lucre.
3. La Direcció General de Joventut, Menors i Família, per evitar situacions de desemparament, vetllarà perquè l'actuació de les administracions públiques competents s'adeqüi a allò regulat a la Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social, en prevenció de situacions de risc i tractament de mancances de qualsevol índole que perjudiquin el desenvolupament personal o social del menor.

Article 4 Principis rectors, criteris d'actuació i interpretació

Són principis rectors de l'actuació de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria de menors:

- a) Els generals del sistema públic de serveis socials recollits a la Llei d'acció social, ja esmentada.
- b) La prevalença de l'interès del menor sobre qualsevol altre concurrent.
- c) La subsidiarietat respecte de les funcions de parentiu.
- d) El manteniment del menor al seu entorn familiar sempre que això no li sigui perjudicial.
- e) La confidencialitat en la tramitació d'expedients d'acció protectora.

TÍTOL II. DEL DESEMPARAMENT, LA SEVA DECLARACIÓ I EFECTES

Article 5 Situació de desemparament

Un menor es troba en situació de desemparament, als efectes d'aquesta llei, quan concorri qualsevol de les situacions següents:

- a) Maltractaments d'ordre físic o psíquic, en qualsevol de les seves manifestacions. També tenen aquesta consideració els abusos sexuals, les situacions d'explotació i qualsevol altres de naturalesa anàloga.
- b) La inexistència de les persones a les quals legalment corresponen les funcions de guarda.
- c) L'incompliment de les obligacions inherents a la pàtria potestat o a la tutela.
- d) L'exercici deficient o inadequat, voluntari o involuntari, de les funcions de guarda inherents a la pàtria potestat o la tutela, generador de greus perills per al menor en l'ordre moral o material.

La situació de desemparament serà valorada per la Conselleria de Governació, vists els informes tècnics pertinents.

Article 6 Deure de comunicació

1. Tota persona que tengui notícia de qualsevulla de les situacions previstes a l'article anterior d'aquesta llei, té el deure de posar-ho en coneixement de l'autoritat judicial o de l'òrgan competent de la Comunitat Autònoma, que en garantirà la reserva i la confidencialitat degudes.
2. Aquest deure és especialment exigible a aquelles persones que tinguessin notícia d'aquestes situacions per raó de la seva professió o càrrec.
3. En qualsevol cas s'actuarà amb la deguda reserva i s'evitarà tota interferència innecessària dins la vida del menor.

Article 7 Efectes del desemparament

La situació de desemparament, en qualsevol de les seves modalitats descrites a l'article 5 d'aquesta llei:

- a) Legítima i obliga l'òrgan competent de la Comunitat Autònoma per adoptar les mesures urgents de guarda idònies al cas
- b) Obliga l'òrgan competent de la Comunitat Autònoma a iniciar immediatament l'expedient de desemparament i notificar aquesta situació al Ministeri Fiscal.

Article 8 Expedient i resolució de desemparament

1. L'expedient de desemparament tindrà caràcter urgent, amb obertura d'un tràmit d'audiència, si n'és el cas, als pares, tutors, guardadors o persones que haguessin conviscut amb el menor. Igualment serà escoltat el menor si tingués suficient judici i sempre que fos major de 12 anys.
2. L'expedient conclourà amb una resolució motivada en la qual es declararan, arribat el cas, la situació de desemparament i les mesures de protecció a constituir.
3. La resolució declaratòria del desemparament serà comunicada al Ministeri Fiscal immediatament i notificada a les persones a les quals hi ha l'obligació de

donar audiència dins l'expedient. Igualment se'ls informarà dels drets que els assisteixen i dels mitjans d'oposició a la resolució.

Article 9 Efectes de la resolució de desemparament

La resolució administrativa que declara el desemparament comporta el naixement de la tutela automàtica de l'òrgan competent i produeix els efectes següents:

- a) L'assumpció provisional per part de l'òrgan, respecte dels menors, de les facultats de guarda, consistents a vetllar per ells, cercar-los allotjament, alimentar-los, educar-los i procurar-los una formació integral, com també corregir-los raonablement i moderada.
- b) La suspensió provisional de l'exercici directe pels pares o tutors de les facultats descrites a l'apartat anterior, tot i que mantinguin els seus deures de prestació econòmica.
- c) L'adopció de qualsevulla de les mesures provisionals específiques de protecció de caràcter assistencial o terapèutic, incloses les de l'article 15 d'aquesta llei.

Article 10 Control judicial de la resolució de desemparament

El Ministeri Fiscal, i qualsevol de les persones mencionades a l'article 8.1 d'aquesta llei, poden sol·licitar a l'autoritat judicial que deixi sense efecte la resolució administrativa de desemparament o alguna de les mesures de protecció, en qualsevol moment anterior a la seva confirmació.

Article 11 Resolució de desemparament: mesures de protecció

1. La resolució de la situació de desemparament consolida els efectes descrits a l'article 9 d'aquesta llei, que es mantindran mentre l'òrgan competent no decideixi substituir-los per altres mesures de protecció provisionals o definitives.
2. Les mesures de protecció descrites a l'article 15 d'aquesta llei, encaminades sempre a donar prioritat als interessos del menor, han de ser acordades per escrit i previ informe dels equips tècnics competents.
3. L'exercici de la guarda per part de l'administració autonòmica tindrà caràcter temporal, atenent en tot moment la reinserció del menor en la pròpia família d'origen o en una família acollidora, a través de les mesures establertes en aquesta llei.

Article 12 Tutela de l'òrgan competent

1. L'òrgan competent, si ho creu pertinent, podrà sol·licitar a l'autoritat judicial la privació de la pàtria potestat o la remoció de la tutela i també podrà exercir les accions civils i penals que fessin falta tendents a la defensa dels interessos del menor.
2. En cas que l'autoritat judicial resolgués la privació de la pàtria potestat o remoció de la tutela, l'òrgan competent assumirà totes les funcions tutelars

Llei 7/1995, de dia 21 de març,
de guarda i protecció dels menors
desemparats

sobre el menor, mentre no es constitueixi la tutela segons les regles generals del Codi Civil, el menor no sigui adoptat, no s'emancipi o no arribi a la majoria d'edat.

3. L'assumpció per l'òrgan competent de les referides funcions tutelars comporta l'administració del seu patrimoni, fent prèviament un inventari dels béns del tutelat, i la seva representació legal.

Article 13 Guarda voluntària

1. Quan els que exerceixen la pàtria potestat o la tutela prevegin el futur desemparament d'un menor, per no poder atendre'l temporalment per causes involuntàries o de força major, han de posar en coneixement de l'òrgan públic competent aquesta circumstància.

2. En aquests supòsits, l'òrgan competent, un cop constatat el risc de desemparament futur del menor, podrà assumir-ne temporalment la guarda, sense necessitat d'incoar cap expedient de desemparament.

3. La situació de guarda temporal voluntària cessa quan els que la sol·licitaren manifestin la seva voluntat de recuperar-la. Quan la situació que motiva la guarda temporal no s'hagi resolt, l'administració competent iniciarà expedient de desemparament, recollit a l'article 8 d'aquesta llei, per tal de mantenir la guarda del menor.

4. Si desaparegudes les circumstàncies objectives que justificaren la resolució de guarda per l'òrgan competent, els pares no sol·licitessin la recuperació de la guarda podrà iniciar-se l'expedient de desemparament recollit a l'article 8 d'aquesta llei.

Article 14 col·laboració dels pares o tutors

Els pares o tutors del menor en situació de desemparament o guarda delegada prestaran la col·laboració sol·licitada pels equips tècnics en l'aplicació de les mesures. Així mateix col·laboraran en tot o en part a sufragar les despeses que se'n derivin i sempre que així ho determini l'òrgan públic competent.

TÍTOL III. DE LES MESURES DE PROTECCIÓ

Capítol I. Règim general

Article 15 Classes de mesures de protecció

L'òrgan competent pot adoptar, amb subjecció a allò preceptuat en aquesta llei, qualsevol de les mesures següents de protecció del menor:

- a) El manteniment del menor dins del seu propi nucli familiar o de parentiu, seguit d'ajudes de caràcter econòmic, educatiu assistencial o terapèutic per part dels serveis socials.

Aquest tipus de mesures, en no comportar separació del menor del

seu entorn, han de ser preses prioritàriament en relació a les restants recollides en aquest article.

- c) L'acolliment familiar.
- d) 'acolliment institucional.

Article 16 Durada de les mesures

1. Les mesures de protecció han d'adoptar-se amb previsió de la seva durada, que ha de ser la mínima per aconseguir els objectius que s'hi persegueixen.
2. En qualsevol cas les mesures inclouran expressió de la seva durada que, inicialment, no superarà l'any, i seran prorrogables sobre la base d'informes fonamentats.

Article 17 Causes d'extinció de les mesures de protecció i reinserció sòcio-familiar del menor

Les mesures de protecció descrites a l'article 15 s'extingeixen per la concurrència de qualsevol de les causes següents:

- a) Haver transcorregut el període de durada establert a la resolució que la constituí, o de la seva pròrroga.
- b) Resolució de l'òrgan competent, fonamentat en la desaparició de les circumstàncies que la motivaren, o en la necessitat de substituir-la per una altra classe de mesura protectora.
- c) Constitució de tutela ordinària sobre el menor.
- d) Resolució judicial.
- e) Adopció del menor.
- f) Emancipació del menor per concessió judicial.
- g) Majoria d'edat.

Pel que fa als supòsits a), b) i d) l'òrgan que n'acordi l'extinció podrà instar els equips tècnics competents a l'elaboració d'un programa de reinserció sòcio-familiar que garanteixi i detalli les ajudes de qualsevol tipus necessàries per dur-lo a terme. Aquestes ajudes es regiran pels principis establerts a la Llei 9/1987, d'acció social i, arribat el cas, pels acords o convenis als quals l'Administració autonòmica arribi amb les restants administracions públiques i entitats col·laboradores.

Capítol II. Dels acolliments

Secció 1a. Disposicions generals

Article 18 Constitució

1. Els acolliments es constitueixen per resolució de l'òrgan competent per a la protecció de menors de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears o, si n'és

Llei 7/1995, de dia 21 de març,
de guarda i protecció dels menors
desemparats

el cas, mitjançant resolució judicial d'acord amb el que estableix la Llei 21/1987, de 11 de novembre, por la que se modifican determinados artículos del Código Civil y de la Ley de Enjuiciamiento Civil en materia de adopción.

2. La resolució ha de ser motivada i ha d'establir el tipus d'acolliment, la forma en què ha d'exercir-se i la durada.

Article 19 Règim comú

1. Es procurarà que l'acolliment de germans es confii a una mateixa persona, família o entitat col·laboradora.

2. Ha de facilitar-se la comunicació entre el menor i la seva família natural, amb l'objecte de possibilitar-ne el futur reintegrament a aquesta.

3. Els drets de visita i comunicació amb la família natural poden ser restringits per l'Administració per causa tècnica motivada, sense perjudici d'instar-ne la suspensió davant de l'òrgan judicial.

4. L'acolliment s'exercirà sota la vigilància, l'assessorament i l'ajuda de l'òrgan competent.

Secció 2a. De l'acolliment familiar

Article 20 Supòsits en què és procedent

1. Ha de ser constituït prioritàriament quan el menor desemparat hagi de ser separat del seu entorn parentiu. Se n'ha de confiar la guarda a una família o persona que sigui idònia per acollir-lo.

2. Per determinar la idoneïtat de les persones o famílies ha de valorar-se l'edat, l'aptitud educadora, la situació familiar i qualsevol altra circumstància que garanteixi el desenvolupament integral de la personalitat de l'acollit. Reglamentàriament podran establir-se criteris de prioritat.

Article 21 Contingut

1. L'acollit s'integra plenament dins la vida de la família, amb el deure de respecte i obediència.

2. Els qui reben un menor en acolliment tenen el deure de vetllar per ell, tenir-lo en la seva companyia, alimentar-lo, educar-lo i procurar-li una formació integral.

Article 22 Extinció

1. Aquesta mesura de protecció s'extingeix, a més de per les causes generals contingudes a l'article 17 d'aquesta llei, per:

a) Mort, absència o incapacitat de l'acollidor.

b) Declaració en tal sentit de la família biològica, persona o família acollidora.

2. En aquests supòsits, l'òrgan competent decidirà sobre el manteniment de la mateixa mesura en una altra família o persona idònia, o la seva substitució per una altra mesura alternativa.

Secció 3a. De l'acolliment preadoptiu i la proposta prèvia d'adopció

Article 23 Acolliment preadoptiu

1. Quan fos necessari establir un període d'adaptació del menor a la família amb anterioritat a la presentació de la proposta d'adopció, l'òrgan competent podrà formalitzar un acolliment familiar preadoptiu sempre que els acollidors compleixin els requisits necessaris per adoptar, hagin estat seleccionats per adoptar el menor i hagin manifestat davant de l'òrgan competent el seu consentiment a l'adopció.
2. Els pares o tutors que no haguessin estat privats o remoguts de les seves funcions com a tals, hauran de donar el seu assentiment. Aquesta manifestació només podrà ser suplida, en cas d'incompareixença o de parador ignorat, per un informe positiu del Ministeri Fiscal.
3. Els acollidors han de ser persones idònies i manifestar per escrit el seu consentiment davant de l'òrgan competent amb caràcter previ a la resolució.

Article 24 Proposta prèvia d'adopció

1. Transcorregut el període de durada de l'acolliment establert en la resolució que el constituí sense que hagi estat revisada ni prorrogada aquesta mesura, o en qualsevol moment anterior si així ho determina l'òrgan competent, aquest podrà realitzar la proposta prèvia d'inici de l'expedient d'adopció.
2. A la proposta prèvia, han de constar-hi i acreditar-se els aspectes continguts en el Codi Civil i la Llei d'enjudiciament civil.

Secció 4a. De l'acolliment institucional

Article 25 Supòsits en què és procedent

1. Ha de constituir-se subsidiàriament, confiant el menor a una entitat pública o privada col·laboradora acreditada, quan l'òrgan competent entengui que el menor desemparat ha de ser separat del seu entorn familiar, i hi concorri qualsevulla de les circumstàncies següents:
 - a) Que es prevegi que el desemparament serà transitori.
 - b) Que els equips tècnics competents referits a l'article 11.2 d'aquesta llei, desaconsellin l'acolliment familiar.
 - c) Que no existeixin famílies o persones idònies, en els termes de l'article 19.2 d'aquesta llei, per acollir-lo.
 - d) Que tot i concórrer els requisits per a l'acolliment pre-adoptiu, aquest no s'hagi constituït.
2. Els criteris de selecció de les institucions d'acollida seran establerts reglamentàriament, però en qualsevol cas seran totalment obertes, integrades en un barri o comunitat i organitzades de forma que permetin una atenció personalitzada.
3. Del supòsit anterior, se n'exceptuaran aquells casos en què, previ informe tècnic documentat, s'aprecii discapacitat psíquica o social greu.

Article 26 Contingut

1. La institució d'acollida haurà de dispensar al menor un tracte afectiu i l'atenció i educació necessàries.
2. El director de la institució d'acollida exerceix, per delegació de l'òrgan competent, les facultats inherents a la guarda i correcció de menors.

Article 27

Tots els centres i serveis d'atenció als menors s'han de regir per un reglament de règim intern o de funcionament, en el qual s'han de tenir presents les regles i els principis d'aquesta llei amb la finalitat que tant els menors com els pares i els guardadors coneguin de manera clara els seus drets i les seves obligacions. Tots els reglaments de règim intern han de ser aprovats per la Conselleria de Governació.

Article 28

Els reglaments esmentats a l'article anterior han de delimitar, com a mínim:

- a) Els sistemes pedagògics i d'observació que s'han d'adaptar i les etapes previstes per a la reinserció.
- b) El paper de cadascun dels professionals dels centres i el funcionament de l'equip educatiu.
- c) La metodologia del treball educatiu i la documentació que permeti de fer un seguiment sistemàtic de les intervencions i de la seva avaluació.
- d) El règim de visites i de contactes amb l'exterior.
- e) La relació amb l'autoritat judicial corresponent i el sistema d'informes.
- f) L'abast de les intervencions educatives.

Article 29

Els centres d'acollida en els quals els menors resideixen i reben educació poden ser:

- a) Llars infantils i juvenils: centres destinats a menors en edat escolar. La capacitat d'aquestes llars no pot excedir les dotze places. No hi pot haver en un establiment més d'una llar.
- b) Residències infantils: centres destinats a menors en edat escolar. La capacitat de cada residència no pot excedir les vint places.
- c) Residències juvenils: centres destinats a joves en edat de formació i aprenentatge professional i d'iniciació al treball. La capacitat de cada residència no pot excedir les vint places.

Article 30

Són objecte de protecció, d'acord amb aquesta llei, els menors d'edat que tenen el domicili o es roben eventualment a qualsevol indret de les Illes Balears, sense perjudici, en aquest darrer cas, de les facultats que corresponguin a l'autoritat competent d'un altre territori.

Disposició addicional primera

L'òrgan competent de la Comunitat Autònoma al qual es fa referència a l'article d'aquesta llei és la Direcció General de Joventut, Menors i Família, integrada dins la Conselleria de Governació, o un altre òrgan que en el futur assumi les funcions que actualment té encomanades aquest quant a la protecció de menors.

Disposició addicional segona

Tan sols podran ser acreditats per l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears com a institucions col·laboradores d'integració familiar els òrgans dels consells insulars, les entitats locals, i les fundacions, associacions o altres entitats no lucratives, legalment constituïdes, als estatuts de les quals o a les regles bàsiques figuri com a finalitat la protecció de menors, sempre que disposin de l'organització i les estructures adequades i dels equips tècnics multidisciplinaris necessaris per complir les funcions que aquesta llei els permet, i la resta de requisits exigits per la Llei 9/1987, d'acció social. Les institucions col·laboradores acreditades quedaran subjectes al que disposa el seu decret regulador i a les directrius, la inspecció i el control de l'òrgan competent.

Disposició addicional tercera

Corresponen a la Direcció General de Joventut, Menors i Família de la Conselleria de Governació les funcions d'inspecció, vigilància, promoció, foment i coordinació dels organismes, serveis i centres de protecció de menors.

Disposició transitòria

En el termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, es durà a terme la revisió de les situacions i mesures de protecció actualment establertes, amb l'objecte d'adequar-les a la nova regulació.

Disposició final primera

Es faculta el Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per dictar les disposicions reglamentàries per al desenvolupament d'aquesta llei.

Disposició final segona

Aquesta llei vigirà a partir de l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans guardin aquesta llei i que els Tribunals i les Autoritats als quals pertorqui la facin guardar.

§16
LLEI 2/1985, DE 28 DE MARÇ,
DEL CONSELL DE JOVENTUT DE LES
ILLES BALEARS

*(BOIB núm. 12, de 30 d'abril de 1985;
BOE núm. 202, de 23 d'agost de 1985)*

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

A tota situació democràtica nascuda d'un Estat de Dret, els diferents estaments que conformen la societat han de gaudir dels camins legals que en permetin la participació en el desenvolupament de la mateixa societat.

Dins de tals estaments socials, es troba la joventut que, com que configura el futur d'Espanya i de les nostres Illes Balears, mereix tota una atenció normativa que compleixi amb la necessitat d'estimular-ne una participació en la vida pública, social i cultural de les Illes Balears, i, al mateix temps, en faciliti el desenvolupament i al incorporació a la vida del poble balear.

L'article 48 de la Constitució Espanyola estableix que els poders públics promouran les condicions per a la participació lliure i eficaç de la joventut. L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears atribueix a la Comunitat Autònoma competència exclusiva en matèria de joventut.

Per tot això, es fa evident la conveniència de disposar d'un organisme que serveixi a la joventut de via o camí perquè sigui escoltada per les institucions de la Comunitat Autònoma i per l'opinió sobre els seus problemes específics. Igualment, aquest organisme haurà de possibilitar la participació en el seu si d'entitats, associacions i moviments formatius, tant de caràcter social com cultural.

Tot això, tant en el seu esperit com en els seus fins o objectius, exigeix que aquest organisme gaudeixi d'una plena formalitat jurídica i de caràcter autònom que, interessant-se per la problemàtica de la joventut, contribueixi a la consecució d'una societat que afavoreixi el desenvolupament integral de la persona.

Article 1

1. Es crea el Consell de la Joventut de les Illes Balears (CJIB), com a entitat de dret públic amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat per al compliment de les seves finalitats, que es regirà per les disposicions de la present Llei i les normes que la desenvolupin.
2. La finalitat primordial del Consell de la Joventut de les Illes Balears és servir de camí de lliure adhesió amb l'objecte de propiciar la participació de la joven-

tut en el desenvolupament social, polític, econòmic i cultural de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

3. El Consell de la Joventut de les Illes Balears es relacionarà amb l'Administració de la Comunitat Autònoma a través de la Conselleria d'Educació i Cultura.

Article 2

El CJIB exercirà les següents funcions a l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma:

- a) Col·laborar amb l'Administració Autònoma mitjançant la preparació i realització d'estudis, emissió d'informes i qualsevol altres activitats relacionades amb la problemàtica i els interessos juvenils, tant a iniciativa pròpia com dels òrgans de l'Administració Autònoma.
- b) Participar en els consells o organismes consultius que l'Administració de la Comunitat Autònoma estableixi per a l'estudi de la problemàtica juvenil.
- c) Fomentar l'associacionisme juvenil, de manera particular estimulando la creació de consells de joventut en els àmbits locals i insulars proporcionant-los el suport i l'assistència que li fossin sol·licitats.
- d) Fomentar la comunicació, la relació i l'intercanvi entre les organitzacions juvenils dels diferents ens territorials de les Balears i, especialment, les relacions amb entitats interassociatives que tinguin com a finalitat la representació i la participació de la joventut sense perjudici d'allò que disposa l'article 149.2 de la Constitució.
- e) Representar els seus membres en els organismes nacionals per a la joventut de caràcter no governamental
- f) Proposar als poders públics, autonòmics o nacionals, l'adopció de mesures relacionades amb la finalitat que li és pròpia.
- g) Promoure activitats dirigides a assegurar la participació dels joves en les decisions i mesures que els afectin.
- h) Establir relacions amb altres organitzacions juvenils en tots els seus àmbits d'actuació.
- i) Facilitar la comunicació amb els organismes equivalents de les comunitats autònomes i de manera especial amb les que tinguin, a tot el seu territori o en part, com a pròpia la llengua catalana.
- j) Promoure la pau en el món mitjançant la cooperació juvenil internaional.

Article 3

El Consell de la Joventut de les Illes Balears podrà sol·licitar a l'Administració Autònoma la informació necessària per a l'adopció de decisions, la qual li serà facilitada amb l'antelació adient.

En cas de no poder ser atesa la petició formulada, l'Administració Autònoma ho comunicarà al Consell de la Joventut de forma raonada.

Article 4

- I. Podran ser membres del Consell de la Joventut de les Illes Balears:
- a) Les associacions juvenils i les federacions o les agrupacions constituïdes per aquelles que tinguin implantació i organització pròpies dins el territori de les Illes Balears, censades a la Conselleria d'Educació i Cultura i que comptin amb un mínim de 100 socis o afiliats.
 - b) Les seccions juvenils d'altres associacions, sempre que reuneixin els requisits següents:
 1. Que tinguin reconegudes estatutàriament autonomia funcional i organització, així com govern propi per als assumptes específicament juvenils.
 2. Que els socis o els afiliats d'aqueixa secció juvenil ho siguin de manera voluntària, per acte exprés i s'hi identifiquin com a tals.
 3. Que la representació de la secció juvenil correspongui a òrgans propis.
 4. Que tinguin la implantació o el nombre de socis o afiliats que s'estableixin amb caràcter mínim en el paràgraf primer.
 - c) Les entitats prestadores de serveis a la joventut que, amb independència del nombre de socis o afiliats, prestin serveis anualment a més de 100 joves com a mínim i es trobin censades a la Conselleria d'Educació i Cultura.
Reglamentàriament, es determinarà el procediment per a l'acreditació de les condicions establertes.
 - d) Els consells insulars de la joventut.
 - e) Els consells locals de la joventut de més de 10.000 habitants.
- II. La incorporació al CJIB d'una federació d'associacions exclou aquestes de participar-hi de manera unitària o col·lectiva.
- III. LA condició de membres del CJIB és compatible amb el dret d'incorporar-se al Consell de la Joventut d'Espanya, de conformitat amb la normativa aplicable.
- IV. El Consell podrà admetre membres observadors, els drets i els deures dels quals es regularan reglamentàriament. (OJO LLEI 6/1986: nova redacció a articles 4 i 7, aquí ja estan bé).

Article 5

Les associacions i entitats compreses a l'article anterior podran formar part del CJIB, prèvia sol·licitud per escrit a la Comissió Permanent i complimentant les condicions i requisits que reglamentàriament es determinen. En tot cas, l'estructura interna i funcionament d'aquestes seran democràtics i manifestaran expressament el seu acatament a la Constitució i a l'Estatut.

Article 6

El Consell de la Joventut de la Comunitat Autònoma comptarà amb els òrgans següents:

- a) l'assemblea General
- b) la Comissió Permanent
- c) les comissions especialitzades
- d) el comitè de Relacions Intercomunitàries

Article 7

I. L'Assemblea General és l'òrgan suprem del Consell i la constituïran els delegats de cadascun dels grups establerts a l'article 4.

II. La proporcionalitat de la delegació es fixarà reglamentàriament en funció del nombre de socis o afiliats. També de manera reglamentària se n'establirà la forma de nomenament.

III. Per ser delegat caldrà:

- a) Ser acreditat, mitjançant escrit, per l'entitat membre del Consell de la Joventut al qual representa.
- b) No tenir més de trenta anys

IV. L'Assemblea elegirà, per un període de dos anys, un president, dos vicepresidents, un secretari i un tesorero, en la manera que es determinarà reglamentàriament (OJO LLEI 8/86)

Article 8

1. La Comissió Permanent és l'òrgan encarregat d'executar els acords de l'Assemblea, promou la comunicació i coordinació entre les comissions i assumeix la direcció i representació del Consell quan l'Assemblea no està reunida. Serà integrada pels càrrecs que s'especifiquen a l'article 7.4 i per un vocal per cadascun dels consells insulars de la joventut. Hi podrà assistir, a més, un representant per cada una de les comissions especialitzades, amb veu però sense vot.

2. El Consell podrà crear comissions especialitzades per al compliment de les seves finalitats i sens perjudici de les competències de l'Assemblea i de la Comissió Permanent.

3. EL comitè de les relacions intercomunitàries té com a finalitat propiciar intercanvi entre entitats o organismes de finalitats similars existents a d'altres comunitats autònomes.

Article 9

1. Un representant de la Conselleria d'Educació serà vocal, amb veu però sense vot, a tots els òrgans del Consell.

2. Així mateix, amb veu però sense vota iniciativa del Consell, podran incorporar-se temporalment a les tasques d'aquests, representants de les diferents àrees de l'Administració Autònoma, així com el nombre d'experts que es consideri necessari.

Article 10

El Consell de la Joventut de les Illes Balears comptarà amb els següents recursos econòmics:

- a) Les dotacions específiques que a tal finalitat figurin en els pressuposts generals de la Comunitat Autònoma
- b) Les quotes dels seus membres
- c) Les subvencions que pugui rebre d'entitats públiques
- d) Les dotacions de persones i entitats privades
- e) Els rendiments del seu patrimoni
- f) Els rendiments que, legalment o reglamentàriament, puguin generar les activitats pròpies del Consell

Article 11

Els actes emanats dels òrgans de Govern del Consell seran recorribles d'acord amb el preceptuat als articles 113 i següents de la Llei de procediment administratiu (derogats per la Llei 30/1992; ara s'ha d'estar al que estableixen els articles 107 i ss. de la Llei 30/92)

Article 12

El Consell de la Joventut proposarà a la Conselleria d'Educació l'avantprojecte del seu pressupost, acompanyat de la corresponent memòria, a efectes de la seva tramitació.

Igualment rendirà comptes anualment de l'execució dels seus pressuposts, donant compliment a les normes pressupostàries de la comunitat autònoma

Disposició transitòria primera

Fins el moment en què quedi constituïda la primera Assemblea General i sigui elegida la corresponent Comissió Permanent, les funcions executives del CJIB s'assumiran per una comissió gestora, que es constituirà mitjançant l'Ordre de la Conselleria d'Educació i Cultura. Aquesta Ordre es dictarà en un termini de dos mesos des de la publicació de la Llei.

La Comissió Gestora, en el termini de tres mesos, acordarà la convocatòria de la primera Assemblea General del Consell que se celebrarà en el termini màxim de sis mesos.

Disposició transitòria segona

La Comissió Gestora a què es refereix la disposició precedent vetllarà pel compliment del que s'estableix en aquesta Llei sobre accés al Consell de totes aquelles entitats que ho sol·licitin i hi tinguin dret. A tal finalitat, establirà els mecanismes de comprovació que estimi convenients i podrà recaptar l'assistència material i tècnica dels òrgans de la Comunitat Autònoma.

Disposició transitòria tercera

La Comissió Permanent designada a la primera Assemblea General, en un termini de quatre mesos, haurà de presentar a aprovació de l'Assemblea General el Reglament del Consell. Una vegada aprovat, s'eleva mitjançant la Conselleria d'Educació i Cultura al Govern autònom perquè, prèvia ratificació d'adequar-se a la legalitat vigent, n'ordeni la publicació en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Disposició final primera

El Govern Balear dictarà les disposicions necessàries per a l'aplicació de la present Llei. (OJO Decret 88/1988, pel qual es regula la constitució dels consells locals i insulars de joventut)

Disposició final segona

La Conselleria d'Economia i Hisenda habilitarà anualment els crèdits pressupostaris especificats a la present Llei.

Disposició final tercera

A l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin a la present Llei.

Disposició final quarta

La present Llei vigirà a partir del mateix dia de la seva publicació en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

§17
DECRET 113/1998, DE 18 DE DESEMBRE,
PEL QUAL ES DESPLEGUEN I COMPLEMENTEN
DETERMINATS PRECEPTES DE LA LLEI
CREADORA DEL CONSELL DE LA
JOVENTUT DE LES ILLES BALEARS
(BOIB núm. 3, de 7 de gener de 1999)

Un supòsit d'organització regit pel principi d'autogestió d'un organisme públic amb fonament constitucional el constitueix el Consell de la Joventut de les Illes Balears, creat per la Llei 2/1985, de 28 de març, modificada per la Llei 6/1986, de 4 de juny.

El Consell que dissenya aquesta Llei, és una entitat de dret públic, amb personalitat jurídica, patrimoni propi i capacitat plena per al compliment de les finalitats que li són pròpies i que es defineixen als articles 1 i 2 de la norma legal esmentada.

En els òrgans rectors d'aquest organisme, l'Assemblea General i la Comissió Permanent, no hi ha cap membre designat per l'Administració de la CAIB que tengui dret de vot, i es concentra tota la capacitat decisòria en els delegats de les diferents associacions, organitzacions i entitats que poden ser membres del Consell.

La Llei creadora del Consell de la Joventut de les Illes Balears remet en alguns dels seus preceptes, 4.I, 4.IV, 5, 7.II i 7.IV, a un desplegament reglamentari posterior.

Mitjançant l'única de les formes jurídiques possibles, el Decret, el Govern pretén complementar la Llei 2/1985, de 28 de març, i procedir-ne a l'execució en sentit estricte, sense detriment de la pròpia virtualitat del Reglament que el mateix Consell, a l'empara de la disposició transitòria tercera de la Llei, s'haurà de donar a ell mateix.

Per tot això, vist l'informe favorable de la Comissió Permanent del CJIB, d'acord amb el Consell Consultiu de les Illes Balears, a proposta de la consellera de Presidència, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de dia 18 de desembre de 1998,

Decret 113/1998, de 18 de desembre,
pel qual es despleguen i complementen
determinats preceptes de la Llei
creadora del Consell de la
Joventut de les Illes Balears

DECRET

Capítol I. Dels membres del CJIB

Article 1 Membres de ple dret del CJIB

1. Podran ser membres de ple dret del Consell de la Joventut de les Illes Balears:

- a) les associacions juvenils, federacions o agrupacions constituïdes legalment que tinguin un mínim de 100 associats o afiliats, d'edats compreses entre els 14 i els 30 anys, ambdues incloses, amb organització pròpia i amb implantació en l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- b) les seccions juvenils d'altres associacions o organitzacions amb personalitat jurídica pròpia sense ànim de lucre que compleixin els requisits següents:
 1. Que tinguin reconeguda, de manera estatutària, autonomia funcional, organització i govern propis per als assumptes específicament juvenils.
 2. Que els associats o afiliats ho siguin de manera voluntària, mitjançant acte exprés, i s'identifiquin com a tals.
 3. Que la presentació, el govern i l'administració de la secció juvenil corresponguin a òrgans propis d'aquesta.
 4. Que tinguin la implantació i el nombre mínim d'associats o d'afiliats establerts a l'apartat a) d'aquest article.
 5. Que els associats o afiliats a la secció juvenil tinguin edats compreses entre els 14 i els 30 anys, ambdues incloses.
- c) Les entitats prestadores de serveis a la joventut que, independentment del nombre de persones que les integren, prestin serveis anualment, sense ànim de lucre, a més de 100 joves fins els 30 anys i estiguin degudament acreditades davant la conselleria del Govern Balear competent en matèria de joventut.
- d) Els consells insulars de Joventut de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera.
- e) Els consells locals de Joventut constituïts a municipis de les Illes Balears amb més de 10.000 habitants.

2. La incorporació al CJIB d'una federació d'entitats com a membre de ple dret implica la impossibilitat que les entitats federades actuïn per elles mateixes.

3. La condició de membre del CJIB és compatible amb la de participació en el Consell de la Joventut d'Espanya.

Article 2 Membres observadors

Es podran incorporar al Consell de la Joventut de les Illes Balears com a membres observadors:

- a) les associacions juvenils, les federacions o les agrupacions legalment constituïdes que tinguin socis o afiliats d'edats compreses entre els 14 i els 30 anys, ambdues incloses, amb organització pròpia i implantació en l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- b) Les seccions juvenils d'altres associacions o organitzacions amb personalitat jurídica pròpia sense ànim de lucre que compleixin els requisits següents:
 1. Que tinguin reconeguda, de manera estatutària, autonomia funcional, organització i govern propis per als assumptes específicament juvenils.
 2. Que els associats o afiliats ho siguin de manera voluntària, mitjançant acte exprés, i s'identifiquin com a tals.
 3. Que la presentació, el govern i l'administració de la secció juvenil corresponguin a òrgans propis d'aquesta.
 4. Que tinguin implantació en el territori de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
 5. Que els associats o afiliats a la secció juvenil tinguin edats compreses entre els 14 i els 30 anys, ambdues incloses.
- c) Les entitats prestadores de serveis a la joventut que, independentment del nombre de persones que les integren, prestin serveis anualment, sense ànim de lucre, a més de 100 joves fins els 30 anys i estiguin degudament acreditades davant la conselleria del Govern Balear competent en matèria de joventut.
- d) Les associacions, organitzacions o entitats que compleixin les condicions i els requisits establerts per ser membres de ple dret i optin, voluntàriament, per integrar-se en el CJIB com a membres observadors.

Capítol II. Admissió de nous membres

Article 3 Admissió dels membres

La incorporació de qualsevol entitat al CJIB, sigui com a membre de ple dret o en qualitat d'observadora, es farà previ procediment d'admissió iniciat a instància d'aquesta i de conformitat amb el que disposen aquest Decret i la resta de normativa que hi sigui d'aplicació.

Article 4 Documentació a presentar per les associacions juvenils, federacions o agrupacions que sol·licitin l'admissió en el CJIB com a membres de ple dret

Les associacions juvenils, federacions o agrupacions constituïdes legalment, a què fa referència l'art. 1.1.a) d'aquest Decret, que sol·licitin la integració com a membres de ple dret en el CJIB hauran d'aportat la documentació següent:

- a) La sol·licitud d'admissió, subscripta pel representant legal de l'entitat, dirigida a la Comissió Permanent del CJIB.

Decret 113/1998, de 18 de desembre,
 pel qual es despleguen i complementen
 determinats preceptes de la Llei
 creadora del Consell de la
 Joventut de les Illes Balears

- b) Una còpia autenticada dels estatuts pels quals es regeix l'associació o federació.
- c) Un certificat, expedit per l'organisme competent, que acrediti la inscripció de l'associació o federació en el registre que correspongui.
- d) Un certificat emès pel secretari de l'entitat, amb el vistiplau del president, sobre la composició dels seus òrgans de govern i d'administració.
- e) Un certificat emès pel secretari de l'entitat, amb el vistiplau del president, que acrediti el nombre d'associats de l'associació o federació, i que especifiqui l'edat d'aquests.
- f) L'acord dels òrgans de govern de l'entitat que sol·licita l'ingrés com a membre de ple dret del CJIB que manifesti l'acatament a la Constitució espanyola i a l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, acreditat mitjançant certificació expedida pel secretari, amb el vistiplau del president.

Article 5 Documentació a presentar per les associacions juvenils, federacions o agrupacions que sol·licitin l'admissió en el CJIB com a membres observadors

Les associacions juvenils, federacions o agrupacions legalment constituïdes, a què fa referència l'art. 2 a) d'aquest Decret, que sol·licitin la integració com a membres observadors en el CJIB hauran d'aportar la documentació següent:

- a) La sol·licitud d'admissió, subscripta pel representant legal de l'entitat, dirigida a la Comissió Permanent del CJIB.
- b) Una còpia autenticada dels estatuts pels quals es regeix l'associació o federació.
- c) Un certificat, expedit per l'organisme competent, que acrediti la inscripció de l'associació o federació en el registre que correspongui.
- d) Un certificat emès pel secretari de l'entitat, amb el vistiplau del president, sobre la composició dels òrgans de govern i d'administració.
- e) Un certificat emès pel secretari de l'entitat, amb el vistiplau del president, que acrediti l'edat dels seus socis.
- f) L'acord dels òrgans de govern de l'entitat que sol·licita l'ingrés com a membre observador del CJIB que manifesti l'acatament a la Constitució espanyola i a l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, acreditat mitjançant certificació emesa pel secretari, amb el vistiplau del president.

Article 6 Documentació a presentar per les seccions juvenils que sol·licitin l'admissió en el CJIB com a membres de ple dret.

Les seccions juvenils d'altres associacions o organitzacions amb personalitat jurídica pròpia i sense ànim de lucre, a què fa referència l'article 1.1.b) d'aquest Decret, que sol·licitin la integració com a membre de ple dret del CJIB hauran d'aportar la documentació següent:

- a) La sol·licitud d'admissió, subscripta pel representant de l'associació o organització, dirigida a la Comissió Permanent del CJIB.
- b) Una còpia autenticada dels estatuts o les normes reguladores pels quals es regeix l'associació o organització.
- c) Un certificat, expedit per l'organisme competent, que acrediti la inscripció de l'associació o organització en el registre que correspongui.
- d) Un certificat emès pel secretari de l'associació o organització, amb el vistiplau del president, sobre la composició dels òrgans de govern i d'administració d'aquesta.
- e) Un certificat emès pel secretari de l'associació o organització, amb el vistiplau del president, sobre la composició dels òrgans de govern i la representació propis per als assumptes específicament juvenils.
- f) Un certificat emès pel secretari de l'entitat, amb el vistiplau del president, que acrediti el nombre d'associats o afiliats de la secció juvenil de l'associació o organització, i que especifiqui l'edat d'aquests.
- g) L'acord dels òrgans de govern de l'entitat que sol·licita l'ingrés com a membre de ple dret del CJIB, que manifesti l'acatament a la Constitució espanyola i a l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, acreditat mitjançant certificació expedida pel secretari, amb el vistiplau del president.

Article 7 Documentació a presentar per les seccions juvenils que sol·licitin l'admissió en el CJIB com a membres observadores.

Les seccions juvenils d'altres associacions o organitzacions amb personalitat jurídica pròpia i sense ànim de lucre, a què fa referència l'article 1.1.b) d'aquest Decret, que sol·licitin la integració com a membres observadors del CJIB hauran d'aportar la documentació següent:

- a) La sol·licitud d'admissió, subscripta pel representant de l'associació o organització, dirigida a la Comissió Permanent del CJIB.
- b) Una còpia autenticada dels estatuts o les normes reguladores pels quals es regeix l'associació o organització.
- c) Un certificat, expedit per l'organisme competent, que acrediti la inscripció de l'associació o organització en el registre que correspongui.
- d) Un certificat emès pel secretari de l'associació o organització, amb el vistiplau del president, sobre la composició dels òrgans de govern i d'administració d'aquesta.
- e) Un certificat emès pel secretari de l'associació o organització, amb el vistiplau del president, sobre la composició dels òrgans de govern i la representació propis per als assumptes específicament juvenils.
- f) Un certificat emès pel secretari de l'entitat, amb el vistiplau del president, que acrediti el nombre d'associats o afiliats de la secció juvenil.
- g) L'acord dels òrgans de govern de l'entitat que sol·licita l'ingrés com a membre observador del CJIB, que manifesti l'acatament a la

Decret 113/1998, de 18 de desembre, pel qual es despleguen i complementen determinats preceptes de la Llei creadora del Consell de la Joventut de les Illes Balears

Constitució espanyola i a l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, acreditat mitjançant certificació expedida pel secretari, amb el vistiplau del president.

Article 8 Documentació a presentar per les entitats prestadores de serveis a la joventut que sol·licitin l'admissió en el CJIB com a membres de ple dret

Les entitats prestadores de serveis a la joventut, a què fa referència l'article 1.1.c) d'aquest Decret, que sol·licitin la integració com a membres de ple dret del CJIB hauran d'aportar la documentació següent:

- a) La sol·licitud d'admissió, subscripta pel representant legal de l'entitat, dirigida a la Comissió Permanent del CJIB.
- b) Una còpia autenticada dels estatuts o les normes reguladores pels quals es regeix l'entitat.
- c) Un certificat, expedit per l'organisme competent, sobre l'acreditació de l'entitat davant la conselleria competent en matèria de joventut.
- d) Un certificat emès pel secretari de l'entitat, amb el vistiplau del president, sobre la composició dels òrgans de govern i d'administració.
- e) La memòria aprovada pels òrgans de govern, estesa pel secretari de l'entitat, que acrediti la implantació d'aquesta en l'àmbit territorial de les Illes Balears i la prestació anual de serveis, sense ànim de lucre, a més de cent joves fins a 30 anys.
- f) L'acord dels òrgans de govern de l'entitat que sol·licita l'ingrés com a membre de ple dret del CJIB que manifesti l'acatament a la Constitució espanyola i a l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears; acreditat mitjançant certificació expedida pel secretari, amb el vistiplau del president.

Article 9 Documentació a presentar per les entitats prestadores de serveis a la joventut que sol·licitin l'admissió en el CJIB com a membres observadors

Les entitats prestadores de serveis a la joventut que sol·licitin la integració com a membres observadors del CJIB, a què fa referència l'article 1.1.c) d'aquest Decret, hauran d'aportar la documentació següent:

- a) La sol·licitud d'admissió, subscripta pel representant legal de l'entitat, dirigida a la Comissió Permanent del CJIB.
- b) Una còpia autenticada dels estatuts o les normes reguladores pels quals es regeix l'entitat.
- c) Un certificat, expedit per l'organisme competent, sobre l'acreditació de l'entitat davant la conselleria competent en matèria de joventut.
- d) Un certificat emès pel secretari de l'entitat, amb el vistiplau del president, sobre la composició dels òrgans de govern i d'administració.
- e) La memòria aprovada pels òrgans de govern, estesa pel secretari de l'entitat, que acrediti la implantació d'aquesta en l'àmbit territorial de les Illes Balears i la prestació anual de serveis, sense ànim de lucre, a

més de cent joves fins a 30 anys.

- f) L'acord dels òrgans de govern de l'entitat que sol·licita l'ingrés com a membre de ple dret del CJIB que manifesti l'acatament a la Constitució espanyola i a l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, acreditat mitjançant certificació expedida pel secretari, amb el vistiplau del president.

Article 10 Documentació a presentar pels consells insulars de Joventut de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera per a l'efectiva integració en el CJIB

Els consells insulars de Joventut de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera que sol·licitin la integració com a membres de ple dret del CJIB, a què fa referència l'article 1.1.d) d'aquest Decret, hauran d'aportar la documentació següent:

- a) La sol·licitud d'admissió, subscripta pel representant legal de l'entitat, dirigida a la Comissió Permanent del CJIB.
- b) Una còpia autenticada dels estatuts pels quals es regeix l'entitat i de l'acta de constitució.
- c) Un certificat, expedit pel secretari del Consell Insular de Joventut, amb el vistiplau del president, que acrediti el nombre d'entitats que formen part del consell i el nombre d'associats o afiliats de cada una de les entitats que l'integren.
- d) Un certificat emès pel secretari del Consell Insular de Joventut, amb el vistiplau del president, sobre la composició dels òrgans de govern i d'administració.
- e) Una còpia autenticada de l'acta de protocol signada, en cada cas, entre el Consell Insular de Joventut i el consell insular que correspongui segons l'àmbit territorial de l'entitat.
- f) L'acord dels òrgans de govern de l'entitat que sol·licita l'ingrés com a membre de ple dret del CJIB que manifesti l'acatament a la Constitució espanyola i a l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, acreditat mitjançant certificació expedida pel secretari, amb el vistiplau del president.

Article 11 Documentació a presentar pels consells locals de Joventut per a l'admissió com a membres del CJIB.

Els consells insulars de Joventut constituïts a municipis de les Illes Balears amb més de 10.000 habitants que sol·licitin la integració com a membres de ple dret del CJIB, a què fa referència l'article 1.d) d'aquest Decret, hauran d'aportar la documentació següent:

- a) La sol·licitud d'admissió, subscripta pel representant legal de l'entitat, dirigida a la Comissió Permanent del CJIB.
- b) Una còpia autenticada dels estatuts pels quals es regeix l'entitat i de l'acta de constitució.

Decret 113/1998, de 18 de desembre,
 pel qual es despleguen i complementen
 determinats preceptes de la Llei
 creadora del Consell de la
 Joventut de les Illes Balears

- c) Un certificat expedit pel secretari del consell local de Joventut, amb el vistiplau del president, que acrediti el nombre d'entitats que formen part d'aquest i el nombre d'associats o afiliats de cada una de les entitats que l'integrin.
- d) Un certificat emès pel secretari del consell local de Joventut, amb el vistiplau del president, sobre la composició dels òrgans de govern i d'administració.
- e) Una còpia autenticada de l'acta de protocol signada, si n'és el cas, entre el consell local de Joventut i l'entitat local que correspongui segons l'àmbit territorial del consell local esmentat.
- f) L'acord dels òrgans de govern de l'entitat que sol·licita l'ingrés com a membre de ple dret del CJIB, que manifesti l'acatament a la Constitució Espanyola i a l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, acreditat mitjançant certificació expedida pel seu secretari, amb el vistiplau del president.

Article 12 Òrgan competent per a la instrucció dels procediments d'admissió de nous membres.

La Comissió Permanent del Consell de la Joventut de les Illes Balears serà l'òrgan competent per a la instrucció dels procediments d'admissió de membres en el Consell de la Joventut de les Illes Balears.

Article 13 Procediment d'admissió de nous membres.

1. L'òrgan competent per a la instrucció verificarà, d'ofici, si l'entitat que pretén integrar-se en el Consell de la Joventut de les Illes Balears, ja sigui com a membre de ple dret o com a membre observador, acredita, en cada cas, el compliment dels requisits i les condicions d'admissió establertes en la Llei 2/1985, de 28 de març, modificada per la Llei 6/1986, de 4 de juny, i en aquest Decret, i haurà de dur a terme totes aquelles actuacions que consideri necessàries per a la determinació, el coneixement i la comprovació de les dades en virtut de les quals s'hagi de pronunciar l'Assemblea General.

2. Si la sol·licitud d'iniciació del procediment d'admissió no compleix els requisits exigits, o no s'aporta la documentació que en cada cas correspongui, l'òrgan competent per a la instrucció requerirà l'entitat sol·licitant perquè, en el termini de deu dies hàbils, contraresti la deficiència observada o adjunti la documentació pertinent, amb la indicació que, si no ho fa, es procedirà a l'arxiu de l'expedient sense més tràmits.

3. El termini màxim per a la instrucció del procediment d'admissió de noves entitats en el CJIB serà de quinze dies, i es computarà des de la data en què actuïn en poder de la Comissió Permanent la totalitat dels documents exigibles en cada cas.

4. Una vegada acabada la instrucció, la Comissió Permanent elevarà a l'Assemblea General la proposta d'acord d'admissió o no admissió en el CJIB de nous membres que, en qualsevol cas, serà motivada.

5. De la proposta d'acord que se sotmetrà a la consideració de l'Assemblea General, se'n donarà compte tot seguit a la mateixa entitat sol·licitant i a la totalitat dels membres integrats en el CJIB.
6. Entre la data de formulació de la proposta d'acord d'admissió o no admissió de membres i la de convocatòria de l'Assemblea General hi haurà d'haver un termini de deu dies.
7. Totes les propostes d'acord d'admissió o no admissió de membres s'inclouran en l'ordre del dia de la primera Assemblea General que es convoqui després de la formulació d'aquestes.
8. A l'Assemblea General en la qual es debati la proposta d'admissió d'una entitat en el si del CJIB se la invitarà a participar-hi, amb veu, però sense vot.

Article 14 Òrgan competent per a resoldre sobre les sol·licituds d'admissió

1. L'Assemblea General resoldrà, per la majoria absoluta dels delegats presents, sobre l'admissió o no admissió de nous membres.
 2. Per adoptar acords sobre l'admissió de noves entitats integrades en el CJIB, en el moment de la votació d'aquests hi hauran de ser presents la majoria dels membres que componen l'Assemblea General.
- Si arribat el moment de la votació resultàs que no hi ha el quòrum abans esmentat, es posposarà la votació per un termini màxim de dues hores. Transcorregut aquest termini es podrà procedir vàlidament a la votació, només en el cas que hi hagués reglamentàriament reunits un terç dels membres de l'Assemblea General.

Article 15 Règim de recursos

1. Contra els acords de l'Assemblea General que exhaurixin el procediment d'admissió de nous membres es podrà interposar recurs ordinari davant el titular de la conselleria competent en matèria de joventut, en el termini d'un mes des de la notificació d'aquest.
 2. Es podran impugnar, també, els actes d'instrucció del procediment d'admissió de nous membres en el CJIB que determinin la impossibilitat de continuar-lo o donin lloc a indefensió.
 3. El termini màxim per resoldre, en els casos a què fan referència els números 1 i 2 d'aquest article, serà de tres mesos.
- Una vegada transcorregut el termini màxim per resoldre, i que no s'hagi dictat resolució expressa, la impugnació s'entendrà desestimada.
4. La resolució del titular de la conselleria competent en matèria de joventut, que exhaurirà la via administrativa, serà susceptible de recurs contenciós administratiu, d'acord amb la legislació reguladora d'aquesta Jurisdicció.

Article 16 Procediment abreujat per a l'admissió d'un membre observador com a membre de ple dret del CJIB.

1. Quan una associació, organització o entitat membre observador del CJIB

Decret 113/1998, de 18 de desembre, pel qual es despleguen i completen determinats preceptes de la Llei creadora del Consell de la Joventut de les Illes Balears

sol·liciti l'admissió en aquest com a membre de ple dret i, una vegada iniciat el procediment general, sigui inequívoc, d'acord amb la documentació presentada, que concorren en aquella tots els requisits per tenir aquesta condició, la Comissió Permanent, en un termini màxim de 5 dies, formularà la proposta d'acord d'admissió que s'elevà a la consideració de la primera Assemblea General que es convoqui.

2. L'Assemblea General, en el supòsit previst a l'apartat anterior, resoldrà sobre el procediment abreujat d'admissió per majoria simple dels integrants d'aquesta.

Capítol III. De la pèrdua de la condició de membre del CJIB

Article 17 Pèrdua de la condició de membre del CJIB

1. La condició de membre del CJIB es perdrà per:

- La dissolució de l'associació, organització o entitat integrada en el CJIB.
- L'acord, lliurement adoptat a l'efecte, per qualsevol entitat participip.
- La realització de conductes o actuacions contràries als principis o objectius del CJIB, així com a la normativa d'aplicació d'aquest, valorades per majoria de 2/3 de l'Assemblea General.
- Pèrdua sobrevinguda de qualsevol de les condicions i requisits, que han de complir les entitats per ser membres del CJIB.
- La no assistència a les assemblees generals del CJIB durant dos anys consecutius.

2. Si es perdés la condició de membre de ple dret del CJIB per causa del que disposen les lletres c) i e) de l'apartat anterior, les entitats o organitzacions que sol·licitin de bell nou l'ingrés, i siguin admeses una altra vegada, només ho podran ser en qualitat de membres observadors.

Per ser admeses, si n'és el cas, com a membres de ple dret hauran d'acreditar el compliment, durant un any, de les obligacions que estableix l'article 24 d'aquest Decret.

Article 18 Òrgan competent per a la instrucció dels procediments de separació de membres del CJIB

La Comissió Permanent del Consell de la Joventut de les Illes Balears serà l'òrgan competent, si n'és el cas, per a la instrucció dels procediments de separació de membres d'aquesta entitat.

Article 19 Procediment de separació de membres del CJIB

1. La Comissió Permanent del CJIB, d'ofici, o a instància de part, instruirà els procediments de separació de membres de l'entitat, en els supòsits prevists a les lletres c), d) i e) de l'article 17 d'aquest Decret, i garantirà, en tot moment, el dret d'audiència de les persones interessades.

2. Acabada la instrucció, la Comissió Permanent elevarà a l'Assemblea General la proposta de separació, si n'és el cas, del membre de l'entitat objecte de l'expedient i s'inclourà en l'ordre del dia de la primera Assemblea que es convoqui.

Article 20 Òrgan competent per resoldre sobre la separació dels membres del CJIB

1. L'Assemblea General resoldrà, per majoria de 2/3 dels delegats presents, sobre la separació dels membres del CJIB.

2. Per adoptar acords sobre la separació d'entitats integrades en el CJIB, en el moment de la votació d'aquests hi hauran de ser presents la majoria dels membres que componen l'Assemblea General.

Si arribat el moment de la votació resultàs que no hi ha el quòrum esmentat abans, es posposarà la votació per un termini màxim de dues hores.

Transcorregut aquest termini es podrà procedir vàlidament a la votació, només si hi hagués reglamentàriament reunits un terç dels membres de l'Assemblea General.

Article 21 Règim de recursos

1. Contra els acords de l'Assemblea General que exhaureixin el procediment de separació de membres es podrà interposar recurs ordinari davant el titular de la conselleria competent en matèria de joventut, en el termini d'un mes des de la notificació d'aquest.

2. Es podran impugnar, també, els actes d'instrucció del procediment de separació de membres que determinin la impossibilitat de continuar-lo o donin lloc a indefensió.

3. El termini màxim per resoldre, en els supòsits a què fan referència els números 1 i 2 d'aquest article, serà de tres mesos.

Una vegada transcorregut el termini màxim per resoldre, i que no s'hagi dictat resolució expressa, la impugnació s'entendrà desestimada.

4. La resolució del titular de la conselleria competent en matèria de joventut, que exhaurirà la via administrativa, serà susceptible de recurs contenciós administratiu, d'acord amb la legislació reguladora d'aquesta Jurisdicció.

Capítol IV. Dels drets i deures dels membres del CJIB

Article 22 Dels drets dels membres de ple dret del CJIB

Les entitats membres de ple dret del CJIB gaudiran dels drets següents:

1. Tenir els delegats, a les assemblees generals, en la proporció que aquest Decret estableix, amb dret a veu i vot.

2. Exercir, també, a través dels seus representants o delegats, els drets de veu i vot, en tots aquells altres òrgans del CJIB en què participin.

3. Presentar candidatures perquè els seus associats o representants puguin ser

Decret 113/1998, de 18 de desembre,
pel qual es despleguen i complementen
determinats preceptes de la Llei
creadora del Consell de la
Joventut de les Illes Balears

elegits membres dels òrgans de govern i d'administració del CJIB.

4. Presentar suggeriments, mocions i propostes de resolució a les assemblees generals del CJIB.
5. Elevar a la Comissió Permanent, la proposta d'inclusió de temes en l'ordre del dia de les assemblees generals.
6. Rebre les comunicacions i informacions sobre les activitats del CJIB i participar-hi.
7. Ser beneficiaris de les prestacions que ofereixi el CJIB en les condicions que, en cada cas, es determinin, així com a utilitzar-ne la infraestructura i els serveis, d'acord amb les normes de règim interior que hi siguin d'aplicació.
8. Que se'ls posi de manifest, prèvia sol·licitud a l'efecte, l'estat de comptes dels ingressos i les despeses del CJIB.
9. Promoure davant l'Assemblea la creació i/o convocatòries de les comissions especialitzades del CJIB que considerin oportunes.

Article 23 Dels drets dels membres observadors del CJIB

Les entitats membres observadors del CJIB gaudiran dels drets següents:

1. Tenir els delegats, a les assemblees generals del CJIB, en la proporció que aquest Decret estableix, amb dret a veu, però no a vot.
2. Participar en la resta d'òrgans del CJIB, tret de la Comissió Permanent, amb dret a veu, però no a vot.
3. Ser beneficiaris de les prestacions que ofereixi el CJIB en les condicions que, en cada cas, es determinin, així com a utilitzar-ne la infraestructura i els serveis, d'acord amb les normes de règim interior que hi siguin d'aplicació.
4. Que se'ls posi de manifest, prèvia sol·licitud a l'efecte, l'estat de comptes dels ingressos i les despeses del CJIB.

Article 24 De les obligacions dels membres del CJIB

Seràn obligacions de tots els associats, organitzacions o entitats membres:

1. Cooperar en les activitats que tendeixin a servir a les finalitats del CJIB.
2. Acatar les prescripcions que provenen de la Llei creadora del CJIB, del que estableixen aquest Decret i la resta de normativa que hi sigui d'aplicació, així com els acords vàlidament adoptats per l'Assemblea General i la Comissió Permanent.
3. Abonar les quotes i la resta d'aportacions econòmiques que s'estableixin en els terminis, els períodes i les quanties que es determinin amb caràcter general.
4. Participar activament en els òrgans del CJIB en els quals estiguin integrats.
5. Informar els òrgans competents del CJIB de les modificacions que es produeixin en l'entitat que afectin les condicions i els requisits d'admissió de l'entitat com a membre d'aquell.
6. Presentar bianualment, davant la Comissió Permanent del CJIB, una memòria de les activitats dutes a terme.

Capítol V. De l'Assemblea General del CJIB

Article 25 Dels delegats a l'Assemblea del CJIB

1. L'Assemblea General la integraran els delegats de les associacions, organitzacions i entitats membres de ple dret del CJIB, que tendran veu i vot en ella.
2. Els consells insulars i locals de Joventut tendran, a l'Assemblea General, dos delegats cadascun d'ells, en ser aquestes entitats, per la seva pròpia naturalesa, ens de representació territorial en l'àmbit de la joventut, no susceptibles de còmput per socis o afiliats.
3. A les associacions, organitzacions i entitats assenyalades a les lletres a) i b) de l'article 1 d'aquest Decret, se'ls assigna una representació mínima inicial de dos delegats per cada una d'elles i un més per cada 5000 socis o afiliats. Les entitats prestadores de serveis a la joventut tendran una representació mínima de dos delegats i un més per cada 5000 joves menors de 30 anys als quals prestin serveis computats anualment. S'integraran a l'Assemblea General del CJIB dos delegats, amb veu, però sense vot, en representació de les associacions, organitzacions i entitats que siguin membres observadors del CJIB.

Article 26 Acreditació dels delegats davant l'Assemblea General del CJIB

1. Per a ser delegats davant l'Assemblea General del CJIB serà necessari no tenir més de trenta anys i estar acreditat davant la Comissió Permanent del CJIB així com s'estableix en els apartats següents.
2. Per acreditar la condició de delegats davant l'Assemblea General del CJIB serà suficient presentar la certificació de l'acord adoptat a aquest efecte, d'acord amb els seus estatuts, per l'òrgan competent de cada associació, organització o entitat membre del CJIB.
3. Els delegats acreditats no podran delegar-ne la representació als efectes d'assistir a les assemblees generals.

Capítol VI. De la Comissió Permanent

Article 27 Composició

1. La Comissió Permanent estarà formada per un president, un vicepresident primer, un vicepresident segon, un secretari, un tesorero i un vocal en representació de cadascun dels consells insulars de Joventut.
2. Tots els càrrecs de la Comissió Permanent, tret d'aquells que ho són per designació dels consells insulars de Joventut, seran electius.
3. El mandat dels càrrecs electius de la Comissió Permanent serà de dos anys, renovable per dos anys més.
4. Formarà part de la Comissió Permanent, amb veu, però sense vot, un representant de la conselleria del Govern Balear competent en matèria de joventut.

Decret 113/1998, de 18 de desembre, pel qual es despleguen i complementen determinats preceptes de la Llei creadora del Consell de la Joventut de les Illes Balears

5. Podran assistir a les reunions de la Comissió Permanent, amb veu, però sense vot, un representant de cadascuna de les comissions especialitzades.

Article 28 Elecció de càrrecs

1. La Comissió Permanent, abans que s'acabi el període de mandat dels càrrecs electius, convocarà, obligatòriament, l'Assemblea General del CJIB per procedir a la renovació de càrrecs.

2. Els càrrecs de president, vicepresident primer, vicepresident segon, secretari i tresorer seran elegits de manera separada, en Assemblea General Ordinària, per sufragi universal, directe i secret de tots els delegats amb dret a vot, acreditats degudament davant l'Assemblea General del CJIB.

3. En el termini que hi hagi entre la convocatòria de l'Assemblea General Ordinària per a l'elecció de càrrecs fins a deu dies abans que aquesta es dugui a terme, les associacions, organitzacions i entitats membres de ple dret de CJIB podran presentar candidats als càrrecs electius de la Comissió Permanent, mitjançant una comunicació remesa a aquesta.

4. La Comissió Permanent, sempre en un termini no inferior a cinc dies abans que es dugui a terme l'Assemblea, assabentarà totes les associacions, organitzacions i entitats membres del CJIB dels candidats presentats per a cadascun dels càrrecs electius.

5. Prèviament a cada votació, els candidats acreditats disposaran d'un període de temps de quinze minuts per exposar davant l'Assemblea el seu programa electoral.

6. En l'elecció de president, cada delegat escriurà només un nom a la papereta. Serà elegit el qui obtengui el vot de la majoria absoluta dels delegats presents. Si ningú obtengués, en una primera votació, aquesta majoria, es repetirà l'elecció entre els qui hagin obtingut les dues votacions majors i serà elegit el que obtengui més vots.

7. El mateix procediment regirà per a l'elecció dels càrrecs de vicepresident primer, vicepresident segon, secretari i tresorer.

8. Per procedir a la provisió de cada un dels càrrecs electius de la Comissió Permanent, en el moment de la votació d'aquests, hi hauran de ser presents la majoria dels membres que componen l'Assemblea General.

Si arribat el moment de la votació resultàs que no hi ha el quòrum abans esmentat, es posposarà la votació per un termini màxim de dues hores.

Transcorregut aquest termini es podrà procedir vàlidament a la votació, només en el cas que hi hagués reglamentàriament reunits un terç dels membres de l'Assemblea General.

9. Si a la provisió de qualsevol dels càrrecs de la Comissió Permanent hi concorregués un sol candidat, aquest, per a ser elegit, necessitarà el vot favorable de la majoria dels delegats presents en primera votació.

Si no s'obtingués aquesta majoria s'establirà una segona votació en la qual serà necessària l'obtenció de la majoria simple dels delegats presents, per a ser elegit.

Si en aquesta segona votació el/la candidat/a no obtengués la majoria assenyalada en el paràgraf anterior, es procedirà a la convocatòria d'un nou procés electoral, en un termini màxim de tres mesos.

Article 29 Impugnacions en el procediment d'elecció de càrrecs de la Comissió Permanent.

1. Els membres de ple dret del CJIB podran impugnar, davant la conselleria del Govern Balear competent en matèria de joventut, tots aquells actes i acords de procediment d'elecció dels càrrecs de president, vicepresidents, secretari i tesorero de la Comissió Permanent que siguin contraris a la legislació reguladora del Consell de la Joventut de les Illes Balears, a aquest Decret, o lesionin, de tota manera, l'exercici dels seus drets de sufragi.

2. La impugnació es plantejarà mitjançant la formulació de recurs ordinari en el termini d'un mes, a partir de la data d'adopció dels acords i les actuacions que fan referència al procediment electoral regulat en aquest capítol.

Article 30 Reprovació dels càrrecs electius de la Comissió Permanent

1. L'Assemblea General del Consell de la Joventut de les Illes Balears, reunida en sessió extraordinària convocada a proposta, com a mínim, d'1/5 dels seus membres de ple dret, podrà censurar la gestió de qualsevol dels càrrecs electes de la Comissió Permanent, mitjançant l'adopció, per majoria absoluta, d'una moció de reprovació, que haurà d'incloure un candidat alternatiu per substituir el càrrec reprovat.

2. La moció de reprovació no podrà ser votada fins que hagin transcorregut cinc dies des que s'hagi presentat.

3. Si l'Assemblea General aprovà una moció de reprovació, la persona que ocupi el càrrec censurat cessarà en les seves funcions, i serà substituït pel candidat alternatiu designat en la moció esmentada.

4. La vigència del mandat del càrrec electe després d'una moció de reprovació expirarà quan es produeixi la primera renovació ordinària de càrrecs electes.

Disposició addicional única

En tot allò que no es preveu en aquest Decret, hi serà d'aplicació supletòria la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Disposició transitòria única

Fins que no es constitueixin efectivament els consells insulars de Joventut de Mallorca i Menorca, les vocalies que corresponen a aquestes entitats en la Comissió Permanent del CJIB, les exerciran aquells representats que siguin elegits per i entre les associacions, organitzacions i entitats membres de ple dret del CJIB, l'àmbit d'actuació de les quals coincideixi, en cada cas, amb el territori insular que sigui afectat.

Decret 113/1998, de 18 de desembre, pel qual es despleguen i complementen determinats preceptes de la Llei creadora del Consell de la Joventut de les Illes Balears

Disposició derogatòria única

En l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin o contradiguin el que disposa aquest Decret.

Disposició final primera

La Comissió Permanent, en el termini de quatre mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Decret, haurà de presentar, a l'aprovació de l'Assemblea General, el Reglament d'organització i funcionament del CJIB, en el marc de les prescripcions que contenen la Llei i aquest Decret.

Disposició final segona

Es faculta la consellera de Presidència perquè dicti les normes de desplegament d'aquest Decret.

Disposició final tercera

Aquest Decret entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el BOCAIB.

§18

LLEI 5/1999, DE 31 DE MARÇ, DE CANS DE GUIA

(BOIB núm. 45, de 10 d'abril de 1999;

BOE núm. 106, de 4 de maig de 1999)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

El principi d'igualtat consagrat a l'article 14 de la Constitució Espanyola requereix per a la seva efectiva realització assegurar a tots els ciutadans l'accessibilitat i la utilització dels espais públics. En aquest sentit, l'article 9.2 atribueix als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups dins dels quals s'integra siguin reals i efectives, remoure els obstacles que puguin impedir o dificultin la seva plenitud, i facilitar la participació de tots els ciutadans a la vida política, econòmica, cultural i social. De forma específica, la Constitució a l'article 49 inclou com a principi rector de la política social i econòmica, realitzar una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals s'haurà de prestar l'atenció especialitzada que requereixin i els empararan especialment perquè puguin gaudir dels drets que el títol I atorga a tots els ciutadans.

De forma anàloga, el nostre Estatut d'Autonomia a l'article 9 atribueix a les institucions d'autogovern, en compliment de les finalitats que els són pròpies, promoure la llibertat, la justícia, la igualtat i el progrés socioeconòmic entre tots els ciutadans de les Illes Balears, així com la participació d'aquests a la vida política, cultural, econòmica i social. D'altra banda, l'article 10 preveu com a competències exclusives: l'acció i benestar social (núm.14), l'ordenació del territori, l'urbanisme i l'habitatge (núm. 3), les obres públiques dins el territori de la comunitat autònoma que no siguin d'interès general de l'Estat (núm. 4), i el transport per ferrocarril, carreteres i camins (núm 5).

En l'exercici d'aquestes competències el Govern de les Illes Balears des de fa temps desenvolupa diverses accions per fer real una política efectiva d'integració social. Fruit d'aquesta política és la Llei 9/1987, d'11 de febrer d'acció social, que a l'article 2 defineix el sistema d'acció social com les actuacions orientades a proporcionar els mitjans de prevenció, d'informació, d'atenció i d'ajuda per a aquelles persones que, a causa de les dificultats de desenvolupament en la societat, tals com disminucions físiques, psíquiques o sensorials, les necessitin, sempre que reuneixin els requisits que s'estableixen reglamentàriament. D'altra banda l'article 10.b preveu com a servei social específic la rehabilitació i la integració dels disminuïts físics, psíquics i sensorials, per tal de possibilitar-ne la integració social, prevenir, en allò que sigui possible, les disminucions i eliminar les barreres que n'impedeixin el normal desenvolupament

a la societat. Com a conseqüència d'aquestes previsions es va dictar la Llei 3/1993, de 4 de maig, per a la millora de l'accessibilitat i de la supressió de les barreres arquitectòniques a l'àmbit de les Illes Balears, amb la finalitat d'ampliar el procés d'integració de les persones amb limitacions, fer les ciutats més accessibles i millorar així la qualitat de vida de tota la població.

Dins aquesta línia normativa que apunta cap a la consecució d'una efectiva integració social i d'una discriminació positiva a favor dels disminuïts físics i sensorials s'enquadra aquesta llei, que afegeix un intent de sensibilització, per part dels poders públics, de la societat que, en molts casos dificulta l'exercici efectiu dels drets dels disminuïts, en aquest cas de les persones amb deficiències visuals.

Dos són els capítols que integren aquesta llei. Dins el capítol I, dedicat a les disposicions de caràcter general, es regulen els requisits i les condicions per al reconeixement de la condició de ca de guia, el dret al lliure accés, la deambulació i la permanència a qualsevol lloc públic o de titularitat privada que sigui obert al públic, de les persones amb deficiència visual que vagin acompanyades de ca de guia, i, com a contrapartida, les seves obligacions. El capítol II regula el règim sancionador per fer efectiu el compliment dels drets i de les obligacions recollits a la llei.

Capítol I. Disposicions de caràcter general

Article 1 Objecte de la llei

Aquesta llei té per objecte garantir l'exercici del dret al lliure accés de les persones afectades per disfuncions visuals, totals o parcials, que s'hagin de fer acompanyar de ca de guia, en igualtat de condicions amb les persones que no pateixen aquesta deficiència visual, tant als llocs públics com als que essent de titularitat privada siguin oberts al públic, sempre que siguin de la competència de les diferents administracions de les Illes Balears.

Les prescripcions referents al dret d'admissió o prohibició d'entrada d'animals en general, tant als llocs públics, com als que essent de titularitat privada siguin oberts al públic quedaran limitades pel que disposa aquesta llei.

Les persones ensinistradores dels centres homologats, quan vagin acompanyades de ca de guia, tindran els mateixos drets que aquesta llei reconeix als deficients visuals acompanyats de ca de guia durant les fases d'instrucció i de seguiment del ca de guia. Igualment tindran les mateixes obligacions que les fixades per a les persones usuàries del ca de guia.

Article 2 Definició de ca de guia

Es considerarà ca de guia aquell ca que, havent estat ensinistrat a un centre

oficialment homologat a l'efecte, hagi conclòs el seu ensinistrament, i hagi adquirit així les aptituds necessàries per a l'acompanyament, la conducció i l'auxili de persones afectades per disfuncions visuals, totals o parcials, i que hagi estat reconegut i identificat com a ca de guia de la forma que s'estableix a l'article següent.

Article 3 Reconeixement i identificació; pèrdua i suspensió de la seva condició

1. Per al reconeixement de la condició de ca de guia serà necessari:
 - a) Acreditació que el ca ha adquirit les aptituds d'ensinistrament necessàries per a dur a terme les funcions d'acompanyament, de conducció i d'auxili de les persones amb deficiència visual.
 - b) Acreditació del compliment de les condicions higièniques i sanitàries a les quals es refereix l'article següent.
 - c) Identificació de la persona usuària del ca de guia.
2. Cada ca de guia haurà de ser identificat com a tal en tot moment, mitjançant la col·locació a qualsevol lloc i de forma visible del distintiu oficial corresponent, sense perjudici de les altres identificacions que li corresponen com a animal de l'espècie canina previstes a la legislació autonòmica vigent.
3. Una vegada reconeguda la condició de ca de guia, i sense perjudici del que disposen els paràgrafs següents, es mantindrà al llarg de tota la vida d'aquest.
4. L'animal podrà perdre la condició de ca de guia quan manifesti incapacitat per a l'exercici de la seva tasca. En tot cas, podrà perdre-la quan manifesti qualque tipus de comportament agressiu.
5. La pèrdua de la condició de ca de guia només es podrà declarar mitjançant el procediment que es determini reglamentàriament, el qual, en tot cas, haurà d'exigir el corresponent certificat veterinari.
6. Es consideraran senyals de malaltia, que suspendran l'exercici del drets reconeguts en aquesta llei, els següents:
 - a) Signes febrils.
 - b) Alopecies anormals.
 - c) Deposicions diarrèiques.
 - d) Secrecions anormals.
 - e) Senyals de paràsits cutanis.
 - f) Ferides, en funció de la seva grandària i aspecte.
7. Correspondrà a la conselleria competent en matèria d'acció social, el reconeixement, la pèrdua i la suspensió de la condició de ca de guia, així com la seva identificació mitjançant la concessió del distintiu oficial corresponent.
8. La documentació oficial acreditativa de la condició de ca de guia només podrà exigir-se a la persona titular, per l'autoritat competent o pel responsable del servei que s'estigui emprant en cada cas. En cap cas no es pot exigir l'esmentada documentació de forma arbitrària o no raonada, ni imposar més condicions que les establertes en aquesta llei.

9. Als supòsits d'estada temporal de deficients visuals no residents a les Illes Balears, usuaris de ca de guia, serà vàlid el reconeixement d'aquesta condició i el distintiu concedit per l'administració pública corresponent.

Article 4 Condicions higièniques i sanitàries

1. Els cans de guia hauran de complir les mesures higièniques i sanitàries a què es troben sotmesos els animals domèstics en general, que són previstes a la legislació autonòmica vigent. A més hauran de complir les següents:

- a) No patir cap malaltia transmissible a l'home, entenent per això, les incloses al quadre d'antropozoonosi vigent a cada moment.
- b) Estar vacunats de ràbia, en tractament periòdic d'equinococosi, exempts de paràsits interns i externs i haver donat resultat negatiu a les proves de leishmaniosi, leptospirosi i brucel·losi.

2. L'acreditació de la manca de les malalties a què es refereix l'apartat anterior es realitzarà mitjançant certificat veterinari.

3. Per mantenir la condició de ca de guia serà necessari un reconeixement periòdic cada sis mesos, on s'acrediti el compliment de les condicions higièniques i sanitàries a què fa referència el punt 1 d'aquest article.

Article 5 Determinació dels llocs públics i dels llocs que essent de titularitat privada són oberts al públic

Als efectes del que s'estableix a l'article 1 d'aquesta llei tindran la consideració de llocs públics o llocs que, essent de titularitat privada, són oberts al públic els següents:

1. Els definits per la legislació urbanística viària aplicable a cada moment com passos de vianants, per a vianants o de gaudiment exclusiu per a vianants.
2. Els llocs d'esbargiment a l'aire lliure, inclosos les platges, els parcs públics i els jardins.
3. Els centres oficials de tot tipus i titularitat, l'accés als quals no es trobi tancat al públic en general.
4. Els establiments comercials i mercantils de tot tipus.
5. Els centres assistencials i sanitaris, públics i privats.
6. Els centres d'ensenyament de tot grau i matèria, públics i privats.
7. Les oficines i els despatxos de professionals liberals.
8. Les instal·lacions esportives.
9. Els centres d'esplai i de temps lliure.
10. Les residències, els centres i els clubs per a l'atenció de la tercera edat.
11. Els centres religiosos.
12. Els museus i les sales d'exposicions o de conferències.
13. Els establiments hotelers, els apartaments, els balnearis, els campsaments, els albergs, i qualsevol altre establiment destinat en general a proporcionar, mitjançant preu, habitació o residència a les persones.

14. Els restaurants, els bars, les cafeteries, els parcs aquàtics, els parcs d'atraccions, els zoològics i qualsevol altre lloc o establiment obert al públic on es prestin serveis directament relacionats amb el turisme.
15. Els ports i els aeroports, les estacions d'autocar i de tren, les parades de vehicles lleugers de transport públic.
16. Qualsevol transport col·lectiu d'ús públic de titularitat pública o d'ús públic de titularitat privada i els serveis urbans i interurbans de transports en vehicles lleugers, inclòs el servei de taxi.
17. En general, qualsevol altre lloc, local o establiment d'ús públic o d'atenció al públic.

Article 6 Exercici del dret

1. El dret d'accés reconegut a l'article 1.1 d'aquesta llei comporta la permanència il·limitada i constant del ca de guia al costat de l'usuari. Aquest dret té com a excepció el supòsit de greu perill imminent per a terceres persones, per a la mateixa persona ajudada pel ca de guia o per a la integritat del mateix ca de guia.

2. El dret d'accés, la deambulació i la permanència als transports es regirà per la legislació autonòmica vigent en matèria de supressió de barreres arquitectòniques i a més a més per les següents consideracions:

- a) El deficient visual, acompanyat de ca de guia tindrà preferència en la reserva del seient més ampli, amb major espai lliure al seu entorn o vora el passadís, segons el mitjà de transport de què es tracti.
- b) Quan el deficient visual acompanyat de ca de guia utilitzi el servei de lliteres, es procurarà reservar-n'hi una de les inferiors.
- c) En els serveis urbans i interurbans de transport en vehicles lleugers, el ca de guia haurà d'anar a la part de darrere del vehicle, als peus de la persona deficient visual.

No obstant això, i a discreció de la persona deficient visual, podrà ocupar el seient davanter dret, amb el ca de guia al seus peus, en els següents supòsits:

- Quan es tracti de llargs recorreguts.
- Quan dues persones deficientes visuals i acompanyades dels seus respectius cans de guia viatgin juntes.

Article 7 Despeses econòmiques

L'accés, la deambulació i la permanència dels cans de guia de la forma establerta en aquesta llei, no podrà implicar, en cap cas, despesa per aquest concepte per a la persona usuària del ca de guia, ni tampoc l'obligació d'haver de realitzar gestió suplementària injustificada.

Article 8 Obligacions de la persona usuària del ca de guia

Tota persona usuària d'un ca de guia és responsable del compliment de les

obligacions assenyalades en aquesta llei i, en particular, és obligada a:

1. Dur al damunt i exhibir, quan li sigui demanada, la documentació de reconeixement de la condició de ca de guia assenyalada amb anterioritat.
2. Tenir cura de la higiene i de la sanitat del ca de guia amb extremada diligència i sotmetre'l als controls sanitaris descrits en aquesta llei.
3. Controlar i fer complir els principis i els criteris de respecte, defensa i protecció del ca de guia.
4. Fer servir exclusivament el ca de guia per a aquelles funcions específiques per a les quals fou ensinistrat.
5. Complir i respectar les normes d'higiene i seguretat a vies i a llocs públics o d'ús públic, dins les possibilitats de la persona usuària.
6. Mantenir subscripta una pòlissa de responsabilitat civil per prevenir eventuals danys a terceres persones causats pel ca de guia.

Capítol II. Règim sancionador

Article 9 Infraccions

Constitueixen infraccions administratives de la matèria objecte d'aquesta llei els incompliments i les inobservances dels diferents subjectes responsables, tipificades i sancionades en aquesta. Aquests comportaments seran sancionats d'acord amb el que disposa aquesta llei.

Article 10 Subjectes responsables

1. Únicament seran subjectes responsables de les infraccions tipificades en aquesta llei els autors d'aquestes.
2. Són autores de les infraccions les persones físiques o jurídiques que realitzin els fets tipificats per aquesta llei per si mateixes, conjuntament o mitjançant una altra a qui facin servir com a instrument, exceptuant-ne els casos d'obediència laboral deguda, en aquest cas serà responsable de la infracció la persona responsable d'aquests.
3. Tindran també la consideració d'autores:
 - a) Les persones que cooperin en la seva execució mitjançant una acció sense la qual la infracció no s'hagués pogut dur a terme.
 - b) Les persones físiques o jurídiques que organitzin les activitats o explotin els establiments, les persones titulars de la corresponent llicència o, si pertoca, els responsables de l'entitat pública o privada titular del servei, quan aquests incompleixin el deure de prevenir la comissió per un altre de les infraccions tipificades en aquesta llei.

Article 11 Classificació de les infraccions

1. Les infraccions establertes en aquesta llei es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

2. Són infraccions lleus:

- a) Totes aquelles conductes que sense infringir els drets reconeguts en aquesta llei i en la normativa que la desplegui, dificultin el seu exercici.
- b) L'exigència de forma arbitrària o sense motiu de la presentació de la documentació acreditativa de la condició de ca de guia, així com l'exigència de condicions addicionals a les assenyalades en aquesta llei i en la normativa que la desplegui.
- c) L'incompliment de qualsevol de les obligacions que l'article 8 d'aquesta llei atribueix a la persona usuària del ca de guia.
- d) Qualsevol infracció de les disposicions que conté aquesta llei i la normativa que la desplegui i que no estigui tipificada com a falta greu o molt greu.

3. Són infraccions greus:

- a) Impedir l'accés, la deambulació i la permanència de les persones amb deficiència visual que vagin acompanyades de ca de guia a qualsevol dels llocs definits a l'article 5 d'aquesta llei quan aquests siguin de titularitat privada.
- b) El cobrament de despeses contravenint l'establert a l'article 7 d'aquesta llei.
- c) La comissió de tres faltes lleus amb imposició de sanció per resolució ferma dins el període d'un any.

4. Són infraccions molt greus:

- a) Impedir l'accés, la deambulació i la permanència de les persones amb deficiència visual que vagin acompanyades de ca de guia a qualsevol dels llocs definits a l'article 5 d'aquesta llei quan aquests siguin de titularitat pública.
Privar de forma intencionada, a una persona deficient visual del seu ca de guia, sempre que aquest fet no constitueixi infracció penal.
- b) La comissió de tres faltes greus amb imposició de sanció per resolució ferma dins el període d'un any.

Article 12 Sancions

- 1. Les infraccions lleus se sancionaran amb multa de 20.000 a 50.000 PTA.
- 2. Les infraccions greus se sancionaran amb multa de 50.001 a 500.000 PTA.
- 3. Les infraccions molt greus se sancionaran amb multa de 500.001 a 2.000.000 PTA.

Article 13. Afectació del producte de les sancions

El producte obtingut de les sancions pecuniàries imposades d'acord amb aquesta llei queda afectat al finançament de les actuacions de l'Administració, i concretament al de les actuacions dels organismes que en depenen, en matèria de serveis socials

Article 14 Responsabilitat civil i graduació de les sancions

La imposició d'una sanció no exclou la responsabilitat civil ni la possible indemnització de danys i perjudicis que puguin derivar-se del que disposa la legislació vigent.

La determinació de l'import de la sanció es farà d'acord al principi de proporcionalitat i considerant especialment el grau de culpabilitat i intencionalitat, la naturalesa dels perjudicis causats, el risc que s'hagi provocat i la reincidència. Als efectes d'aquesta llei hi haurà reincidència quan es dictin dues resolucions fermes pel mateix fet dins el període de dos o tres anys per fets de diferent naturalesa dins el mateix període.

Article 15 Procediment aplicable

El procediment aplicable per a l'exercici de la potestat sancionadora regulada en aquesta llei serà el previst amb caràcter general per a l'Administració de les Illes Balears, sense perjudici que es pugui regular per decret un procediment específic que desplegui aquesta llei.

Article 16 Òrgans competents

La instrucció dels expedients sancionadors correspondrà a la unitat administrativa de la Direcció General d'Acció Social que tingui encomanada aquesta tasca. Sempre que es tracti d'infraccions i sancions regulades en aquesta llei, l'òrgan competent per resoldre els procediments sancionadors i per imposar les sancions corresponents o declarar, en el seu cas, la no responsabilitat o la inexistència d'infracció administrativa, és el director general que tingui atribuïdes aquestes funcions en la conselleria competent en matèria d'acció social.

En la resolució dels expedients sancionadors es tindran en compte els informes que emetin els departaments afectats per raó de la matèria o, en el seu cas, les corporacions locals, a sol·licitud de l'òrgan competent per resoldre l'expedient sancionador.

Article 17 Prescripció de les infraccions i sancions

1. Les infraccions prescriuen als dos anys, a l'any o als sis mesos, segons es tracti, respectivament, de les tipificades com a molt greus, greus o lleus.
2. Les sancions prescriuen als dos anys, a l'any o als sis mesos, segons es tracti, respectivament, de les tipificades com a molt greus, greus o lleus.
3. El termini de prescripció de les infraccions serà comptador a partir del dia en què la infracció s'hagués comès. Interromprà la prescripció, la iniciació, amb coneixement de la persona interessada, del procediment sancionador, i es reprendrà el termini de prescripció si l'expedient sancionador estigués paralitzat durant més d'un mes per causa no imputable al presumpte responsable.
4. El termini de prescripció de les sancions serà comptador a partir del dia següent a aquell en què esdevingui ferma la resolució per la qual s'imposa la sanció. Interromprà la prescripció la iniciació, amb coneixement de la persona

interessada, del procediment d'execució, tornant a començar el termini si aquell està paralitzat durant més d'un mes per causa no imputable al presumpte responsable.

Disposició addicional primera

Es faculta el Govern de les Illes Balears per dictar les normes necessàries per desplegar aquesta llei i, en concret, per establir les condicions i els requisits necessaris per al reconeixement, la pèrdua i la suspensió de la condició de ca de guia i el disseny del distintiu oficial, així com per dictar un reglament destinat a l'homologació dels centres d'ensinistrament. Aquesta normativa s'haurà d'aprovar abans del termini d'un any des de la publicació d'aquesta llei.

Disposició addicional segona

Es faculta el Govern de les Illes Balears per actualitzar les quanties de les sancions establertes a l'article 12 d'aquesta llei.

Disposició addicional tercera

El Govern de les Illes Balears promourà i realitzarà campanyes informatives i educatives dirigides a la població en general amb l'objectiu de sensibilitzar-la pel que fa a les persones deficientes visuals que es facin ajudar de ca de guia perquè la seva integració sigui real i efectiva.

Disposició addicional quarta

Als efectes de la present llei, tindran la consideració de centres d'ensinistrament de cans de guia, els reconeguts com a tals per la Organització Nacional de Ciegos Españoles.

Disposició transitòria primera

Els cans de guia existents a l'actualitat hauran d'adequar-se als requisits de reconeixement i d'identificació prevists en aquesta llei i en la normativa que la desplegui dins els sis mesos següents a la data d'entrada en vigor de la normativa que la desplegui.

Disposició transitòria segona

1. En el termini de nou mesos comptadors des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, les corporacions locals hauran d'adequar, dins de l'àmbit de les seves competències, la seva normativa a les prescripcions d'aquesta llei.
2. En el termini de nou mesos comptadors des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, els ajuntaments obriran un cens de cans de guia a l'àmbit del seu municipi.

Disposició final

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat al Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§19
LLEI 3/1993, DE 4 DE MAIG, PER A LA MILLORA
DE L'ACCESSIBILITAT I DE LA SUPRESSIÓ
DE LES BARRERES ARQUITECTÒNIQUES

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

El principi d'igualtat consagrat a l'article 14 de la Constitució espanyola comporta assegurar a tots els ciutadans l'accessibilitat i la utilització dels espais públics, els edificis i locals de pública concurrència i, alhora, permetre la gradual eliminació de les barreres arquitectòniques ja existents, i això constitueix un dels objectius fonamentals de l'actuació pública amb la intenció d'afavorir aquesta igualtat de tots els ciutadans. Atesa la importància que la supressió de les barreres arquitectòniques té en el procés de la total integració social no sols de les persones afectades de disminucions, sinó de totes aquelles que pateixen una mobilitat reduïda, es considera imprescindible d'aprovar una Llei que garanteixi l'accessibilitat a l'entorn urbà, als edificis i mitjans de transport públic, de fomentar aquest objectiu, de controlar el compliment del que es disposa en la norma, i d'establir ixi mateix un règim sancionador en cas d'incompliment.

II

L'article 9 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer, estableix que les institucions d'autogovern, en compliment de les finalitats que els son pròpies, promouran la igualtat entre els ciutadans de les Illes Balears com a principi de la Constitució. Així mateix, l'article 10 de l'Estatut atribueix a la Comunitat Autònoma competència exclusiva en matèria d'ordenació del territori, urbanisme i habitatge. D'acord amb el que s'ha exposat, la finalitat de la llei present es de fer ciutats mes accessibles i de millorar la qualitat de vida de tota la població, per tai d'ampliar el procés d'integració de les persones amb limitacions, que ha tingut el punt de partida en la Llei estatal 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels disminuïts.

III

A través de 40 articles, agrupats en un títol preliminar i tres títols, es regulen el control previ dels projectes d'obra i les disposicions sobre el disseny i l'execució per a la supressió de barreres arquitectòniques urbanístiques, en l'edificació i els mitjans de transport (títol I).

Es de destacar el règim sancionador que figura al títol II i que es remet a la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de Disciplina Urbanística.

Es crea el Consell Assessor per a la millora de l'Accessibilitat i de la supressió de les Barreres Arquitectòniques (títol III) com a òrgan de col·laboració entre les diferents administracions públiques i les entitats que agrupen persones amb mobilitat reduïda amb la finalitat d'aconseguir una adequada col·laboració entre aquestes institucions.

A les tres disposicions addicionals s'hi regula l'elaboració en el termini d'un any dels catàlegs d'espais i edificis de titularitat pública que s'han d'adaptar a la llei present, l'habilitació al Govern de la Comunitat Autònoma per al desplegament reglamentari, així com l'actualització periòdica de les sancions econòmiques.

A les quatre disposicions transitòries es fixa un termini suficient per a l'adequació gradual a la llei dels espais públics i dels edificis ja construïts i dels mitjans de transport públics per donar-li efectivitat, el seguiment de la qual correspondrà al Consell Assessor per a la Millora de l'Accessibilitat i de la supressió de les Barreres Arquitectòniques. Així mateix, s'hi regula la resolució dels expedients i del termini de prescripció de les infraccions i de les sancions molt greus, fins que no s'adapti la normativa sancionadora autonòmica a la legislació bàsica.

TÍTOL PRELIMINAR

Article 1

La present llei té per objecte de garantir l'accessibilitat a l'entorn urbà, als edificis i als mitjans de transport, a les persones amb mobilitat reduïda o que pateixin qualsevol d'altra limitació; l'eliminació de les barreres que la dificultin, el foment en tots els àmbits socials d'aquest objectiu i el control efectiu del compliment del que s'hi disposa.

Article 2

El que s'estableix en aquesta llei serà aplicable a totes les actuacions públiques o privades en el transport o en matèria urbanística o d'edificació que suposin una nova construcció, una ampliació o una reforma suficientment important, per permetre simultàniament l'eliminació dels elements que hi impedeixen l'accessibilitat.

Article 3

Als efectes de la llei present, en relació amb els conceptes que se citen, s'haurà d'entendre:

- a) Per accessibilitat: la qualitat que té un medi en el qual s'han eliminat les barreres arquitectòniques o s'hi han establert alternatives.
- b) Per barrera arquitectònica: obstacle físic, impediment o similar, que impedeix o limita el moviment de les persones o l'autonomia personal i que es pot trobar en un marc urbanístic, en l'edificació o en els mitjans de transport.
- c) Per itinerari practicable: el recorregut o el camí accessible.
- d) Per ajuda tècnica: els instruments que utilitza la persona com a suport en el desplaçament i els mitjans mecànics o estàtics que completen o fan possible l'accessibilitat.
- e) Per persona amb mobilitat reduïda: aquella que tengui una disminució que temporalment o permanentment li impedeixi o dificulti el desplaçament.

Article 4

Serán degudament senyalitzats els llocs que puguin comportar perill per a les persones de mobilitat reduïda.

Article 5

El sistema d'alarma o d'emergència comptarà amb senyals lluminoses sonores intermitents. Amb caràcter general la informació es donarà de forma escrita, sonora o tàctil, d'acord amb el que estableix la llei present i les disposicions que la desenvolupin.

Article 6

El símbol internacional d'accessibilitat serà d'obligada instal·lació en els llocs, espais, edificis i mitjans de transport públics, on no hi hagi barreres arquitectòniques, s'hi donin alternatives o hi hagi un itinerari practicable.

TÍTOL I. DISPOSICIONS SOBRE EL DISSENY I L'EXECUCIÓ PER A LA SUPRESSIÓ DE BARRERES ARQUITECTÒNIQUES

Capítol I. Barreres arquitectòniques urbanístiques

Secció 1a. Disposicions de caràcter general

Article 7

1. Les prescripcions que contenguin els plans generals d'ordenació urbana, les normes subsidiàries i els altres instruments de planejament i execució que les despleguin, i també els projectes d'urbanització, de dotació de servies, d'obres i d'instal·lacions hauran de garantir l'accessibilitat i la utilització amb caràcter general dels espais d'us públic i observaran les determinacions i els criteris

Llei 3/1993, de 4 de maig,
per a la millora de l'accessibilitat
i de la supressió de les
barreres arquitectòniques

bàsics establerts en el present capítol.

2. Per a l'atorgament de tot tipus de llicències i autoritzacions serà indispensable el compliment de les prescripcions de la llei present i s'hauran de denegar en el cas contrari.

3. Els plecs de condicions dels contractes administratius contindran clàusules d'adequació al que es disposa en aquesta llei.

Article 8

1. Les barreres arquitectòniques urbanístiques poden originar-se en:

- a) Els elements de la urbanització.
- b) El mobiliari urbà.

2. Es considera element d'urbanització qualsevol component de les obres d'urbanització, entenent per tals obres les referents a:

pavimentació, proveïment i distribució d'aigua, sanejament, drenatge, distribució d'energia elèctrica, gas, telefonia i telemàtica, enllumenat públic, jardineria i totes aquelles altres que materialitzen les indicacions del planejament urbanístic.

3. S'entén per mobiliari urbà el conjunt d'objectes existents en les vies i en els espais lliures públics, superposats o adossats als elements d'urbanització o edificació, de manera que modificar-los o traslladar-los no hi genera alteracions substancials d'aquelles, tals com semàfors, pals de senyalització i similars, cabines telefòniques, fonts públiques, papereres, parasols, marquesines, quioscs, jocs infantils i qualsevol altres de naturalesa anàloga.

Secció 2a. Disposicions sobre el disseny dels elements d'urbanització

Article 9 Itineraris per a vianants

El disseny i el traçat dels itineraris públics destinats al trànsit de vianants s'han de fer de manera que els desnivells no arribin a graus d'inclinació que en dificultin la utilització a persones amb mobilitat reduïda, i que disposin d'una amplària tal que dues persones puguin creuar-se, una de les dues, en cadira de rodes.

En tót cas, hauran de disposar en tot el recorregut d'una amplària mínima, lliure de qualsevol obstacle, que permeti passar una persona en cadira de rodes.

Article 10 Paviments

1. Els paviments dels itineraris per a vianants seran durs, antilliscants i sense ressaltos.

2. Les reixes i els registres situats en aquests itineraris estaran enrasats amb el paviment circumdant i l'enreixat serà perpendicular al sentit de la marxa.

3. Els arbres que se situïn en aquests itineraris tindran cobertes les garangoles amb reixes o altres elements enrasats amb el paviment circumdant.

4. En una altària màxima de 2'20 metres per damunt del trespol no podran sobresortir arbusts, branques o similars, mes enllà de la vertical del límit de la

zona ajardinada, la qual es considera que es la delimitada per la vorada definida a l'article 15.2.

5. Els arbres que tinguin el tronc inclinat i suposin un obstacle seran enreixats i, si això no es possible, senyalitzats adequadament.

Article 11 Guals

1. Als efectes de la llei present, es consideren dos tipus de guals:
 - a) Els destinats a l'entrada i sortida de vehicles a través d'itineraris per a vianants.
 - b) Els destinats específicament a la supressió de barreres arquitectòniques en els itineraris per a vianants.
2. Els primers es dissenyaran de manera que els itineraris per a vianants que hi creuin no quedin afectats per pendents longitudinals o transversals superiors a les tolerades per a persones amb mobilitat reduïda. En aquests guals no s'adaptarà el tipus de rajola especial per a persones amb visibilitat reduïda.
3. Els segons s'hauran de dissenyar de manera que els dos nivells a comunicar s'enllacin per un plànol inclinat de pendent longitudinal i transversal adequat a persones amb mobilitat reduïda. Quan sigui possible, l'amplària ha de permetre el pas simultani de dues persones en cadira de rodes i seran pavimentats amb llosetes especials perquè les persones amb visibilitat reduïda els localitzin fàcilment.
4. Reglamentàriament es definiran les pendents màximes permeses així com les amplàries mínimes dels guals a que fa referència l'article present.

Article 12 Passos de vianants

1. En els passos de vianants se salvarà el desnivell entre la voravia i la calçada amb un gual de les característiques indicades a l'article 11.3. Aquests se situaran sempre enfrontats.
2. Si en el recorregut del pas de vianants es necessari creuar una illeta intermèdia a les calçades rodades, aquesta es retallarà i rebaixarà fins a 2 centímetres d'altària en una amplària igual a la del pas de vianants.
3. Si el pas, per la longitud que té, s'ha de fer en dos temps amb parada intermèdia, la illeta tindrà una amplària mínima que permeti que un transeünt en cadira de rodes romangui a resguard de la circulació rodada.
4. Les illetes intermèdies a què fan referència els dos apartats anteriors seran pavimentades amb rajoles especials per a persones amb visibilitat reduïda.
5. En els encreuaments de carrers de configuració atípica s'instal·larà una franja de guia tàctil d'una vorada a l'altra per la línia mitjana del pas de transeünts. Aquesta franja consistirà en una lleu sobre-elevació d'una amplària de 5 centímetres i una alçada de 6 mil·límetres. Aquesta banda serà detectable temptejant a dreta o esquerra amb el bastó.
6. En els espais exteriors que no tinguin façanes, es disposarà una franja de 30 centímetres de lloseta especial paral·lela a la vorada per advertir a la persona amb visibilitat reduïda que ha de variar el seu rumb.

Article 13 Escales

1. Les escales es faran de manera que tinguin una dimensió confortable d'estesa i frontal que en faciliti la utilització per persones amb mobilitat reduïda.
2. L'amplària lliure ha de permetre el pas simultani de dues persones.
3. Al començament i al final de les escales a la zona del replà s'instal·laran elements de color i textura que contrastin amb el paviment general, en una franja o longitud igual al frontal de l'escala i una amplada de 30 centímetres, cosa que en permetrà la detecció per les persones amb reducció de visibilitat.
4. Les escales han de tenir arrambadors als dos costats, que hauran de ser continus i perllongar-se com a mínim 45 centímetres, mes enllà del principi i del final d'aquestes i sempre hauran de ser rematats cap endins o cap avall per eliminar riscos.
5. L'estesa es construirà en material antilliscant sense ressalts sobre el frontal.
6. Les escales de llarg recorregut s'hauran de partir i s'hi introduiran replans intermedis.
7. Es prohibeixen dins els itineraris de transeünts els desnivells constituïts per un graó únic, que haurà de ser substituït per una rampa.

Article 14 Rampes

1. Les rampes, com a elements que dins un itinerari per a vianants permeten salvar desnivells pronunciats o pendents superiors als de l'itinerari mateix, s'ajustaran als criteris que s'especifiquen a continuació.
2. El pendent, tant el longitudinal com el transversal, no arribarà a graus d'inclinació que en dificultin la utilització per persones amb mobilitat reduïda. El pendent longitudinal quedarà també limitat en funció de la longitud del tram.
3. Les rampes dels itineraris per a vianants hauran de tenir arrambadors i proteccions als dos costats que serveixin de suport i evitin la sortida accidental de cadires de rodes i bastons.
4. L'amplària lliure permetrà el pas simultani de dues persones, una en cadira de rodes, excepte que hi hagi un recorregut alternatiu, en el qual cas es podrà reduir l'amplària al pas d'una cadira de rodes.
5. Qualsevol tram d'escala dins un itinerari per a vianants s'haurà de complementar amb una rampa o amb d'altres mitjans mecànics.
6. No es consideren rampes les superfícies amb un pendent inferior al 5%.
7. Reglamentàriament es definiran el pendent màxim, l'amplària mínima i la resta de característiques de les rampes a que fa referència aquest article.

Article 15 Parcs, jardins, places i espais lliures públics

1. Els itineraris per a vianants en parcs, jardins, places i espais lliures públics en general s'ajustaran als criteris assenyalats als articles precedents.
2. Les zones ajardinades i les bardisses seran sempre delimitades per una vorda de 5 centímetres d'alçada mínima o per un canvi de textura del paviment que permeti a les persones amb visibilitat reduïda localitzar-les. Es prohibeixen

les delimitacions amb cables, cordes o similars.

3. Els lavabos públics que es disposin en aquests espais hauran de ser accessibles a persones amb mobilitat reduïda. Les dependències d'aquests lavabos s'ajustaran a allò que indica l'article 25 referent a lavabos en edificis públics.

Article 16 Aparcaments

1. En totes les zones d'estacionament de vehicles lleugers els ajuntaments reservaran, permanentment i tan prop com sigui possible dels accessos per a vianants, places degudament senyalitzades per a vehicles que transportin persones amb mobilitat reduïda.

2. Els accessos per a vianants a aquestes places compliran les condicions establertes en els articles anteriors per a itineraris de vianants.

3. Les dimensions mínimes de les places seran les que en permetin la correcta utilització per persones amb mobilitat reduïda, incloses aquelles que es desplacen en cadires de rodes.

Secció 3a. Disseny i ubicació del mobiliari urbà

Article 17 Elements de senyalització i d'enllumenat

1. Els senyals de trànsit, els semàfors, els pals d'enllumenat públic o qualsevol element de senyalització se situaran devora la vorada quan la voravia tenguí una amplària superior a 1,5 metres. Si es inferior, aniran arrambats a la paret, amb els discs senyalitzadors a una alçada superior a 2,20 metres del nivell més baix de la voravia.

2. No podrà instal·lar-se cap obstacle a l'espai de les voravies comprès dins el pas per a vianants.

3. En els passos per a vianants amb semàfors manuals, el polsador per accionar el canvi del llum s'haurà de situar a una alçada accessible, no superior a 1,20 metres, per tal que una persona en cadira de rodes el pugui manipular.

4. Els semàfors per a vianants instal·lats en vies públiques, el volum del trànsit rodat o la perillositat objectiva de les quals ho aconsellin així, hauran d'estar equipats per a emetre un senyal sonor i suau, intermitent i sense estridències o de sistemes tàctils, que serveixi de guia a les persones amb visibilitat reduïda quan s'obri el pas als vianants.

Article 18 Elements urbans diversos

Qualsevol element instal·lat en la via pública serà ubicat de tal manera que permeti un espai lliure de circulació per a vianants amb una amplària mínima de 1.50 metres i una altura mínima de 2,20 metres.

Article 19 Protecció i senyalització de les obres en via pública

1. Els bastiments, les sèquies o qualsevol altre tipus d'obres en la via pública s'hauran de senyalitzar, protegir i dotar de llums vermells que han de romandre

encesos les nits. Aquests elements s'han de disposar de manera que les persones amb visibilitat reduïda puguin detectar a temps l'existència d'un obstacle, i han d'incloure tots els materials i ormetjos arreglats. Per creuar les sèquies, s'han de disposar unes planxes convenientment adossades, l'amplària mínima de les quals es determinarà reglamentàriament.

2. Quan per motiu d'obres hi hagi bastiments en les vies públiques, s'haurà de garantir un trànsit correcte per a vianants lliure d'obstacles, l'amplària mínima de l'espai lliure es determinarà reglamentàriament.

Capítol II. Barreres arquitectòniques en l'edificació

Secció 1a. Disposicions de caràcter general

Article 20

Els edificis i les instal·lacions d'ús i interès públic i de nova planta, hauran de permetre l'accés i l'ús a les persones amb disminucions i s'ajustaran a les prescripcions de caràcter general que s'indiquen en els articles següents.

Article 21

Els allotjaments turístics, de mes de trenta unitats d'allotjament, hauran de disposar d'una unitat d'allotjament per a persones amb mobilitat reduïda, per cada cinquanta unitats d'allotjament o fracció que tenguí l'establiment, sense perjudici de l'accessibilitat a tots els locals i zones comunes.

Article 22

A les zones exteriors o interiors, destinades a garatges i a aparcament d'ús públic serà necessari reservar permanentment, tan prop com sigui possible dels accessos per a vianants, places degudament senyalitzades per a vehicles que transportin persones amb mobilitat reduïda.

Article 23

Un dels accessos a l'interior de l'edificació com a mínim haurà d'estar desproveït de barreres arquitectòniques que impedeixin o dificultin l'accessibilitat de les persones amb mobilitat reduïda.

En el cas d'un conjunt d'edificis i instal·lacions, un, com a mínim, dels itineraris per a vianants que els uneixin entre si i amb la via pública haurà de complir les condicions establertes en la llei present per a aquests itineraris. Reglamentàriament es definiran l'amplària mínima i la resta de característiques dels accessos sense barreres arquitectòniques.

Article 24

Els espais de comunicació horitzontal dins les àrees d'ús públic tindran unes

característiques tals que permetin el desplaçament i la maniobra de tota mena de persones disminuïdes. Els desnivells hauran de ser salvats mitjançant rampes de les característiques indicades a l'article 14. Les dependències i els espais situats en àrees d'ús públic es dissenyaran de manera que se'n garanteixin l'accés i la mobilitat interior a les persones amb alguna disminució.

La comunicació vertical entre àrees d'ús públic s'haurà de realitzar, com a mínim, a través d'un element constructiu o mecànic, accessible i utilitzable per les persones amb mobilitat reduïda.

Les escales, com a element utilitzable per determinades persones disminuïdes, s'ajustaran als criteris especificats a l'article 13.

Article 25

Els serveis higiènics d'ús públic disposaran, com a mínim, d'un lavabo que compleixi les condicions que en permetin la utilització a tot tipus de persones amb mobilitat reduïda; les portes aniran senyalitzades amb l'anagrama internacional en relleu i en un contrast intens de color. A aquest efecte es tindran en compte els requisits específics següents:

- a) Els buits i els espais d'accés i també els passos o distribuïdors interiors tindran les dimensions suficients per a permetre el desplaçament i la maniobra d'una persona en cadira de rodes.
- b) Les portes de vidre hauran d'estar dotades a una alçada de 1,60 metres d'alguna marca que les identifiqui com a tals perquè puguin ser detectades per persones amb visibilitat reduïda.
- c) Els aparells sanitaris, que estaran dotats d'elements auxiliars de subjecció que en permetin la utilització per les persones amb mobilitat reduïda, tindran al ser voltant l'espai necessari, lliure de tot obstacle, que, en tot cas, en permeti l'aproximació i l'ús correcte.

Reglamentàriament es definiran les dimensions mínimes i les altres característiques dels serveis higiènics a què fa referència aquest article.

Article 26

En tots aquells elements de la construcció i en els serveis i les instal·lacions d'ús general, se'n garantirà la fàcil utilització per persones amb alguna disminució.

Secció 2a. Disposicions sobre edificacions d'habitatges

Article 27

1. Als efectes de la llei present es consideren dins un edifici d'habitatges, instal·lacions o serveis utilitzables per persones amb mobilitat reduïda dos tipus de espais; els adaptats i els practicables.

- Un espai, una instal·lació o un servei es considera adaptat quan s'ajusta a tots els paràmetres que per via reglamentària s'establiran.
- Un espai, una instal·lació o un servei es considera practicable quan no

Llei 3/1993, de 4 de maig,
per a la millora de l'accessibilitat
i de la supressió de les
barreres arquitectòniques

s'ajusta als paràmetres establerts, però no n'impedeix la utilització de manera autònoma per persones amb mobilitat reduïda.

2.- Els edificis d'habitatges en què sigui obligatòria la instal·lació d'ascensos han de tenir, com a mínim, un itinerari practicable que uneixi els habitatges amb l'exterior i amb les dependències d'ús comunitari que estiguin al seu servei.

Article 28

Els edificis en què hi hagi habitatges per a disminuïts hauran de tenir adaptats:

- a) Els elements comuns d'accés a aquests habitatges.
- b) Les dependències d'ús comunitari al servei d'aquests habitatges.
- c) Un itinerari per a vianants, com a mínim, que uneixi l'edificació amb la via pública, amb serveis o edificacions annexos o amb edificis veïnats.
- d) Els interiors d'aquests habitatges.

Article 29

Amb l'objectiu de garantir a les persones amb mobilitat reduïda l'accés a un habitatge, en les programacions anuals de les de promoció pública es reservarà un percentatge suficient, del volum total, d'acord amb la demanda existent, de la manera que reglamentàriament s'estableixi.

Els promotors privats d'habitatges de protecció oficial hauran de reservar en els projectes que presentin per a la seva aprovació la proporció mínima que s'estableixi reglamentàriament per a persones amb mobilitat reduïda.

Els promotors privats d'habitatges de protecció oficial podran substituir les adaptacions interior dels habitatges reservats per a persones amb mobilitat reduïda per l'atorgament, en sol·licitar la qualificació definitiva, d'un aval bancari suficient que garanteixi la realització de les obres necessàries per a les adaptacions corresponents.

Capítol III. Barreres arquitectòniques en els mitjans de transport

Article 30

Els mitjans de transport públics de passatgers, adaptats a persones amb mobilitat reduïda, especificaran a cada parada l'horari del servei amb números aràbics en relleu i s'hi assenyalerà el símbol d'accessibilitat.

Article 31

Les estacions de ferrocarrils i d'autobusos comptaran amb un equip de megafonia i amb un plafó visual mitjançant el qual es pugui informar els viatgers de les arribades o les sortides i també de qualssevol altres incidències o notícies.

Article 32

Els projectes de nova construcció o de reestructuració de les estacions de

ferrocarrils i les d'autobusos i el material mòbil s'hauran d'ajustar als requisits següents:

- a) Les escales i els elements superposats o adossats a vestíbuls, passets i andanes observaran les prescripcions establertes en els articles 9 a 14 de la llei present.
- b) Les zones de la vorera de les andanes de les estacions se senyalitzaran amb una franja de 80 centímetres de textura distinta a la del paviment existent, amb la finalitat que les persones amb visió reduïda pugin detectar a temps el canvi de nivell entre l'andana i les vies.
- c) En els espais de recorregut intern en que s'hagin de sortejar torniquets o altres mecanismes, hi ha d'haver un pas alternatiu que permeti el pas d'una persona amb mobilitat reduïda.
- d) Com a mínim, una de les portes d'entrada i sortida d'accés fins a les andanes tindrà una amplària que permeti el pas d'una persona en cadira de rodes. Aquesta porta serà situada el més prop possible dels altres accessos.

Article 33

1. En autobusos urbans, interurbans i ferrocarrils s'hauran de reservar per a persones amb mobilitat reduïda, com a mínim, tres seients per cotxe, pròxims a les portes d'entrada i adequadament senyalitzats. En aquest lloc es col·locarà, com a mínim, un timbre d'avís de parada fàcilment accessible.
2. El pis de tos i cadascun dels vehicles de transport serà antilliscant.
3. En autobusos urbans i interurbans, amb la finalitat d'evitar que les persones amb mobilitat reduïda creuin tot el vehicle, aquestes podran desembarcar per la porta d'entrada, si es troba més pròxima a la taquilla de control.

Article 34

En les poblacions que reglamentàriament es determini hauran d'existir vehicles especials o taxis condicionats, que cobreixin les necessitats de desplaçament de persones amb mobilitat reduïda.

Article 35

1. Es facilitarà l'accés d'entrada als mitjans de transport públics necessaris per a persones disminuïdes i la seva utilització, i també l'espai físic necessari per a la ubicació de tots els escrits o ajudes tals com: bastons, croses, cadires de rodes, cans guies i qualsevol altres aparells o mecanismes de que vagin proveïdes les persones afectades.
2. Els vehicles han de tenir les barres o els agafalls continus i al llarg de tot el vehicle.
3. Les màquines marcadores de bonobús estaran normalitzades i situades sempre en el mateix lloc del vehicle.
4. Els vehicles hauran d'incorporar un sistema acústic d'anunci d'aturades.

Article 36

1. Amb la finalitat que els disminuïts puguin estacionar el vehicle sense veur's obligats a efectuar desplaçaments llargs, els ajuntaments hauran de:

- a) Permetre que les persones amb dificultats de mobilitat aparquin els seus vehicles més temps de l'autoritzat en el llocs de temps limitat.
- b) Reservar en les proximitats dels edificis públics i en tots aquells llocs on es comprovi que és necessari, places d'aparcament per mitjà de senyals de trànsit complementats per un disc addicional que reproduïxi el símbol internacional d'accessibilitat.
- c) Proveir les persones que puguin beneficiar-se de les facilitats exposades en els apartats anteriors, d'una targeta que contengui, com a mínim, el símbol d'accessibilitat, la matrícula del vehicle i el nom del titular.

TÍTOL II. RÈGIM SANCIONADOR

Article 37

Constituïran infracció administrativa i seran sancionables, d'acord amb la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de Disciplina Urbanística i amb el que es determina en el present títol, les accions o omissions que contravinguin les normes sobre accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques.

Article 38

Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

1. Són infraccions lleus les referides al manteniment dels elements de l'accessibilitat i la resta d'infraccions no qualificades com a greus o molt greus.

2. Són infraccions greus:

- a) Les que incompleixin les normes sobre supressió de barreres arquitectòniques urbanístiques en les obres d'urbanització i en el mobiliari de nova construcció, ampliació y reforma d'espais destinats a ús públic; i en la construcció, ampliació y reforma d'edificis de propietat pública o privada, destinats a serveis públics o que l'ús dels quals impliqui la concurrència de públic, i sobre els mitjans de transport públic de pas-satgers.
- b) Les que impedeixin l'accés a centres o espais de titularitat de les administracions públiques.
- c) Les que suposin greu perill o afectin greument la seguretat de les persones.

3. Són infraccions molt greus la comissió de tres o més infraccions greus.

Article 39

1. Les infraccions lleus se sancionaran amb multa de 25.000 a 500.000 pessetes, les infraccions greus amb multa de 500.001 a 10.000.000 de pessetes, i les

infraccions molt greus de 10.000.001 a 25.000.000 de pessetes.

2. Per a la graduació de l'import de la sanció a imposar es tendran en compte els criteris següents:

- a) L'existència d'intencionalitat o reiteració.
- b) La naturalesa dels perjudicis causats.
- c) La reincidència de l'infractor, per comissió en el termini d'un any de més d'una infracció de la mateixa naturalesa, quan així hagi estat declarat per resolució ferma.
- d) El cost econòmic derivat de les obres d'accessibilitat necessàries i el grau de culpa de cadascun dels infractors.

3. Amb independència de la imposició de sancions econòmiques podran prendre's mesures accessòries, per a la qual cosa s'instarà els organismes competents.

4. L'esmena de les deficiències objecte de sanció, en el termini assenyalat a la resolució, podrà donar lloc a la condonació parcial de la sanció imposada, a instància de l'interessat.

TÍTOL III. DEL CONSELL ASSESSOR PER A LA MILLORA DE L'ACCESSIBILITAT I DE LA SUPRESSIÓ DE LES BARRERES ARQUITECTÒNIQUES

Article 40

1. Es crea el Consell Assessor per a la millora de l'Accessibilitat i de la supressió de les Barreres Arquitectòniques, adscrit a la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, com a òrgan de col·laboració entre administracions públiques i de participació de les associacions de persones amb mobilitat reduïda.

2. Les funcions seran de col·laboració, assessorament, informació, proposta de criteris i foment de l'accessibilitat.

3. El Consell de Govern, a proposta del Conseller competent, determinarà mitjançant decret l'organització, la composició i les funcions del Consell Assessor per a la millora de l'Accessibilitat i de la supressió de les Barreres Arquitectòniques.

Disposició addicional primera

En el termini d'un any les administracions públiques elaboraran un catàleg d'espais i edificis de titularitat seva pendents d'adaptació, que serà remés al Consell Assessor per a la millora de l'Accessibilitat i de la supressió de les Barreres Arquitectòniques.

Disposició addicional segona

Reglamentàriament es definiran els paràmetres i les normes de disseny en desplegament del que es disposa en la llei present, i les obres de reforma o amplia-

ció susceptibles d'aplicació d'aquesta, així com la prioritat de les actuacions que se'n derivin.

Disposició adicional tercera

1. En el termini no superior a 15 anys s'hauran d'adequar a la llei present els següents espais i edificis construïts o projectats abans que aquesta comenci a vigir:

- a) Carrers, parcs, jardins, places i espais públics.
- b) Edificis d'accés al públic de titularitat pública.
- c) Edificis d'accés al públic de titularitat privada.
- d) Igualment, s'hauran d'adequar, en el mateix termini, els mitjans de transport públic de passatgers.

2. La Comunitat Autònoma reservarà anualment en el seus pressuposts una partida d'inversió per a la supressió de barreres arquitectòniques en espais, instal·lacions, edificis o mitjans de transport dels quals tenguin la titularitat o dels quals faci ús.

3. Els ajuntaments elaboraran plans especials d'actuació amb l'objecte d'adaptar progressivament les vies públiques, els parcs, els jardins i la resta d'espais d'ús públic. Amb aquesta finalitat, els pressuposts generals de les entitats locals contindran les assignacions necessàries per finançar les adaptacions esmentades.

4. L'exempció del compliment del que es determina a l'apartat 1, per motius de caràcter històric-artístic, impossibilitat material o d'altra raó, serà resolta pel conseller competent per raó de la matèria, amb informe previ del Consell Assessor per a la millora de l'Accessibilitat i de la supressió de les Barreres Arquitectòniques.

Disposició transitòria segona

El Consell Assessor per a la millora de l'Accessibilitat i de la supressió de les Barreres Arquitectòniques farà el seguiment del que es determina a la disposició anterior.

Disposició transitòria tercera

Els plans generals d'ordenació urbana, les normes subsidiàries i altres instruments de planejament s'adaptaran al que es determina en la llei present en un termini no superior a 5 anys.

Disposició transitòria quarta

En tant no s'adapti la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de Disciplina Urbanística, a la legislació bàsica regulada per la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, la resolució dels expedients corresponents a infraccions molt greus correspondrà a l'òrgan que tenguin la competència per a resoldre els

expedients referits a infraccions greus. El termini de prescripció de les infraccions i de les sancions molt greus serà el que s'estableix a l'article 73 de la Llei de Disciplina Urbanística.

Disposició derogatòria

Queden derogades totes les disposicions d'igual o inferior rang que contradiguin el que es disposa a la llei present.

Disposició final primera

En el termini d'un any, el Govern de la Comunitat Autònoma aprovarà les disposicions reglamentaries de desplegament de la llei present.

Disposició final segona

Aquesta llei entrarà en vigor el dia següent al de la publicació en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

§20
DECRET 20/2003, DE 28 DE FEBRER,
PEL QUAL S'APROVA EL REGLAMENT DE SUPRESSIÓ
DE BARRERES ARQUITECTÒNIQUES

(BOIB núm. 36, de 18 de març de 2003)

L'aplicació de la Llei 3/1993, de 4 de maig, i el Decret 96/1994, de 27 de juliol, per a la millora de l'accessibilitat i la supressió de les barreres arquitectòniques per a tota la població i, específicament, per a les persones amb mobilitat reduïda o qualsevol altra limitació, ha estat una de les prioritats de les actuacions públiques en els darrers anys.

El creixent envelliment de la població de les Illes Balears està convertint l'accessibilitat de l'entorn en una necessitat sentida cada vegada més per un major nombre de persones.

Vista l'experiència pràctica obtinguda des de l'entrada en vigor de la Llei i del Reglament per a la millora de l'accessibilitat i de la supressió de les barreres arquitectòniques, es fa necessari modificar el Reglament, fent-ne una nova publicació, sense disminuir les prestacions aconseguides, plasman les experiències obtingudes durant aquests anys i solucionant les errades i mancances detectades en l'anterior.

Per dur a terme aquesta modificació del Reglament s'han tengut en compte les consideracions del Consell Econòmic i Social, les del Consell Consultiu, les de les associacions de persones amb mobilitat reduïda, com també les de les distintes associacions de professionals en la matèria: arquitectes, arquitectes tècnics, enginyers, enginyers tècnics d'obres públiques, constructors, promotors immobiliaris, etc.

Per tot això, amb els informes previs de la Secretaria General Tècnica, del Consell Econòmic i Social, i d'acord amb el Consell Consultiu, a proposta del conseller d'Obres Públiques, Habitatge i Transports, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de 28 de febrer de 2003,

DECRET

TÍTOL PRELIMINAR. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Objecte i fins

Aquest Decret, sens dubte, ens beneficia a tots; no és una norma destinada a una minoria, tot i que hi hagi persones greument afectades de disminució fisi-

ca. Aquest Reglament amplia el concepte d'afectats a tots els ciutadans, pateixin de mobilitat reduïda o no. Perquè ningú no pot escapolar-se de sofrir circumstancialment reduccions en la seva mobilitat, principalment les derivades de malalties o la vellesa, i no oblidant el transport d'infants petits en cotxets, es fa necessari l'existència efectiva d'aquest Reglament, que té com a objectiu primordial l'establiment dels paràmetres que assegurin a totes les persones la utilització dels béns i serveis de la societat.

Article 2 Àmbit d'aplicació

Aquest Reglament és aplicable a totes les actuacions públiques o privades en matèria de transport, urbanisme o edificació que es facin dins l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i que suposin una nova construcció, una ampliació, reformes o rehabilitacions integrals.

Així mateix, serà obligatori complir-lo quan es canviï l'ús en els locals establerts en el quadre del punt 2.1 de l'annex 2 i en els edificis d'habitatges.

Article 3 Definicions

A l'efecte d'aquest Reglament, en relació amb els conceptes que s'hi esmenten, s'ha d'entendre per:

- **Accessibilitat:** la qualitat que té un mitjà en el qual s'han eliminat les barreres arquitectòniques o en el qual s'han establert alternatives, i que permet a qualsevol persona utilitzar-lo.
- **Adaptació:** la qualitat d'un espai, una instal·lació o un servei quan s'ajusta als requeriments funcionals i dimensionals que en garanteixen la utilització autònoma i amb comoditat per a les persones amb mobilitat reduïda.
- **Practicabilitat:** la qualitat d'un espai, una instal·lació o un servei quan sense ajustar-se a tots els requeriments esmentats abans, això no n'impedeix la utilització de manera autònoma per a les persones amb mobilitat reduïda.
- **Barrera arquitectònica:** l'obstacle físic, impediment o similar, que impedeix o limita el moviment de les persones o l'autonomia personal i que pugui trobar-se en un marc urbanístic, en l'edificació o en els mitjans de transport.
- **Itinerari per a vianants:** àmbit o espai de pas destinat al trànsit de vianants el recorregut del qual permet accedir als espais d'ús públic i edificacions de l'entorn.
- **Banda lliure per a vianants:** part de l'itinerari per a vianants, lliure d'obstacles, de sortints i de mobiliari urbà.
- **Pas de vianants:** espai del carrer, destinat que els vianants puguin travessar-lo.
- **Guais per a vianants:** zona o zones modificades de la voravia i de l'encintat de la voravia per establir una continuïtat entre la cota de la voravia

via i del carrer i facilitar el moviment dels vianants.

- Guals per a vehicles: zona o zones modificades de la voravia per permetre el pas de vehicles entre els aparcaments o garatges i el carrer.
- Pendent longitudinal d'un itinerari per a vianants: inclinació respecte del pla horitzontal del terreny, voravia, o qualsevol estructura de pas, en el sentit de la marxa.
- Pendent transversal d'un itinerari per a vianants: inclinació respecte del pla horitzontal del terreny, voravia, o qualsevol estructura de pas, perpendicular al sentit de la marxa.
- Rampa: pla inclinat que permet superar una diferència de cota brusca.
- Persona amb mobilitat reduïda: aquella que té una disminució que temporalment o permanentment li impedeix o li dificulta el desplaçament. Entre d'altres, les persones amb disminució física, deficients visuals, deficients auditius, persones majors, persones amb cotxets per a infants petits i persones amb comunicació reduïda.
- Ajut tècnic: els instruments que utilitza la persona com a suport en el desplaçament i els mitjans mecànics o estàtics que complementen o possibiliten l'accessibilitat.
- Ús públic: la utilització o l'accés a espais, instal·lacions, edificis o serveis, comuns a les persones, sense limitació prèvia, i especialment els d'accés o de concurrència de públic.
- Es consideren vies i espais lliures d'ús públic als efectes de barreres arquitectòniques urbanístiques i en l'àmbit d'aplicació d'aquest Reglament:
 - a) Els que formen part del domini públic i són destinats a l'ús o al servei públic.
 - b) Els que formen part de béns de propietat privada, susceptibles de ser utilitzats pel públic en general amb motiu de les funcions que hi desenvolupa algun ens públic, directament o indirectament.
 - c) Els que formen part de béns de propietat privada afectes a alguna servitud a l'ús públic.
 - d) També es considera espai lliure d'ús públic aquell susceptible de ser utilitzat pel públic en general, sigui o no sigui mitjançant el pagament d'un preu, quota o similar.
- Es consideren edificis públics als efectes de barreres arquitectòniques en l'edificació i en l'àmbit d'aplicació d'aquest Reglament:
 - a) Els que estan afectes a un servei públic.
 - b) Els que pertanyen privatament a l'Estat, a la comunitat autònoma, a entitats locals, o a altres entitats de caràcter públic o amb participació majoritària de caràcter públic.
- Es considera que un edifici de titularitat pública o privada és destinat a l'ús públic quan un espai, instal·lació o servei d'aquest és susceptible de ser utilitzat per una pluralitat indeterminada de persones per a

Decret 20/2003, de 28 de febrer,
 pel qual s'aprova el Reglament de
 supressió de barreres arquitectòniques

la realització d'activitats d'interès social o pel públic en general.

- Es consideren espais d'ús comunitari aquells que estan al servei d'un conjunt d'espais privats i a disposició dels seus usuaris.
- Reforma o rehabilitació integral: són les obres que proporcionen a tot l'edifici o local d'ús públic condicions suficients d'habitabilitat o les que modifiquen la distribució de l'edifici, encara que no afectin l'estructura.

Article 4 Senyalització de perills

Han d'estar degudament senyalitzats els llocs que puguin comportar perill per a les persones amb mobilitat reduïda, d'acord amb el que indiquen el punt 1.3.3. de l'annex 1 i 4.4, 4.5 i 4.6 de l'annex 4.

Les portes de vidre han d'estar dotades d'alguna marca que les identifiqui, d'acord amb el que assenyala el punt 2.2 de l'annex 2, a fi que puguin ser detectades per persones amb visibilitat reduïda.

Article 5 Sistemes d'alarma i d'emergència

1. Els sistemes d'alarma i d'emergència han de disposar de senyals lluminosos i sonors intermitents.
2. Amb caràcter general, la informació s'ha de donar de manera escrita i tàctil o sonora, d'acord amb el que estableixen aquest Reglament i les disposicions de l'annex 4.

Article 6 Símbol d'accessibilitat

El símbol internacional d'accessibilitat, les característiques del qual s'estableixen a l'annex 5 d'aquest Decret, és d'instal·lació obligada en els llocs, espais, edificis i mitjans de transport en els quals no hi ha barreres arquitectòniques, s'hi donin alternatives o hi hagi un itinerari adaptat o practicable.

TÍTOL I. DISPOSICIONS SOBRE EL DISSENY I EXECUCIÓ PER A LA MILLORA DE L'ACCESSIBILITAT I SUPRESSIÓ DE BARRERES ARQUITECTÒNIQUES

Capítol I. Barreres arquitectòniques urbanístiques

Secció 1a. Disposicions de caràcter general

Article 7 Obligacions generals

1. Tots els plans generals d'ordenació urbana, les normes subsidiàries i complementàries, els plans urbanístics i/o d'ordenació del litoral, com també els instruments de planejament i d'execució que els desenvolupin, inclosos els projectes d'urbanització, de dotació de serveis, d'obres i d'instal·lacions, han de contenir les prescripcions necessàries per garantir les condicions d'accessibilitat previstes en aquest Reglament.

Decret 20/2003, de 28 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament de supressió de barreres arquitectòniques

2. Els ajuntaments i la resta d'entitats públiques que aprovin els instruments de planejament o execució a què fa referència el paràgraf anterior i atorguin les llicències d'obres, d'activitat i altres autoritzacions, han de tenir cura de l'estricta compliment de les prescripcions de la Llei i d'aquest Reglament, i han de denegar les que no s'hi ajustin.
3. Els plecs de condicions dels contractes administratius han de contenir clàusules d'adequació al que disposen la Llei i aquest Reglament.
4. Per poder visar els col·legis professionals els plans i projectes, els tècnics col·legiats han de constatar en els projectes el compliment d'aquest Reglament.
5. Els serveis tècnics de les distintes administracions que informen sobre plans, projectes, llicències o autoritzacions, han de tenir cura especialment del compliment d'aquesta normativa.

Article 8 Classes de barreres arquitectòniques urbanístiques

1. Les barreres arquitectòniques urbanístiques poden originar-se en:
 - a) Els elements de la urbanització.
 - b) El mobiliari urbà.
2. Es considera element d'urbanització qualsevol component de les obres d'urbanització, i s'entenen com a obres les referents a: pavimentació, proveïment i distribució d'aigua, sanejament, drenatge, distribució d'energia elèctrica, gas, telefonia i telemàtica, enllumenat públic, jardineria i totes aquelles altres que materialitzen les indicacions del planejament urbanístic.
3. S'entén per mobiliari urbà el conjunt d'objectes existents a les vies i espais lliures públics, superposats o adossats als elements d'urbanització o edificació, de manera que modificar-los o traslladar-los no els genera alteracions substancials, com són ara semàfors, pals de senyalització, faroles, textos, pilonsi similars, cabines telefòniques, fonts públiques, bústies, parquímetres, papereres, para-sols, bancs, marquesines, quioscos, jocs infantils i qualssevol de naturalesa anàloga.

Secció 2a. Disposicions sobre el disseny dels elements d'urbanització

Article 9 Itineraris per a vianants

1. El disseny i el traçat dels recorreguts d'ús públic o comunitari destinats al trànsit de vianants s'han de fer mitjançant itineraris de vianants adaptats, d'acord amb les condicions establertes a l'annex 1 i les disposicions de l'annex 4 d'aquest Reglament.
2. Les escales, com a element utilitzable per determinades persones amb limitacions, si no disposen de recorregut alternatiu adaptat, s'han d'adaptar d'acord amb el que indica l'annex l punt 1.2.4.

Article 10 Parcs, jardins, places, espais lliures públics i platges

1. Els itineraris per a vianants en parcs, jardins, places i espais lliures públics en

general s'han d'ajustar als criteris assenyalats a l'annex 1 i 4 i als articles precedents.

2. Les zones enjardinades en contacte amb zones de circulació de persones que tinguin un desnivell superior a 20 centímetres, han d'estar sempre delimitades per una vorada de 5 centímetres d'alçada mínima o per un canvi de textura del paviment que en permeti la localització a les persones amb visibilitat reduïda. Es prohibeixen les delimitacions efectuades només amb cables, cordes o similars, sempre que no formin part d'una barana.

3. Els arbres que se situïn en aquests itineraris han de tenir coberts els escocells amb reixes o altres elements enrasats amb el paviment circumdant, excepte si l'itinerari té una banda lliure per a vianants d'una amplària superior a 150 centímetres.

4. A l'espai entre el paviment i un plànol paral·lel a aquest situat a una altura de 210 centímetres no poden sobresortir arbusts, branques o similars, més enllà de la vertical del límit de la zona de jardí, que es considera que és la delimitada per la vorada definida a l'article 10.2. S'ha de parlar especialment a la poda d'arbres, les branques dels quals es trobin a altures inferiors a l'establerta.

5. Els arbres que tinguin el tronc inclinat més de vint graus i suposin un obstacle s'han de senyalitzar adequadament.

6. L'itinerari fronterer amb la platja, com també l'accés a l'arena han de ser accessibles, d'acord amb els criteris assenyalats a l'annex 1.

7. En cas que hi hagi transport públic tant urbà com interurbà, la parada més pròxima a les passarel·les que permeten l'accés a la platja ha de complir les condicions especificades en el punt 3.1.2 de l'annex 3 i l'annex 4 punts 4.4 i 4.5.

8. Han d'estar adaptades les passarel·les, rampes i qualsevol altre element, permanent o de temporada, l'objecte del qual sigui permetre l'accés a les platges i a les zones de bany, que s'han d'ajustar als paràmetres de l'annexa l punt 1.2.9.

Article 11 Serveis higiènics en vies i espais lliures d'ús públic

Els serveis higiènics en vies i espais lliures d'ús públic han de disposar, com a mínim, d'una cambra higiènica adaptada, han de complir els requisits establerts a l'annex 1 punt 1.2.8 i han d'estar senyalitzats d'acord amb l'annex 4 punt 4.3.

Article 12 Aparcaments

1. En totes les zones d'estacionament de vehicles lleugers, els ajuntaments han de reservar, permanentment i tan a prop dels accessos per a vianants com sigui possible, places adaptades d'acord amb segons l punt 1.2.7 de l'annex 1. 2. La reserva de places per a persones amb mobilitat reduïda i la situació d'aquestes han de ser les següents:

- a) Aparcaments en vies públiques a les zones delimitades pel planejament urbanístic com a zones d'aparcament: una plaça, més una altra per cada 33 places; tan a prop dels accessos com sigui possible, que

asseguri que cap vehicle no pugui tancar el pas i l'accés a la vorera i que eviti el desplaçament per la calçada.

- b) Garatges i aparcaments d'ús públic: una plaça obligatòria i una més per cada 33 places d'aparcament; tan a prop com sigui possible dels accessos, de l'ascensor o, si n'és el cas, de la rampa, que no pot ser la mateixa d'entrada i sortida d'automòbils.

3. Els accessos per a vianants a aquestes places han de complir les condicions establertes en els articles anteriors i, especialment, el que es determina a l'article 9, itineraris per a vianants.

4. Les places d'aparcament a què fa referència aquest article s'han de senyalitzar pintant en el terra el símbol internacional d'accessibilitat i s'ha de col·locar verticalment el corresponent senyal de reserva d'aparcament per a vehicles conduïts o que transportin persones amb mobilitat reduïda, i és obligatori per aparcar-hi, l'acreditació mitjançant la targeta d'aparcament indicada a l'article 28.

Article 13 Disseny i ubicació de mobiliari urbà

En cada espai lliure d'ús públic adaptat, al menys la meitat dels elements del mobiliari urbà per a cada ús diferenciat, han de ser adaptats, han de complir els requisits establerts a l'annex 1 punts 1.3.1 i 1.3.2 i han d'estar integrats amb els altres elements no adaptats.

L'itinerari d'apropament a aquests elements de mobiliari ha de ser adaptat d'acord amb les condicions establertes a l'apartat 1.1 de l'annex 1.

Article 14 Obres en via pública: protecció i senyalització

Totes les obres que es facin en via pública han d'assegurar l'accessibilitat en tot l'itinerari a fi que puguin ser utilitzats per tots els ciutadans.

Per tant, s'han de dotar aquests itineraris d'elements de protecció i senyalització adequats perquè siguin segurs i accessibles per a tots, d'acord amb el que indiquen l'annex 1 punt 1.3.3 i annex 4 punts 4.4.1 i 4.5.

Capítol II. Barreres arquitectòniques en l'edificació

Secció 1a. Disposicions sobre edificacions d'ús públic

Article 15 Edificis de titularitat pública

Tots els edificis, instal·lacions i espais d'ús públic, de titularitat pública i els de nova construcció han d'estar adaptats i s'han d'ajustar al contingut d'aquest capítol i dels annexos 2 i 4 punts 4.4.2 i 4.5.

Article 16 Edificis de titularitat privada

Tots els edificis, instal·lacions i espais d'ús públic de nova construcció de titularitat privada han de tenir adaptats els espais d'ús comunitari, i s'han d'ajus-

tar a les condicions especificades en els annexos 2 i 4 punts 4.4.2 i 4.5.

De la mateixa manera, han de complir les prescripcions de l'apartat anterior els edificis i locals d'ús públic de titularitat privada que sol·licitin llicència de reforma integral, canvi d'ús o ampliació que superi el 50% de la superfície edificada existent.

Article 17 Allotjaments turístics

1. Els allotjaments turístics de més de trenta unitats d'allotjament han de disposar d'una unitat adaptada d'allotjament per a persones amb mobilitat reduïda i per cada cinquanta unitats més d'allotjament o fracció que tenguin l'establiment s'ha d'afegir una altra unitat adaptada, d'acord amb el que indiquen l'annex 2, punts 2.4.5, 2.4.6, 2.4.7, 2.4.8. i l'annex 4, punts 4.4.2 i 4.5.

2. Han de estar adaptats segons l'annex 2, punts 2.1, 2.2 i 2.4.1, 2.4.2, 2.4.3, 2.4.4, 2.4.5, i l'annex 4, punts 4.4.2 i 4.5, tots els locals d'ús públic, espais públics, zones comunes, piscines, jardins i similars dels establiments hotelers i allotjaments turístics de nova planta.

3. Quan es reformin integralment els establiments turístics s'han de fer practicables o adaptades les zones reservades al públic.

4. Els establiments a què fa referència aquest article han de disposar, a les zones interiors o exteriors destinades a garatges i aparcaments públics, la mateixa proporció de places d'aparcament per a persones amb mobilitat reduïda que de places d'allotjament adaptades segons l'annex 2, punt 2.4.4.

Article 18 Edificis destinats a residències per a persones majors i persones amb mobilitat reduïda

Els edificis destinats a residència per a persones majors i persones amb mobilitat reduïda han de tenir adaptades totes les unitats d'allotjament i les dependències comunitàries que estiguin al servei d'aquestes persones, d'acord amb l'annex 2, punts 2.2 i 2.4, i l'annex 4, punts 4.4.2 i 4.5.

Article 19 Edificis destinats a oci, cultura i esportius

1. Els establiments i recintes en els quals es desenvolupen esdeveniments esportius, les sales de projeccions cinematogràfiques i teatres, els palaus de congressos, les sales de conferències i, en general, els locals d'espectacles i activitats anàlogues, han de disposar d'espais reservats d'ús preferent per a persones amb mobilitat reduïda, d'acord amb el que indica l'annex 2, punt 2.4.8.

2. Els escenaris i les tarimes han de ser accessibles a través d'un itinerari adaptat.

3. El nombre mínim de places per reservar estarà en funció de l'aforament:

- Fins a 100 places: 2 places d'ús preferent.
- De 101 a 500 places : 5 places d'ús preferent.
- De 501 a 1.000 places : 6 places d'ús preferent.
- De 1.001 a 2.500 places : 7 places d'ús preferent.
- De 2.501 a 5.000 places : 8 places d'ús preferent.

- Més de 5.001 places: 10 places, més 1 per cada fracció de 1.000 places a partir de les 5.000.

Secció 2a. Disposicions sobre edificacions d'habitatges

Article 20 Obligacions generals

1. Han de ser adaptats, d'acord amb l'annex 2, punts 2.2 i 2.4, els edificis de nova construcció on hi hagi habitatges per a persones amb mobilitat reduïda, sempre que aquests edificis no siguin d'habitatges en filera, que només ho serà l'habitatge corresponent i l'itinerari que els uneix.

2. Han de tenir un itinerari practicable, segons les condicions de l'annex 2, punt 2.3, i han de disposar d'ascensor:

- a) Els edificis d'habitatges de nova construcció de més de 7,50 metres d'alçada, amidats segons l'indicat en el Decret 145/1997 de 21 de novembre, punt IV-3 de condicions d'habitabilitat, sempre que aquests edificis no siguin d'un sol habitatge.
- b) Els edificis objecte de rehabilitació integral, de més de 7,50 metres d'alçada, amidats segons l'indicat en el Decret 145/1997 de 21 de novembre, de condicions d'habitabilitat, sempre que aquests edificis no siguin d'un sol habitatge.
- c) Els edificis en què es modifiqui l'ús, sempre que aquests edificis siguin de més de 7,50 metres d'alçada, amidats segons l'indicat en el Decret 145/1997, de 21 de novembre, de condicions d'habitabilitat.
- d) Els edificis on sigui obligatòria la instal·lació d'ascensor, han de disposar un itinerari practicable entre el carrer i l'entrada als habitatges, segons les condicions de l'apartat 2.3 de l'annex 2.5.

Article 21 Programació d'habitatges adaptats

1. Amb l'objecte de garantir a les persones amb mobilitat reduïda l'accés a un habitatge, a les promocions d'habitatges de promoció pública s'ha de reservar un percentatge suficient d'habitatges adaptats segons l'indicat a l'annex 2, punt 2.4.9, del volum total, d'acord amb el que preveuen els apartats següents.

2. En totes les promocions d'habitatges que facin les administracions públiques, empreses públiques, organismes autònoms o patronats públics, s'ha de reservar, com a mínim, la proporció següent d'habitatges adaptats, segons l'indicat a l'annex 2, punt 2.4.9:

Promoció fins a 100 habitatges, el 4% del nombre total d'habitatges, i completar la fracció al nombre superior.

Promoció superiors a 100 habitatges, les que corresponguin als cent habitatges, incrementades amb un 1% aplicable a les que sobrepassin els cent habitatges, i completar la fracció al nombre superior.

Entre:

1 i 25

1 habitatge

26 i 50

2 habitatges

51 i 75	3 habitatges	76 i 100	4 habitatges
101 i 200	5 habitatges	201 i 300	6 habitatges

3. Els promotors privats d'habitatges de protecció oficial han de reservar en els projectes que presentin per a l'aprovació la proporció mínima següent d'habitatges adaptats per a persones amb mobilitat reduïda, i han de complir el que indica l'annex 2, punt 2.4.9:

- a) En programacions de 33 a 66 habitatges: 1 habitatge.
- b) En programacions de 67 a 100 habitatges: 2 habitatges.
- c) En programacions de 101 a 200 habitatges: 3 habitatges.
- d) En programacions de més de dos-cents habitatges: als tres habitatges esmentats a l'apartat anterior, se'ls ha de sumar un habitatge més per cada 50 habitatges o fracció superior als dos-cents.

4. Els promotors privats d'habitatges de protecció oficial poden substituir les adaptacions específiques de cada discapacitat, a l'interior dels habitatges reservats per a persones amb mobilitat reduïda, per l'atorgament, en sol·licitar-ne la qualificació definitiva, d'un aval bancari suficient que garanteixi la realització de les obres necessàries per a les adaptacions corresponents.

L'import de l'aval serà del 10% del preu màxim autoritzat de venda.

5. L'aval es podrà cancel·lar un cop expedida la qualificació definitiva, quan es presenti a la Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports l'escriptura de compravenda de l'habitatge esmentat a favor d'una persona amb mobilitat reduïda o hagi transcorregut el termini d'un any, comptador des d'aquella qualificació, i s'acrediti, d'acord amb el que disposa l'apartat 7 d'aquest article, que no hi ha demanda d'aquest tipus d'habitatge.

6. Per cada unitat d'habitatge adaptat és preceptiva la reserva d'una plaça d'aparcament de les característiques indicades a l'annex 2 punt 2.4.4, sempre que l'edifici disposi de garatge o aparcaments.

7. A l'efecte de les reserves previstes, la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge de la Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports del Govern de les Illes Balears ha d'elaborar un registre de sol·licituds d'habitatges per a persones amb mobilitat reduïda i s'han de comunicar als inscrits les promocions que es facin en els distints municipis.

Capítol III. Barreres arquitectòniques en els mitjans de transport

Article 22 Accessibilitat en els transports públics

Els transports públics de viatgers, sense perjudici de la seva adaptació progressiva a les mesures tècniques resultants dels avanços tecnològics acreditats per la seva eficàcia, han d'aplicar les prescripcions establertes en el aquest capítol, tenint en compte, també, els criteris fixats en els paràmetres de referència que consten en els annexes 3 i 4.

Les administracions públiques competents en l'àmbit del transport públic de la

Decret 20/2003, de 28 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament de supressió de barreres arquitectòniques

comunitat autònoma de les Illes Balears han d'elaborar i mantenir permanentment actualitzat un pla de supressió de barreres i d'utilització i adaptació progressiva dels transports públics col·lectius.

Article 23 Normes d'aplicació general a tots els mitjans de transport públic

Tots els mitjans de transport públic de viatgers situats en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears han de poder ser utilitzats per les persones amb mobilitat reduïda.

Igualment, en tots els mitjans de transport públic en l'àmbit de competència de les actuacions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears s'ha de reservar l'espai físic necessari per tal que puguin deixar tots aquells utensilis o ajudes, com bastons, crosses, cadires de rodes, cotxets d'infants petits i qualsevol altre aparell o mecanisme que constitueixi una ajuda tècnica.

Així mateix, s'ha de facilitar l'accés de gossos pigall a qualsevol tipus de transport col·lectiu que sigui públic o d'ús públic i als serveis urbans i interurbans de transports d'automòbils lleugers que siguin competència de les administracions de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Les estacions, com també les terminals de transports públics de més d'una línia i cada una d'elles en més d'un itinerari, situades en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma han d'estar adaptades segon l'indicat a l'annex 3 i han de disposar d'un equip de megafonia amb el qual s'informi els viatgers de les arribades o sortides, i també de qualsevol altra incidència o notícia. Igualment, han de disposar de mecanismes d'informació i senyalització visual que garanteixin l'accés a la informació esmentada a les persones amb dificultats d'audició, d'acord amb el que s'indica a l'annex 4, punts 4.4 i 4.5.

Els itineraris d'accés han de ser adaptats en les condicions establertes en el capítol 1, i pel que fa a l'edificació, els són aplicables el capítol 2 i els seus annexos.

Els rètols han d'estar a una alçada suficient del terra per tal que puguin ser vists per les persones amb cadires de rodes en moments d'afluència de públic, segons l'annex 4, punt 4.4.1.

Article 24 Estacions de transport ferroviari

Les estacions de transport ferroviari situades en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears i, pel que fa als espais d'accés a les instal·lacions, les zones d'unió entre els espais de servei i l'espai d'accés als vehicles han de ser adaptats segons l'indicat a l'annex 3, punt 3.1.3.

Article 25 Parades d'autobús

Les parades d'autobús en el transport urbà i interurbà situades en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears han de ser adaptades, segons el punt 3.1.2 de l'annex 3.

Article 26 Adaptacions dels vehicles

1. Els vehicles adaptats han de complir el que indica l'annex 3, punt 3.2.
2. Els vehicles han de tenir les barres o agafadors continus i al llarg de tot el vehicle.
3. Les màquines marcadors de BONOBUÉS han d'estar normalitzades i situades sempre en el mateix lloc del vehicle.
4. Els vehicles han d'incorporar un sistema acústic i visual d'anunci de parades.

Article 27 Vehicles especials i taxis

A les poblacions, hi ha d'haver vehicles especials o taxis condicionats que cobreixin les necessitats de desplaçament de persones amb mobilitat reduïda, d'acord amb les proporcions següents:

- a) En els municipis on es presti servei de taxi, com a mínim, un taxi o vehicle ha de ser condicionat.
- b) En els municipis la població dels quals estigui compresa entre 25.000 i 50.000 habitants, com a mínim, dos taxis o vehicles.
- c) En els municipis de població compresa entre 50.001 i 100.000 habitants, com a mínim, quatre taxis o vehicles.
- d) En aquells municipis de població superior a 100.000 habitants, als quatre anteriors, se n'afegirà un més com a mínim per cada fracció de cada 50.000 habitants d'excés sobre els 100.000.

Article 28 Estacionament de vehicles i concessió de targetes per a persones amb greus problemes de mobilitat

Amb la finalitat que les persones amb mobilitat reduïda puguin estacionar el vehicle sense veure's obligades a efectuar desplaçaments llargs, els ajuntaments han de lliurar a les persones que tinguin la condició legal de minusvàlids i que, a més tinguin acreditats greus problemes de mobilitat per tenir temporalment o permanentment limitada la capacitat de desplaçar-se, una targeta d'aparcament per a persones amb greus problemes de mobilitat, que dóna dret a:

- Aparcar els seus vehicles més temps de l'autoritzat en els llocs de temps limitat.
 - Utilitzar les places d'aparcament reservades a persones amb mobilitat reduïda.
- a) La targeta d'aparcament, com a document acreditatiu dels drets esmentats abans, s'ha d'ajustar al model comunitari uniforme amb les característiques establertes en aquest article.
 - b) sol·licitud de la targeta s'ha de fer a l'ajuntament del municipi en què estigui empadronat la persona sol·licitant, mitjançant un imprès normalitzat que, a aquest efecte, ha d'editar la conselleria competent en matèria de transports.

Els estrangers que tinguin reconeguda la situació de resident a Espanya poden obtenir la targeta, d'acord amb el que preveuen els

acords subscrits amb els seus respectius estats i, si no, en funció del principi de reciprocitat.

A la sol·licitud s'ha d'acompanyar:

- Fotocòpia acarada del DNI.
- Certificat de la condició legal de minusvàlid.
- Dictamen sobre l'existència de greus problemes de mobilitat.
- Fotocòpia acarada de la targeta de residència en el cas que la persona sol·licitant sigui estrangera.

- c) Una vegada presentada la sol·licitud a l'ajuntament corresponent, i si es detecta la falta d'algun dels documents necessaris, s'ha de requerir la persona sol·licitant perquè en el termini de deu dies esmeni l'error, d'acord amb el que preveu l'article 71.1 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, amb indicació que, si no ho fa així, se'l tindrà per desistit de la seva sol·licitud, i s'arxivarà sense cap altre tràmit.
- d) Per unificar els criteris de concessió de les targetes, el dictamen sobre l'existència de greus problemes de mobilitat l'han d'emetre els equips de valoració i orientació corresponents de l'Institut Balear d'Afers Socials, i s'hi ha d'aplicar el barem establert en l'annex 4 de l'Ordre ministerial de 8 de març de 1984.

Aquest dictamen, que l'ha de sol·licitar la persona interessada, és preceptiu i vinculant per a la resolució de la petició de la targeta.

En la valoració efectuada per l'Institut Balear d'Afers Socials ha de constar el termini per a la revisió, en el supòsit que la qualificació de la disminució sigui provisional.

- e) La concessió de la targeta correspon a l'ajuntament de la localitat en què resideix la persona sol·licitant i la tramitació s'ha d'ajustar a les disposicions de caràcter general que regulen el procediment administratiu.
- f) La targeta té un període de validesa de cinc anys des de la data d'expedició en el supòsit que el dictamen de valoració de problemes de mobilitat tenguin caràcter definitiu, la qual cosa fa que pugui sol·licitar-se'n la renovació. En el cas que la disminució sigui provisional, el període de validesa de la targeta és de sis mesos prorrogables, amb el límit de cinc anys.
- g) Per a la renovació de la targeta, s'ha de seguir el mateix procediment que per concedir-la.
- h) Quan es denegui la targeta hi ha d'haver motiu i en contra d'aquest es podrà interposar recurs ordinari, si pertoca, en el termini d'un mes comptador des de la data en què es notifiqui o publiqui.

En el supòsit que el recurs es fonamenti en la impugnació del dictamen sobre la limitació de mobilitat, l'ajuntament competent ha de sol·licitar a l'Institut Balear d'Afers Socials la revisió de l'expedient de valoració i aquest ha de contestar bé confirmant, bé modificant el dic-

tamen esmentat i adjuntant-ne un nou.

- i) A la targeta han de constar: el símbol d'accessibilitat; l'escut de la comunitat autònoma de les Illes Balears; l'indicatiu de l'Estat espanyol dins del símbol de la Unió Europea, el cercle de dotze estrelles; el nom del titular de la targeta; la data d'expedició i el número de targeta, i s'ha d'acomodar a les característiques establertes en aquest article.
- j) La targeta és personal i intransferible i la pot utilitzar el seu titular o un altre conductor, sempre que acompanyi el titular.
- k) La targeta s'ha d'exposar en el vehicle de manera clarament visible des de l'exterior.
- l) L'ús indegut de la targeta pot ser sancionat d'acord amb el títol II, article 30, d'aquest Reglament. L'ús indegut i de manera reiterada provada degudament pot propiciar-ne la retirada per l'òrgan que la concedeix, amb la consegüent pèrdua dels drets inherents per part del seu titular.
- m) La targeta concedida per l'entitat local, d'acord amb el procediment establert, té validesa en tots els municipis de les Illes Balears.
- n) Les targetes concedides dins el territori de la Comunitat Europea tenen els mateixos beneficis que les de la comunitat autònoma de les Illes Balears

TÍTOL II. RÈGIM DE SANCIONS

Article 29 Infraccions

D'acord amb la Llei 3/1993, de 4 de maig, per a la millora de l'accessibilitat i de la supressió de les barreres arquitectòniques, constitueixen infracció administrativa i es poden sancionar, d'acord amb la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, amb la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de disciplina urbanística i amb el que determina aquest títol, les accions o omissions que contravinguin les normes sobre millora de l'accessibilitat i supressió de les barreres arquitectòniques que conté l'esmentada Llei 3/1993, de 4 de maig.

Article 30 Classificacions de les infraccions

Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

1. Són infraccions lleus:

- a) Les que fan referència al manteniment dels elements d'accessibilitat; estan incloses dins el manteniment d'elements d'accessibilitat les deficiències reparables fàcilment.
- b) La resta d'infraccions no qualificades com a greus o molt greus. Utilitzar indegudament la targeta d'aparcament per a persones amb mobilitat reduïda no s'ha d'entendre com a infracció greu o molt greu, sinó lleu.

2. Són infraccions greus:

- a) Les que incompleixen les normes sobre supressió de barreres arquitectòniques en les obres d'urbanització i en mobiliari urbà de nova construcció, ampliació i reforma d'espais destinats a ús públic i en la construcció, ampliació i reforma d'edificis de propietat pública o privada, destinats a serveis públics o l'ús dels quals impliqui la concurrència de públic i sobre els mitjans de transport públic de passatgers.
- b) Les que impedeixen l'accés a centres o a espais de titularitat de les administracions públiques.
- c) Les que suposen greu perill o afecten greument la seguretat de les persones.

3. Són infraccions molt greus la comissió de tres o més infraccions greus.

Article 31 Sancions

1. Les infraccions lleus s'han de sancionar amb multa de 150,25-euros a 3005,06- euros; les infraccions greus s'han de sancionar amb multa de 3005,07- euros a 60.101,21- euros, i les infraccions molt greus, de 60.101,22-euros a 150.253,02- euros.

2. Per a la graduació de l'import de la sanció s'han de tenir en compte els criteris següents:

- a) L'existència d'intenció o de reiteració.
- b) La naturalesa dels perjudicis causats.
- c) La reincidència de l'infractor, per comissió en el termini d'un any de més d'una infracció de la mateixa naturalesa, quan així hagi estat declarat per resolució ferma.
- d) El cost econòmic derivat de les obres d'accessibilitat necessàries i el grau de culpa de cada uns dels infractors.

3. Amb independència de la imposició de sancions econòmiques es poden prendre mesures accessòries, com l'obligació de reposició, la pèrdua de subvencions o ajuts, entre d'altres, per a la qual cosa s'ha d'instar els organismes competents.

4. L'esmena de les deficiències objecte de sanció, en el termini assenyalat a la resolució pot donar lloc a la condonació parcial de la sanció imposada, a instància de la persona interessada.

Article 32 Procediment de sancions

El procediment de sancions en aplicació d'aquest títol s'ha d'ajustar al que estableix el Decret 14/1994, de 10 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament del procediment a seguir per l'Administració de la comunitat autònoma en l'exercici de la potestat de sancions.

Article 33 Competència

1. D'acord amb el que estableix la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, els batles i els

consells insulars són competents per iniciar els expedient corresponents, tramitar los i resoldre'ls.

2. En la resolució dels expedients relatius a infraccions molt greus, és competent l'òrgan que ho sigui de les infraccions greus.

3. De la resolució dels expedients sancionadors s'ha de donar trasllat perquè en tenguí coneixement al Consell Assessor per a la Millora de l'Accessibilitat i l'Eliminació de Barreres Arquitectòniques.

Article 34 Persones responsables

1. A les obres i altres actuacions que s'executin sense la llicència municipal preceptiva quan l'activitat s'hagi d'ajustar a les previsions de Llei 3/1993, de 4 de maig, o amb inobservança de les clàusules de la llicència amb relació a les matèries regulades per la Llei 3/1993, de 4 de maig, s'ha de sancionar el promotor, l'autor del projecte, l'empresari constructor de les obres i els tècnics directors de les obres.

2. A les obres emparades en una llicència municipal el contingut de la qual constituís una infracció greu o molt greu de la Llei 3/1993, de 4 de maig, són també sancionats el facultatiu que hagi informat favorablement sobre el projecte i els membres de la corporació que hagin votat a favor de l'atorgament de la llicència sense els informes previs preceptius o quan aquests informes eren desfavorables per raó de la infracció esmentada.

Article 35 Prescripció de les infraccions i de les sancions

Atès que el títol II de la Llei 3/1993, de 4 de maig, per a la millora de l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques, es contreu quant al règim sancionador a la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de disciplina urbanística, el termini de prescripció de les infraccions és també el de vuit anys, com preveu l'article 73 de la mateixa Llei 10/1990, de 23 d'octubre.

TÍTOL III. DEL CONSELL ASSESSOR PER A LA MILLORA DE L'ACCESSIBILITAT I DE LA SUPRESSIÓ DE LES BARRERES ARQUITECTÒNIQUES

Capítol I. De les seves funcions

Article 36 Del Consell

El Consell Assessor per a la Millora de l'Accessibilitat i la Supressió de Barreres Arquitectòniques, adscrit a la Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports, actua com a òrgan col·legiat de col·laboració entre distintes administracions públiques i de participació de les associacions de persones amb mobilitat reduïda.

Article 37 Funcions del Consell

Són funcions del Consell Assessor per a la Millora de l'Accessibilitat i Supressió de les Barreres Arquitectòniques les següents:

- a) Les de col·laboració, assessorament, informació, proposició de criteris i foment de l'accessibilitat amb caràcter general i, especialment, respecte de les administracions públiques.
- b) El seguiment de l'adequació a aquest Reglament dels espais i edificis a què fa referència la disposició transitòria primera d'aquesta disposició.
- c) El seguiment de la partida d'inversió anual en els pressuposts de la comunitat autònoma per a la supressió de barreres arquitectòniques en espais, instal·lacions, edificis o mitjans de transport dels quals tenguí la titularitat o dels quals faci ús.
- d) El seguiment de les assignacions dels pressuposts de les entitats locals per finançar les adaptacions.
- e) El seguiment dels plans especials d'actuació dels ajuntaments amb l'objecte d'adaptar progressivament les vies públiques, els parcs, els jardins i la resta d'espais d'ús públic.
- f) La informació preceptiva, abans de la resolució del conseller competent, sobre l'exempció del compliment del que estableix la Llei 3/1993, de 4 de maig, i aquest Reglament per motius de caràcter historicoartístic, impossibilitat material o inviabilitat.
- g) El coneixement i la informació sobre projectes de disposicions generals que afectin la millora de l'accessibilitat i l'eliminació de les barreres arquitectòniques.
- h) La promoció d'iniciatives relatives a la millora de l'accessibilitat i a l'eliminació de barreres arquitectòniques.

Article 38 Col·laboració administrativa

A l'efecte del compliment del que preveuen els apartats c, d i e de l'article anterior, les respectives administracions públiques han de trametre anualment al Consell la informació necessària.

Capítol II. Dels seus membres

Article 39 Composició del Consell

Formen el Consell els membres següents:

- a) El conseller d'Obres Públiques, Habitatge i Transports, que en serà el president.
- b) El director general d'Arquitectura i Habitatge, que en serà el vicepresident.
- c) Un representant de la Direcció General d'Obres Públiques.
- d) Un representant de la Conselleria de Salut i Consum, designat pel seu conseller.

- e) Un representant de la Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria, designat pel seu conseller.
- f) Un representant de la Conselleria de Turisme, designat pel seu conseller.
- g) Un representant per cada consell insular, designat pel Plenari.
- h) Un representant de l'Administració estatal, designat pel delegat del Govern a la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- i) Un representant de la Federació d'Entitats Locals de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- j) Un representant de l'Institut Balear d'Afers Socials.
- k) Dos representants de les federacions o associacions de persones amb mobilitat reduïda.
- l) Un representant de les federacions o associacions de persones amb visibilitat reduïda.
- m) Un representant de les federacions o associacions de persones amb comunicació reduïda.
- n) Un representant de cada un dels següents col·legis professionals: arquitectes, arquitectes tècnics, enginyers de camins, canals i ports, enginyers industrials, enginyers tècnics industrials, enginyers tècnics d'obres públiques i advocats.
- o) Un representant de l'associació de promotors.
- p) Un representant de l'associació de constructors.
- q) Un secretari, amb veu i sense vot, designat pel conseller d'Obres Públiques, Habitatge i Transports d'entre el personal de la seva Conselleria.

Article 40 Designació de membres

Els representants a què es refereixen els apartats i, j, k, l, m de l'article anterior seran designats cada dos anys pels respectius ens als quals representen, que han d'informar de l'acord el president del Consell. En el supòsit que no hi hagi acord entre els ens, el conseller d'Obres Públiques Habitatge i Transports nomenarà els representants corresponents d'entre les proposicions que es facin.

Capítol III. Del seu funcionament

Article 41 Reunions

El Consell s'ha de reunir amb caràcter ordinari com a mínim cada tres mesos i amb caràcter extraordinari quan el convoqui el seu president, a iniciativa pròpia o a sol·licitud de, com a mínim, cinc membres del Consell.

Article 42 Convocatòria

Es competència del president convocar les reunions del Consell, amb deu dies d'antelació com a mínim, i fixar-ne l'ordre del dia, tenint en compte les peticions

formulades pels membres del Consell. El termini de convocatòria pot reduir-se en cas d'urgència.

Article 43 Constitució

Per a la constitució vàlida del Consell, a l'efecte de la realització de sessions, deliberacions i presa d'acords, es requerirà, en primera convocatòria, la presència del president i secretari o, si n'és el cas, de qui els substitueixin, i la meitat, com a mínim, dels seus membres. El Consell quedarà vàlidament constituït, una hora més tard, en segona convocatòria, amb la presència de, com a mínim, un terç dels membres.

Article 44 Acords i votacions

1. Els acords s'adopten per majoria de vots.
2. A sol·licitud de com a mínim la tercera part dels membres presents es pot sol·licitar l'acord per a votació dels informes emesos, fent constar, si es creu oportú, l'existència de vots particulars.

Article 45 Comissions, grups de treball i compareixences

1. El Consell podrà constituir comissions, grups de treball o ponències tècniques per a la preparació de reunions o l'estudi de temes concrets d'interès per al compliment de les seves funcions. Així mateix, podrà delegar-hi determinades funcions, excepte les dels apartats c, d, f i g de l'article 37.
2. Es podrà acordar la sol·licitud de compareixença en el Consell, de les comissions o els grups de treball, de tècnics, assessors o experts quan es consideri necessària per raó de la matèria a tractar.

Article 46 Dietes

L'assistència a les reunions del Consell dóna dret a la percepció de dietes en les condicions i els requisits exigits per la legislació vigent.

Article 47 Reglament intern

El Consell ha d'establir, si ho creu necessari, el seu propi reglament intern de funcionament en el marc de l'establert en aquest article i en el capítol II del títol II de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, que hi serà d'aplicació supletòria.

TÍTOL IV. SOBRE EL CATÀLEG D'ACTUACIONS I LES SEVES PRIORITATS

Article 48 Elaboració del catàleg

D'acord amb el que estableix la disposició addicional primera de la Llei 3/1993,

de 4 de maig, les administracions públiques han d'elaborar un catàleg d'espais lliures d'ús públic i edificis de la seva titularitat pendents d'adaptació, que s'ha de remetre al Consell Assessor per a la Millora de l'Accessibilitat i de la Supressió de les Barreres Arquitectòniques.

Article 49 Prioritats

En relació amb les obres necessàries per a la consecució de l'accessibilitat i la supressió de les barreres arquitectòniques, són prioritàries les actuacions següents:

- a) Les que s'hagin d'efectuar en béns de titularitat i d'ús públic.
- b) Les que s'hagin d'efectuar en béns de titularitat pública i d'ús privat.
- c) Les que s'efectuïn en béns de titularitat privada destinats a ús públic.
- d) Les que s'efectuïn en béns de titularitat privada destinats a ús privat.

Article 50 Drets de preferència

Han de gaudir de preferència en l'atorgament de subvencions, ajuts econòmics i obtenció de crèdits que concedeixi la comunitat autònoma de les Illes Balears:

- a) Els projectes de promoció pública o privada que prevegin la supressió de les barreres arquitectòniques en l'edificació, el transport, les platges i zones d'oci.
- b) Els projectes de nova edificació o reestructuració que incloguin habitats per a persones amb mobilitat reduïda.
- c) Les obres i les instal·lacions especials de rehabilitació que qualsevol persona amb mobilitat reduïda hagi d'efectuar en el seu habitatge habitual o en l'accés a aquest.

Disposició transitòria única

1. D'acord amb l'apartat primer de la disposició transitòria primera de la Llei 3/1993, de 4 de maig, abans del 21 de maig de l'any 2008 s'han d'adequar a aquest Reglament els mitjans de transport, els espais lliures d'ús públic i els edificis construïts o projectats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Decret:

- a) Carrers, parcs, jardins, places i espais públics.
- b) Edificis d'accés al públic de titularitat pública.
- c) Edificis d'accés al públic de titularitat privada.
- d) Els mitjans de transport públic de passatgers.

2. Tendran el mateix termini establert a l'apartat anterior els edificis en construcció, els projectes d'edificació que tinguin sol·licitada llicència de construcció i els projectes d'edificació a càrrec dels pressupostos generals de les administracions públiques presentats a supervisar abans de l'entrada en vigor d'aquest Decret, sempre que tinguin l'obligació de complir amb el títol I, capítol II, secció 1a i 2a.

3. L'exempció del compliment del que es determina a l'apartat 1 i 2, per motius

de caràcter historicoartístic, condicions físiques del terreny, impossibilitat material o un altre motiu, està condicionada a la presentació d'un projecte que ho justifiqui, i es resoldrà en un termini màxim d'1 mes pel conseller competent en la matèria, amb l'informe previ del Consell Assessor per a la Millora de l'Accessibilitat i de la Supressió de les Barreres Arquitectòniques, el qual s'haurà d'emetre en un termini màxim de dos mesos.

4. El projecte anual de pressuposts de la comunitat autònoma de les Illes Balears, presentat pel Govern al Parlament, ha de reservar una partida d'inversió per a la supressió de barreres arquitectòniques en espais, instal·lacions, edificis o mitjans de transport dels quals tenguí la titularitat o dels quals faci ús.

5. Els mitjans de transport, els espais lliures d'ús públic i els edificis construïts, els quals s'hagin fet accessibles segons el que indica el Decret 96/1994, de 27 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament per a la millora de l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques, no han de complir amb el termini del 21 de maig de 2008 establert a la disposició transitòria primera, apartat 1.

Disposició addicional

El Govern de les Illes Balears ha d'adoptar les mesures oportunes per dotar de mitjans personals i materials les conselleries competents per a l'execució del que disposa aquest Decret, especialment en relació amb el Consell Assessor per a la Millora de l'Accessibilitat i de la Supressió de les Barreres Arquitectòniques.

Disposició derogatòria

Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin a allò que disposa aquest Decret i, de manera expressa, es deroga el Decret 96/1994, de 27 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament per a la millora d'accessibilitat i la supressió de les barreres arquitectòniques.

Disposició final primera

Es faculta el conseller d'Obres públiques, Habitatge i Transports per dictar totes les disposicions que siguin necessàries en aplicació i desplegament d'aquest Reglament.

Disposició final segona

Aquest Decret entrarà en vigor als sis mesos d'haver-se publicat en el BOIB.

§21
LLEI 3/1992, DE 15 DE JULIOL, DE COMUNITATS
BALEARS ASSENTADES FORA DEL TERRITORI
DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

*(BOIB núm. 98, de 15 d'agost de 1992;
BOE núm. 223, de 16 de setembre de 1992)*

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Un dels temes bàsics de la nostra història contemporània és l'emigració, començada primer minoritàriament a partir de finals del segle XVIII i intensificada amb posterioritat fins a arribar a ser un fenomen pràcticament massiu a finals del segle XIX i al principi del XX.

Emigració a Amèrica, Algèria, França, Alemanya i a d'altres indrets al llarg de distintes etapes i amb especificitats com és ara la presència de formenters a Uruguai i Cuba; de menorquins a Florida, Algèria, Argentina i Cuba; d'eivissencs a Argentina, Algèria i Cuba; de mallorquins a Puerto Rico, Argentina, Cuba, Uruguai, Xile, Veneçuela i República Dominicana entre d'altres països.

També es constata l'emigració de ciutadans de les Illes Balears, en diverses èpoques, a Barcelona, Madrid i d'altres llocs de la Península.

Les limitacions del sistema productiu agrari, l'escàs desenvolupament industrial i el fort increment demogràfic foren les causes de l'emigració massiva de les Illes Balears en els segles XIX i XX. Els recursos econòmics provinents dels emigrants foren, en bona part, invertits a les Illes i contribuïren al desenvolupament de les societats insulars. L'emigració, com a fenomen massiu, desapareix progressivament a les Illes Balears a partir dels anys cinquanta. La causa fou el canvi social i econòmic generat pel turisme de masses que incrementà el sector terciari i modificà radicalment l'estructura socioeconòmica de les Illes. Des d'aleshores les Illes han passat a ser centre receptor d'immigrants.

De la passada època d'emigració massiva, en queden comunitats, sobretot, a Amèrica i França, en situacions socials molt diverses, que mantenen lligams familiars i sentimentals amb la terra insular d'origen. Els emigrants de les Illes Balears han duit a terme una activitat associativa i han editat llibres, revistes i periòdics a Cuba, l'Argentina, Uruguai, Puerto Rico, Barcelona i Madrid. Malgrat la desaparició del corrent emigratori massiu les comunitats d'antics emigrants mantenen encara associacions i publicacions, particularment a Amèrica llatina i a França.

L'article 8 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears estableix:

"1. Les comunitats balears establertes fora del territori de la Comunitat Autònoma podran sol·licitar com a tals el reconeixement de la seva personalitat d'origen, entesa com el dret a col·laborar en la vida social i cultural de les illes i a compartir-la. Una llei del Parlament de les Illes Balears regularà, sense perjudici de les competències de l'Estat, l'abast i el contingut del reconeixement esmentat que, en cap cas, no comportarà la concessió de drets polítics.
2. La Comunitat Autònoma podrà sol·licitar de l'Estat espanyol que, per tal de facilitar la disposició anterior celebri, quan així pertoqui, els tractats internacionals pertinents."

La present llei, en compliment d'aquest mandat estatutari, regula el reconeixement de la personalitat d'origen a les comunitats balears i als mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterers residents fora de les Illes Balears, i desplega el contingut del dret que això comporta. Així mateix, es creen el Consell de Comunitats Balears, com a òrgan de caràcter consultiu per exercir funcions d'assessorament a les institucions de la Comunitat Autònoma en el compliment de les finalitats que s'hi estableixen, i el Registre de comunitats balears assentades fora de les Illes Balears, com a instrument a través del qual la Comunitat Autònoma es relacionarà amb els emigrants de les Illes Balears existents arreu del món. A la vegada, la present llei preveu el desplegament reglamentari pertinent.

Per tal de relacionar les Illes Balears amb els seus emigrants i descendents; enfortir els llaços de germanor; atendre els problemes socials i econòmics de l'emigració; i promoure l'aprenentatge, conservació i difusió de la llengua i cultura de les Illes, el Parlament de les Illes Balears aprova la present llei.

TÍTOL I. DEL RECONeixEMENT DE L'ORIGEN BALEAR DE LES COMUNITATS ASSENTADES FORA DEL TERRITORI DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

Article 1

Als efectes d'aquesta llei, tindran la consideració de "balear" els ciutadans no residents a les Illes Balears oriünds d'aquesta Comunitat i els seus descendents i també els qui hagin tingut a Balears veïnatge administratiu i se sentin vinculats a les seves gents, a la seva història, a les seves tradicions i a la seva cultura.

Article 2

1. Són comunitats balears als efectes d'aquesta llei:

- a) Les associacions i els centres socials legalment reconeguts, sense ànim de lucre i amb personalitat jurídica pròpia en el territori en el qual es troben assentats, que tinguin per objecte principal en els seus

estatuts el manteniment de lligams amb les Illes Balears, la seva història, la seva cultura i la seva llengua.

- b) Les associacions a les quals se'ls reconegui l'origen balear, d'acord amb la present llei.

2. Podran pertànyer, amb els mateixos drets, a les comunitats balears a què es refereix l'apartat anterior, si així ho estableixen els seus estatuts, a més dels nascuts a les Illes Balears, els cònjuges i els seus descendents, els qui hagin tingut veïnatge administratiu en aquesta comunitat i els qui, per les circumstàncies que siguin, se sentin vinculats a la seva cultura, llengua, tradicions i història.

3. Per assolir el reconeixement de comunitat balear les associacions hauran de:

- a) Incloure a la seva denominació els mots "Illes Balears" o els de "Mallorca", "Menorca", "Eivissa" o "Formentera" o alguns dels seus derivats.
- b) Tenir una estructura interna i un funcionament democràtics.

Article 3

1. Tots els mallorquins, menorquins, eivissencs o formenterers residents fora d'aquesta comunitat autònoma i, així mateix, les associacions i els centres socials en què s'agrupin, tindran dret al reconeixement del seu origen balear.

2. El reconeixement de l'origen balear d'acord amb aquesta llei comporta el dret dels balears residents fora del territori de la Comunitat Autònoma i, així mateix, de les comunitats en què s'agrupin, a col·laborar i a participar en la vida social i cultural del poble balear.

Article 4

El Govern promourà la participació i la col·laboració en la vida social i cultural dels balears no residents i, així mateix, de les comunitats vàlidament reconegudes i, amb aquest fi, es crearan els canals que permetin i facilitin una comunicació recíproca i un suport mutu.

Article 5

1. El reconeixement de l'origen balear de les persones físiques no requereix acte administratiu.

2. Les comunitats aconseguiran el reconeixement del seu origen balear per resolució de la Conselleria Adjunta a la Presidència, prèvia la sol·licitud de les interessades presentada a aquest efecte, acompanyada de la documentació que reglamentàriament es determinarà. El reconeixement donarà lloc a la inscripció en el Registre de Comunitats Balears assentades fora del territori de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

3. Contra la denegació del reconeixement podrà interposar-se el recurs establert a la Llei de Procediment Administratiu i d'altres disposicions d'aplicació general.

Article 6

El Govern promourà la participació dels balears no residents, així com de les seves comunitats vàlidament reconegudes, en la vida social i cultural. Amb aquesta finalitat:

- a) Crearà llaços de recíproca comunicació i suport entre la Comunitat Autònoma i les comunitats balears assentades fora del seu territori que facin real i efectiva la participació d'aquestes en la vida social i cultural de les Illes Balears.
- b) Promourà la celebració de convenis i acords de col·laboració amb altres comunitats autònomes dins els termes establerts a l'article 17 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.
- c) Sol·licitarà, si n'és el cas, de l'Estat que, als tractats i convenis internacionals que se celebrin s'adoptin les previsions oportunes per facilitar l'establert a l'article 8 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

TÍTOL II. ABAST I CONTINGUT DEL REONEIXEMENT BALEAR

Article 7

El reconeixement de l'origen balear a les comunitats a què es refereix l'article 2 d'aquesta llei els concedirà els drets següents:

1. Rebre informació de quantes disposicions i resolucions adoptin el Govern, el Parlament i els Consells Insulars, en matèries específicament reconegudes com a d'interès de les comunitats balears als seus estatuts.
2. Compartir la vida social i cultural balear i col·laborar en la seva difusió tant en el territori balear, com a l'àmbit de la comunitat que obtingui el reconeixement.
3. Informar en les actuacions dels òrgans de govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears sobre temes relacionats amb els emigrats.

Article 8

El reconeixement de l'origen balear als ciutadans i a les comunitats a què es refereixen els articles 1 i 2 d'aquesta llei, comporta, en l'ordre sòcio cultural i en els mateixos termes que per als residents a les Illes Balears i les seves associacions, en la forma que reglamentàriament es determini, els drets següents:

1. Gaudir de les biblioteques, els museus, els arxius, els recursos, les exposicions i d'altres centres culturals dependents de la Comunitat Autònoma.
2. Accedir als serveis de caràcter social, cultural i esportiu, promoguts o gestionats per la Comunitat Autònoma, especialment els destinats a la joventut.
3. Col·laborar, en el marc de les competències atribuïdes a la Comunitat Autònoma, en els mitjans de comunicació social i en les emissions de televisió adreçats als balears de dins i de fora les Illes Balears.
4. Participar en l'impuls i la difusió de les activitats culturals i dels espectacles

destinats a preservar i fomentar la cultura, la llengua i les tradicions de les Illes Balears.

Article 9

El Govern fomentarà a través de les comunitats balears i amb la col·laboració, si n'era el cas, de les institucions especialitzades:

1. La creació de publicacions especialment dirigides als balears residents fora de les Illes Balears.
2. Les comunitats balears vàlidament reconegudes seran canal prioritari per a la difusió d'aquestes publicacions i edicions, quan siguin de caràcter gratuït.
3. L'organització de serveis didàctics i àudio visuals enfocats al coneixement de la llengua, la cultura, la història i les tradicions balears, que facilitin a les dites comunitats l'organització de cursos i d'activitats amb aquesta finalitat expressa.
4. Les informacions i gestions necessàries a l'objecte del reconeixement dels drets a l'àmbit de la seguretat social i l'acció social.

Article 10

El Govern organitzarà, a través de les comunitats balears, la realització d'activitats que facilitin el coneixement de la nostra cultura fora del territori de la Comunitat Autònoma i garantirà l'adquisició, amb destinació a les comunitats balears, d'un fons editorial tendent a facilitar el coneixement de la història, l'art, la llengua, les tradicions i la realitat social de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

Article 11

En el marc de la cooperació social i cultural amb les comunitats balears, el Govern fomentarà, dins les seves competències, la producció, la distribució i l'intercanvi de programes de ràdio i televisió.

Article 12

En el marc de les competències de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el Govern promourà també amb les comunitats balears cursos o cicles monogràfics, així com programes d'investigació sobre la història, les tradicions, la cultura, la llengua o d'altres temes d'interès per a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 13

El Govern propiciarà la presència de representants de les comunitats balears inscrites a l'empara d'aquesta llei en els consells o instituts de la Comunitat Autònoma relacionats amb la seva activitat.

TÍTOL III. EL CONSELL DE COMUNITATS BALEARS

Article 14

Per complir els fins establerts en la present llei, es crea, amb caràcter consultiu, el Consell de Comunitats Balears, que exercirà, en la forma que reglamentàriament s'estableixi, funcions consultives i d'assessorament a l'Administració de la Comunitat Autònoma en relació amb les actuacions realitzades en aplicació de la present llei.

Article 15

1. Són membres del Consell de Comunitats Balears:
 - a) President: el President del Govern.
 - b) Vice president: el Conseller Adjunt a la Presidència.
 - c) Un representant de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports.
Un representant de la Conselleria de Treball i Transports.
Un representant de la Conselleria de Turisme.
Un representant de cada un dels Consells Insulars.
 - d) Un representant per cada una de les comunitats inscrites a l'empara d'aquesta llei elegits per aquestes.
 - e) Hi actuarà com a secretari un funcionari de la Conselleria Adjunta a la Presidència, nomenat a l'efecte, amb veu però sense vot.
2. En el si del Consell es constituirà una Comissió Permanent elegida per aquell, les funcions i la composició de la qual seran objecte de desplegament reglamentari.

Article 16

El Consell de Comunitats Balears elaborarà una memòria anual en la qual es donarà compte de l'aplicació de la present llei i suggerirà al Govern l'adopció de mesures convenients per al millor compliment dels objectius i dels fins que s'hi determinen.

TÍTOL IV. DEL REGISTRE DE COMUNITATS BALEARS

Article 17

1. Es crea el Registre de Comunitats Balears adscrit a la Conselleria Adjunta a la Presidència, que serà públic i que tindrà per objecte la inscripció de les comunitats que hagin obtingut el reconeixement del seu origen balear. Hi han de constar, a més de les dades d'identificació que es determinin reglamentàriament, els estatuts i els òrgans rectors de les comunitats i, si n'era el cas, les modificacions que s'hi produexin.
2. L'organització i el funcionament d'aquest seran regulats reglamentàriament.

Disposició addicional única

Per complir l'establert en la present llei, s'habilitarà una partida específica en el pressupost ordinari de despeses de la Conselleria Adjunta a la Presidència dins els pressuposts generals de la Comunitat Autònoma.

Disposició final primera

S'autoritza el Govern a dictar les normes de desplegament reglamentari de la present llei.

Disposició final segona

La present llei entrarà en vigor l'endemà d'haver se publicat en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.